

**ОБЩИНА РАДНЕВО
ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА**

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2016 – 2020г.

м. Септември, 2016г.

Съдържание

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	5
I. Въведение и обхват на програмата	6
I.1. Основание и подход за разработване на Програмата	6
I.2. Времеви хоризонт.....	7
I.3. Обхват и съдържание на ПУО.....	7
I.4. Основни цели и резултати от изпълнението на ПУО	9
I.5. Видове отпадъци в обхвата на ПУО на община Раднево	11
I.6. Принципи на управление на отпадъците, заложи в ПУО	12
I.6.1. „Предотвратяване“	12
I.6.2. „Разширена отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща”	12
I.6.3. „Превантивност”.....	12
I.6.4. „Близост” и „Самодостатъчност”	13
I.6.5. „Участие на обществеността“	13
I.7. Регионално сдружение за управление на отпадъците – Стара Загора	13
I.8. Географски, демографски и социално-икономически характеристики на Община Раднево	15
I.8.1. Географско местоположение.....	15
I.8.2. Природни условия	16
I.8.3. Почви	17
I.8.4. Поземлени и горски ресурси – площи, процентно съотношение, собственост.....	17
I.8.5. Водни ресурси.....	19
I.8.5.1. Подземни води.....	20
I.8.6. Подземни природни богатства	21
I.8.7. Защитени зони и територии.....	22
I.8.7.1. Защитени зони “НАТУРА 2000”.....	22
I.8.7.2. Защитени територии.....	23
I.8.7.3. Защитени видове	23
I.8.8. Територия и населени места в Общината	25
I.8.9. Население.....	27
I.8.10. Трудова заетост	32
I.8.12. Селско стопанство	42
I.8.13. Туризм	45
I.9. Процес на обществени консултации	46
I.10. Органи за разработване и одобрение.....	46

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

II. Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците	47
III. SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите).....	58
III.1. Достижения и силни страни	58
III.2. Проблеми и слаби страни	59
III.3. Възможности.....	59
III.4. Заплахи	60
IV. Цели на ПУО 2015-2020Г.	61
IV.1. Стратегически цели.....	61
IV.2. Оперативни цели	61
V. План за действие с подпрограми с мерки за постигането им.....	63
V.1. Общинска програма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци	66
V.1.1. Въведение и основни положения.....	67
V.1.1.1. Участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци	68
V.1.2. Определение и място на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците	69
V.1.2.1. Определение.....	69
V.1.2.2. Място на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците	70
V.1.3. Цели на програмата предотвратяване образуването на отпадъци	71
V.1.4. Анализ и описание на мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци	72
V.1.4.1. Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите	72
V.1.4.2. Използване на доброволни споразумения, експертни групи на потребители/производители или секторни преговори с оглед на това съответните предприятия или промишлени сектори да съставят свои собствени планове или цели за предотвратяване образуването на отпадъци, или да внесат корекции в продукти или опаковки, от които се получава голямо количество отпадъци	74
V.1.4.3. Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители.....	76
V.1.4.4. В контекста на обществените и корпоративните поръчки - включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за търгове и в договорите, съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки, публикуван от Комисията на 29 октомври 2004г.....	77
V.1.5. План за действие на Програмата за предотвратяване на образуването на отпадъци.....	78
V.2. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	86
V.3. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците	101

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

V.4.	Подпрограма с мерки за прилагане на изисванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	114
V.5.	Подпрограма с мерки за подобряване управлението на други потоци отпадъци (в т.ч. утайки от ПСОВ, опасни битови отпадъци и др.)	123
V.6.	Подпрограма с мерки за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация.....	177
V.7.	Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците	182
V.8.	Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	189
VI.	Координация на пуо с други общински и регионални планове и програми.....	198
VI.1.	Координация с програмни документи на национално ниво.....	198
VI.2.	Координация с програмни документи на общинско и областно ниво	200
VII.	Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.....	207
VIII.	Приложения	210

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

МОСВ	Министерство на околната среда и водите
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ОПОС	Оперативна програма околна среда
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
НСИ	Национален статистически институт
НПО	Неправителствена организация
ООп	Организация по оползотворяване на отпадъци
ЗОЗЗ	Закон за опазване на земеделските земи
ЗУО	Закон управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ЕО	Екологична оценка
ОПР	Общински план за развитие
ПУП	Подробен устройствен план
ОУП	Общ устройствен план
РДО	Рамкова Директива за отпадъците
ДР	Допълнителни разпоредби
ТБО	Твърди битови отпадъци
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
ПОО	Предотвратяване образуването на отпадъци
МРО	Масово разпространени отпадъци
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
Зелени отпадъци	Растителност, растения, зеленчуци, др.
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУГ	Излезли от употреба гуми
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
РСУО	Регионална система за управление на отпадъците – регион Стара Загора
РЦУО	Регионален център за управление на отпадъците – Стара Загора
ИСЗК	Инсталация за сепариране и закрито компостиране
ПС	Претоварна станция
ЦР	Център за рециклиране
ПЧП	Публично-частно партньорство
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
SWOT	Анализ за силните, слабите страни, възможностите и заплахите
ОбС	Общински съвет
БВП	Брутен вътрешен продукт
РОП	Разширена отговорност на производителя

I. ВЪВЕДЕНИЕ И ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

„Програмата за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.“ е изготвена от „ЕКОПРО КОНСУЛТ“ ЕООД в съответствие с изискванията на „Задание за изготвяне на Програма за управление на дейностите по отпадъците на територията на община Раднево 2016-2020г.“, съгласно договор №0067/08.04.2016г. – „Изготвяне на Програма за управление на отпадъците на Община Раднево и изготвяне на морфологичен анализ на състава и количеството битови отпадъци, генерирани на територията на община Раднево”.

Програма за управление на отпадъците (ПУО) е важен документ за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво. Програмата е съобразена с изискванията на чл.52 ал.3(1) и ал.5 от ЗУО и е неразделна част от „Програмата за опазване на околната среда на община Раднево 2014-2020г.”

I.1. Основание и подход за разработване на Програмата

ЗУО въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС в българското законодателство и регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

„Програмата за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.“ е основен инструмент за прилагане на законодателството и регионалната политика за управление на отпадъците на общинско ниво. Тя е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на новия „Национален план за управление на отпадъците за периода 2014-2020г.“ и „Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци“, като негова съществена част, даващ нови насоки и предвиждания, които са взети в предвид, съгласно чл.52, ал.4 от ЗУО, както и съгласно изискванията на ЗООС и ЗУО и всички подзаконовни актове, произтичащи от ЗУО.

По своята същност програмата е стратегически документ и при изготвянето ѝ е приложена методология на стратегическо планиране, която определя и основните технологични етапи при разработването ѝ:

- **Предварителна подготовка** - създаване на ясна и последователна организация на процеса по разработване, съгласуване и приемане на стратегическия документ; информиране на обществеността;
- **Анализ на настоящото състояние** – идентифициране на заинтересованите страни и изготвяне схема за консултации; събиране, обработка и анализ на данни в аспектите по-долу; и **Изготвяне на прогнози**;
 - Проучване на основни законодателни и стратегически документи;
 - Генерирани отпадъци;
 - Технологична обезпеченост;
 - Институционален капацитет;
 - Организационни схеми и финансови механизми;
 - Информационно-разяснителна политика във връзка с отпадъците;
 - Информационна обезпеченост на системата за управление на отпадъците в общината;
- **Планиране на целите и мерките за изпълнение в Общината.**

При разработването на програмата са взети предвид, освен посочените законови изисквания и следните национални програмни и методически документи:

- *Закон за управление на отпадъците*” (ДВ бр.53 от 13.07.2012г. и последващи изменения), както и наредбите произтичащи от него;
- *„Национален план за управление на отпадъците за периода 2014-2020г.“* и *„Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци“*, като част от него;
- *„Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“*, утвърдени със Заповед №РД – 211/31.03.2015г. на министъра на околната среда и водите;
- *„Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020г.“*;
- *„Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на РБългария за периода 2011-2020г.“*;

I.2. Времеви хоризонт

ПУО на община Раднево е разработена за периода 2016-2020г. Срокът на Програмата съвпада с периода на програмиране и ползване на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2015-2020г. и с периода на действие на *„Националния план за управление на отпадъците за периода 2014-2020г.“*.

I.3. Обхват и съдържание на ПУО

Основното предназначение на ПУО е да осигури практически инструмент за общината за планиране и аргументиране на най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия с цел предоставяне от общината на необходимите качествени услуги по управление на отпадъците за населението и бизнеса и да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската йерархия на управлението на отпадъците.

Програмата съдържа основни анализи и оценка, изводи, стратегически и оперативни цели, набор от мерки за реализация, наблюдение и актуализация. Разработването на анализите се базира на официална статистическа информация, стратегически документи в общината и региона и изводи от проведените консултации.

Въз основа на съществуващата практика по управление на отпадъците и идентифицираните проблеми в общината, съобразно изискванията на националното законодателство и регионалната политика, програмата има следната структура и съдържание, които са в съответствие с *„Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“*, утвърдени със Заповед №РД – 211/31.03.2015г. на министъра на околната среда и водите:

- ✚ Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците;
- ✚ SWOT анализ – стратегически анализ отразяващ силните, слабите страни, възможностите и заплахите;
- ✚ Цели – очертаване на основните стратегически цели в програмата;
- ✚ План за действие (подпрограми) с мерки за постигане целите и индикатори за напредък изпълнението на мерките, относно:
 - ✓ Предотвратяване образуването на отпадъци;
 - ✓ Разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на БО от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;

- ✓ Разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците;
- ✓ Прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- ✓ Подобряване управлението на други потоци отпадъци (в т.ч. утайки от ПСОВ, опасни битови отпадъци и др.);
- ✓ Закриване и рекултивация на депа с преустановена експлоатация;
- ✓ Информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците;
- ✓ Прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците;
- ✚ Координация на ПУО с други общински и регионални планове и програми;
- ✚ Система за наблюдение, контрол и отчитане изпълнението на общинската програма за управление на отпадъци;
- ✚ Приложения, в които са представени:
 - ✓ Подробни анализи с препоръки и изводи за състоянието на управлението на отпадъците на територията на община Раднево, както следва за:
 - Анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците – основни аспекти и ангажименти на общината; нормативна уредба на местно ниво определяща задълженията на общинската администрация; обобщени изводи и препоръки;
 - Анализ на основните потоци отпадъци, генерирани от населението – битови, утайки ПСОВ и строителни отпадъци от ремонт на жилищни сгради – количества, тенденции, норма на натрупване; обобщени изводи и препоръки;
 - Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците – площадки, съоръжения и инсталации за третиране на БО; съдове и техника за събиране и транспортиране на БО; обобщени изводи и препоръки;
 - Анализ на институционалния капацитет – правомощия, отговорности в сферата на управление на отпадъците; обобщени изводи и препоръки;
 - Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване – съществуващо състояние на общинските депа; обобщени изводи и препоръки;
 - Анализ на организационните схеми и форми на управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услуги – организационни схеми за управление на отпадъците; икономически инструменти и стимули; обобщени изводи и препоръки;
 - Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците – стратегическия подход на общината в тази насока; информационни и образователни дейности в общината; обобщени изводи и препоръки;
 - Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците – информационно обезпечаване в общината, относно количества и потоци отпадъци и дейности по тяхното управление; обобщени изводи и препоръки;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

- ✓ Изготвяне на прогнози за образуването на отпадъците;

1.4. Основни цели и резултати от изпълнението на ПУО

Основната цел на „Програмата за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.“ е да допринесе за устойчивото развитие на общината, чрез определяне на необходимите мерки за изграждане на интегрирана система за управление на отпадъците на местно ниво, която е елемент на интегрираната Регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора. Тази система ще доведе до намаляване въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване ефективността на използване на отпадъците като ресурс, увеличаване отговорностите на замърсителите и стимулиране на инвестиции в областта на управление на отпадъците. Програмата за управление на отпадъците е напълно съобразена с националното законодателство в сектор „Отпадъци“. Програмата съдържа следните основни количествени цели, за постигането на които са предвидени подпрограми с мерки.

Основни количествени цели за сектор „Отпадъци“ за община Раднево

Отпадъчни потоци	Година	Цели
1. МРО		
Отпадъци от опаковки	2020	56% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се оползотворяват; 54,9% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират;
ИУМПС	2020	Мин. 95% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване се оползотворява; Мин. 85% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване се рециклира;
ИУЕЕО	2020	Разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години;
Отпадъци от отработени масла	2020	Мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година;
Отпадъци от гуми	2020	Оползотворено мин. 65% от количеството гуми, пуснати на пазара през предходната година; Рециклирано е мин. 50% от количеството гуми, пуснати на пазара;
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	2020	Разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната;
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	2020	Събрани са разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори;
2. Биоотпадъци	2016 - 2019	Разделно събрани и оползотворени - мин. 25% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в регион Стара Загора през 2014г.;
	2020	Разделно събрани и оползотворени - мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в регион Стара Загора през 2014г.;
3. Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	2020	До 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в регион Стара Загора през 1995г.;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

4. Битови отпадъци от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло	2016	Рециклиране на мин. 25% от общото им тегло;
	2018	Рециклиране на мин. 40% от общото им тегло;
	2020	Рециклиране на мин. 50% от общото им тегло;
5. Строителни отпадъци – от ремонтни дейности на домакинствата и когато община Раднево е Възложител на строителни дейности	2016	Повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци - най-малко 35% от общото тегло на отпадъците;
	2018	Повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци - най-малко 55% от общото тегло на отпадъците;
	2020	Повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци - най-малко 70% от общото тегло на отпадъците;
	2016-2019	Възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства, отговарят за влягането в строежите на рециклирани строителни материали или на третиран SO за материално оползотворяване в обратни насипи, в количества съгласно посочените в Приложение №10 към чл.13, ал.1 и 2 от „Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали“;
	2020	Възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства, отговарят за влягането в строежите на рециклирани строителни материали или на третиран SO за материално оползотворяване в обратни насипи, както следва: - За строителство на сгради - 2 на сто от общото количество вложени строителни продукти; - За строителство на пътища - 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти; - За рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища - 3 на сто от общото количество вложени строителни продукти; - За строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура - 8 на сто от общото количество вложени строителни продукти; - За оползотворяване на предварително третиран строителни отпадъци в обратни насипи - 12 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
	2020	- Възложителите на СМР на пътища са отговорни за постигане на цел 80 на сто материално оползотворяване от теглото на образуваните при тези дейности строителни отпадъци; - Възложителите на СМР и/или премахването на строежи, осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества, съгласно посочените в „Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали“;

Общинската програма за управление на отпадъците за периода 2016-2020г. представя приоритетите и мерките за ефективно и целево използване на ресурсите и решаване на приоритетни за общината проблеми и задачи, както и поставя на планова основа местните общински, обществени и частни инициативи, както и реализирането на регионалната политика за управление на отпадъците за регион Стара Загора с приетите регионални цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както следва:

Постигната цел - година	2016	2017	2018	2019	2020
Рециклиране и оползотворяване	34,06%	34,05%	33,77%	33,49%	43,89%
Рециклиране	35,52%	36,11%	36,15%	36,19%	53,22%

Настоящата програма обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините, съгласно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове към него. С оглед синхронизиране с мерките за регионално управление и настъпилите промени в националното законодателство, следните основни резултати, свързани с подобряване и оптимизиране системата за управление на отпадъците и качеството на околната среда в Общината са заложили в програмата, както следва:

- Предотвратяване и намаляване количеството на генерираните отпадъци;
- Увеличаване количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез разширяване обхвата на системата за разделно събиране, транспортиране и третиране на отпадъци от опаковки;
- Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците, позволяващо осъществяването на ефективен мониторинг и контрол – обединяване усилията на общините Ст. Загора, Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Казанлък, Николаево, Мъглиж, Опан, Павел баня, Раднево, Твърдица и Чирпан за изграждане на Регионално депо на РЦУО – Ст. Загора и три ПС, доведе до разрешаване на проблемите свързани с битовите отпадъци в региона;
- Достигане целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на БО;
- Закриване, рекултивация и след експлоатационен мониторинг на старото общинско депо в землището на гр. Раднево;
- Актуално нормативно регламентиране на управлението на отпадъците на общинско ниво;
- Осигуряване електронна система в общината за база данни за управление на отпадъците;
- Подобряване управлението на други потоци отпадъци (в т.ч. утайки от ПСОВ, опасни битови отпадъци и др.);
- Работа с обществеността - привличане на обществеността при вземането на решения, свързани с основния проблем „отпадъци“; провеждане на кампании по прилагането на програмата; участие в моделни проекти за управление на отпадъците; прилагане на принципите на „споделена отговорност“ и „замърсителят плаща“;

1.5. Видове отпадъци в обхвата на ПУО на община Раднево

ПУО включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на ЗУО и в същото време управлението им е от компетенциите на общинските власти:

- Битови отпадъци;
- Утайки от ПСОВ /от септични ями;
- Строителни отпадъци от домакинствата, строителни и отпадъци от разрушаване на сгради, когато общината е Възложител;

I.6. Принципи на управление на отпадъците, заложи в ПУО

В разработването на общинската Програма са спазени основните принципи на управление на отпадъците, залегнали в международните правни актове, по които Р.България е страна, общата европейска и национална политика в тази област, както и основните принципи, на които се основава „Националният план за управление на отпадъците 2014-2020г.“, както следва:

I.6.1. „Предотвратяване“

Образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.

I.6.2. „Разширена отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“

Лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.

Чрез прилагането на такси се постига намаляване количеството на изхвърлените отпадъци, стимулиране на разделното събиране, насърчаване рециклирането и употребата на рециклирани изделия, намаляване на употребата на първични ресурси и пр. Принципът предполага и заплащане на глоби в случаите на неизпълнение или нарушение на регламентираните с нормативните актове задължения. Контролът над прилаганите икономически регулатори и административни разпоредби е елемент на настоящата програма.

Принципът „Разширена отговорност на производителя“, съгласно чл.14(1) от ЗУО „Лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, отговарят за разделното им събиране и третиране, както и за постигане на съответните цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и/или оползотворяване“, означава, че „производителят на продукти“ може да се разглежда като „замърсител“. Относно управлението на битовите отпадъци, следните продукти са определени като отговорност на производителя: опаковки; отпадъци, генерирани от лечебните заведения; излезли от употреба батерии и акумулатори; излязло от употреба електрическо и електронно оборудване; излезли от употреба МПС; отработени масла или отпадъчни нефтопродукти. Идеята на принципа е, че по време на определянето на предназначението и производството на отпадъка, „производителите на продукти“ трябва да вземат такива решения относно състава на продукта, че когато продукта се превърне в отпадък, до голяма степен да бъдат определени количеството на генерираните отпадъци и възможностите за управлението им.

I.6.3 „Превантивност“

Потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап. Дава се предимство на предотвратяването на замърсяването пред последващото отстраняване на вредите, причинени от него като по този начин се подпомага предотвратяването на риска за околната среда и човешкото здраве;

I.6.4. „Близост” и „Самодостатъчност”

Отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третираны в рамките на Съюза.

Тъй като Общинската програма е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на НПУО, то е валидно и изискването на чл.49 (7) от ЗУО: *„Националният план за управление на отпадъците, включва и мерки за създаване на интегрирана и адекватна мрежа от съоръжения и инсталации за обезвреждане на отпадъците, както и на инсталации за оползотворяване на битовите отпадъци: „2. ... съоръженията/инсталациите трябва да са в близост до източника на образуване на отпадъците, като се използват най-подходящите методи и технологии, осигуряващи висока степен на защита на човешкото здраве и околната среда.*

I.6.5. „Участие на обществеността“

Съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Населението на общината има отношение към политиката и съответната проблематика по отпадъците като генератор на отпадъци и като субект на вредното им въздействие. Прилагането на този принцип на общинско ниво осигурява партньорство между държавните институции и местните власти от една страна и обществеността от друга при вземане и реализация на решения по проблемите на отпадъците. Участието на обществеността в проблемите дава възможност да се отчете общественото мнение и да се вземат под внимание предложенията по въпросите, свързани с правилното управление на отпадъците.

I.7. Регионално сдружение за управление на отпадъците – Стара Загора

Създадено е Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Стара Загора, което обхваща общините Стара Загора, Казанлък, Гурково, Гълъбово, Мъглиж, Братя Даскалови, Чирпан, Николаево, Твърдица, Опан. С решение на общото събрание на сдружението от 09.06.2009г., общини Раднево и Павел Баня са приети за равноправни членове на сдружението.

С решение №238 от 05 януари 2009г. гр. Ст. Загора, Старозагорски Окръжен съд /Търговско отделение/ регистрира юридическо лице - Сдружение с нестопанска цел с наименование „Регионално сдружение за управление на отпадъците - Стара Загора“. Мястото на изпълнение на дейността на сдружението е гр. Стара Загора, бул. „Цар Симеон Велики” 107.

Целите, определени в учредителния документ на Сдружението са:

- Подобряване на качеството на услугите за събиране, транспортиране, и обезвреждане на битовите отпадъци и на приравнени на тях;
- Ефективно използване на ресурсите, възникващи в процесите на управление на отпадъците;
- Оптимизиране на процесите за управление на отпадъците с оглед намаляване на разходите за услугата за събиране, транспортиране и обезвреждане на битовите отпадъци и на приравнените към тях;
- Постигане на прозрачност и отговорност на процесите на управление на отпадъците;

- Реализиране на целите и изискванията на националното законодателство и подзаконовите актове за управление на отпадъците;
- Стимулиране и подпомагане на активността на отделните граждани за участие в процесите за управление на отпадъците;
- Насърчаване на диалога и взаимодействието между държавата, органите на местното самоуправление, стопанските организации при решаване на проблемите, свързани с управлението на отпадъците.

Гореописаните цели ще се постигат чрез предоставяне на консултации на общините-членове на сдружението по въпросите, свързани с управлението на отпадъците; организиране и провеждане на процедури за осъществяване на дейности, свързани с управлението на отпадъците; осъществяване на инвестиционна дейност, включително и за изграждане на регионално депо за битови отпадъци; осъществяване на мониторинг и контрол върху изпълнението на сключени договори или върху отделни дейности, свързани с управлението на отпадъците; Организиране различни форми на обучение; разпространение на информация, свързана с управлението на отпадъците; провеждане на работни срещи, семинари и конференции; публикуване и разпространение на печатни и електронни издания, свързани с дейността на сдружението; подпомагане на дейността на медиите при отразяване на проблемите на управление на отпадъците; подпомагане на дейността на органите на централната и местна власт чрез изработване на експертни становища, организиране на дебати и представяне на предложения за промени в нормативните актове, организиране на проучвания и осъществяване на изследователски проекти.

Сдружението е създадено в обществена полза.

През м. декември 2014г. Сдружението е учредено по реда на ЗУО.

Предметът на основна дейност на сдружението е осъществяване на дейности и проекти, свързани с управлението на отпадъците и по-конкретно на битовите отпадъци и на приравнените на тях отпадъци, строителните отпадъци и масово разпространени отпадъци и др.

Органи на управление на Сдружението са - Общо събрание и Председател.

Сдружението се представлява от председателя – кмета на Община Стара Загора.

В Общото събрание участват всички общини - членове на сдружението. Всяка община е представена от кмета или от упълномощен от кмета на общината представител.

Община Раднево съгласно сключеното споразумение с другите общини от регион Стара Загора е поела ангажимент и участва при изграждането на регионалната система за управление на отпадъците. Във връзка с това по *Процедура: BG161PO005/10/2.10/07/22 „Изграждане на регионални системи за управление на отпадъците в региони: Борово (Бяла, област Русе), Варна, Велико Търново, Габрово, Добрич, Костенец (Самоков), Левски (Никопол), Луковит, Панагюрище, Плевен, Разлог, Стара Загора и Ямбол“* е финансиран проект *DIR-5112122-9-77 „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора“*, по Договор за безвъзмездна помощ №*DIR-5112122-C007/29.08.2012*, финансиран от Европейски фонд за регионално развитие на Европейския съюз и правителството на Р.България чрез Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“. Бенефициент по проекта е Община Стара Загора и партньори Община Братя Даскалови, Община Гурково, Община Гълъбово, Община Казанлък, Община Мъглиж, Община Николаево, Община Опан, Община Павел баня, Община Раднево, Община Твърдица, Община Чирпан и СНЦ „Регионално сдружение за управление на отпадъците – Стара Загора“. Стойността на проекта е 51 667 558,06 лв. С реализирането на проекта ще се постигане високо ниво на опазване на околната среда в регион Стара Загора, в съответствие с националното и

европейско законодателство в областта на управление на отпадъците; намаляване на замърсяването на околната среда в общините от целевия регион Стара Загора; увеличаване на разделното събиране на битовите отпадъци и тяхното рециклиране, въвеждане на ефективна и екологосъобразна система за съвременно управление на отпадъците в региона. В резултат са изградени Регионално депо на РЦУО – Стара Загора, Претоварна станция за ТБО - Гурково, Претоварна станция за ТБО - Гълъбово и Претоварна станция за ТБО – Казанлък.

I.8. Географски, демографски и социално-икономически характеристики на Община Раднево

I.8.1. Географско местоположение

Географско положение и топографска характеристика. Община Раднево е разположена в източната част на Горнотракийската низина и е в административните граници на област Стара Загора. Оградена е от землищата на съседните общини - Стара Загора, Нова Загора, Тополовград и Гълъбово.

Заетата от общината площ възлиза на 545.15 кв. км, което представлява 0.5% от територията на страната и 10.6% от територията на областта. От общата площ 68.06% са селскостопански фонд, 3.36% - горски фонд, 4.63% - фонд "Населени места", 3.44% - водни площи, пътища и инфраструктура, 20.41% - територии за добив на полезни изкопаеми.

Раднево е място с древна и богата история. Първите селища, възникнали на територията на общината, датират от преди 4 000 години. Доказателство за това са многобройните археологически находки. Първият етнос населявал района, е тракийското племе пирогери. По исторически данни, на територията на общината се е намирала и римската пътна станция Арзус. В средновековието, след образуването на българската държава, районът се превръща в буферна зона между България и Византия. През 1872-1873г. е построена железопътната линия Симеоновград-Раднево-Нова

Загора. След изграждането ѝ търговията в района се развива с бурни темпове. През 1906г. Радне махле е преименувано в село Раднево, а от 1911г. придобива правата на околийски център. На 7 септември 1964г. Раднево е обявен за град. Развитието на енергийния комплекс „Марица-изток“ след 1960г. променя коренно живота на хората в общината и ги свързва трайно с въгледобива и енергетиката.

Селищната мрежа на общината включва 22 населени места, административния център на общината - град Раднево и 21 села.

Географското положение на общината я определя като един от значимите транспортни възли в Южна България. През нея преминава главен път Е-85 (Русе-Капитан Андреево), свързващ Румъния с Турция и Гърция, а в посока север-юг железопътна линия, свързваща градовете Нова Загора-Раднево-Гълъбово-Симеоновград. Предимство по отношение на географското положение е близостта до автомагистрала „Марица“, която е част от Еврокоридор №4 и до автомагистрала „Тракия“ - част от Еврокоридор №8. През територията на общината се пресичат множество вътрешни и международни автомобилни транспортни връзки. Общата дължина на пътната мрежа в община Раднево е 155.7 км. На територията на общината не минава първокласен път, второ- и третокласните пътища възлизат съответно на 39.2 км и 29.3 км. Четвъртокласната пътна мрежа е най-добре изградена – 87.2 км. Пътната мрежа около град Раднево е много добре развита. Изградени са два околоръстни пътя, които улесняват придвижването на товарни автомобили от международния транспорт, като по този начин се запазват спокойствието и чистотата в града. Тъй като община Раднево е индустриален център с национална значимост, транспортната ѝ инфраструктура е добре развита. Основните пътни артерии са в добро състояние, но общинската пътна мрежа се нуждае от основен ремонт: голяма част от пътищата не са в добро техническо състояние, съществуват и такива без настилка. За подобряване на тези показатели са необходими значителни инвестиции.

През територията на община Раднево преминава ж.п. линия №83 от Нова Загора до Симеоновград, която обслужва района и осигурява връзките север-юг с останалите райони от страната посредством ж.п. линия №8 София-Нова Загора-Бургас и връзките югоизток-северозапад чрез ж.п. линия №1 Свиленград-София. Основните гари, обслужващи района са гара Раднево и Гълъбово.

1.8.2. Природни условия

Община Раднево е разположена на територия с надморска височина 141.1 м. Топографската повърхнина на района е леко наклонена на югоизток. Абсолютните височини са в граници от 100 до 300 м. Релефът ѝ е преобладаващо равнинен, леко навълнен от широки речни долини, слабо врязани в полиоценската седиментационна повърхнина. Физикогеографският район е формиран на мястото на полиоценски гребен, запълнен с езерни и езерноблатни седименти. Неотектонските са движения имали колебателен характер, което е дало възможност при затопляне на басейна и при заблзяването му да се образуват лигнитни въглищни пластове, залягащи на неголяма дълбочина.

Според горско-растителното райониране на страната землищата на община Раднево се намират в долния равнинно-хълмист подпояс на листопадните дъбове на Горнотракийската подобласт.

В климатично отношение община Раднево попада в преходно-континенталната климатична област, със слабо влияние на Средиземноморските циклони. През зимата Стара планина е естествена защита спрямо студените континентални маси, нахлуващи от север и североизток. Районът се характеризира със сравнително мека зима и горещо

лято и има следната характеристика на метеорологичната обстановка и климатичните данни:

- Средна годишна температура на въздуха – 12.10°C;
- Абсолютна максимална температура на въздуха – 41.4°C;
- Абсолютна минимална температура – 20.0°C;
- Средна годишна относителна влажност на въздуха – 70%;

Честите влияния на континенталните въздушни маси, особено през зимата са причина температурите да се задържат на стойности под нулата в продължение на няколко дни.

Орографските особености на региона влияят на посоката и скоростта на вятъра. Преобладаващата посока на вятъра е североизток – 29.2%, а скоростта се движи между 0.3 и 5.1 м/сек. В тази една осма част от хоризонта са равно вероятни, както северо-североизточната посока, така и посока изток- североизток.

Планините разположени от двете страни на равнината са естествена преграда пред силните далекообхватни ветрове. В района най-често духат слаби регионални ветрове. Поради температурните разлики между равнинната и хълмистата област много често през дни със слаб вятър се наблюдава денонощен цикъл на изменение - през нощта вятърът духа от планините към равнината, а през деня – от равнината към планините, което има охлаждащ ефект през горещите летни дни.

- Средна скорост на вятъра – 2.4 м/сек.;
- Средна скорост на преобладаващите североизточни ветрове – 3.2 м/сек.;
- Тихо време със скорост под 1 м/с - 32% годишно.

Степента на атмосферната турбулентност е важна от гледна точка степен на разсейване на замърсителите. Най-общо, турбулентността достига максимум през слънчевите дни на лятото и минимума – през облачните зимни дни.

Съществено значение за състоянието на атмосферния въздух и процесите на самопречистване имат валежите в района.

Валежните суми не са равномерно разпределени през годината. Наблюдава се един главен максимум през месеците май и юни и един второстепенен – през ноември и декември. Главният минимум на валежите е през август и септември, а второстепенният – през месеците февруари и март. Процентът на валежите от сняг е сравнително малък, като образуваната снежна покривка не се задържа дълго време. Средният годишен брой на дъждовните дни е около 75.

I.8.3. Почви

Почвите на територията на община Раднево са представени основно от черноземни смолници с мощен хумусен хоризонт. Този тип почви са известни като най-плодородните в България. Съдържанието на хумус на ниво 0-20 см е между 3 и 3.2%, а азотът варира от 0.25 до 1.22%. В планинските местности се срещат главно канелено-горски почви. Те се характеризират с отделни профили с променлива структура и общо взето ниска продуктивност. Характеризират се със силно развита плоскостна и линейна ерозия и свлачища на изток от поречието на река Сазлийка. Особено ценни са алувиално-ливадните почви от терасите на река Сазлийка и нейните притоци.

I.8.4. Поземлени и горски ресурси – площи, процентно съотношение, собственост

Голямата част от територията на общината, заета от Маришкия каменовъглен басейн представлява в структурно отношение широка синклинала, запълнена с

плиоценски въглищни прослойки. Южно от град Раднево река Сазлийка и притоците ѝ носят белезите на големия въглищен комплекс с характерно странично подриване.

Поради интензивната обработка на селскостопанските площи, разхвърлянето на големи количества препарати за растителна защита, горене на стърнища и прекомерно торене с изкуствени торове без поливане, почвите до голяма степен са изтощени, със занижено съдържание на органична материя.

До започване на миннодобивната дейност община Раднево разполага с поземлен фонд от 548 389 дка, в т. ч.:

- Земи за селскостопанско ползване - 495 218 дка или около 91% от общия фонд;
- Земи за горскостопанско ползване - 22 287 дка или 4%;
- Фонд населени места – 27 884 дка или около 5%;

След започване на добива на лигнитни въглища картината на района започва драстично да се изменя. Намаляват стопанисваните земи, обработваемите земи, горския фонд, фонда на населените места, а се увеличават териториите за добив на полезни изкопаеми и необработваемите земи.

Заетата от общината площ възлиза на 545.15 км², като 371.15 км² се пада на земеделската земя.

В структурата на поземления фонд на Община Раднево преобладават земите за земеделско ползване, които заемат 68.06% от цялата ѝ територия. Териториите за добив на полезни изкопаеми са 20.41% от площта, а горските територии обхващат 3.36%, “Населени места и урбанизирани територии” – 4.63% и водни площи, пътища и инфраструктура - 3.44%.

Прогнозните разработки показват, че до 2020г. тази тенденция ще продължи, като стопанисваните земи ще представляват 65.31% от общия поземлен фонд, (обработваемите земи – 53.39%, горски фонд – 3.06%, фонд населени места – 4.71%). Необработваемите земи нарастват на 234 548 дка и ще бъдат 33.76% от общия поземлен фонд на общината. Налице е общо намаление с 10 238 дка (на земи, които не подлежат на рекултивирание), а необработваемите земи ще нараснат с 10 233 дка и горския фонд с 17 037 дка.

Горите в селищната система не са много – малко над 22 000 дка, но имат огромно стопанско, биологично, рекреационно и екологично значение. Особено ценни са горските насаждения, които се създават около насажденията и сгуроотвалите около селищата, тъй като те се явяват естествен филтър за замърсителите и бариера срещу ветровата ерозия.

Природните условия с които разполага община Раднево са най-подходящи за отглеждане на ечемик, пшеница, слънчоглед, памук и др. От трайните насаждения най-голям е относителният дял на бадемовите насаждения, следват лозовите масиви, черешите и сливовите градини. В селското стопанство са заети значителна част от трудовите ресурси на общината и произвежданата продукция задоволява нуждите на населението.

Основна част от обработваемите земи се стопанисват от земеделски кооперации и арендатори.

В следващата таблица са представени данните за дела на земеделските територии и дела на обработваемите земеделски площи в общините от област Стара Загора към 2011г.

Област /община	Дял на земеделските площи в %	Дял на обработваемите земеделски площи в %
Област Стара Загора	49%	84%
Братя Даскалови	61%	85%
Гълъбово	55%	89%
Казанлък	37%	74%
Мъглиж	31%	82%
Опан	78%	93%
Павел Баня	28%	83%
Раднево	49%	86%
Стара Загора	54%	91%
Чирпан	77%	71%
Гурково	21%	71%
Николаево	41%	93%

Наличните данни показват, че както дела на земеделските площи, така и дела от тях, които се класифицират като обработваеми в община Раднево са сходни със средното за областта и свидетелстват за относително добра териториална обезпеченост за целите на развитието на селското стопанство.

I.8.5. Водни ресурси

Територията на община Раднево се характеризира с разнообразие по отношение на водните запаси. Реките в този район са от Беломорския водосборен басейн. Главен воден ресурс и водоприемник в общината е река Сазлийка.

Дължината на река Сазлийка до устието възлиза на 145.4 км с водосборна площ около 3 300 кв. км, включваща равнинно-хълмисти и нископланински релефи със средна надморска височина 330 м и слаб наклон от север на юг. Хидрографската мрежа на р. Сазлийка е асиметрична, с преобладаване на левите притоци, от които по големите са река Блатница с дължина 54 км и водосборна площ 656.3 кв. км, река Овчарица – с дължина 71.5 км и водосборна област 636.1 кв. км, река Соколница – с дължина 60.5 км и водосборна площ 343 кв. км.

Хидроложкият режим на реките в района се формира в условията на континентална климатична зона, снеговете през зимата бързо се стопяват, поради южното изложение на площите и проникване на средиземноморски топъл и влажен въздух по р. Марица, а през летния период губят много вода поради инфилтрация и изпарение. Основната фаза в оттока на реките – пролетното пълноводие започва през м. февруари и продължава до м. юни, а лятното маловодие се наблюдава от м. юли до м. октомври. От ноември до февруари се установява есенно повишение на водното количество. Средногодишният отточен модул се изменя от 7.219 l/s/km² (месец февруари) до 3.13 l/s/km² (месец септември).

На територията на общината има 22 микроязовира. Изградени са съоръжения за напояване на 65 600 дка или на 20.97% от обработваемите земи. От общата поливна площ 96.76% ползва за водоизточници язовири и 3.24% реки. В непосредствена близост до ТЕЦ „Марица-изток 2” ЕАД е най-големият язовир „Овчарица”. Подземните води в региона на общината са от кватернерните отложения на древните тераси. Имат временен характер с изключение на случаите, когато се подхранват от дрениращите се в тях води от пясъчни образувания.

Характерно за подземните води в този район е повишеното съдържание на сулфати и разтворени вещества. Основното предназначение на частните сондажни кладенци е напояване на личните стопанства, а някои от тях се ползват и за питейни

нужди. Общото им състояние е крайно незадоволително. Резултатите от извършените анализи показват високо съдържание на нитрати и твърдост, което означава високо съдържание на калциеви и магнезиеви йони. В с. Маца и с. Трояново е установено наличие на микроорганизми, което определя нейната непригодност за питейни нужди. Изворните води в град Раднево, с. Тополяне, с. Маца, кв. Гипсово и с. Ковачево се доближават до показателите за минерални води.

I.8.5.1. Подземни води

Водосборният басейн на река Сазлийка е известен като водообилен район с високо ниво на подземните води в т.ч. и термоминерални води. Водоносните хоризонти не винаги са ясно определени, което създава предпоставки за осъществяване на пряка хидравлична връзка между подземните и повърхностните води. По този начин се поддържа „нормално” целогодишно подхранване и водност на реките, но същевременно се създават условия за проникване на замърсявания от откритите водни течения в подземните акватории. Предвид на това, че част от подземните резервоари на вода се използват за водоснабдяване и напояване тези замърсявания могат да имат опасен, дълготраен характер.

Подземните води в района се съдържат в тектонски нарушения, в изветрели скали на подложката, в пясъчни отложения на Палеогена и Неогена, в делувиялните наслаги и алувиалните кватернерни образувания на р. Овчарица, р. Градецка и Голямата река.

В зависимост от типа на вместващата скала, възрастта и химическия състав на грунтовете води могат да бъдат различени пет водоносни хоризонта:

- Комплекс на основната (коренна) скала с мощност над 110 м;
- Водоносни пластове от брекчи и конгломерати - мощност над 110 м;
- Миоценски долен въглищен водоносен комплекс с мощност 100-110 м;
- Миоценски горен въглищен водоносен комплекс – мощност 8-60 м;
- Кватернерни алувиални отложения с мощност 6-8 м;

В съответствие с геоложкия строеж и литоложкия строеж на скалите, подземните води са разделени в три групи:

- *Води от подвъглищен водоносен хоризонт* - подхранват се от поройните конуси на Средна гора, Светиилийските и Манастирски възвишения и Сакар. Дренират се в посока югозапад, към река Марица. В химическо отношение същите са разнообразни – от хидрокарбонатно-сулфатно, натриеви или калциеви, до хидро-карбонатни. Качеството на водите е добро, годни са за промишлено водоснабдяване. Голяма част от пробите отговарят на БДС 2823/83 – вода за пиене;
- *Води от надвъглищен водоносен хоризонт* - пясъчните отложения, в които се съдържат водите от този хоризонт се характеризират като отделни изолирани пясъчни постройки и лещи, със затруднена или почти липсваща хидравлична връзка между тях. Тези отложения са привързани към отделни стратиграфски нива. Водите са слабонапорни или безнапорни и се подхранват от атмосферните води и от речните тераси. Представляват сулфатно-карбонатни и калциево-натриеви с повишена минерализация и твърдост. Характеризират се като „условно чисти”;
- *Води от кватернерни отложения* - имат временен характер, приемат се като химически – чисти;

За голяма част от централната и западната част на Източномаришкия басейн може да бъде направено ясно разграничаване между долния и горния въглищен водоносен комплекс. Характерно за водите от долния въглищен водоносен комплекс

(бикарбонатно-хлоридно-натриево-карбонатни води) е високото съдържание на NaHCO_3 и почти отсъствие на сулфати, с обща минерализация от 400 до 800 мг/л и рН между 7.2 и 8.6.

Общата минерализация на грунтовите води е в диапазона от 0.408 г/л до 1.07г/л при рН – 7.6 до 8.4.

Характерно за всички останали видове водоносни хоризонти е високото съдържание на сулфати в грунтовите води. Същото може да бъде обяснено основно с процесите на десулфатизация на богати на сулфати пластове в анаеробна среда, във връзка с диагенезиса на седиментите. Наличието на алкални катийони е резултат на процеси на катийонен обмен с фелдшпати и други глинести минерални съставки на водоносните пластове.

При с. Тополяне има открит минерален извор с дебит 9.130 л/с и температура на водата 31°C.

Състоянието на водните ресурси на територията на община Раднево рефлектира върху проблема за осигуряване на чиста питейна вода за населението в региона.

I.8.6. Подземни природни богатства

Полезните изкопаеми са основното богатство на Община Раднево. Въгледобивът и енергетиката са структуроопределящи отрасли, затова районът се определя, като промишлен.

От полезните изкопаеми, разкрити на територията на областта най-голямо значение имат лигнитните въглища, добивани по открит способ и използвани за производство на електрическа енергия, кафявите въглища и гипсът.

Общината заема монополни позиции по производството на лигнитни въглища, чиито обем варира около 30 млн. тона на година.

Териториално общината обхваща по-голямата част от Източно-маришкия въглищен басейн и е свързана с един от стълбовете на националната икономика на Република България - енергийния комплекс „Марица-изток“.

В Източно-маришкото въглищно находище са съсредоточени около 2,5 млрд. т въглищни запаси, което представлява приблизително 63% от балансовите запаси на лигнитни въглища и 57% от запасите на всички въглища в страната. Промисленото усвояване на басейна започва през 1952г. със строителството на рудник „Трояново 1“. Добивът на въглища от него започва през 1960г. По-късно са построени и въведени в експлоатация още два рудника – „Трояново Север“ (въгледобивът започва през 1964г.) и „Трояново 3“ (въгледобивът започва през 1969г.).

Находищата на лигнитни въглища в района са около 2 630 млн. тона при мощност на въглищния хоризонт 30 м. Така при годишен добив 35-40 млн. тона, експлоатацията на находището може да продължи 50-60 години.

От естествените строителни материали са установени промишлени запаси от гипс и мрамор. Гипсовото находище е част от Радневската гипсоносна област, разположена между реките Сазлийка и Овчарица. Установени са 12 находища. Гипсът образува различно големи друзи, буци, срастъци и единични кристали, споени с глинесто вещество. Находището се е експлоатирано от 1931г. до откриването на рудника при с. Кошава - Видинска област (1965г.).

Речни инертни материали се добиват в отделни участъци на р. Сазлийка и р. Блатница в количества, задоволяващи местните нужди.

В общината няма находища на полезни рудни изкопаеми. Плиоценски гипсови находища са установени в района на гр. Раднево. Проучени са находища в землищата на гр. Раднево и кв. Гипсово и с. Гледачево, с. Ковачево. Гипсоносният хоризонт е представен от варовити глинени. В тях могат да се отделят три хоризонта: долен,

гипсоносен и горен (Трашлиев, 1988г.). Дебелината на гипсоносния хоризонт е от 1 до 20 м, а на покривката (горния хоризонт) от 1 до 15 т. На отделни места под почвения слой, в обема на покривката се образува зона с дебелина до 3 т, обогатена на малки гипсови кристали, споени с глинест материал. Тази зона е с високи механични показатели, поради което се нарича от местните жители „бетон“ или „солище“.

I.8.7. Защитени зони и територии

Националната екологична мрежа е регламентирана в България със Закона за биологичното разнообразие. Елементите на националната екологична мрежа са:

- Защитени зони "Натура 2000", в които могат да участват защитени територии;
- Защитени територии, които не попадат в защитените зони;
- КОРИНЕ места като територии, описани по стандартната международна методика на проекта на Съвета на Европа „КОРИНЕ биотопи“;
- Рамсарски места като влажни зони, които отговарят на критериите на Конвенцията по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбивы птици (Рамсарска конвенция);
- Орнитологични важни места - територии от международна значимост за опазване на птиците, описани по стандартната международна методика на Бърд Лайф Интернешънъл;

I.8.7.1. Защитени зони "НАТУРА 2000"

Местата, попадащи в екологичната мрежа се определят в съответствие с две основни директиви за опазването на околната среда - Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за хабитатите) и Директива 79/409/ЕЕС за съхранение на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците).

- За екологичната мрежа в частта и за защитените зони по чл.6 ал.1 т.3 и 4 от ЗБР (Натура 2000 в частта и за опазване местообитанията на птиците от Директива 79/409/ЕЕС)
 - **ЗЗ „Язовир Овчарица“**, BG0002023, площ 4 306.27 ха. Одобрена с решение на Министерски съвет №122/02.03.2007г. (публ. в ДВ, бр.21/09.03.2007г.). Обявена със Заповед №РД-549/05.09.2008г. (публ. в ДВ, бр. 83/23.09.2008г.). От територията на община Раднево в защитената зона от Натура 2000 попадат землищата на с. Ковачево и с. Маца;
 - **ЗЗ „Язовир Розов кладенец“**, BG0002022, площ 1 265.12 ха. Одобрена с решение на Министерски съвет №122/02.03.2007г. (публ. в ДВ, бр.21/09.03.2007г.). Обявена със Заповед №РД-832/17.11.2008г. (публ. в ДВ, бр. 108/19.12.2008г.). От територията на община Раднево в защитената зона от Натура 2000 попада землището на с. Любеново;
- За екологичната мрежа в частта и за защитените зони по чл.6 ал.1 т.1 и 2 от ЗБР (Натура 2000 в частта и за опазване на природните местообитания на видовете от Директива 92/43/ЕЕС)
 - **ЗЗ „Река Съзлийка“**, BG0000425, площ 991.77 ха. Одобрена с решение на Министерски съвет №122/02.03.2007г. (публ. в ДВ, бр.21/09.03.2007г.). От територията на община Раднево в защитената зона от Натура 2000 попадат землищата на с. Бели бряг, с. Боздуганово, с. Българене, с. Диня, с. Знаменосец, с. Коларово, с. Любеново, гр. Раднево, с. Рисиманово, с. Сърнево, с. Тополяне;

- **33 „Гора Тополяне“**, BG0000539, площ 67.55 ха. Одобрена с решение на Министерски съвет №122/02.03.2007г. (публ. в ДВ, бр.21/09.03.2007г.). От територията на община Раднево в защитената зона от Натура 2000 попадат землищата на с. Диня и с. Тополяне;
- **33 „Река Блатница“**, BG0000441, площ 1 079.10 ха. Одобрена с решение на Министерски съвет №122/02.03.2007г. (публ. в ДВ, бр.21/09.03.2007г.). От територията на община Раднево в защитената зона от Натура 2000 попада землището на гр. Раднево;
- **33 „Река Овчарица“**, BG0000427, площ 1 163.72 ха. Одобрена с решение на Министерски съвет №122/02.03.2007г. (публ. в ДВ, бр.21/09.03.2007г.). От територията на община Раднево в защитената зона от Натура 2000 попадат землищата на с. Ковачево, с. Полски Градец, с. Трояново;

I.8.7.2. Защитени територии

ЗМ „Боздугановска кория“ - гората се намира на 12 км от гр. Раднево и е само на 2 км североизточно от село Боздуганово. Площта и е 310.80 ха. Обявена е със Заповед №3718/28.08.1975г. (публ. ДВ, бр. 79/1975г.). Със Заповед №РД-860/18.09.2002г. (публ. ДВ, бр. 108/2002г.) е прекатегоризирана от историческо място в защитена местност. Основният дървесен вид е дъб. В нея се срещат много животински видове, включени в приложенията на Закона за биологичното разнообразие. Попада на територията на РИОСВ - Стара Загора и РДГ - Стара Загора: ДГС - Стара Загора.

Цели на обявяване: Опазване на стара равнинна широколистна гора;

Режим на дейности: 1. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни и ландшафтни с оглед подобряване санитарното и ландшафтното състояние на обекта. Стопанисването да се извършва съгласно устройствения проект с максимално запазване на природната обстановка; 2. Забранява се пашата на добитък през всяко време; 3. Забранява се откриване на кариери, къртенето на камъни, ваденето на пясък и на други инертни материали, изхвърлянето на сгурия и на промишлени отпадъци, както и всякакви действия, чрез които се нарушава или загрозява природната обстановка в тях;

I.8.7.3. Защитени видове

Характерни горски съобщества за Горнотракийския биогеографски подрайон са ксеротермните гори от цер, блаун и космат дъб. Средиземноморското влияние навлиза по долината на р. Сазлия. Понастоящем доминират тревни, храстови съобщества и агроценози. Съставът им е разнообразен като по-характерни и известни представители са от сем. Кръстоцветни са лечебна лъжичка, овчарска торбичка, родилна трева, черен синап; от сем. Бобови – обикновен звездан, лечебна комунига, вълнеста глушина, детелина; от сем. Устноцветни – червена мъртва коприва, пъстро миризливче; от сем. Картофови – татул, блян; от сем. Сложноцветни – лайка, подбел, паламида; синя метличина, глухарче, от сем. Житни – див овес, полска овсига, ливадна класица и др.

На места в равнинната част са се съхранили малки равнинни дъбови гори. За района са характерни редица редки представители на различни флорни елементи – фриесов ръждавец, пунктирана острица, теснолист пеплис, макодонски вечерник, кардаминопис и др., които са типични само за този биогеографски район на страната.

Растителността е основен фактор за създаване облика на ландшафта, обособяване на специфичен микроклимат и специфика на биоценозите. От защитените видове е установен *Capsella thracica*, който е и ендемит. Множество лечебни и хранителни видове могат да се използват от човека. От особено значение са равнинните гори от *Quercus frainetto*, *Quercus pubescens* и *Quercus virgiliana* в Старозагорското

поле. Те представляват естествени коридори за миграцията и обмяната на генетичен материал между популациите на видовете.

Лечебни растения

В Общината се срещат над 90 вида лечебни растения. С най-голямо разпространение в поземления фонд на Общината са: бял равнец, камшик, багрилно подрумиче, обикновен и черен пелин, парички, змийско мляко, синя жлъчка, обикновен дрян, тетра, червен глог, кукувича прежда, ветрогон, горска ягода, росопас, жаблек, бударица, еньовче, градско омайниче, голо и влакнесто изсипливче, жълт кантарион, гингер, маточина, шипка, черен бъз, бъзак, теснолист и широколист живовляк. Съгласно Закона за лечебните растения са забранени събирането, изкупуването, търговията и преработката за промишлени и търговски цели на билки от 27 вида лечебни растения от естествени находища. От тях популации в общински площи имат само лечебната ружа и валерианата. От видовете, поставени под специален режим на опазване и ползване са известни находища на лечебна иглика, червен божур и пролетен горицвет. Всяка година министърът на околната среда и водите издава заповед за ползването на лечебните растения под специален режим за текущата година. В заповедта се описват лечебните растения под специален режим и не се разрешава събирането на тези билки извън определените райони, както и в количества, по големи от определените квоти.

Събирането на билки в защитени територии се подчинява на специални разпоредби. В защитените местности и природните забележителности трябва да се избягва събирането на билки, дори когато това не е специално забранено със заповедта за обявяване на защитената територия. В изпълнение на разпоредбите на екологичното законодателство във връзка с използването на лечебните растения, общините следва да упражняват системен контрол по приложението на режима на разрешаване и ползване на тези растения.

Един от най-сигурните начини за съхраняване на естествените популации на лечебните растения и на равновесието в природата е култивирането им. Някои видове се използват масово при залесявания и озеленявания – бял и черен бор, конски кестен, трите вида липа, бяла акация, златен дъжд, турта, перуника, невен и др. Други се култивират и с различни селскостопански цели – лен, лоза, касис, ягода, френско грозде, черница, череша, вишна.

Гори

Горите на територията на Община Раднево се управляват и стопанисват от Регионална дирекция по горите - Стара Загора.

Най-разпространените дървесни видове са зимен дъб, благуна, цер, космат дъб, келяв габър, мъждрян, сребролистна липа, мекиш. Насажденията, които те образуват понастоящем са предимно от издънков произход (поради нискостъбленото им стопанисване в миналото), а по състав са както чисти, така и смесени.

В състава на растителните формации участвуват и драка, леска, трънка, глог, шипка, дрян и други храсти. Вертикалната зоналност в разпределение на основните дървесни видове е следната: равнинната и най-ниска част на лесничейството (до 400-500 м н. в.) е заета от дъбови насаждения - в равнината предимно цер, благуна и космат дъб, а по-високо се явява и зимния дъб; от 400-500 м н. в. до към 700 м н. в. следват чистите и смесени дървостои от цер, благуна, зимен дъб, сребролистна липа и други. Най-високите части - над 700 м н. в. са заети от зимендъбови насаждения, с ограничено участие на габър.

Създадени са култури от следните дървесни видове - черен и бял бор, дуглазка, смърч, бреза, акация, тополи, червен дъб, американски ясен, орех, бадем, летен дъб, миризлива върба и други.

Мерките за възстановяване състоянието и устойчиво ползване на горите в района следва да се търсят в изпълнение изискванията на Закона за горите и съвременните концепции във водещата европейска практика. Наложително е да се създадат условия за възстановяване на тополовите насаждения около водните течения и напоителните и отводнителни канали, предлагащи типични тополови месторастения и характеризиращи в миналото ландшафта на Общината. Всеизвестна е и ролята им като полезащитни пояси.

Фауната в района е съставена от европейски, европосибирски и холопалеарктични видове. Наред с тях са разпространени и много топлолюбиви средиземноморски, преходносредиземноморски, предзоазиатски и степни видове. Степента на срещане на редки видове и ендемизма са най-силно изразени при безгръбначните.

От опазване и съхраняване се нуждаят популациите на редица защитени видове – около 8 вида земноводни и влечуги, над 60 вида птици и 5 вида бозайници.

Сравнително добри са дивечовите запасите на заек, сърна, и дива свиня. Значителни са възможностите за увеличаване запасите на колхидския фазан и яребицата.

I.8.8. Територия и населени места в Общината

Община Раднево заема територия от 545.15 км², като 371.15 км² се пада на земеделската земя. В структурата на поземления фонд на Община Раднево преобладават земите за земеделско ползване, които заемат 68.06% от цялата ѝ територия. Териториите за добив на полезни изкопаеми са 20.41% от площта, а горските територии обхващат 3.36%, “Населени места и урбанизирани територии” - 4,63% и водни площи, пътища и инфраструктура - 3.44%.

Община Раднево не прави изключение от основните неблагоприятни демографски тенденции, характерни за страната като цяло – обезлюдяване и застаряване на населението. По данни на НСИ за последните 13 години броят на населението е спаднал с над 23% при 11% средно за страната и 14% - за област Ст. Загора. Следователно общината в много по-голяма степен е засегната от обезлюдяването, отколкото редица други райони и общини, вкл. от областта.

Средната гъстота на населението в област Стара Загора към м. февруари 2011г. е 64.7 д/км² при средна за страната – 66.34 д/км². В рамките на областта, гъстотата на населението варира значително – от 157.1 д/км² в община Стара Загора, до 11.5 д/км² в община Опан, като за община Раднево тя е 36.8 д/км², т.е. – клони към по-неблагоприятните стойности.

Съгласно настоящото административно-териториално деление на страната община Раднево е в района на Старозагорска област. В рамките на общината има 22 населени места – 1 град и 21 села. В състава на Община Раднево влизат следните кметства и кметски наместничества:

- *Кметства* - с. Боздуганово, с. Даскал-Атанасово, с. Диня, с. Знаменосец, с. Ковачево, с. Коларово, с. Любеново, с. Маца, с. Полски Градец, с. Свободен, с. Сърнево, с. Тихомирово, с. Тополяне, с. Трояново и с. Трънково;
- *Кметски наместничества* - с. Бели бряг, с. Българене, с. Землен, с. Ковач, с. Константиновец и с. Рисиманово;

В зависимост от броя на населението (по данни на ГРАО за 2015г.), селата в община Раднево могат да бъдат разделени на няколко групи:

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

- До 100 жители - 7 села (с. Бели бряг, с. Българене, с. Землен, с. Ковач, с. Константиновец, с. Рисиманово и с. Тихомирово);
- До 200 жители - 4 села (с. Диня, с. Маца, с. Свободен и с. Тополяне);
- От 200 до 500 жители - 7 села (с. Боздуганово, с. Даскал-Атанасово, с. Ковачево, с. Коларово, с. Любеново, с. Полски Градец и с. Трънково);
- над 500 жители - 3 села (с. Знаменосец, с. Сърнево и с. Трояново);

Разпределението на площите по населени места в община Раднево е представено в таблицата по-долу, както следва:

№	Населено място	Площ /дка	Застроена площ /дка	Улици и площи /дка	Зелени площи /дка
1.	с. Бели бряг	714	589	114	11
2.	с. Българене	600	491	100	9
3.	с. Боздуганово	1 081	930	130	21
4.	с. Даскал Атанасово	1 140	955	165	20
5.	с. Диня	809	746	137	10
6.	с. Землен	1 274	1 168	84	22
7.	с. Знаменосец	1 196	1 007	170	19
8.	с. Ковач	463	366	90	7
9.	с. Ковачево	1 080	980	152	28
10.	с. Коларово	1 426	1 259	140	27
11.	с. Константиновец	726	616	96	14
12.	с. Любеново	1 408	1 217	170	21
13.	с. Маца	447	345	95	7
14.	с. Полски Градец	1 058	883	150	25
15.	с. Рисиманово	397	32 215	70	5
16.	с. Свободен	915	690	210	15
17.	с. Сърнево	1 957	1 758	170	29
18.	с. Тихомирово	563	433	120	10
19.	с. Тополяне	474	390	75	9
20.	с. Трояново	947	792	135	20
21.	с. Трънково	2 075	1 804	234	37
22.	гр. Раднево	3 729	3 119	420	190
23.	кв. Гипсово	846	706	125	15
ОБЩО:		24 611	52 870	3 238	560

Отдалечеността на административния център - град Раднево до останалите населени места в Общината е показана в следната таблица:

Населено място	км
с. Бели бряг	7
с. Боздуганово	22
с. Българене	7
с. Даскал-Атанасово	10
с. Диня	12
с. Землен	16
с. Знаменосец	4
с. Ковач	10
с. Ковачево	20
с. Коларово	22
с. Константиновец	15
с. Любеново	13
с. Маца	34
с. Полски Градец	29
с. Рисиманово	8
с. Свободен	13
с. Сърнево	13
с. Тихомирово	8
с. Тополяне	7
с. Трояново	11
с. Трънково	13

I.8.9. Население

По данни на НСИ към 31.12.2015г. населението на община Раднево възлиза на 18 833 жители, което е 5.81% от населението на цялата област Стара Загора. Най-голяма част от него 12 013 души живеят в града - общински и административен център, а останалите 6 820 души са разпределени в селата.

По общия брой на населението, общината попада в групата на малките общини (до 20 000 души). Разпределението на жителите по населени места е неравномерно, като 63.8% от населението на общината е съсредоточено в гр. Раднево.

Разпределението на населението в административният център – гр. Раднево и селата в община Раднево през годините 2011-2015г. (съгласно данни от НСИ) е представено в таблицата по-долу:

№	Населени места в община Раднево	2011г.	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.
1.	Гр. Раднево	12 731	12 621	12 501	12 322	12 013
2.	Села в общината	7 272	7 129	6 991	6 777	6 820
Общо за община Раднево		20 003	19 750	19 492	19 099	18 833

**Източник: НСИ*

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

По данни на „ГРАО“ населението по постоянен адрес в община Раднево през годините 2011-2015г. се движи, както следва:

№	Населено място в община Раднево	Данни на „ГРАО“ - бр. жители по постоянен адрес				
		Към 31.12.2011г.	Към 31.12.2012г.	Към 31.12.2013г.	Към 31.12.2014г.	Към 31.12.2015г.
1.	гр. Раднево	14 753	14 647	14 547	14 421	14 276
2.	с. Бели бряг	112	109	103	97	90
3.	с. Боздуганово	371	364	370	366	366
4.	с. Българене	69	68	69	65	66
5.	с. Гледачево	3	3	3	3	3
6.	с. Даскал-Атанасово	269	256	252	250	243
7.	с. Диня	169	168	165	162	155
8.	с. Землен	85	86	82	76	72
9.	с. Знаменосец	588	581	573	555	543
10.	с. Ковач	88	89	78	83	79
11.	с. Ковачево	533	523	514	499	480
12.	с. Коларово	367	356	349	337	334
13.	с. Константиновец	42	39	39	36	35
14.	с. Любеново	386	399	406	403	425
15.	с. Маца	104	105	105	105	104
16.	с. Полски Градец	471	455	434	418	405
17.	с. Рисиманово	92	95	90	87	80
18.	с. Свободен	107	107	105	102	100
19.	с. Сърнево	1 334	1 310	1 302	1 287	1 284
20.	с. Тихомирово	93	94	91	85	94
21.	с. Тополяне	174	169	171	164	163
22.	с. Трояново	666	640	617	583	561
23.	с. Трънково	423	415	428	418	419
Общо община Раднево		21 299	21 078	20 893	20 602	20 377

**Източник: ГРАО*

В таблицата по-долу е представен броя на населението за страната, както и разпределение на населението в общините от област Стара Загора, съгласно данни от НСИ към 31.12.2015г., като следва:

За страната /Област /Общини в областта	Общо	В градовете	В селата
България	7 153 784	5 227 182	1 926 602
Област Стара Загора	323 685	232 131	91 554
Братя Даскалови	8 403	-	8 403
Гурково	4 988	2 707	2 281
Гълъбово	12 414	7 781	4 633
Казанлък	69 668	49 825	19 843
Мъглиж	9 972	3 163	6 809
Николаево	4 488	2 725	1 763
Опан	2 672	-	2 672
Павел баня	13 601	2 589	11 012
Раднево	18 833	12 013	6 820
Стара Загора	158 563	136 807	21 756
Чирпан	20 083	14 521	5 562

*Източник: НСИ

Населението на община Раднево за 2015г. съставлява 5.81% от населението на област Стара Загора. По брой на населението община Раднево се нарежда на четвърто място сред общините в област Стара Загора.

Намаляването на населението в общината е основен лимитиращ фактор за бъдещо развитие и оказва негативно влияние върху работната сила и възпроизводителния потенциал на територията. Миграциите са непрекъснат процес и през последните години мотивите са лични и икономически.

Естественото движение е един от основните компоненти, оказващи влияние на динамиката на населението и неговата структура по възраст.

През последните години, отрицателните стойности на естествения прираст остават относително високи, което води до намаляване на демографския потенциал на общината. Този факт играе ролята на ограничаващ фактор за бъдещото й социално-икономическо развитие. Подобряването на социално-икономическата ситуация в общината е една от възможностите за намаляване на отрицателните стойности на естествения прираст.

Фактори за изведените демографски характеристики са процесите, свързани с естественото движение на населението и механичното му движение.

Естественият прираст на населението на община Раднево през 2013г. е отрицателен (-8.4%). За периода 2007-2013г. прирастът се колебае от -10.2% през 2007г. до -8.4% през 2013г., както става ясно от данните в представената по-долу таблица:

Коефициенти на 1 000 души от населението (‰)	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.
Раждаемост	7,5	8,5	8,7	9,3	7,9	7,2	8,2
Смъртност	17,7	18,3	16,0	15,9	17,8	17,4	16,6
Естествен прираст	-10,2	-9,8	-7,3	-6,7	-9,8	-10,1	-8,4

*Източник: НСИ

Анализът на данните показват, че общината е тежко засегната от отрицателния естествен прираст (нараснал в условията на криза) и от изтичането на лица в трудоспособна възраст и техните деца.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

През 2015г. са родени 156 деца. Смъртността е с по-високи стойности от раждаемостта. През 2015г. са починали 366 лица. Естественят прираст на населението в община Раднево за 2015г. е -210, съгласно данни на НСИ.

При запазване на тази тенденция се ограничават възможностите за естественото възпроизводство на населението през следващите години, което ще рефлектира върху бъдещата възрастова структура на населението в общината и върху трудовия пазар.

В таблицата по-долу е представено естественото движение на населението в страната, област Стара Загора и община Раднево, съгласно данни от НСИ през 2015г.:

За страната /Област /Общини в областта	Общо живородени	Общо умрели	Естествен прираст
България	65 950	110 117	-44 167
Област Стара Загора	3 083	5 312	-2 229
Братя Даскалови	79	240	-161
Гурково	79	70	9
Гълъбово	112	287	-175
Казанлък	597	1 133	-536
Мъглиж	119	183	-64
Николаево	95	92	3
Опан	20	103	-83
Павел баня	137	290	-153
Раднево	156	366	-210
Стара Загора	1 488	2 150	-662
Чирпан	201	398	-197

**Източник: НСИ*

Механичният прираст като демографски показател е резултат от разликата между броя на заселените и на изселените. В последните години се наблюдава тенденция, че броят на заселените и броят на изселените се движи в определени не много широки граници. Неблагоприятното в случая е, че броят на изселените превишава този на заселените, което формира и отрицателния механичен прираст в община Раднево.

Миграциите са непрекъснат процес с различен генезис и интензитет. През последните години мотивите за миграциите са лични и икономически. Механичният прираст на община Раднево за 2015г. в абсолютни стойности е: заселили са се 563 души, а са се изселили 619 души, т.е механичният прираст е -56 души.

В таблицата по-долу е представено механичното движение на населението в страната, област Стара Загора и община Раднево, съгласно данни от НСИ през 2015г.:

За страната /Област /Общини в областта	Заселени	Изселени	Механичен прираст
България	144 425	148 672	-4 247
Област Стара Загора	7 166	7 215	-49
Братя Даскалови	516	184	332
Гурково	66	95	-29
Гълъбово	259	338	-79
Казанлък	1 116	1 334	-218
Мъглиж	302	182	120

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Николаево	134	98	36
Опан	124	72	52
Павел баня	249	208	41
Раднево	563	619	-56
Стара Загора	3 420	3 541	-121
Чирпан	417	544	-127

*Източник: НСИ

Измененията в броя на населението на общината водят и до промени във възрастовата структура. Населението в България е от регресивен тип и тенденцията към застаряване на населението е ясно изразена, според шведския демограф Зунберг. Това се отнася и за община Раднево, която се отличава с по-нисък процент население в съотношението 0-14 и 65+ отнесено към възрастова група 15-64 (60%, 2015г.) е по-високо в сравнение със средния за областта (59%, 2015г.), както и по-ниско от средното за страната (60.8%, 2015г.). Същевременно се наблюдава по-висок процент младежи – отношението на населението на възраст 65 и повече години към населението на възраст от 15 до 64 години за общината е 26.3% за 2015г., в сравнение със средните показатели за областта (25.5%, 2015г.) и по-високо от средното за страната (24.3%, 2015г.).

Населението в трудоспособна възраст в община Раднево към края на 2015г. е 11 300 души. Населението в над-трудоспособна възраст през 2015г. е 4 951 души. За една година то леко намалява, като през 2014г. населението в трудоспособна възраст в община Раднево е 11 435 души, а в над-трудоспособна възраст е 4 971 души.

През 2015г. броят на населението в под-трудоспособна възраст възлиза на 2 582 души, като леко намалява спрямо предходната 2014г. с 2 693 души.

В таблицата по-долу са представени данни за населението под, във и над-трудоспособна възраст в страната, област Стара Загора и община Раднево, съгласно данни от НСИ към 31.12.2015г.:

За страната /Област /Община Раднево	Общо	В т.ч. в градовете
България		
Общо	7 153 784	5 227 182
Под трудоспособна възраст	1 063 930	788 677
В трудоспособна възраст	4 349 105	3 286 121
Над трудоспособна възраст	1 740 749	1 152 384
Област Стара Загора		
Общо	323 685	232 131
Под трудоспособна възраст	49 856	35 825
В трудоспособна възраст	191 245	144 323
Над трудоспособна възраст	82 584	51 983
Община Раднево		
Общо	18 833	12 013
Под трудоспособна възраст	2 582	1 800
В трудоспособна възраст	11 300	7 885
Над трудоспособна възраст	4 951	2 328

*Източник: НСИ

Въз основа на горната таблица може да се определи възрастовата структура на населението в община Раднево, както следва:

- Население в под-трудоспособна възраст – 2 582 души или 13.7% от общия му брой;
- Население в трудоспособна възраст – 11 300 души или 60% от общия му брой;
- Население в над-трудоспособна възраст – 4 951 души или 26.3% от общия му брой;

Обобщено за 2015г. информацията за средните стойности общо за страната, област Стара Загора и Община Раднево е представена в таблицата по-долу:

Възрастова група население	% Общо	% В градовете
Общо за страната		
<i>Под-трудоспособна възраст</i>	14.87	15.08
<i>В трудоспособна възраст</i>	60.79	62.86
<i>Над-трудоспособна възраст</i>	24.33	22.04
Област Стара Загора		
<i>Под-трудоспособна възраст</i>	15.40	15.43
<i>В трудоспособна възраст</i>	59.08	62.17
<i>Над-трудоспособна възраст</i>	25.51	22.39
Община Раднево		
<i>Под-трудоспособна възраст</i>	13.70	14.98
<i>В трудоспособна възраст</i>	60.00	65.63
<i>Над-трудоспособна възраст</i>	26.28	19.37

Делът на населението в трудоспособна и над-трудоспособна възраст в община Раднево е по-висок в сравнение с показателите за област Стара Загора, но е сходен със средния за страната, което оказва известно отрицателно въздействие за формиране на трудовия потенциал в общината спрямо област Стара Загора.

Промените във възрастовата структура на населението се изразяват в продължаващия процес на остаряване, което естествено води до нарастване на показателя за средната възраст на населението. Процесът на остаряване се проявява както в селата, така и в градовете, като в селата средната възраст на населението е по-висока в сравнение с тази в градовете.

Тенденцията на остаряване на населението довежда до промени в неговата основна възрастова структура - разпределение на населението под-, в и над - трудоспособна възраст. Влияние върху обхвата на населението в и над- трудоспособна възраст оказва, както остаряването на населението, така и законодателните промени в определянето на възрастовите граници на населението при пенсиониране.

I.8.10. Трудова заетост

По данни от преброяването на населението през 2011г. икономически активните лица в община Раднево са 8 865 души, което представлява 50.78% от населението на възраст 15 и повече навършени години в общината (17 457 души) и 5.92% от икономически активните лица в област Стара Загора (149 742 души). Заетите на територията на общината са 7 618 души, което представлява 85.93% от броя на икономически активните в същата категория.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Население на 15 и повече навършени години по пол, икономическа активност, брой, 2011г.

За страната /Област /Община Раднево	Общо	Икономически активни			Икономи - чески неактивни
		Общо	Заети	Безработни	
България	6 389 298	3 329 683	2 834 835	494 848	3 059 615
Област Ст. Загора	287 979	149 742	131 429	18 313	138 237
Община Раднево	17 457	8 865	7 618	1 247	8 592
<i>Мъже</i>	8 616	4 845	4 226	619	3 771
<i>Жени</i>	8 841	4 020	3 392	628	4 821

**Източник: НСИ*

Анализът на трудовия потенциал показва, че абсолютният брой на населението в трудоспособна възраст намалява. При това относителният дял на населението в селата е обезпокояващо по-нисък, отколкото в град Раднево. Причините за засилената урбанизация са ликвидирането на част от селата, бързото развитие на промишлеността и др. Тази демографска ситуация показва, че през следващите години не може да се разчита на увеличение на трудовия потенциал чрез неговия основен източник – населението в трудоспособна възраст.

Общият брой на регистрираните безработни в района, обслужван от Дирекция БТ - Раднево (Дирекцията обслужва общините Раднево и Гълъбово) към 31.12.2015г. е 1 399 души. От тях 828 души са регистрираните безработни (т.е 59.19%) от община Раднево. Средногодишният брой на безработните през 2015г. е 1 474 и е със 7.35% по-малък от предходната година.

Равнище на безработица по месеци за 2015г., 2014г. и 2013г. (в %), община Раднево

Месец /год.	Януари	Февруари	Март	Април	Май	Юни	Юли	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември
2015г.	11,52	11,54	11,74	11,48	11,21	10,52	10,04	9,68	9,41	9,16	9,39	9,42
2014г.	11,11	11,30	11,51	11,20	10,99	11,00	11,63	11,57	11,86	11,46	11,58	11,54
2013г.	10,32	10,97	11,15	11,02	10,92	10,72	10,54	10,03	10,36	10,51	10,93	10,76

**Източник: Дирекция БТ – Раднево*

От таблицата е видно, че равнището на безработица през 2015г. за община Раднево намалява след първото тримесечие и това съвпада с тенденцията за бюрото като цяло. Равнището на безработица е над общото за страната, с изключение на м. януари, м. февруари и м. декември.

По данни на Дирекция БТ, посочени в „Анализа за състоянието и тенденциите в развитието на пазара на труда“, през 2015г.¹ полови – възрастовата структура на входящия поток от безработни през изминалата година в сравнение с предходната се характеризира със следните промени:

- Нараства делът на постъпващите на пазара на труда жени:

¹ Посочените данни от Дирекция „Бюро по труда“ Раднево се подават обобщени за общините Раднево и Гълъбово

Година	2013г.	2014г.	2015г.
Безработни жени в %	55,72	56,84	57,02

- Нараства делът на новорегистрираните младежи (лицата до 29 год. вкл.) в общата съвкупност:

Година	2013г.	2014г.	2015г.
Безработни лица в %	32,16	29,6	33,07

Разпределението по професионален признак на новорегистрираните безработни през анализирания период показва съществени промени, което затруднява определянето на някаква тенденция. И през 2015г. най-голям е делът на безработните с основно и с начално и по-ниско образование. Недостатъчният образователен ценз затруднява реализацията им на пазара на труда. Те образуват основната част от т. нар. „застойна безработица”. При невъзможност за устройване на работа, поддържането на регистрацията им в бюрото по труда за повечето от тях е обусловено от включване в програми за заетост и право на получаване на социална помощ. Чрез реализацията на Националната програма *„От социални помощи към осигуряване на заетост”*, *„Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица”*, *„Подкрепа за заетост”* и регионални програми броят на регистрираните от тези групи се запазва и не нараства съществено. По-малка е динамиката в групата на безработните с висше и средно образование, чийто брой през годината се запазва. В професионално-квалификационната и полово-възрастова структура на безработните лица, делът на продължително безработните е значителен във всички групи, като най-висок – 47.27% е при тези без специалност и професия. Средната продължителност на престой на пазара на труда през 2015г. е 9.8 месеца, което е увеличение с 1.4 пункта спрямо 2014г.

По данни на Дирекция „Бюро по труда”- Раднево, отразени в *„Анализа за състоянието и тенденциите в развитието на пазара на труда”*, през 2015г. продължава тенденцията към намаляване на броя на икономически активното население в общината. За 2015г. то е 8 793 души и представлява 46.04% от общия брой на живеещите в общината. Поддържащата тенденция към намаляване е друг показател сигнализиращ, че общината е заплашена от намаляване на най-ценния си ресурс – работната сила. Основните производствено-стопански дейности в общината са въгледобив и енергопроизводство и свързаните с тях ремонт и поддържане на минните и енергийни мощности. Крупни предприятия на територията на Община Раднево са „Мини Марица – изток” ЕАД с клоновете си Рудник „Трояново 1”, Рудник „Трояново – север” и Рудник „Трояново 3”, „ТЕЦ Марица - изток 2” ЕАД, „Минстрой Марица изток” АД, които създават мощен производствен потенциал и осигуряват трудова заетост на населението в региона. Благодарение на тях Община Раднево се нарежда на едно от първите места между общините в страната по равнище на социално-икономическото развитие, измерено с показателя брутен вътрешен продукт на човек от населението и представлява основен производител на лигнитни каменни въглища и важен производител на електроенергия. Заетостта в останалите икономически дейности на индустрията, аграрния сектор, търговията и услугите остава по-слабо развита и усилията в тази насока са алтернатива за икономиката на общината.

В общината през 2015г. са изпълнявани основно проекти към национални, регионални програми за заетост, Оперативна програма *„Развитие на човешките ресурси”* (ОП РЧР), както и реализирани конкретни дейности и мероприятия. Част от проектите стартират през предходната година и приключват през 2015г., друга част започват през 2015г. и продължават своята реализация през 2016г. През 2015г. Община Раднево като работодател по програми за заетост е осигурила със 103 работни места по-

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

малко в сравнение с 2014г. Причина за това е отпадането на Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“ (НП ОСПОЗ) от „Национален план за действие по заетостта“ (НПДЗ), задължителното съфинансиране по насърчителните мерки от Закона за насърчаване на заетостта и забавяне стартирането на проектите за заетост по ОП „РЧР 2014-2020г.“

- По проект „Подкрепа за заетост“ Община Раднево е наела: работници, поддръжка на пътища – 11 лица за шест месеца с обект с. Коларово и с. Трънково; общи работници – 10 лица за четири месеца с обекти с. Свободен, с. Тихомирово, с. Тополяне и гр. Раднево.
- Използвайки възможностите на Национална програма „Старт на кариерата“, Община Раднево за пореден път е дала шанс на младите хора да добият професионален опит в своята квалификация и повечето от тях да се реализират в администрацията. В общината по програмата са започнали работа 6 лица (за заетост от 9 месеца) на длъжност „младши експерт“.
- По „Регионална програма за заетост“ е осигурена заетост на 10 лица на длъжност „работник, поддръжка“ (за шест месеца на осем часов работен ден).
- По Национална програма „За заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания“ – работят 1 лице на длъжност „санитар“ в ДСХ и 3 лица на длъжност „технически сътрудник“ в ЦСРИ, кметство с. Сърнево и кметство с. Трояново.
- Във връзка с Постановление №4/15.01.2015г. на Министерски съвет за одобряване на допълнителни трансфери чрез бюджета на Министерството на труда и социалната политика, през 2015г. за предоставяне на услугата „Личен асистент“ са започнали работа 12 лични асистента (заетостта е продължила до 24.04.2015г.).
- По Проект „Нови възможности за грижа“ по ОП РЧР са назначени 13 лица на длъжност „Личен асистент“.

Изпълнявани проекти към национални, регионални програми за заетост и др. в община Раднево	Бр. наети лица
Проект „Подкрепа за заетост“	21
НП „Старт на кариерата“	6
„Регионална програма за заетост“	10
НП „За заетост и обучение на хора с трайни увреждания“	4
ПМС №4/15.01.2015г.	12
Проект „Нови възможности за грижа“ по ОП РЧР	13
Общо наети от община Раднево лица по програми за заетост	66

По данни на Дирекция БТ – Раднево през 2015г. общо постъпилите на работа в общината са 551 лица. Най-търсени са безработните специалисти, като 44.46% от заявените места са за тази група лица. Следват местата за безработни лица без квалификация – 32.85%, като от заявените места за лица с работническа професия са 22.69%.

През 2015г. общият брой на заявените свободни работни места (СРМ) в бюрото извън програмите за заетост е 285 бр., като 271 бр. са заявените места на първичен пазар, което представлява 95.09%.

I.8.11. Икономическо състояние на общината

Община Раднево е част от област Стара Загора, чийто БВП за 2014г. е 4 692 млн. лв., а БВП на човек от населението в областта е 14 348 лв., който е по-висок от средния за страната (11 574 лв.).

В таблицата по-долу са представени данни от НСИ за периода 2010-2014г. за основните икономически индикатори за страната, статистически Югоизточен район (обхващащ областите Бургас, Сливен, Стара Загора, Ямбол) и област Стара Загора както следва:

Основни икономически индикатори	Мерна единица	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.	2014г.
България						
БДС	млн. лв.	63 985	69 966	70 375	70 576	72 608
Брутен вътрешен продукт	млн. лв.	73 780	80 100	81 544	81 971	83 612
БВП на човек от населението	лв.	9 793	10 900	11 161	11 283	11 574
Югоизточен район						
БДС	млн. лв.	7 653	8 249	8 604	8 736	9 048
Брутен вътрешен продукт	млн. лв.	8 824	9 444	9 969	10 146	10 419
БВП на човек от населението	лв.	7 939	8 779	9 313	9 519	9 819
Област Стара Загора						
БДС - общо	млн. лв.	2 881	3 089	3 377	3 505	4 075
БДС по икономически сектори						
Аграрен	млн. лв.	110	136	135	134	146
Индустрия	млн. лв.	1 575	1 726	2 008	2 104	2 642
Услуги	млн. лв.	1 196	1 226	1 234	1 268	1 287
Брутен вътрешен продукт	млн. лв.	3 322	3 536	3 913	4 071	4 692
БВП на човек от населението	лв.	9 514	10 640	11 839	12 375	14 348

*Източник: НСИ

Община Раднево се нарежда на едно от първите места между общините в страната по равнище на социално-икономическото развитие, измерено с показателя брутен вътрешен продукт на човек от населението. Сравненията в областен план показват, че община Раднево е на второ място по нетни приходи в област Стара Загора и представлява основен производител на лигнитни каменни въглища и важен производител на електроенергия. Полезните изкопаеми са основното богатство на община Раднево. Въгледобивът и енергетиката са структуроопределящи отрасли, затова районът се определя, като промишлен. Общината заема монополни позиции по производството на лигнитни въглища, чиито обем варира от 22 до 30 млн. тона на година.

По-големи предприятия на територията на общината са:

- **Тежка промишленост (въгледобив)**
 - Мини „Марица - Изток” ЕАД, гр. Раднево - клон „Рудник Трояново-Север”; клон „Рудник Трояново 1”; клон „Рудник Трояново 3” - добив, обогатяване и брикетиране на въглища;
- **Тежка промишленост (енергопроизводство)**
 - ТЕЦ „Марица изток 2” ЕАД – производство на топло- и електроенергия. Този отрасъл заема второ място в отрасловата структура на региона. ТЕЦ „Марица изток 2” ЕАД е базова кондензационна топлоелектрическа

централа, изградена върху 150 ha в източномаришкия енергиен комплекс. Тя се намира близо до с. Радецки, на 60 км югоизточно от гр. Стара Загора. На изток граничи с язовир "Овчарица". Топлоцентралата има 1 450 MW инсталирана мощност и е най-голямата ТЕЦ в страната;

- „Контур Глобал Марица изток 3” АД - – производство на топло- и електроенергия;
- **Добив на инертни материали**
 - „Инмат” ООД, гр. Раднево - добив и търговия с инертни материали; Пробивно-взривни работи; Съхраняване и продажба на взривни материали и средства за взривяване;
- **Хранително-вкусова промишленост**
 - Консервно предприятие "Тракийски плод" ООД – започва дейността си през 1997г. В него участие има общината с 30% и ЗКПУ „Тракия“, останалите дялове са на руско-българската фирма "Финкоинвест" ООД. Смесеното предприятие, чиято продукция е кетчуп, майонези и горчици с марката DELI, намира добър пазар у нас и в чужбина;
 - „Нанюк Интернешънъл“ ООД, с. Коларово – производство на пилешки продукти;
 - „Ивеко“ ООД, с. Коларово - месопреработвателно предприятие;
 - Четири мелници в общината - две в гр. Раднево, като едната е "ТРАКИЯ МЕЛ" ООД - производство на брашно, грис, трици и висококачествени миксове), мелница "АГРОМЕЛ" ООД - с. Знаменосец, и мелница в с. Полски Градец;
 - Маслобойна, гр. Раднево - частна собственост;
 - "КОЕВИ" ООД, гр. Раднево - хлебопроизводство и хранителни магазини;
- **Отрасъл „Търговия, ремонт, техническо обслужване“**
 - „НАКРА“ ЕООД, гр. Раднево - доставка, проверка и ремонт на контролно измервателни прибори и оборудване за промишлена автоматика;
 - Монтажи „Марица Изток” АД, гр. Раднево - монтаж и ремонт на енергийно оборудване;
 - „Материално техническо снабдяване” ЕАД към „МИНИ МАРИЦА-ИЗТОК” ЕАД, гр. Раднево - снабдяване с резервни части за тежко минно оборудване, материали и консумативи, необходими за производството на лигнитни каменни въглища;
 - „МИНСТРОЙ – МАРИЦА ИЗТОК” АД, гр. Раднево - монтаж и ремонт на руднична техника, строителство и услуги: транспортни и с тежка механизация;
 - „РРУСЕВ”, гр. Раднево - лагери – всички видове, гуми – леки, товарни и индустриални, стоманени въжета, стомани, електроди, ремъци. Резервни части за багери, фандроми, камиони, булдозери, кранове, помпи, ел. двигатели. Ремонт на трошачки, редуктори и пътно-строителна техника. Изработка на резервни части за тежка механизация;
- **Други отрасли**
 - ЕТ "Агроунивертс Г. Тотев", гр. Раднево - търговия с агропрепарати и торове;
 - ЕТ "ГЕОРГИ БАЛЕВ – БЕГЕ", с. Тихомирово - зърнопроизводство, услуги със селскостопански машини и транспорт;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

- ЕТ “ГЕОРГИ БАЛЕВ – БЕГЕ”, язовир с. Даскал-Атанасово - производство и търговия със сладководна риба,;
- “ЙОАНА – КР” ЕООД, гр. Раднево – зърнопроизводство;
- “ЗЪРНОБАЗА РАДНЕВО” АД, гр. Раднево - изкупуване, съхранение и заготовка на зърнени храни; търговия с брашна и фуражни смеси;
- ЗКПУ “ТРАКИЯ”, гр. Раднево - производство, заготовка и търговия на посевен материал от зърнени, фуражни и маслодайни култури;

В общината има суровинна база за създаване на нови мощности за обработка на памук, производство на олио и майонеза, производство на фуражи, преработка на плодове и зеленчуци, месопреработка.

Община Стара Загора, заедно с община Казанлък и енергийният комплекс Раднево – Гълъбово, формират почти 94% от приходите в област Стара Загора. Останалите 7 общини допринасят едва 6%. Отнесени към населението, резултатите по този показател извеждат Раднево и Гълъбово на първите 2 места.

Нетните приходи от продажби, реализирани в общините от област Стара Загора през периода 2007-2011г. са представени в долната таблица:

Нетни приходи от продажби за периода 2007-2011г. (млн. лв.)

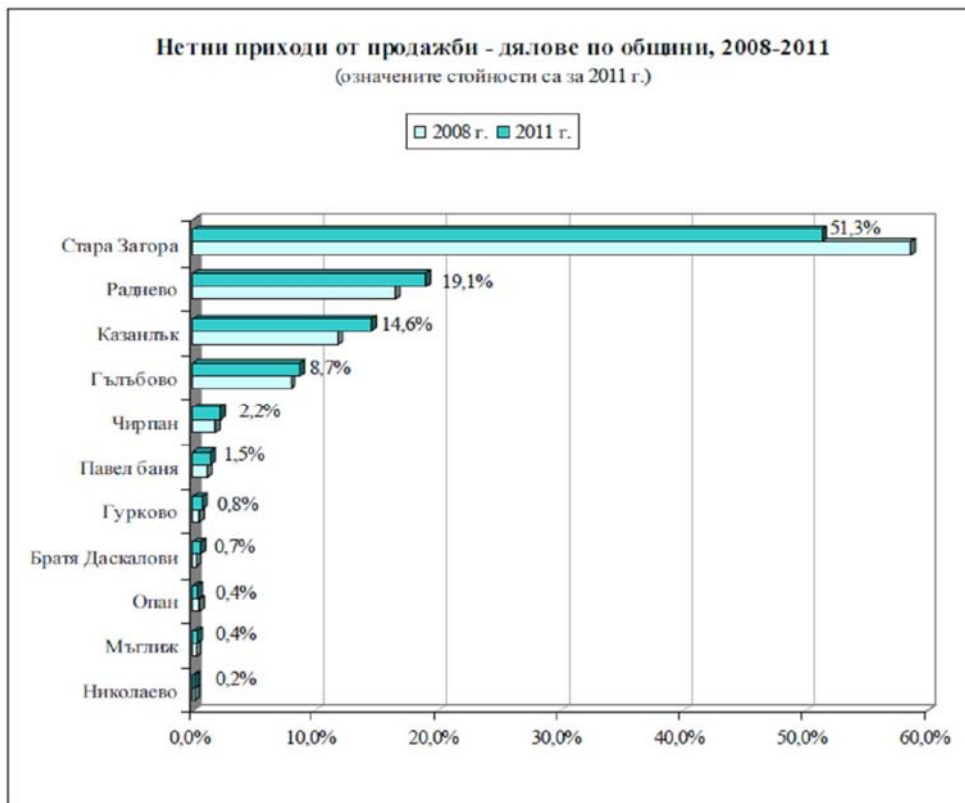
За страната /Статистически район /Област /Община	Нетни приходи от продажби (млн. лв.)				
	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.
Общо за страната	183 710	209 255	183 203	188 419	208 551
Югоизточен район	25 865	29 166	23 366	25 010	28 240
Област Стара Загора	6 931	7 376	6 819	7 136	7 826
Братя Даскалови	29	26	31	47	54
Гълъбово	665	593	578	551	682
Казанлък	776	878	828	1 053	1 144
Мъглиж	19	23	21	28	33
Опан	32	46	41	37	35
Павел баня	87	88	85	98	114
Раднево	1 012	1 220	1 209	1 257	1 493
Стара Загора	4 173	4 315	3 840	3 824	4 015
Чирпан	85	139	131	176	174
Гурково	43	40	41	50	66
Николаево	9	10	13	15	16

**Източник: НСИ*

Наличните данни показват, че към 2011г. община Раднево заема второ място по стойност на разглеждания показател след областния център – община Стара Загора. Наблюдаваната в рамките на петгодишния период тенденция също е благоприятна. Реализираните в рамките на община Раднево приходи от продажби нарастват с близо 50%, като регистрирания през периода 2007-2011г. темп на нарастване също е измежду най-бързите сред съставните общини в областта.

На следващата графика са представени относителните дялове на общините в област Стара Загора в общите нетни приходи от продажби, реализирани през 2008г. и 2011г.

Относителни дялове на общините в област Стара Загора в общите нетни приходи от продажби, реализирани през 2008г. и 2011г.

**Източник: НСИ*

По отношение на дяловете на общините от област Стара Загора в общите нетни приходи от продажби могат да бъдат направени сходни заключения с представените по-горе по отношение на абсолютната стойност на показателя – Община Раднево заема едно от челните места. През 2011г. община Раднево отбелязва ръст в стойността на индикатора спрямо 2008г., докато в областния център бива регистриран значителен спад.

В следващата таблица са представени преките чуждестранни инвестиции в област Стара Загора и съставните и общини в периода 2008-2011г.

Преки чуждестранни инвестиции в област Стара Загора и съставните и общини в периода 2008-2011г.

За страната /Статистически район /Област /Община	Преки чуждестранни инвестиции (млн. евро)			
	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.
Общо за страната	19 185	20 441,6	22 114,4	21 644,9
Югоизточен район	1 639,3	1 857,2	2 728,9	2 947,2
Област Стара Загора	419,2	425,9	573,5	562,1
Братя Даскалови	..	0,0	0,1	0,1
Гълъбово	222	245,9	358,5	317,5
Казанлък	11,5	21,5	42,6	45,7
Мъглиж	..	..	0,1	..
Опан	..	..	..	..
Павел баня	23,9	11,5	10,8	18,5
Раднево	0,5	1,7	1,6	0,9
Стара Загора	152,9	135,1	145,2	159,6
Чирпан	..	9,5	14,2	19,1
Гурково	..	..	..	..
Николаево	..	—	..	—

**Източник: ТСБ – Стара Загора*

“..” конфиденциални данни

“—” няма случаи

Наличните данни показват, че по обща стойност на ПЧИ, община Раднево заема едно от последните места в областта, изпреварвайки към 2011г. единствено община Братя Даскалови. Като неблагоприятен следва да се отчете и факта, че в рамките на разглеждания четиригодишен период стойността на показателя нараства във всички общини (за които са налични данните), докато в рамките на община Раднево не се наблюдава ясно изразена възходяща тенденция.

В следващата таблица са представени основните показатели на нефинансовите предприятия, извършващи дейност в община Раднево за периода 2007-2010г., съпоставени с данните от ОПР за 2005г.

Основни показатели на нефинансовите предприятия, извършващи дейност в община Раднево за периода 2007-2010г.

Година	Произведена продукция	Приходи от дейността	Разходи за дейността	ДМА
2005г.	716 688	729 182	685 124	637 801
2007г.	991 862	1 028 110	977 266	952 687
2008г.	1 205 621	1 406 882	1 317 881	1 367 502
2009г.	1 208 161	1 309 312	1 197 419	1 741 705
2010г.	1 234 650	1 415 683	1 362 684	1 895 158

**Източник: Дългосрочна общинска програма (2012-2022г.) и Краткосрочна общинска програма (2012-2015г.) за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива*

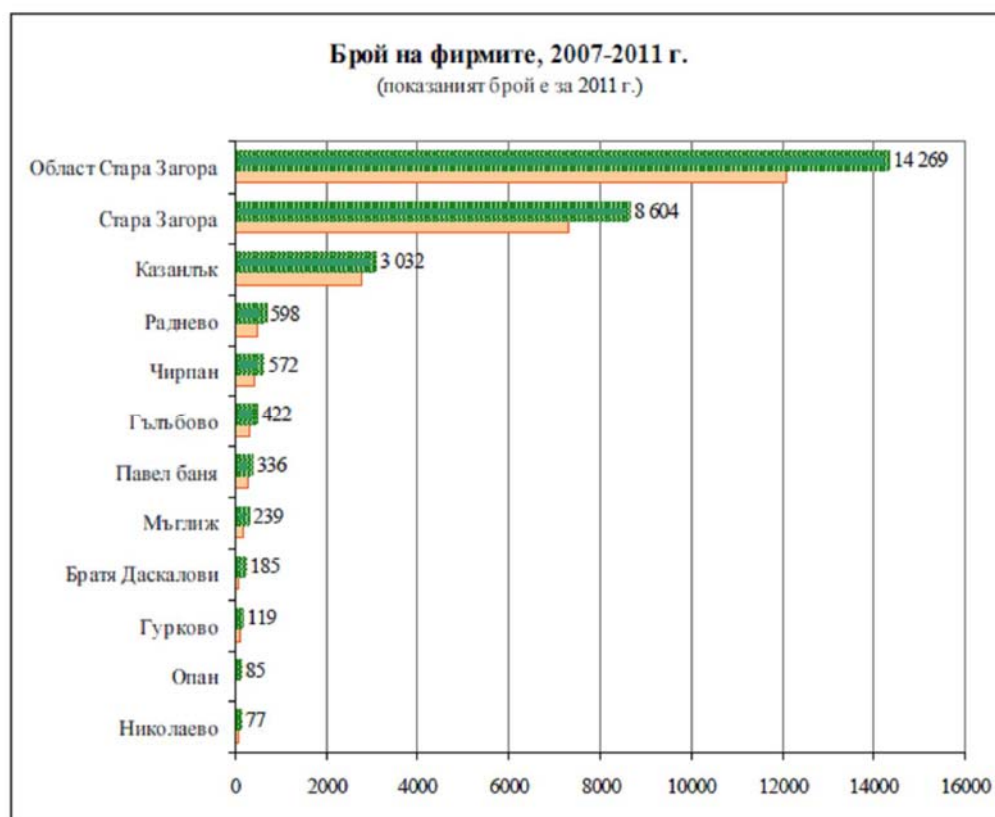
На базата на представените данни могат да се направят следните изводи: До настъпването на глобалната финансова и икономическа криза, темпът на икономическо

развитие в общината поддържа значителен ръст, след което стойностите на основните показатели се запазват, с изключение на ДМА, при който се отчита запазване на растежа, дължащо се на осъществяването на предварително стартирали инвестиционни проекти.

По данни на ТСБ - Стара Загора през 2011г. на територията на Община Раднево активна стопанска дейност са развивали 598 предприятия. Най-голям е делът на предприятията, развиващи стопанска дейност в отрасъл търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети. Второ място се заема от предприятията ангажирани в хотелиерство и ресторантьорство. Най-голям е ръстът в броя на предприятията развиващи своята икономическа дейност в сектор селско, горско и рибно стопанство (50 предприятия през 2010г., при едва 23 предприятия през 2007г.).

Динамиката на изменение на общия брой на икономически активните предприятия е представена на следващата графика.

Брой на фирмите в област Стара Загора и съставните и общини, 2007-2011г.

**Източник: ТБС – Стара Загора*

Представените данни показват сходни тенденции на нарастване на броя на предприятията през 2011г. спрямо 2007г. По брой на активните предприятия община Раднево заема трето място в рамките на областта, като съществена разлика спрямо водещите по този показател общини се обяснява със значителните различия в териториалния обхват и наличните човешки ресурси. Въпреки тенденцията към увеличаване на броя на фирмите развиващи горепосочените икономически дейности, приходите от дейността им са сравнително малки на фона на големи предприятия, като например „Мини Марица Изток“ ЕАД и „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

В таблица по-долу е обобщена структурата на предприятията в общините от област Стара Загора според броя на заетите в тях към 2011г.

Структура на предприятията в общините от област Стара Загора според броя на заетите в тях към 2011г.

Брой на фирмите	Общо	до 9	10-49	50-249	250+
Област Стара Загора	14 269	13 049	1 002	178	40
Братя Даскалови	185	171	12	0	0
Гълъбово	422	370	38	7	7
Казанлък	3 032	2 791	199	33	9
Мъглиж	239	225	14	0	0
Опан	85	79	0	0	0
Павел баня	304	304	0	0	0
Раднево	598	539	45	11	3
Стара Загора	8 604	7 874	597	114	19
Чирпан	572	517	47	8	0
Гурково	118	106	11	0	1
Николаево	77	73	4	0	0

**Източник: НСИ*

Наличните данни показват, че както в община Раднево, така и в останалите общини от област Стара Загора преобладават микро-предприятията с до 9 служители – към 2011г. във всички общини в областта техният относителен дял е около 90%. Като потенциално проблематичен следва да се определи факта, че по брой на големите предприятия община Раднево заема четвърто място сред общините в областта (т.е. заема по-задна позиция по брой на предприятията с над 250 служители в сравнение с тази по общ брой на активните предприятия).

I.8.12. Селско стопанство

В селското стопанство са заети значителна част от трудовите ресурси на общината и произвежданата продукция задоволява нуждите на населението. Природните условия с които разполага община Раднево са най-подходящи за отглеждането на пшеница, ечемик, слънчоглед, памук и др. От трайните насаждения най-голям е относителният дял на бадемовите насаждения, следват лозовите масиви, черешите и сливовите градини.

Основна част от обработваемите земи се обработват от земеделски кооперации и арендатори. В следващата таблица са представени данните за дела на земеделските територии и дела на обработваемите земеделски площи в общините от област Стара Загора към 2011г.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Дял на земеделските територии и на обработваемите земеделски площи в общините от област Стара Загора към 2011г.

Област /Община	Дял на земеделските площи в %	Дял на обработваемите земеделски площи в %
Област Стара Загора	49%	84%
Братя Даскалови	61%	85%
Гълъбово	55%	89%
Казанлък	37%	74%
Мъглиж	31%	82%
Опан	78%	93%
Павел Баня	28%	83%
Раднево	49%	86%
Стара Загора	54%	91%
Чирпан	77%	71%
Гурково	21%	71%
Николаево	41%	93%

*Източник: НСИ

Наличните данни показват, че както дела на земеделските площи, така и дела от тях, които се класифицират като обработваеми в община Раднево са сходни със средното за областта и свидетелстват за относително добра териториална обезпеченост за целите на развитието на селското стопанство.

Данните за реколтираните площи и добива, разпределени по култури и стопански години за периода 2007-2011г. е представен в следващата таблица:

Стопанска година	2007-2008г.		2008-2009г.		2009-2010г.		2010-2011г.		2011-2012г.	
Култури	Реколти-рана площ (дка)	Добив (т)	Реколти-рана площ (дка)	Добив (т)	Реколти-рана площ (дка)	Добив (т)	Реколти-рана площ (дка)	Добив (т)	Реколти-рана площ (дка)	Добив (т)
Пшеница	136 205	40 861	125 508	53 968	96 590	3 6704	82 118	31 205	93 810	36 586
Ечемик	28 879	9 097	29 430	11 477	21 583	6 474	19 355	6 194	27 160	9 506
Зимна масл. рапица	2 200	616	2 030	588	23 380	5 377	20 389	4 078	24 279	4 613
Маслодаен слънчоглед	64 751	7 770	59 732	8 882	67 593	13 856	66 343	18 576	72 450	9 056
Царевица	2 693	646	2 866	1 003	2 344	1 075	3 695	739	4 135	579
Тритикале			100	40	47	18,8	103	36	130	45,5
Овес	100	10	775	77						
Леща			500	40						
Тютюн	1 100	82	1 100	110	1 050	85	840	100	850	80
Ориз	4 500	2 475	6 517	2 932	2 300	966	9 700	3 880	8 780	4 829
ОБЩО:	240 428	61 557	228 558	79 117	214 887	64 556	202 543	64 808	231 594	65 295

*Източник: Дългосрочна общинска програма (2012-2022г.) и Краткосрочна общинска програма (2012-2015г.) за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива

Наличните данни за реколтираните площи и добива на земеделски култури показват, че през целия период най-големи площи в община Раднево са използвани за

целите на производството на пшеница, ечемик и маслодаен слънчоглед. Тези култури заемат и първите места по общ обем на добива. Като неблагоприятна следва да се отчете тенденция към намаляване на общия добив на пшеница в рамките на периода. От друга страна, общият добив на другите две посочени по-горе приоритетни от гледна точка на развитието на местното селско стопанство култури нараства през 2012г. Спрямо началото на периода (при ечемика ръста е в рамките на 4%, докато при маслодайния слънчоглед той възлиза на 17%). Следва също така да се подчертае, че рамките на разглеждания период добива на зимна маслодайна рапица бележи най-съществен ръст – общият добив нараства близо 7.5 пъти.

На територията на селата Коларово, Землен и Трънково съществуват 8 045 дка оризища. Съществуват възможности за изграждане на специализирани земеделски стопанства за производство на оризова арпа.

Характерно за животновъдството на територията на община Раднево е, че се развива изцяло в частни земеделски стопанства. Тук е застъпено основно свиневъдството и птицевъдството. На територията на общината има само една ферма за отглеждане на говеда в с. Полски Градец. Преобладават малките домашни ферми, което предопределя ниската механизированост на процесите или липса на такава и ниската производствена ефективност.

През 2007г. в общината се отглеждат 3 404 говеда, 8 730 овце, 2 880 кози, 4 728 свине, 50 231 птици и 2 796 зайци. Тенденциите са за намаляване броя на отглежданите животни, предвид липсата на интерес у предприемачите за реализиране на инициативи в тази област.

На територията на община Раднево се развива още и пчеларството. Броят на пчелните семейства към 01.01.2006г. е 3 754. Съществуващите добри традиции, високият професионализъм на занимаващите се с пчеларство и природо-климатични особености обуславят развитието на пчеларството в района. Тенденцията е към увеличаване на броя на пчелните семейства.

Данните за отглежданите в периода 2007-2012г. на територията на община Раднево селскостопански животни са обобщени в следващата таблица.

Селскостопански животни, отглеждани на територията на община Раднево в периода 2007-2012г.

Година /Бр.	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	09.2012г.
Говеда	3 404	3 565	3 211	3 330	3 158	3 297
Овце	8 730	7 180	7 530	6 888	8 291	7 118
Кози	2 880	1 921	2 273	1 922	1 639	1 557
Свине	4 728	4 105	3 236	3 589	3 352	2 992
Птици	50 231	60 430	105 118	95 160	90 659	107 681
Зайци	2 796	2 153	1 794	2 136	1 533	1 243

**Източник: Дългосрочна общинска програма (2012-2022г.) и Краткосрочна общинска програма (2012-2015г.) за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива*

В рамките на периода 2007-2012г. в община Раднево се отглеждат предимно птици. Броят на отглежданите птици нараства над 2 пъти в рамките на разглеждания период, докато при всички останали групи селскостопански животни се наблюдава спад. Като неблагоприятен следва да се окачестви факта, че спада в броя на отглежданите кози и зайци е около два пъти за разглеждания шестгодишен период.

Източниците на отпадъци от селското стопанство могат да бъдат както от растителен така и от животински произход. Най-често и двата вида отпадъци присъстват в частните стопанства и могат да се подлагат съвместно на механично–

биологично третиране за получаване на компост с много добри качества и приложение като подобрител на почвата. Практиката на водещите страни в Европа доказва приложимостта на технологии за компостиране в домашни условия. Чрез въвеждането и популяризирането на технологиите за фамилно компостиране в частните стопанства в общината е постигнат значим икономически и екологичен ефект.

Перспективите за развитието на селското стопанство може да се търсят в:

- Подобряване на състояние на съществуващия хидромелиоративен фонд;
- Увеличаване на финансови ресурси с инвестиционен и оборотен характер за изграждане на нови хидромелиоративни съоръжения, за закупуване на торове и пестициди, за резервни части за селскостопанската техника и др.;
- Изграждане на единна стратегия и на политика за реструктуриране на аграрния сектор с цел развитие на печеливши производства съобразени с природните и поземлените ресурси на общината;
- Създаването на модерни съвременни семейни ферми за растителна и животинска продукция;
- Развитие на биологично земеделие - запознаване на производителите с технологията на производството и с нормативната база, както и с научните постижения;
- Създаване на условия за повишаване на нивото на научно обслужване в селското стопанство и на тази база, стимулиране на въвеждането на съвременни технологии на производство;
- Стимулиране на малките населени места чрез създаване на заетост в производството на зърнени култури, в селския туризъм и изграждане на социална инфраструктура за задържане на населението;

I.8.13. Туризъм

В общината не е достигнато възможното ниво на развитие нито в количествено, нито в качествено отношение поради което туризмът все още няма необходимия принос в икономическото и социалното развитие.

Туризмът може да играе ролята на приоритетен отрасъл за общината, но неговото развитие не може да бъде успешно, ако не се съчетае с общото подобряване на икономическата база и на инфраструктурата. Възможностите за бъдещото развитие на туризма в общината са свързани със:

- Умелото съчетаване на туристическото развитие с опазването на природната среда и зачитане на бита и културата на местното население;
- Изграждането на туристическа инфраструктура включваща средства за подслон (хотели, къмпинги, мотели), бюра за туристическа информация и резервация, агенция за пътуване и др.;
- Развитие на малък и среден туристически бизнес с активно включване на местното население в туристическия процес;
- Привличане като източници на финансиране в туристическата сфера на средства от европейските предприєдинителни фондове;
- Да се подобрят уменията за мениджмънт на местните човешки ресурси заети в туризма;

I.9. Процес на обществени консултации

(ще се добави след осъществяване на консултациите)

I.10. Органи за разработване и одобрение

Разработването на настоящата „Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за периода 2016-2020г.“ е съгласувано с дирекция „Териториално и селищно устройство“ от администрацията на община Раднево. След процедурата на обществени консултации и процедурата на екологична оценка, проведена по реда на ЗООС, Програмата беше одобрена с Решение № на ОбС-Раднево от.....
(ще се добави след приемането от ОбС)

Община Раднево

ПК 6260, гр. Раднево, област Стара Загора

ул. „Митьо Станев” №1

Страница в интернет: <http://www.radnevo.acstre.com/>

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

В тази част на ПУО са представени основните изводи направени въз основа на общинските данни, данните от други източници на необходимата информация и проведения анализ на съществуващото състояние по управление на отпадъците на територията на общината. Изводите на проведените анализи са в основата на формулирането на мерките /дейностите за постигане на целите в Програмата за управление на отпадъците в община Раднево.

Нормативната уредба на общината, която детайлизира разпоредбите на ЗУО, ЗМСМА и ЗМДТ, както и програмните документи са основополагащ инструмент за общинската администрация на община Раднево за провеждане на политиката в разглежданата област. Основните изводи от анализа на действащото законодателство и програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците са следните:

- В стратегическите документи е променена философията и подхода към отпадъците, т.е предлага се преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване тяхното образуване и ефективното им използване като ресурс;
- Нормативната уредба в община Раднево създава необходимите условия за прилагане на националното законодателство в областта на управление на отпадъците;
- Действащият законодателен пакет съдържа конкретни изисквания и количествени цели за намаляване депонирането на отпадъци, за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци и за предотвратяването на отпадъците, като най-високо ниво от йерархията на управление на отпадъците. В тази връзка общината е обезпечена с програмни и нормативни документи, които са хармонизирани с националното законодателство;

В анализа на отпадъците са изследвани основните тенденции и данни по отношение на образуването и методите на третиране на отпадъците понастоящем в общината, като са направени констатации във връзка с поставените цели в националното законодателство по управление на отпадъците. Основните изводи от анализа на отпадъците са следните:

Битови отпадъци

- Основните източници на битови отпадъци, приблизително 80% е населението и около 20% са от търговски, административни, социални, фирмени и други подобни обекти;
- В община Раднево се наблюдават тенденции сходни с тенденциите в страната, т.е наблюдава се намаление на количествата депонирани смесени битови отпадъци за периода от 2011-2012г., докато през 2013г. има увеличаване на количествата депонирани смесени битови отпадъци, като през следващите години 2014г. и 2015г. отново има спад в количествата депонирани отпадъци. Наблюдаваното намаление се дължи основно на отпадъците от

домакинствата, като отпадъците от предприятията и търговските обекти се запазват в същия обем;

- При проведеното пробовземане (сезон пролет) за извършване на морфологичен анализ на смесените битови отпадъци, генерирани в община Раднево се установи, че:
 - В общия поток битови отпадъци има и редица подходящи за оползотворяване материали, като „пластмаса“ (11,81%), „хартия и картон“ (8,44%) и „стъкло“ (2,71%), което е показателно, че в общината не функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки и населението ги изхвърля в контейнерите за битови отпадъци. Тези отпадъци са ценни материали за спестяване на природните ресурси и събираемостта им е от изключително значение за всички жители на общината;
 - В общия поток битови отпадъци в община Раднево се съдържат различни компоненти, които ако не се третират правилно могат да окажат вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда (напр. „опасни отпадъци от бита“. Техният дял 2,90% - значително по-висок от средния за страната (0,6%) е показателен, че в общината не се прилага система за организираното им събиране и опаковките, напр. от масла, антифриз, бои и лакове се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци;
 - Висок е делът на „градинските отпадъци“ (14,56%), което е показателно, че населението не ги събира разделно (т.е в общината не е въведена система за разделно събиране на „зелени“ отпадъци), а се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци, както и не се прилага фамилно компостиране за предотвратяване депонирането на тези отпадъци;
 - В община Раднево се генерират 10,43% „зелени отпадъци от обществени и други площи“, като образуваното количество на тези отпадъци не е в следствие битовата дейност на населението на общината, а от извършването на обществени дейности, като почистване на обществени площи - паркове, градини и др.;
- Понастоящем на територията на общината не функционира организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки и общината е в процес на сключване на договор с ООп за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- В общината не са провеждани информационни кампании за повишаване информираността и заинтересоваността на населението да участва в разделното събиране на отпадъци от опаковки от организацията по оползотворяване на тези отпадъчни потоци с която общината е имала сключен договор;
- На територията на общината, функциониращите пунктове за изкупуване на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса допринасят за събирането на допълнителни количества на тези разделно събрани от домакинствата отпадъчни потоци;
- Отделянето от общия поток битови отпадъци на опасните отпадъци и отпадъците, които могат да бъдат рециклирани и оползотворени, предотвратява замърсяването на околната среда, води до пестене на естествени суровини и в значителна степен намалява количествата на постъпващите за обезвреждане /депониране отпадъци, което от своя страна ще намали и общинските разходи за управление на отпадъците;

- В общината няма данни за количеството отпадъци от опаковки по видове, събрани отделно от домакинствата и от търговските обекти на територията на общината, като за периода 2013-2015г.:
 - Общото количество на разделно събраните отпадъци от опаковки (хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло) от „Екопак България“ АД, възлиза на 74,86 тона, от които хартиени и картонени опаковки (36,19 тона), стъклени опаковки (5,33 тона), пластмасови и метални опаковки (33,34 тона);
- Процентът на рециклиране на отпадъците от опаковки - хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от общо генерираните отпадъци от опаковки за 2015г. в община Раднево е 34,6%;

Утайки от ПСОВ

- На европейско ниво все повече се предпочита оползотворяване на утайките чрез методите на изгаряне с оползотворяване на енергията и извличане на фосфора, въпреки че широко се прилагат методите за оползотворяване в земеделието и за възстановяване на нарушени терени, а в новите страни членки, в т.ч. и България, депонирането е най-често срещан метод;
- Изградеността на канализационната мрежа и пречиствателните съоръжения за преработка на отпадните води са едни от определящите качества на жизнената среда в населените места фактори. В населените места на община Раднево няма цялостно изградена канализационна мрежа. В град Раднево канализационната система е от смесен тип и има частично изградена канализация за дъждовна вода. В останалите населени места в общината, основно се използват септични ями от населението. В същото време това представлява реална опасност за замърсяване на плитките подпочвени води в близост до населените места;
- В общината единствено в град Раднево има пречиствателна станция за пречистване на битовите отпадъчни води, но съоръжението е остаряло и неефективно, поради което се налага изграждането на нова, както и рехабилитация и доизграждане на съществуващата канализационна мрежа в града;
- През 2014г. Община Раднево е стартирала изпълнението на Проект №DIR-51011116-50-134 „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ и изграждане и разширение на ВиК мрежата на гр. Раднево”, финансиран по ДБФП №DIR-51011116-C052, съгласно който се изгражда нова ПСОВ, която ще обслужва гр. Раднево и кв. „Гипсово”, рехабилитация на 16,758 км от водоснабдителната мрежа и рехабилитация на 3,035 км съществуваща канализационна мрежа и разширяване на 13,841 км нова канализационна мрежа в кв. „Гарова махала“ и кв. „Гипсово“, гр. Раднево. Общината е бенефициент по ДБФП №BG16M1OP002-1.005-0002-C01/05.07.2016г. по проект „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ, гр. Раднево“ – II фаза, процедура BG16M1OP002-1.005 „Втора фаза на проекти за изграждане на ВиК инфраструктура, чието изпълнение е стартирало по ОПОС 2007-2013г.“ по приоритетна ос 1 „Води“ на ОП „Околна среда 2014-2020г.“ Очаква се през 2016г. новата ПСОВ да бъде пусната в експлоатация;
- Пречистените отпадъчни води от новоизградената ПСОВ, обслужваща гр. Раднево и кв. „Гипсово”, чрез заустващ колектор ще се заустват в р. Съзлийка. Не се очаква изпускане на вредни емисии в зоната на заустване, пречистените отпадъчни води отговарят на „Наредба №6/09.11.2000г. за

емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти“;

- С използваната технологична схема за пречистване на отпадъчните води в новата ПСОВ – гр. Раднево, няма да има отделяне на никакви вредни миризми и газове в атмосферата;
- Предвид факта, че в новоизградената ПСОВ – гр. Раднево, излишните утайки се третираат чрез аеробна стабилизация, уплътняване и обезводняване с шнекова филтър-преса и в случай на незначително съдържание на замърсители, утайките може да се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци – гр. Стара Загора. За тях пречиствателната станция трябва да плаща съответната такса на входа на депото;
- Количествата на утайките за населени места с население по-голямо от 2 000 е. ж. се генерират от пречиствателните станции за отпадъчни води, а за тези с по-малък брой на населението идват от септичните ями;

Строителни отпадъци

- Генерираните строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата – ангажимент на общината по ЗУО се извозват и изхвърлят директно на старото общинско депо, поради което, може да се направи извод, че общината ги оползотворява за запръстяване на депото;
- В община Раднево основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност. Делът на физическите лица, генериращи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначителен спрямо другите количества;
- „А.С.А. България” с която общината е сключила договор за ТБО, е закупила и предоставя по заявка при извършване на строително-ремонтни дейности контейнери с вместимост 4 м³ (3 бр.), в които да се събират строителните отпадъци, след което същите се депонират;
- В периода от 2011-2015г. на депото за ТБО в община Раднево са депонирани 3 059,7 тона строителни отпадъци. От данните в таблицата се забелязва, че количествата на строителните отпадъци намалява, през 2013г. се увеличават и през 2014г. има отново намаляване, а през 2015г. отново рязко и многократно увеличаване на количествата, т.е. забелязва се една неравномерност;
- Налице е изоставане на процеса по осигуряване на площадки, които общините трябва да осигурят съгласно ЗУО, на които домакинствата и фирмите могат да оставят разделно събраните ОСР в малки количества от ремонтна дейност, което често е една от причините тези отпадъци да се изхвърлят в контейнерите за смесени битови отпадъци или до тях и съответно да запълват депото за битови отпадъци и замърсяват уличните пространства;

Наличието на модерна инфраструктура е ключова предпоставка за управление на отпадъците в общината, съобразно съвременните изисквания. Основните изводи от анализа на инфраструктурата за управление на отпадъците са следните:

- През последните години община Раднево изпълнява последователна и дългосрочна политика за развитие на инфраструктурата за управление на отпадъците, като участва в изграждането на Регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора. Третирането на битовите отпадъци генерирани в община Раднево, ще се осъществява чрез регионален принцип на РЦУО – Ст. Загора;

- С въвеждане на РСУО през 2016г., общината е обезпечена със съвременна инфраструктура за управление на битови отпадъци, ЕГО, зелени отпадъци с цел тяхното оползотворяване, рециклиране и екологосъобразно обезвреждане;
- С оглед изпълнение на изискванията на ЗУО за осигуряване на площадки, на които населението на общината може да оставя разделно събраните опасни отпадъци от бита, ЕГО, рециклируеми отпадъци, зелени и други разделно събрани отпадъци, общината е обезпечена с такава съвременна инфраструктура, като през 2016г. РЦУО – Ст. Загора (с ЦР) е пуснат в експлоатация – за битови, ЕГО, зелени отпадъци и за всички видове отпадъци, които не могат да се депонират с битовите и не е осигурена определена система за събиране;
- В изпълнение на своите задължения по чл.19, ал.3, т.10 и чл.34, ал.2 от „Закона за управление на отпадъците“ и чл.8 от „Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците“, относно управлението на биоразградимите отпадъци от растителен произход, Общината е предприела необходимите мерки и реализира обект: „Изграждане на открита площадка за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход за нуждите на община Раднево“. Очаква се през 2016г. съоръжението да бъде пуснато в експлоатация;
- До м. март 2016г. в община Раднево (единствено в гр. Раднево) се е извършвало разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно сключен договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Понастоящем общината е в процес на сключване на договор с ООп на отпадъци от опаковки;
- На територията на общината има частни изкупвателни пунктове за вторични суровини - хартиени отпадъци, пластмаси, метали и стъклени отпадъци от опаковки, като „Бул Крис Ник 01“ и ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“ изкупуват само метали, а „Ирида“ изкупува всички отпадъци от опаковки (без дърво);
- Понастоящем на територията на общината преди депониране на ТБО не се изпълнява никакво предварително третиране на отпадъците, като раздробяване или сортиране, компостиране, т.е няма изградени инсталации за сепариране, обезвреждане, изгаряне и компостиране на отпадъци;
- На територията на общината функционират места за събиране и временно съхраняване на масово разпространени отпадъци - НУБА, но те се оперират от ООп, като за ИУМПС, ИУЕЕО в общината няма определени площадки за събиране на тези потоци отпадъци;
- На територията на община Раднево се извършва разделно събиране на ИУМПС, НУБА и ИУЕЕО от ООп с които общината е сключила договори;
- За периода 2014-2015г. общото количество на разделно събраните НУБА възлиза на 1,39 тона, от които физически и юридически лица – 1,38 тона, Общинска администрация на Община Раднево – 0,01 тона;
- За периода 2014-2015г. общото количество на разделно събраното ИУЕЕО, вкл. и луминисцентни лампи възлиза на 13,23 тона, от които физически и юридически лица – 12,24 тона, Общинска администрация на Община Раднево – 0,992 тона;
- На територията на община Раднево понастоящем не се извършва разделно събиране на излезли от употреба гуми;
- На територията на община Раднево понастоящем няма площадка за предаване на отработени масла;

- На територията на община Раднево има излезли от употреба опасни отпадъци (пестициди), които се съхраняват безопасно в пригоден за целта склад, намиращ се в землището на кв. Гипсово, гр. Раднево. Количеството им е 74 175 кг прахообразни и 14 970 литра течни препарати. Общината има потвърждение от ПУДООС, че при достатъчен финансов ресурс ще бъде включена в проекта на МОСВ „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита“, одобрен за изпълнение по Българо-швейцарската програма за сътрудничество с изпълнителна агенция ПУДООС, относно обезвреждането на наличните в склада пестициди;
- В община Раднево за периода 2011-2015г. количеството депонирани на старото общинско депо битови и строителни отпадъци е 34 199,4 тона;
- Общината е обезпечена относно извършване на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване на смесени битови отпадъци, като разполага с необходимите съдове за събиране на смесени битови отпадъци, които са разнообразни по вид, обем и материали и сметоизвозваща техника така, че е обхванато 100% от населението и е осигурена необходимата честота на извозване, с която не се допуска препълване на контейнерите;
- Решен е проблемът с разделното събиране на биоотпадъците (хранителни и кухненски), като общината е обезпечена със съдове за разделно събиране на кухненски отпадъци, разположени в гр. Раднево, но са необходими съдове и транспортна техника за разделно събиране на зелени отпадъци, т.е. въвежда се система за разделно събиране на тези биоразградими отпадъци;
- Съгласно „Националният стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020)“, населените места в община Раднево, попадат в категориите „Райони „Тип „Б“ и „Райони „Тип В“ - т.е. с между 3 000 и 25 000 жители и под 3 000 жители, като тези район се оценяват с висок потенциал за въвеждане на разделно събиране на биоразградими отпадъци и е задължително въвеждането на зелено компостиране;
- На територията на общината няма отделни съдове за събиране на пепел и сгурия през отоплителния сезон;
- На територията на община Раднево не се извършва разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, но от страна на община Раднево са предприети съответните мерки за третиране на тези отпадъци, чрез участието и в изграждането на РСУО (РЦУО-Ст. Загора с ЦР), като населението на община Раднево може да ползва ЦР, на който има 11 бр. места за големи контейнери, място на контейнери за специфични отпадъци и закрита зона за опасни отпадъци;
- Понастоящем общината изпълнява задължението си за управление на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата, като тези отпадъци се оползотворяват, използват се основно на старото общинско депо за ТБО за запръстяване на депото, но липсва конкретна информация за количествата материално оползотворени отпадъци;
- След закриване на старото общинско депо е необходимо, община Раднево да организира създаването на площадка за временно съхранение на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и отпадъците от строителни и разрушителни дейности, на които общината е Възложител;

Основните изводи от анализа на институционалния капацитет в сферата на управление на отпадъците, с акцент върху контролните функции са следните:

- В местната нормативна уредба ясно са регламентирани и разграничени функциите, отговорностите и задълженията на Общинската администрация по управление на отпадъците, като не се забелязва припокриване както в хоризонтален така и във вертикален аспект;
- В община Раднево, утвърдения със Заповед №1315/15.07.2016г. на Кмета на община Раднево „*Устройствен правилник на Общинска администрация Раднево*“, ясно определя организацията на дейността и функционалните задължения на административните звена в Общинската администрация – Раднево, област Стара Загора;
- Община Раднево има опит и достатъчен административен капацитет, относно разработването на нормативни актове и програми, които хармонизират с националното законодателство в областта на управление на отпадъците, като в Раздел II „*Права и задължения на кмета на общината*“ от „*Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево*“ са описани конкретните задължения и отговорности на органите на местно ниво, които са в съответствие с Раздел III „*Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация*“ на ЗУО;
- Правомощията и задълженията на кмета на общината в областта на управление на отпадъците са обезпечени чрез функцията на *Заместник кмет „Териториално и селищно устройство, общинска собственост и социални дейности“* и специализираната администрация - *Дирекция „Териториално и селищно устройство“*;
- Специализираната администрация е организирана в три дирекции - *Дирекция „Обществени поръчки и евроинтеграция“*, *Дирекция „Териториално и селищно устройство“*, *Дирекция „Общинска собственост и социални дейности“*, които подпомагат и осигуряват осъществяването на правомощията на кмета на общината, т.е. тя изпълнява основни функции;
- Административното и контролно звено, отговорно за дейностите по управление на отпадъците в община Раднево е *Дирекция „Териториално и селищно устройство“* от специализираната администрация в общината;
- *Директорът на дирекция „Териториално и селищно устройство“*, отговаря за всичко свързано с управлението на отпадъците на територията на общината - събирането, обработката и отчитането на информацията, опазване на околната среда, кандидатстване по програми и проекти по Оперативни програми и фондове на ЕС, както и за извършване на контролни дейности за констатиране на нарушения в тази област. В изпълнение на тези дейности, директора на дирекцията се подпомага от служителите в дирекцията, които организират, координират и контролират изпълнението на дейностите по управление на отпадъците, извършват контролна дейност (упълномощени със заповед на кмета длъжностни лица), относно констатиране на нарушения в областта на управление на отпадъците, като в техните функции са включени и задължения по прилагане на екологичната нормативна уредба;
- Към общинската администрация са обособени специализирани бюджетни звена, едно от които е „*Благоустройство и комунална дейност*“ - *направление „Чистота“*, служителите на което упражняват превантивен контрол върху дейността на фирмата - концесионер, която предоставя услугите по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистота в

Община Раднево, както по отношение на качеството на извършваните услуги, така и за извършваните разходи;

- В Община Раднево се изпълняват договори за повишаване административният капацитет и служителите на общинската администрация периодично участват в семинари – обучения;
- В общината няма регистър на обектите подлежащи на контрол и ел. регистър/актова книга за констатираните нарушения от извършвания контрол и съставените протоколи и актове за установяване на административните нарушения и наложените санкции;
- От 2009г. общината разполага с „зелен телефон“, обявен на интернет страницата и в Раздел „Екология“ за подаване на сигнали от обществеността, относно установени нарушения, нередности и предложения в областта на управление на отпадъците и околната среда;
- Информационните кампании на общинско ниво, относно повишаване на общественото съзнание, за осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците се провеждат ограничено, по-конкретен повод, а не на основата на комуникационна общинска стратегия за предотвратяване, разделно събиране на отпадъците и ефективно използване на ресурсите;

Направени са следните основни изводи от анализа и информацията за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване и съгласно изискванията на нормативната уредба, какви са необходимите за предприемане действия от страна на общината по отношение на старото общинско депо за обезвреждане на отпадъци за привеждането му в съответствие с нормативната уредба, както следва:

- В периода 2011-2013г. е проведен мониторинг на почвите от мрежата на I ниво за съдържание на тежки метали и металоиди в обследван пункт - с. Българене (община Раднево). Направените анализи показват, че почвите в контролираната територия не са замърсени с тежки метали и металоиди;
- На територията на община Раднево има излезли от употреба опасни отпадъци (пестициди), които се съхраняват безопасно в пригоден за целта склад, намиращ се в землището на кв. Гипсово, гр. Раднево. Количеството им е 74 175 кг прахообразни и 14 970 литра течни препарати. Общината има потвърждение от ПУДООС, че при достатъчен финансов ресурс ще бъде включена в проекта на МОСВ „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита“, одобрен за изпълнение по Българо-швейцарската програма за сътрудничество с изпълнителна агенция ПУДООС, относно обезвреждането на наличните в склада пестициди;
- Основен източник на почвено замърсяване и разрушаване е и нерегламентираното изхвърляне на различни отпадъци – битови, селскостопански, строителни. На територията на общината при възникване на локални замърсявания със сезонни отпадъци от домакинствата и строителни отпадъци, поради все още ниската екологична култура на населението, общината предприема незабавни мерки за отстраняването им, като се извършва почистване на тези локални замърсявания;
- Основна предпоставка за недопускане замърсяването на терени, на които е имало нерегламентирани сметища е оптимизираната система за събиране и

транспортиране на битовите отпадъци в общината, с която е осигурено обслужване на всички населени места в общината;

- Основен проблем по отношение управление дейностите по отпадъците е лошото състояние на съществуващото старо общинско депо за неопасни отпадъци, което не отговаря на съвременните нормативни изисквания за депониране и съхранение на отпадъци;
- За старото общинско депо в землището на гр. Раднево са изготвени - хидроложки проучвания, 2009г.; Идеен проект за закриване на съществуващо депо за ТБО - община Раднево, 2010г.; Геодезическо заснемане, инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания, работен проект за закриване, 2015г.;

Основните изводи от анализа на икономическите аспекти, организационните схеми за управление на отпадъците и прилагане на принципите „Отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща”, икономическите инструменти и стимули, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите за управление на отпадъците в община Раднево са следните:

- На територията на община Раднево е създадена добра организация по отношение събирането на битови отпадъци, както и се събират разделно други видове отпадъци (МРО – ИУЕЕО, ИУМПС и НУБА) за които общината има ангажменти, произтичащи от националното законодателство;
- Принципът „замърсителят плаща” се прилага частично по отношение услугите, свързани с битовите отпадъци, тъй като общината, както и другите общини в страната, имат затруднения в определяне размера на таксата за домакинствата и другите задължени лица в схемата на основата на точното количество изхвърляни отпадъци от всяко домакинство;
- Принципът „Разширена отговорност на производителя” се прилага на територията на общината за МРО (ИУМПС, ИУЕЕО и НУБА), тъй като общината е сключила договори за сътрудничество с организации по оползотворяване на тези отпадъци;
- Общината трябва да има информация и да организира създаването на базаданни/регистър на обекти, които генерират хранителни отпадъци и предстои да бъдат включени в системите за разделното им събиране, в т.ч. социални заведения, болници, училища със столове за ученическо хранене, детски градини, ресторанти, пазари и др.;
- Не са нормативно регламентирани в общинската наредба за управление на отпадъците, изискванията към лицата, извършващи търговска дейност в търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, заведения за обществено хранене, да събират разделно и да предават разделно събраните отпадъци от опаковки (хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло) на ООп, както и изискванията към физическите и юридическите лица, относно биоотпадъците - „зелени“, хранителни и кухненски отпадъци;
- Не са нормативно регламентирани в общинската наредба за управление на отпадъците, изискванията към пунктовете за вторични суровини, както и да се поставят изисквания за представяне на информация на общината за количествата събрани и предадени за рециклиране и друго оползотворяване отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
- Услуги по разделно събиране, транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на ИУГ, отпадъчни моторни масла и опасни отпадъци, образувани от домакинствата не се извършват в община Раднево;

- В община Раднево определянето на такса „битови отпадъци“ е според количеството битов отпадък или пропорционално в промили на база данъчна оценка и отчетна стойност на имота. Следва се практиката, прилагана за жилищните и нежилищни имоти на гражданите и предприятията, като се определят промили за сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане на депо за ТБО и почистване на обществени територии;
- В община Раднево отчетените приходи от такса „битови отпадъци“ са по-високи от планираните, т.е. наблюдава се преизпълнение по приходната част от такса „битови отпадъци“ и общината има устойчиви приходи от такса „битови отпадъци“ (налице е висока събираемост от 121% през 2014г. и 109% през 2015г.);
- Община Раднево изразходва повече средства през 2014-2015г. за управление на отпадъците отколкото събира такива от такса „битови отпадъци“;
- Община Раднево е бенефициент по ДБФП DIR-5112122-C007/29.08.2012 по ОП „Околна среда 2007-2013г.“ Приоритетна ос 2, Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ №BG161PO005/10/2.10/07/22 по проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора“. През 2016г. е въведен в експлоатация РЦУО-Ст. Загора, който е елемент на Регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора (за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението);

Активното включване на обществеността и бизнеса в мерките за предотвратяване на отпадъците и разделното събиране на отпадъците е от ключово значение за успешно прилагане йерархията на управление на отпадъците в общината. Основните изводи от анализа за информирането на обществеността по въпросите за управление на отпадъците в община Раднево са следните:

- В община Раднево не се прилага стратегически и интегриран подход за работа с обществеността и бизнеса по въпросите, свързани с образуване и управление на отпадъците;
- Информационните кампании на общинско ниво се провеждат ограничено, а не на основата на комуникационна общинска стратегия за информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците;
- В бюджета на общината не са заложили средства за осъществяване на информационни кампании за информиране на обществеността и бизнеса по въпросите за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци като ресурси;
- Към настоящият момент на територията на общината не функционира организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, както и не са провеждани досега информационни рекламни и образователни кампании за повишаване информираността и заинтересоваността на населението да участва в разделното събиране на отпадъци от опаковки, напр. чрез реклама по медиите, разпространение на информационни материали и кампании в учебни заведения и търговски обекти;
- Общината разполага с необходимата законодателна уредба по управление на отпадъците на местно ниво, която е достъпна за обществеността чрез интернет-страницата на общината, но няма обществен достъп до документи съдържащи информация за вид, количество на генерираните отпадъци в общината, организацията осъществяваща съответната комунална дейност по управление на отпадъците, както и др. необходима информация;

Вземането на правилни стратегически и оперативни решения, в т.ч. относно управление на отпадъците в голяма степен е обусловено от наличието на достоверна и в необходимата детайлност и структура информация. Основните изводи от анализа за информационно обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци в община Раднево са следните:

- В общината няма вътрешноведомствена уредба за информационното обезпечаване в областта на управление на отпадъците;
- Информация във връзка с управлението на отпадъците в общината се събира в различни звена на административната структура, т.е:
 - Административното и контролно звено, отговорно за дейностите по управление на отпадъците в общината – събиране и отчитане на информация и извършване на контролна дейност за констатиране на нарушения в тази област е от Специализираната администрация - *Дирекция „Териториално и селищно устройство“*;
 - Предварително и последващо финансово планиране на управлението на отпадъците, отговаря Обща администрация - *Дирекция „Финансово-стопански дейности и управление на собствеността“ (ФСДУС)*, която осъществява контрол върху събирането на приходите и разходите на средствата, съгласно утвърдения бюджет, извънбюджетните сметки и фондове на Общината; изготвя проекто-бюджета на Общината, планира приходната и разходната част на общинския бюджет, изготвя отчети за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове; събира и администрира местните данъци и такса „битови отпадъци” - събира касовите плащания по данъчни задължения ЗМДТ;
- Двете дирекции *„Териториално и селищно устройство“* и *„Финансово-стопански дейности и управление на собствеността“*, поддържат самостоятелно различни информационни бази данни, т.е във всяко структурно звено се поддържа информация, необходима за изпълнение и управление на конкретно възложените му функции;
- Липсва система за набиране на качествена информация за управление на отпадъците чрез организиран мониторинг на процесите;

III. SWOT АНАЛИЗ (АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ)

SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни страни” и “слаби страни”. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на “възможности” и “заплахи”.

Силни страни - са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слаби страни - представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

Възможностите - представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи - това са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Направеният SWOT анализ на управлението на отпадъците в община Раднево показва посочените по-долу резултати.

III.1. Достижения и силни страни

- Разработени са стратегически за общината планове и нормативни документи, които се фокусират върху бъдещи действия с цел решаване на съществуващите проблеми в сектор управление на отпадъците и изпълнение на задълженията на общината, произтичащи от националното законодателство в сектора;
- Въведен е регионален принцип на управление на отпадъците;
- Общината разполага със съвременна инфраструктура за управление на отпадъците, като участва в изграждането на РЦУО-Ст. Загора, който е елемент от Регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора. На РЦУО-Ст. Загора е разположено РД, както и са обособени – инсталация за сепариране и закрито компостиране и ЦР за разделно събиране на отпадъци за рециклиране и опасни отпадъци от бита, т.е ЦР е мястото където населението на община Раднево може да доставя всички видове отпадъци, които не могат да се депонират с битовите и не е осигурена определена система за събирането им в общината. Директно на РЦУО се транспортират генерираните отпадъци от общини Стара Загора, Опан, Братя Даскалови, Чирпан и Раднево;
- Изградената съвременна инфраструктура за регионално управление на отпадъците, включваща РЦУО-Ст. Загора и ПС-Гълъбово, ПС-Гурково и ПС-Казанлък, има достатъчен капацитет за достигане целите за рециклиране и оползотворяване на прогнозните количества битови отпадъци;
- Изграден е значителен административен капацитет;
- Изградени са предпоставки, които позволяват участието на обществеността при вземане на решения, свързани с управление на отпадъците – процедури по ОВОС, публични обсъждания, предоставяне на информация чрез интернет на сайта на общината;

- Въведено е разделно събиране на някои от потоците битови отпадъци, за които общините имат отговорност, т.е. прилага се схемата „*разширена отговорност на производителя*“ за масово разпространени отпадъци, чрез партньорство с организации по оползотворяване на МРО, т.е. извършва се разделно събиране на МРО – ИУМПС, ИУЕЕО и НУБА, поради което е постигнато рециклиране и оползотворяване на тези отпадъци;
- Не се предвижда завишаване на ставките за такса „битови отпадъци“;
- Добро ниво на информационно обезпечаване на процесите, свързани с вземането на информирани управленски решения;
- Осигурена е прозрачност при определяне на такса „битови отпадъци“ за гражданите и бизнеса и е въведен принципа „*заплащане според количеството на образуваните отпадъци*“ в общината;

III.2. Проблеми и слаби страни

- Налице е изоставане в изпълнение ангажиментите на общината, относно закриване на старото общинско депо, което неотговаря на нормативните изисквания;
- Не е въведено разделно събиране на потоците битови отпадъци, за които общините имат отговорност, т.е. в общината не се събират разделно отпадъци от опаковки, опасни отпадъци образувани от домакинствата, ИУГ и отработени моторни масла;
- Не е установена практика за налагане законодателството на местно ниво чрез ефективен контрол и санкции в сектор управление на отпадъците;
- Не са въведени социални механизми за защита на социално слабите слоеве от населението, което ограничава увеличаването на размера на таксите и осигуряване на собствен финансов ресурс за инвестиции в сектор управление на отпадъците;
- Липса на цялостна политика за провеждане на информационни кампании за информиране на обществеността относно предотвратяване образуването на отпадъци и разделното събиране на отпадъци от опаковки;
- Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци;
- Няма изградена информационна система в сектор управление на отпадъците;
- Няма изградена мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността и заинтересованите лица от резултатите, свързани с дейностите и услугите по управление на отпадъците;

III.3. Възможности

- Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците;
- Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно и ефективно управление на отпадъците;
- Разрастване на пазара на суровини от рециклируеми отпадъци както в рамките на ЕС, така и в региона;
- Създаване на капацитет и наличие на нормативна база за изграждането на единна интегрирана информационна система за управление на отпадъците;
- Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците;

- Въвеждане на системи за управление на МРО – отпадъци от опаковки (хартия, картон, пластмаса, стъкло и метал), ИУГ и отработени моторни масла с цел постигане на рециклиране и оползотворяване на тези отпадъци и прилагане на принципа „разширена отговорност на производителя“ в партньорство с общината;
- Въвеждане на система за управление на опасни отпадъци, образувани от домакинствата;

III.4. Заплахи

- Подготвян от ЕК нов пакет за промени в европейското законодателство в сектор отпадъци с разширени като обхват и повишени като количествени изисквания цели за предотвратяване, рециклиране и оползотворяване на отпадъците и фактическа забрана на депонирането;
- Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят средства за услуги и дейности в сектор управление на отпадъците;
- Необходимите публични инвестиции и оперативни разходи за управление на отпадъците съобразно нормативните изисквания и достигане на набеязаните цели са значителни;
- Преминаване към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, което да доведе до значително повишаване на такса битови отпадъци за населението;

IV. ЦЕЛИ НА ПУО 2015-2020Г.

За определяне целите на Програмата за управление на отпадъците на община Раднево за периода 2016-2020г. (ПУО) са използвани направените изводи от настоящото състояние и прилаганата политика в сектор управление на отпадъците на територията на общината, препоръките и SWOT анализа, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, предвижданията на „Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г“. В съответствие с това са идентифицирани генерална и четири стратегически цели на общинската програма.

Генерална цел: „Намаляване количествата на генерираните и депонирани отпадъци и ефективното им използване като ресурси.“

IV.1. Стратегически цели

Стратегическите цели отразяват крайният ефект за обществото, който е резултат от провежданата на местно ниво политика за управление на отпадъците. При определянето на тези цели са спазени следните принципи:

- *Релевантност* – целите трябва да стимулират общината да изпълнява своята мисия;
- *Реалистичност на подхода* – целите трябва да са реалистични, отчита се SWOT анализа;
- *Мотивираност* – целите трябва да стимулират дейностите в рамките на провежданата политика в сектор управление на отпадъците;
- *Прозрачност /разбираемост* – целите трябва да бъдат просто и ясно определени;
- *Ангажираност /задължителност* – целите трябва да предопределят задълженията на общината в сектор управление на отпадъците;
- *Хармонизираност* – целите в областта на провежданата политика в сектор управление на отпадъците и отговорните звена в общината трябва да бъдат в тясна взаимна връзка;

Постигнатото изпълнение на стратегическите цели, през периода на общинската ПУО ще допринесе за изпълнение на генералната цел. Стратегическите цели са съобразно „Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г.“ и са:

- *Стратегическа цел 1:* Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез *предотвратяване* образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- *Стратегическа цел 2:* Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда;
- *Стратегическа цел 3:* Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;
- *Стратегическа цел 4:* Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците;

IV.2. Оперативни цели

За всяка от стратегическите цели в настоящата програма за управление на отпадъците са разработени и *оперативни цели*, които са пряко съотнесими към

съответната стратегическа цел, т.е допринасят за нейното постигане. При определянето на тези цели са спазени следните принципи:

- *Специфичност* - целите трябва да бъдат точни и конкретни;
- *Измеримост* - целите трябва да бъдат формулирани по начин, който да дава възможност за оценка, т.е дали са постигнати;
- *Реалистичност* - целите трябва да бъдат така формулирани, че да е възможно тяхното изпълнение;
- *Времева обвързаност* – определен е срок за тяхното изпълнение;

Предварително в националното законодателство и в националните програмни документи в сектор управление на отпадъците за определени потоци отпадъци са определени някои от оперативните цели, както следва:

- Целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници;
- Целите за ограничаване количеството депонирани биоразградими битови отпадъци;
- Целите за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци;

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

В рамките на настоящата ПУО са разработени осем подпрограми с предложени конкретни целенасочени мерки и комбинацията им във времето ще доведе до постигане изпълнението както на оперативните цели на всяка от подпрограмите, така и на четирите стратегически цели.

Стратегически цели	Подпрограма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;	Общинска програма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци;
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда;	Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
	Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците;
	Подпрограма с мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
	Подпрограма с мерки за подобряване управлението на други потоци отпадъци (в т.ч. утайки от ПСОВ, опасни битови отпадъци и др.);
Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;	Подпрограма с мерки за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация;
	Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците;
Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците;	Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците;

Всяка от подпрограмите съдържа кратка въвеждаща текстова част, в която са представени ключови изисквания – напр. национални цели, най-важните резултати, които общината е постигнала и тези които ще постигне, най-важните изводи и препоръки от направените анализи, както и основни съображения, свързани с постигане на целите. Целите и заложените за изпълнение дейности /мерки за постигане на оперативните и стратегическите цели са представени в табличен вид, съгласно насоките в “Методология за стратегическо планиране в Република България” и „Методически

указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците”, утвърдени със Заповед №РД – 211/31.03.2015г. на министъра на околната среда и водите.

Мерките могат да имат т.нар. хоризонтален характер, т.е. допринасят за постигането не само на целите на конкретна подпрограма, към които те са най-пряко свързани, а и за постигане на целите на други подпрограми.

Мерките могат да се групират и като инвестиционни мерки и неинвестиционни мерки, или както се наричат често „меки“ мерки.

Инвестиционните мерки - съгласно НПУО 2014-2020г. включват основно изграждането на инфраструктура в т.ч.: инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове; инсталации за компостиране/анаеробно разграждане; инсталация за изгаряне на RDF гориво; клетки за депониране; рекултивация на излезли от експлоатация депа за отпадъци; закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране; закупуване на съдове и транспортни средства за разделно събиране и транспортиране на биоотпадъци и др.

Инвестиционните мерки са ограничени на брой. На практика в рамките на времеви период на Програмата, единствено предстои закриване и рекултивация с последващ мониторинг и контрол на старото депо в община Раднево.

Възможни са и някои по-големи инвестиционни мерки за строителни отпадъци, но те са извън преките компетенции на общината за финансиране на мерки от бюджета й.

Неинвестиционните мерки - съгласно НПУО 2014-2020г. включват дейности в т.ч.: нормативни промени; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на проекти; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др. Другата част от „меките“ мерки, влизат в обхвата на дейностите, изпълнявани от съответните институции, отговарящи за изпълнението на съответната мярка напр. МОСВ, РИОСВ и др. и се финансират от бюджета на дейността на съответната институция.

Част от мерките в програмата са остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. За една част от мерките не е предвиден бюджет, тъй като те се финансират в рамките на обичайния бюджет на общината за съответната бюджетна година. Основно, това са мерки от организационен, процедурен и нормативен характер.

Обвързаност между цели и подпрограми в ПУО 2016-2020г. на Община Раднево

Стратегическа цел 1:

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

V.1. Общинска програма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци

В съответствие с Рамкова директива 2008/98/ЕС за отпадъците и изискванията на Закона за управление на отпадъците, в края на 2014г. Министерският съвет одобри първата „Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци“, която е неразделна част от „Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г“. ЗУО изисква кметовете на общини да разработят и изпълняват програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, съответстваща на структурата и съдържанието на НПУО. Имайки в предвид тези изисквания, както и стремежа на общината да минимизира доколкото е възможно генерирането на битови отпадъци, се разработи настоящата Програма за предотвратяване образуването на отпадъци, която има следното съдържание:

- **Въведение и основни положения** – посочено е основанието за изготвяне на програмата и е представена философията и смисълът на предотвратяването на отпадъците, като най-модерна и екологична политика в областта на управление на отпадъците, което за страната ни е нова политика в тази област. Предотвратяването на отпадъците е част от националните политики за

ефективно използване на ресурсите. Посочени са и основните участници в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъците;

- **Определение и място на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците** - тази част от програмата представя по-подробно същността на предотвратяването на образуване на отпадъците;
- **Цели на програмата** - тази част от програмата представя взаимоотношността между стратегическата и оперативните цели;
- **Анализ и описание на мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци** – в тази част на програмата са представени тези от примерните мерки за предотвратяване на отпадъците от Приложение №4 на Закона за управление на отпадъците, които са релевантни за прилагане на общинско ниво. Представена е същността на съответната мярка, доколкото мярката се прилага до настоящия момент в общината и бъдещо прилагане и възможни индикатори; **Примери за добри практики за предотвратяване на отпадъците**;
- **План за действие** – в който по всяка от примерните типови мерки за предотвратяване образуването на отпадъци от Приложение №4 на ЗУО, релевантни към община Раднево са посочени конкретни мерки /дейности със срок за изпълнение, финансиране, резултати, индикатори за напредък и отговорност за изпълнение;

V.1.1. Въведение и основни положения

Предотвратяване образуването на отпадъци е част от националните политики за ефективно използване на ресурсите, съгласно изискванията на националното законодателство в сектор управление на отпадъците. В съответствие с тази политика и стремежа на общината да минимизира, доколкото е възможно генерирането на битови отпадъци, се разработи тази Подпрограма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци.

Отпадъците от една страна се образуват от използването на ресурси или продукти, а от друга страна те имат негативни ефекти върху околната среда в резултат от тяхното преработване или обезвреждане.

Прекъсването на връзката между икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху човека и природата, е основна цел в областта на политиката по околната среда. Под „мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци” трябва да се разбира всяка мярка, която се предприема преди едно вещество, материал или продукт да се превърне в отпадък и която допринася за това да се намали количеството отпадъци и тяхното вредно въздействие върху човека и природата или съдържанието на вредни вещества в отпадъците.

Най-големите натоварвания на околната среда възникват при производството на един продукт и именно поради това тези натоварвания се намаляват чрез мерки за предотвратяване на отпадъци.

Предотвратяването на образуването на отпадъци означава липса на тяхното възникване, да не се произвеждат продукти, които после да трябва да бъдат рециклирани или обезвреждани, да се планира закупуването и потреблението на продукти така, че да се изхвърлят възможно най-малко отпадъци вследствие на потреблението. Различните възможности за третиране на отпадъците винаги са свързани с трудности и известни натоварвания за околната среда. Отпадъкът не изчезва просто така, а чрез депонирането и изгарянето, дори чрез оползотворяването и

рециклирането, само се променя като вещество. Например при изгарянето, дори и чрез най-съвременните технологии, възникват емисии и/или остатъчни вещества, които трябва да се изхвърлят или складираат. В най-добрия случай отпадъците се оползотворяват, но дори и в този случай възникват натоварвания поради употребата на енергия и вода. Ето защо най-адекватното противодействие на проблемите с отпадъците са действията преди образуването на отпадъци, а именно предотвратяването на образуването на отпадъци.

Едновременно с това, предотвратяването на отпадъци е и съществен принос към отдавна необходимия преход към ефективно използване на ресурсите. Увеличаването на времето на ползването на продуктите, или пък многократната употреба на продукти, които обичайно се изхвърлят след единствена употреба, имат като резултат намалено използване на ресурсите от природата, а не само предотвратяване на вредното въздействие върху околната среда от изхвърлени повече отпадъци в резултат на кратката употреба на тези продукти. Следователно изпълнението на мерките за предотвратяването на отпадъци, допринася за постигане на европейските и националните цели за ефективно използване на ресурсите.

Този преход обаче трябва да бъде направен така, че да не води до намаляване на благосъстоянието и на икономическия растеж. тоест не трябва да има конкуренция между екологичните и икономическите политики, а да се използва икономиката за постигане на екологичните изисквания.

В този контекст мерките за предотвратяване или минимизиране образуването на отпадъците и свързаните с тях рискове за околната среда са от съществено значение за ограничаване изчерпването на първичните ресурси и климатичните промени.

В сравнителен европейски план община Раднево е с по-ниски стойности на показателя „норма на натрупване за битови отпадъци“ на жител. При средноевропейското ниво за 2012г. - 492 кг/ж., средната за страната норма на натрупване за битови отпадъци 460 кг/ жител/ година (по данни на Евростат за 2012г.) и е 434 кг/ жител/ година (по данни на НСИ за 2013г.), а за община Раднево е изчислена средна норма на натрупване за 2014г. – 282,52 кг/ж/г (на битови отпадъци) и 462 кг/ж/г (на всички генерирани общински отпадъци, т.е. смесени и разделно събрани отпадъци). Разглежданият показател е ключов индикатор за политиките за предотвратяване на битовите отпадъци, чието управление е пряко от компетенциите на общините.

V.1.1.1. Участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци

Ролята на основните участници в процеса по предотвратяване на образуването на отпадъците, които имат отношение към разработването и реализацията на политиките по предотвратяване на отпадъците е представена по-долу, тъй като от съществено значение е възможните мерки и бъдещи действия да се адресират към най-подходящите участници.

- **Държава**

Държавата създава ефективни предпоставки и регулации на национално ниво за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци. За целта държавата може да предвиди в съответните актове стимули за производства или потребление с по-малко отпадъци, например финансова подкрепа на фирмите по ОП „Иновации и конкурентноспособност” 2014-2020г. Държавата може също така чрез нормативен акт да забрани използването на дадени продукти, ако това не противоречи на европейските норми, както и определянето на задължения, ограничения в разпространението, регламентиране на транспортирането, складирането и третирането на отпадъците и др. Примери на европейско и национално ниво има

достатъчно, например ограниченията за съдържание на опасни вещества в електрическо и електронно оборудване. Освен това, по силата на чл.49 и чл.50 от ЗУО държавата има задължение да прилага мерки за планиране, като изготвя програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Въвеждането на разрешителни и регистрационни режими също е задължение на държавата, което е регламентирано в ЗУО.

- *Общини*

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл.52 от ЗУО общините са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително и програма за предотвратяване на отпадъците, като част от общинската програма за управление на отпадъците. В общинските програми и наредби за управление на отпадъците могат да се включат и съвсем конкретни мерки за предотвратяването на отпадъци, като например реализация на проекти за домашно компостиране, информационни кампании, ограничаване ползването на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия и др.

- *Икономически и научни субекти, неправителствени организации*

За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлагащите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправяне и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Т.е. икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти, например чрез внедряване на еко-дизайн на продуктите. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти. Неправителствени организации, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики.

- *Домакинства*

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на повече отпадъци, и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки с няколко или обемни опаковки. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че да е готов да понесе ограничения в своите „удобства”, респективно да вложи повече усилия и време. Поради това реално и действащо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да се очаква, когато на пазара се предлагат достатъчно стоки и услуги, които са ефективни от екологична гледна точка и се провеждат мащабни, целенасочени и постоянни информационни кампании от страна на местните власти.

V.1.2. Определение и място на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците

V.1.2.1. Определение

Според Рамковата директива за отпадъците (РДО, чл.3, т.1), както и според ЗУО (§1, т.17 от ДР):

„Отпадък“ е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи”.

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в европейското и националното ни законодателство, като съгласно РДО (чл.3, т.12) и респективно в ЗУО (§1, т.28 от ДР), като:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък”, с което се намалява:

- *Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- *Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- *Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.*

Количествено и качествено предотвратяване

Докато намаляването на количествата отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците. Двата аспекта са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Неправилно е да се смята, че ако отпадъкът или неговото третиране само по себе си няма вредно въздействие, то този отпадък не трябва да се предотвратява. По време на самото третиране се изразходва енергия, вода, заема се пространство. Само в случай, че даден продукт не бъде произведен, то той не би се превърнал в отпадък, т.е. в случая на 100% количествено предотвратяване няма да има нужда и от качествено предотвратяване. Тъй като това е нереалистично и е ясно, че за всеки продукт трябва да се прилагат и двата аспекта. Когато няма количествено предотвратяване, това не означава, че не трябва да има качествено и обратно.

Предотвратяване още във фазата на проектиране

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока на материали – добив, производство, разпространение и потребление. Предотвратяването на отпадъка не е само в една от тези фази. Колкото по-рано се реализират мерките по предотвратяване, толкова по-ефективни ще бъдат. В този смисъл мерки, предприети във фазата на дизайна и пред-дизайна, биха имали по-голям положителен ефект. Предотвратяване по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на вземане на техническите решения. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на икономически показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и т.н, както и използване на технологии, изискващи по-малко материал, влагане на по-малко опасни субстанции, по-малко опаковки, по-рядко преместване и по-малко складиране.

V.1.2.2. Място на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците

В общинското и националното законодателство, както и в политиките за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като приоритетен ред, следната йерархия при управление на отпадъците:

Най-предпочитан вариант

Най-непредпочитан вариант

При прилагането на посочената по-горе йерархия на отпадъците, европейските страни трябва да предприемат мерки за насърчаване на вариантите, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло. Това може да наложи специфични потоци от отпадъци да се отклонят от йерархията, когато това се основава на съображения, свързани с жизнения цикъл на отпадъците, във връзка с цялостното въздействие на образуването и управлението на такива отпадъци. Държавите-членки вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда - предпазни мерки и устойчивост, техническа осъществимост и икономическа приложимост, опазване на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото.

Предотвратяването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците.

V.1.3. Цели на програмата предотвратяване образуването на отпадъци

Целите могат да се обособят в групи – стратегическа и оперативни цели.

Стратегическата цел е подпомагана от оперативни цели, чието изпълнение от своя страна се постига чрез пакет от мерки. Както стратегическите, така и оперативните цели за предотвратяване на образуването на отпадъци са ясно формулирани в РДО и ЗУО, а именно:

Съобразно „Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г.“, **стратегическа цел 1 е:** „Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване“. Формулираната **оперативна цел:** „Намаляване количеството на отпадъците“, е количествено измерима с „норма на генериране на битови отпадъци“. За община Раднево, като ежегоден индикатор е посочена стойността на показателя за съответната година на програмния период, а като целеви индикатор – нормата на генериране на всички общински отпадъци (смесени и разделно събрани отпадъци) през 2020г. е не повече от 451 кг/ж.

Стратегическа цел (чл.29, т.2 последно изречение на РДО): „Прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда в резултат на образуването на отпадъци.“

Оперативни цели (чл.3, т.12 РДО, респективно § 1, т.28 ЗУО) са:

- „Намаляване на количеството на отпадъци;
- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците; и

- *Намаляване на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите“.*

V.1.4. Анализ и описание на мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци

Въз основа на направените анализи и оценка на възможностите за прилагане на някои от примерните мерки в Приложение №4 към чл.50, ал.3, т.2 на ЗУО и съществуващи в общината мерки са идентифицирани мерките за постигане на поставените цели.

Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, съгласно Приложение №4 към чл.50, ал.3, т.2 на ЗУО

В Приложение №4 към чл.50, ал.3, т.2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци.

Няколко от тези мерки са относими към компетенциите на местните власти и са разгледани по-долу, като е спазвана следната структура – представена е същността на мярката, досегашното прилагане в общината и бъдещо съдържание и възможни индикатори за проследяване успеха на мярката, както и примери за добри практики за предотвратяване на отпадъците.

V.1.4.1. Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите

Същност на мярката

Съдържанието на тази мярка може да се раздели на две групи дейности:

- Разработване на планове и програми от общинските органи - съгласно българското законодателство, кметът на общината разработва програма за управление на отпадъците (и подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци като част от нея), която е част от общинската програма за околна среда и същевременно е в съответствие със структурата, целите и предвижданията на „Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г.“;
- Прилагане на икономически мерки – например, чрез въвеждане на допълнителни плащания (екотакси, данъци, концесионни възнаграждения и пр. за ползване на природни ресурси се цели намаляване на количеството на използваните ресурси в производството и по този начин и намаляване на количеството на отпадъците, които биха възникнали) или чрез предоставяне на субсидии;

С използването на различни по вид икономически стимули се цели повишаване на екологосъобразното поведение на обществеността и бизнеса.

Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Въпреки че вече са разработвани и приети различни програми, както в областта на околната среда като цяло, така и специално в областта на управление на отпадъците, трябва да се подчертае, че в настоящата програма се предвиждат конкретни взаимоотношения мерки за предотвратяване на отпадъците в община Раднево, като се отчитат мерките в Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци, а и спецификите на общината. Целта на програмата е да бъде създаден ясен план с посочени конкретни действия, които общината следва да изпълни при осъществяване на политиката си за предотвратяване образуването на отпадъци, като

част от общата си политика в този сектор. За да има резултат Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци на общината, трябва да бъде правен периодичен преглед на изпълнението на мерките от плана за действие и постигнатите резултати, като се отчита изпълнението им чрез индикатори.

„Електронна община”, освен преките положителни ефекти за обществеността и бизнеса, има значим принос към политиката за предотвратяване на отпадъци и ефективно използване на ресурсите. Разглежданите в този аспект реализирани в пълен обхват мерки ще доведат до предотвратяване употребата на тонове офис хартия и съответните консумативи, което е равнозначно на предотвратено количество отпадъци.

Понастоящем община Раднево е разработила „е-Услуги” на интернет адрес: http://radnevo.acstre.com/section-146-e_uslugi.html и е въвела предоставяне по електронен път на част от административните услуги за населението и бизнеса – услуги по плащане на данък сгради и такса смет, справки за социално осигуряване, справки за здравноосигурителен статус, услуги свързани с местните избори и референдума – през 2015г. са общо 14 на брой. Все още обаче липсват компоненти за администриране на останалите данъци и такси прилагани в общината. Следователно усилията на общината трябва да бъдат насочени към въвеждане на по-богат набор от електронни услуги, с което ще бъде спестено време на администрацията и ще бъдат предотвратени количества отпадъци от офис хартия. За да бъде ефективно използването на тази система е необходимо популяризирането ѝ сред населението и фирмите, което може да стане и в рамките на информационните кампании на общината за предотвратяване на отпадъците, като част от цялостната информационна дейност на общината по управление на отпадъците и/или публикуване на статии в местната преса.

Наред с това местните власти могат да насърчават екологосъобразното поведение у населението чрез подходящи икономически стимули, като например общината може да предостави безплатно съдове за домашно компостиране на домакинства, например в крайградските квартали или по селата и пилотно да въведе намален размер (отстъпка) на такса „битови отпадъци“ за домакинствата, които прилагат домашно компостиране. По този начин ще бъдат предотвратени „зелени“ и биоразградими отпадъци, които ще бъдат оползотворени чрез производство на компост за целите на домакинствата в общината.

Удължаването на жизнения цикъл и повторната употреба на стоки и продукти е мярка, която води пряко до намаляването на количеството образувани отпадъци. В тази насока общината може да планира разработването на проект за създаване на център за поправка и повторна употреба на стоки.

Националната програма за финансова подкрепа на енергийна ефективност на българските домове в дългосрочен план може да се разглежда като значима мярка за предотвратяване на отпадъци и ефективно използване на ресурсите, тъй като без съмнение по този начин се удължава значително живота на жилищата и се намалява консумацията на електрическа енергия и различни видове горива за отопление, което води и до намаляне на отделяните вредни емисии и прахови частици в атмосферата, както и въздействия благоприятно върху околната среда и човешкото здраве.

Индикатори

Индикатор за проследяване успеха на общинската Програма за предотвратяване образуването на отпадъци е броят реално изпълнени или в процес на изпълнение мерки предвидени в нея, както и постигането на крайната количествена цел на програмата.

За да се отчете напредъкът за „електронна община“, за целите на предотвратяване на отпадъци, като индикатор следва да се използва брой въведени електронни услуги.

Може и периодично да се отчита броят проведени информационни кампании от общината и/или брой публикувани статии в местната преса, чрез които се популяризира и стимулира населението и бизнеса да ползват електронните услуги.

Друг индикатор за реализация на мярката е броят на домакинствата, които прилагат домашното компостиране/или брой домакинства прилагащи домашно компостиране с намалена ТБО, или брой домакинства осъществили енергийна ефективност за дома си.

Друг индикатор за реализация на мярката е създаден и изпълнен проект за център за поправка и повторна употреба на стоки.

V.1.4.2. Използване на доброволни споразумения, експертни групи на потребители/производители или секторни преговори с оглед на това съответните предприятия или промишлени сектори да съставят свои собствени планове или цели за предотвратяване образуването на отпадъци, или да внесат корекции в продукти или опаковки, от които се получава голямо количество отпадъци

Същност на мярката

Доброволните споразумения могат да се разделят условно в две групи – между държавата/общините, от една страна, и представители на бизнеса, от друга, както и доброволни споразумения между представители на бизнеса помежду им. Предимството на доброволните споразумения както при всеки договор са, че резултатът е желан и от двете страни. Тези споразумения са подходящи за дейности, за които е трудно или нецелесъобразно да се регулират със закон. Едно такова споразумение може да бъде между общината и браншова организация на бизнеса, напр. браншови организации на хотелиерите и ресторантьорите и да касае количеството изхвърлени хранителни отпадъци. Подобно споразумение може да се сключи и с представителите на търговските вериги на хранителни стоки относно третирането на храни с почти изтекъл срок на годност или за продажба на стоки в насипно състояние с цел избягване на отпадъци от опаковки. Друга възможност е изпращане на електронни фактури на желаещите клиенти от доставчиците на услуги като ток, вода, топлофикация, телефон и други с цел спестяване на хартия и на разходи и материали за доставка.

Сключването на доброволни споразумения с представители на бизнеса изглежда по-лесно за организиране, особено ако публичните власти подкрепят инициативата чрез предоставяне на подходяща информация. Става въпрос за това, че в редица предприятия като резултат от производствения процес се получават странични продукти, които ако не се реализират могат да станат отпадък, а същевременно са ценна суровина за други производства. По-добрата информираност за параметрите на тези странични продукти може значително да подпомогне тяхната продажба. По този начин печели и продавачът, защото спестява разходи за депониране или преработване на своя страничен продукт, който той смята за отпадък, печели и купувачът, защото придобива суровина за производството си на много по-ниска цена от обичайната.

Вследствие на биоразградимостта си хранителните отпадъци оказват силно въздействие върху околната среда тъй като в процеса на биологично разграждане в условията на депата за отпадъци отделят топлина, биогаз и замърсители в инфилтратата. Изследване, проведено за Европейската комисия, показва, че храната представлява 20-30% от емисиите на парникови газове, свързани с потреблението. Месото и птиците сами по себе си съставляват 12% от тези емисии, в сравнение с 5% от млечните продукти и 2% за плодове и зеленчуци.

В този контекст, мерките за ограничаване на количеството на образуваните хранителни отпадъци са от съществено значение, което се потвърждава от следните факти: проведено от ГД „Околна среда” в Министерство на околната среда и водите проучване показва, че само по отношение на въздействието върху парниковия ефект разхищаването на един хляб се равнява на изгарянето на 60W крушка за 30 часа. С количеството на водата, необходима за производството на 1 кг говеждо месо, един човек може да взема душ всеки ден в продължение на една година. Производството на един килограм говеждо месо също изисква около седем литра гориво, което се равнява на 60 км пътуване с автомобил.

Резултатите от реализираните в гр. Брюксел пилотни проекти за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци показват, че е възможно да се намалят тези количества до почти 80%, чрез информиране и въздействие върху навиците на потребителите при закупуването и съхраняването на храни. Пилотните проекти включват дейности за повишаване на осведомеността и разработване на практически инструменти (магнитни списъци за пазаруване, карти за записи и др.). Въпреки това, тези кампании са били изолирани и са били в състояние да достигнат само до ограничена част от населението.

За успешното реализиране на мерките за предотвратяване е възможно да бъдат привлечени производителите, търговците, ресторантьорите и хотелиерите, като за целта на първо място трябва да се повиши осведомеността им и да се насърчи готовността им да участват в провеждането на проекти в тази насока. Ето защо е необходимо общината да провежда информационни кампании на браншовите организации и обекти от сектор „хотелиерство и ресторантьорство“ и търговията за предотвратяване на хранителните отпадъци и отпадъци от опаковки, както и за прекомерното образуване на хранителни отпадъци от домакинствата и да даде насоки за правилното потребление и съхранение на хранителни продукти, като се очаква евентуално поемане на доброволни ангажименти.

Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Въпреки че тази мярка е позната, нейното прилагане не е широко разпространено в България, както и досега не е прилагана в общината. Подходяща мярка е например въвеждане в асортимента на намалени порции, при запазване, разбира се на предлаганите „нормални” порции. Оптимизирането на използването на храни с почти изтекъл срок на годност от търговските вериги също може да е предмет на доброволно споразумение, например да се създаде система с организация такива храни да се предлагат на социално слаби слоеве от населението.

Възможна мярка е и създаването на общинска платформа за общо доброволно споразумение със съответно наименование и лого, раздаване на годишни награди и др., като членуващите в това споразумение фирми и организации получават допълнителна реклама чрез публикуване на списъка от фирми в сайта на общината.

За да популяризира мерките и проучи нагласите на заинтересованите страни, общината е необходимо да проведе информационни кампании по управление на отпадъците.

Индикатори

Проведени информационни кампании сред заинтересованите страни - браншови организации и обекти от сектор „хотелиерство и ресторантьорство“ и търговията за прилагане на мерки за предотвратяване на хранителни отпадъци. Друг индикатор е създадена платформа за територията на общината по предотвратяване на отпадъците и брой сключени споразумения и брой фирми и други организации, включени в нея. Друг

индикатор е създадена система на територията на общината за използването на храни от търговските вериги и заведения за обществено хранене преди изтичане на срока на годност за социално слаби слоеве от населението.

V.1.4.3. Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители

Същност на мярката

Популяризирането на различни практически действия, водещи до предотвратяване на отпадъците, може да се извършва чрез съответни кампании в средствата за масова информация, рекламни брошури, интернет сайтове. Целта на тези кампании е потребителят да е в състояние да взема информирано решение при пазаруване или при извършване на ежедневните дейности в домакинството с оглед предотвратяване на отпадъците и намаляване на тяхното количество.

Голяма част от това количество представляват рекламни материали, разпространявани в пощенските кутии. За разлика от други хартиени отпадъци (например вестници и списания) към този отпадъчен поток могат да се предприемат мерки за предотвратяване на образуването.

За намаляване количеството отпадъчна хартия, образувано от разпространението на рекламни материали (в т.ч. и безплатните вестници) в редица европейски държави съществува практика за поставяне на стикери “против нежелана поща” на разположение на всеки, който желае да участва. Съществуват и споразумения между пощенските служби и местните власти за зачитане отказа на домакинствата, поставили стикер на пощенските кутии, от получаване на рекламни материали. Проучванията на общественото мнение например в Брюксел, където се прилага тази схема, показват, че около 27% от жителите са заинтересовани от използване на стикера. Тези мерки са свързани и с по-малко разходи за самите разпространители и рекламодатели, тъй като се избягва отпечатването и разпространението на материали до лица, които не желаят да ги получават и четат.

От друга страна, растящото място на информационните и комуникационните технологии в дома отваря път за нови подходи, позволяващи „всички хартии“ да бъдат избегнати, като се даде приоритет на електронните носители, независимо дали става дума за битови сметки или за друга информация, предоставена обикновено на хартиен носител.

Досегашно прилагане и бъдещи възможности

В България има добри примери за проведени информационни кампании относно предотвратяване на отпадъците, например кампанията „Зелена идея“, провеждана от МОСВ и различни радио-станции и финансирана по ОПОС 2007-2013г.

В община Раднево се прилагат системи за разделно събиране на МРО – НУБА, ИУМПС и ИУЕЕО. До м. март 2016г. в община Раднево (единствено в гр. Раднево) се е извършвало разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно сключен договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Понастоящем общината е в процес на сключване на договор с ООп на отпадъци от опаковки.

През годините информационно-образователни кампании от организациите по оползотворяване с които общината има сключени договори за разделно събиране на МРО – НУБА, ИУМПС и ИУЕЕО, не са провеждани в общината.

Основният резултат на тази мярка е повишаване съзнанието на широк кръг от населението за важността от опазване на ресурсите и за възможни мерки за предотвратяване на отпадъци, в частност специални целеви групи като деца и ученици,

които най-бързо се приобщават към „зелените“ идеи. Въпреки че непосредствените резултати от тази мярка не могат да се измерят количествено, тя има много голямо значение за формиране на екосъзнание в потребителското общество, което да се стреми да избягва образуването на отпадъци.

Индикатори

Брой сключени договори с организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки, ИУГ, отпадъци от отработени масла и отпадъчни нефтопродукти и опасни отпадъци, образувани от домакинствата; Брой проведени информационни кампании за населението и/или брой публикувани статии в местната преса.

V.1.4.4. В контекста на обществените и корпоративните поръчки - включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за търгове и в договорите, съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки, публикуван от Комисията на 29 октомври 2004г.

Същност на мярката

В своето съобщение „Обществени поръчки за по-добра околна среда“ (СОМ (2008) 400) Европейската комисия определя зелените обществени поръчки като процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предоставяни. В съобщението се препоръчва определяне на общи критерии за „зелените“ обществени поръчки, като по този начин се постигне прилагане на единен подход от страните-членки, за да не се нарушава конкуренцията на пазара на Общността. Комисията разработи и критерии за различни стоки и услуги, които тя счита за най-подходящи при възлагане на обществени поръчки за тези стоки и услуги.

Според българското и европейското законодателство за обществените поръчки има две възможности при тяхното възлагане: офертите може да се сравняват или само на база най-ниска цена, или на база „икономически най-изгодна оферта“, което означава, че ще бъдат взети предвид други критерии за възлагане, включително цената. Тъй като критерият „икономически най-изгодна оферта“ винаги се състои от два или повече подкритерия, то те могат да включват екологични критерии. Както се подчертава и в цитирания в настоящата мярка Наръчник, важно е да са изпълнени следните условия, на които да отговарят критериите:

- Да са свързани с предмета на договора;
- Да бъдат конкретни и обективно количествено измерими;
- Да са обявени предварително;
- Да са подчинени на правото на Общността;

При спазване на тези условия критериите ще са правилни, а оттам и поръчката няма да е проблемна. Ако се приеме като база за сравнение „икономически най-изгодна оферта“, трябва да се има предвид, че при изчисляването е целесъобразно да се приложи изчисление на база „стойност на жизнения цикъл“. Това означава, че остойносттаването включва целия срок на експлоатация и обхваща следните разходи:

- Разходите за закупуване и всички свързани с това разходи (доставка, монтаж, пускане в експлоатация и т.н.);
- Оперативни разходи, включващи енергия, резервни части и поддръжка;

- Разходи в края на жизнения цикъл като спиране от експлоатация и отстраняване.

На етап възлагане за всеки един от тези разходи трябва да се определи коефициент, за да могат да бъдат взети под внимание при определяне на икономически най-изгодната оферта. Това ще помогне да се получи продукт, който е не само „икономически най-изгоден“, но той ще има и по-добри екологични показатели, тъй като в процеса на възлагане ще станат ясни и разходите при използване и за изхвърляне, на които в противен случай няма да бъде обърнато достатъчно внимание.

Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Както европейското, така и българското законодателство и свързаните с него документи, позволяват залагането на екологични критерии при обществените поръчки. Дори, обаче и да се използва само критерия най-ниска цена, има достатъчно възможности за прилагане на мярката, напр. при поръчки на стоки и услуги, които попадат в групата на стоките и услугите, за които има разработени критерии от ЕК (напр. рециклирана хартия, офис и IT оборудване, осветление, почистващи продукти и услуги и др.).

Например, в Германия чрез закон е предвидено, че при възлагане на обществени поръчки, трябва да се предвиди използване на такива продукти, които се характеризират с по-дълъг жизнен цикъл, удобни са за поправки и за повторна употреба, в сравнение с други продукти, водят до по-малко количество отпадъци или са произведени от рециклирани материали.

Подходяща мярка се явява и провеждане на задълбочени и регулярни обучения на служители от общинската администрация, отговарящи за обществените поръчки.

Досега в общината не е прилагана мярката провеждане на „зелени“ обществени поръчки. Настоящата програма предвижда - провеждане на обучение на служители от общинската администрация - *Отдел „Обществени поръчки“ към Дирекция „Обществени поръчки и евроинтеграция“*, участващи в организиране и провеждане на обществени поръчки в община Раднево, относно „зелени обществени поръчки“ и разработване на примерни тръжни документи. Целта на тази мярка е към 2020г. поне 20% от проведените от общината обществени поръчки да са „зелени“.

Индикатори

Проведени обучения и брой на служителите, участвали в тях; Брой и/или стойност на проведени „зелени“ обществени поръчки в общината.

V.1.5. План за действие на Програмата за предотвратяване на образуването на отпадъци

В планът за действие са представени стратегическата и оперативната цели, примерни типови мерки за предотвратяване образуването на отпадъци от Приложение №4 на ЗУО, релевантни към община Раднево, като за всяка от тях са посочени конкретни мерки /дейности със срок за изпълнение, финансиране, резултати, индикатори за напредък и отговорност за изпълнение /отговорни институции.

Целите и заложените за изпълнение дейности /мерки за постигане на оперативната и стратегическа цели са представени в табличен вид, съгласно насоките в *“Методология за стратегическо планиране в Република България“* и *„Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“*, утвърдени със Заповед №РД – 211/31.03.2015г. на министъра на околната среда и водите.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

План за действие към Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци /Стратегическа цел 1: „Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване“

Оперативна цел	Мерки по Приложение IV на ЗУО и на РДО	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
✓Намаляване количеството на отпадъците - „норма на генериране на битови отпадъци“;							✓Норма на генериране на битови отпадъци – ежегодно;	✓За 2020г. норма на генериране на всички общински отпадъци (смесени и разделно събрани отпадъци) е не повече от 451 кг/ж;		
	Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите	Изпълнение на заложените в програмата мерки за предотвратяване образуването на отпадъци ПОО	Предвидената стойност на всяка мярка в програмата	Община	До края на 2016г. - одобрение на програмата; Изпълнение на програмата 2016-2020г.;	Одобрена програма за предотвратяване образуването на отпадъци (ПОО) от ОБС и изпълнение на всички заложи мерки	Ежегодно – брой изпълнени/в процес на изпълнение мерки за ПОО от програмата	До края на 2020г. са изпълнени всички заложи в програмата мерки за ПОО	Кмет	Общественост и др. заинтересовани страни, участващи при изпълнение на програмата
		Разширение на електронните услуги в Портала за електронни услуги на общината	15 000	Община	2017-2020г.	Предоставени нови електронни услуги - допълнително предотвратени отпадъци /офис хартия, консумативи/	Разширена система за предоставяне по ел. път на административни и услуги за населението и бизнеса и за администриране на всички местни данъци и такси; Бр. въведени електронни услуги;	До края на 2020г. поне 50% от услугите да са въведени като ел. услуги	Кмет	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

		Информационни кампании и/или публикуване на статии в местната преса за запознаване потребителите с възможностите за използването на електронни услуги, предоставяни от общината на населението и бизнеса	10 500	Община	2017-2020г.	Ефективно използване на системата „е-Услуги“	Бр. проведени информационни кампании за ползване на електронни услуги; Бр. публикувани статии в местната преса;	До края на 2020г. - проведени 3 бр. информационни кампании; До края на 2020г. - публикувани 1 бр. статии в местната преса;	Кмет, Общ. администрация	Общественост и бизнес
		Безплатно предоставяне на домакинствата на домашни компостери	10 000	Община	2016-2020г.	Предотвратени отпадъци, чрез включени домакинства в система за домашно компостиране	Бр. домакинства, прилагачи домашно компостиране - ежегодно	До края на 2020г. поне 100 бр. домакинства, прилагачи домашно компостиране – града и селата	Кмет, зам. кмет, кметове на кметства, кметски наместници	РСУО-Ст. Загора, Домакинства, прилагачи дом. компостиране
		Пилотно въвеждане на намален размер (отстъпка) на такса БО за домакинствата, които прилагат домашно компостиране	-	Община	2016-2020г.	Одобрена такса БО с намален размер от ОБС за домакинства прилагачи домашно компостиране	Бр. домакинства, прилагачи домашно компостиране с намалена ТБО - ежегодно	До края на 2020г. - 100 бр. домакинства, прилагачи домашно компостиране – града и селата с намалена ТБО	Кмет	Домакинства
		Разработване на проект за създаване на център за поправка и повторна употреба на стоки	150 000	ОПОС 2014-2020г.	2020г.	Предоставени услуги за удължаване жизнения цикъл на стоките - допълнително предотвратени отпадъци	2018г. - създаден проект	2020г. - изпълнен проект, създаден център за поправка и повторна употреба на стоки	Кмет	Бизнес/браншови организации
	Доброволни споразумения, експертни групи на	Информационни кампании за осведомяване на браншовите	4 000	Община	2018г.	Проучени нагласи на обекти от сектор „хотелиерство и	Брой реализирани информационни кампании	До 2018г. проведени 2 бр. информационни кампании	Кмет	Браншови организации и обекти от сектор

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	потребители/про изводители или секторни преговори с оглед на това съответните предприятия или промишлени сектори да съставят свои собствени планове или цели за предотвратяване образуването на отпадъци, или да внесат корекции в продукти или опаковки, от които се получава голямо количество отпадъци	организации и обекти от сектор „хотелиерство и ресторантьорство“ и търговията за предотвратяване хранителните отпадъци и отпадъци от опаковки и евентуално поемане на доброволни ангажименти				ресторантьорство“ и търговията и браншови организации за поемане на доброволни ангажименти				„хотелиерство и ресторантьорство“ и търговията
		Създаване на система на територията на общината за използването на храни от търговските вериги и заведения за обществено хранене преди изтичане на срока на годност за социално слаби слоеве от населението	8 000	Община	2020г.	Създадена система и направени проучвания и предложения за необходимите организационни промени за намаляване хранителните отпадъци от търговските вериги и заведения за обществено хранене и използване на храните за социални цели	Етапи на възлагане и изпълнение на проучването	Изпълнено проучване и създадена система	Кмет	Браншови организации, социални заведения, търговски вериги, НПО и др.
		Създаване на общинска платформа за предотвратяване на отпадъците (ПО), към която с доброволно споразумение са се присъединили браншови /неправителствени /потребителски	5 000	Оперативни програми 2014-2020г.	2020г.	Създадена общинска платформа, като доброволно споразумение за предотвратяване на отпадъци	2018г. - одобрен проект за общинска платформа за доброволни споразумения с организации за предотвратяване на отпадъци	Към 2020г. присъединени с доброволни споразумения 15 организации към общ. платформа	Кмет	Браншови /неправителствени /потребителски /образова-телни /научни /медийни и др. организации

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

		/образователни /научни /медийни и други организации. Общинската платформа е със собствено лого, годишни награди, като членуващите в това споразумение получават допълнителна реклама чрез публикуване на списъка от фирми в сайта на общината								
Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители	Провеждане на информационни кампании и/или публикуване на статии в местната преса за политиките по предотвратяване на отпадъци	5 000 - годишно	Община, отчисления по чл.64 ЗУО	2016-2020г.	Повишена информираност на общественост, бизнес и ученици запознати с предимствата за предотвратяване на отпадъците и запазване на ресурсите	Брой реализирани информационни кампании; Бр. публикувани статии в местната преса;	До 2020г. проведени 2 бр. информационни кампании; До края на 2020г. - публикувани 1 бр. статии в местната преса;	Кмет, зам. кмет „ТСУ, общ. собст. и соц д-ти“, Дирекция „ТСУ“	Обществе-ност, бизнес и ученици	
	Сключване на договори с Организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, ИУГ, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти и опасни отпадъци, образувани от домакинствата и преразглеждане на съществуващите такива с	-	Община	2016-2020г.	Сключени договори с Организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, ИУГ, отработени моторни масла и опасни отпадъци, образувани от домакинствата и изпълнени ангажименти, и преразгледани съществуващи	Брой сключени договори	До 2017г. сключени договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, ИУГ, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти и опасни отпадъци, образувани от домакинствата и преразгледани договори с	Кмет	ООп на отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА, ИУГ, отработени масла и опасни отпадъци, образувани от домакин-ствата	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

		организации по оползотворяване на ИУЕЕО, ИУМПС и НУБА				договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО, ИУМПС и НУБА		организации по оползотворяване на ИУЕЕО, ИУМПС и НУБА		
		Провеждане на информационни кампании за предотвратяване на отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА, ИУГ и др.	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на ООп	Организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА, ИУГ и др.	2020г.	Проведени информационни кампании на тема предотвратяване на отпадъци и разделното им събиране от организации по оползотворяване на отпадъци	Брой реализирани информационни кампании	При сключени договори с организации по оползотворяване на отпадъци - ежегодно до 2020г. провеждане на информационни кампании; Не по-малко от по 1 кампания на година за всяка една организация по оползотворяване	Организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА, ИУГ и др.	Община
	В контекста на обществените и корпоративните поръчки - включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за търгове и в договорите, съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки, публикуван от Комисията на 29 октомври 2004г.	Обучение за „зелени обществени поръчки“ на служители от общинската администрация, участващи в организиране и провеждане на обществени поръчки – изготвяне на тръжни документи, съдържащи необходимите изисквания към изпълнителите и технически спецификации	5 000	Община	2016-2020г.	Обучени служители от общинската администрация относно „зелени“ обществени поръчки	Брой обучени служители от общината; Изготвени тръжни документи;	Брой обучени служители от общинската администрация, участващи в организиране и провеждане на „зелени“ обществени поръчки; Към края на 2020г. - 20% от проведените обществени поръчки в общината са „зелени“;	Община	АОП

Стратегическа цел 2:

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда

Дълги години отпадъците се разглеждаха единствено като източник на замърсяване. Добре управляваните отпадъци, обаче могат да бъдат ценен източник на суровини, особено когато много от тях стават все по-оскъдни. Най-добрата политика при управление на отпадъците е образуването им да бъде предотвратено. Когато това не е възможно, други добри варианти са повторното използване, рециклирането и оползотворяването на отпадъците. За страната ни и общините, тази политика изразена в целенасочени действия е още в начален стадий и постигането на резултати ще изисква упорита работа и време.

В община Раднево ще бъде въведен регионален подход за управление на отпадъците, който ще прилага вариантите за добро и ефективно управление, чрез повторното използване, рециклиране и оползотворяване на отпадъците. Чрез въвеждането на Регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора, ще бъде постигнато съвременно управление на отпадъците, което ще доведе до спестяване използването на природни ресурси, опазване на околната среда и ще допринесе за икономическия растеж чрез създаване на нови работни места.

Целта на НПУО 2014-2020г. за увеличаване количествата рециклирани и оползотворени отпадъци е насочена именно към превръщането на страната ни в „рециклиращо общество“. В съответствие с националните цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и стремежът за изпълнение на общинските/регионални цели за рециклиране, оползотворяване и намаляване на депонираните отпадъци доведоха до поставянето на стратегическа цел 2: *„Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда“* в настоящата ПУО за която са разработени съответните мерки/дейности, обособени в пет подпрограми:

- Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
- Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците;
- Подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

- Подпрограма за подобряване управлението на други потоци отпадъци (в т.ч. утайки от ПСОВ, опасни битови отпадъци и др.);
- Подпрограма за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация;

Всяка от подпрограмите съдържа кратка въвеждаща текстова част, в която са представени ключови изисквания – напр. национални цели, най-важните резултати, които общината е постигнала и тези които ще постигне, най-важните изводи и препоръки от направените анализи, както и основни съображения, свързани с постигане на целите. Целите и заложените за изпълнение дейности /мерки за постигане на оперативните и стратегически цели са представени в табличен вид, съгласно насоките в *“Методология за стратегическо планиране в Република България”* и *„Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците”*, утвърдени със Заповед №РД – 211/31.03.2015г. на министъра на околната среда и водите.

V.2. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и СЪКЛО

С приемането на „Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки“ (приета с ПМС №271/30.10.2012г., обн. ДВ. бр.85/06.11.2012г., изм. с ПМС №186/22.08.2013г., ДВ, бр.76/30.08.2013г.), съгласно разпоредбите в чл.2 в националното законодателство се регламентират:

- Изискванията за предотвратяване вредното въздействие на отпадъците от опаковки върху околната среда;
- Прилагането на мерки от лицата, които пускат на пазара опаковани стоки, за събирането, оползотворяването и/или обезвреждането на образувания в резултат на тяхната употреба отпадъци от опаковки без риск за човешкото здраве и околната среда и за постигане на целите за оползотворяване;
- Изискванията към пусканите на пазара опаковки;
- Изискванията за маркиране на опаковките;
- Мерките за намаляване на отпадъците от опаковки, предназначени за крайно обезвреждане, при спазване на следната последователност:
 - Предотвратяване образуването на отпадъци от опаковки;
 - Подготовка за повторна употреба на отпадъци от опаковки;
 - Рециклиране на отпадъци от опаковки;
 - Друго оползотворяване на отпадъци от опаковки, например оползотворяване за получаване на енергия;
 - Обезвреждане;
- Условието за носене на отговорност от първоначалния причинител на отпадъци от опаковки по цялата верига от тяхното събиране до третирането им, както и за споделяне и прехвърляне на отговорността между лицата, участващи във веригата за събиране и третиране, в съответствие с чл.7, ал.3 от ЗУО;
- Мерките, които определят носенето на разширена отговорност от производителите, с цел насърчаване на повторната употреба, предотвратяването, рециклирането и друго оползотворяване на отпадъците от опаковки в съответствие с чл.13, ал.2 и 3 ЗУО;

- Създаването на системи за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки;
- Информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на отпадъци от опаковки, значението на маркировките върху съществуващите опаковки на пазара и наличните системи за събиране, оползотворяване и обезвреждане;

Съгласно разпоредбите на чл.8 от Наредбата, лицата, които пускат на пазара опаковани стоки, отговарят за:

- Намаляване образуването на отпадъци от опаковки, включително за оптимизиране на опаковките и многократната им употреба, както и за влагането на рециклирани материали при производството на опаковки, когато това не противоречи на хигиенните и здравните норми;
- Разделното събиране на образуваните от тях отпадъци от опаковки, включително организиране на системите за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки;
- Рециклирането и оползотворяването на разделно събраните отпадъци от опаковки;
- Екологосъобразното обезвреждане на отпадъците от опаковки, които не могат да бъдат рециклирани и/или оползотворени;

Лицата, които пускат на пазара опаковани стоки, предприемат мерки за постигане на следните цели, съгласно разпоредбите в чл.9, ал.1 от Наредбата:

- Не по-малко от 60 на сто от теглото на отпадъците от опаковки трябва да бъдат оползотворени или изгорени в инсталации за изгаряне на отпадъци с оползотворяване на енергията;
- Не по-малко от 55 на сто и не повече от 80 на сто от теглото на отпадъците от опаковки трябва да бъдат рециклирани, като се рециклира не по-малко от:
 - 60 на сто от теглото на отпадъците от опаковки от стъкло;
 - 60 на сто от теглото на отпадъците от опаковки от хартия и картон;
 - 50 на сто от теглото на отпадъците от опаковки от метали;
 - 22,5 на сто от теглото на отпадъците от опаковки от пластмаси, при чието рециклиране се получава единствено пластмаса;
 - 15 на сто от теглото на дървесните отпадъци от опаковки;

Количествата опаковки, пуснати на пазара в рамките на дадена година, поради краткия си жизнен цикъл, се възприемат като отпадъци от опаковки в края на същата година.

Отпадъците от опаковки от домакинствата се събират на територията на общините чрез цветни контейнери за разделно събиране. Организациите за оползотворяване използват различни системи за разделно събиране:

- Система с три цветни контейнера – син за отпадъците от хартия и картон, жълт за отпадъците от пластмасови опаковки и зелен за отпадъците от стъкло;
- Система с два цветни контейнера, където отпадъците от стъклени опаковки се изхвърлят в зеления контейнер, а всички останали отпадъци от опаковки - в жълтия контейнер;

Използват се основно пластмасови евро контейнери с колела с обем от 1,1 м³ и контейнери тип „Иглу“ с обем 1,0-1,5 м³. В ограничени случаи, на живеещи във фамилни къщи домакинства се предоставят индивидуални пластмасови съдове с обем 120/240 л.

Значителна част от разделно събираните отпадъци в страната са с произход от търговски обекти и от пунктове за изкупуване на вторични суровини, в които

гражданите предават срещу заплащане рециклируеми отпадъци, включително от опаковки.

С цел популяризиране разделното събиране на отпадъците от опаковки, информационните кампании, организирани от организациите по оползотворяване (ООп) са насочени основно към младите хора и децата, които най-лесно възприемат ново екологично поведение и изграждат навици и отношение към опазване на околната среда. В тази насока предоставянето на множество информационни материали с образователна цел, рекламата в интернет, радиото и телевизията имат за цел да увеличат участието на домакинствата в системите за разделно събиране. ООп активно се включват в работни семинари, конференции, срещи и други инициативи, насочени към създаване на отговорно екологично поведение и дейности, свързани с опазването на околната среда.

Немалка част от събраните в страната отпадъци от опаковки от стъкло и пластмаса са замърсени и не отговарят на изискванията на рециклиращите предприятия. Ето защо е необходимо:

- Да се приложи възможно най-бързо и всеобхватно от общините, изискването на ЗУО за въвеждане на разделното събиране на отпадъците от хартия и картон, пластмаса, метал и стъкло (включително от опаковки) от търговските обекти, хотели, административни и други подобни сгради и предаването им на ООп или други лица, които имат разрешение за дейността;
- Да се разширят информационните кампании за обществеността и бизнеса за ползите от разделното събиране на отпадъците;
- Да се стимулират граждани и фирми при включване в системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки;

През 2012г. в националното законодателство се заложи общоевропейската цел за рециклиране на битовите отпадъци, приета в общностното законодателство през 2008г. По-конкретно ЗУО поставя пред общините, изискването да достигнат поетапно до 2020г. рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло: *„Подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, както следва:*

- *До 1 януари 2016г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;*
- *До 1 януари 2018г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;*
- *До 1 януари 2020г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло;“*

Целите се изпълняват от общините в Регионалната система за управление на отпадъците, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на регионалната система.

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО битови отпадъци са: *“отпадъците от домакинствата”* и *“подобни на отпадъците от домакинствата”* (т.е това са отпадъците, образувани от домакинствата и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

Ключовите разпоредби, произтичащи от ЗУО, относно разделното събиране на отпадъците от опаковки са:

- Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5 000 жители и в курортните населени места са задължени от началото на 2013г. да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали;

- Кметът на общината отговаря за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло. Кметът на общината организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общинския съвет, със:
 - Организации по оползотворяване, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III, и/или
 - Други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда;С договорите се урежда разделното събиране на отпадъци от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведенятия за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдиш, забавления и туризъм, както и се определят най-малко следните условия:
 - Изискванията към системата за разделно събиране на отпадъците от домакинствата, в т.ч. обслужвано население, вид, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;
 - Количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от домакинствата и подобни отпадъци, както и условията и редът за отчитане на тяхното изпълнение;
 - Задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране на територията на общината;
 - Задълженията за предоставяне на информация на гражданите на общината по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността;
- Кметовете на общини да организират системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5 000 жители и за курортните населени места;

Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА, ИУГ се осъществяват и финансират от организациите по оползотворяване чрез схемата за „разширена отговорност на производителя”, се отчитат и допринасят за постигане от общините на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Важна предпоставка за постигане на националните цели са и част от действията от страна на държавата, които са предприети през последните години, а именно:

- Ясно е определена отговорността на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране;
- Определени са задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло;
- Въведено е законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират

битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации;

- Въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране;
- Друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура;
- Нормативно е осигурена възможността общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци;

Мерки за отпадъци от опаковки

Най-ефективният начин за разделно събиране на отпадъци от опаковки в общините е чрез сключване на договор с организация по оползотворяване.

До м. март 2016г. в община Раднево (единствено в гр. Раднево) се е извършвало разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно сключен договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ” АД. Понастоящем община Раднево е в процес на сключване на договор с ООп за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината.

На територията на общината, функциониращите пунктове за изкупуване на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, ще допринесат за събирането на допълнителни количества разделно събрани от домакинствата отпадъчни потоци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло. Такива частни изкупвателни пунктове за вторични суровини - хартиени отпадъци, пластмаси, метали и стъклени отпадъци от опаковки, като „Бул Крис Ник 01” и ЕТ „Деси-Тончо Вълчев” изкупуват само метали, а „Ирида” изкупува всички отпадъци от опаковки (без дърво).

Предвидените мерки в настоящата подпрограма условно могат да бъдат класифицирани, като инвестиционни и неинвестиционни мерки.

На територията на община Раднево е необходимо да се осъществят или вече са в процес на реализация редица дейности/мерки, в резултат на които ще бъде постигнато рециклиране на битовите отпадъци - хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, както следва:

Въвеждане на територията на общината система за разделно събиране на отпадъци от опаковки (хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло)

- Сключване на договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки и определяне на места за поставяне на контейнерите за разделното събиране на тези потоци отпадъци;
- Провеждане на информационни кампании, целящи постигане на мотивираност на населението за активно участие в системата за разделно събиране на тези отпадъчни потоци;

 Осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване от населението на разделно събрани отпадъци от домакинствата

„Инвестиционна“ мярка, която има значение за изпълнение целите на няколко подпрограми, в т.ч. и на настоящата, е осигуряване от общината на площадки за безвъзмездно предаване от населението на разделно събрани отпадъци от домакинствата, без за това общината да изисква допълнително заплащане от населението (площадките по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО, а именно: *„осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места*). Тази мярка ще подпомага разделното събиране, рециклиране и безопасно третиране на битовите отпадъци от домакинствата, като например едрогабаритни, опасни, както и други видове битови отпадъци.

В тази насока чрез въвеждане на регионалният подход за управление на отпадъците, община Раднево е осигурена с такава площадка, като член в Регионалното сдружение за управление на отпадъците – Ст. Загора, участва в изграждането на РЦУО-Ст. Загора. През 2016г. РЦУО-Ст. Загора е въведен в експлоатация и за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението, което ще приема за третиране неопасни ТБО от всичките 12 общини в регион Стара Загора и включва:

- *Център за рециклиране* - извършва прием на отпадъци от населението в регион Ст. Загора (от общини Ст. Загора, Опан, Бр. Даскалови, Чирпан и Раднево), които отговарят на неопасни битови отпадъци – ЕГО, градински (зелени) отпадъци, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, опасни отпадъци и пр., т.е ЦР е мястото където населението на община Раднево може да доставя всички видове отпадъци, които не могат да се депонират с битовите и не е осигурена определена система за събирането им в общината. В ЦР се извършват дейности, като разтоварване и ръчно разпределяне на отпадъците по контейнерите и натоварване на пълните контейнери, разтоварване на доставното място и връщането им в центъра. На Общинският център за рециклиране са разположени контейнери за разделно събиране на рециклируеми, специфични и едрогабаритни отпадъци от домакинствата. След запълване на съответния контейнер, той се натоварва, разтоварва се на доставно място и се връща в центъра. На площадката на ЦР има 11 бр. места за големи контейнери, място на контейнери за специфични отпадъци и закрита зона за опасни отпадъци, както следва:
 - Стоманени контейнери 10 m³ - общ брой 11 бр. (2 бр. на склад) за стъкло, метали, гуми, текстил, отломки, обемисти, дървесина, зелени отпадъци, пластмаси, автомобилни части, електрически части;
 - Контейнер-мобилен екосклад 1 600 л - 1 бр., оборудван със:
 - ✓ стойки с торби за метални, стъклени, аерозолни опаковки x 1 бр.;
 - ✓ контейнер за флуоресцентни осв. тела 500 л;
 - ✓ контейнер за акумулатори 500 л;
 - ✓ контейнер за портативни батерии 20 л;
 - ✓ резервоар за отработени масла 600 л;
 - ✓ товаро-разтоварна количка на 2 колела с товароносимост 100 кг;
 - Контейнери за отпадъци 120 л – 8 бр.;
 - Стоманени контейнери за складиране на по-обемни отпадъци /суровини, обем 20 m³ - 13 бр.;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

- Зона за депониране – 4 бр. клетки за неопасни отпадъци, като на Етап I (финансиран по ОПОС 2007-2013г.) е изградена клетка 1 на Регионалното депо;
- Инсталация за сепариране и закрито компостиране - в резултат работата на инсталацията ще бъдат сепарирани метали и пластмаси от некомпактираните битови отпадъци и компостирани „зелени“ отпадъци на общините в региона;

В резултат на въвеждане в експлоатация на регионалните съоръжения за третиране на отпадъците ще бъдат постигнати следните регионални цели за управление на отпадъците за регион Стара Загора за рециклиране и оползотворяване на отпадъците:

Постигната цел - година	2016	2017	2018	2019	2020
Рециклиране и оползотворяване	34,06%	34,05%	33,77%	33,49%	43,89%
Рециклиране	35,52%	36,11%	36,15%	36,19%	53,22%

Регионалната цел за рециклиране и оползотворяване ще бъде постигната до 2020г. с въвеждане в експлоатация на инсталацията за сепариране на отпадъци.

Подпрограмата включва редица „неинвестиционни“ мерки, с които ще се постигне по-добра организация при предоставяне на информация на общината и преодоляване на проблеми на системата, като например неразрешеното отнемане на рециклируеми отпадъци от цветните контейнери. Това е съществуващ проблем в общините с въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, който оскъпява системата, демотивира населението да събира разделно отпадъците, води до замърсявания около контейнерите, нерядко затруднява пътния трафик поради превозване на така издетите отпадъци с каруци. Тези „неинвестиционни“ мерки основно се отнасят до:

Нормативни мерки в „Наредба за управление на отпадъците на територията на община Раднево“, относно:

- Определяне на конкретни изисквания към площадките на пунктовете за вторични суровини за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
- Задължаване на пунктовете за вторични суровини да предоставят информация на общината за събраните от тях и предадени за рециклиране количества битови отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
- Определяне на задължения към ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места в общината за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали;

Мерки за информираност и публичност – публикуване на интернет страницата на общината информация за:

- Местоположението на точките – местата на разполагане на цветните контейнери в съответните населени места на територията на общината;
- Местонахождението на пунктовете за вторични суровини, намиращи се на територията на общината за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло – съставен публичен регистър;
- Местоположението и условията за приемането и предаването на разделно събраните битови отпадъци от населението на община Раднево на ЦР в РЦУО-Ст. Загора;

 Осъществяване на контролна дейност от страна на общината

- Изпълнение на изискванията, свързани с разделното събиране и предаване на рециклируеми битови отпадъци;
- Недопускане изхвърлянето на отпадъци от опаковки в съдовете за смесени битови отпадъци, както и за недопускане изземването на разделно събраните отпадъци от опаковки от цветните контейнери;
- Лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и за предоставяне на информация;

В тази подпрограма са включени част от мерките изброени по-долу, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели, но са описани и в други подпрограми в рамките на Програмата за управление на отпадъците 2016-2020г., тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко стратегически и оперативни цели. Пряко отношение към постигане на набелязаната цел на настоящата подпрограма са мерките от другите подпрограми, например свързани с:

- **Провеждане на информационни кампании за политиките по предотвратяване на отпадъци**, целящи насърчаване и мотивираност на населението и бизнеса за активно участие в системата за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки (вкл. в Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци);
- **Предоставяне на информация на обществеността за управлението на битовите отпадъци** - вид и количества (вкл. и за разделно събраните отпадъци от опаковки – хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло от ООп на отпадъци от опаковки с която общината има договор, от функциониращите на територията на общината пунктове за вторични суровини и разделно събраните от населението на община Раднево и предадени на ЦР в РЦУО-Ст. Загора), (вкл. в Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците);
- **Разработване и внедряване в общината на електронна информационна система за управление на отпадъците**, чрез която ще се събират данни за отпадъците, вкл. за разделно събиране и рециклиране на отпадъци от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метал, за отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (вкл. в Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците);

Реализацията на мерките от настоящата подпрограма и съотносимите мерки от другите подпрограми на ПУО 2016-2020г. на община Раднево, въвеждането на разделното събиране на рециклируеми отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и на регионалния принцип на управление на отпадъците ще гарантират достигане до регионалните цели за рециклиране на тези потоци битови отпадъци.

Така чрез изпълнение на заложените мерки на местно и регионално ниво ще се допринесе не само за изпълнение на Стратегическа цел 2 от ПУО, но за изпълнение на националната политика и цели в сектор управление на отпадъците.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

План за действие към Подпрограмата за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда“

Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
✓Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло						✓2016г. - мин. 25% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране; ✓2018г. - мин. 40% от общото тегло на отпадъците от хартия и картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране;	✓2020г. - мин. 50% от общото тегло на отпадъците от хартия и картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране;		

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	Въвеждане на територията на общината система за разделно събиране на отпадъци от опаковки (хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло)	В рамките на бюджета на ООп на отпадъци от опаковки с която общината има договор	ООп на отпадъци от опаковки	2016-2020г.	Изпълнени договорни задължения на ООп на отпадъци от опаковки с която общината има договор и са поставени цветни контейнери за разделно събиране на тези потоци отпадъци в населени места в общината	2016г. – сключване на договор с ООп на отпадъци от опаковки и определяне на места за поставяне на контейнерите за разделното събиране на тези потоци отпадъци; Поставени цветни контейнери за разделно събиране на тези потоци отпадъци в населени места в общината;	2018-2020г. – всички населени места в общината са обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници	ООп на отпадъци от опаковки, с която общината има договор
	Провеждане на информационни кампании, целящи постигане на мотивираност на населението за активно участие в системата за разделно събиране на тези отпадъчни потоци	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на ООп на отпадъци от опаковки, с която общината има договор	ООп на отпадъци от опаковки	2016-2020г.	След сключване на договор с ООп на отпадъци от опаковки, проведени информационни кампании за разделно събиране на отпадъци от опаковки; Постигната мотивираност на населението за активно участие в системата за разделно събиране на тези отпадъчни потоци;	До 2020г. - ежегодно реализиране на информационни кампании за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Брой реализирани информационни кампании за разделно събиране на отпадъци от опаковки	ООп на отпадъци от опаковки, с която общината има договор	Община
	Определяне на конкретни изисквания в „Наредба за управление на отпадъците на територията на община Раднево“ към площадките	-	Община	2017г.	Всички регистрирани пунктове за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси, метал и стъкло отговарят на определените от общината изисквания	Изготвени изисквания към площадките за пунктовете за вторични суровини	Определени са нормативно конкретни изисквания към пунктовете за вторични суровини от хартия картон, метали пластмаси и стъкло	Кмет, общинска администрация, ОбС	Фирми, притежаващи пунктовете за предаване на отпадъци от хартия и

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	на пунктовете за вторични суровини за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло								картон, пластмаси, метал и стъкло
	Задължаване чрез „Наредба за управление на отпадъците на територията на община Раднево“, пунктовете за вторични суровини да предоставят информация на общината за събраните и предадени за рециклиране количества битови отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	-	Община	2017г.	Общината ще има информация за събраните от пунктовете за вторични суровини и предадени за рециклиране количества битови отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	Разработване на съответните разпоредби в общинската наредба за управление на отпадъците	Приети от ОбС разпоредби в общинската наредба за управление на отпадъците	Кмет, общинска администрация, ОбС	
	Определяне на задължения в „Наредба за управление на отпадъците на територията на община Раднево“, към ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места в	-	Община	2017г.	Всички търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места в общината разделно събират отпадъци от опаковки	Изготвени задължения към ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места в общината за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали	Определени са нормативно задълженията на ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места в общината да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали	Кмет, общинска администрация, ОбС	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	общината за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали								
	Изпълнение на мерки за информираност и публичност	-	Община	2016г.- 2020г.	Обществеността е информирана от интернет страницата на общината за местоположението на: - Точките – местата на разполагане на цветните контейнери в съответните населени места в общината - публичен регистър; - Пунктовете за вторични суровини за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло – публичен регистър; - Условията за приемане и предаване на разделно събраните битови отпадъци от населението на община Раднево на ЦР в РЦУО- Ст.Загора;	Ежегодно - събиране и обработване на информация за: - Местоположение и бр. на точките – местата на разполагане на цветните контейнери в съответните населени места в общината – изготвен регистър; - Бр. пунктове за вторични суровини за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло - съставен регистър;	- Поддържане регистър за местоположение и бр. на точките – местата на разполагане на цветните контейнери в съответните населени места в общината; - За всички регистрирани пунктове за вторични суровини за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло, общината е публикувала за местоположението им – поддържане на публичен регистър;	Кмет, Дирекция „ТСУ“	ООп на отпадъци от опаковки, с която общината има сключен договор; Фирми, притежава- щи пунктове за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси, метал и стъкло и др. отпадъци

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	Планиране ежегодно и осъществяване на контрол от общината за изпълнение изискванията, нормативни и/или договорни задължения на пунктовете за вторични суровини за регистрация; стопански, търговски, административни, образователни и др. обекти, относно изисквания за разделно събиране и предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло	-	Община	2016-2020г.	Изпълнени изисквания, нормативни и/или договорни задължения на пунктовете за вторични суровини за регистрация; стопански, търговски, административни, образователни и др. обекти, изпълнени изисквания за разделно събиране и предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло – изготвен отчет от определените от кмета длъжностни лица, осъществили контрола	Брой осъществени проверки; брой проверени обекти; брой наложени санкции и глоби - ежегодно	Осъществени 100% от ежегодно планираните проверки; Брой осъществени проверки; брой проверени обекти; Брой наложени санкции и глоби – за всички години;	Кмет, определени от кмета длъжностни лица от Дирекция „ТСУ“	РИОСВ – Ст. Загора
	Осъществяване на контролна дейност от страна на Общината	-	Община	2016-2020г.	Отпадъците от опаковки се събират разделно в цветни контейнери, предоставени от ООп с която общината има сключен договор; ООп на отпадъци от опаковки, изпълнява задълженията си съгласно сключения договор и редовно предоставя на общината необходимата и информация за разделно събраните количества	- Постоянно осъществен контрол за недопускане изхвърлянето на отпадъци от опаковки в съдовете за смесени битови отпадъци и за недопускане изземването на разделно събраните отпадъци от опаковки от	- 2020г. - не се изхвърлят отпадъци от опаковки в съдовете за смесени битови отпадъци, както и не се изземват разделно събраните отпадъци от опаковки от цветните контейнери; - Ежегодно до 2020г. - общината разполага с информация от ООп за разделно	Кмет, кметове на кметства и кметски наместници, Дирекция „ТСУ“	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

					отпадъци от опаковки, генерирани на територията на общината;	цветните контейнери; - Ежегодно осъществен контрол, относно лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и за предоставяне на информация;	събраните количества отпадъци от опаковки;		
Предоставяне на информация на обществеността за управлението на отпадъците от опаковки	-	Община	2016-2020г.	Въведена информация в ел. информационна система на общината: - Регистър за местоположението на пунктовете за вторични суровини за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло; - Вид и количество на събрани /рециклирани отпадъци от опаковки от пунктовете за вторични суровини и от ООп на отпадъци от опаковки, с която общината има договор; - ООп на отпадъци от опаковки, с която общината има сключен договор - адрес и лице за контакт на фирмата; - Количество битови отпадъци разделно събрани от населението на	Ежегодно - събиране и обработване на информация във въведената ел. информационна система за отпадъците в общината за: - Изготвен регистър за местоположението на пунктовете за вторични суровини за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло; - Вид и количество на събрани /рециклирани отпадъци от опаковки от пунктовете за вторични суровини и от ООп на отпадъци от опаковки;	Събиране и обработване на информация за отпадъците от опаковки - хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло – общо за всички години от въвеждането на ел. информационна система в общината за: - Вид и количество на събрани /рециклирани отпадъци от опаковки от пунктовете за вторични суровини и от ООп на отпадъци от опаковки; - ООп на отпадъци от опаковки, с която общината има сключен договор - адрес и лице за контакт на фирмата; - Количество битови	Кмет, Дирекция „ТСУ“	ООп на отпадъци от опаковки, с която общината има сключен договор; Фирми, притежаващи пунктове за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси, метал и стъкло	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

					община Раднево и предадени на ЦР в РЦУО-Ст. Загора;	- ООп, извършваща дейностите по събиране, транспортиране, третиране на разделно събраните отпадъци от опаковки; вкл. граница на обслужваните райони в общината – адрес и лице за контакт на фирмата; - Количество битови отпадъци разделно събрани от населението на община Раднево и предадени на ЦР в РЦУО-Ст. Загора;	отпадъци разделно събрани от населението на община Раднево и предадени на ЦР в РЦУО-Ст. Загора;		
--	--	--	--	--	---	---	--	--	--

V.3. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците

Определенията за „биоотпадъци“ и „биоразградими отпадъци“, съгласно §1, т.2 и 3 от ДР на ЗУО са:

„Биоотпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

„Биоразградими отпадъци“ са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

За тези потоци отпадъци българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата. Тези цели са както следва:

Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци

Разпоредбите в чл.31, ал.1, т.2 на ЗУО изискват до 31 декември 2020г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995г. Тази цел е в съответствие и с изискванията на Директива 1999/31/ЕС относно депа за отпадъци. Намалването на депонираните биоразградими отпадъци има пряко отношение към политиките за климатичните промени, тъй като води до намаляване на емисиите на парникови газове.

Цели за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци

В допълнение към общоевропейската цел за намаляване на депонираните биоразградими битови отпадъци, амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци са поставени в „Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците“, приета през месец декември 2013г. Наредбата задължава общините във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл.49, ал.9 от ЗУО да постигат поетапно следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци:

- До 31 декември 2016г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014г.;
- До 31 декември 2020г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014г.;
- До 31 декември 2025г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014г.;

Целите се изпълняват съвместно от всички общини в регион Стара Загора, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на Регионалното сдружение за управление на отпадъците – Стара Загора.

В съответствие с националните политики и изисквания за регион Стара Загора са поставени следните цели, относно управлението на биоразградимите и биоотпадъците до 2020г., както следва:

- Ежегодно до 2019г. - количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е до 50 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в регион Стара Загора през 1995г.;
- До края на 2020г. - количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в регион Стара Загора през 1995г.;
- 2016-2019г. – не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в регион Стара Загора през 2014г. са разделно събрани и оползотворени;
- До края на 2020г. – не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в регион Стара Загора през 2014г. са разделно събрани и оползотворени;

Съгласно *„Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците“*, разделно събраните биоотпадъци се оползотворяват чрез дейностите, обозначени със следните кодове по Приложение №2 към §1, т.13 от допълнителните разпоредби на ЗУО:

- R3 – рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители (включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация), и/или
- R10 – обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието и околната среда;
- R1 - използване на отпадъците предимно като гориво или друг начин за получаване на енергия (в случаите на анаеробно разграждане на биоотпадъци);

Целите се считат за изпълнени при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване. В Наредбата се изисква кметът на общината да осигури разделно събиране и оползотворяване на цялото количество образувани биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на общината. Съгласно законодателството, прилагане на дейността компостиране на място се счита за дейност по предотвратяване образуването на биоотпадъци.

Важна предпоставка за постигане на целите са и част от действията, предприети от страна на държавата в това направление до момента, а именно:

- Одобрен е *„Национален стратегически план за поетапното намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране до 2020г.“*;
- Ясно е определена в ЗУО отговорността на общините за управление на отпадъците, включително набелязаните количествени цели за биоразградимите отпадъци и приета подзаконова нормативна уредба за биоотпадъците;
- Въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, като тези от тях, които изпълнят посочените цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци за оползотворяване на биоотпадъците се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране;

Мерки за биоразградимите и биоотпадъците

Предвидените мерки в настоящата подпрограма условно могат да бъдат класифицирани, като инвестиционни и неинвестиционни мерки.

В община Раднево към настоящият момент е решен проблема с разделното събиране от населението на биоотпадъци (хранителни и кухненски) и общината е обезпечена със съдове, като в гр. Раднево са разположени 30 бр. биокофи – 240 л за разделно събиране на кухненски отпадъци. В останалите населени места – селата, хранителните и кухненските отпадъци се използват за храна на селскостопанските животни. При регулярната поддръжка на зелените площи от „А.С.А. България“ ЕООД, зелените отпадъци се събират в контейнерите за битовите отпадъци и по този начин в последствие се депонират на старото общинско депо.

Общината е осъществила вече „инвестиционни“ мерки, като в землището на гр. Раднево е изградена и през 2016г. ще бъде въведена в експлоатация „Открита площадка за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход за нуждите на община Раднево“. На съоръжението ще се обработват отпадъци от градини и паркове, клони и листна маса от оформяне короната на дървета в общински имоти и отпадъци от поддръжка на зелената система в населените места на Общината. До площадката ще имат достъп всички жители на общината, които ще събират разделно биоразградими отпадъци от растителен произход от своите имоти. Методът по който ще се обработват отпадъците е открито аеробно компостиране.

От страна на община Раднево са предприети и други „инвестиционни“ мерки за третиране на „зелени“ отпадъци, чрез участието и в Регионалното сдружение за управление на отпадъците – Ст. Загора, участва в изграждането на РЦУО-Ст. Загора, като в общината ще бъде въведен регионален подход за управление на отпадъците. В случай, че капацитета на площадката за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход се окаже недостатъчен за нуждите на общината, другата възможност за Община Раднево е да транспортира „зелените“ отпадъци до инсталацията за сепариране и закрито компостиране на РЦУО-Ст. Загора (през 2016г. е въведен в експлоатация и за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението), където може да се компостират събраните от „А. С. А. България“ ЕООД „зелени“ биоотпадъци от парковете, градинките и други обществени места, като на ЦР на РЦУО-Ст. Загора домакинствата на общината също ще могат да оставят разделно събраните от тях зелени отпадъци, като клони и храсти.

Разделно събраните общински зелени отпадъци, органичните отпадъци от пазарите и хранително-вкусовата промишленост, както и от битовите отпадъци с висока концентрация на хранителни отпадъци трябва да се транспортират до закритото компостиращо съоръжение. На РЦУО третирането на „зелените“ отпадъци ще е шредирание и компостиране. Съоръжението за механично сепариране има втора линия за предварително третиране на общински зелени отпадъци, която е в състояние да обработва и разделно събраните градински отпадъци и е с капацитет от 600 тона седмично. Общинските зелени отпадъци и разделно събраните градински отпадъци ще се шредират до размер приложим за последващия процес на компостиране. Общинските зелени и градински отпадъци се генерират главно през лятото и през есента (само около 6-8 месеца/год). Проектният капацитет на съоръжението за предварително третиране на зелени и градински отпадъци е прието да отговаря на 9 000 т/год. общински зелени отпадъци и до 6 000 тон/год. градински отпадъци (50% от количеството, което в момента се депонира като част от твърдите битови отпадъци), или общо 15 000 т/год. Приемайки ефективно събиране в регион Стара Загора на всички общински зелени отпадъци и въвеждане на разделно събиране на градински отпадъци с ефективност от 50% ще бъдат получени за компостиране около 15 000 т/год.

зелени отпадъци. Производството на зрял пресят зелен компост ще възлиза на около 65% от него или около 10 000 т/год., което обаче не се очаква да бъде постигнато до около 2020г.

Намаляване на депонирането на биоразградими материали – на регионално ниво нуждите от третиране на биоразградими материали нараства от около 20 000 т/год. през 2014г. до 25 000 т/год. през 2019г. За 2020г. необходимостта от намаляване се очаква да стане 41 500 т/год. За 2020г. и следващите години повече от 50% от всички биоразградими отпадъци, генерирани в региона трябва да се третират, отколкото депонират. Това ниво на третиране не може да се постигне само чрез разделно събиране и третиране. Приложените мерки на регионално ниво за третиране на органични отпадъци през 2019г. ще надхвърля необходимите 25 000 тона/год. намаляване на депонираните биоразградими отпадъци. В действителност домашното компостиране е необходимо само за преработка на количество от 2 500 т/год. или около 20% от количеството, което се очаква да бъде събрано с битовите отпадъци през 2019г. при сценарий за градински отпадъци „да не се прави нищо“. Процентът на битовите отпадъци, които трябва да се третират, за да се намали депонирането на биоразградими отпадъци първоначално ще е около 22%, но до края на 2019г. ще се намали до около 20%. Намаляването се дължи на увеличаване на генерирането на отпадъци. Необходимостта от намаляване на депонирането на биоразградими отпадъци в краткосрочен до средносрочен период е еквивалентно на 16-19% от общото тегло на остатъчни битови отпадъци и на 31-36% за дългосрочен период.

На територията на община Раднево е необходимо да се осъществят или вече са в процес на реализация редица дейности/мерки, в резултат на които ще бъде постигнато добро управление на биоразградимите, в т.ч на биоотпадъците, както следва:

 Периодично извършване от общината на проучвания за морфологичния състав на битовите отпадъци

Извършва се с оглед осигуряване на актуална и достоверна информация за количествата на различните потоци битови отпадъци, в т.ч. на биоотпадъците, при отчитане изпълнението на целите за оползотворяване на биоотпадъците. Необходимо е да приключи изпълнението на възложеното от общината проучване за морфологичния състав на битовите отпадъци на общината. Прецизното определяне на количествата и състава на биоотпадъците, генерирани на територията на общината ще даде и необходимата обосновка за броя на съдовете и техниката за разделното им събиране.

 Разширяване обхвата на системата за разделно събиране на биоразградими и биоотпадъци на територията на общината - кандидатстване за финансиране по ОПОС 2014-2020г.

От направените анализи на съществуващото състояние по управление на битовите отпадъци в община Раднево в настоящата подпрограма е идентифицирана необходимостта от „инвестиционни“ мерки, относно ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци и разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците.

Необходимо е общината да сключи договор с фирма за извършване на услугата по разделно събиране на битовите биоотпадъци (или общината сама ще организира разделно събиране и компостиране на битовите биоотпадъци на своята територия, напр. чрез създаване на общинско предприятие по реда на Закона за общинската собственост или чрез възлагане на услугата на търговско дружество с общинско участие в капитала). При разширяване обхвата на системата за разделно събиране от населението на биоотпадъци (хранителни и кухненски), са необходими съдове и за другите населени

места, както и съдове за разделно събиране на „зелени“ отпадъци и транспортна техника за разделното им събиране. Необходимо е община Раднево да организира предоставянето на услуга по разделно събиране и транспортиране на хранителни и кухненски биоотпадъци от търговски обекти, детски градини и други подобни, тъй като понастоящем за тези обекти в общината тя не се извършва. Услугата по доставяне на съдове за събиране и временно съхранение на обектите, които генерират такива отпадъци, както и обслужването и транспортирането им до компостиращо съоръжение (т.е. до инсталацията за сепариране и закрито компостиране на РЦУО-Ст. Загора) ще се осъществява от фирмата, с която общината ще сключи договор или ще се изпълнява от самата община. Обикновено при общини, където е въведена тази услуга, изпълнението и е от фирмата с която общината е сключила договор за събиране и транспортиране на битовите отпадъци.

В тази насока е необходимо, общината да кандидатства за финансиране по ОПОС 2014-2020г. за осигуряване на необходимото оборудване и техника за разделно събиране на биоразградимите и „зелени“ отпадъци, образувани от поддържането на обществените площи, паркове и градини на територията на общината (т.е. съдове и техника за разделно събиране и транспортиране на „зелените“ отпадъци и биоразградимите отпадъци на територията на общината до площадката за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход, намираща се в землището на гр. Раднево или на Инсталацията за сепариране и закрито компостиране, разположена на РЦУО-Ст. Загора).

Подпрограмата включва редица „неинвестиционни“ мерки, като:

Нормативни мерки

Нормативно не са уредени в „Наредба управление на отпадъците на територията на община Раднево“, изисквания към юридическите лица, относно „зелените“ биоотпадъци, а именно: Разделното събиране на биоотпадъците от почистването и поддържането на зелени площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, хранителни и кухненски отпадъци от ресторанти, заведения за обществено хранене и търговски обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост на територията на общината е необходимо да се извършва от собствениците на обектите, а транспортирането на тези отпадъци до компостиращо съоръжение или до площадка за съхранение на тези отпадъци се организира и заплаща също от собствениците на обектите.

Мерки за информираност и публичност

Необходимо е общината да публикува на интернет страницата си информация за местоположението и условията за приемането на разделно събраните „зелени“ отпадъци от населението и бизнеса на:

- Площадката за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход, намираща се в землището на гр. Раднево;
- Инсталацията за сепариране и закрито компостиране и ЦР на РЦУО-Ст. Загора, където домакинствата на община Раднево също ще могат да оставят разделно събраните от тях зелени отпадъци, като клони и храсти;

Мерки, свързани с контрол за изпълнение задълженията за:

- Разделно събиране от обекти – източници на хранителни отпадъци;
- Разделно събиране и предаване на „зелени“ отпадъци от населението и търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради;

В настоящата подпрограма са включени част от по-долу изброените мерки, които имат пряка връзка с постигане на оперативните цели на подпрограмата, но са описани в други подпрограми в рамките на ПУО 2016-2020г., тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко стратегически и оперативни цели. Пряко отношение към постигане на набелязаните цели на настоящата подпрограма са мерките от други подпрограми, свързани с:

- **Безплатно предоставяне на домакинствата на домашни компостери**, което предотвратява депонирането на биоразградими отпадъци (вкл. в Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци);
- **Информационни кампании** за осведомяване на браншовите организации и обекти от сектор „хотелиерство и ресторантьорство“ и търговията за предотвратяване хранителните отпадъци (вкл. в Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци);
- **Създаване на система на територията на общината** за използването на храни от търговските вериги и заведения за обществено хранене преди изтичане на срока на годност за социално слаби слоеве от населението, което предотвратява образуването на биоразградими отпадъци (вкл. в Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци);
- **Пилотно въвеждане на намален размер (отстъпка) на ТБО за домакинствата, които прилагат домашно компостиране** (вкл. в Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци);
- **Разработване и внедряване в общината на електронна информационна система за управление на отпадъците**, чрез която ще се събират данни за отпадъците, вкл. за разделно събраните „зелени“ и биоразградими отпадъци за отчитане изпълнението на целите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци и за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци (вкл. в Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците);
- **Провеждане на информационни кампании и/или публикуване на статии в местната преса за политиките по предотвратяване на отпадъци**, целящи насърчаване и мотивираност на населението и бизнеса за активно участие в системата за разделно събиране и оползотворяване на „зелените“ и биоотпадъците (вкл. в Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци);
- **Предоставяне на информация на обществеността за управлението на битовите отпадъци** (вкл. разделно събраните „зелени“ и биоразградими отпадъци), (вкл. в Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците);

Осъществяването на мерките в настоящата подпрограма ще има значителен принос за изпълнение на националните цели за биоразградимите и биоотпадъците, както и целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата до 2020г., тъй като изпълнението на тези мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на метан от депата за битови отпадъци.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

План за действие към Подпрограмата за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда“

Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
✓ Достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци, в т.ч. биоотпадъци;						✓ Ежегодно до 2019г. - количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е под 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани в регион Ст. Загора през 1995г.; ✓ 2016-2019г.- мин. 25% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в регион Ст. Загора през 2014г. са разделно събрани и оползотворени	✓ 2020г. - количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в регион Ст. Загора през 1995г.; ✓ 2020г. - мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в регион Ст. Загора през 2014г. са разделно събрани и оползотворени		
	Периодично извършване на проучвания за морфологичния състав на битовите отпадъци,	20 400	Община	2016-2017г.	Осигуряване на актуална и достоверна информация за количествата	2016г. – етап на възлагане извършването на проучване за морфологичния	2016-2017г. етап на извършване проучването за морфологичния състав на	Кмет	Изпълнител на проучването за морфологичен състав на битовите

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

генерирани на територията на общината и разработване на ПУО				различните потоци битови отпадъци, в т.ч. на биоотпадъците; Определен е броя на съдовете и техниката за разделното събиране на биоотпадъците;	състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на общината – сключване на договор с изпълнител	битовите отпадъци, генерирани на територията на общината		отпадъци, генерирани на територията на общината
Разширяване обхвата на системата за разделно събиране на биоразградими и биоотпадъци на територията на общината	-	Община	2016-2018г.	Подписан договор с фирма за извършване на услугата по разделно събиране на битовите биоотпадъци /Общината извършва тази услуга; Общината предоставя услуга по разделно събиране и транспортиране на хранителни и кухненски биоотпадъци от търговски обекти, детски градини и други подобни, намиращи се на територията на общината; Разширен е обхвата на системата за разделно събиране от населението на биоотпадъци (хранителни и кухненски), като са включени и други	2016г. – избор на фирма за извършване на услугата по разделно събиране на битовите биоотпадъци;	2016-2017г. - подписване на договор за извършване на услугата по разделно събиране на битовите биоотпадъци; 2018г .- разширяване обхвата на системата за разделно събиране от населението на биоотпадъци (хранителни и кухненски), включени и други населени места от общината;	Кмет	Фирмата с която общината има договор за извършване на услугата по разделно събиране на битовите биоотпадъци

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

					населени места от общината				
	Кандидатстване за финансиране по ОПОС 2014-2020г. за осигуряване на необходимото оборудване и техника за разделно събиране на биоразградими и „зелени“ отпадъци	-	ОПОС 2014-2020г. ПУДООС /ДБ /общински бюджет	2016-2018г.	Одобрено финансиране по ОПОС 2014-2020г. за осигуряване на необходимото оборудване и техника за разделно събиране на биоразградимите и „зелени“ отпадъци; Общината е закупила и разполага с необходимото оборудване (съдове) и техника за разделно събиране на биоразградимите и „зелени“ отпадъци;	2016г. – кандидатстване за финансиране по ОПОС 2014-2020г. за оборудване и техника за разделно събиране на биоразградими и „зелени“ отпадъци (етап на оценка от УО на ОПОС 2014-2020г.); 2017г. – избор на изпълнител от общината за доставка на оборудване и техника за разделно събиране на биоразградими и „зелени“ отпадъци;	2017г. – (етап на одобрение от УО на ОПОС 2014-2020г.) за осигуряване на необходимото оборудване и техника за разделно събиране на биоразградими и „зелени“ отпадъци; 2017-2018г. – сключване на договор с избрания изпълнител и изпълнение на договора – доставено е необходимото оборудване и техника за разделно събиране на биоразградими и „зелени отпадъци“ (бр. съдове и транспортни средства);	Кмет	МОСВ - УО на ОПОС 2014-2020г.; ПУДООС; Избран изпълнител от общината за доставка на оборудване и техника за разделно събиране на биоразградими и „зелени“ отпадъци;
	Нормативно определяне изисквания към юридическите лица, в „Наредба за управление на отпадъците на територията	-	Община	2016г.	Нормативно са определени изискванията към юридическите лица, в „Наредба за управление на отпадъците на територията	Разработване на съответните разпоредби в общинската наредба за управление на отпадъците	Приети от ОбС разпоредби в общинската наредба за управление на отпадъците	Кмет, общинска администрация , ОбС	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	община Раднево“, относно разделното събиране на биоотпадъците от почистването и поддържането на зелени площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, хранителни и кухненски отпадъци от ресторанти, заведения за обществено хранене и търговски обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост на територията на общината е необходимо да се извършва от собствениците на обектите, а транспортирането на тези отпадъци до компостиращо съоръжение или до площадка за съхранение на тези отпадъци се организира и заплаща също от собствениците на обектите				Община Раднево“, относно разделното събиране на биоотпадъците				
	Информирание обществеността чрез интернет страницата на Общината за	-	Община	2016г.	Публикувана на интернет страницата на общината информация за	2016г. – на интернет страницата на общината е	До 2020г. - населението и бизнеса предават разделно	Кмет, Дирекция „ТСУ“	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

местоположението и условията за приемането на разделно събраните „зелени“ отпадъци от населението и бизнеса на площадката за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход, намираща се в землището на гр. Раднево и Инсталацията за сепариране и закрито компостиране и ЦР на РЦУО-Ст. Загора				местоположението и условията за предаването на разделно събраните „зелени“ отпадъци от населението и бизнеса на площадката за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход, намираща се в землището на гр. Раднево и Инсталацията за сепариране и закрито компостиране и ЦР на РЦУО-Ст. Загора; Населението и бизнеса на общината са запознати с възможностите да предават разделно събраните „зелени“ отпадъци;	публикувана информация за местоположение то на площадката за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход, намираща се в землището на гр. Раднево и Инсталацията за сепариране и закрито компостиране и ЦР на РЦУО-Ст. Загора и населението и бизнеса са запознати с възможностите да предават разделно събраните „зелени“ отпадъци;	събраните „зелени“ отпадъци на площадката за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход, намираща се в землището на гр. Раднево и Инсталацията за сепариране и закрито компостиране и ЦР на РЦУО-Ст. Загора		
Планиране ежегодно и осъществяване на контрол за изпълнение задълженията за разделно събиране на биоотпадъците от обектите – генератори	-	Община	2016-2020г.	Извършени проверки от определени от кмета длъжностни лица за изпълнение на задълженията за разделно събиране на биоотпадъците от обектите – генератори; Ежегодно изготвени отчети от определените от	Брой осъществени проверки; брой проверени обекти – генератори; брой наложени санкции и глоби – ежегодно; Ежегоден отчет за извършените проверки и контрол на	Осъществени 100% от ежегодно планираните проверки на обектите – генератори	Кмет, определени от кмета длъжностни лица от Дирекция „ТСУ“	Фирми и организации с обекти, включени в системата за разделно събиране на биоотпадъците

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

					кмета длъжностни лица, осъществили контрола при обектите генератори;	обектите генератори; –			
	Безплатно предоставяне на домакинствата на домашни компостери	10 000	Община, ОПОС 2014-2020г.	2016-2020г.	Предотвратено депониране на биоразградими отпадъци, чрез включени домакинства в система за домашно компостиране	Бр. домакинства, прилагачи домашно компостиране - ежегодно	До края на 2020г. - 100 бр. домакинства, прилагачи домашно компостиране – града и селата	Кмет, зам. кмет ТСУ, кметове на кметства, кметски наместници	РСУО-Ст. Загора, Домакинства, прилагачи дом. компостиране
	Провеждане на информационни кампании и/или публикуване на статии в местната преса за политиките по предотвратяване на отпадъци	5 000 - годишно	Община, отчисления по чл.64 ЗУО	2016-200г.	Повишена информираност - общественост, бизнес и ученици запознати с предимствата за предотвратяване на отпадъците и запазване на ресурсите; Населението и бизнеса са мотивирани за активно участие в системата за разделно събиране и оползотворяване на „зелените” и биоотпадъци;	Брой реализирани информационни кампании; Бр. публикувани статии в местната преса;	До 2020г. - проведени 2 бр. информационни кампании; До края на 2020г. - публикувани 1 бр. статии в местната преса;	Кмет, зам. кмет „ТСУ, общ. собст. и соц д-ти“, Дирекция „ТСУ“	Общественост, бизнес и ученици

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Въвеждане на информация за количеството разделно събрани биоотпадъци в ел. информационната система на общината за управление на отпадъците	-	Община	2016-2020г.	Введена информация за количеството разделно събрани биоотпадъци в ел. информационна система на общината за управление на отпадъците	Ежегодно - събиране и обработване на информация за количеството разделно събрани биоотпадъци от обектите - генератори	Събиране и обработване на информация за количеството разделно събрани биоотпадъци от обектите - генератори – за всички години от въвеждането на ел. информ. система в общината	Кмет, Дирекция „ТСУ“	Всички фирми и организации, генератори на биоотпадъци даващи информация за събраните количества биоотпадъци
--	---	--------	-------------	---	---	--	----------------------	---

V.4. Подпрограма с мерки за прилагане на изисванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Определението за „*Строителни отпадъци*“, съгласно §1, т.39 от Допълнителни разпоредби на ЗУО е: „*Отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000г.*“

„*Отпадъци от строителство и разрушаване*“ са отпадъци, получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи бетон; тухли; керемиди; плочки; порцеланови и керамични изделия; стъкло, пластмаси и дървесен материал съдържащи или замърсени с опасни вещества; асфалтови смеси; изолационни материали и др., съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение №1 към чл.5, ал.1 и чл.6 ал.1, т.1 от „*Наредба №2 от 23 юли 2014г. за класификация на отпадъците*“.

Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба и от проблем за околната среда те могат да се превърнат в ценен ресурс. Според РДО до 2020г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. ЗУО определя поетапно по години целите за рециклиране и друго оползотворяване, за да се достигне крайната цел през 2020г.:

- До 1 януари 2016г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- До 1 януари 2018г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- До 1 януари 2020г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците;

В съответствие с националните политики и изисквания, община Раднево си постави следната оперативна цел, относно управлението на строителни отпадъци от домакинствата и от строителните дейности на общината: „*Увеличаване количествата рециклирани и оползотворени строителни отпадъци от домакинствата и от строителни и разрушителни дейности на община Раднево, когато общината е възложител*“:

- През 2020г. в строежите с възложител община Раднево се влагат рециклирани строителни материали, съгласно изискванията на „*Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали*“;

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети от страна на държавата за постигане на тези цели до момента, а именно:

- За първи път е разработен и одобрен „*Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020г.*“;

- Одобрени са нормативни разпоредби в ЗУО и в *„Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали“*, относно отговорностите на общините;

Съгласно националната нормативна уредба, общините имат следните отговорности, произтичащи от цитираното законодателство:

- Общините имат задължения и за управление на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата, когато са в малки количества, като съгласно ЗУО, общините са отговорни за *„организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината“*;
- Общините имат ангажименти по отношение на строителните отпадъци и в случаите, когато общината е Възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи:
 - Като Възложител на инвестиционен проект е отговорна за изпълнение на целите за рециклиране на строителните отпадъци;
 - Да разработи *„План за управление на строителните отпадъци“*, като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж, който се одобрява заедно с целия проект;
 - Да изпълни *„Плана за управление на строителните отпадъци“*, като изпълнението осигурява проследяемост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане;
 - Като Възложител на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, е отговорна за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи. Тези проценти нарастват поетапно до 2020г.;
 - Да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества;
- Да одобрява планове за управление на строителните отпадъци за обекти, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект, когато общината е компетентен орган по ЗУТ, както и да одобрява отчета за изпълнение плана за управление на строителните отпадъци за строежите, за които не се упражнява строителен надзор и в предвидените от *„Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали“* случаи;

Отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР) са резултат главно от частни търговски дейности. Според принципа *„замърсителят плаща“* разходите за третиране и окончателно обезвреждане, трябва да се поемат от изпълнителите и техните клиенти. Все пак е задължение на общината да гарантира, че строителните отпадъци се третират и обезвреждат по екологосъобразен устойчив начин. С приетия през 2012г. ЗУО отпадна задължението на общините да осигуряват депа за строителни отпадъци, но общините имат задължения за управление на строителни отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата, когато са в малки количества.

Мерки за строителните отпадъци

Предвидените мерки в настоящата подпрограма условно могат да бъдат класифицирани, като инвестиционни и неинвестиционни мерки.

Организиране площадка за временно съхранение на строителни отпадъци

От направените анализи на съществуващото състояние по управление на строителните отпадъци и на инфраструктурата за строителните отпадъци в общината, община Раднево не е обезпечена с необходимата инфраструктура, която да осигурява добро управление на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и отпадъците от строителни дейности и разрушителни дейности на които общината е Възложител. Инфраструктура за управление на строителните отпадъци от строителни дейности ще е необходима и за нуждите на строителния отрасъл на територията на общината, което е ангажимент на бизнеса в този сектор.

В община Раднево, строителните отпадъци се формират основно от строителството, реконструкцията и ремонта на сградите (когато общината е възложител на СМР или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи и от ремонтната дейност на домакинствата), като делът им в общото количество на ТБО не е голям. На територията на община Раднево няма Депо за строителни отпадъци. Строителните отпадъци, които се генерират на територията на общината са в резултат на строителни дейности – ново строителство, ремонт и разрушаване на стари сгради. След издаване на съответното разрешително от страна на Кмета на Общината, фирмите генериращи тези отпадъци ги извозват по указан маршрут до депото за ТБО. Генерираните строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата – ангажимент на общината по ЗУО се извозват и изхвърлят директно на старото общинско депо. Често тези отпадъци се изхвърлят и в контейнерите за смесени битови отпадъци или до тях, като замърсяват уличните пространства. „А.С.А. България” с която общината е сключила договор за ТБО, е закупила и предоставя по заявка при извършване на строително-ремонтни дейности контейнери с вместимост 4 м³ (3 бр.), в които да се събират строителните отпадъци, след което същите се депонират или се оползотворяват, като се използват основно за запръствяване на старото общинско депо, но общината няма информация за количествата оползотворени строителни отпадъци.

В настоящата подпрограма се идентифицира необходимостта от „инвестиционни“ мерки и за достигане целите за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване. В тази насока ще бъде необходимо, по собствена инициатива и за своя сметка община Раднево да организира създаването на площадка за временно съхранение на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и отпадъците от строителни и разрушителни дейности, на които общината е Възложител или в сътрудничество с частен доставчик на услугата и последваща обработка на строителните отпадъци, които ще се рециклират. Раздробяването и друго третиране за рециклиране може да се извършват от нает изпълнител с мобилно оборудване. Общината трябва да събира адекватна такса вход за възстановяване на инвестициите за обекта и разходите за раздробяване и сортиране на отпадъците. Остатъците, които не могат да бъдат рециклирани или замърсените неретикулируеми строителни отпадъци, или тези класифицирани като напълно инертни отпадъци, ще се доставят на регионалното депо (на РЦУО-Ст. Загора) за депониране след заплащане на входна такса. Като алтернатива общината може да изгради съоръжение за рециклиране на строителни отпадъци чрез публично-частно партньорство.

Неинвестиционните мерки, включени в настоящата подпрограма свързани с осигуряване на условия общината да изпълни посочените по-горе ангажименти от компетенциите на местните власти са насочени към:

 Изготвяне на разпоредби в „Наредба за управление на отпадъците на територията на община Раднево“, относно организиране и предаване на събраните строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Раднево по съставен от общината и оповестен месечен план-график;

 Осъществяване на контрол от страна на общината

Необходимо е общината да осъществява контрол за по-добро управление на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата, с цел намаляване на изхвърлянето им в или до контейнерите за битови отпадъци.

 Дейности, чрез които да се подобри дейността на общината, като възложител на строежи и като компетентен орган разрешаващ започването и въвеждането на строежи в експлоатация в контекста на изискванията на нормативната уредба за строителните отпадъци:

- Проверка на плана и отчета за изпълнение на плана за управление на строителните отпадъци, като част от строителните книжа за издаване на разрешение за строеж, от гледна точка на съдържание на минималните нормативни изисквания;
- Изготвяне на типови изисквания за включване в тръжните документи за възлагане на строителство за изготвяне на план за управление на строителни отпадъци, подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на строителни отпадъци и за влягане в строителството на рециклирани строителни материали;

В настоящата подпрограма са включени част от мерките по-долу, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на настоящата подпрограма, но са описани в други подпрограми в рамките на ПУО 2016-2020г., тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко стратегически и оперативни цели. Пряко отношение към постигане на набелязаната цел на настоящата подпрограма са мерките от другите подпрограми, например свързани с:

- **Провеждане на информационни кампании и/или публикуване на статии в местната преса за политиките по предотвратяване на отпадъци** (вкл. в Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци);
- **Разработване и внедряване в общината на електронна информационна система за управление на отпадъците**, чрез която ще се събират данни за отпадъците, вкл. количествата събрани, третирани и оползотворени строителни отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и на строителните отпадъци от строителни дейности и от принудително премахване на строежи, за които общината е Възложител за отчитане изпълнението на целите за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване (вкл. в Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

План за действие към Подпрограмата за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда“

Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
✓Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради; ✓Увеличаване количествата рециклирани и оползотворени строителни отпадъци от домакинствата и от строителни и разрушителни дейности на община Раднево, когато общината е Възложител;					✓Осигурено е организирано събиране по план-график и временно съхранение на площадка за строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата на територията на община Раднево; ✓Предадени строителни отпадъци от строителни дейности и от принудително премахване на строежи, когато общината е Възложител, за последващо третиране на специализирано съоръжение и оползотворени	✓2016г. - мин. 35% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване; ✓2018г. - мин. 55% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване; ✓Ежегодно до 2020г. в строежите с възложител община Раднево се влагат рециклирани строителни материали, съгласно изискванията на „Наредбата за управление на строителните отпадъци и за	✓2020г. - мин. 70% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване; ✓През 2020г. в строежите с възложител община Раднево се влагат рециклирани строителни материали, съгласно изискванията на „Наредбата за управление на строителните отпадъци и за		

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

					- вложени рециклирани строителни материали;	управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали“;	влагане на рециклирани строителни материали“;		
	Организиране създаването на площадка за временно съхранение на строителни отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и отпадъците от строителни и разрушителни дейности на които общината е Възложител	300 000	Община	2016-2017г.	Община Раднево разполага със собствена площадка за временно съхранение на строителни отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и строителни отпадъци от строителни и разрушителни дейности на които общината е Възложител	2016г. – избор на площадка за временно съхранение на строителни отпадъци	2017г. – избраната площадка за временно съхранение на строителни отпадъци е приета на ОБС и е изградена	Кмет, ОБС	
	Осигуряване организирано събиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Раднево, съгласно „Наредба за управление на отпадъците на територията на община Раднево“	-	Община	2016-2020г.	Домакинствата събират разделно и по план-график, предложен от общината предават строителните отпадъци от ремонтната си дейност за временно съхранение на площадка, собственост на общината	2016г. – изготвяне на разпоредби в „Наредба за управление на отпадъците на територията на община Раднево“, относно организиране и предаване на събраните строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Раднево по	2016г. - приети разпоредби от ОБС и изпълнение на план-график от общината за предаване от домакинствата на събраните строителни отпадъци от ремонтна дейност	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, Дирекция „ТСУ“, ОБС	Домакинства

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

						съставен от общината и оповестен месечен план-график			
	Последващо третиране на специализирано съоръжение, оползотворяване и обезвреждане на разделно събраните строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата и на строителните отпадъци от строителни дейности и от принудително премахване на строежи, за които общината е Възложител	-	Община	2016-2020г.	Събраните строителни отпадъци са третираны на специализирано съоръжение и са оползотворявани	Количество третираны и оползотворены строителни отпадъци - ежегодно	2020г. - оползотворены 688,25 т	Кмет	Оператори на специализираните съоръжения за последващо третиране на строителни отпадъци
	Събиране на данни за количествата събрани/третираны и оползотворены строителни отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и на строителните отпадъци от строителни дейности и от принудително премахване на строежи, за които общината е Възложител в общинската електронна информационна система за управление на отпадъците	-	Община	2016-2020г.	Събрани данни за количествата третираны и оползотворены строителни отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и на строителните отпадъци от строителни дейности и от принудително премахване на строежи, за които общината е Възложител за отчитане изпълнението на целите за подготовка за повторна употреба, рециклиране и	Ежегодно - събрани и въведени данни за количествата събрани/третираны и оползотворены строителни отпадъци в общинската електронна информационна система за управление на отпадъците	Събрани и въведени данни за количествата събрани /третираны и оползотворены строителни отпадъци в общинската електронна информационна система за управление на отпадъците – за всички години от въвеждането на сл. информационна система в общината	Кмет, Дирекция „ТСУ“	Оператори на специализираните съоръжения за последващо третиране на строителни отпадъци

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

					друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване				
	Осъществяване на контрол за по-добро управление на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата	-	Община	2016-2020г.	Не се изхвърлят строителни отпадъци в или до контейнерите за битови отпадъци	Ежегодно - осъществен контрол и управление на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата	Ежегодно до 2020г. е намалено /прекратено изхвърлянето на строителни отпадъци в или до контейнерите за битови отпадъци	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, определени от кмета лица от Дирекция „ТСУ“	
	Изготвяне на типови изисквания за включване в тържните документи за възлагане на строителство за изготвяне на план за управление на строителни отпадъци, подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на строителни отпадъци и за влагане в строителството на рециклирани строителни материали	-	Община	2016-2020г.	Изготвени типови изисквания в тържни документи за строителство с включени изисквания за строителните отпадъци, за обекти когато общината е Възложител	Тържните документи за обществени поръчки за строителство в общината, включват изисквания за оползотворени строителни отпадъци вкл. влагане на рециклирани строителни материали по видове	Проведени обществени поръчки с включени в тържната документация изисквания за оползотворени строителни отпадъци вкл. влагане на рециклирани строителни материали по видове	Кмет, общинска администрация	
	Дейности, чрез които да се подобри дейността на общината, като компетентен орган разрешаващ започването и въвеждането на строежи в експлоатация в контекста на изискванията на нормативната уредба за строителните отпадъци	-	Община	2016-2020г.	За всеки строителен обект, за който не се изисква одобрен инвестиционен проект, когато общината е компетентен орган по ЗУТ е	Ежегодно – извършване на проверка за одобрение на плановете за управление на строителни отпадъци за обекти, за които не се изисква одобрен	До 2020г. ежегодно - брой одобрени плановете за управление на строителни отпадъци за обекти, за които не се изисква	Кмет, Дирекция „ТСУ“	Главен архитект на община, РИОСВ-Ст. Загора

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

					извършена проверка на плана и отчета за изпълнение на плана за управление на строителните отпадъци, като част от строителните книжа за издаване на разрешение за строеж, от гледна точка на съдържание на минималните нормативни изисквания	инвестиционен проект, когато общината е компетентен орган по ЗУТ, както и проверка за одобрение отчета за изпълнение на плана за управление на строителните отпадъци за строежите, за които не се упражнява строителен надзор, съгласно предвидените от „Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали“ случаи	одобрен инвестиционен проект, когато общината е компетентен орган по ЗУТ, както и брой проверки за одобрение отчета за изпълнение на плана за управление на строителните отпадъци за строежите, за които не се упражнява строителен надзор		
--	--	--	--	--	---	---	---	--	--

V.5. Подпрограма с мерки за подобряване управлението на други потоци отпадъци (в т.ч. утайки от ПСОВ, опасни битови отпадъци и др.)

Към специфичните потоци отпадъци се отнасят:

- Масово разпространени отпадъци (МРО);
- Отпадъци, съдържащи ПХБ/ПХТ;
- Утайки от ПСОВ;
- Медицински и биологични отпадъци;

Отделен поток отпадъци са опасните отпадъци, образувани от домакинствата.

В настоящата подпрограма са разгледани мерките, приложими към управлението на специфичните потоци отпадъци – МРО, ПХБ/ПХТ, утайки от ПСОВ и отпадъци от лечебни и здравни заведения, както и приложимите мерки за управление на опасните отпадъци, образувани от домакинствата.

1. Специфични потоци отпадъци

1.1. Масово разпространени отпадъци (МРО)

Към МРО са отпадъците от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излезли от употреба гуми (ИУГ) и отпадъчни масла и нефтопродукти.

Характерно за всички изброени потоци масово разпространени отпадъци (МРО) е възприетият в националното законодателство подход за прилагане на принципа за „разширена отговорност на производителя“ при организиране на разделното събиране, рециклиране и оползотворяване на МРО, в т.ч. изпълнение на нормативно определените цели за рециклиране и оползотворяване.

Съгласно §1, т.35 от ДР на ЗУО, „Разширена отговорност на производителя“ е екологичен принцип, прилаган като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт чрез въвеждане на задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл и по-специално за ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта.

В настоящата подпрограма са включени мерки от компетенциите на община Раднево, относно подобряване управлението на други потоци битови отпадъци извън обхванатите битови отпадъци от предходните подпрограми, целящи подобряване на тяхното разделно събиране и отклоняването им от депониране, като МРО.

В тази насока е необходимо общината да изпълнява мерки за разделно събиране на МРО. Понастоящем Общината има сключени договори за сътрудничество с организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци, като НУБА, ИУЕЕО (вкл. луминисцентни лампи), ИУМПС. Тези мерки в подпрограмата целят подобряване и разширяване обхвата на вече въведените мерки в това направление, като е необходимо община Раднево да сключи договори за сътрудничество с организации по оползотворяване за МРО – отпадъци от опаковки, ИУГ и отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

1.1.1. Отпадъци от опаковки

Съответните дейности /мерки, които е необходимо да изпълни община Раднево за постигане целите подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци - хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло са представени в **т.V.2. „Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло“**.

1.1.2. Отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)

Устойчивост при управлението на потока отпадъци от ОЕЕО може да се постигне чрез предотвратяване на генерирането им, чрез тяхната повторна употреба, рециклиране и други форми на оползотворяване, както и чрез ограничаване на обезвреждането на ОЕЕО с битовите отпадъци. За тази цел трябва да има добро взаимодействие и сътрудничество между всички оператори, които участват в жизнения цикъл на електрическото и електронното оборудване - производители, дистрибутори, потребители и администрация. Потребителите следва активно да подпомагат събирането на ОЕЕО и да връщат ОЕЕО на определените места. За тази цел са поставени удобни съоръжения за връщане на ОЕЕО в търговските обекти, включително и в обществени пунктове за събиране на отпадъци, където домакинствата да могат да връщат техните ОЕЕО безплатно.

„Наредба за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване“ (приета с ПМС №82/10.04.2006г., обн. ДВ. бр.36/02.05.2006г., изм. ДВ. бр.57/14.07.2006г., изм. ДВ. бр.53/10.06.2008г., изм. ДВ. бр.5/20.01.2009г., изм. ДВ. бр.29/08.04.2011г., отм. ДВ. бр.2/08.01.2013г.), осигурява пълно транспониране в българското законодателство на изискванията на Директива 2002/95/ЕС, относно ограничението за употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване и на Директива 2002/96/ЕС, относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване на база ангажменти за хармонизиране на националната политика и законодателство в областта на управление на отпадъците с това на ЕС. Тази наредба е отменена и към момента действащ нормативен акт е най-

новата „Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване“ (приета с ПМС №256/13.11.2013г., обн. ДВ, бр.100/19.11.2013г., в сила от 01.01.2014г.), с която са транспонирани изискванията на новата Директива 2012/19/ЕС относно отпадъците от електрическо и електронно оборудване.

Наредбата определя изискванията за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, повторната употреба, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване. Тези изисквания се определят с цел:

- Предотвратяване и намаляване на вредното въздействие върху околната среда и здравето на човека от образуването и управлението на ИУЕЕО;
- Увеличаване количеството на повторно употребено, рециклирано и оползотворено чрез други операции ИУЕЕО за ограничаване на обезвреждането му и намаляване на отрицателните въздействия от използването на ресурсите и повишаването на ефикасността от такова използване;
- Предприемане на мерки от лицата, участващи в проектирането, производството, разпространението и потреблението на електрическо и електронно оборудване (ЕЕО), както и от лицата, които извършват дейности с ИУЕЕО за ограничаване вредното въздействие на ЕЕО през целия му жизнен цикъл и на образуваните от него отпадъци върху човешкото здраве и околната среда;

Наредбата се прилага за:

а) Електрическо и електронно оборудване, попадащо в следните категории:

1. големи домакински уреди;
2. малки домакински уреди;
3. информационно-технологично и телекомуникационно оборудване;
4. потребителски уреди и фотоволтаични панели;
5. осветителни тела;
- 5а. газозарядни лампи;
6. електрически и електронни инструменти (с изключение на големи единици стационарно промишлено оборудване);
7. играчки, уреди за спорт и отдих;
8. медицински изделия (с изключение на всички имплантирани и замърсени продукти);
9. инструменти за мониторинг и контрол;
10. автомати;

б) ИУЕЕО, образувано в резултат на употребата на ЕЕО;

в) Отпадъците, образувани при предварително третиране на ИУЕЕО;

С Наредбата се ограничава, а в някои случаи и забранява пускането на пазара на определени категории ЕЕО, съдържащо олово, живак, кадмий, шествалентен хром, полибромирани бифенили (ПББ) и полибромирани дифенилетири (ПБДЕ).

Задължение на лицата, извършващи продажба на крайните потребители е да поставят на видно място в търговските обекти табели, съдържащи информация за:

- Възможностите и начина за обратно приемане в търговския обект на ИУЕЕО, образувано в бита;
- Другите налични места за предаване на ИУЕЕО;
- Значението на обозначението за забрана за изхвърляне на ИУЕЕО в битовия поток на отпадъците;
- Отговорности на лицата, пускащи на пазара ЕЕО;

Лицата, извършващи дейности по събиране, транспортиране и временно съхраняване, трябва да притежават разрешение или регистрационен документ, издадени по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО или комплексно разрешително издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС. За събиране на ИУЕЕО в обектите на лица, предлагащи ЕЕО за продажба на крайните потребители, не се изисква разрешение или регистрационен документ, когато обектите и съдовете се обслужват от друго лице притежаващо необходимия документ.

Всяко лице пускащо на пазара ЕЕО, предназначено за употреба извън бита, е длъжно да събере разделно цялото количество ИУЕЕО, маркирано и образувано от пуснатото на пазара от него ЕЕО.

Информирание и привличане на потребителите за участие в разделното събиране на ИУЕЕО и проведените информационни кампании

Значително внимание е отделено както от страна на ООп, така и от страна на индивидуално изпълняващи задълженията си лица, за запознаване на потребителите в местата за продажби, чрез поставяне на контейнери с указателни табели, поставяне на указания за разделно събиране, брошури с информация относно възможностите за предаване на ИУЕЕО и обяснения на знака за разделно събиране на ИУЕЕО.

ООп използват различни кампании за запознаване както на членовете си, така и на обществеността с цел повишаване на общественото съзнание и популяризиране на събирането и оползотворяването на ИУЕЕО. За целта са използвани средствата за масова информация, различни рекламни-информационни материали, брошури, реклами и публикации в интернет.

Информирание на лицата, които извършват събиране, временно съхраняване, предварително третиране и оползотворяване на ИУЕЕО, относно различните компоненти и материали на ЕЕО

ООп са запознали лицата, с които е сключен договор за извършване на дейности по събиране, временно съхраняване и предварително третиране на ИУЕЕО, с компонентите на различните видове ИУЕЕО, както и със съдържащите се в някои от тях опасни вещества.

За информирание на лицата, извършващи предварителното третиране и оползотворяване на ИУЕЕО се провеждат редовни курсове от страна на индивидуално изпълняващите задълженията си лица, за запознаване в детайли с влаганите материали, техния монтаж и функции, което да гарантира екологосъобразното третиране на отпадъците. Лицата изпълняващи задълженията си индивидуално предоставят както инструкции, така и достъп в реално време за компонентите и материалите на техните продукти, както и информация за улесняване на поддръжката, ремонта, повторното използване, както и правилното и екологосъобразно третиране на ИУЕЕО.

Съгласно Раздел III. Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация, чл.19, ал.3, т.7 на ЗУО „Кметът на общината отговаря за организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци“.

Съгласно чл.27 на „Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване“, Кметът на общината:

- Оказва съдействие на организациите по оползотворяване и на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, в т.ч. определя местата за

разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУЕЕО;

- Организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на ИУЕЕО по чл.19, ал.3, т.7 ЗУО, като сключва договори със:
 - Организации по оползотворяване на ИУЕЕО, и/или
 - Лица, които изпълняват задълженията си индивидуално, и/или
 - Други лица, притежаващи документ по чл.35 ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на общината;

Договорите съдържат:

- Изисквания към системата за разделно събиране на ИУЕЕО от домакинствата, в т.ч. обслужвано население, вид, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на ИУЕЕО, честота на обслужване;
- Задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране на територията на общината;
- Задълженията и начина за предоставяне на информация на гражданите на общината по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността;
- Задължение за предоставяне на кмета на общината най-малко веднъж годишно на информация за събраното ИУЕЕО на територията на общината;

Мерки за ИУЕЕО

Най-предпочитаният и ефективен начин за разделно събиране на ИУЕЕО в общините е чрез сключване на договор с организация по оползотворяване.

Община Раднево е осигурила устойчиво управление на този поток отпадъци, допринасяйки за чиста градска околна среда, като в общината се прилага система за разделно събиране и временно съхранение на ИУЕЕО, което се предава за последващо предварително третиране, рециклиране и оползотворяване. През 2010г. Общината е сключила договор с организацията по оползотворяване „Елтехресурс“ АД, притежаваща Решение №ООп-ИУЕЕО-02-01/19.05.2014г., издадено на основание чл.81, ал.1 във връзка с §1, т.16 от ДР на ЗУО, за разрешение да извършва дейност като организация по оползотворяване, за изпълнение на задълженията по чл.14 и чл.11 от ЗУО и Наредбата излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС №256/13.11.2013г.). ООп събира, временно съхранява по подходящ начин, предварително третира и предава за рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане ИУЕЕО, в т.ч. и луминесцентни лампи. Срокът на действие на договора е една година, след което автоматично е продължен през годините, като за 2015г. е съгласно Анекс №4/06.08.2015г.

Организацията по оползотворяване извършва разделно събиране на ИУЕЕО, като в момента в който има събрано количество отпадъци от ИУЕЕО, общината уведомява ООп, както и населението може на интернет-страницата на общината в раздел „Екология“ – „полезна информация“ да подаде заявка на посочените телефони или на електронната поща, за транспортиране на разделно събраните отпадъци. ООп извозва ИУЕЕО в удобно за гражданите време и е напълно безплатно.

Чрез въвеждане на регионалният принцип на управление на отпадъците (през 2016г. РЦУО-Ст. Загора е въведен в експлоатация, за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението), населението на община Раднево

може да ползва ЦР на РЦУО-Ст. Загора, на който има контейнери за разделно събиране и временно складиране на ИУЕЕО. Посредством средствата за масова информация или на интернет страницата на общината е необходимо, община Раднево да обяви местоположението на РЦУО-Ст. Загора.

На територията на общината са въведени следните мерки, които ще се прилагат и в бъдеще:

- Осъществяване на контрол от страна на общината - предаването на ИУЕЕО е на лицензирана фирма;
- Необходимо е да бъде въведена мярката - определяне от Общината на площадка за временно съхраняване на ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи на територията на общината;
- Осъществяване на контрол от страна на общината, относно недопускане изхвърлянето на ИУЕЕО в съдовете за смесени битови отпадъци;
- Осъществяване на контрол от страна на общината над лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на ИУЕЕО и за предоставяне на информация;
- Необходимо е да бъде въведена мярката – напр. изготвяне и утвърждаване на график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита включващ не по-малко от две дати годишно. Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината е оповестен графика за събиране на ИУЕЕО, образувани от домакинствата на община Раднево;

1.1.3. Отпадъци от излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

В страната ни редът и начините за събиране, временно съхраняване и разкомплектоване на излезлите от употреба моторни превозни средства и за оползотворяването и/или обезвреждането и изпълнението на целите за повторната употреба, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъците от моторни превозни средства (МПС) и изискванията към пусканите на пазара материали и компоненти за тях са регламентирани в „Наредба за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства“ (приета с ПМС 311/17.11.2004г., ДВ бр.104/26.11.2004г.... изм. и доп., бр.29/8.04.2011г.). Наредбата е разработена в съответствие с Директива 2000/53/ЕС. Третирането на един автомобил и материалите от него преминава през няколко етапа:

- **Събиране** - ИУМПС се събират на площадки за временно съхранение и центрове за разкомплектоване чрез специализирани коли тип “Пътна помощ”. Теглото на доставените ИУМПС се измерва на кантар, сертифициран за годен от Регионалния отдел на Главна Дирекция “Мерки и измервателни уреди”. При приемане на ИУМПС се издава удостоверение за deregистрация от КАТ;
- **Временно съхранение и разкомплектоване** - след постъпване от площадките за временно съхранение и от собствениците, ИУМПС се разкомплектоват на

специално обособени за целта места. Проектирането и изграждането на площадките е съобразено с всички екологични и санитарно-хигиенни изисквания, съгласно действащото законодателство и *„Наредбата за третиране на отпадъците от моторни превозни средства“* (обн. ДВ бр.104/2004). Въпреки неголемия процент от ИУМПС с части, годни за повторна употреба, при разкомплектоването се обръща голямо внимание върху отделянето им, както и отделянето на компоненти, които са класифицирани, като опасни отпадъци. Поради тази причина разкомплектоването на ИУМПС се извършва много внимателно за да се намали количеството опасни вещества в отпадъците при последващо третиране. Отпадъците за рециклиране се реализират на вътрешния или външен пазар, като се предават на специализирани предприятия за последващо рециклиране /обезвреждане. Реализирането на отпадъците става на база на сключени договори с контрагенти, които разполагат с валидни разрешителни за осъществяване дейността.

В Република България пуснатите на пазара МПС са изцяло внесени от страни извън Европейския съюз (ЕС) или са въведени от друга страна членка на ЕС.

Основният дял от регистрираните МПС в страната е на възраст над 15 години и възлиза на 58,4% (1 520 675 бр.), като най-голям е дялът на автомобилите на възраст от 16 до 20 години (838 588 бр.).

В *„Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства“* (приета с ПМС №11/15.01.2013г., обн., ДВ, бр.7/25.01.2013г., в сила от 25.01.2013г., изм. и доп., бр.95/01.11.2013г., в сила от 01.11.2013г.) са определени изискванията за събирането, транспортирането и третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях.

С *„Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства“* се регламентират и задълженията на местните органи на самоуправление в общините, които произтичат от разпоредбите на чл.16, ал.1, като кмета на общината:

- Определя местата по чл.19, ал.3, т.7 ЗУО на територията на общината за предаване на ИУМПС в съответствие с програмата по чл.52, ал.1 ЗУО и наредбата по чл.22 ЗУО;
- Организира дейностите по събирането на ИУМПС по чл.143, ал.7 и 8 ЗДП и предаването им в центрове за разкомплектуване, за което уведомява звеното „Пътна полиция“ при Столичната дирекция на вътрешните работи или областната дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС;

Кметът на общината извършва тези дейности, като сключва договор с:

- Организации по оползотворяване на ИУМПС;
- Лица, които изпълняват задълженията си индивидуално.

Договорите съдържат най-малко:

- Изисквания към системата за събиране на ИУМПС на територията на общината;
- Задълженията за контрол по спазване на изискванията за събиране на ИУМПС на територията на общината;
- Задълженията за предоставяне на информация на гражданите на общината по прилагане на системата за събиране на ИУМПС, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността;

За определените места на територията на общината за предаване на ИУМПС се отрежда достатъчно площ, като се отчита броят на ИУМПС на територията на общината за година.

Мерки за ИУМПС

Община Раднево е сключила договор с организация по оползотворяване на ИУМПС, за извършване на дейностите по събиране, съхраняване, разкомплектоване и транспортиране на ИУМПС и повторна употреба, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци от МПС. В Общината се прилага система за събиране и оползотворяване на ИУМПС, съгласно сключен договор през 2014г. със срок на действие от пет години с организацията по оползотворяване „Българска рециклираща компания“ АД, която притежава разрешение по ЗУО за извършване на дейността №ООп-ИУМПС-01-00/05.03.2013г. за срок 05.03.2013-05.03.2018г. на Министъра на околната среда и водите.

Организацията по оползотворяване извършва събирането на ИУМПС, като общината уведомява ООп, както и населението може на интернет-страницата на общината в раздел „Екология” – „полезна информация” да подаде заявка на посочените телефони за събиране и транспортиране на ИУМПС.

На територията на Общината са въведени следните мерки, които ще се прилагат и в бъдеще:

- Необходимо е да бъде въведена мярката - определяне от общината на място/места за събиране на ИУМПС на територията на общината, като посредством средствата за масова информация или на интернет страницата на общината, обществеността е информирана за местоположението им и условията за приемане на тези МРО;
- Осъществяване на контрол от страна на общината, предаването на ИУМПС е на лицензирана фирма;
- Осъществяване на контрол от страна на общината с цел ограничаване и свеждане до минимум на незаконното събиране, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС;
- Осъществяване на контрол от страна на общината, относно спазване на въведения ред при събиране на ИУМПС, които се намират върху държавна или общинска собственост;
- Осъществяване на контрол от страна на общината над лицата, експлоатиращи системата за събиране на ИУМПС и за предоставяне на информация;
- Необходимо е да бъде въведена мярката, относно редовно информиране обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното разкомплектоване /обезвреждане на ИУМПС, части и компоненти от тях и възможностите за предаване на ИУМПС, което ще се осъществи чрез организиране на информационно-образователни кампани от страна на ООп с която общината има сключен договор;

1.1.4. Отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА)

Във времето на цифровите технологии батериите са неразделна част от нашето всекидневие. Повечето батерии съдържат тежки метали като живак, кадмий, олово, цинк и никел, които не оказват вредно въздействие върху човешкото здраве или околната среда, когато са в употреба или се съхраняват в домакинствата. Батериите стават потенциално опасни в момента, когато излязат от употреба и попаднат в общия поток битови отпадъци. Управлението на отпадъците от батерии и акумулатори има две главни цели:

- Екологична – защита на въздуха, водата, почвата и здравето на хората чрез предотвратяване на изхвърлянето на вредни и опасни вещества в околната среда;
- Икономическа – оползотворяване на материалите, заложи в конструкцията на отпадъците от батерии и акумулатор;

В законодателството на ЕС относно отпадъците се обръща особено внимание на батериите и акумулаторите. Регламентирани са изисквания за пускане на пазара, съхранение, разделно събиране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на този тип продукти. Тези мерки са включени и в синхронизираното българско законодателство. В Националната програма за управление на дейностите по отпадъците разделното събиране и рециклирането на излезли от употреба батерии и акумулатори са определени като приоритет. Направени са доста крачки в тази посока. В България има около 400 площадки за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори, на които се събират основно оловно-кисели батерии и акумулатори. Такъв тип отпадъци се рециклират в заводи в Кърджали, Монтана и Пловдив. Въведена е отговорност за изпълнение на определени количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) за лицата, пускащи на пазара батерии и акумулатори, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Въпреки това в официални документи на Министерството на околната среда и водите се подчертава недостатъчната информираност на населението за процесите по управление на отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори. Препоръчва се по-активно участие на търговските обекти за приемането на НУБА на местата за продажба. Отчита се и липсата на технологии и съоръжения за рециклиране на неоловни батерии. За преодоляване на такива пропуски България участва във финансиран от ЕС проект за трансфер на ноу хау и добри практики от Австрия, Гърция и Германия в областта на управление на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и негодни за употреба батерии и акумулатори.

Регламентирани дейности - определени са изискванията за извършване на конкретни дейности при управление на стари батерии и акумулатори. Такава дейност е например намаляването на съдържанието на тежки метали в батериите и

акумулаторите. Друга регламентирана мярка е създаването на системи за разделно събиране, предварително третиране, рециклиране и оползотворяване на негодните за употреба батерии и акумулатори с оглед ограничаване на обезвреждането и повишаване на дела на рециклираните и оползотворени отпадъци. Въведено е предприемането на мерки от лицата, участващи в проектирането, производството и пускането на пазара на батерии и акумулатори с оглед ограничаване вредното въздействие на тези продукти върху околната среда през целия им жизнен цикъл. Регламентирано е също екологосъобразното събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране, оползотворяване и обезвреждане на негодните за употреба батерии и акумулатори. Има изисквания за маркиране на батериите и акумулаторите с оглед информиране на крайните потребители за разделното им събиране и за съдържанието на тежки метали в тях. Информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и за наличните схеми за разделно събиране е също сред регламентираните дейности.

Отговорности - лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори отговарят за разделното събиране на негодните за употреба батерии и акумулатори, за рециклирането и оползотворяването им и за екологосъобразното обезвреждане на тези от тях, които не могат да бъдат рециклирани или оползотворени. Тези, които пускат на пазара автомобилни батерии и акумулатори, са длъжни да осигурят събирането на количеството негодни за употреба автомобилни батерии и акумулатори, образувано през текущата година. Негодните за употреба автомобилни батерии и акумулатори, образувани в резултат на разкомплектоването на излезлите от употреба моторни превозни средства се предават за предварително третиране и рециклиране на лица, притежаващи разрешение или комплексно разрешително за това. Лицата, които пускат на пазара индустриални батерии и акумулатори, са длъжни да осигурят събирането на цялото количество негодни за употреба индустриални батерии и акумулатори, образувано през текущата година, независимо от химичния им състав и произход, като ги приемат без заплащане от страна на крайните потребители, освен ако са се договорили с потребителите за друг начин на покриване на разходите за събирането и рециклирането. Всички, които пускат на пазара портативни батерии и акумулатори, са длъжни да осигурят събирането на количеството негодни за употреба портативни батерии и акумулатори, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 45% от количеството пуснати на пазара портативни батерии и акумулатори.

Цели за рециклиране - трябва да се предприемат мерки за постигане на определени цели за рециклиране на батерии и акумулатори от тези, които ги пускат на пазара. При оловно-киселите батерии и акумулатори е нужно рециклиране на не по-малко от 65 на сто от теглото на материалите и възможно най-висока степен на рециклиране на оловото, което се съдържа в тях. При никел-кадмиевите батерии и акумулатори изискваното ниво на рециклиране е 75% и възможно най-висока степен на рециклиране на кадмия, който се съдържа в тях. За другите НУБА се изисква рециклиране на 50% от теглото. Всички прилагани технологии за рециклиране на негодни за употреба батерии и акумулатори трябва да постигат степен на рециклиране в съответствие с изискванията.

Предварително третиране - съоръженията за предварително третиране на батерии и акумулатори се проектират, изграждат и експлоатират при спазване на определени технически изисквания. Ръчните операции се ограничават до минимум и се предотвратява всяко неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве и околната среда. Предприемат се мерки за осигуряване пригодността на получените материали за оползотворяване и преди всичко за рециклиране. Операциите по отделяне на

електролитите от негодните за употреба автомобилни и индустриални батерии и акумулатори се извършват след приемането им в съоръженията за предварително третиране. После батериите и акумулаторите се подлагат на операции по раздробяване и разделяне на подлежащи и неподлежащи на рециклиране и оползотворяване отпадъци. Подлежащите на рециклиране и оползотворяване отпадъци се предават на фирми, притежаващи разрешение за съответните дейности. Неподлежащите на рециклиране и оползотворяване отпадъци се предават за обезвреждане отново на фирми с разрешение да извършват това. Съоръженията за предварително третиране на негодните за употреба батерии и акумулатори се разполагат върху участъци с непропускливо и корозивноустойчиво покритие. За обработка на напускащите съоръжението течни потоци се осигурява подходящо пречистване преди заустването им. Площадките за предварително третиране се оборудват със система за събиране на евентуални разливи и отвеждането им към система за пречистване на отпадъчни води или към съоръжение за оползотворяване или обезвреждане на електролити. Те трябва да имат и специална система за газоулавяне, която филтрира въздуха, като отстранява съдържащите се в него прахови частици и не допуска повишаване над пределно допустимите нива на концентрацията на токсични газове.

Основни операции - електролитът трябва да се отстрани от батериите и акумулаторите, за които това е технически възможно. Така ще се предотврати замърсяване на отпадъците, получени при раздробяването. Той се съхранява в корозивноустойчиви съдове и резервоари. Негодните за употреба автомобилни оловни батерии и акумулатори се подават в раздробяващите съоръжения чрез използване на автоматизирана линия за транспорт. След раздробяване на батериите и акумулаторите получените отпадъци се сепарират. Раздробяването на негодните за употреба автомобилни оловни батерии и акумулатори се извършва механизирено в затворени съоръжения, без да се използват ръчни манипулации. След демонтажа на негодните за употреба индустриални батерии и акумулатори се допускат и ръчни манипулации за допълнително разглобяване и раздробяване с цел улесняване на транспортирането им. Възможно е прилагането на допълнително раздробяване за намаляване размера на отпадъците. Отделните отпадъци от негодните за употреба автомобилни оловни батерии и акумулатори се сепарират въз основа на плътността им чрез използване на хидросепарация или други методи, като не се допускат ръчни манипулации.

От 2006г. целите за събиране, оползотворяване и рециклиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) поэтапно нарастват. През 2013г. „*Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори*“ (приета с ПМС №351/27.12.2012г., обн., ДВ, бр.2/08.01.2013г., изм. и доп., бр.51/11.06.2013г., в сила от 11.06.2013г.) е изменена и са поставени следните цели, съгласно чл.17:

- Лицата, които пускат на пазара портативни батерии и акумулатори, са длъжни да осигурят събирането на количеството портативни НУБА, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 45 на сто от количеството пуснати на пазара портативни батерии и акумулатори, като от последното количество се изключват портативни батерии и акумулатори, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на Република България, преди да са придобити от краен потребител;
- Лицата, които пускат на пазара автомобилни батерии и акумулатори, са длъжни да осигурят събирането на количеството автомобилни НУБА, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 100 на сто от количеството пуснати на пазара автомобилни батерии и акумулатори, като коефициентът на събираемост се изчислява съгласно приложение №3;

- Негодните за употреба автомобилни батерии и акумулатори, образувани в резултат на разкомплектоването на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС): се считат за изпълнение на целите по наредбата по чл.13, ал.1 ЗУО за излезлите от употреба моторни превозни средства при тяхното рециклиране и/или оползотворяване;
- Лицата, които пускат на пазара индустриални батерии и акумулатори, са длъжни да осигурят събирането на количеството индустриални НУБА независимо от химичния им състав и произход, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 25 на сто от количеството пуснати на пазара индустриални батерии и акумулатори, като коефициентът на събираемост се изчислява съгласно приложение №3;

Съгласно чл.18 от Наредбата, всички събрани НУБА се предават за предварително третиране, рециклиране и/или оползотворяване.

- Лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори, включително вградени в уреди и в моторни превозни средства, предприемат мерки за постигане на следните цели:
 - Рециклиране на не по-малко от 65 на сто от теглото на материалите, съдържащи се в оловно-киселите батерии и акумулатори, и възможно най-висока степен на рециклиране на оловото, което се съдържа в тях;
 - Рециклиране на не по-малко от 75 на сто от теглото на материалите, съдържащи се в никел-кадмиевите батерии и акумулатори, и възможно най-висока степен на рециклиране на кадмия, който се съдържа в тях;
 - Рециклиране на 50 на сто от теглото на другите НУБА;

Съгласно чл.17, ал.9 от Наредбата, събирането на автомобилни и индустриални НУБА може да се извършва и от лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ по чл.28, които нямат сключен договор с организация по оползотворяване на НУБА, и/или лица по чл.25, ал.1. Всяко лице, което пуска на пазара батерии и акумулатори, включително вградени в уреди и в моторни превозни средства, е длъжно да поиска да бъде вписано в публичния регистър по чл.45, ал.1, т.2 ЗУО, като заяви подлежащите на вписване данни (съгласно чл.54, ал.1 от Наредбата).

С всяка изминала година системите за разделно събиране на НУБА, обхващат все по-голям брой общини, контейнери и места. Организациите по оползотворяване на тези отпадъци разполагат контейнери за събиране на негодни за употреба портативни батерии и акумулатори и автомобилни батерии и акумулатори, които се намират най-често на местата за продажба на батерии и акумулатори, в административни сгради и в училища.

Съгласно чл.27 от Наредбата, кмета на общината:

- Организира дейностите по разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на НУБА, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на портативни и автомобилни НУБА;
- Организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА по чл.19, ал.3, т.7 ЗУО, като сключва договори със:
 - а) организации по оползотворяване на НУБА, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО, и/или
 - б) други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или

оползотворяване на НУБА на територията на общината и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС;

С договорите се определят най-малко:

- Изискванията към системата за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА от домакинствата, в т.ч. обслужвано население, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;
- Задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА на територията на общината;
- Задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите на общината по прилагане на системата за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността;
- Задължение за предоставяне в определен срок най-малко веднъж годишно на информация за разделно събраните портативни и автомобилни НУБА на територията на общината;

От своя страна, организациите по оползотворяване на НУБА, съгласно чл.24 от гореспомената Наредба, сключват:

- Договори с български и/или чуждестранни лица за събиране и рециклиране на НУБА, попадащи в тяхната система, както и за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците от батерии и акумулатори, които не могат да бъдат рециклирани;
- Договори с кметове на общини, така че да се гарантира събирането и/или рециклирането на количествата НУБА в съответствие с разрешението си, издадено по реда на глава пета, раздел III ЗУО и изпълнение на целите, съгласно определените срокове;

В страната предварително са третирані оловно-кисели негодни за употреба автомобилни индустриални батерии и акумулатори. Основните материали, които се образуват след предварителното третиране на тези НУБА са: олово, оксидно-сулфатна фракция, електролит, полипропилен и други пластмаси. Данните показват, че делът на рециклираните материали е най-висок в сравнение с дела на материалите, които са обезвредени или временно съхранени.

Република България изпълнява целите по рециклиране на оловно-кисели НУБА, като през 2011г. достига ниво 94% предадени за рециклиране от получените материали при предварителното третиране на оловно-кисели НУБА. За 2011г. постигнатата степен на рециклиране на оловото, което се съдържа в оловно-киселите НУБА, е 97,5%.

Мерки за НУБА

Ефективен и целесъобразен подход за изпълнение задълженията на общината е сключването на договор с организация по оползотворяване на НУБА.

В община Раднево НУБА се събират разделно, съгласно сключен договор през 2010г. с „Екобатери“ АД, притежаваща Разрешение №ООп-НУБА-01-00/01.02.2013г. издадено от Министъра на околната среда и водите на основание чл.81 от „Закона за управление на отпадъците“, като организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) за изпълнение на задълженията по чл.14, ал.1 от ЗУО и „Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори“ (приета с ПМС №351/27.12.2012г.). Срокът на действие на договора е една година, след което автоматично е продължен през годините, като за 2015г. е съгласно Анекс №4/06.08.2015г. ООп организира управлението на дейностите по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране на НУБА,

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА, включително техните компоненти и материали, временно съхранение и транспортиране за рециклиране на образуваните след предварително третиране отпадъци, чрез изграждане на площадки за събиране, временно съхраняване и предварително третиране.

Община Раднево е определила следните места за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на НУБА на територията на общината:

№	Места с поставени съдове за разделно събиране на НУБА в община Раднево	
	 50 л. контейнери - за негодни за употреба портативни батерии и акумулатори	 3 л. контейнер за негодни за употреба портативни батерии
1.	Гр. Раднево	Информационен център в сградата на общинска администрация
2.		Сграда на общинската администрация
3.		II ОУ „Св. П. Хилендарски“
4.		I ОУ „Св. Кл. Охридски“
5.		СОУ „Гео Милев“
6.		Професионална гимназия „Св. Ив. Рилски“
7.		МБАЛ „Д-р Димитър Чакмаков – Раднево“ ЕООД
8.		Дирекция „Социално подпомагане“
9.		Магазин за ел. материали, гр. Раднево, ул. „Г. Димитров“ №23, ап.5
10.		Павилион за ел. материали, общински пазар, гр. Раднево
11.		"Мини Марица - Изток" ЕАД, ул. "Георги Димитров" №13
12.		"Роберт Бош" ЕООД, ул. "Яне Сандански" №33, ЕТ "Лъки-М - Мария Бончева"
13.		"Роберт Бош" ЕООД, ул. "Васил Левски" №12, "Бианки" ООД
14.		"Петрол" АД, кв. 37 южно от града
15.		Бензиностанция "Гранит - М" ООД, околоръстен път
16.		ЕТ "Стефани-Стоянка Янакиева", ул. "Г. Димитров" №10А
17.		ЕТ "Стефан Йорданов-Монк", ул. "Младост" №4, хран. м-н
18.		ЕТ "Компас-Диана Иванова", ул. "Предела" №5
19.		ЕТ "Джонов-Пламя Танго", кв. "Гипсово"
20.		ЕТ "Ангор-ТХ-Ангел Горасте", ул. "Ст. Караджа" №2
21.		ЕТ "Стил-7", ул. "М. Стоянов" №4А
22.		ЕТ "Чалъков-ВД", кв. "Гипсово"
23.		ЕТ "Дева-В. Желязкова", ул. "Средна гора" №4
24.		ЕТ "Атлас-Симеон Минчев", ул. "Яне Сандански" №22
25.		ЕТ "Автоелектрон", ул. "Крайречна" №8
26.		ЕТ "Тони-Ж. Миткова", ул. "Р. Костов" №6
27.		ЕТ "Борикс-М", ул. "Г. Димитров" №5
28.		"Косви" ЕОД-2, ул. "Желю Дичев" №3
29.		"Здравец БГ" ООД, ул. "Тунджа" №2А4 14
30.		ЕТ "Боги-Д. Станева", ул. "Младост" №3
31.		ЕТ "Лека-Георги Налбантов", ул. "Г. Димитров" №29А-4
32.		ЕТ "Роза-Иван Иванов", ул. "Заводска", парц 4-156
33.		ЕТ "Пенка Славова", ул. "Тунджа" №2
34.		СД АВТОПРОБЛЕМ-ТОМОВ И СТ. ЗАГ. СИ, ул. "Л. Каравелов" №84
35.		ЕТ "Атлас", ул. "Сандански" №22
36.		ЕТ "Петър Петров", ул. "Еделвайс" №2

37.		ЕТ "Митко Митев", ул. "Г. Димитров №23
38.	Село Сърнево	Сградата на кметство Сърнево
39.	Село Трояново	Сградата на кметство Трояново
40.	Село Знаменосец	Сградата на кметство Знаменосец
41.	Село Ковачево	Сградата на кметство Ковачево
42.	Село Полски градец	Сградата на кметство Полски градец
43.	Село Коларово	Сградата на кметство Коларово
44.	Село Боздуганово	Сградата на кметство Боздуганово
45.	Село Любеново	Сградата на кметство Любеново
46.	Село Трънково	Сградата на кметство Трънково

В община Раднево от „Екобатери“ АД не са провеждани организирани кампании за събиране на отпадъци от батерии и акумулатори и информационно-образователни кампании за информиране обществеността за системата за разделно събиране на НУБА.

В бъдеще общината може да разшири обхвата на системата за разделно събиране на НУБА, чрез осигуряване на места и необходимите съдове за събиране на този поток МРО от ООп и в други населени места в общината. Посредством средствата за масова информация или на интернет страницата на общината или чрез обява, е необходимо да бъде оповестено местонахождението на местата за разполагане на съдовете за разделно събиране на НУБА в общината.

На територията на общината са въведени следните мерки, които ще се прилагат и в бъдеще:

- Осигурени са места и са поставени съдовете за събиране на портативни НУБА на 1 000 жители, съгласно Наредбата;
- Осигурени са места и са поставени съдовете за събиране на автомобилни НУБА на 5 000 жители, съгласно Наредбата;
- В системата за разделно събиране са включени всички видове батерии и акумулатори, образувани в бита, които попадат в обхвата на *„Наредба за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори“*;
- Общината упражнява контрол върху предаването на НУБА е на лицензирана фирма;
- Общината осъществява контрол за недопускане изхвърлянето на НУБА в съдовете за смесени битови отпадъци;
- Общината осъществява контрол над лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на НУБА и за предоставяне на информация;
- Необходимо е да бъде въведена мярката, относно редовно информиране обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното предварително третиране /обезвреждане на батерии и акумулатори, значението на символите, използвани за маркиране, изискванията при отделяне на батериите от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за събиране, която ще се осъществи чрез организиране на информационно-образователни кампани от страна на ООп с която общината има сключен договор;

1.1.5. Отпадъци от излезли от употреба гуми (ИУГ)

Съгласно националното законодателство и по-специално приетата „Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми“ (приета с ПМС №221 от 14.09.2012г., обн. ДВ. бр.73/25.09.2012), разделното събиране на ИУГ е регламентирано и позволява да се осъществят, както принципа „Разширена отговорност на производителя“, така също и общината да сключи договор с ООп за създаване на система за разделно събиране този поток масово разпространени отпадъци.

Изискванията за въвеждане на схемата за разширена отговорност на производителите на гуми влиза в сила от 2011г. С гореспомената Наредба се определят изискванията за събирането, транспортирането, съхраняването, оползотворяването и/или обезвреждането на ИУГ, като се регламентирант:

- Предотвратяването и ограничаването на замърсяването на околната среда в резултат на третирането и транспортирането на ИУГ;
- Прилагането на мерки от лицата, които пускат на пазара гуми, за събирането, оползотворяването или обезвреждането на ИУГ, без риск за човешкото здраве и околната среда и постигане на целите за регенерирането и/или рециклирането и/или оползотворяването им;
- Въвеждането и функционирането на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на ИУГ;
- Информирането на крайните потребители за ролята им в събирането на ИУГ и наличните системи за събиране;

С влизане в сила на Наредбата се въвеждат и някои забрани относно ИУГ:

- Изоставянето, нерегламентираното изхвърляне или друга форма на неконтролирано обезвреждане на ИУГ;
- Изгарянето на ИУГ с изключение на случаите, в които лицата, притежават съответното разрешение по ЗУО;
- Депонирането на цели и нарязани ИУГ с изключение на велосипедни гуми и гуми с външен диаметър, по-голям от 1 400 мм;
- Предаването на ИУГ за третиране и транспортиране на лица, които не отговарят на условията по чл.14 от Наредбата;

Наредбата се прилага за всички видове пуснати на пазара гуми (външни, вътрешни и плътни) и за ИУГ, в т.ч. от пътнически, товаро-пътнически и състезателни автомобили, автобуси, камиони, мотоциклети, велосипеди, превозни средства и съоръжения за гражданското строителство, индустрията и авиацията; селскостопански и горскостопански превозни средства и съоръжения, товарачни машини и други.

Излезлите от употреба гуми се оползотворяват и по следните начини:

- Чрез регенериране;
- Чрез рециклиране;

- Чрез влагането им като материал в строителството, включително влагането на цели и нарязани ИУГ като материал в строителството на депа;
- Чрез изгаряне с оползотворяване на енергията;

Лицата, пускащи на пазара гуми, отговарят за оползотворяването на ИУГ в количество (в тонове) не по-малко от 65 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара на Република България през текущата година и не по-малко от 50 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара на Република България през текущата година да бъдат регенерирани и/или рециклирани. Целите по рециклиране и регенериране се постигат поетапно до 2020г., както следва:

- От 1 януари 2016г. до 31 декември 2016г. не по-малко от 30 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати на пазара на Република България през текущата година се регенерират и/или рециклират;
- От 1 януари 2017г. до 31 декември 2017г. не по-малко от 35 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати на пазара на Република България през текущата година се регенерират и/или рециклират;
- От 1 януари 2018г. до 31 декември 2018г. не по-малко от 40 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати на пазара на Република България през текущата година се регенерират и/или рециклират;
- От 1 януари 2019г. до 31 декември 2019г. не по-малко от 45 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати на пазара на Република България през текущата година се регенерират и/или рециклират;
- От 1 януари 2020г. до 31 декември 2020г. и всяка следваща година не по-малко от 50 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати на пазара на Република България през текущата година се регенерират и/или рециклират;

С въвеждането на тези цели се осигурява възможност за развитие на производства, чиято основна суровина са материалите, получени от ИУГ. За изпълнението на тези си задължения, лицата, които пускат на пазара гуми, са длъжни да осигурят възможност за приемане на ИУГ от крайните потребители в местата на продажбата и на смяната им.

Съгласно чл.20 от Наредбата, кметът на общината:

- Определя местата за събиране на ИУГ на територията на общината, без да възпрепятства дейността на лицата, сключили договор с организация по оползотворяване, и/или на лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално, и информира обществеността за местоположението им и условията за приемане на ИУГ;
- Съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ и предаването им за оползотворяване или обезвреждане;

Мерки за ИУГ

Ефективен и целесъобразен подход за изпълнение задълженията на общината е сключването на договор с организация по оползотворяване на ИУГ.

В община Раднево не се събират разделно ИУГ, поради което е необходимо общината да сключи договор с ООп и да определи място/места за събирането им на територията на общината, като информира обществеността за местоположението на местата и условията за приемане на тези МРО. След сключване на договора, на територията на общината ще бъдат въведени следните мерки, относно осъществяване на контрол от страна на общината:

- Предаването на ИУГ е на лицензирана фирма;
- Недопускане изхвърлянето на ИУГ в съдовете за смесени битови отпадъци;

- Контрол над лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на ИУГ и за предоставяне на информация;

1.1.6. Отпадъци от отработени масла

Съгласно §1, т.21 от ДР на ЗУО, „Отработени масла“ са всички смазочни или индустриални масла на минерална или синтетична основа, негодни за употреба по първоначалното им предназначение, като отработени моторни и трансмисионни масла, смазочни масла, турбинни и хидравлични масла.

Влияние върху околната среда - съдържащите се в маслата опасни вещества, представляват опасност за замърсяване на околната среда през всички фази на техния жизнен цикъл. Отработените масла се разлагат биологично само частично. Ето защо изхвърлянето им в околната среда може да се отрази пагубно на екосистемите, защото възпрепятстват достъпа на кислород до водата и почвата. При изгарянето им се отделят силно токсични вещества, които замърсяват въздуха. Предотвратяването на тези вредни последици следва да се постигне чрез системен и адекватен контрол на материалните потоци и отделяните емисии.

С „Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти“ (приета с ПМС №230/01.11.2005г., обн. ДВ. бр.90/11 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.53/10 Юни 2008г., изм. ДВ. бр.29/8 Април 2011г., отм. ДВ. бр.2/8 Януари 2013г.; Отменена с §1 от заключителните разпоредби на Постановление №352/27 декември 2012г. за приемане на Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти - ДВ, бр.2/8 януари 2013г., в сила от 08.01.2013г.).

С „Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти“ (приета с ПМС №352/27.12.2012г., обн., ДВ, бр.2/08.01.2013г.) са определени изискванията за пускането на пазара на масла и разделното събиране, съхраняването, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, като се регламентират изисквания за:

- Предотвратяване и ограничаване на замърсяването на въздуха, водите и почвите и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- Предприемане на мерки от лицата, които пускат на пазара масла, разделното събиране, оползотворяването и/или обезвреждането на образуваните в резултат на тяхната употреба отработени масла без риск за човешкото здраве и околната среда и за постигане на целта за оползотворяване;
- Въвеждане и функциониране на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;

- Информирание на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти и за наличните системи за събиране, оползотворяване и обезвреждане;

Наредбата въвежда и някои забрани:

- Изоставянето, изхвърлянето или друга форма на нерегламентирано обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- Изхвърлянето на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти в повърхностните и подземните води, в териториалното море и в канализационните системи;
- Съхраняването на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти по начин, водещ до замърсяване на почвата;
- Третирането, включително изгарянето на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, по начин водещ до превишаване на установените норми за допустими емисии на вредни вещества в атмосферния въздух и/или в инсталации, неотговарящи на изискванията на ЗУО и на наредбата по чл.43, ал.1 на ЗУО;
- Нерегламентираното изхвърляне на отпадъците, образувани от извършването на дейности по третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- Предаването на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти на лица, които не притежават документ по чл.35 на ЗУО;
- Смесването на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти с други отпадъци, както и сместването на отработени масла с различни характеристики, което ще възпрепятства тяхното оползотворяване;
- Смесването на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти с горива, охлаждащи течности, спирачна течност, разтворители и други вещества и материали;
- Изхвърлянето на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти в съдове за събиране на битови отпадъци;
- Извършването на смяна на отработени масла на места, които не са оборудвани за целта, и в съдове, неотговарящи на нормативните изисквания;
- Депонирането на отработени масла и течни отпадъчни нефтопродукти;
- Нерегламентираното третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;

Съгласно §1 от ДР на Наредбата:

- „Базови масла“ - масла с определен вискозитет, получени чрез смесване на базови маслени компоненти. Използват се за получаване на моторни, трансмисионни и индустриални масла след добавяне към тях на съответни видове добавки (присадки);
- „Масла“ - продукти, получени от базови минерални и/или синтетични масла и добавки и предназначени за използване в качеството на смазочни материали, среда за предаване на усилие и топлина, диелектрични и технологични течности, в т.ч.: моторни, компресорни, турбинни масла, течности за хидравлични трансмисии, масла за зъбни предавки, масла за обработка на метали, формовъчни и антикорозионни масла, електроизолационни масла;
- „Отработено масло“ - всяко смазочно или индустриално масло на минерална или синтетична основа, негодно за употреба по първоначалното си

предназначение, като отработени моторни и трансмисионни масла, смазочни масла, турбинни и хидравлични масла;

- „Регенериране на отработени масла“ - всеки процес по рециклиране, чрез който могат да се произведат базисни масла чрез рафиниране на отработени масла, по-специално чрез отстраняване на замърсителите, продуктите на окисление и добавките, съдържащи се в тези масла;

Отработените масла и отпадъчните нефтопродукти, образувани в резултат на разкомплектоването на ИУМПС, съгласно наредбата по чл.13, ал.1 на ЗУО се зачитат за изпълнение на целите, относно моторните превозни средства при тяхното регенериране и/или оползотворяване, като разходите са за сметка на лицата, пускащи на пазара МПС.

Съгласно Наредбата, кмета на общината определя местата за смяна на отработените моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението им и за условията за приемане на отработените масла, както и съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане в следните случаи:

- Когато местата за смяна на отработени моторни масла са разположени върху общински имот; и
- Когато има сключен договор за извършване на дейностите по събиране на отработени масла и предаването им на инсталации за оползотворяване и/или обезвреждане, със:
 - Организация по оползотворяване на отработени масла;
 - Лица, които пускат на пазара масла и изпълняват задълженията си индивидуално;
 - Други лица, които притежават разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II на ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, регенериране и/или оползотворяване на отработени масла, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II на ЗООС;

Введена е количествена цел за лицата, които пускат на пазара масла и са отговорни за оползотворяване на отработените масла в количество (в тонове), не по-малко от 40% от количеството (в тонове) масла, пуснати от тях на пазара в Р България през текущата година. Целта се изпълнява ежегодно до 31 декември на съответната отчетна година.

Отработените масла и отпадъчните нефтопродукти се събират и съхраняват разделно по видове с кодове и наименования, съгласно „Класификацията на отпадъците“ или по начин, който позволява тяхното регенериране, оползотворяване и/или обезвреждане.

Съгласно чл.24 от Наредбата, събирането и/или съхраняването на отработени масла и/или отпадъчни нефтопродукти се извършва:

- В места за смяна на отработени масла;
- На площадки за предварително съхраняване в резултат на експлоатацията на техника и оборудване, като:
 - „Предварително съхраняване“ е дейност по съхраняване на отпадъци при мястото на образуване до събирането им в съоръжения, където те се разтоварват, за да се подготвят за последващо транспортиране до друг обект с цел оползотворяване или обезвреждане;
- В събирателни пунктове, обособени самостоятелно или като част от площадките, на които са разположени съоръжения и инсталации за

оползотворяване и/или обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;

Изисквания, на които трябва да отговарят местата за смяна на отработени масла, площадките за предварително съхраняване и събирателните пунктове на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, съгласно чл.25 от Наредбата са следните:

- Да бъдат бетонирани и/или покрити с друг маслоустойчив материал;
- Да бъдат оборудвани с приемателни резервоари и/или съдове за събиране и съхраняване;
- Да бъдат оборудвани с устройства за безаварийно изпомпване и/или източване на отработените масла и отпадъчните нефтопродукти;
- Да разполагат с налични количества сорбенти (пръст, пясък и др.), използвани за ограничаване на евентуални разливи;
- Да са оборудвани със съоръжения за отстраняване на отработените масла и отпадъчните нефтопродукти от формираните отпадъчни води;
- Да се проектират, изграждат, преустройват, реконструират и модернизират, съгласно Наредба №Із-1971 от 2009г. за строително-техническите правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар;

Съгласно чл.26 от Наредбата, приемателните резервоари и съдове за събиране, включително за разделно събиране и съхраняване на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, трябва да отговарят на следните изисквания:

- Да са изработени от материали, които не взаимодействат с отработените масла и отпадъчните нефтопродукти;
- Да са плътно затворени извън времето на извършване на манипулации;
- Да са маркирани с надпис *«Отработени масла»* или *«Отпадъчни нефтопродукти»*, както и с надпис, съдържащ кода и наименованието на отпадъка;
- Да са осигурени със съоръжения против разливане, съгласно *„Наредба №Із-1971 от 29 октомври 2009г. за строително-техническите правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар“*;

Мерки за отработени масла

В община Раднево не се събират отпадъци от отработени масла и на територията на общината няма площадка за предаване и смяна на отработени моторни масла, поради което е необходимо общината да сключи договор с организация по оползотворяване, относно организирането и управлението на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на отработени масла, генерирани на територията на общината и да определи най-малко едно място за събиране и смяна на отработени масла. На територията на общината, ще бъдат въведени следните мерки:

- Сключване на договор с организация по оползотворяване, относно организирането и управлението на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на отработени масла на територията на общината;
- Осигуряване най-малко на едно място за събиране и смяна на отработени масла на територията на общината, като посредством средствата за масова информация или на интернет страницата на общината, обществеността е информирана за местоположението му и условията за приемане на тези МРО;
- Осъществяване на контрол от страна на общината, относно предаването /събирането на отработени масла е на лицензирана фирма;

- Осъществяване на контрол от страна на общината над лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на отработени масла и за предоставяне на информация;
- Общината ще контролира спазването на изискванията, съгласно Наредбата на които трябва да отговарят местата за смяна на отработените моторни масла и площадките за предварително съхраняване на отработените масла и отпадъчните нефтопродукти на територията и;
- Осъществяване на контрол над местата за смяна на масла по отношение правилното събиране и третиране на отработените масла, вкл. недопускане изхвърлянето им в съдове за други отпадъци, като контейнерите за ТБО или за отпадъци от опаковки и др.;
- Осъществяване на контрол от страна на общината над
- Редовно информиране обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на отработените масла и възможностите за смяна на отработени масла на територията на общината, което ще се осъществи чрез организиране на информационно-образователни кампании от страна на ООп с която общината има сключен договор;

1.2. Количествени цели за рециклиране и оползотворяване на МРО

В НПУО 2014-2020г., съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи МРО:

- Отпадъци от опаковки - от 2004г.;
- ИУМПС - от 2005г.;
- ИУЕЕО - от 2006г.;
- Отпадъчни масла и нефтопродукти - от 2006г.;
- Отпадъци от батерии и акумулатори - от 2006г.;
- Отпадъци от гуми - от 2011г.;

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са на общеевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО в страна ни се изпълняват чрез схемата за „разширена отговорност на производителя“. За достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО в страната ни ще се изпълняват главно неинвестиционни мерки, като:

- Засилване на контролната дейност чрез прилагане на годишни и текущи одитни проверки по договорени процедури от МОСВ за дейността на организациите по оползотворяване и на лицата, изпълняващи индивидуално задължения по целия път на отпадъка, лицата извършващи дейности по събиране и третиране на МРО и лицата пускащи на пазара продукти след употребата, на които се образуват МРО;
- Провеждане на консултации с различните заинтересовани страни във връзка с предложенията за: промени в целите за рециклиране и оползотворяване; въвеждане на технически изисквания към системите за събиране и третиране на МРО; създаване на механизми за по-добра координация между общините и организациите за оползотворяване на МРО;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Съгласно НПУО 2014-2020г. поставените годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шестте групи МРО са:

Отпадъчни потоци	Година	Цел		
		Оползотворяване	Рециклиране	Събиране
Отпадъци от опаковки	Ежегодно за всяка година	Не по-малко от 60% от теглото на отпадъците от опаковки трябва да бъдат оползотворени или изгорени в инсталации за изгаряне на отпадъци с оползотворяване на енергията	Не по-малко от 55% и не повече от 80% от теглото на отпадъците от опаковки трябва да бъдат рециклирани, като се рециклира не по-малко от: - а)60% от теглото на отпадъците от опаковки от стъкло; - б)60% от теглото на отпадъците от опаковки от хартия и картон; - в)50% от теглото на отпадъците от опаковки от метали; - г)22,5% от теглото на отпадъците от опаковки от пластмаси, при чието рециклиране се получава единствено пластмаса; - д)15% от теглото на дървесните отпадъци от опаковки;	
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)		Оползотворяване на не по-малко от:	Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от:	Разделно събиране на ИУЕЕО в общо количество, което се равнява на не по-малко от:
	2016г.	- 85% за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 10 от Приложение №1; - 80% за ИУЕЕО, попадащо в категории 3 или 4 от Приложение №1; - 75% за ИУЕЕО, попадащо в категории 2, 5, 6, 7, 8 или 9 от Приложение №1;	- 80% за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 10 от Приложение №1; - 70% за ИУЕЕО, попадащо в категории 3 или 4 от Приложение №1; - 55% за ИУЕЕО, попадащо в категории 2, 5, 6, 7, 8 или 9 от Приложение №1; - 80% за излезли от употреба газоразрядни лампи, попадащи в категория 5а от Приложение №1;	Лицата, които пускат на пазара ЕЕО, предназначено за употреба в бита, осигуряват разделно събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, в общо количество, което се равнява на не по-малко от 4 килограма на жител годишно, но не по-малко от средното тегло на ИУЕЕО, събрано през трите предходни години, в зависимост от това, коя от тези стойности е по-голяма.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

				- 41% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
	2017г.			- 48% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години;
	2018г.	- Оползотворяване на не по-малко от 85% за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 4 от Приложение №3;	- Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от 80% за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 4 от Приложение №3;	- 55% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години;
	2019г.	- Оползотворяване на не по-малко от 80% за ИУЕЕО, попадащо в категория 2 от Приложение №3;	- Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от 70% за ИУЕЕО, попадащо в категория 2 от Приложение №3;	- 60% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години;
	2020г.	- Оползотворяване на не по-малко от 75% за ИУЕЕО, попадащо в категории 5 или 6 от Приложение №3;	- Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от 55% за ИУЕЕО, попадащо в категории 5 или 6 от Приложение №3; - За ИУЕЕО, попадащо в категория 3 от Приложение №3, се рециклират не по-малко от 80%;	- 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години в Република България;
Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)	2016г.	Минимум 95% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване;	Минимум 85% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване;	
Отработени масла	Ежегодно за всяка година	Мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през текущата година;		
Гуми		Оползотворяване на не по-малко от:	Регенериране и/или рециклиране на не по-малко от:	
	2016г.	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година;	30% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година;	
	2017г.	65% от	35% от количеството	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

		количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година;	гуми, пуснати на пазара през текущата година;	
	2018г.	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година;	40% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година;	
	2019г.	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година;	45% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година;	
	2020г.	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година;	50% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година;	
Портативни батерии и акумулатори (ПБА)	2016г. и всяка следваща година			мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната;
Автомобилни батерии и акумулатори	Ежегодно за всяка година			Количество автомобилни НУБА, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 100% от количеството пуснати на пазара автомобилни батерии и акумулатори, като коефициентът на събираемост се изчислява съгласно приложение №3 от НБАНУБА;
Индустриални батерии и акумулатори	Ежегодно за всяка година			Количество индустриални НУБА независимо от химичния им състав и произход, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 25% от количеството пуснати на пазара

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

				индустриални батерии и акумулатори, като коэффициентът на събираемост се изчислява съгласно приложение №3 от НБАНУБА;
НУБА	Ежегодно за всяка година		- Рециклиране на не по-малко от 65% от теглото на материалите, съдържащи се в оловно-киселите батерии и акумулатори, и възможно най-висока степен на рециклиране на оловото, което се съдържа в тях, като същевременно се избягват прекомерните разходи; - Рециклиране на не по-малко от 75% от теглото на материалите, съдържащи се в никел-кадмиевите батерии и акумулатори, и възможно най-висока степен на рециклиране на кадмия, който се съдържа в тях, като същевременно се избягват прекомерните разходи; - Рециклиране на 50% от теглото на другите НУБА;	

1.3. Мерки за МРО, приложими от страна на Общината

Необходимостта на предложените мерки в настоящата подпрограма, произтича най-вече от развиващото се национално законодателство в сектор „Отпадъци“, националните политики и съществуващото състояние по управление на МРО в общината. В настоящата подпрограма са включени обособени мерки, които допринасят за постигането не само на целите на настоящата подпрограма, но чието изпълнение има пряко отношение за постигане изпълнението на оперативните цели на другите подпрограми, т.е тези мерки имат хоризонтален характер. Мерките условно могат да бъдат класифицирани, като инвестиционни и неинвестиционни мерки.

Включените мерки са обединени в следните ключови компоненти към оперативните цели и са насочени към:

Информационно осигуряване на дейностите за управление на МРО

Включва въвеждане в електронната информационна система за управление на отпадъците в община Раднево, информация за:

- Вид и количество на генерирани, третирани /рециклирани МРО в общината – ИУЕЕО; НУБА; ИУГ; ИУМПС; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- Организациите по оползотворяване, извършващи дейностите по събиране, транспортиране, третиране на разделно събраните МРО – ИУЕЕО; НУБА; ИУГ; ИУМПС; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; вкл. граници на обслужваните райони в общината – адрес и лице за контакт на фирмата;
- График и регистър /места за разделно събиране на ИУЕЕО; НУБА; ИУГ; ИУМПС; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;

Организиране и управление на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на МРО

- Определяне от Общината на площадка за временно съхраняване на ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи на територията на общината. Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината е оповестено местоположението на РЦУО-Ст. Загора, относно възможността за ползване на ЦР от населението на община Раднево;
- Изготвяне и утвърждаване на график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита включващ не по-малко от две дати годишно. Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината е оповестен графика за събиране на ИУЕЕО, образувани от домакинствата на община Раднево;
- В бъдеще общината може да разшири обхвата на системата за разделно събиране на НУБА, чрез определяне на места и необходимите съдове за събиране на този поток МРО и в други населени места в общината. Посредством средствата за масова информация или на интернет страницата на общината или чрез обява, е необходимо да бъде оповестено местонахождението на местата за разполагане на съдовете за разделно събиране на НУБА в общината;
- Определяне от Общината на място/места за събиране на ИУМПС на територията на общината, като посредством средствата за масова информация или на интернет страницата на общината, обществеността е информирана за местоположението им и условията за приемане на тези МРО;
- Сключване на договор с организация по оползотворяване на ИУГ, относно организирането и управлението на дейностите по събиране, транспортиране и рециклиране на тези МРО;
- Определяне от Общината на място/места за събиране на ИУГ на територията на общината, като посредством средствата за масова информация или на интернет страницата на общината, обществеността е информирана за местоположението им и условията за приемане на тези МРО;
- Сключване на договор с организация по оползотворяване, относно организирането и управлението на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на отработени масла на територията на общината;
- Осигуряване най-малко на едно място за събиране и смяна на отработени масла на територията на общината, като посредством средствата за масова

информация или на интернет страницата на общината, обществеността е информирана за местоположението му и условията за приемане на тези МРО;

 Осъществяване на контролна дейност от страна на общината

- Предаването на ИУЕЕО е на лицензирана фирма;
- Недопускане изхвърлянето на ИУЕЕО в съдовете за смесени битови отпадъци;
- Лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на ИУЕЕО и за предоставяне на информация;
- Предаването на ИУМПС е на лицензирана фирма;
- Ограничаване и свеждане до минимум на незаконното събиране, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС;
- Спазване на въведения ред при събиране на ИУМПС, които се намират върху държавна или общинска собственост;
- Лицата, експлоатиращи системата за събиране на ИУМПС и за предоставяне на информация;
- Предаването на НУБА е на лицензирана фирма;
- Недопускане изхвърлянето на НУБА в съдовете за смесени битови отпадъци;
- Лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на НУБА и за предоставяне на информация;
- Предаването на ИУГ е на лицензирана фирма;
- Недопускане изхвърлянето на ИУГ в съдовете за смесени битови отпадъци;
- Лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на ИУГ и за предоставяне на информация;
- Предаването /събирането на отработени масла е на лицензирана фирма;
- Лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на отработени масла и за предоставяне на информация;
- Спазване на изискванията, съгласно Наредбата на които трябва да отговарят местата за смяна на отработените моторни масла и площадките за предварително съхраняване на отработените масла и отпадъчните нефтопродукти на територията на общината;
- Местата за смяна на масла по отношение правилното събиране и третиране на отработените масла, вкл. недопускане изхвърлянето им в съдове за други отпадъци, като контейнерите за ТБО или за отпадъци от опаковки и др.;

 Провеждане на информационни кампании

- Прилагане на системата за разделно събиране на МРО, чрез насърчаване населението да събира разделно МРО – ИУЕЕО; НУБА; ИУГ; ИУМПС; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти с цел повишаване на общественото съзнание и култура, които предопределят до голяма степен чистотата на населените места в общината;
- Редовно информиране обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното разкомплектоване /обезвреждане на ИУМПС, части и компоненти от тях и възможностите за предаване на ИУМПС, което ще се осъществи чрез организиране на информационно-образователни кампании от страна на ООп с която общината има сключен договор;
- Редовно информиране обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното предварително третиране /обезвреждане на батерии и акумулатори, значението на символите, използвани за маркиране,

изискванията при отделяне на батериите от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за събиране, която ще се осъществи чрез организиране на информационно-образователни кампани от страна на ООп с която общината има сключен договор;

- Редовно информиране обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на отработените масла и възможностите за смяна на отработени масла на територията на общината, което ще се осъществи чрез организиране на информационно-образователни кампани от страна на ООп с която общината има сключен договор;

Изпълнението на включените в подпрограмата мерки ще допринесе за повишаване информационната обезпеченост на обществеността по въпросите свързани с управление на МРО на територията на община Раднево и постигнато екологосъобразно управление, чрез насърчаване разделното им събиране и подобряване качеството на събраните рециклируеми отпадъчни материали от МРО. Изпълнението на подпрограмата ще има като резултат и чиста и безопасна околна среда за жителите на общината.

1.4. Отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили (ПХБ/ПХТ)

Съгласно Директива 96/59/ЕО за обезвреждането на ПХБ и ПХТ (ОВ на ЕС L 243/24.09.1996), Р България има задължението да изведе от експлоатация електрическо оборудване (трансформатори и кондензатори), съдържащо ПХБ и неговото обезвреждане до 31.12.2010г. За тази цел страната трябва да извърши инвентаризация на това оборудване с обем по-голям от 5 дм³ и да въведе изисквания за екологосъобразното обезвреждане на ПХБ.

Съгласно приетата през март 2006г. *«Наредба за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили»*, МОСВ разработи *„Указания за инвентаризация, маркиране и почистване на оборудване, съдържащо ПХБ, както и за третиране и транспортиране на отпадъци, съдържащи ПХБ”*. Указанията и Наредбата са публично достъпни на интернет страницата на МОСВ. В тази връзка е създадена и база данни, съдържаща информация за оборудването, съдържащо ПХБ, която се поддържа в МОСВ. Също така Министерството поддържа на сайта си рубрика с най-често задавани въпроси във връзка с изпълнението на Наредбата.

В страната действа актуализиран *«Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители в Република България, 2012-2020г.»* Той разглежда подробно текущото положение с електрическото оборудване, съдържащо ПХБ, в страната, проблемите и последващите мерки и дейности по отношение на обезвреждането на това оборудване.

През 2013г. процесът на извеждане от експлоатация и предаване за обезвреждане на трансформатори, съдържащи ПХБ е приключил и в Р България няма такива, съдържащи ПХБ.

На територията на община Раднево няма отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили.

1.5. Утайки от ПСОВ

Утайките представляват органичен продукт, който се получава в резултат на пречистването на отпадъчни води след утаяването на остатъчните вещества. Те се

генерират при отделянето на тези остатъчни продукти по време на различните етапи в процеса на пречистване на отпадъчните води.

Утайките съдържат ценни за земеделието съставки (сред които органични вещества, азот, фосфор, калий, и в по-малка степен, калций, сяра и магнезий), но също така те могат да съдържат и замърсители, които обикновено включват тежки метали, органични замърсители и патогенни организми. Качествата на утайките се определят от техния източник, от първоначалната концентрация на замърсители в пречистената вода, както и от техническите характеристики на извършените процеси, свързани с третирането на отпадъчни води и утайки.

Мерки за утайки от ПСОВ

В общината единствено в град Раднево има пречиствателна станция за пречистване на битовите отпадъчни води, но съоръжението е остаряло и неефективно, поради което се налага изграждането на нова. През м. май 2014г. Община Раднево стартира изпълнението на Проект №DIR-51011116-50-134 „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ и изграждане и разширение на ВиК мрежата на гр. Раднево“, финансиран по ДБФП №DIR-51011116-C052, със срок на изпълнение от 30 месеца. По проекта е предвидено работно проектиране с изграждане на нова Пречиствателна станция за отпадъчни води (обслужваща гр. Раднево и кв. „Гипсово“). Общината е бенефициент по ДБФП №BG16M1OP002-1.005-0002-C01/05.07.2016г. по проект „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ, гр. Раднево“ – II фаза, процедура BG16M1OP002-1.005 „Втора фаза на проекти за изграждане на ВиК инфраструктура, чието изпълнение е стартирало по ОПОС 2007-2013г.“ по приоритетна ос 1 „Води“ на ОП „Околна среда 2014-2020г.“ Очаква се през 2016г. новата ПСОВ да бъде пусната в експлоатация.

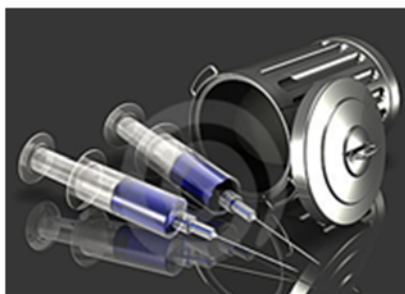
До настоящият момент за новата ПСОВ – Раднево няма изготвена „Програма за управление на утайките“, която е необходимо да бъде съобразена с техническите и инфраструктурни възможности (напр. по отношение на количеството на образуваните утайки, земеделските дейности, съществуващите в района нарушени терени, съществуващите в момента съоръжения), както и с наличните възможности в страната за тяхното оползотворяване и обезвреждане.

Включените мерки в подпрограмата са обединени в следния ключов компонент към оперативните цели и са насочени към:

Информационно осигуряване на дейностите за управление на утайките в община Раднево

В тази насока е необходимо, общината да поддържа база данни в електронната информационна система за управление на отпадъците, относно количеството на генерираните /депонирани на РД на РЦУО-Ст. Загора /оползотворени утайки.

1.6. Медицински и биологични отпадъци

Медицинските и биологичните отпадъци се генерират в лечебните и здравни заведения като клиники, болници, центрове за спешна медицинска помощ, патологични заведения като клиники, болници, центрове за спешна медицинска помощ, патологични отделения, центрове за трансфузионна хематология, лечебните заведения за стационарна психична помощ, домовете за медико-социални грижи, тъканни банки, диализни центрове, диспансери, хосписи и всички лечебни заведения за извънболнична помощ, медицински изследователски центрове и институти.

Управлението на отпадъците от лечебни и здравни заведения е уредено основно чрез *„Закона за управление на отпадъците“* и *„Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и на опасни отпадъци“*, както и чрез други нормативни актове за класификация на отпадъците, определящи изискванията към площадките за третиране на отпадъци и т.н. С *„Наредба №1 от 09.02.2015г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения“*, (издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр.13 от 17.02.2015г.) се определят изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъци на територията на лечебните заведения по чл.8, 9 и 10 от Закона за лечебните заведения и здравните заведения по чл.21 от Закона за здравето.

Съгласно действащата нормативна уредба, във всяко лечебно заведение, отпадъците се разделят на мястото на тяхното образуване на опасни и такива, които нямат характер на опасни отпадъци (неопасни). Обезвреждането на опасните отпадъци се извършва чрез изгаряне или обеззаразяване (автоклавиране, микровълново облъчване, обработка с дезинфектанти и др.) с последващо депониране.

Лечебните заведения в страната имат сключени договори за транспортиране, предаване и последващо третиране на медицински и биологични отпадъци с фирми, които имат разрешителни за осъществяване на подобна дейност. Поради специфичните си характеристики традиционният метод за обезвреждане на отпадъците от лечебни и здравни заведения е изгарянето. Основното съоръжение за изгаряне на инфекциозни отпадъци в страната се стопанисва от ПУДООС и е разположено на територията на УМБАЛ „Александровска“ ЕАД в гр. София. Някои от лечебните заведения третират отпадъците в собствени съоръжения автоклавиране или микровълново обеззаразяване.

Съгласно *„Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г.“* са предложени следните мерки по отношение на отпадъците от лечебни и здравни заведения в страната, както следва:

- Към настоящият момент в страната няма изграден специализиран регистър, съдържащ информация, относно актуалното състояние на функциониращи съоръжения, както и техния капацитет. С цел оптимизиране на процесите, свързани с управлението на отпадъците от лечебни и здравни заведения, е необходимо създаването на специализирана база данни и включването ѝ към бъдещата интегрирана информационна система за управление на отпадъците;

- За постигане на ефективно управление на отпадъците от лечебни и здравни заведения е необходимо активно участие на браншови организации в сектора като Българския лекарски съюз и Съюза на стоматолозите в България;

Мерки за медицински и биологични отпадъци

Към настоящият момент община Раднево има сериозен проблем с екологосъобразното управление на генерираните на нейна територия медицински отпадъци.

Генераторите на болнични отпадъци на територията на Община Раднево са лечебни заведения за болнична помощ - МБАЛ „Д-р Д. Чакмаков“ ЕООД – гр. Раднево и държавна психиатрична болница „Д-р Г. Кисъв” – гр. Раднево, общо практикуващи лекари, стоматологични центрове и лаборатории. Най-значимо количество отпадъци се формират в МБАЛ „Д-р Д. Чакмаков“ ЕООД – гр. Раднево, като болницата е сключила договор с лицензирана фирма „Екомедиана” ООД – гр. Ямбол, която поема този отпадъчен поток. Патолого-анатомичните отпадъци изискват специални мерки за третиране. Съхраняват се в плътно затворени и непромокаеми контейнери или торби и периодично се транспортират до инсинератора в Александровска болница в гр. София.

Включените мерки в подпрограмата са обединени в следния ключов компонент към оперативните цели и са насочени към:

Информационно осигуряване на дейностите за управление на медицинските и биологичните отпадъци в община Раднево

В тази насока е необходимо, общината да поддържа база данни в електронната информационна система за управление на отпадъците, относно:

- Уточняване и картотекиране на лечебните и здравните заведения разположени на територията на общината, които генерират медицински и биологични отпадъци, като се обърне специално внимание на новосъздадените ветеринарни лечебници и хосписи. В картотекирането ще бъде включено:
 - Адрес /местоположение на лечебното заведение;
 - Съдебна регистрация на лечебното заведение (по Търговския закон, Закон за кооперациите и други);
 - Вида на собствеността (общинска, държавна, смесена, частна), като се посочва процентното участие на общината /държавата;
 - Количества и видове отпадъци, които се генерират от съответното лечебно заведение, съгласно Приложение №1 - Списък на отпадъците от „Наредба №2 от 23.07.2014г. за класификация на отпадъците“ (обн., ДВ, бр.66 от 08.08.2014г.);

2. Опасни отпадъци

Определение за „опасни отпадъци“ - отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в Приложение №3 на ЗУО (§1, т.12 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, обн., ДВ, бр.53/13.07.2012г., изм. ДВ, бр.98/28 Ноември 2014г.).

Предварително третиране на опасните отпадъци - предварителното третиране, цели подготовката на отпадъците за последващото им оползотворяване или обезвреждане. Това е процес (физичен, химичен или биологичен процес, включително сортиране), който променя характеристиките на отпадъците с цел да се намалят техните обеми или опасни свойства, за да се улесни по-нататъшното им третиране или да се повиши оползотворяемостта им (§1, т.25 от Допълнителните разпоредби на Наредба №6, обн., ДВ, бр. 80/13.09.2013г.).

Голям процент от изхвърлените битови отпадъци от домакинствата, ако правилно са третирани не представляват опасност за здравето на човека и обкръжаващата го среда. Има обаче процент битови отпадъци, в чийто състав, количество или свойства се намират вещества, които носят опасност на човека и природата, т. нар. опасни отпадъци, които ако не бъдат обезвредени могат сериозно да замърсят природата и да застрашат човешкото здраве. Намаляването на количеството образувани опасни отпадъци следва да бъде насърчавано с оглед опазване на природните ресурси и минимизиране на отрицателните последици от образуването и управлението на опасните отпадъци върху човешкото здраве и околната среда.

В страната през годините в резултат на нормативното регламентиране и осъществявания контрол за управление на масово разпространените отпадъци е увеличен и дела на предадените за оползотворяване опасни отпадъци, които са получени след предварителното третиране на негодни за употреба оловно-кисели акумулатори, ИУМПС и ИУЕЕО.

2.1. Негодни за употреба пестициди

Пестицидите са токсични химични вещества и някои от тях трудно се разграждат, натрупват се в организма и в хранителната верига и се прехвърлят от въздуха, водата и мигриращите биологични видове, като по този начин се отлагат (депонират) на разстояние от мястото на тяхното освобождаване. В резултат на това е наложена забрана за използването на някои от тях и включването им в списъка на устойчивите органични замърсители.

Негодните за употреба пестициди са опасни отпадъци (§1, т.12 от допълнителните разпоредби ЗУО) и се класифицират, като опасни отпадъци в Списъка на отпадъците съгласно наредбата по чл.3, ал.1 на ЗУО.

Проблемите със залежалите пестициди възникват в страната след 1990г., в резултат на ликвидиране на бившите ТКЗС и АПК. Наличието на негодни за употреба пестициди, както и такива, които се съхраняват на изоставени или необезопасени места, представлява риск за околната среда и човешкото здраве, което налага и предприемането на необходимите мерки за тяхното окончателно обезвреждане.

Съгласно данни на ИАОС залежалите пестициди в страната са от 7 416 тона през 2001г., които нарастват на 14 471 тона през 2012г., като се съхраняват в 357 централизирани и общински склада, както и в 1965 херметично затворени стоманобетонни контейнери (т.нар. Б-Б кубове). Б-Б кубовете са с размери 195х195х195 см и ефективен капацитет на съхраняване от 5 м³ и 150 години жизнен цикъл на съхраняване, съгласно сертификата за защита на патентовани технологии, издаден от българска институция за патентоване. Обезопасените количества залежали пестициди, съхранявани в Б-Б-кубове в страната, са се увеличили многократно - от едва 1 851 тона през 2001г. на 7 771 тона през 2012г.

Политика на МОСВ, инициативи и проекти, целящи решаване на проблема в страната - в „Националната програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013г.“ е изложена националната политика за управление на негодните за употреба пестициди в страната. Досегашната практика за съхраняване на пестициди

в стоманобетонни контейнери (Б-Б кубове) трябва да се прекрати, предвид нейния временен характер. Налице е необходимост от последващи грижи за тяхното съхраняване, като охрана и мониторинг, както и осигуряване на последващи действия за окончателното им обезвреждане. Това от своя страна оскъпява крайната цена за обезвреждане на пестицидите. В тази връзка с решение на УС на ПУДООС от 26.08.2009г. беше преустановено отпускането на средства от ПУДООС за проекти за съхранение на негодните за употреба пестициди в Б-Б кубове.

Към момента, тъй като в страната няма подходящи съоръжения и възможност за крайно обезвреждане на негодните за употреба пестициди, обезвреждането им е в лицензирани инсталации в държави от Европейския съюз.

МОСВ кандидатства с проект *„Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита“* пред Швейцарската конфедерация за финансова подкрепа за предприемане на действия за обезвреждане на пестицидите с изтекъл срок на годност, съхранени по начин, който е рисков за околната среда. Проектът е одобрен за изпълнение по Българо-швейцарската програма за сътрудничество с изпълнителна агенция ПУДООС. В тази връзка на 21.04.2015г. е подписано споразумение между Конфедерация Швейцария и Република България за изпълнение на проект *„Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита“*, който цели осигуряване на екологосъобразно обезвреждане на 4 388 тона негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита в 216 склада за съхранение на територията на страната. Дейностите по проекта включват преупаковане, временно съхранение, износ с цел обезвреждане и саниране на складове и терени, където се съхраняват пестициди. Срокът за изпълнение на проекта е за период 2012-2019г. По този начин за страната ще се реши проблема с обезвреждането на негодните за употреба пестициди, без да се обхващат съхраняваните в Б-Б кубове пестициди.

На територията на община Раднево има излезли от употреба опасни отпадъци (пестициди) които в момента се съхраняват безопасно в пригоден за целта склад, намиращ се в землището на кв. Гипсово, гр. Раднево. Количеството им е 74 175 кг. прахообразни и 14 970 литра течни препарати. Общината има потвърждение от ПУДООС, че ще бъде включена в по-горе споменатия проект при наличие на достатъчен финансов ресурс, относно обезвреждането на наличните на територията й пестициди.

2.2. Опасни отпадъци, образувани от домакинствата

В общините част от опасните отпадъци, образувани от домакинствата се управлява чрез схемата *“отговорност на производителя”*, като НУБА (оловно-кисели акумулатори), ИУМПС и ИУЕЕО. За тях е предвидено в ЗУО и подзаконовите му нормативни актове да се събират и рециклират от ООп. В тази насока общината е сключила договори с ООп на МРО – НУБА, ИУЕЕО и ИУМПС.

Съгласно разпоредбите на чл.19, ал.3, т.9 и т.11 на ЗУО, кметът на общината отговаря за:

- Организиране на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл.13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
- Осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;

Възможните опасни отпадъци, които са образувани от домакинствата и чието управление е отговорност на Общината са например: опаковки, съдържащи опасни вещества или замърсени с опасни вещества; разтворители; киселини; основи; фотографски химически вещества и препарати; пестициди; флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак (без живак съдържащи лампи); бои, масла, лепила/адхезиви и смоли съдържащи опасни вещества; перилни и почистващи препарати, съдържащи опасни вещества; цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти.

Мерки за опасни отпадъци, образувани от домакинствата

Услуги по разделно събиране, транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на опасни битови отпадъци (като напр. опаковки, съдържащи опасни вещества или замърсени с опасни вещества; разтворители; киселини; основи; фотографски химически вещества и препарати; пестициди; флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак (без живак съдържащи лампи); бои, масла, лепила/адхезиви и смоли съдържащи опасни вещества; перилни и почистващи препарати, съдържащи опасни вещества; цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти) не се извършват в община Раднево. Предоставянето на тези услуги включва приемане на място при притежателя на отпадъка или в Мобилен събирателен пункт (осигурен от изпълнителя на извършване на тази услуга с който общината има договор), осигуряване на транспорт и опаковка за безопасно транспортиране, последващо третиране и обезвреждане.

Включените мерки в подпрограмата са обединени в следните ключови компоненти към оперативните цели и са насочени към:

Организиране и управление на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, обезвреждане на опасни отпадъци, образувани от домакинствата

Необходимо е общината да изпълнява мерки за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата, като сключи договор с фирма, която да осигури транспорт, опаковка за безопасно транспортиране, последващо третиране и обезвреждане на разделно събраните опасни отпадъци от домакинства и например събирането им се осъществява по предварително определен график и с мобилен пункт (ако общината избере този подход).

„Инвестиционна“ мярка, която вече е изпълнена и има значение за изпълнение целите на няколко подпрограми, в т.ч. и на настоящата, е осигуряване от общината на площадки за безвъзмездно предаване от населението на разделно събрани отпадъци от домакинствата, без за това общината да изисква допълнително заплащане от населението (площадките по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО, а именно: „осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места). Тази мярка ще подпомага разделното събиране, рециклиране и безопасно третиране на битовите отпадъци от домакинствата, като например едрогабаритни, опасни, както и други видове битови отпадъци. В тази насока общината е предприела необходимите мерки, като участва в изграждането на РЦУО-Ст. Загора, на който има Център за рециклиране – място, където населението на община Раднево може да доставя всички видове отпадъци, които не могат да се депонират с битовите и не е осигурена определена общинска система за събирането им. След въвеждане на регионалният подход за управление на отпадъците, друга възможност за община Раднево е домакинствата на общината да доставят

генерираните от тях опасни битови отпадъци на Центъра за рециклиране, разположен на РЦУО-Ст. Загора, където има закрыта зона за опасни отпадъци с контейнер-мобилен екосклад 1 600 л - 1 бр., оборудван със:

- стойки с торби за метални, стъклени, аерозолни опаковки х 1 бр.;
- контейнер за флуоресцентни осв. тела 500 л;
- контейнер за акумулатори 500 л;
- контейнер за портативни батерии 20 л;
- резервоар за отработени масла 600 л;
- товаро-разтоварна количка на 2 колела с товароносимост 100 кг;

Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината или чрез обява е необходимо да са оповестени съответния график, т.е дните за събиране на опасните отпадъци, образувани от домакинствата с мобилен пункт (ако общината избере този подход), както и местоположението на РЦУО-Ст. Загора (ЦР.)

Информационно осигуряване на дейностите за управление на опасните отпадъци, образувани от домакинствата в община Раднево

В тази насока е необходимо, общината да поддържа база данни в електронната информационна система за управление на отпадъците, относно:

- Вид и количество на генерирани /третираны опасни отпадъци, образувани от домакинствата, събрани от ООп на опасни отпадъци с която общината има сключен договор и в ЦР на РЦУО-Ст. Загора;
- Организацията по оползотворяване, извършваща дейностите по транспортиране, опаковка за безопасно транспортиране, последващо третиране и обезвреждане на разделно събраните опасни отпадъци от домакинствата, вкл. граници на обслужваните райони в общината – адрес и лице за контакт на фирмата;
- График и регистър /места за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата;

Осъществяване на контролна дейност от страна на общината

След сключване на договор с ООп на опасни отпадъци, образувани от домакинствата, общината ще контролира спазването на изискванията за площадките за предварително съхраняване на опасни отпадъци, като например:

- Площадките трябва да са обозначени с ясни надписи за предназначението на площадката и вида на отпадъците, които се съхраняват;
- На площадката трябва да има наличност на абсорбенти (трици, пясък и др.) за задържане и ограничаване на евентуални разливи от течни отпадъци;
- Опасните отпадъци се събират и съхраняват в добре затварящи се стационарни или превозими съдове, изготвени от материали, които не могат да взаимодействат с отпадъците;
- Съдовете се обозначават с добре видими надписи „опасен отпадък“, код и наименование на отпадъка;

Провеждане на информационни кампании

За информиране на обществеността, относно прилагането на системата за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата ще бъде необходимо и редовно ООп, с която общината ще сключи договор да провежда информационни кампании.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

План за действие към Подпрограмата за подобряване управлението на други потоци отпадъци (в т.ч. утайки от ПСОВ, опасни битови отпадъци и др.)

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда“

Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
✓Изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО						<u>Отпадъци от опаковки</u> - ежегодно 56% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се оползотворяват; 54,9% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират; <u>ИУМПС</u> - 2016г. и ежегодно след това мин. 95% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване се оползотворява; 2016г. и ежегодно след това мин. 85% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и	<u>Отпадъци от опаковки</u> - 2020г. - 56% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се оползотворяват; 2020г. - 54,9% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират; <u>ИУМПС</u> - 2020г. мин. 95% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване се оползотворява; 2020г. - мин. 85% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и	✓Изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

					съхраняване или в центрове за разкомплектоване се рециклира; <u>ИУЕЕО</u> - 2016г. разделно е събрано мин. 41% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години; 2017г. - разделно е събрано мин. 48% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години; 2018г. - разделно е събрано мин. 55% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години; 2019г. - разделно е събрано мин. 60% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години; <u>Отпадъци от отработени масла</u> - ежегодно мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през текущата година;	съхраняване или в центрове за разкомплектоване се рециклира; <u>ИУЕЕО</u> - 2020г. разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години; <u>Отпадъци от отработени масла</u> - 2020г. мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година; <u>Отпадъци от гуми</u> - 2020г. оползотворено мин. 65% от количеството гуми, пуснати на пазара през предходната година; рециклирано е мин. 50% от количеството гуми, пуснати на пазара; <u>Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)</u> - 2020г.		
--	--	--	--	--	---	---	--	--

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

						<u>Отпадъци от гуми</u> - ежегодно е оползотворено мин. 65% от количеството гуми, пуснати на пазара през предходната година; 2016г. - рециклирано е мин. 30% от количеството гуми, пуснати на пазара; 2017г. - рециклирано е мин. 35% от количеството гуми, пуснати на пазара; 2018г. - рециклирано е мин. 40% от количеството гуми, пуснати на пазара; 2019г. - рециклирано е мин. 45% от количеството гуми, пуснати на пазара; <u>Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)</u> - 2016г. и всяка следваща година - разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са	разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната; <u>Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори</u> - 2020г. събрани са разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори;		
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

						изнесени или изпратени от територията на страната; <u>Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори</u> - ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори;			
✓Информационно осигуряване на дейностите за управление на МРО	Въвеждане на информация в ел. информационна система за управление на отпадъците в община Раднево, относно: - Вид и количество на генерирани, третирани /рециклирани МРО в общината – ИУЕЕО; НУБА; ИУГ; ИУМПС; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; - ООп извършващи дейностите по събиране, транспортиране, третиране на разделно събраните МРО – ИУЕЕО; НУБА; ИУГ; ИУМПС; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; вкл. граници на обслужваните райони в общината – адрес и лице за контакт на фирмата; - График и регистър	-	Община	2016-2020г.	Общината разполага с актуални данни в информационната си система за управлението на генерираните МРО; Общината поддържа график и регистър /места за разделно събиране на ИУЕЕО; НУБА; ИУГ; ИУМПС; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;	Ежегодно от 2016г. - въвеждане и актуализиране на информацията за МРО, разделно събрани на територията на общината	2020г. – събрани данни в информационната система на общината за управлението на разделно събраните МРО за всичките години	Дирекция „ТСУ“	ООп на МРО, с които общината има сключени договори

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	/места за разделно събиране на ИУЕЕО; НУБА; ИУГ; ИУМПС; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;								
✓Организиране и управление на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на МРО	Определяне от Общината на площадка за временно съхраняване на ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи на територията на общината	-	Община	2019-2020г.	Определена е от Общината площадка за временно съхраняване на ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи на територията на общината; Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината, е оповестено местоположението на РЦУО-Ст. Загора, относно възможността за ползване на ЦР от населението на община Раднево;	2019-2020г. - бр. площадки за разделно събиране на ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи	Където е определено от общината е изградена площадка за разделно събиране на ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници	ООп на ИУЕЕО

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	Изготвяне и утвърждаване на график за събиране на ИУЕЕО, образувано от домакинствата на територията на община Раднево	-	Община	2016-2017г.	Община Раднево има утвърден график за събиране на ИУЕЕО, образувано от домакинствата, включващ не по-малко от две дати годишно; Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината, графика за събиране на ИУЕЕО, образувани от домакинствата на община Раднево е оповестен на обществеността;	2016г. – изготвяне на график за събиране на ИУЕЕО, образувано от домакинствата на територията на община Раднево	2017г. – утвърждаване на графика за събиране на ИУЕЕО, образувано от домакинствата, който включва не по-малко от две дати годишно;	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници	ООп на ИУЕЕО
	Разширяване обхвата на системата за разделно събиране на НУБА в населени места в общината, в които не се е прилагало разделно събиране на този поток МРО и определяне на места и необходимите съдове за събиране на този поток МРО	-	Община	2016-2018г.	Включени са населени места на територията на общината, в които не се е прилагала системата за разделното им събиране (има места и необходими съдове за събиране на този поток МРО от ООп); Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината или чрез обява, е оповестено местонахождението на местата за разполагане на съдовете за разделно събиране на НУБА в общината;	2016-2018г. - бр. места, където са разположени съдовете за разделно събиране на НУБА	Навсякъде където е определено от общината са поставени съдове за разделно събиране на НУБА	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници	ООп на НУБА

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	Определяне на място/места за събиране на ИУМПС на територията на общината	-	Община	2016-2017г.	На територията на общината има отредени място/места за събиране на ИУМПС; Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината, обществеността е информирана за местоположението на мястото/местата и условията за приемане на ИУМПС;	2016-2017г. – на място/места за събиране на ИУМПС	2020г. – бр. места за събиране на ИУМПС	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници	ООп на ИУМПС
	Организиране и управление на дейностите по събиране, транспортиране и рециклиране на ИУГ, събрани на територията на общината	-	Община	2016-2020г.	Сключен договор с ООп на ИУГ и прилагане на система за събирането им	2016-2017г. – избор на ООп на ИУГ и сключване на договор	2020г. – изпълнение на договорните задължения на ООп на ИУГ	Кмет	ООп на ИУГ
	Определяне на място/места за събиране на ИУГ на територията на общината	-	Община	2016-2017г.	На територията на общината има отредени място/места за събиране на ИУГ; Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината, обществеността е информирана за местоположението на мястото/местата и условията за приемане на ИУГ;	2016-2017г. – на място/места за събиране на ИУГ	2020г. – бр. места за събиране на ИУГ	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници	ООп на ИУГ
	Организиране и управление на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и/или	-	Община	2016-2020г.	Сключен договор с ООп на отработени масла и прилагане на система за събирането им	2016-2017г. – избор на ООп на отработени масла и сключване на договор	2020г. – изпълнение на договорните задължения на ООп на отработени	Кмет	ООп на отработени масла

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	обезвреждане на отработените масла на територията на общината						масла		
	Осигуряване на място за събиране и смяна на отработени масла на територията на общината	-	Община	2016-2017г.	На територията на общината има отредено място за събиране и смяна на отработени масла; Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината, обществеността е информирана за местоположението на мястото и условията за приемане на отработени масла;	2016-2017г. – избор на място за събиране и смяна на отработени масла	2020г. – бр. места за събиране и смяна на отработени масла	Кмет, кметове на кметства, кметски заместници	ООп на отработени масла
✓Осъществяване на контролна дейност от страна на общината	Предаването на ИУЕЕО е на лицензирана фирма	-	Община	2016-2020г.	Прилагане на система за разделно събиране на ИУЕЕО, съгласно действащ договор с ООп	Ежегодно осъществен контрол, относно спазване клаузите на договора и при непазването им - сключване на нов договор с друга ООп	2020г. - изпълнение на договорните задължения на ООп на ИУЕЕО	Кмет	ООп на ИУЕЕО
	Недопускане изхвърлянето на ИУЕЕО в съдовете за смесени битови отпадъци	-	Община	2016-2020г.	ИУЕЕО се събира разделно в отредените за целта съдове от ООп с която общината има сключен договор	Ежегодно осъществен контрол	2020г. - не се изхвърлят ИУЕЕО в съдовете за смесени битови отпадъци	Кмет, кметове на кметства, кметски заместници, Дирекция „ТСУ“	
	Лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на ИУЕЕО и за предоставяне на информация	-	Община	2016-2020г.	ООп на ИУЕЕО, изпълнява задълженията си съгласно сключения договор и редовно предоставя на общината необходимата и информация за разделно	Ежегодно осъществен контрол	Ежегодно до 2020г. - общината разполага с информация за разделно събраните	Кмет, кметове на кметства, кметски заместници, Дирекция „ТСУ“	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

					събраните количества ИУЕЕО, генерирани на територията на общината		количества ИУЕЕО		
	Предаването на ИУМПС е лицензирана фирма	-	Община	2016-2020г.	Прилагане на система за събиране на ИУМПС, съгласно действащ договор с ООп	Ежегодно осъществен контрол, относно спазване клаузите на договора и при неспазването им - сключване на нов договор с друга ООп;	2020г. - изпълнение на договорните задължения на ООп на ИУМПС	Кмет	ООп на ИУМПС
	Ограничаване и свеждане до минимум, незаконното събиране, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС на територията на общината	-	Община	2016-2020г.	ИУМПС се събират и предават на ООп с която общината има сключен договор	Ежегодно осъществен контрол	2020г. - в общината няма незаконно събиране, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, Дирекция „ТСУ“	Ограничаване и свеждане до минимум, незаконното събиране, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС на територията на общината
	Спазване на въведения ред при събиране на ИУМПС, които се намират върху държавна или общинска собственост	-	Община	2016-2020г.	В общината няма ИУМПС върху държавна или общинска собственост	Ежегодно осъществен контрол	2020г. - в общината няма ИУМПС върху държавна или общинска собственост	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, Дирекция „ТСУ“	
	Лицата, експлоатиращи системата за събиране на ИУМПС и за предоставяне на информация	-	Община	2016-2020г.	ООп на ИУМПС, изпълнява задълженията си съгласно сключения договор и редовно предоставя на общината необходимата и информация за събраните ИУМПС на територията на общината	Ежегодно осъществен контрол	Ежегодно до 2020г. - общината разполага с информация за събраните ИУМПС	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, Дирекция „ТСУ“	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	Предаването на НУБА е на лицензирана фирма	-	Община	2016-2020г.	Прилагане на система за събиране на НУБА, съгласно действащ договор с ООп	Ежегодно осъществен контрол, относно спазване клаузите на договора и при неспазването им - сключване на нов договор с друга ООп	2020г. - изпълнение на договорните задължения на ООп на НУБА	Кмет	ООп на НУБА
	Недопускане изхвърлянето на НУБА в съдовете за смесени битови отпадъци	-	Община	2016-2020г.	НУБА се събират отделно в отредените за целта контейнери от ООп с която общината има сключен договор	Ежегодно осъществен контрол	2020г. - не се изхвърлят НУБА в съдовете за смесени битови отпадъци	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, Дирекция „ТСУ“	
	Лицата, експлоатиращи системата за отделно събиране на НУБА и за предоставяне на информация	-	Община	2016-2020г.	ООп на НУБА, изпълнява задълженията си съгласно сключения договор и редовно предоставя на общината необходимата и информация за отделно събраните количества НУБА, генерирани на територията на общината	Ежегодно осъществен контрол	Ежегодно до 2020г. - общината разполага с информация за отделно събраните количества НУБА	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, Дирекция „ТСУ“	
	Предаването на ИУГ е на лицензирана фирма	-	Община	2016-2020г.	След сключване на договор с ООп на ИУГ, прилагане на система за събиране на ИУГ	2016-2017г. – сключване на договор с ООп на ИУГ; Ежегодно осъществен контрол, относно спазване клаузите на договора и при неспазването им - сключване на нов договор с друга ООп;	2020г. - изпълнение на договорните задължения на ООп на ИУГ	Кмет	ООп на ИУГ
	Недопускане изхвърлянето на ИУГ в	-	Община	2016-2020г.	ИУГ се събират и предават на ООп, с	Ежегодно осъществен	2020г. - не се изхвърлят ИУГ в	Кмет, кметове на	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	съдовете за смесени битови отпадъци				която общината има сключен договор	контрол	съдовете за смесени битови отпадъци	кметства, кметски наместници, Дирекция „ТСУ“	
	Лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на ИУГ и за предоставяне на информация	-	Община	2016-2020г.	ООп на ИУГ, изпълнява задълженията си съгласно сключения договор и редовно предоставя на общината необходимата и информация за събраните количества ИУГ, генерирани на територията на общината	Ежегодно осъществен контрол	Ежегодно до 2020г. - общината разполага с информация за събраните количества ИУГ	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, Дирекция „ТСУ“	
	Предаването /събирането на отработени масла е на лицензирана фирма	-	Община	2016-2020г.	След сключване на договор с ООп на отработени масла, прилагане на система за предаване /събиране на отработени масла	2016-2017г. - сключване на договор с ООп на отработени масла; Ежегодно осъществен контрол, относно спазване клаузите на договора и при неспазването им - сключване на нов договор с друга ООп;	2020г. - изпълнение на договорните задължения на ООп на отработени масла	Кмет	ООп на отработени масла
	Лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на отработени масла и за предоставяне на информация	-	Община	2016-2020г.	ООп на отработени масла, изпълнява задълженията си съгласно сключения договор и редовно предоставя на общината необходимата и информация за събраните количества отработени моторни масла, генерирани на територията на общината	Ежегодно осъществен контрол	Ежегодно до 2020г. - общината разполага с информация за събраните количества отработени моторни масла	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, Дирекция „ТСУ“	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	Спазване на изискванията, съгласно Наредбата на които трябва да отговарят местата за смяна на отработените моторни масла и площадките за предварително съхраняване на отработените масла и отпадъчните нефтопродукти на територията на общината	-	Община	2016-2020г.	Местата за смяна на отработените моторни масла и площадките за предварително съхраняване на отработените масла и отпадъчните нефтопродукти на територията на общината, отговарят на необходимите законови изисквания	Ежегодно осъществен контрол	До 2020г. - няма наложени санкции от страна на контролните органи	Кмет, кметове на кметства, кметски заместници, Дирекция „ТСУ“	РИОСВ-Ст. Загора
	Местата за смяна на масла по отношение правилното събиране и третиране на отработените масла, вкл. недопускане изхвърлянето им в съдове за други отпадъци, като контейнерите за ТБО или за отпадъци от опаковки и др.	-	Община	2016-2020г.	Събирането на отработените масла се осъществява в отредените от общината места за смяна на масла; Отработените масла се събират и предават на ООп, с която общината има сключен договор;	Ежегодно осъществен контрол	2020г. - не се изхвърлят отработени масла в контейнерите за ТБО или за отпадъци от опаковки и др.	Кмет, кметове на кметства, кметски заместници, Дирекция „ТСУ“	
✓Провеждане на информационни кампании	Прилагане на системата за разделно събиране на МРО, чрез насърчаване населението да събира разделно МРО – ИУЕЕО; НУБА; ИУГ; ИУМПС; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на ООп на МРО с които общината има сключени договори	ООп на съответния поток МРО	2016-2020г.	Проведени информационни кампании за разделно събиране на МРО; Повишена информираност на населението и в общината се прилага разделно събиране на МРО – ИУЕЕО; НУБА; ИУГ; ИУМПС; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;	Брой реализирани информационни кампании за разделно събиране на МРО	Ежегодно до 2020г. проведени информационни кампании от ООп на МРО, с която общината има сключен договор	ООп на МРО с които общината има сключени договори	Община

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

					Повишено обществено съзнание и култура;				
	Редовно информирание обществеността за рисковете свързани с неконтролираното разкомплектоване /обезвреждане на ИУМПС, части и компоненти от тях и възможностите за предаване на ИУМПС на ООп, с която общината има сключен договор	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на ООп на ИУМПС	ООп на ИУМПС	2016-2020г.	Проведени информационни кампании за предаване на ИУМПС на ООп; Населението е информирано за рисковете с неконтролираното разкомплектоване /обезвреждане на ИУМПС, части и компоненти от тях и предава ИУМПС на ООп, с която общината има сключен договор;	Брой реализирани информационни кампании за предаване на ИУМПС на ООп	До 2020г. - проведени са 2 бр. информационни кампании от ООп на ИУМПС, с която общината има сключен договор	ООп на ИУМПС, с която общината има сключен договор	Община
	Редовно информирание обществеността за рисковете свързани с неконтролираното предварително третиране /обезвреждане на батерии и акумулатори, значението на символите, използвани за маркиране, изискванията при отделяне на батериите от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за разделно събиране на ООп, с която общината има сключен договор	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на ООп на НУБА	ООп на НУБА	2016-2020г.	Проведени информационни кампании за разделно събиране и предаване на НУБА на ООп; Населението е информирано за рисковете с неконтролираното обезвреждане на батерии и акумулатори, значението на символите, използвани за маркиране, изискванията при отделяне на батериите от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за разделно събиране на ООп, с която общината има сключен договор;	Брой реализирани информационни кампании за разделно събиране и предаване на НУБА на ООп	До 2020г. - проведени са 2 бр. информационни кампании от ООп на НУБА, с която общината има сключен договор	ООп на НУБА, с която общината има сключен договор	Община

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	Редовно информиране обществеността за рисковете свързани с неконтролираното обезвреждане на отработените масла и възможностите за смяна на отработени масла на територията на общината	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на ООп на отработени масла	ООп на	2016-2020г.	След сключване на договор с ООп на отработени масла, проведени информ. кампании за смяна на отработените масла на територията на общината и предаването им на ООп; Населението е информирано за рисковете с неконтролираното обезвреждане на отработените масла и възможностите за смяна на отработени масла на територията на общината;	Брой реализирани информационни кампании за предаване на отработени масла на ООп	До 2020г. - проведени са 1 бр. информационни кампании от ООп на отработени масла, с която общината има сключен договор	ООп на	Община
✓Информационно осигуряване на дейностите за управление на утайките в община Раднево	Въвеждане на информация в ел. информационна система за управление на отпадъците в община Раднево, относно: - Количество на генерирани /депонирани на РД на РЦУО-Ст. Загора /оползотворени утайки; - Информация за оператора на ПСОВ-Раднево - адрес и лице за контакт;	-	Община	2016-2020г.	Общината разполага с актуални данни в информационната си система за управление на утайките от ПСОВ-Раднево, относно количеството на генерираните /депонирани на РД на РЦУО-Ст. Загора /оползотворени утайки	Ежегодно от 2016г. - въвеждане и актуализиране на информацията за утайките от ПСОВ- Раднево	2020г. – събрани данни в информационната система на общината за управлението утайките за всичките години	Дирекция „ТСУ“	ВиК оператор

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

✓Информационно осигуряване на дейностите за управление на медицинските и биологичните отпадъци в община Раднево - картотекиране и данни в ел. информационна система за управление на отпадъците	Уточняване и картотекиране на лечебните и здравните заведения разположени на територията на общината, генериращи медицински и биологични отпадъци и от новосъздадените ветеринарни лечебници и хосписи: - Адрес /местоположение на лечебното заведение; - съдебна регистрация на лечебното заведение (по Търговския закон, Закон за кооперациите и др.); - Вида на собствеността (общинска, държавна, смесена, частна), като се посочва процентното участие на общината /държавата; - Количества и видове отпадъци, които се генерират от съответното лечебно заведение, съгласно Приложение №1 - Списък на отпадъците от „Наредба №2 от 23.07.2014г. за класификация на отпадъците“;	-	Община	2016-2020г.	В ел. информационна система за управление на отпадъците в Общината има информация за всички лечебни и здравни заведения, разположени на територията и, генериращи медицински и биологични отпадъци и от ветеринарни лечебници и хосписи, както и за вида и количествата на генерираните отпадъци	Ежегодно до 2020г. - общината разполага с информация за събраните количества медицински и биологични отпадъци от всяко картотекирано лечебно заведение	2020г. - общината разполага с информация за събраните количества медицински и биологични отпадъци от всяко картотекирано лечебно заведение за всичките години	-	Кмет, Дирекция „ТСУ“	
---	---	---	--------	-------------	--	--	---	---	----------------------	--

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

✓Организиране и управление на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, обезвреждане на опасни отпадъци, образувани от домакинствата	Изпълнение на мерки за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата на територията на общината	-	Община	2016-2020г.	Сключен договор с ООп на опасни отпадъци и прилагане на система за разделното им събиране; Събирането на този поток отпадъци се осъществява по предварително определен график и с мобилен пункт (при избор на този подход) и на ЦР на РЦУО-Ст. Загора; Чрез средствата за масова информация или на интернет страницата на общината или чрез обява е оповестен графика, т.е дните за събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата, както и местоположението на РЦУО-Ст. Загора (ЦР);	2016-2017г. – избор на ООп на опасни отпадъци, образувани от домакинствата и сключване на договор	2020г. – изпълнение на договорните задължения на ООп на опасни отпадъци	Кмет	ООп на опасни отпадъци, образувани от домакинствата
---	---	---	--------	-------------	--	---	---	------	---

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

✓Информационно осигуряване на дейностите за управление на опасните отпадъци, образувани от домакинствата в общината	Въвеждане на информация в ел. информационна система за управление на отпадъците в община Раднево, относно: - Вид и количество на генерирани /третираны опасни отпадъци, образувани от домакинствата, събрани от ООп на опасни отпадъци с която общитната има сключен договор и в ЦР на РЦУО-Ст. Загора; - ООп, извършваща дейностите по транспортиране, опаковка за безопасно транспортиране, последващо третиране и обезвреждане на разделно събраните опасни отпадъци от домакинствата, вкл. граници на обслужваните райони в общината – адрес и лице за контакт на фирмата; - График и регистър /места за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата;	-	Община	2016-2020г.	Общината разполага с актуални данни в информационната си система за управлението на разделно събраните от ООп и от ЦР на РЦУО-Ст. Загора опасни отпадъци, образувани от домакинствата; Общината поддържа график и регистър /места за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата (при избор на подход – събиране чрез мобилен пункт);	Ежегодно от 2016г. - въвеждане и актуализиране на информацията за опасни отпадъци, образувани от домакинствата	2020г. – събрани данни в информационната система на общината за управлението на опасни отпадъци, образувани от домакинствата за всичките години	Дирекция „ТСУ“	ООп на опасни отпадъци, с която общината има сключен договор
---	--	---	--------	-------------	--	--	---	----------------	--

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

✓Осъществяване на контролна дейност от страна на общината	Спазване на изискванията за площадките за предварително съхраняване на опасни отпадъци	-	Община	2016-2020г.	След сключване на договор с ООп на опасни отпадъци, прилагане на система за разделното им събиране; Площадките за предварително съхраняване на опасни отпадъци отговарят на необходимите законови изисквания	2016-2017г. – сключване на договор ООп на опасни отпадъци, образувани от домакинствата; Ежегодно обществен контрол;	До 2020г. - няма наложени санкции от страна на контролните органи	Кмет	РИОСВ-Ст. Загора
✓Провеждане на информационни кампании	Информиране обществеността за прилагане системата за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на ООп на опасни отпадъци с която общината има сключен договор	ООп на опасни отпадъци	2016-2020г.	След сключване на договор с ООп на опасни отпадъци, проведени информационни кампании за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата; Повишена информираност на населението и в общината се прилага разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата; Повишено обществено съзнание и култура;	Брой реализирани информационни кампании за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата	Ежегодно до 2020г. проведени информационни кампании от ООп на опасни отпадъци, с която общината има сключен договор	ООп на опасни отпадъци с която общината има сключен договор	Община

Стратегическа цел 2:

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда

и

Стратегическа цел 3:

Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

V.6.Подпрограма с мерки за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация

Предотвратяването и намаляването на риска от депонираните отпадъци може да се постигне чрез мерки, целящи ползване на депа, отговарящи на нормативните изисквания, чрез предотвратяване на отпадъците, чрез увеличаване на количествата, рециклирани и оползотворени отпадъци, както и чрез закриване на старите депа за отпадъци и депониране на битови отпадъци на депа, които отговарят на всички екологични изисквания, както и рекултивация и последващи грижи и мониторинг на закритите депа и оползотворяване на сметищния газ от тях.

В съответствие с националните политики и изисквания, община Раднево си постави следната оперативна цел: *„Предотвратяване и намаляване на риска за околната среда от депото за битови отпадъци, като:*

- *2016г. - възлагане дейностите по закриване и рекултивация на старото общинско депо за битови отпадъци;*
- *2016-2017г. – старото общинско депо е рекултивирано и закрито“;*

Мерки за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация

Предвидените мерки условно могат да бъдат класифицирани, като инвестиционни и неинвестиционни мерки.

Инвестиционните мерки, включени в настоящата подпрограма са свързани с намаляване на риска за околната среда от депото за битови отпадъци, в т.ч. намаляване на емисиите на парниковите газове (метан) от депото, като обхващат:

Преустановяване експлоатацията на старото общинско депо за битови отпадъци

В община Раднево има едно общинско депо, което се експлоатира повече от 44 години. Съществуващото общинско депо е разположено в землището на гр. Раднево, на разстояние около 1,5 км източно от края на града и не отговаря на нормативните изисквания и преустановяването на експлоатацията му обхваща дейностите за закриване и рекултивация, в т.ч.:

- Изготвяне на работен проект;
- Оценка съответствие на работен проект;
- Изпълнение на работен проект за закриване и рекултивация на старото общинско депо за битови отпадъци;
- Строителен надзор;
- Авторски надзор;

Старото общинско депо за неопасни отпадъци – гр. Раднево се експлоатира до въвеждане в експлоатация на Регионално депо на Регионалния център за управление на отпадъците – Стара Загора. Община Раднево за периода на действие на настоящата ПУО 2016-2020г. е обезпечена със съвременна инфраструктура за управление и екологосъобразно обезвреждане на битовите отпадъци, в съответствие с най-високите екологични стандарти, чрез въвеждане на регионалния принцип на управление на отпадъците (РЦУО-Ст. Загора през 2016г. е въведен в експлоатация и за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението), на който е разположено новоизграденото Регионално депо, имащо достатъчно капацитет за депониране на битовите отпадъци от общините (Стара Загора, Чирпан, Братя Даскалови, Павел баня, Казанлък, Мъглиж, Николаево, Гурково, Твърдица, Опан, Раднево и Гълъбово).

 Мониторинг и следексплоатационни грижи за закритото общинско депо за битови отпадъци

Инвестиционните мерки свързани със следексплоатационните грижи за закритото старо общинско депо за битови отпадъци в община Раднево, обхващат дейностите по поддръжка на площадката на депото след неговото закриване, осъществяване на контрол и наблюдение на параметрите на околната среда (мониторинг) и отстраняване на евентуални отрицателни последици от въздействието на депото върху околната среда и човешкото здраве за определения от компетентните органи следексплоатационен период на депото.

За тази цел ще е необходимо да се осигурят дейностите за мониторинг и следексплоатационни грижи на закритото депо за битови отпадъци.

В резултат осъществяването на дейностите по закриване и рекултивация на старото общинско депо за битови отпадъци по екологични стандарти ще бъде постигнато минимизиране риска за околната среда от депонираните битови отпадъци и намаляване емисиите на парниковите газове.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

План за действие към Подпрограмата за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда“ **и**

Стратегическа цел 3: „Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда“

Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
✓Предотвратяване и намаляване на риска за околната среда от депото за битови отпадъци						✓2016г. възлагане на дейностите по закриване и рекултивация на старото общинско депо за битови отпадъци	✓2016-2017г. старото общинско депо е рекултивирано и закрито		
	Изработване на работен проект за закриване и рекултивация на старото общинско депо	28 800	Община	2016г.	Изготвен е работен проект за закриване и рекултивация на старото общинско депо	2015г. – избор на изпълнител за възлагане на изработването на работен проект за закриване и рекултивация на старото общинско депо	2015г. - изготвен работен проект за закриване и рекултивация на старото общинско депо; 2016г. - отразяване на коментари и забележки в РП;	Кмет	Фирмата изпълнител на възложените от общината дейности за изработване на работен проект за закриване и рекултивация на старото общинско депо

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	Преустановяване експлоатацията на старото общинско депо за битови отпадъци, разположено в землището на гр. Раднево	1 800	Община ПУДООС	2016-2017г.	Старото общинско депо за битови отпадъци, разположено в землището на гр. Раднево е закрито и рекултивирано и са намалени емисиите на парниковите газове	2015г. – избор на изпълнител за възлагане оценка съответствие на работен проект за закриване и рекултивация на старото общинско депо;	2015-2016г. – изготвена оценка съответствие на работен проект за закриване и рекултивация на старото общинско депо;	Кмет	Фирмите изпълнители на възложените от общината дейности за оценка съответствие на работен проект, дейностите за закриване и рекултивация и дейностите авторски и строителен надзор
		2 177 953,35				2016г. – избор на изпълнител за възлагане изпълнението на дейностите по закриване и рекултивация на старото общинско депо;	2016-2017г. – изпълнение на работния проект за закриване и рекултивация на старото общинско депо;		
		80 000				2016г. – избор на изпълнител за стр. надзор на закриване и рекултивация на старото общинско депо;	2016-2017г. – изпълнение на дейността стр. надзор на закриване и рекултивация на старото общинско депо;		
		60 000				2016г. – избор на изпълнител за авторски надзор на закриване и рекултивация на старото общинско депо;	2016-2017г. – изпълнение на дейността авторски надзор на закриване и рекултивация на старото общинско депо;		
	Мониторинг и следексплоатационни грижи за закритото общинско депо за битови отпадъци в землището на гр. Раднево	4 320	Община	2017-2020г.	Всички изисквания на нормативната уредба за мониторинг и следексплоатационни грижи за закритото общинско депо за битови отпадъци са изпълнени и е предотвратен риска за околната среда	Ежегодно -изпълнение на всички следексплоатационни грижи за съответната година и заложените в плана за мониторинг дейности	Ежегодно – изготвяне на отчет за изпълнение на следексплоатационните грижи за съответната година и заложените в плана за мониторинг дейности	Община Раднево	

Стратегическа цел 3:

Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

V.7. Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците

За ефективното управление на отпадъците от ключово значение е наличието на институционален капацитет в общината във връзка с изпълнение на функциите, възложени ѝ съобразно нормативната уредба и поставените общински цели по отношение на политиката за управление на отпадъците.

През последните години са осъществени значими и успешни мерки от страна на общината, относно повишаването на административния капацитет в общината, докато финансирането и прилагането на мерките за информационно осигуряване управлението на отпадъците изостава. В резултат общината разполага с Дирекция „Териториално и селищно устройство“ която е с квалифициран персонал в областта на управление на отпадъците. Дирекцията е добре материално-технически обезпечена, като разработва и

реализира проекти и програми, осъществява контрол в областта на околната среда и за целта събира, обработва и отчита информацията за управление на отпадъците на територията на общината. Отговаря за опазване на околната среда, като извършва контролни дейности за констатиране на нарушения в тази област. Отговаря и за целесъобразното и законосъобразно изразходване на финансовите средства по бюджета на Общината за екологията и чистота на града. Служителите в дирекцията участват при разработване на проекти за финансиране по ОП и структурни фондове на ЕС.

Функциите по управление на отпадъците в общината са обезпечени и чрез други отдели и структурни звена в общинската администрация с които *Дирекция „Териториално и селищно устройство“* осъществява добра координация, като например за предварителното и последващо финансово планиране на управлението на отпадъците, отговаря Обща администрация - *Дирекция „Финансово-стопански дейности и управление на собствеността“ (ФСДУС)*, която осъществява контрол върху събирането на приходите и разходите на средствата, съгласно утвърдения бюджет, извънбюджетните сметки и фондове на Общината; изготвя проекто-бюджета на Общината, планира приходната и разходната част на общинския бюджет, изготвя отчети за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове; събира и администрира местните данъци и такса „битови отпадъци“ - събира касовите плащания по данъчни задължения ЗМДТ.

Двете дирекции *„Териториално и селищно устройство“* и *„Финансово-стопански дейности и управление на собствеността“*, които изпълняват функции, свързани с управление на отпадъците, поддържат самостоятелно различни информационни бази данни. Във всяко структурно звено се поддържа информация, необходима за изпълнение и управление на конкретните функции, които са му възложени. Взаимодействието се осъществява основно на базата на документооборот, често на хартиен носител.

Институционалният капацитет в общината е на добро ниво и непрекъснато се повишава, чрез реализирането на договори в тази област, финансирани по ОП „Административен капацитет“. За подобряване административният капацитет и за да бъдат актуално информирани, относно последните промени в нормативната уредба, служителите на общинската администрация периодично участват в семинари-обучения.

Липсата на изградена единна информационна система за управление на отпадъците, която да обхваща и стандартизира целия процес на управление на отпадъците и на база първична информация да осигурява контрол и отчетност на всички етапи и процеси, на практика води до некачествени анализи, лошо планиране и вземане на неправилно управленско решение. Неналичието на информационна система в общината, от своя страна не позволява информацията да се генерира автоматично, което води до изразходването на значителни човешки и времеви ресурси за обработката от хартиените копия. Също така е необходимо, общината да изготви и приеме вътрешни правила, относно задълженията и координацията за събиране, обработка и предоставяне на информация и сроковете, съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания.

Предложените мерки в настоящата подпрограма са насочени към информационно осигуряване, запазване и повишаване на административния капацитет в общината по управление на отпадъците, необходимостта от които произтича най-вече от развиващото се национално законодателство в сектор „Отпадъци“, националните политики, анализа за съществуващото състояние по информационно осигуряване управлението на отпадъците в общината, както и необходимостта на процесите за непрекъснато повишаване квалификацията и учене през целия живот.

В тази насока е необходимо всички дейности и процеси в областта на управление на отпадъците в община Раднево да бъдат информационно обезпечени, което ще бъде постигнато чрез изграждане на съвременна информационна система, която включва пълен набор от информация и осигурява възможностите за събиране, съхранение, обработка на данните, изготвяне на анализи и прогнози, като и проследяване напредъка по изпълнението на настоящата Програма за управление на отпадъците и на определените в националното законодателство цели за отпадъците.

Общината ще продължи да прилага мерки, които да гарантират, че изпълнението на Програмата се наблюдава и оценява и че общинската нормативна уредба е съобразена с развитието и промените в националното законодателство в сектор „Отпадъци“ и с потребностите, идентифицирани в общината.

Включените мерки са обединени в следните ключови компоненти към оперативните цели и са насочени към:

 Информационно осигуряване на дейностите за управление на отпадъците

- Въвеждане на електронна информационна система за управление на отпадъците (ИСУО) в община Раднево, която съдържа информация за:
 - Вид, количество на генерирани, третирани/ рециклирани/оползотворени/депонирани отпадъци в общината - битови, строителни, зелени/биоотпадъци и МРО (отпадъци от опаковки, НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС, ИУГ, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти) и опасни отпадъци образувани от домакинствата;
 - Организацията извършващи дейностите събиране, транспортиране, оползотворяване на битови отпадъци, разделно събиране на отпадъци от опаковки, НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС, ИУГ, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти и опасни отпадъци образувани от домакинствата, вкл. граници на обслужваните райони в общината – адрес и лице за контакт на фирмата;
 - Ред и начин на предаване на строителни отпадъци, образувани в резултат на строително-ремонтни дейности на домакинствата, съобразно приетия в общината план-график;
 - Регистър на обекти, генериращи хранителни отпадъци, включени в системите за разделното им събиране, в т.ч. социални заведения, болници, училища със столове за ученическо хранене, детски градини, ресторанти, пазари и др.;
- Провеждане на обучения за служители на общинската администрация за работа с електронната информационна система, отговорни за управление на отпадъците в общината;

 Осигуряване на общински нормативни и вътрешно-ведомствени документи и процедури, които гарантират законосъобразно и ефикасно изпълнение на дейностите по управление на отпадъците в общината

- Приемане на промени в общинската нормативна уредба, съобразно развитието и изискванията на националното законодателство и регионалната политика за управление на отпадъците;
- Създаване на вътрешно-ведомствена уредба за информационно обезпечаване управлението на отпадъците, в която ясно да са разписани задълженията и сроковете на структурното звено и отговорното лице за събиране, обработка и предоставяне на информация – т.е. обхваща дейностите по разработване и

приемане на вътрешни правила, относно задълженията и координацията за събиране, обработка и предоставяне на информация и сроковете, съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания;

 Обезпечаване управлението на отпадъците в общината с квалифицирани служители и непрекъснатото развитие на квалификацията и уменията им с функции в тази област

- Увеличаване броя на експертите в Дирекция „ТСУ“ с цел увеличаване административния капацитет за поддържане функционирането и управлението на данните в ИСУО, както и подобряване контрола в областта на управление на отпадъците;
- Осигуряване на автомобил за извършване на проверки от лицата в Дирекция „ТСУ“ при извършване на контролни дейности;
- Участие на служители от общинската администрация в периодични обучения за подобряване на административния капацитет и повишаване квалификацията им в област управление на отпадъците - систематизирани учебителни програми и семинари-обучения;
- Изготвяне на годишен план за специализирани обучения на служители в общинската администрация с функции за контрол и управление на отпадъците;

Мерките имат хоризонтален характер и тяхното изпълнение ще допринесе за постигане на всички стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците 2016-2020г. на община Раднево. Изпълнението на включените в подпрограмата мерки ще допринесе за повишаване информационната обезпеченост, запазване и повишаване на административния капацитет в общината по въпросите свързани с екологосъобразното управление на отпадъците, генерирани на територията на община Раднево.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

План за действие към Подпрограмата за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците

Стратегическа цел 3: „Увеличаване на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда“

Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
✓ Информационно осигуряване на дейностите за управление на отпадъците	Въвеждане на ел. информационна система за управление на отпадъците (ИСУО) в община Раднево, съдържаща информация за:: - Вид, количество на генерирани, третирани/ рециклирани/оползотворени /депонирани отпадъци в общината - битови, строителни, зелени/биоотпадъци и МРО (отпадъци от опаковки, НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС, ИУГ, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти) и опасни отпадъци образувани от домакинствата; - Организациите извършващи дейностите събиране, транспортиране, оползотворяване на битови отпадъци, разделно събиране на отпадъци от опаковки, НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС, ИУГ, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти и опасни отпадъци образувани от домакинствата, вкл. граници на обслужваните райони в общината – адрес и лице за контакт на фирмата;	15 000	Община, ОП ”Добро управление 2014-2020“	2016-2017г.	Общината разполага с действаща информационна система за управление на отпадъците	2016г. - изграждане и въвеждане на информационна система за управление на отпадъците	2016-2017г. – събиране на данни в информационна система за управление на отпадъците	Кмет, Дирекция „ТСУ“	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	- Ред и начин на предаване на строителни отпадъци, образувани в резултат на строително-ремонтни дейности на домакинствата, съобразно приетия в общината план-график; - Регистър на обекти, генериращи хранителни отпадъци, включени в системите за разделното им събиране, в т.ч. социални заведения, болници, училища със столове за ученическо хранене, детски градини, ресторанти, пазари и др.;								
	Провеждане на обучения за служители на общинската администрация за работа с електронната информационна система, отговорни за управление на отпадъците в общината (ИСУО)	-	Община	2016-2017г.	Служителите в общинската администрация имат умения и работят с ИСУО	2016-2017г. – бр. обучени служители	2020г. – всички служители, които ползват /работят с ИСУО са обучени	Дирекция „ТСУ“, Дирекция „ФСДУС“	
✓Осигуряване на общински нормативни и вътрешно-ведомствени документи и процедури, които гарантират законосъобразно и ефикасно изпълнение на дейностите по управление на отпадъците в общината	Приемане на промени в общинската нормативна уредба, съобразно развитието и изискванията на националното законодателство и регионалната политика за управление на отпадъците	-	Община	2016г. - постоянен	Общината е нормативно осигурена	Ежегодно – бр. приети /допълнени документи	До 2020г. - общо бр. приети /допълнени документи	Кмет, Дирекция „ТСУ“, ОБС	
	Разработване и приемане на вътрешни правила, относно задълженията и координацията за събиране, обработка и предоставяне на информация и сроковете, съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания	-	Община	2016г.	Изготвени вътрешни правила в общината	2016г. – изготвяне на вътрешни правила	2016г. – приети на ОБС вътрешни правила	Кмет, общ. администр., ОБС	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

✓Обезпечаване управлението на отпадъците в общината с квалифицирани служители и непрекъснатото развитие на квалификацията и уменията им с функции в тази област	Увеличаване броя на експертите в Дирекция „ТСУ“ с цел увеличаване административния капацитет за поддържане функционирането и управлението на данните в ИСУО, както и подобряване контрола в областта на управление на отпадъците	-	Община	2016-2017г.	Увеличен административен капацитет в Дирекция „ТСУ“ – отговорен експерт за поддържане функционирането и управлението на ИСУО, както и контрола в областта на управление на отпадъците в общината е подобрен	2016-2017г. – назначен един експерт	До 2020г. – бр. назначени др. експерти при доказана необходимост	Кмет, Дирекция „ТСУ“	
	Осигуряване на автомобил за извършване на проверки от лицата в Дирекция „ТСУ“ при извършване на контролни дейности	10 000	Община	2017-2018г.	Подобрена мобилност на лицата извършващи контролна дейност	2017-2018г. – закупен е един автомобил	До 2020г. – бр. закупени автомобили при доказана необходимост	Кмет, Дирекция „ТСУ“	
	Участие на служители от общинската администрация в периодични обучения за подобряване на административния капацитет и повишаване квалификацията им в област управление на отпадъците - систематизирани обучителни програми и семинари-обучения		Община, ОП „Добро управление“ 2014-2020г.	Постоянен	Подобрен административен капацитет, повишена квалификация и умения на служителите от общ. администрация Раднево в област управление на отпадъците	Ежегодно – бр. проведени обучения; бр. обучени служители	До 2020г. – бр. проведени обучения; бр. обучени служители общо за всички години	Общ. администр, Дирекция „ТСУ“	
	Изготвяне на годишен план за специализирани обучения на служители в общинската администрация с функции за контрол и управление на отпадъците	-	Община	Ежегодно	Изготвен годишен план за обучение	Ежегодно – изготвен годишен план за обучение	До 2020г. – изготвени годишни планове за обучения за всяка година	Кмет, Дирекция „ТСУ“	

Стратегическа цел 4:

Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците

V.8. Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Основен компонент при осъществяване програмата за управление на отпадъците е информирането и участието на обществеността, като една от стратегическите цели в настоящата Програма за управление на отпадъците на община Раднево е *„Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците“*. Отпадъците са резултат от човешката дейност и без участието на населението, основен генератор на битови отпадъци, дори и най-добре изготвената програма не може да постигне изпълнение на заложените цели.

България изостава в сравнение със страните от ЕС както по отношение на начините за третиране на отпадъци (значително по-висок дял на депонирани отпадъци в сравнение със средното за ЕС), така и по отношение на участието на населението в дейностите относно битовите отпадъци. С цел да подпомогне страни членки, които изостават в областта на управление на отпадъците, през 2013г. Европейската комисия публикува пътни карти за управление на отпадъците за 10 страни членки. Една от препоръките в пътната карта за България е страната да отдаде голямо значение на информационните кампании сред населението. Незадоволителното участие на населението у нас в управлението на отпадъците се потвърждава и от обширно проучване сред гражданите на ЕС на тема *„Отношение на европейците към управлението на отпадъците и ефективното използване на ресурсите“*, публикувано от ЕК в началото на 2014г. Проучването показва, че най-общо българските граждани отделят значително по-малко внимание и усилия в сравнение с повечето страни членки към управлението на отпадъците. Така например, средно 90% от анкетираните

граждани на ЕС събират разделно отпадъци от хартия и картон (поне от време на време), докато в България този дял е 64%. Подобен по-нисък е дялът по отношение и на други потоци битови отпадъци (респективно: пластмаса - 90% към 66%, стъкло - 88% към 58%, опасни битови – 79% към 51%; метал – 78% към 50% и др.).

Ето защо от страна на общината са необходими целенасочени действия за повишаване на разбирането сред населението и бизнеса за йерархията при управление на отпадъците, т.е за приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда за справяне с отпадъците; както и за изискванията за спазване на принципите за *„отговорност на производителя“* и *„замърсителят плаща“*, т.е за изискването тези, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци, да покриват пълните разходи за своите действия.

Отчитайки всичко това, общината е отговорна и е необходимо да изпълнява мерки, които да стимулират и повишават участието на населението и бизнеса в управлението на отпадъците на територията на общината. Повишаване информираността и мотивацията на населението и бизнес организациите е от критична важност за подобряване на резултатите при управлението на отпадъците в общината.

Населението на общината има отношение към политиката и съответната проблематика по отпадъците, като генератор на отпадъци и като субект на вредното им въздействие. Прилагането на този принцип на общинско ниво осигурява партньорство между държавните институции и местните власти от една страна и обществеността от друга при вземане и реализация на решения по проблемите на отпадъците. Участието на обществеността в проблемите дава възможност да се отчете общественото мнение и да се вземат под внимание предложенията по въпросите, свързани с правилното управление на отпадъците.

Информационни кампании в общината се провеждат ограничено, по-конкретен повод, а не на основата на комуникационна общинска стратегия за предотвратяване, разделно събиране на отпадъците и ефективно използване на ресурсите. Общината е участвала в кампания *„Да изчистим България за един ден“* през 2014г., като безвъзмездно на общинската администрация са били предоставени чували и ръкавици, които са били раздадени и на граждани. Община Раднево е взела участие в кампания *„Да изчистим България заедно“* през 2015г., като през дните на кампанията са почистени както града, така и селата, детските площадки и зоните за спорт и отдих. На 04.06.2016г. община Раднево е участвала и в кампанията с мотото *„Чиста община – мисия възможна“*, като са почистени паркове, алеи, детски площадки, междублокови пространства, дворове и прилежащи терени на улици и детски градини, офиси, банки и административни сгради.

Вземането на правилни решения в областта на управление на отпадъците ще бъде постигнато при оптимален баланс на интересите на различните участници в процеса на управление на отпадъците. За постигане изпълнението на стратегическата цел на настоящата подпрограма *„Превръщане на обществеността във ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците“* е необходимо да се поддържа непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото разбиране и съзнание. С цел отчитане на общественото мнение и вземане под внимание предложенията по въпросите, свързани с управление на отпадъците е необходимо повишаване ролята на обществеността, която е основен фактор и привличане на неправителствени организации и заинтересованата индустрия, в процеса на вземане на решения, относно политиката за управление на отпадъците в общината, включително за начина за определяне на *„такса битови отпадъци“* и отчитането на изразходваните средства. В тази насока от първостепенна важност е постигане на ангажираност на

обществеността и бизнеса, чрез прилагане на принципите „*споделена отговорност*“ и „*замърсителят плаща*“.

Информирането на обществеността и бизнеса за необходимостта и ползите от намаляване количеството на генерираните отпадъци и оползотворяване на отпадъците, е от ключово значение за успеха и добрите резултати на системата за управление на отпадъците, съобразно йерархията за тяхното управление, с цел участието на населението и бизнеса в дейностите по управление на битовите отпадъци, поради което в настоящата подпрограма са предвидени мерки за изпълнение от страна на общината.

Необходимостта на предложените мерки в настоящата подпрограма, произтича най-вече от развиващото се национално законодателство в сектор „Отпадъци“, националните политики и анализа за съществуващото състояние по управление на отпадъците в общината, относно прилагането на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците. В настоящата подпрограма са включени обособени мерки, които допринасят за постигането не само на целите на настоящата подпрограма, но чието изпълнение има пряко отношение за постигане изпълнението на оперативните цели на другите подпрограми, т.е. тези мерки имат хоризонтален характер. Предвидените мерки условно могат да бъдат класифицирани, като инвестиционни и неинвестиционни мерки, като са обединени в следните ключови компоненти към оперативните цели и са насочени към:

 Осъществяване на контролна дейност от страна на община Раднево, относно управлението на отпадъците

- Създаване и поддържане регистър на обектите, които подлежат на контрол по управление на отпадъците от страна на общината;
- Изготвяне на годишен план и годишен отчет за осъществяване на контролна дейност по управление на отпадъците;
- Създаване на електронен регистър за резултатите от осъществения контрол по управление на отпадъците, за дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания от общинските контролни органи по управление на отпадъците;

 Изграждане на информирано поведение и на обществени нагласи, относно отпадъците, съобразно с принципите на устойчивото развитие

- Редовно предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда и управлението на отпадъците на територията на общината, чрез въвеждане на интернет страницата на общината актуална информация за управление на отпадъците;
- Провеждане на информационни и разяснителни кампании и/или публикуване на статии в местната преса за политиките по предотвратяване на отпадъци – при различни възрастови и социални групи за намаляване на дела на рециклируемите материали в битовите отпадъци с цел повишаване на общественото съзнание и култура, които предопределят до голяма степен чистотата на населените места в общината и постигане промяна в поведението на населението, като са осъзнати екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците; насочване вниманието на потребителите към стоки за многократна употреба;

 Повишаване ролята на населението в процеса на вземане на решения, относно политиката за управление на отпадъците на общината

- Публикуване на обяви за консултации, провеждане на срещи, обществени обсъждания в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове, ОВОС и ЕО на планове и програми в област управление на отпадъците;
- Извършване на организиран мониторинг в общината за набиране на предложения, коментари и открояване на проблеми при управление на отпадъците – напр. с ежегодни социологически проучвания или анкети сред обществеността и бизнеса;

 Повишено участие на населението и бизнеса в дейностите с битови отпадъци, съобразно йерархията за управление на отпадъците

- Провеждане на разяснителни кампании за повишаване информираността и разбирането сред населението и бизнеса за същността, принципите и йерархията за управление на отпадъците; за прилагане разделно събиране на различни потоци отпадъци; за задълженията на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци; за екологосъобразно обезвреждане на отпадъците и запазване на ресурсите;
- Участие на общината в национални и други кампании, като например „Да изчистим България заедно“, „Чиста община – мисия възможна“ за намаляване на отпадъците и опазване на околната среда;
- Въвеждане на наградни схеми на база количество разделно събрани отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло и провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия или включени като част от програмите за честване на празници на общината или конкретно населено място, като специално внимание следва да бъде отделено на работата с подрастващите;
- Получаване на обратна връзка за успеха на прилаганите мерки за управление на отпадъците;

Общината ще използва няколко източника за финансиране изпълнението на мерките в подпрограмата:

- Общински бюджет;
- Средства на общината от отчисленията при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране - в съответствие с разпоредбите на „Наредба №7 от 19.12.2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци“, общината има право да изразходва „до 7% от годишно натрупаните отчисления за осигуряване на информация на обществеността за дейности по управление на отпадъците на територията на общината, свързани с предотвратяване образуването на отпадъците, подготовка за повторна употреба и постигане на целите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци“, за финансиране на мерките, включени в настоящата подпрограма.

Използването на приходите от отчисленията за мащабни информационни кампании се препоръчва от Европейската комисия в Пътната карта за управление на отпадъците за България.

- Средства от Оперативни програми „Околна среда“ и „Добро управление“ за периода 2014-2020г.;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Изпълнението на включените в подпрограмата мерки ще допринесе за повишаване информационната обезпеченост на обществеността по въпросите свързани с управление на отпадъците на територията на община Раднево и постигането на екологосъобразно управление на отпадъците, което ще гарантира чиста и безопасна околна среда за жителите на общината и запазване на ресурсите.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

План за действие към Подпрограмата за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Стратегическа цел 4: „Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците“

Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
✓Осъществяване на контролна дейност от страна на община Раднево, относно управлението на отпадъците	Създаване и поддържане на регистър на обектите, подлежащи на контрол по управление на отпадъците от страна на общината	-	Община	2016-2020г.	Създаден регистър на обектите, подлежащи на контрол по управление на отпадъците от страна на общината	2016г. – въведен в общината регистър на обектите, подлежащи на контрол по управление на отпадъците от страна на общината	До 2020г. – ежегодно се обновяват данните в регистъра на обектите, подлежащи на контрол по управление на отпадъците от страна на общината	Дирекция „ТСУ“	
	Изготвяне на годишен план и годишен отчет за осъществяване на контролна дейност по управление на отпадъците	-	Община	Ежегодно.	Одобрени годишен план и отчет за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	2016г. – въведен в общината годишен план и отчет за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	До 2020г. - ежегодно се обновяват данните в годишния план и отчета за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Дирекция „ТСУ“	

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	Създаване на ел. регистър за резултатите от осъществения контрол по управление на отпадъците, за дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания от общинските контролни органи по управление на отпадъците	-	Община	Ежегодно.	Създаден в общината електронен регистър /актова книга за резултатите от осъществения контрол по управление на дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания от общинските контролни органи по управление на отпадъците	2016г. – въведена в общината актова книга за резултатите от осъществения контрол по управление на дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания от общинските контролни органи по управление на отпадъците	До 2020г. - ежегодно се нанасят данни в електронния регистър/актова книга за резултатите от осъществения контрол по управление на дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания от общинските контролни органи по управление на отпадъците	Дирекция „ТСУ“	
✓Изграждане на информирано поведение и обществени нагласи, относно отпадъците, съобразно с принципите на устойчивото развитие	Въвеждане на интернет страницата на общината актуална информация за управление на отпадъците	-	Община	2016-2017г. постоянно	Осигурен достъп на обществеността до информация, относно всички въпроси по управление на отпадъците в общината	Постоянно през годината – актуализиране на информацията за управление на отпадъците	2016-2017г. - въведени в ел. информационна система на общината и постоянно се обновяват данните за управление на отпадъците	Кмет, зам. кмет „ТСУ, общ. собст. и соц д-ти“, Дирекция „ТСУ“	
	Провеждане на информационни и разяснителни кампании и/или публикуване на статии в местната преса за политиките по предотвратяване на отпадъци – при различни възрастови и	5 000 - годишно	Община, отчисления по чл.64 ЗУО	2016-2020г.	Повишена информираност - общественост, бизнес и ученици запознати с предимствата за предотвратяване на отпадъците и запазване на ресурсите;	Брой реализирани информационни кампании; Бр. публикувани статии в местната преса;	До 2020г. проведени 2 бр. информационни кампании; До края на 2020г. - публикувани 1 бр. статии в местната преса;	Кмет, зам. кмет „ТСУ, общ. собст. и соц д-ти“, Дирекция „ТСУ“	Обществено-ност, бизнес и ученици

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	социални групи за намаляване на дела на рециклируемите материали в битовите отпадъци				Повишено обществено съзнание и култура; Осъзнати екологични рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;				
✓Повишаване ролята на населението в процеса на вземане на решения, относно политиката за управление на отпадъците в общината	Публикуване на обяви за консултации, провеждане на срещи, обществени обсъждания в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове, ОВОС и ЕО на планове и програми в област управление на отпадъците		Община	Постоянен	Осигурени предпоставки за участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно политиката на общината за управление на отпадъците	Ежегодно - бр. проведен обществени консултации; Ежегодно - бр. проведени обществени обсъждания;	До 2020г.- бр. проведен обществени консултации – за всички години; До 2020г. - бр. проведени обществени обсъждания – за всички години;	Кмет, Дирекция „ТСУ“	Население, бизнес, НПО и др.
	Извършване на организиран мониторинг в общината за набиране на предложения, коментари и открояване на проблеми при управление на отпадъците – напр. с ежегодни социологически проучвания или анкети сред обществеността и бизнеса	5 000	Община, отчисления по чл.64 ЗУО	Ежегодно	С цел подпомагане вземането на управленски решения, съобразени с мнението на населението и бизнеса е събрана информация за обществените нагласи, предложения, коментари и специфицирани проблеми	Ежегодно - проведени социологическо проучване или анкета сред обществеността и бизнеса	2020г. – проведени поне 5 бр. социологически проучвания или анкети сред обществеността и бизнеса	Кмет, зам. кмет „ТСУ, общ. собст. и соц д-ти“, Дирекция „ТСУ“	Население, бизнес, НПО и др.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

✓Повишено участие на населението и бизнеса в дейностите с битови отпадъци, съобразно йерархията за управление на отпадъците	Участие на общината в национални и други кампании, като например „Да изчистим България заедно“, „Чиста община - мисия възможна“, за намаляване на отпадъците и опазване на околната среда		Община	Ежегодно	Повишаване участието на населението и бизнеса в дейности по намаляване на отпадъците	Ежегодно - бр. участници; количество събрани отпадъци – тонове		Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, Дирекция „ТСУ“	МОСВ, население, бизнес, НПО и др. заинтересовани страни
	Въвеждане на наградни схеми на база количество разделно събрани отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло и провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия или включени като част от програмите за честване на празници на общината или конкретно населено място, като специално внимание следва да бъде отделено на работата с подрастващите	5 000	Община, отчисления по чл.64 ЗУО	2016-2020г.	Повишаване и стимулиране участието на населението, бизнеса и подрастващите в разделното събиране на отпадъците	Въведени наградни схеми; Ежегодно – бр. проведени мероприятия; бр. участващи фирми, училища, детски градини;	2020г. – всички общински училища, детски градини участват в разделното събиране на отпадъците от хартия, пластмаса и стъкло	Кмет, кметове на кметства, кметски наместници, зам. кмет „ТСУ, общ. собст. и соц д-ти“, Дирекция „ТСУ“	Население, бизнес, подрастващи, организации по оползотворяване с които общината има договор

VI. КООРДИНАЦИЯ НА ПУО С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Разработването на Програмата за управление на отпадъците в община Раднево за периода 2016-2020г. е съобразено и координирано както с национални, така и с общински програмни документи, като са отразени приоритетните потребности на общината в областта на управление на отпадъците. Общинската програма за управление на отпадъците е елемент от цялостната система за планиране развитието на общината и регион Стара Загора, поради което нейното изпълнение е пряко свързано с изпълнение на програмните документи на общината, т.е. за получаване на добри резултати е необходимо да се постигне синергичен ефект при изпълнение на дейностите във всички програмни документи на местно ниво.

VI.1. Координация с програмни документи на национално ниво

При разработването на настоящата ПУО са взети в предвид основните предвиждания в следните национални програмни документи, както следва:

 „Национален план за управление на отпадъците 2014-2020г.“ и „Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъците“

„Националният план за управление на отпадъците“ (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците. В страната ни съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

За първи път в страната ни е разработена и „Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци“ (НППОО) в съответствие с изискванията на РДО и на чл.50 от ЗУО, която е неразделна част от НПУО и определя мерките за прилагане на най-високото ниво в йерархията на управление на отпадъците. Успешното изпълнение на плана ще доведе до предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и човешкото здраве и намаляване на използването на първични природни ресурси. Планът подпомага централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране. НПУО е напълно съобразен с основните цели в европейското екологично право в сектор „Отпадъци“ и съдържа ключови цели, за постигането на които в НПУО и НППОО са предвидени програми от мерки Някои от тези ключови цели в сектор „Отпадъци“ за Р България са изброени по-долу:

Отпадъчни потоци	Година	Цел
Биоотпадъци	2016	Разделно събрани и оползотворени - мин. 25% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014г.;
	2020	Разделно събрани и оползотворени - мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014г.;
Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	2020	До 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в региона през 1995г.;
Битови отпадъци от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло	2016	Рециклиране на мин. 25% от общото им тегло;
	2018	Рециклиране на мин. 40% от общото им тегло;
	2020	Рециклиране на мин. 50% от общото им тегло;

Строителни отпадъци	2016	Повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци - най-малко 35% от общото тегло на отпадъците;
	2018	Повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци - най-малко 55% от общото тегло на отпадъците;
	2020	Повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци - най-малко 70% от общото тегло на отпадъците;

 „Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020г.)“

Планът е разработен с цел подобряване на околната среда в резултат на намаленото депониране и производството на продукти от биоразградими битови отпадъци, които представляват почти две трети от генерираните битови отпадъци и най-вече ограничаване на емисиите на парникови газове и подобряване на качеството на почвите в страната. В изпълнение на европейската директива за депата за отпадъци предвидените мерки в плана предвиждат количествата биоразградими битови отпадъци да намалее до 50% от депонираните в страната такива отпадъци през 2013г. и до 35% от депонираните в страната такива отпадъци през 2020г.

 „Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020г.“

За първи път този план анализира в детайли състоянието на управлението на отпадъците от строителството и от разрушаването на сгради в страната. Основната цел е да се допринесе за устойчивото развитие на Р.България чрез рециклиране и оползотворяване на 70% от строителните отпадъци към 2020г., което да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните им, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците. Стратегическият план е разработен в съответствие с изискванията на Рамковата директива 2008/98/ЕС за отпадъците и европейската Тематичната стратегия за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране. Планът предвижда нормативни, административни, технически и инвестиционни мерки за поетапно достигане на стратегическата цел. Част от мерките вече са изпълнени – приети са законови разпоредби и специална наредба за третиране на отпадъците от строителството и от разрушаването на сгради, с които са определени: отговорностите на всички участници в процеса – общински и държавни органи, строители, проектантите и консултантите в строителството; поетапните цели за оползотворяване и рециклиране; изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в различните типове строежи; контрола; изискванията към възложителите на обществени поръчки за строителство, за предоставяне на информация и контрол. В процес на изпълнение са и няколко регионални общински съоръжения за третиране на строителни отпадъци с финансиране по ОПОС 2007-2013г.

 „Третия национален план за изменение на климата 2013-2020г.“, и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от сектор „Отпадъци“.

С Третия план за действие по изменение на климата се залагат основите на преход към нисковъглеродно и ресурсно-ефективно развитие на страната ни. Въпреки, че в абсолютни стойности емисиите на парникови газове от сектор отпадъци са намалели с почти 28% спрямо базовата 1988г., сектор „Отпадъци“ генерира емисии на

парникови газове в страната с дял около 6-8% през последните години. Емисиите на парникови газове от депонираните битови отпадъци представляват около 77% от общото количество емитирани парникови газове от сектор „Отпадъци“, а от третирането на отпадъчни води - около 22%. Добивът и оползотворяване на газ от депата не се практикува в страната ни и целият метан от депата се емитира в атмосферата или (в редки случаи) се изгаря. Ето защо основните мерки за сектор „Отпадъци“ в „Третия национален план по изменение на климата“ са насочени към ограничаване на депонирането на битови отпадъци, преустановяване на експлоатацията на депа, неотговарящи на изискванията и закриване на депата с преустановена експлоатация.

Очаква се изпълнението на предвидените мерки в настоящата ПУО в община Раднево да допринесе в значителна степен за изпълнение на регионалните цели /целите в посочените по-горе национални програмни документи, тъй като поставените общински стратегически и оперативни цели са в пълен синхрон с националните цели, приоритети и мерки в областта на управление на отпадъците.

VI.2. Координация с програмни документи на общинско и областно ниво

Програмата за управление на отпадъците е елемент от цялостната система за планиране развитието на общината. Заложените цели и мерки в настоящата общинска програма са синхронизирани и съобразени с ключови общински програмни документи, както следва:

 „Областна стратегия за развитие на област Стара Загора, 2014-2020г.“

Областната стратегия за развитие (ОСР) на област Стара Загора 2014-2020г. е приемник на своя първи аналог (ОСР '2013). Тя е създадена, за да продължи функцията си на основен координатор на областното развитие през втория пореден планов период в контекста на членство в ЕС, като оформя стратегическата рамка за следващия планов период. Заемайки третото йерархично ниво в регионалното планиране под „Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) 2012-2022“, и „Регионалния план за развитие (РПР) на ЮИР“, ОСР следва хронологичния ред за определяне на „... средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на областта в съответствие с предвижданията на НСРР, РПР и другите структуроопределящи политики“. Така ОСР навреме ще поеме и функциите на стратегическа рамка за низходящите в йерархията на регионалното планиране, общински планове за развитие.

Ключовите промени в стратегическата рамка за новия планов период са с носители стратегия „Европа 2020“ и „Териториален дневен ред на ЕС - 2020“, както и българските им интерпретации в Националната програма за развитие „България 2020“. Стратегия „Европа 2020“ въвежда запомняща се формула за развитие през следващия планов период – „интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“. За първи път ЕС има еднозначни цели с количествени измерители. Съобразявайки се с изходната си позиция и прогнозируемите възможности, България поема съответни ангажименти. Същото следва да стори и област Стара Загора.

„Областната стратегия за развитие на област Стара Загора 2014-2020“ визира период от седем години, който ще е белязан с усилията и надеждите за преодоляване на ефектите от глобалната криза. Период, поставящ на изпитание всички нива на планиране и в който успехът ще бъде пряка функция от степента на съобразяване с основните предизвикателства:

- *Демографски промени* – застаряване, намаляване на населението, обезлюдяване, миграция;
- *Глобализация* – необходима конкурентоспособност – качество, ефективност, технологично обновяване;
- *Климатични промени* – уязвимост от наводнения, засушавания, пожари;
- *Енергийна зависимост* – увеличаващ се риск, диверсификация, ВЕИ, енергийна ефективност, зелена икономика;

Глобалната икономическа криза прекъсна положителните тенденции в почти всички сфери на човешка дейност, пораждайки необходимост от преоценка на големите предизвикателства, които за икономически изостанала страна като България, са и реални заплахи. Това са глобализацията, демографския упадък, климатичните промени, енергийната зависимост, възможната загуба на биоразнообразие, природно и културно наследство. В този контекст, въпреки сравнително доброто си позициониране в национален план, и област Стара Загора изпитва негативните ефекти от кризата и от глобалните заплахи. Тяхното преодоляване е възможно и следва да се превърне във фокус на плановия документ.

Затова, независимо от новите реалности, предизвикателства и заплахи, общата представа за желаното бъдещо развитие на областта, продължава да носи позитивни представи и мечти за „динамично развитие“, „устойчиво развитие“, „икономически растеж и заетост“, „подобро качество на живот“, „запазено и валоризирано природно и културно наследство“. В такава насока е формулирана визията за развитие на област Стара Загора, която съдържа представата за бъдещо динамично, устойчиво и хармонично развитие на областта: *„Област Стара Загора – регион с устойчиво развитие, балансирана икономика, базирана на знанието и висок жизнен стандарт, постигнати чрез разумно използване на наличните ресурси и развитие на човешкия потенциал“*.

Областната стратегия определя общата рамка и насоките за регионално развитие на областта и е съобразена с целите и приоритетите на актуалната политика за сближаване на ЕС, както и с целите и приоритетите, залегнали в националните документи за регионално развитие – *„НСРП 2012-2022г.“*, *„НКПР 2013-2025г.“* и *„РПРЮИР, 2014-2020г.“* В съответствие с оценения собствен потенциал и възможностите за развитие на областта, в стратегията са изведени цели и приоритети, насочени към постигане на устойчив икономически растеж при щадящо използване на ресурсите и балансирано социално развитие при поддържане на екологичното равновесие в територията на областта.

В целите на стратегията е заложена идеята за постигане на координация и допълняемост на секторните политики в рамките на областта. В тях е заложено и постигането на териториално сътрудничество за осъществяване на съвместни дейности, включително трансгранично, междурегионално и транснационално сътрудничество. За реализацията на целите и приоритетите на стратегията е необходимо ефективно участие на всички заинтересовани страни и партньори и осигуряване на публичност, прозрачност и информация при изпълнението на стратегията.

Целите и приоритетите на стратегията за развитие на областта отразяват нейната специфика и същевременно интерпретират новата европейска и национална политическа рамка за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Главната цел е формулирана в съзвучие с определената визия за желаното развитие на областната общност като органично пространство от националната и европейската територия, реализиращо динамично и устойчиво развитие с подобро качество на живота и съхранена идентичност на природното и културното наследство. В целта е заложено постигането на просперитет и устойчиво развитие във всички сфери - в

икономическата, в социалната и в екологическата сфера, както и в пространствената структура на областта.

Предвидените цели и мерки в настоящата ПУО на община Раднево ще допринесът за достигане изпълнението на по-долу изброените стратегически и специфични цели и мерки в следните приоритетни области от Областната стратегия за развитие на област Стара Загора, както следва:

- **Стратегическа цел 2: Намаляване на между-общинските неравенства чрез мобилизиране на местните ресурси (социално сближаване); Приоритет 4. Опазване на околната среда и развитие на екологична инфраструктура за устойчиво развитие и инвестиционна привлекателност – Специфична цел 4.3. Подобряване на системата за управление на битови и промишлени отпадъци** – новата ОП „Околна среда” няма да финансира повече изграждането на депа. Акцентът ще се постави върху оптимизацията на системите за управление на отпадъците, включващи финансиране на:
 - Инсталации и съоръжения за оползотворяване и обезвреждане на битови отпадъци;
 - Сепариращи инсталации за битови отпадъци на площадките на регионалните депа;
 - Реконструкция и модернизация на инсеператори;
 - Оптимизиране на системите за събиране и транспортиране на битови отпадъци, включително разделно събиране;
 - Компостиращи инсталации за зелени отпадъци и такива за биоразградими отпадъци от домакинствата;
 - Поетапно закриване и рекултивация на общински депа за неопасни отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания;
 - Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъците чрез обучение и информиране на населението;**Специфична цел 4.6. Включване на превантивни мерки за справяне с природни бедствия и адаптирането на областната територия към климатични промени** – реализуемите мерки в помощ на забавянето на климатичните промени, имащи и икономическа аргументация, са:
 - Оползотворяване на метана от утайки на функциониращи ПСОВ;
 - Изграждане на инсталации за оползотворяване на отделения биогаз от депа за отпадъци;
- **Стратегическа цел 3: Подобряване на координацията и партньорството при изпълнение на плановите документи, развитие на проектен капацитет** - традиционен факт е голямото различие в развитието на град Стара Загора и старозагорската община и останалите общини и населени места. Пространствени балансори в областната територия са само Казанлък и Раднево. В този контекст е важно да се постигне максимално разширяване на позитивното влияние на големия град. Така би се редуцирал нежелания полюс на периферията. Надежден инструмент е постигането на междуобщинско сътрудничество и партньорство за решаване на общите проблеми, както и за постигане на интегрирана социално-икономическа и културна общност в областта. Сътрудничеството и партньорството е необходимо и на по-високи равнища - в рамките на Югоизточния район и извън тях - в национален и наднационален мащаб. Сътрудничеството и партньорството е гаранция за пренасяне на положителни практики и за постигане на общ просперитет на партньорите. **Приоритет 5. Стимулиране**

на вътрешното и външното сътрудничество и партньорство – Специфична цел 5.1. Подобряване сътрудничеството между общините за реализиране на съвместни инициативи, включително за увеличен достъп до източници на финансиране – изграждането на местни партньорства е мощен инструмент за повишени възможности и оползотворяване на местния потенциал за развитие. Инфраструктури, туризъм, култура, екология – това са само част от възможните сфери за сътрудничество и партньорства между общините. Реализацията им зависи единствено от взаимна воля; Специфична цел 5.2. Развитие на сътрудничество с другите области в ЮИР и в страната за реализиране на общи инициативи за регионално и местно развитие – изграждането на регионални партньорства не е традиция, но не е и новост. Създаването им следва да продължи с повишена интензивност и обхват. Това е средство за мултиплициране на капацитета на областните администрации. Средство за подобрена координация и информираност в прилагането на секторните политики в пространствата на съседни области; **Приоритет 6. Повишаване на административния капацитет** – Специфична цел 6.1. Повишаване на капацитета на областната и общинските администрации чрез обучение и развитие на уменията за управление на проекти – постигането на тази цел е решаващ фактор за изпълнение на общинските планове и от там и на стратегията. Подобряването на координацията за управление на средствата от Структурните фондове на ЕС на областно и общинско ниво следва да е в дневния ред на партньорствата и сътрудничествата по предходния приоритет. Това може и следва да стане добър пример за ефективно използване и мултиплициране на собствени ресурси, дори в условия на дефицити. Сред подкрепените мерки по ОП „Техническа помощ и административен капацитет” ще бъдат и:

- Оптимално и ефективно използване на ресурсите чрез ПЧП;
- Координация и партньорство при разработване и изпълнение на стратегии и планове;
- Обучения за управление на проекти;

 „Общински план за развитие на община Раднево 2014-2020г.“, юли 2014г.

Планът за развитие на Община Раднево за периода 2014-2020г. е разработен в рамките на проект „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики от общинска администрация Раднево”, Договор №13-13-105/27.11.2013г., по ОП "Административен капацитет", Приоритетна ос I „Добро управление”, Подприоритет, 1.3. „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики”, Бюджетна линия BG051PO002/13/1.3-07, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз.

Планът интегрира икономическите, екологичните, социалните и инфраструктурните аспекти за постигане на устойчиво местно развитие, като целта е да се формулират приоритетите, мерките и конкретните действия за постигане на устойчиво местно развитие в тяхната взаимна обвързаност и в съответствие със стратегическите документи - Стратегията „Европа 2020”, „Териториалния дневен ред на ЕС 2020” и „Общата стратегическа рамка на ЕС до 2020”. Стратегията е хармонизирана с предвижданията на НСРР и НКПР на България, заедно с „Националната програма за развитие България 2020”, „Националната програма за реформи и секторните стратегии в страната”. ОПР е съобразен с „Регионалния план за развитие на Югоизточен район за периода 2014-2020г.”, „Областната стратегия

за развитие на област Стара Загора за периода 2014-2020г. ". Задължително изискване към общинските планове е да интегрират решенията на областната стратегия на местно ниво. ОПР напълно съответства и на Стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие, неразделен компонент на Областната стратегия за развитие на област Стара Загора.

Визията на община Раднево е „Община Раднево е успешно съчетание между стабилна индустрия, развито селско стопанство и сектор на услугите с чиста околна среда, приветлива и отговорна общинска администрация и модерна инфраструктура“.

Основната стратегическа цел на община Раднево е - превръщане на Община Раднево в модерна българска община с развита икономика, удобна инфраструктура, чиста околна среда, висока заетост и доходи, благоприятна среда за развитие на способностите и талантите на нейното население.

Предвидените цели и мерки в настоящата ПУО на община Раднево ще допринесат за достигане изпълнението на по-долу изброените стратегически цели, приоритети и заложили мерки в Общинския план за развитие, както следва:

- **Стратегическа цел 4: Чиста околна среда в общината; Приоритет 4.3: Намалване на количеството на отпадъци в общината** - предвидени са три мерки за изпълнение за намалване на количеството отпадъци в общината, както следва:
 - Изграждане на Регионално сдружение за третиране на битови отпадъци;
 - Закриване и рекултивация на съществуващо депо за твърди битови отпадъци в гр. Раднево;
 - Изграждане на система за оползотворяване на биоразградими отпадъци;
- **Стратегическа цел 5: Ефективна, отговорна и отзивчива общинска администрация, предоставяща бързи и качествени публични услуги; Приоритет 5.1: Усъвършенстване предоставянето на административни услуги и създаване на е-община Раднево** - предвидени са три мерки за изпълнение за усъвършенстване предоставянето на административни услуги и създаване на е-община Раднево, както следва:
 - Оптимизиране предоставянето на неелектронните административни услуги;
 - Въвеждане на е-община, предоставяща електронни услуги на населението;
 - Подобряване на материално-техническата база и цифровизация на бази данни за община Раднево;

Приоритет 5.2: Повишаване на капацитета за оказване на услуги и управление на проекти - предвидени са три мерки за изпълнение за повишаване на капацитета за оказване на услуги и управление на проекти, както следва:

- Въвеждане на система за непрекъснато повишаване квалификацията на общинската администрация;
- Развитие на материалната база за управление на проекти;
- Развитие на партньорства на местно, национално и международно равнище;

Представените цели и приоритети са разработени и изведени в пълен синхрон с текущите национални и поднационални цели и приоритети, изразени в основните стратегически документи за периода 2014-2020г.

Стратегическа цел 4 – Чиста околна среда в общината, е в съответствие със **Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда**, **Приоритет 1.2. „Развитие на устойчиви форми на**

туризъм и на културните и творчески индустрии в районите” на „Национална стратегия за регионално развитие” и със Стратегическа цел 2: *Намаляване на между-общинските неравенства чрез мобилизиране на местните ресурси (социално сближаване), Приоритет 4. „Опазване на околната среда и развитие на екологична инфраструктура за устойчиво развитие и инвестиционна привлекателност”* на „Областната стратегия на област Стара Загора за 2014-2020г.”

Стратегическа цел 5 – *Ефективна, отговорна и отзивчива общинска администрация, предоставяща бързи и качествени публични услуги, е в съответствие с Приоритет 1. „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила” и Приоритет 6. „Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса”* на „Националната програма за развитие на Република България”, със Стратегическа цел 2: *Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал, Приоритет 2.3. „Развитие на капацитета на националните, регионалните и местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението на регионалното развитие”*; Стратегическа цел 3: *Териториално сближаване и развитие на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество, Приоритет 3.1. „Развитие на трансграничното сътрудничество и мобилизиране потенциала на периферните гранични територии” и Приоритет 3.2. „Развитие на междурегионално и транснационално сътрудничество, включително за постигане на стратегическите приоритети на макрорегионално ниво”* на „Национална стратегия за регионално развитие”, със Стратегическа цел 3: *Развитие подобряване на териториалното сближаване на ЮИР чрез използване на различните форми на териториалното сътрудничество – трансгранично, транснационално и междурегионално* на „Регионалния план за развитие на югоизточен район (ЮИР) за 2014-2020г.” и със Стратегическа цел 3: *Подобряване на координацията и партньорството при изпълнение на плановите документи, развитие на проектен капацитет, Приоритет 5. „Стимулиране на вътрешното и външното сътрудничество и партньорство” и Приоритет 6. „Повишаване на административния капацитет”* на „Областната стратегия на област Стара Загора за 2014-2020г.”.

 „Програма за опазване на околната среда на община Раднево, 2014-2020г.”

Програмата за управление на отпадъците в община Раднево е неразделна част от Общинската програма за околната среда, в която са поставени следните основни специфични стратегически цели:

- **Специфична цел 1:** *Да се постигнат нива на качеството на въздух, които не пораждаат значителни отрицателни последици или рискове за човешкото здраве и околната среда;*
- **Стратегическа цел 2:** *Устойчиво и интегрирано управление на водните ресурси в общината;*
- **Стратегическа цел 3:** *Опазване и поддържане на биологичното разнообразие;*
- **Стратегическа цел 4:** *Подобряване на системата за управлението на отпадъците;*
- **Стратегическа цел 5:** *Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население;*

Формулираните по-горе цели представят не само посоката на развитие на политиката на общината в тази област през следващите няколко години, но са и базиращи за бъдещата стратегия за устойчиво развитие на общината. Целите и приоритетите, залегнали в Програмата са в унисон с националните приоритети изведени в „Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013г.“, „Национална програма за действие по околна среда и здраве 2008-2013г.“, „Стратегически план за биологичното разнообразие 2011-2020г.“, „Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България” и Оперативна програма “Околна среда 2014-2020г.”. Всичките пет стратегически цели на Програмата са свързани с планирани дейности по управлението на отпадъците, предмет на разглеждане от настоящата програма за управление на отпадъците, като по-специално внимание е обърнато на следните:

Стратегическа цел 4: *Подобряване на системата за управлението на отпадъците* - определени са следните конкретни мерки:

- **Мярка 4.1:** Оптимизиране на общинската система за управление на отпадъците;
- **Мярка 4.2:** Намаляване на количествата депонирани отпадъци за сметка на увеличаване на процента на разделно събрания;
- **Мярка 4.3:** Закриване и рекултивация на общинско депо за неопасни и строителни отпадъци в гр. Раднево;

Специфична цел 5: *Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население* - определени са следните конкретни мерки:

- **Мярка 5.1:** Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в общинската администрация;
- **Мярка 5.2:** Привличане на обществеността в процеса на вземане на решения по отношение подобряване състоянието на околната среда;

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Наблюдението, оценката и контрола на отчитане изпълнението на настоящата ПУО в община Раднево са от ключово значение, с оглед проследяване напредъка по постигане на определените цели, срокове и ресурси и навременното предприемане на необходимите действия за преодоляване на възникнали проблеми при реализация на мерките при постигане на програмните цели, а при необходимост и предприемане на действия за актуализация на Програмата.

Текущо наблюдение (мониторинг) представлява процес на системно събиране и анализ на информация, свързана с изпълнение на включените в ПУО мерки и анализиране и оценка степента на изпълнение на целите, както и на проблемите при изпълнението и причините за тях. От съществено значение е да се гарантира, че информацията се събира по един организиран и планиран начин и през редовни интервали. Дирекция „Териториално и селищно устройство“ (ТСУ) ще извършва наблюдение и оценка на ПУО, като събира и систематизира необходимата информация от общинската администрация, относно изпълнението на конкретните програмни мерки. За всяка една от мерките в отделните подпрограми са посочени очаквани резултати от изпълнението, както и индикатори за измерване на изпълнение за мярката. Именно за посочените резултати и определените индикатори ще се събира необходимата информация. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на предвидения график - срок и степента на изразходване на ресурсите.

Наблюдение изпълнението на програмата се контролира от Кмета на община Раднево и упълномощени длъжностни лица от общинската администрация.

Дирекция „Териториално и селищно устройство“ ще анализира и оценява напредъка в изпълнение на мерките, причините за неизпълнение или за изоставане в изпълнението и ще изготвя годишен отчет, който ще отразява резултатите от изпълнените мерки и програмните цели, както и ще предлага съответни корективни действия при наличие на забава в изпълнение на предложените мерки. За измерване информираността, развитието на социалните нагласи и участието на населението и бизнеса е целесъобразно събирането на качествени данни за нивото на разбиране и участието на различни групи от населението в изпълнение на включените в ПУО мерки, ще се извършва чрез организиран мониторинг в община Раднево за набиране на предложения, коментари и открояване на проблеми при управление на отпадъците – напр. с ежегодни социологически проучвания или анкети сред обществеността и бизнеса.

Контролът върху изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява от Общински съвет - Раднево. За целта всяка година в срок до края на месец февруари Дирекция „Териториално и селищно устройство“ ще събира и систематизира информацията за предходната година, като ще изготвя и представя на кмета на общината Годишен отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците в община Раднево за предходната календарна година. Целесъобразно е отчета да съдържа оценка на резултатите от изпълнението на плана на действие на всяка подпрограма, т.е. тенденциите и степента на изпълнение на заложените мерки и цели. Кметът на общината представя отчета пред Общинския съвет - Раднево в срок до 31 март, а при необходимост и предложения за допълване и актуализиране на ПУО. Копие на отчета се представя на Регионалната инспекция по околната среда и водите –

Стара Загора, до 31 март на следващата година, а самият отчет се публикува на интернет-страницата на общината с цел информиране на обществеността. Координацията по подготовката на годишните отчети, обобщаването на резултатите и следенето на изпълнението на ПУО ще се осъществява от оторизиран специалист от Общинската администрация - Дирекция „Териториално и селищно устройство“. Оценка на резултатите и на работата на общинската администрация по изпълнението на ПУО се прави от ОБС при обсъждане на годишния отчет.

Годишният отчет за изпълнение на ПУО ще се изготвя в следния формат:

- Въведение – включва основание за изготвяне на отчета, описва за кого е предназначен и целите на отчета, пояснения за структурата на отчета;
- Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината;
- Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнение на мерките в ПУО:
 - Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;
 - Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на ПУО през годината и предприетите релевантни мерки за преодоляването им;
 - Резултати от извършена оценка и тематични допитвания към края на отчетната година;
 - Напредък по изпълнение на заложените цели и мерки в общинската ПУО;
 - Заключение – изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост;
 - Приложения – напр. графики, таблици, фигури, илюстриращи напредъка по изпълнение на мерките и целите в програмата. В табличен формат се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в Програмата, който е основата за текстовата част на отчета (може да се използва табличния формат от плана на действие във подпрограмите);

Целесъобразно е изготвянето на *междинна оценка на ПУО* след две годишен срок на изпълнение (т.е това е след края на 2017г.), както и на *окончателна оценка на ПУО* в края на срока на изпълнение на общинската ПУО (т.е това е края на 2020г.), които да посочват тенденциите и степента на изпълнение на програмните цели, както и анализ на причините за евентуални проблеми при изпълнението им.

Член 52, ал.3, т.2 от ЗУО поставя най-общи изисквания по отношение на *актуализацията* на Програмата за управление на отпадъците, която може да се извърши в случай на фактически и/или нормативни условия при поява на следните обстоятелства:

- В резултат от въздействието на „външни“ фактори - промени в законодателството, които налагат промяна в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане;
- В резултат на фактори, свързани с изпълнението - значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори, въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат;
- Други непредвидени промени в обстоятелствата, които налагат промени в Програмата.

Процедурата в случай на актуализация може да се извърши от Дирекция „Териториално и селищно устройство“ или ще включва изготвяне на актуализиран

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

вариант на Програмата за управление на отпадъците в община Раднево, провеждане обществени консултации, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение от Общински съвет - Раднево и публикуване за информация на обществеността.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №1

*Анализи на текущото състояние на управление на отпадъците в община
Раднево*

1. АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Йерархия на управлението на отпадъците

В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като приоритетен ред, т.нар. йерархия на отпадъците. Тази последователност *определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците*. Спазването и гарантира най-високо ниво на ефективно използване на ресурсите. Йерархията задава пет възможни начина за институциите и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

 Предотвратяване на образуването на отпадъци

„Предотвратяването” на образуване на отпадъци е определено в Член 3, точка 12 от РДО, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като “Мерки, които се предприемат преди веществото, материалът или продуктът да се превърнат в отпадък, с което се намалява:

- *Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл (количествено предотвратяване);*
- *Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- *Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите (качествено предотвратяване на отпадъците)“;*

 Подготовка за повторна употреба

„Повторна употреба” е определено в Член 3 (13) от РДО, респ. в §1, точка 23 от ДР на ЗУО, като: „Всяка дейност, чрез която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени“.

Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците, тя не е дейност по управление на отпадъка (например, ако едно лице получава един материал, парче плат, директно от настоящия му собственик с намерението да го използва повторно (дори ако са необходими някои ремонтни дейности) за същите цели, това е доказателство, че материалът не е отпадък).

„Подготовка за повторна употреба” е определено в Член 3 (16) РДО, респ. в §1, т.25 от ДР на ЗУО, като: „Проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка“.

По дефиниция, подготовка за повторна употреба е специфичен случай на оползотворяване. Основната разлика между „повторна употреба“ и „подготовка за повторна употреба“ е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на „подготовка за повторна употреба“, въпросният материал е станал отпадък по смисъла на определението за отпадъци. Примери за подготовка за повторна употреба включват ремонт на велосипеди, мебели или електрическо или електронно оборудване, от които притежателите им са се освободили.

Рециклиране

„Рециклиране“ е определено в Член 3 (17) от РДО, респ. в §1, точка 37 от ДР на ЗУО, като: *„Всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества, за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности“.*

Подходът при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физикохимични свойства и да се оползотворява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е ЕС да стане повече от „рециклиращо общество“, което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс. Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране съгласно Рамковата директива за отпадъците, включват (но не само):

- Рециклиране на материали: напр. на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали; стопяване на отпадъчно стъкло в стъклени продукти; употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др. Рециклирането на материали: например пластмасови гранулирани и пелетизирани за екструдирание или формоване, натрошени отпадъци от стъкла, сортиране на отпадъци от хартия, отговарящи на критериите за края на отпадъка;
- Производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите;

Рециклирането включва физическо, химическо или биологично третиране, което води до материал, който вече не е отпадък. Рециклирането е вид оползотворяване на отпадъците.

Друго оползотворяване (напр. оползотворяване за получаване на енергия)

„Друго оползотворяване“, определено е в чл.4 (1) от РДО, като: *„Всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване“ съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране“.* Примери за друго оползотворяване са:

- Изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО, респективно R1 в приложение 2 към §1, т.13 на ЗУО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО, респективно D10 в приложение 1 към §1, т.11 на ЗУО;
- Насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване, съгласно §1, т.10 от ДР на ЗУО, като: *„Дейност по оползотворяване, при която подходящи отпадъци се използват за рекултивационни цели в разкопани участъци или за инженерни цели в строителството на депа и където отпадъкът е заместител на неотпадъчни материали“;*

Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.)

„Обезвреждане“ определено е в Член 3 (19) от РДО, респ. в §1, т.11 от ДР на ЗУО, като: *„Всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има*

като вторична последица възстановяването на вещества или енергия“. Неизчерпателен списък на дейностите по обезвреждане е представен в Приложение №1 на ЗУО.

От това определение следва, че всяка дейност по третиране на отпадъци, която не отговаря на критериите на определението за оползотворяване по подразбиране се счита за обезвреждане. Определението „дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия“ отразява обратно идеята, че всяка дейност по оползотворяване трябва да отговаря на критерия, че „основен резултат“ е „използването на отпадъка за полезна цел“ чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на тази цел.

2. Анализ на националната и общинската нормативна рамка

Законодателна рамка за управление на отпадъците в България

Законът за опазване на околната среда (ЗООС), Законът за устройство на територията (ЗУТ), Законът за управление на отпадъците (ЗУО) и Законът за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане (приет януари 1996г., обн., ДВ, бр.8 от 1996г., доп. и изм. ДВ, бр.113 от 1999г.), заедно със съответните подзаконовни нормативни актове са основните закони в областта на управление на отпадъците в България. Съществуват и други закони и подзаконовни нормативни актове, които оказват влияние върху развитието на сектор „Управление на отпадъците“, като по-важните от тях са споменати в този раздел от Програмата.

 Закон за опазване на околната среда (Обн., ДВ, бр.91 от 25.09.2002г., попр., бр.98 от 18.10.2002г....., изм. и доп., бр.62 от 14.08.2015г., в сила от 14.08.2015г.)

Общите изисквания към опазването на всички компоненти на околната среда (атмосферният въздух, атмосферата, водите, почвата, земните недра, ландшафтът, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие), управлението и контрол на факторите, които оказват вредно въздействие върху нея (отпадъци, шум, химични вещества и антропогенна дейност) са въведени в ЗООС. ЗООС очертава принципите за опазване на компонентите на околната среда - като например „устойчиво развитие“, „предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве“, „предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него“, „участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда“, „информираност на гражданите за състоянието на околната среда“, „замърсителят плаща“ и „интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики“. Освен рамкови разпоредби относно принципите, които трябва да се спазват за опазване на околната среда (и в частност на управлението на отпадъците) и общите задължения на лицата и компетентните органи, в закона са регламентирани и процедурите по извършване на екологична оценка, оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и издаване на комплексни разрешителни или лицензи.

 Закон за устройство на територията (Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., изм. ДВ. бр.105 от 19 Декември 2014г., изм. ДВ. бр.35 от 15 Май 2015г., изм. ДВ. бр.61 от 11 Август 2015г., доп. ДВ. бр.62 от 14 Август 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г.)

Законът урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

С приемането на Закона през 2001г. се въвежда разпоредба общините да осигуряват терените и изграждането на съоръженията и инсталациите за третиране на битовите отпадъци. Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. Това създава допълнителни административни бариери и забавяния на планирането и изграждането им, тъй като се изисква изработването на специален ПУП, дори ако теренът е определен с ОУП или ПУП за промишлени цели. Законът съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания, относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради.

 Закон за местните данъци и такси (Обн. ДВ. бр.117 от 10 Декември 1997г., изм. ДВ. бр.71 от 23 Юни 1998г.,..... изм. ДВ. бр.35 от 15 Май 2015г., доп. ДВ. бр.37 от 22 Май 2015г.)

Регламентира данъци и такси, които се определят от общините и приходите от които постъпват в общинския бюджет, включително такса „Битови отпадъци“. Законът регулира за кои услуги таксата за битови отпадъци се заплаща от потребителите, подхода за определянето ѝ, кои разходи, извършвани от общините, формират таксата, сроковете за заплащането ѝ.

 Закон за управление на отпадъците (Обн. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г.,Обн. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.61 от 25 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г.)

До приемането през септември 1997г. на Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда в България липсва специална правна уредба в тази област. Законът за първи път урежда обществените отношения в сектор „Управление на отпадъците“.

Законът за управление на отпадъците, приет през септември 2003г., доразвива философията на закона от 1997г. и транспонира напълно РДО 75/442/ЕЕС и заедно с наредбите към него се въвеждат изискванията на всички европейски директиви в сектор “Управление на отпадъците”. Към момента на приемане на България като страна член на ЕС през 2007г., законодателството в сектора е хармонизирано с европейското право. С допълненията в закона през 2010г. се въвеждат икономически стимули за предприемане на реални действия за управление на отпадъците, т.е намаляване на депонираните отпадъци и преминаване към регионален принцип на управление на битовите отпадъци. Законът въвежда принципите „замърсителят плаща“, „разширена отговорност на производителя“ и йерархията на управление на отпадъците. Законът въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка“ и „странични продукти“, определя детайлно

контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

Новият ЗУО е приет през 2012г. Той определя правата и задълженията на централните и местните власти; изискванията при трансграничен превоз на отпадъци; изискванията към съоръженията и инсталациите за отпадъци; въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; права и задължения на лицата, генериращи отпадъци и преработващи отпадъци; определя глобите и санкциите за неспазване на закона.

Обхват:

Законът и подзаконовите актове към него се отнасят до следните видове отпадъци:

- Битови отпадъци;
- Производствени отпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци;

Законът изрично изключва от обхвата си 11 вида отпадъци, в т.ч. радиоактивни; отпадъци от миннодобивната промишленост; отпадъчни води и газове; слама и други естествени неопасни материали от селското или горското стопанство, използвани в земеделието и лесовъдството, или за производството на енергия от такава биомаса чрез процеси или методи, които не увреждат околната среда и не застрашават човешкото здраве; трупове на животни и странични животински продукти и др.

Ключовите разпоредби, произтичащи от ЗУО, са:

- Въвежда количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, които да достигнат общините, в следните срокове и количества:
 - до 1 януари 2016г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
 - до 1 януари 2018г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
 - до 1 януари 2020г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло;
- Въвежда изисквания към общините най-късно до края на 2020г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Р България през 1995г. Поетапното постигане на тези цели е заложено чрез *„Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците“*;
- Въвежда поетапни цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес:
 - до 1 януари 2016г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
 - до 1 януари 2018г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
 - до 1 януари 2020г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците;
- Въвежда детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за решаване управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация;
- Регламентира отговорността на собствениците на пътища за почистване на техните сервитути;
- Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5 000 жители и в курортните населени места са задължени от началото на 2013г. да събират

разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО. Наредбите следва да се приемат от общинските съвети до средата на 2014г.;

- Въвежда икономически инструменти:
 - За извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране всеки собственик на депо предоставя обезпечение, покриващо бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото;
 - За обезвреждане на отпадъци на общинско или регионално депо за неопасни отпадъци или на депо за строителни отпадъци се заплащат отчисления за всеки тон депониран отпадък. Отчисленията имат за цел да се намали количеството депонирани отпадъци и да се увеличи рециклирането и оползотворяването им. При изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци отчисленията се намаляват с 50% - когато се изпълнят изискванията за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метал, пластмаса и стъкло и с 50% - когато се изпълнят изискванията за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци;
- Указва изискванията и реда за предоставяне на информация за дейности, свързани с отпадъци;
- Кметовете на общини да организират системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5 000 жители и за курортните населени места;
- Кметовете на общини да осигурят до средата на 2014г. площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места;

Подзаконови нормативни актове към ЗУО

Приети са редица подзаконови нормативни актове, които регламентират задължения за институциите, физическите и юридическите лица. Основните актове, които имат отношение към дейностите на общините, могат да се обособят в четири групи:

- *Подзаконови нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, определящи изисквания към съоръжения и инсталации:*
 - Към площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
 - ✓ Наредба №7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието и горите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр.81 от 17.09.2004г.);
 - За изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци;
 - ✓ Наредба №6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (издадена от министъра

на околната среда и водите, обн., ДВ, бр.80 от 13.09.2013г., в сила от 13.09.2013г.);

- За изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и за съвместно изгаряне на отпадъци;
 - ✓ Наредба №4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр.36 от 2013г.);
- За третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;
 - ✓ Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС №53 от 1999г., ДВ, бр.29/1999г.);
- Към инсталации, произвеждащи титанов диоксид;
 - ✓ Наредба №3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр.49/04.06.2013г.);
- *Подзаконовни нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци:*
 - За утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
 - ✓ Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (приета с ПМС №339 от 14.12.2004г., обн., ДВ, бр.112 от 23.12.2004г.);
 - За строителни отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали;
 - ✓ Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС №277 от 05.11.2012г. (обн., ДВ, бр.89 от 13.11.2012г., в сила от 13.11.2012г.);
 - Две отделни наредби за третиране и за разделни събиране на биоотпадъци;
 - ✓ Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС №275 от 06.12.2013г. (обн. ДВ, бр.107 от 13.12.2013г.);
 - ✓ Наредба за третиране на биоотпадъците, приета с ПМС №235 от 15.10.2013г. (обн. ДВ, бр.92 от 22.10.2013г.);
 - ПХБ;
 - ✓ Наредба за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (приета с ПМС №50 от 09.03.2006г., обн., ДВ, бр.24 от 21.03.2006г.);
 - За опаковки и отпадъци от опаковки;
 - ✓ Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр.85/06.11.2012г., изм. и доп., бр.76/30.08.2013г.);

- ИУЕЕО;
 - ✓ Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС №256 от 13.11.2013г., обн. ДВ, бр.100 от 19.11.2013г., в сила от 01.01.2014г.);
- ИУМПС;
 - ✓ Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (приета с ПМС №1 от 15.01.2013г., обн., ДВ, бр.7 от 25.01.2013г., в сила от 25.01.2013г., изм. и доп., бр.95 от 01.11.2013г., в сила от 01.11.2013г.);
- За отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори;
 - ✓ Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (приета с ПМС №351 от 27.12.2012г., обн. ДВ., бр.2 от 08.01.2013г.);
- За отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
 - ✓ Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС №352 от 27.12.2012г., обн. ДВ., бр.2 от 08.01.2013г.);
- За автомобилни гуми;
 - ✓ Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (приета с ПМС №221 от 14.09.2012г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012г.);

Все още не е приета Наредбата за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебни и здравни заведения, която е съвместна наредба на министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите.

- *Подзаконови нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти:*
 - За отчисленията на разходване на събраните средства за дейностите по закриване и след експлоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци и за отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци;
 - ✓ Наредба №7 от 19.12.2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр.111 от 27.12.2013г.);
 - За заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (ИУМПС, ИУЕЕО, гуми, опаковки, масла, негодни за употреба батерии и акумулатори, полимерни торбички);
 - ✓ Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (приета с ПМС №120 от 30.05.2008г., обн., ДВ, бр.53 от 10.06.2008г., изм. и доп., бр.5 от 20.01.2009г., в сила от 20.01.2009г., изм., бр.45 от 16.06.2009г., бр.69 от 03.09.2010г., изм., бр.85 от 29.10.2010г., в сила от 01.01.2011г., изм. и доп., бр.29 от 08.04.2011г., бр.47 от 22.06.2012г., в сила от 22.06.2012г., изм., бр.75 от 02.10.2012г., в сила от 01.10.2012г., изм. с Решение №9028 от

22.06.2012г. на ВАС на РБ – бр.87 от 09.11.2012г., изм., бр.76 от 30.08.2013г., бр.100 от 19.11.2013г., в сила от 01.01.2014г.);

- За финансова гаранция или еквивалентна застраховка при трансграничен превоз на отпадъци;
 - ✓ Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (приета с ПМС №76 от 31.03.2011г., обн. ДВ., бр.29 от 08.04.2011г.);
- *Подзаконовни нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО:*
 - За класификация на отпадъците;
 - ✓ Наредба №2 за класификация на отпадъците (издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр.66 от 08.08.2014г.);
 - За предоставяне на информация и реда за водене на публични регистри относно отпадъците;
 - ✓ Наредба №1 от 04 юни 2014г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр.51 от 20.06.2014г.);

Законодателна рамка за управление на отпадъците в Община Раднево

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. Чрез такси за различните отпадъци общините не само могат, но трябва много по-активно да стимулират намаляването на образуване на отпадъците, респективно тяхното оползотворяване. В общинските наредби могат да се включат и съвсем конкретни мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, като например ограничаване на ползването на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия.

На територията на община Раднево действат следните Наредби, Програми и Правилници приети от Общински съвет на община Раднево, имащи отношение към управлението на отпадъците:

- „Устройствен правилник на Общинска администрация Раднево“ (утвърден със Заповед №1315/15.07.2016г. на Кмета на община Раднево);
- „Правилник за организацията и дейността на Общинския съвет – Раднево, 2012г.“ (приет с Решение на ОбС №67/28.02.2008г., изм. и доп. с Решения на ОбС №371/03.04.2009г., №65/16.02.2012г., №178/21.06.2012г., №255/27.09.2012г., №547/31.10.2013г. и №619/23.01.2014г. и Решение №33/07.03.2014г., постановено по адм. д. №538/2013г. по описа на Административен съд - Стара Загора);
- „Правилник за вътрешния трудов ред в общинска администрация – Раднево“, 2016г. (утвърден със Заповед на Кмета №459/01.04.2016г.);
- „Програма за опазване на околната среда на община Раднево, 2014-2020г.“ (приета с Решение на ОбС №774 по Протокол №44/31.07.2014г.);
- „Актуализирана общинска програма за управление на дейностите по отпадъците, община Раднево за периода 2011-2020г.“, 2010г. (приета с Решение на ОбС №891/22.02.2011г., Протокол №66/22.02.2011г.);

- „Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“ (приета с Решение на ОбС №688/24.04.2014г.);
- „Общински план за развитие на община Раднево, 2014-2020г.“ (приет с Решение на ОбС №772/31.07.2014г.);
- „Наредба за определяне размера на местните данъци на територията на община Раднево“ (приета с Решение на ОбС №84 от Протокол №7/28.02.2008г., изм. и доп. с Решения на ОбС №602/29.01.2010г., №851 по Протокол №62/28.12.2010г., №868/31.01.2011г., №394/28.02.2013г. и №580/19.12.2013г.);
- „Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Раднево“ (приета на основание чл.9 от ЗМДТ на заседание на ОбС – Раднево, проведено на 30.05.2013г., Протокол №25, с Решение №430/30.05.2013г., изм. и доп. с Решения на ОбС №454/27.06.2013г., №471/25.07.2013г., №520 и №521/19.09.2013г., №581/19.12.2013г., №698/24.04.2014г., №871/18.12.2014г. и Решение №150/13.10.2014г. на Старозагорския административен съд);
- „Наредба за принудителното изпълнение на заповеди за поправяне, заздравяване и премахване на строежи или части от тях на територията на Община Раднево“ (приета с Решение на ОбС №428/30.05.2013г. и влязла в сила от 03.06.2013г.);
- „Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Раднево“ (приета с Решение на ОбС №804/31.07.2014г. и влязла в сила от 01.09.2014г.);

 „Устройствен правилник на Общинска администрация Раднево“ (утвърден със Заповед №1315/15.07.2016г. на Кмета на община Раднево)

В документът ясно са определени организацията на дейността и функционалните задължения на административните звена в общинската администрация на Община Раднево. В състава на общината влизат 22 населени места:

- Общински административен център - гр. Раднево;
- Кметства - с. Боздуганово, с. Даскал-Атанасово, с. Диня, с. Знаменосец, с. Ковачево, с. Коларово, с. Любеново, с. Маца, с. Полски Градец, с. Свободен, с. Сърнево, с. Тихомирово, с. Тополяне, с. Трояново и с. Трънково;
- Кметски наместничества - с. Бели бряг, с. Българене, с. Землен, с. Ковач, с. Константиновец и с. Рисиманово;

Кмет на общината - ръководи цялата изпълнителна дейност на общината и е орган на изпълнителната власт и може да упълномощава и възлага със заповед на заместник кметовете, кметовете на кметства, кметските наместници, секретаря на Общината и други служители от общинската администрация свои правомощия, като определя функциите им. Организира и отговаря за разработването и изпълнението на общинския бюджет, както и организира изпълнението на дългосрочните програми. Възлага изпълнението на свои функции на кметовете на кметствата, кметските наместници, заместник кметовете, секретаря на общината и други длъжностни лица, като координира и осъществява контрол за целесъобразността и законосъобразността при тяхното изпълнение. Осъществява контрол по законосъобразността на актовете и действията на кметовете на кметствата при изпълнение на техните правомощия и може да отменя техни актове.

Кметът на общината се подпомага от двама заместник-кметове:

- *Заместник-кмет „Икономика, евроинтеграция и Обществени поръчки“* - има функции по управление на икономиката и финансите; управление на дейностите по Закона за обществените поръчки и евроинтеграцията;
- *Заместник-кмет „Териториално и селищно устройство, общинска собственост и социални дейности“* - има функции по управление на устройството на територията и строителството, транспорта, стопанската политика, екологията и чистота; управление на общинската собственост, хуманитарните дейности и спорт;

Заместник-кметовете ръководят и осъществяват цялостен контрол върху дейността на подчинените им структури, както и по изпълнението на задачите, произтичащи от функционалната им компетентност.

Кметове на кметства - изпълняват бюджета на Общината в частта му за кметството, организират провеждането на благоустройствени, комунални и други мероприятия, упражняват контрол за законосъобразното използване и отговарят за поддържането, охраната и опазването на общинската собственост на територията на кметството. Приемат мерки за подобряване и възстановяване на околната среда и организират охрана на полските имоти. Изпълняват и други функции, възложени им от кмета на общината.

Кметски наместници - в населените места, които не са административен център на кметство, кмета на общината може да назначи за срока на мандата кметски наместник в съответствие с утвърдената численост и структура на общинската администрация. В изпълнение на своите пълномощия кметският наместник - изпълнява бюджета на общината в частта му за населеното място, организира провеждането на благоустройствени, комунални и други мероприятия, упражнява контрол за законосъобразното използване и отговаря за поддържането, охраната и опазването на общинската собственост на територията на населеното място. Приема мерки за подобряване и възстановяване на околната среда, организира охраната на полските имоти. Осигурява спазването на обществения ред на територията на населеното място. Организира изпълнението на актовете на общинския съвет и на кмета на общината, отнасящи се до територията и гражданите на населеното място.

Секретар на общината - организира, координира и контролира функционирането на общинската администрация за точното спазване на нормативните актове. Отговаря за условията на работа на служителите на общината и за организационно-техническото обзавеждане на службите, като организира деловодството, документооборота в общината и общинския архив. Отговаря за дейността на службите по гражданска регистрация и административно обслужване. Следи изготвянето и отговаря за публикуването на актовете на общината. Утвърждава Вътрешните правила за реда и организацията на административното обслужване на физическите и юридическите лица. Организира атестирането и утвърждава длъжностните характеристики на служителите в общинската администрация. Организира обмен на опит и внедряването на добри практики в работата на администрацията, като организира процеса на обучение на служителите от общинската администрация. Изпълнява задължения на упълномощен представител на ръководството по системата за управление на качеството ISO 9001:2008, както и изпълнява други дейности и задачи, възложени от нормативни актове и Кмета на Общината.

Главен архитект – организира и отговаря за провеждане и контрол върху действията по устройство на територията, според предоставените му правомощия по ЗУТ, както и предлага мотивирано пред Кмета на Общината изменения на устройствени схеми и планове и предлага за одобряване изготвени такива. Също така

издава разрешения за изработване на проект за подробен устройствен план на част от урбанизирана територия в обхват до един квартал; следи и контролира спазването на действащите устройствени планове и схеми; поддържа архиви на одобрените устройствени планове и измененията им и на издадените строителни книжа; поддържа регистри на всички решения за изработване на ПУП и на измененията им, на издадените разрешения за строеж и на въведените в експлоатация строежи; председателства Експертния съвет по устройство на територията; издава визи за проектиране; съгласува, одобрява или отказва съгласуването и одобряването на инвестиционните проекти; одобрява градоустройствени схеми; издава Удостоверения за въвеждане в експлоатация или отказва мотивирано тяхното издаване на завършени строежи от IV и V^{-та} категория; участва в комисии на Община Раднево; отговаря за архитектурно-художественото оформяне на населените места в Общината. При изпълнение на задълженията си Главният архитект се подпомага от *Дирекция „Териториално-селищно устройство“*.

За осъществяване на предварителен контрол, кметът на Общината назначава *финансов контролър*, който осъществява предварителен контрол за законосъобразността преди вземане на решение за поемане на задължение или за извършване на разход. Участва в изграждането и въвеждането на Системите за финансово управление и контрол (СФУК) в общината. Участва в разработването, поддържането, изменението и актуализирането на основните процедури в СФУК при промяна на нормативната база, структурата на общината, както и в отговор на установени грешки, слабости и пропуски в нея. Осъществява контролна дейност за спазване на писмените политики и процедури, въведени от кмета на общината. Изготвя годишният доклад за състоянието и адекватността на СФУК в общината.

Главен вътрешен одитор - подпомага общината за постигане на целите си чрез прилагането на систематичен и дисциплинарен подход за оценяване и подобряване ефективността на процесите за управление на риска, контрол и управление при спазване принципите на независимост и обективност, компетентност и професионална грижа. Идентифицира и оценява рисковете в общината, както и оценява адекватността и ефективността на СФУК. Дава препоръки за подобряване дейността на Общината, както и осъществява дейност по вътрешен одит чрез изпълнение на конкретни одитни ангажименти за даване на увереност или консултиране, съгласно изготвените стратегически и годишни планове и докладва резултатите от тях - представя годишен доклад за дейността по вътрешния одит в Министерството на финансите. Осъществява вътрешен одит във всички структури, програми, дейности и процеси в Общината, вкл. и на разпоредителите със средства от ЕС и на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити и на търговските дружества със 100% общинско участие в капитала. Поддържа връзки с всички дирекции в общинската администрация, външните одитори от Сметната палата, Министерството на финансите – Дирекция “Вътрешен контрол” и Централно хармонизиращо звено за вътрешен одит.

Отбранително мобилизационна подготовка и сигурност – служителите разработват плана за привеждане на общината от мирно във военно положение и провеждане мероприятия по подготовка за работа във военно време; поддържане пунктовете за военновременно управление на общината в техническа изправност; организиране подготовката на ръководния състав за привеждане на общината от мирно във военно положение. Осъществяване и на други задачи, възложени им от кмета на общината, свързани със защита на населението при бедствия и аварии; осъществяване на функциите по Закона за защита на класифицираната информация.

Общинска администрация – осигурява изпълнението на законите, подзаконовите нормативни актове, решенията на Общинския съвет, подпомага Кмета

на Общината при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му, подпомага Общинския съвет и осигурява дейността му, извършва дейност по административно обслужване на гражданите, физическите и юридическите лица. Общинската администрация при осъществяване на своята дейност се ръководи от принципите на законност, равнопоставеност, прозрачност, достъпност, отговорност, целесъобразност и ефективност. Извършването на административни услуги е при спазване на принципите за законност, бързина, достъпност и икономичност на времето по предоставянето на тези услуги, като се спазват изискванията за качествено и удобно за физическите и юридическите лица административно обслужване. Общинската администрация е обща и специализирана, обособена в 5 (пет) дирекции. Извън нея са отделни направления, които упражняват отделни функции по специални закони.

Дирекции и отдели - структурни звена за ръководство, организация, координация и контрол в съответните сфери от работата на общинската администрация, като осъществяват дейност в рамките на предоставените правомощия и функции.

Структурните звена на общинската администрация участват в изготвянето и реализирането на проекти за привличане на средства от национални и международни програми и фондове, за развитие на инфраструктурата и подпомагане дейностите на общината, както и при разработване и реализиране на съвместни програми и проекти с неправителствени организации.

Обща администрация - осигурява технически дейността на органите на местната власт и на специализираната администрация и извършва дейности по административното обслужване на гражданите, физическите и юридическите лица, като е организирана в две дирекции:

- *Дирекция „Административно-правно и информационно обслужване” (АПИО)*, включва два отдела:
 - *Отдел „Гражданска регистрация и административно обслужване”* - подпомага Кмета на Общината при осъществяване на правомощията му, осигурява технически неговата дейност; извършва дейности по административно обслужване на гражданите и юридическите лица; разработва, координира и контролира дългосрочни и краткосрочни програми на дирекцията; Организира и координира поддръжката, актуализирането и развитието на информационните технологии в общината и работи за въвеждане на електронните услуги в общината; Организира и контролира дейността на Центъра за услуги и информация на гражданите (ЦУИГ); Организира и координира работата на администрацията по поддържането на системата за управление на качеството ISO 9001:2008 и организира вътрешния одит; Координира дейността по обучението и повишаване квалификацията на работещите в общинската администрация; Осигурява организационно-техническото обслужване на Общинския съвет; Осъществява деловодната дейност и организира документооборота в общината; Създава електронни регистри на актовете за гражданско състояние; Генерира и поддържа автоматизирания регистър “Население” и Локална база “Население”; Отговаря за съхраняване на документите и картотечните регистри и достъпа до информация на „Локална база данни” (ЛБД); Издава различни видове удостоверителни документи, относно гражданското състояние на гражданите на базата на съществуващите документи; Извършва дейности по припознаване, осиновяване и обработка на свързаните с тях документи; Организира правилното оформяне на документите при

сключването и промяната на трудовите и служебните правоотношения, на допълнителната трудова заетост в съответствие с трудовото законодателство, инструкциите и заповедите на кмета на Общината; Води личните досиета на служителите на общинската администрация и издава документи и удостоверения, свързани с тях; Организира работата и получаването, разпределението и изпращането на кореспонденцията на Общината; Организира съхраняването на архивния фонд на Общината; Поддържа връзки с всички отдели в общинската администрация, Национална агенция по приходите, Районно управление „Полиция“, Дирекция „Бюро по труда“, Дирекция „Социално подпомагане“, ТЗ „ГРАО“ – Стара Загора, ИПА; Организира и осъществява дейността по изграждане на автоматизирана информационна система в общинската администрация; Осъществява дейността по проектиране, внедряване и съпровождане на приложни програмни продукти и технологии при компютъризацията на информационното обслужване и дейностите в общинската администрация; Предприема необходимите организационни и технически мерки за предотвратяване на злоупотреба с данните, чрез използване на система за ниво на достъп; Организира и осъществява дейността по изпълнение „Вътрешните правила за административно обслужване“; Работи за постигане на публичност и обществен престиж, относно дейността на Община Раднево; Организира дейността на общинската администрация по предоставяне на обществена информация (ЗДОИ); Контролира системно заявените и предоставените услуги на гражданите от общината в ЦУИГ; Поддържа връзки с всички отдели в общинската администрация, местни, регионални и национални медии, фирми поддържащи компютърна техника и програмни продукти;

Център за услуги и информация на гражданите (ЦУИГ) - регистрира заявленията, молбите и жалбите на гражданите; Осигурява информация, окомплектоване, приемане на молби и преписки, свързани с гражданско състояние, стопански дейности, общинска собственост, ТСУ; Разпространява информация за извършване на услуги, предоставяни от различни институции в общината и страната; Осъществява обратна връзка с гражданите, извършва събирането на такси и неданъчни приходи на общината; Извършва административни услуги, използвайки принципа „На едно гише“;

- *Отдел „Правен“* – осъществява правното обслужване на Общинската администрация и Общински съвет; Дава мнение по законосъобразността на проектите на актове и решения на Общинския съвет и на проектите на заповеди на кмета на общината; Оказва правна помощ на звената към общинската администрация при осъществяването на техните функции, като дава мнения и съвети по законосъобразността на изготвените от тях проекти за нормативни и административни актове, с изключение на тези, подготвяни от специализираната администрация при упражняване на специалната ѝ функционална компетентност; Осъществява процесуално представителство пред всички органи на съдебната власт по дела, по които страна е общината, кмета или общинския съвет; Представява Общинската администрация и Общинския съвет пред органите на прокуратурата, следствието, полиция, съдебни изпълнители, нотариуси; Организира защитата на интересите на Общината по изпълнението на сключените договори; Кординира законосъобразността на извършените дейности и ги

аргументира пред контролни и ревизионни органи; Организира компетентно проучване и решаване на постъпили молби, жалби, сигнали и предложения на граждани; Участва в разработването на вътрешни правила и правилници на Общинска администрация, както и в наредбите на Общински съвет;

- *Дирекция „Финансово-стопански дейности и управление на собствеността” (ФСДУС)* - извършва оперативно управление на бюджетните и извънбюджетни средства; Извършва счетоводното обслужване на Общината; Изготвя заплатите на служителите на Общината; Изготвя и подава месечни и годишни декларации по ЗДДС и ЗКПО; Изготвя отчети по Закона за статистиката и работна заплата, ДМА и др.; Изготвя баланс в срокове съгласно указания от МФ и др.; Съответните отговорни служители попълват необходимите реквизити и подписват документи по СФУК; Осъществява контрол върху събирането на приходите и разходите на средствата, съгласно утвърдения бюджет, извънбюджетните сметки и фондове на Общината; Контролира законосъобразността на разходите на бюджетни и извънбюджетни сметки; Изготвя проекто-бюджета на Общината, планира приходната и разходната част на общинския бюджет, изготвя отчети за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове; Осъществява техническото обслужване на ръководния екип; Събира и администрира местните данъци и такса „битови отпадъци” - събира касовите плащания по данъчни задължения ЗМДТ; Приема данъчни декларации за придобити недвижими имоти и МПС по реда на чл.14, 17, 54 от ЗМДТ, обработва и определя дължимия данък върху тях от ДЗЛ, поддържа данъчните досиета на ДЗЛ и актуализирането им във връзка с издадени данъчно-ревизионни актове и наказателни постановления по ЗМДТ или промяна в имотното състояние на данъчния субект (продажба, прехвърляне, дарение на движими и недвижими имоти); Води входящи дневници, свързани с администрирането на местните данъци и такси; Извършва проверка на ДЗЛ по отношение на изискуеми местни такси и издава актове за събирането им; Съставя актове за установяване на административни нарушения по ЗМДТ, местните такси и издава наказателни постановления; Поддържа връзки с всички дирекции в общинската администрация, Национална агенция по приходите, Териториално статистическо бюро, Дирекция „Бюро по труда”, Дирекция „Финанси” в областната администрация, Министерство на финансите, Министерство на регионалното развитие и благоустройство, ПУДООС, ИА „Пътища”;

Специализирана администрация - подпомага и осигурява осъществяването на правомощията на органите на местната власт, като е организирана в три дирекции:

- *Дирекция „Обществени поръчки и евроинтеграция”* - включва два отдела:
 - *Отдел „Обществени поръчки”* - подготвя, организира и провежда процедурите по възлагане на обществени поръчки по реда на ЗОП; Организира, поддържа и води вътрешен служебен регистър на проведените обществени поръчки по реда на ЗОП; Отговаря за законосъобразността на правната подготовка на всяка провеждана процедура по възлагане на обществена поръчка; Дава становища по законосъобразността на предоставените условия и задания от другите специализирани направления за организиране на процедура по възлагане на обществена поръчка, като при несъгласие прилага мотивирано мнение; Съхранява копие от сключените договори за възлагане на обществените поръчки по ЗОП, вкл.

- и съставените по тях досиета; Упражнява съвместно с другите специализирани звена от структурата на общината, имащи преки отговорности към конкретните процедури, текущ и последващ контрол по изпълнението на сключени договори за възлагане на обществени поръчки; Изготвя справки и отчети за АОП и за вписване в РОП; Обобщава информация за планираните обществени поръчки, подготвя и изпраща предварителните обявления до АОП и до официален вестник; Архивира досиета на проведените и приключили процедури;
- *Отдел „Евроинтеграция“* – събира, обобщава и представя своевременна и точна информация за възможностите за финансиране на проекти от различни програми на ЕС и други донорски организации; Организира и координира дейността на Общинската администрация и общинските институции по разработване на проектни предложения и кандидатстване на Общината за привличане на инвестиции, в т. ч. - участие в сформирани екипи за подготовка и кандидатстване по различни програми на ЕС и др. национални или регионални програми, както и организира дейността по успешно разработване на проекти в координация с други отдели /дирекции и звена на общината; Извършва текущ мониторинг на проектите с външно финансиране, изпълнявани от общината като бенефициент или партньор; Осигурява публичност и прозрачност относно получените средства по фондове на ЕС, национални и международни програми; Организира разработването и координира изпълнението на стратегии, програми и планове за развитие на Общината; Поддържа връзки с всички дирекции в общинска администрация - Областна администрация - Ст. Загора, Министерства, агенции, фондове и общини от страната и чужбина; Организира запознаването и подпомагането на граждани и фирми от региона с възможности за кандидатстване по български и международни програми за насърчване на инициативността и развитието на бизнеса; Осъществява връзките на Общината с НПО от региона, страната и чужбина, с цел развитието на общината; Участва в дейности по установяване на контакти с представители на международни правителствени и неправителствени организации, дипломатически институции и структури на Европейския съюз със седалища в страната;
 - *Дирекция „Териториално и селищно устройство“ (ТСУ)* – участва в разработването и реализирането на стратегии, прогнози, програми и планове, отразяващи общинската политика за устройство на територията, градоустройството и строителството; Разработва и предлага политиката на Общината в областта на благоустройството; Организира и контролира изпълнението на нормативните актове и приетите наредби на Общинския съвет, касаещи обсега на дейността на дирекцията; Провежда процедури по устройствено планиране на териториите, съгласно ЗУТ - създаване, одобряване и изменение на устройствени схеми и планове; Провежда действия във връзка с одобряването и съгласуването на инвестиционните проекти, разрешаване на строителството, начало на строителството и взаимоотношения в строителния процес, завършване на строителството; Осъществява контрол по прилагане на устройствените планове, одобрените инвестиционни проекти, разрешенията за строеж, определените строителни линии и нива, както и по спазване на действащите нормативни актове по устройство на територията; Поддържа кадастралните планове, включително и

на подземни проводи и съоръжения; Организира създаването и поддържането на архив на одобрените устройствени планове и измененията им, архив на издадените строителни книжа; Организира създаването и поддържането на регистър на всички решения за изработване на ПУП и на измененията им; регистър на одобрените инвестиционни проекти; регистър на издадените разрешения за строеж и регистър на въведените в експлоатация строежи; регистър на издадените протоколи за строителна площадка и ниво; регистър на заповедните книги; регистър на издадените актове по ЗАНН; регистър на издадените констативни актове по ЗУТ; регистър на издадените актове за узаконяване; регистър на техническите паспорти; Разработва и реализира проекти и програми, осъществява контрол в областта на околната среда; Осъществява дейности по изграждане и поддръжка на зелената система, съобразно действащите планове, организира и провежда инициативи, свързани с политиката на Общината по опазване на околната среда; Осъществява дейности по поддържане на естетичен вид на населените места, опазване на общинската собственост и чистота; Отговаря за целесъобразното и законосъобразно изразходване на финансовите средства по бюджета на Общината за екология и чистота на града; Изготвя техническите условия при различните процедури по ЗОП, свързани с устройството, архитектурата и благоустройството; Участва при разработване на проекти за финансиране по оперативните програми и структурни фондове на ЕС, както и други донорски организации за обекти на социалната и техническата инфраструктура, екология и чистота; Изготвя инвестиционната програма на Общината; Организира комплектоването и съхраняването на досиетата в техническия архив; Ръководи и контролира работата на бюджетните звена в сферата на дейностите Благоустройство и комунална дейност - озеленяване и чистота; Поддържа връзка с всички дирекции в Общинската администрация, Областна администрация, Агенция по кадастъра, РДНСК, ДНСК, МРРБ, МОСВ, „ВиК”, Електроразпределителните дружества, Районно управление на полицията, Агенция „Пътна инфраструктура”, Областно пътно управление, Републиканска пътна мрежа, РИОСВ;

- *Дирекция „Общинска собственост и социални дейности”* – структурирана в два отдела:

- *Отдел „Общинска собственост”* – отписва имоти от актовете книги за общинска собственост; Съставя и съхранява актовете за общинска собственост; Води регистри, предвидени в Закона за общинската собственост; Издава удостоверения, относно собствеността и статута на имоти по искане на физически и юридически лица; Отчуждава имоти-частна собственост за общински нужди; Придобиване право на собственост и ограничени вещни права върху имоти; Прекратява съсобственост между общината и други лица чрез - делба, продажба на частта на общината, откупуване на частта на другите лица, замяна; Учредява - право на строеж върху общински поземлени имоти чрез търг или конкурс; безвъзмездно право на строеж върху общински поземлени имоти; право на строеж върху общински поземлени имоти без търг или конкурс; право на ползване върху общински поземлени имоти чрез търг или конкурс; безвъзмездно право на ползване върху общински поземлени имоти; право на ползване върху общински поземлени имоти без търг или конкурс; Изготвя предварителни и окончателни договори в случаите по чл.15, ал.3 и чл.17, ал.2 от ЗУТ; Участва в процедури по учредяване на концесии, упражнява контрол по

изпълнение и прекратяване на сключените договори; Поддържа картотека на нуждаещите се от жилища лица и семейства; Следи стопанисването и управлението на имотите общинска собственост, отдадени под наем и организира ползването им; Следи стопанисването и управлението на обектите общинска собственост на територията на общинските пазари; Следи редовността на плащанията по договорите за наем и за рекламна дейност и изготвя ежемесечни справки за редовността на плащанията и подготвя документи за образуване на дела при просрочени плащания; Организира процедурите и извършва действията по освобождаване на обекти общинска собственост, след прекратяване на договорите за наем; Издава заповеди за изземване по чл.34 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи; Отдава под наем земеделски земи – публична и частна общинска собственост; Отдава под аренда земеделски земи за създаване на трайни насаждения; Управлява общинския горски фонд, съгласно Закона за горите и Правилника за приложението; Организира изпълнението на нормативната уредба, регламентираща осъществяването на стопанската дейност на територията на общината; Разработва, координира и контролира организацията и дейността в търговската мрежа на дребно и едро и в услугите на територията на общината; Планира, ръководи, организира и контролира стопанските дейности и администрира изцяло търговската дейност; Определя категориите на местата за настаняване и заведения за хранене и развлечения в съответствие със Закона за туризма и извършва проверки на място и по документи по спазването на изискванията им; Контролира изпълнението на сключените договори за ел. енергия, вода и телефонни услуги; Ръководи и контролира дейностите по поддръжката на общинската собственост и служителите в бюджетно звено Поддръжка на собствеността, както и на звено „Бани и перални“;

- *Отдел „Социални дейности“* – има следните функции в областите:
 - О *В областта на образованието* – дългосрочно и краткосрочно планиране дейността на учебните и детски заведения, задължителното училищно обучение, средства за издръжка, ремонт и оборудване на учебните и детски заведения, условията за здравословен начин на живот на подрастващите, отдиш, спортна база и стипендии; Поддържа набор от информация и данни, необходими за планирането в сферата на образованието и кадровото осигуряване; Участва със свой представител в провеждането на конкурси за директори на училища; Организира провеждането на конкурси за директори на детските заведения; Подпомага дейността и създава предпоставки за нормалното функциониране на лицензираните спортни клубове, организира и ръководи развитието на детско-юношеския спорт и основните спортни прояви на учащите се в общината, организира поддръжката на наличната спортна база;
 - О *В областта на здравеопазването, социалните услуги и трудовата заетост* – планира и провежда общинската политика в сферата на здравеопазването, социалните услуги и трудовата заетост в съответствие със законите и други нормативни документи; Контролира дейността на социалните, детските, здравните заведения и медицинските специалисти в тях, осъществява контакти с личните лекари и лекарите по дентална медицина в общината; Координира

дейността на Общината с Регионалната здравна инспекция, Районната здравно осигурителна каса и Бюрото по труда по проблемите на здравеопазването и трудовата заетост; Участва в разработването на здравни и профилактични програми на регионално и общинско равнище, както и общински програми и проекти, касаещи трудовата заетост; Организира дейностите по охрана на труда и трудова медицина в Общинска администрация и нейните мероприятия;

- *В областта на културата* – планира и осъществява общинската политика в сферата на културата, изготвяне на годишния културен календар в общината и контрол върху изпълнението му; Координира дейността на културните институции и читалища на територията на общината; Регистрация на различните вероизповедания на територията на общината;
- *В областта на дейности, насочени към противообществените прояви на малолетни и непълнолетни* – административно и техническо осигуряване на дейността на „Местната комисия по борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни“; Осъществява връзка и координация с обществените възпитатели, Детска педагогическа стая, Пробационната служба, отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“, социално-педагогически интернати, възпитателни училища и училищните комисии за борба с противообществените прояви;
- *В областта на интеграцията на малцинствени групи, закрита от дискриминация, почивното дело* – осъществява дейности по организиране провеждането на политиката на Общината за интеграция на малцинствените групи; Изпълнява изискванията на Закона за закрита от дискриминацията; Създава необходимите организационни предпоставки за функциониране на почивното дело;

Кметът на общината е отговорен за изпълнение на дейностите по управление на отпадъците, съгласно Раздел III на ЗУО. Тези дейности в „Устройствен правилник на Общинска администрация Раднево“ са делегирани от него на зам. кмет „Териториално и селищно устройство, общинска собственост и социални дейности“, кметовете на кметства, кметските наместници на населените места в общината и на служителите в специализираната администрация Дирекция „Териториално и селищно устройство“ (ТСУ).

 „Правилник за организацията и дейността на Общинския съвет – Раднево, 2012г.“ (приет с Решение на ОбС №67/28.02.2008г., изм. и доп. с Решения №371/03.04.2009г., №65/16.02.2012г., №178/21.06.2012г., №255/27.09.2012г., №547/31.10.2013г. и №619/23.01.2014г. и Решение №33/07.03.2014г., постановено по адм. д. №538/2013г. по описа на Административен съд - Стара Загора)

Правилникът урежда организацията и дейността на общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация. Организацията и дейността на общинския съвет се определят и осъществяват, съгласно Конституцията на Р България, „Европейската харта за местно самоуправление“, „Закона за местното самоуправление и местната администрация“, действащото законодателство и разпоредбите на правилника. Правилникът има за цел да осигури ефективна организация на работата на общинския съвет, неговите комисии и общинските съветници, взаимодействието им с общинската администрация за осъществяване на

местното самоуправление. Общинският съвет е колективен орган на местното самоуправление и осъществява своите правомощия при спазване принципите на законност, публичност, отговорност, гражданско участие. В Правилникът са делегирани дейностите на Общинския съвет, някои от които са:

- Създава постоянни и временни комисии и избира техните членове;
- Одобрява общата численост и структурата на общинската администрация в общината и кметствата по предложение на кмета на общината;
- Приема и изменя годишния бюджет на общината, осъществява контрол и приема и изменя отчета за изпълнението му;
- Определя с наредби:
 - Размера на местните данъци при условията, по реда и в границите, определени в ЗМДТ;
 - Размера на местните такси и цени на услуги по ред определен в ЗМДТ;
- Приема решения за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество и определя конкретните правомощия на кмета на общината и кметовете на кметства;
- Приема решения за създаване и одобряване на устройствени планове и техни изменения за територията на общината или за части от нея при условията и по реда на ЗУТ;
- Приема стратегии, прогнози, програми и планове за развитие на общината, които отразяват и европейските политики за развитие на местните общности;
- Определя изискванията за дейността на физическите и юридическите лица на територията на общината, които произтичат от екологичните, историческите, социалните и другите особености на населените места, както и от състоянието на инженерната и социалната инфраструктура;
- Приема решения за участие на общината в сдружения на местни власти в страната и в чужбина, както и в други юридически лица с нестопанска цел и определя представители на общината в тях;
- Създава кметства при условия и по ред, определени със закон;
- Прави предложения за административно-териториални промени, засягащи територията и границите на общината;
- Упражнява текущ и последващ контрол върху изпълнението на приетите от него актове;
- Приема правилници, наредби, инструкции, решения, декларации и обръщения по въпроси от местно значение;

В приетият в общината правилник дейността по управление на отпадъците е делегирана на постоянната общинска Комисия по *„Селско стопанство, води, гори и опазване на околната среда“*, която е постоянна оперативна структура към Общинския съвет на общината за координиране и подпомагане работата на Общинската администрация. Всички въпроси, касаещи управлението на отпадъците на територията на общината се внасят за обсъждане от комисията. След дебатиране, изготвяне на становище и проект за Решение, обсъждания материал се внася за разглеждане на заседание на Общинския съвет.

 „Правилник за вътрешния трудов ред в общинска администрация – Раднево, 2016г.“ (утвърден със Заповед на Кмета №459/01.04.2016г.)

Правилникът урежда вътрешния трудов ред в Общинската администрация, както следва:

- Административно ръководство. Права и задължения;

- Права и задължения на служителите;
- Работно време, почивки и отпуски;
- Трудова дисциплина, дисциплинарни наказания, отличия;
- Организация на труда;
- Организация на вътрешния ред, пропускателен режим и охрана сградата на общинската администрация;

Правилникът има за цел да съдейства за укрепване на вътрешния трудов ред и за повишаване ефективността на работата на Общинската администрация.

Общината се ръководи от кмет, като орган на изпълнителната власт. За изпълнение правомощията на Кмета на Общината и реализиране на програмата му, работи ръководство, което включва:

- Заместник кмет „Икономика, евроинтеграция и обществени поръчки”;
- Заместник кмет „ТСУ, общинска собственост и социални дейности”;
- Секретар;

Работата на ръководството на Общината се подпомага от:

- Гл. архитект;
- Финансов контролор;
- Гл. вътрешен одитор;
- Директори на дирекции;
- Началници на отдели;
- Юристи;
- Гл. експерт „ОМП” и гл. специалист „Общ. ред и сигурност”;
- Ръководители на други бюджетни звена, структурирани към Общинската администрация;

 „Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“ (приета с Решение на ОбС №688/24.04.2014г.)

Наредбата урежда екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Раднево, като съвкупност от права и задължения, по отношение на дейностите за управление на отпадъците на физическите лица, които живеят или временно пребивават в Общината, както и на юридическите лица, които осъществяват дейност на нейната територия.

Наредбата регламентира извършването на дейностите по изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на следните видове отпадъци на територията на Общината:

- Битови отпадъци (БО), включително биоотпадъци;
- Строителни отпадъци (СО);
- Производствени отпадъци (ПО);
- Опасни отпадъци (ОО);
- Масово разпространени отпадъци (МРО);
- Отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ);

и поддържане на чистотата на територията на Община Раднево.

В раздел II *„Права и задължения на кмета на общината“* са описани конкретните задължения и отговорности на органите на местно ниво, които са в съответствие с Раздел III *„Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация“* на ЗУО. Съгласно чл.3 (1) от Наредбата, Кметът на общината:

- Организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на територията на Общината, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците (ЗУО);
- Осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци (БО) се обслужва от Общината или от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане;
- Осигурява достатъчно количество съдове за събиране на битовите отпадъци (контейнери, кофи) така, че при определена честота на извозване да не се допуска препълването им;
- Организира почистването на отпадъци от общинските пътища, уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- Определя границите на районите, включени в системата на организирано поддържане на чистотата, вида на услугите, които ще се извършват в съответния район и честотата на сметоизвозване;
- Предлага за одобрение от Общински съвет план-сметка за разходите по поддържане на чистотата и размер на таксите за „битови отпадъци“;
- Отговаря за избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци;
- Отговаря за организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на Общината;
- Организира прилагането на системи за разделно събиране на битови отпадъци на територията на общината, включително отпадъци от опаковки (хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло), като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки;
- Организира дейностите по разделно събиране на МРО и/или оказва съдействие на организациите по оползотворяване на МРО, в т.ч определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на МРО;
- Организира дейностите по разделно събиране на опасни отпадъци от общия поток битови отпадъци и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
- Организира разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
- Осигурява чрез разнообразни форми и средства информирането на обществеността, относно прилагането на разпоредбите за управление на отпадъците;
- Поддържа регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на Общината;
- Организира осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и др.;

- Отговаря за предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешените за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им;
- Организира съвместно с Дирекция „Бюро по труда” – Раднево ангажиране на трайно безработни лица в общината, в дейностите по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване;
- Организира провеждането на мероприятия за почистване и хигиенизиране на населените места с привличане на широко обществено участие;
- Контролира дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на битови и строителни отпадъци;

Кметът на общината упълномощава кметовете и кметските наместници на населените места и отговорните длъжностни лица от общинската администрация за изпълнение на правата и задълженията си по управление на отпадъците.

С наредбата се урежда организацията на дейностите по третиране на МРО, съгласно раздел VII *„Организация на дейностите по третиране на масово разпространени отпадъци”*, които са:

- Отпадъци от батерии и акумулатори;
- Отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ЕЕО);
- Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- Отпадъци от моторни превозни средства;
- Отпадъци от опаковки;
- Излезли от употреба пневматични гуми;

Съгласно наредбата, в община Раднево МРО се събират разделно от другите отпадъци и не се изхвърлят в съдовете за битови отпадъци, като:

- Производителите и/или вносителите на батерии и акумулатори отговарят за:
 - Разделното събиране на негодните за употреба батерии и акумулатори;
 - Рециклирането и оползотворяването на разделно събраните негодни за употреба батерии и акумулатори;
 - Екологосъобразното обезвреждане на негодните за употреба батерии и акумулатори и отпадъците от тях, които не могат да бъдат рециклирани и/или оползотворени;
- Дейности по събиране, съхраняване, преработване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) имат право да извършват само лица, притежаващи съответното разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ издадено по реда ЗУО за съответната дейност;
- Лицата по събиране, съхраняване, преработване и/или обезвреждане на НУБА са длъжни да осъществяват конкретната дейност, в съответствие с разпоредбите на *„Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори“* и *„Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци“*;
- Всички търговски обекти на територията на Общината, където се предлагат батерии са и места за събиране на негодни за употреба батерии;
- Лицата, които стопанисват обектите на територията на Общината, където се предлагат батерии, са задължени да предвидят места за поставяне на специализирани съдове за събиране на негодни за употреба батерии и да осигурят достъп до тях;
- Дейности по събиране, съхраняване, транспортиране, преработване и/или обезвреждане на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

(ИУЕЕО) (в т.ч домакински уреди, информационно и телекомуникационно оборудване, потребителски уреди, осветителни тела, електрически и електронни инструменти, електрически и електронни играчки) имат право да извършват само лица, притежаващи съответното разрешение по чл.35 от ЗУО за съответната дейност;

- Лицата по събиране, съхраняване, транспортиране, преработване и/или обезвреждане на ИУЕЕО са длъжни да осъществяват конкретната дейност в съответствие с разпоредбите на *„Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване“* и *„Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци“*;
- Лицата извършващи продажби на крайни потребители са длъжни да приемат обратно ИУЕЕО и да поставят в търговските си обекти табели с информация за възможните места за предаването им;
- Дейности по събиране, съхраняване, преработване, транспортиране и/или обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти имат право да извършват само лица, притежаващи съответното разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ издадено по реда на ЗУО за съответната дейност;
- Лицата по събиране, съхраняване, преработване, транспортиране и/или обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти са длъжни да осъществяват конкретната дейност в съответствие с изискванията на *„Наредбата за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти“* и *„Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци“*;
- Физическите и юридическите лица и едноличните търговци, предлагащи за продажба моторни и трансмисионни масла, поставят на подходящи и достъпни места в търговските си обекти списъка на определените места за смяна на отработени масла;
- Дейности по събиране, съхраняване, преработване и/или обезвреждане на излезли от употреба пневматични гуми имат право да извършват само лица, притежаващи съответното разрешение по реда на ЗУО за съответната дейност;
- Изграждането на събирателни пунктове за излезли от употреба пневматични гуми е задължение на лицата по събиране, съхраняване, преработване и/или обезвреждане на излезли от употреба пневматични гуми, притежаващи съответното разрешение по реда на ЗУО за съответната дейност;
- Местата за събирателните пунктове се съгласуват с Кмета на Община Раднево;
- Гражданите, едноличните търговци и юридическите лица са длъжни да предават излезлите от употреба пневматични гуми само на определените събирателни пунктове;
- Дейностите по събиране, съхранение, разкомплектоване, преработване и/или обезвреждане на излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), компоненти и материали от тях имат право да извършват само лица, притежаващи документ по чл.35 от ЗУО за съответната дейност;
- Лицата по събиране, съхранение, разкомплектоване, преработване и/или обезвреждане на ИУМПС, компоненти и материали от тях са длъжни да осъществяват конкретната дейност в съответствие с изискванията на *„Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства“* и

„Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци“;

- Дейностите по разделно събиране, транспортиране, сортиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки се извършват от лица, притежаващи съответното разрешение издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО за съответната дейност или от лица притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздел I и II от ЗУО;
- Кметът на общината определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки;
- Община Раднево дава възможност на ползватели на търговски обекти и административни, стопански и производствени сгради да използват организираната система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на Общината;

В наредбата е заложен принципа *„пълна отговорност на замърсителите“* – потребителите да заплащат пълните разходи както по производството и потреблението на продуктите, така и свързаните с тях разходи по опазване на околната среда, т.е. превръщането на разходите за околна среда е важен фактор при вземане на решения. Най-често прилаганият икономически регулатор в контекста на принципа *„замърсителят плаща“* е въвеждането на различни такси, а при неизпълнение на регламентирания с нормативните актове задължения, пълната отговорност предполага заплащането на глоби, което също се регламентира с наредбата.

Наредбата определя организацията на дейностите по управление на строителните отпадъци и излишните земни маси (образувани от ремонтната дейност на домакинствата и когато общината е възложител на СМР); третиране на производствените и неопасните отпадъци; третиране на ОЧЦМ и управление на биоразградимите отпадъци в община Раднево.

С оглед транспониране на националното законодателство в област управление на отпадъците на местно ниво, е необходимо в *„Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“* да се отчете и регионалният принцип на управление на отпадъците, т.е. Регионалният център за управление на отпадъците – Стара Загора, както и е необходимо с наредбата да се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО.

Съгласно чл.19 на ЗУО, Раздел III „Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация“ са както следва:

- Кметът на общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на този закон и наредбата по чл.22;
- Кметът на общината осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица по чл.35, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане;
- Кметът на общината отговаря за:
 1. Осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
 2. Събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;

3. Почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
4. Избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината;
6. Разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
7. Организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
8. Изпълнението на решенията по чл.26, ал.1 на общото събрание на регионалните сдружения по чл.24, ал.1 и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
9. Организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл.13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
10. Разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
11. Осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
12. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл.12;
13. Осигуряването на информация на обществеността по т.1-12, 14 и 15 чрез интернет страницата на общината, както и по друг подходящ начин;
14. Поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на общината;
15. Предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им;

Съгласно чл.20 на ЗУО, Кметът на общината организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общинския съвет, със:

- Организации по оползотворяване, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III, и/или
- Други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II, за извършване на дейности по събиране,

транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на общината, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда;

- С договорите се урежда разделното събиране на отпадъци от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдих, забавления и туризъм. С договорите се определят най-малко следните условия:
 - Изискванията към системата за разделно събиране на отпадъците от домакинствата, в т.ч обслужвано население, вид, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;
 - Количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от домакинствата и подобни отпадъци, както и условията и редът за отчитане на тяхното изпълнение;
 - Задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране на територията на общината;
 - Задълженията за предоставяне на информация на гражданите на общината по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността;

Съгласно чл.22 на ЗУО:

- Общинският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на своя територия, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси;
- С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл.19, ал.3, т.11;
- Общинският съвет публикува на своята интернет страница и подлага на обществено обсъждане проекта за наредба. В обсъждането могат да участват всички заинтересовани лица, органи и неправителствени организации;

 „Наредба за определяне размера на местните данъци на територията на община Раднево“ (приета с Решение на ОбС №84 от Протокол №7/28.02.2008г., изм. и доп. с Решения на ОбС №602/29.01.2010г., №851 по Протокол №62/28.12.2010г., №868/31.01.2011г., №394/28.02.2013г. и №580/19.12.2013г.)

С Наредбата се уреждат отношенията, свързани с определяне размерите на местните данъци на територията на община Раднево. В общинските бюджети постъпват следните местни данъци:

- Данък върху недвижимите имоти;
- Данък върху наследствата;
- Данък върху даренията;
- Данък при възмездно придобиване на имущества;
- Данък върху превозните средства;
- Патентен данък;

- Туристически данък;

Размерите на местните данъци в община Раднево се определят с Наредбата при условията, по реда и в границите, определени в „Закон за местните данъци и такси“. Когато до края на предходната година общинския съвет не е определил размера на местните данъци за текущата година, местните данъци се събират на базата на действащия размер към 31 декември на предходната година. Съгласно Наредбата, не се допускат изменения в приетите от общинския съвет размер и начин на определяне на местните данъци в течение на годината. Установяването, обезпечаването и събирането на местните данъци се извършват от служители на общинската администрация, определени със заповед на кмета на общината, по реда на ДОПК. Общинският съвет определя условията и реда за информиране и обсъждане с гражданите и бизнеса на предложените за определяне размери на местните данъци.

 „Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Раднево“ (приета на основание чл.9 от ЗМДТ на заседание на ОбС – Раднево, проведено на 30.05.2013г., Протокол №25, с Решение №430/30.05.2013г., изм. и доп. с Решения на ОбС №454/27.06.2013г., №471/25.07.2013г., №520 и №521/19.09.2013г., №581/19.12.2013г., №698/24.04.2014г., №871/18.12.2014г. и Решение №150/13.10.2014г. на Старозагорския административен съд)

С Наредбата се уреждат отношенията, свързани с определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на предоставяни на физически и юридически лица услуги, реда и срока на тяхното събиране на територията на Община Раднево. На територията на общината се събират следните местни такси:

- За битови отпадъци;
- За ползване на пазари, тържища, панаири, тротоари, площи, улични платна и терени с друго предназначение;
- За ползване на детски ясли, детски кухни, детски градини, домове за социални грижи, лагери, общежития и други социални услуги;
- За технически услуги;
- За административни услуги;
- За гробни места;
- За притежаване на куче;
- Други местни такси определени със закон;

Размерът на местните такси и цени на услуги се определя при спазване на следните принципи:

- Възстановяване на пълните разходи на общината по предоставяне на услугата;
- Създаване на условия за разширяване на предлаганите услуги и повишаване на тяхното качество;
- Постигане на по-голяма справедливост при определяне и заплащане на местните такси;

Местните такси и цени на услуги се събират от общинската администрация, като приходите от тях постъпват в общинския бюджет.

Таксата „битови отпадъци“ се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битови отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно – сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване. Границите на районите и видът на

предлаганите услуги в съответния район, както и честотата на сметоизвозване се определят със заповед на Кмета на общината и се обявяват публично до 30 октомври на предходната година. Таксата се заплаща от:

- Собственика на имота;
- Ползвателя – при учредено вещно право на ползване;
- Концесионера – при предоставяне особено право на ползване – концесия;

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет въз основа на одобрената план-сметка, включваща необходимите разходи за:

- Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и др.;
- Събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, вкл. отчисленията по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците;
- Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване;

Когато до края на предходната година Общинския съвет не е определил размера на таксата за битови отпадъци за текущата година, таксата се събира на база действащия размер към 31 декември на предходната година. Не се събира такса за:

- Сметосъбиране и сметоизвозване, когато услугата не се предоставя от общината;
- Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване – когато услугата не се предоставя от общината;
- Обезвреждане на битовите отпадъци и поддържане на депа за битови отпадъци и други съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци – когато няма такива;

Размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци, а когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от Общински съвет. При определяне размера на таксата в зависимост от количеството на битовите отпадъци се включват разходите по осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и др., събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им; проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране, и оползотворяване на битовите отпадъци, вкл. отчисленията по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците. Когато таксата се определя според количеството на отпадъците измерени чрез броя на необходимите съдове, лицата задължени за таксата подават в Община Раднево, звено „Местни данъци и такси” декларация по образец одобрен от кмета на общината в срок до 30 ноември на предходната година. В декларацията се посочват вида и броя на съдовете за изхвърляне на битовите отпадъци, които ще се използват през годината, съобразно обявената от общината честота на извозване на битовите отпадъци. Към таксата определена според количеството на отпадъците измерени чрез броя на необходимите съдове се прибавя и такса за поддържане на чистота на

териториите за обществено ползване, която се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа определена от Общински съвет.

Таксата „битови отпадъци“ на нежилищни имоти на предприятия се определя:

- Според количеството на битовите отпадъци съобразно вида и броя на съдовете за съхраняването им и честотата на сметоизвозване;
- Пропорционално (в промил) на база отчетната стойност на недвижимите нежилищни имоти на предприятията;

За жилищни и вилни имоти на граждани, както и за жилищни имоти, собственост на физически лица и предприятия, за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване, размерът на таксата се определя пропорционално (в промил) върху данъчната оценка на имота.

Таксата „битови отпадъци“ за жилищни имоти на предприятия и жилищни и нежилищни имоти на граждани се определя:

- Според количеството на битовите отпадъци;
- Пропорционално в промил върху данъчната оценка, съгласно Приложение №2 от ЗМДТ (когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци);

Таксата „битови отпадъци“ за нежилищни имоти на граждани се определя върху данъчната оценка на имота.

С оглед хармонизиране на наредбата с националното законодателство е необходимо, актуално определяне размера на такса битови отпадъци, като се отчете регионалният принцип на управление на отпадъците, т.е. участието на общината в РСУО – Ст. Загора. Съгласно чл.23 (4) ЗУО „Цената за третиране на тон отпадък, постъпил в регионалната система за управление на отпадъците, е еднаква за всички членове на регионалното сдружение и в нея не може да бъде калкулирана печалба за сдруженията“.

 „Наредба за принудителното изпълнение на заповеди за поправяне, заздравяване и премахване на строежи или части от тях на територията на Община Раднево“ (приета с Решение на ОбС №428/30.05.2013г. и влязла в сила от 03.06.2013г.)

С Наредбата се уреждат условията и редът за принудително изпълнение на заповеди за поправяне, заздравяване и премахване на строежи или части от тях на територията на Община Раднево, които се прилагат за следните строежи:

- Строежи, които попадат в разпоредбите на чл.195, ал.4, 5 и 6 от Закона за устройство на територията (ЗУТ);
- Незаконни строежи или части от тях, посочени в чл.147 и чл.151, ал.1 от ЗУТ, и за сгради, съоръжения или части от тях, чието предназначение е променено не по установения за това ред;
- Обекти по чл.56 и чл.57 от ЗУТ, спрямо които са налице обстоятелствата по чл.57а от ЗУТ;
- Строежи по §17 от Преходните разпоредби на ЗУТ;

Преди да се пристъпи към принудително изпълнение на заповедта по чл.195, ал.4, 5 и 6 от ЗУТ, кметът на Общината изпраща покана за доброволно изпълнение до адресата на Заповедта. Срокът за доброволното изпълнение е не по-малко от 14 дни, а за строежите по чл.196, ал.6 от ЗУТ, в случаите, когато е налице непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите срокът за доброволно изпълнение е не повече от 7 дни. Поканата съдържа:

- Име, съответно наименование, и адрес на адресата или адресатите на заповедта;
- Кратко описание на съдържанието на заповедта по чл.195, ал.4, 5 или 6 от ЗУТ, от която произлизат задълженията на адресата й;
- Данни за органа, издал заповедта (име и адрес);
- Предупреждение за пристъпване към принудителни действия при липса на доброволно изпълнение в определения срок;
- Размера и вида на административното наказание (глоба или имуществена санкция), което може да бъде наложено в случай, че задължението не бъде изпълнено доброволно в установения срок;
- Възможност за отправяне на искане за съдействие до органите на полицията или други държавни органи;

В едноседмичен срок след изтичане на срока за доброволно изпълнение, определен със заповедта на кмета на общината по чл.195, ал.4, 5 или 6 от ЗУТ, се извършва проверка по изпълнението от специалисти на общинската администрация, за което се съставя констативен протокол. При установено неизпълнение на заповедта в срока за доброволно изпълнение или при допуснато предварително изпълнение, кметът на общината пристъпва към действия по принудителното и изпълнение.

 „Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Раднево“ (приета с Решение на ОбС №804/31.07.2014г. и влязла в сила от 01.09.2014г.)

С Наредбата се уреждат обществените отношения свързани с планирането, изграждането, поддържането, развитието и опазването на зелената система на територията на Община Раднево. Зелената система обхваща всички озеленени площи, за широко и ограничено обществено ползване в общината, като е предназначена да подобрява жизнената среда и облика на населените места на територията на общината, чрез поддържане на екологични, естетически и защитно-мелиоративни функции. По реда на тази Наредба се утановяват и обезщетяват всички вреди причинени на озеленените площи и декоративната растителност от граждани, стопански и обществени организации, органи на местното самоуправление и държавни органи. Определят и се присъждат обезщетения срещу юридически и физически лица, които солидарно с причинителя отговарят за неговите действия. Не подлежат на установяване и обезщетения, съгласно Наредбата вреди причинени от природни бедствия.

Органите за управление на зелената система са - Кмета на Община Раднево и Общински съвет – Раднево. С Наредбата се определят функциите на структурните звена на Общинска администрация – Раднево по отношение на изграждането, поддържането и опазването на зелената система на територията на общината. Общинският съвет – Раднево управлява качеството на зелената система, функционалното предназначение, като приема наредби и взема решения, относно изграждането и опазването на зелената система на територията на Общината. Кметът на Общината ръководи, координира цялостната дейност по опазване, изграждане и поддържане на зелената система, организира изпълнението на бюджета по дейностите свързани с озеленяване. Кметът на общината или оправомощено от него лице, по реда на §1, ал.3 от Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията (ЗУТ), организира съставянето и актуализирането на публичен регистър на озеленените площи и растителност по чл.63, ал.1 от ЗУТ. Кметът на общината може да прехвърля и възлага своите функции по дейностите свързани със зелената система на ресорния заместник кмет, на ръководителите на структурни звена на общинската администрация или на общинска фирма по озеленяване (или чрез изпълнител избран по реда на Закона

за обществените поръчки), когато това е предвидено с нормативен акт. Главният архитект на Общината и Общински експертен съвет по устройство на територията:

- Ръководят и контролират дейностите по устройственото планиране, проектирането и изграждането на зелената система;
- Разглеждат и приемат задания и проекти на подробни устройствени планове за паркове и градини по чл.62, ал.1 от ЗУТ заедно с план-схемите по чл.62, ал.9 от ЗУТ и по чл.108, ал.2 от ЗУТ;
- Разглеждат и приемат инвестиционни проекти за обекти на зелената система в територии по чл.61, ал.4 от ЗУТ;
- Разглеждат и се произнасят и по други въпроси по изграждането и поддържането на зелената система на Общината;

Дирекция „ТСУ” в Общинската администрация, извършва следните дейности:

- Заверява заснемането и изготвя експертното становище за съществуващата дървесна растителност в имотите, за които се изработват подробни устройствени планове (ПУП) или за които се издава виза за проектиране;
- Изразява становище и дава препоръки за опазване на растителността и извършване на компенсаторно озеленяване;
- Съгласува инвестиционните проекти по част „Паркоустройство и благоустройство”;
- Извършва проверки за паркоустройствените работи към разрешените строежи;
- Контролира качеството на дейностите по поддържане на зелените системи, за което съставят констативни протоколи;
- Прави предписания за извършване на възстановителни мероприятия в случаите по чл.27;
- Изготвя задания за инвестиционни проекти за обекти на зелената система, които се възлагат по реда на ЗОП;
- Контролира изразходването на общинските бюджетни средства за изграждане, поддържане и опазване на общинските озеленени площи;
- Организира създаването и поддържането на публичен регистър на зелените площи;
- Заверява заснемането и изготвя експертното становище за съществуващата дървесна растителност в имотите, за които се изработват подробни устройствени планове (ПУП) или за които се издава виза за проектиране;
- Извършва проверки за паркоустройствените работи към разрешените строежи;
- Контролира качеството на дейностите по поддържане на зелените системи за което се съставят констативни протоколи;
- Прави предписания за извършване на възстановителни мероприятия в случаите по чл.27;
- Извършва периодично поддържане на всичките структурни елементи, вкл. и резитба за оформяне на короните на растенията в общинските озеленени площи и насажденията по улици, алеи и площи;

Планирането и изграждането на зелената система се извършва въз основа на подробни устройствени планове на населените места на територията на общината.

3. Програмни документи на национално и общинско ниво

Управлението на отпадъците на територията на община Раднево ще бъде съобразно изискванията заложи в стратегическите документи на национално ниво.

Национални програми и планове

„Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020г.“

Планът е разработен с цел подобряване на околната среда в резултат на намаленото депониране и производството на продукти от биоразградими битови отпадъци, които представляват почти две трети от генерираните битови отпадъци и най-вече ограничаване на емисиите на парникови газове и подобряване на качеството на почвите в страната. Това е първият план за страната, в който систематично се осъществява задълбочен анализ на проблемите за околната среда в резултат на депонирането на биоразградимите отпадъци, дефинира проблемите и идентифицира необходими мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за преодоляване на проблемите и за изпълнение на целите за поетапно намаляване депонирането на тези отпадъци и увеличаване на тяхното рециклиране и оползотворяване. В изпълнение на европейската директива за депата за отпадъци предвидените мерки в плана предвиждат количествата биоразградими битови отпадъци да намалее, както следва:

- До 2010г. количеството на биоразградимите битови отпадъци, предназначени за депониране, трябва да бъдат намалени до 75% от общото теглово количество на биоразградимите битови отпадъци, образувани през 1995г.;
- До 2013г. количеството на биоразградимите битови отпадъци, предназначени за депониране, трябва да бъдат намалени до 50% от общото теглово количество на биоразградимите битови отпадъци, образувани през 1995г.;
- До 2020г. количеството на биоразградимите битови отпадъци, предназначени за депониране, трябва да бъдат намалени до 35% от общото теглово количество на биоразградимите битови отпадъци, образувани през 1995г.;

Очаква се в резултат на изпълнението на плана до 2020г. да бъде предотвратено депонирането на над 5 млн. т. биоразградими отпадъци. Допълнителен ефект се постига от заместването на фосфатни торове в земеделието с компост. Мерките от плана са заложи и като ключови за постигане на целите на Третия национален план за действие по изменение на климата 2013-2020г. за намаляване на емисиите на парникови газове от сектор „Отпадъци“.

 „Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020г. за намаляване на емисиите на парникови газове от сектор „отпадъци“ – задаващ национални цели и пътища за намаляване на емисиите от парникови газове чрез оползотворяване на отпадъците като ресурси при въвеждане на интегрирани децентрализирани нисковъглеродни практики за устойчиво адаптиране към климатичните промени. Основните мерки за сектор „Отпадъци“ в плана са насочени към ограничаване на депонирането на битови отпадъци, преустановяване на експлоатацията на депа, неотговарящи на изискванията и закриване на депата с преустановена експлоатация, улавяне и изгаряне на биогаза от утайките от ПСОВ, оползотворяване на биоразградими отпадъци за възстановяване и поддържане на почвеното плодородие, за възстановяване и повишаване на съдържанието на почвен въглерод, BioCCS практики.

 „Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България за периода 2011-2020г.“ - е също първи за страната план в разглежданата област, който анализира в детайли състоянието на управлението на отпадъците от строителството и от разрушаването на сгради в страната. В резултат на детайлни анализи на съществуващата ситуация, планът определя за първи път мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за увеличаване на рециклирането и оползотворяване на този поток отпадъци, които в страната основно се депонират. Главната стратегическа цел на плана е до 2020г. да се намали вредното въздействие на строителните отпадъци върху околната среда чрез достигане на поне 70% ниво на рециклиране на строителните отпадъци. В изпълнение на мерките от плана са приети разпоредби в ЗУО от 2012г. и е разработена и приета *„Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани строителни материали“*.

 „Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р.България за периода 2014-2020г.“

Утайките от ПСОВ са отпадък, чието количество в България ще се увеличава поради изграждането на нови канализации и ПСОВ с цел подобряване на качеството на речните и морските води в страната. Планът предлага дългосрочен подход към управлението на този поток отпадъци в страната. Планът прогнозира количествата утайки, които се очаква да бъдат генерирани в резултат на пречистването на отпадъчни води до 2020г., определя възможностите за оползотворяването им и поставя цел до 2020г. този поток отпадъци да бъде 100% оползотворен по екологосъобразен начин, вместо преобладаващо да се депонира. Планът идентифицира недостатъците и пречките, които трябва да бъдат премахнати и преодолені, за да се осъществи въпросната цел. Планът определя възможностите за управление на утайките, образувани в резултат на пречистването на отпадъчните води от населените места. Обезвреждането на утайки чрез депониране трябва да бъде преустановено, което ще увеличи натиска върху операторите на ПСОВ да търсят други методи за обезвреждането им, освен съществуващата в момента възможност за оползотворяването им върху земеделски земи. Главните национални цели приети в плана са:

- Рециклиране и материално оползотворяване на утайки от ГПСОВ – 55% до края на 2016г.; 60% до края на 2018г.; 65% до края на 2020г.;
- Енергийно оползотворяване на утайки от ГПСОВ - 10% до края на 2016г; 20% до края на 2018г.; 35% до края на 2020г.;
- Нулево депониране и нецелево временно съхранение на утайки до 2020г.;

 „Национален план за управление на отпадъците 2014-2020г.“ (НПУО 2014-2020г.) е четвъртият програмен документ на национално ниво за управление на дейностите по отпадъците в Р.България. Основната цел на плана е да обезпечи устойчивото развитие на България чрез прилагане на интегрирана рамка за управление на отпадъците, която да доведе до намаляване на вредните въздействия върху околната среда, като подобри йерархията на управлението на отпадъците чрез разработване подпрограми и мерки за предотвратяване на образуването на отпадъците, постави конкретни количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на конкретни потоци отпадъци. Планът поставя и като приоритетна цел подобряване ефективността в използването на ресурсите.

 Оперативна програма “Околна среда 2014-2020г.”

За програмния период 2014-2020г. в ОПОС са дефинирани приоритетни оси:

- Приоритетна ос 1: Води;
- Приоритетна ос 2: Отпадъци;
- Приоритетна ос 3: Натура 2000 и Биоразнообразие;
- Приоритетна ос 4: Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища;
- Приоритетна ос 5: Подобряване на качеството на атмосферния въздух;
- Приоритетна ос 6: Техническа помощ;

ОПОС 2014-2020г. съществено изискване в новия програмен период е да се реализира стратегията на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж на икономическо, социално и териториално сближаване (Стратегия „Европа 2020“), базирано на европейското и национално законодателство и произтичащите ангажименти на България от членството и в Европейския съюз. Тя е насочена приоритетно към изпълнение на съществени елементи от последователни политики за опазване на околната среда и за изменението на климата. За постигане на целите на стратегията Европа 2020 за програмния период 2014-2020г. са разработени 11 тематични цели, отразени в Регламент (ЕС) №1303/2013. Две от тях - тематична цел 5 и 6 са в основата на приоритетните оси на ОПОС 2014-2020г.:

- ТЦ 5 – Насърчаване на адаптацията към изменение на климата и превенция и управление на риска;
- ТЦ 6 – Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност;

Програми в община Раднево

 „Програма за опазване на околната среда на община Раднево, 2014-2020г.“ (приета с Решение на ОбС №774 по Протокол №44/31.07.2014г.)

Програмата за опазване на околната среда на Община Раднево за периода 2014-2020г. е разработена в рамките на проект: „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики от общинска администрация Раднево“, Договор №13-13-105/27.11.2013г., по Оперативна програма „Административен капацитет“, Приоритетна ос I „Добро управление“, Подприоритет, 1.3. „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики“, Бюджетна линия BG051PO002/13/1.3-07, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз“.

Задачата на общинската програма за опазване на околната среда (ОПООС) е да спомогне за създаване на оптимална екологична обстановка, която да осигурява здравословна жизнена среда на населението в региона. С помощта на програмата се формира адекватна екологична политика на общината и се постига най-ефективното и целесъобразно използване на наличните ресурси.

Програмата е разработена и се базира на анализа и изводите в предходни разработки на общински екологични, стопански, финансови и други проучвания и документи за Общината (Програма за управление на отпадъците, Общински план за развитие 2014-2020г., Програма за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми за наличие на вредни вещества в атмосферния въздух на Община Раднево за периода 2011-2013г., Доклади за оценка на въздействието, Териториален устройствен план и др.).

Целите на програмата са:

- Акцентиране върху най-важните екологични проблеми на общината;
- Сравняване и привеждане в унисон на проблемите с националните и европейски приоритети;
- Обвързване на бъдещите проекти на общинската администрация и мероприятия в програмата с националните, световни тенденции и стратегии по управление на околната среда;
- Създаване на организация за насочване на силите на общинските и държавни органи, частния и държавен бизнес, граждански сдружения, научни организации и гражданството към изпълнение на заложените в плана приоритетни мерки или за предотвратяване на нови замърсявания;
- Откриване на източници за финансиране (национални и международни програми, пред-присъединителни и структурни фондове);

Общата дългосрочна стратегическа цел е подобряване качеството на живот на населението в общината чрез осигуряване на здравословна и благоприятна среда и запазване на богатото природно наследство на основата на устойчиво управление на околната среда. Целите, които си поставя общината са:

- Да се постигне непрекъснат и забележим прогрес в дейността, свързана с околната среда;
- Да се прилагат екологичните изисквания, залегнали в националното и европейско законодателство;
- Да се подобрят дейностите, извършвани в сферата на околната среда като се прилагат принципите на най-добрата практика и технология където е възможно;
- Да се намали риска от екологични замърсявания и катастрофи, като се прилага „Управление на рисковете“ чрез изпълнение на планове и програми, разработени на местно и национално ниво;
- Да се осигури обучение на персонала, чиято дейност оказва пряко или косвено въздействие върху околната среда на общината, по въпроси, свързани с екологичното законодателство;

Визията за опазване на околната среда на община Раднево е основана на дълбокото убеждение на жителите на града да живеят в чист европейски град, уникални природни дадености и богато биоразнообразие. Желанието за висок жизнен стандарт е в унисон с развитието на чиста индустрия, възраждане на традициите в земеделското производство и разширяване на зелените площи.

Устойчивото развитие на Общината е свързано със съхраняването на културните, природни и исторически ценности на града и непрекъснатото развитие на компонентите на околната среда, като първостепенна задача е опазването на чистотата на атмосферния въздух, подобряване на водоснабдяването, почистването на града и опазване на екосистемите и биоразнообразието.

В програмата е представена визията, която описва крайното желано състояние на околната среда на общината според представите на населението и на общинското ръководство: *„Община Раднево с чиста околна среда и без рискове за населението, с просперираща икономика, екологично работещи производства и екологосъобразно селско стопанство“.*

В програмата са формулирани целите, които населението и общинското ръководство смятат за определящи и с чието изпълнение ще се реализират очакванията на хората за едно по-добро бъдеще на общината.

Генерална стратегическа цел: *„Подобряване и поддържане на качеството на живот на населението в Общината, осигуряване на благоприятна околна среда и*

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

запазване природните дадености на региона на основата на устойчиво управление на околната среда“.

За постигане на генералната стратегическа цел на Общината са формулирани следните специфични стратегически цели:

- Специфична цел №1: *Да се постигнат нива на качеството на въздух, които не пораждаат значителни отрицателни последици или рискове за човешкото здраве и околната среда;*
- Стратегическа цел №2: *Устойчиво и интерггрирано управление на водните ресурси в общината;*
- Стратегическа цел №3: *Опазване и поддържане на биологичното разнообразие;*
- Стратегическа цел №4: *Подобряване на системата за управлението на отпадъците;*
 - *Мярка 4.1: Оптимизиране на общинската система за управление на отпадъците;*
 - *Мярка 4.2: Намаляване на количествата депонирани отпадъци за сметка на увеличаване на процента на разделно събиране;*
 - *Мярка 4.3: Закриване и рекултивация на общинско депо за неопасни и строителни отпадъци в гр. Раднево;*
- Специфична цел №5: *Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население;*

Формулираните по-горе цели представят не само посоката на развитие на политиката на общината в тази област през следващите години, но са и базирани за бъдещата стратегия за устойчиво развитие на общината.

Целите и приоритетите в Програмата са в унисон с националните приоритети изведени в „Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013г.“, „Национална програма за действие по околна среда и здраве 2008-2013г.“, „Стратегически план за биологичното разнообразие 2011-2020г.“, „Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България“ и Оперативна програма „Околна среда 2014-2020г.“.

За установяване степента на изпълнение на целите на Програмата е предвидена система за наблюдение и оценка, която работи при условията на:

- Използване на индикатори за наблюдение и оценка;
- Съответствие с принципите на публичност, прозрачност и равнопоставеност;

Отчитане изпълнението на ОПООС се извършва чрез проследяване постижението на индикаторите, които за компонент „Отпадъци“ са:

Индикатор	Мярка	Цел	Срок
Брой жители, обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци	Бр.	20 000	До 2020г.
Брой площадки за биоразградими отпадъци	Бр.	1	До 2020г.
Брой площадки за строителни отпадъци	Бр.	1	До 2020г.
Закрито и рекултивирано Депо за неопасни и строителни отпадъци	Бр.	1	До 2020г.

За наблюдение и оценка изпълнението на ОПООС, координиращ орган е РИОСВ. По отношение реализацията на заложените в програмата цели и мероприятия, основната дейност за координация, изпълнение и отчет е задължение на еколога на Общината. Процесът на организация на изпълнението, мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на Програмата се организира от Кмета на общината или от упълномощено от

него друго длъжностно лице. Контролът по изпълнение на програмата се осъществява от Общински съвет – Раднево, като ежегодно кмета на Общината, внася в Общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. Докладите по изпълнение на програмата се подготвят от експерта от направление “Екология”.

С цел постигане на ефективно управление в дългосрочен план, умелото използване на пазарните условия и насочването на пазарните интереси към отстраняването на негативните последици за околната среда е необходимо да се осигури широка обществена ангажираност при реализиране на действията.

 „Актуализирана общинска програма за управление на дейностите по отпадъците, община Раднево за периода 2011-2020г.“, 2010г. (приета с Решение на ОбС №891/22.02.2011г., Протокол №66/22.02.2011г.)

Актуализацията на Програмата за управление на дейностите по отпадъците на Община Раднево е разработена с основната цел да се определят необходимите мерки за управление на отпадъците в общината, чрез които да се постигне намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от образуваните отпадъци, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите и стимулиране на инвестициите в областта на управление на отпадъците.

Програмата отчита решението на Община Раднево за изграждане на Регионален център за управление на отпадъците – Стара Загора, на който да се депонират всички неопасни отпадъци, генерирани в Общините Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Казанлък, Николаево, Мъглиж, Опан, Павел баня, Раднево, Стара Загора, Твърдица и Чирпан и изграждането на три претоварни станции.

Основната цел на програмата е да допринесе за устойчивото развитие на общината чрез интегрална рамка за управление на отпадъците, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците.

Програмата е разработена в съответствие с принципите на управление на отпадъците, залегнали в международните правни актове, по които Република България е страна, общата европейска и национална политика в тази област, както и основните принципи, на които се основава „Националната програма за управление дейностите по отпадъците“:

- Чиста и здравословна околна среда;
- Пълна отговорност на замърсителите;
- Интегрирано управление на отпадъците;

Планът за действие на програмата включва основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение на поставените в Програмата цели. Планът отразява основно регионализацията в управлението на отпадъците в контекста на кандидатстване по ОПОС за изграждане на РЦУО – Стара Загора и произтичащите от това действия. Планът за действие е разделен на периоди - Краткосрочен план за периода 2011-2015г., в който са заложили 11 цели със съответните мерки за управление на отпадъците; Средносрочен план за периода 2016-2020г., в който са заложили 2 цели със съответните мерки за управление на отпадъците; Дългосрочен план за периода 2021-2030г., в който са заложили също 2 цели със съответните мерки за управление на отпадъците.

Изпълнението на програмата се контролира от кмета на Общината и кметовете на населените места. В общината ежегодно се изготвя отчет за изпълнение на

Програмата. Кметът на Общината внася в Общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. Копие на отчета се представя на Регионалната инспекция по околната среда и водите – Стара Загора, до 31 март на следващата година. Подготовката на годишните отчети, обобщаването на резултатите и следенето на изпълнението на програмата се осъществява от оторизиран специалист от Общинската администрация.

Заложените 11 (единадесет) основни цели в Краткосрочния план за действие, обхващащ периода 2011-2015г. към ПУО са постигнати. Анализирайки степента на изпълнение на заложените мерки /действия от страна на общината, относно управлението на отпадъците по компоненти е повече от 60%. Липсата на необходимите финансови ресурси в общинския бюджет са основната причина за неизпълнение на някои от мерките. Изпълнението на някои мерки предстои, основно тяхното забавяне е резултат от въвеждането през 2016г. в експлоатация на РЦУО-Стара Загора (за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението).

4. Изводи

- В стратегическите документи е променена философията и подхода към отпадъците, т.е. предлага се преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси;
- Нормативната уредба в община Раднево създава необходимите условия за прилагане на националното законодателство в областта на управление на отпадъците;
- Действащият законодателен пакет съдържа конкретни изисквания и количествени цели за намаляване депонирането на отпадъци, за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци и за предотвратяването на отпадъците, като най-високо ниво от йерархията на управление на отпадъците. В тази връзка общината е обезпечена с програмни и нормативни документи, които са хармонизирани с националното законодателство;

5. Препоръки за мерки и дейности за решаване на констатираните от анализа пропуски и несъответствия

- Периодична проверка и актуализация на местната нормативна уредба с оглед хармонизирането и с националното законодателство в областта на управление на отпадъците. С оглед транспониране на националното законодателство в област управление на отпадъците на местно ниво, е необходимо в *„Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“*:
 - Да се отчете регионалният принцип на управление на отпадъците, т.е. Регионалният център за управление на отпадъците – Стара Загора, както и е необходимо с наредбата да се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО;
 - Актуално определяне размера на такса битови отпадъци, като се отчете регионалният принцип на управление на отпадъците, т.е. участието на общината в РСУО – Ст. Загора. Съгласно чл.23 (4) ЗУО *„Цената за третиране на тон отпадък, постъпил в регионалната система за управление на отпадъците, е еднаква за всички членове на регионалното сдружение и в нея не може да бъде калкулирана печалба за сдруженията“*;

- Общината може по-активно да стимулира намаляването на образуване на отпадъците, респективно тяхното оползотворяване, чрез прилагане на различни такси за различните отпадъци, като в общинските наредби могат да се включат и съвсем конкретни мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, като например ограничаване на ползването на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия;
- Въвеждане на информационна система за събиране и обработка на данни за количествата отпадъци в общината, с цел информиране на обществеността;
- Въвеждане на индикатори за наблюдение система за мониторинг на отпадъците;
- За достигане на целта до края на 2020г. общините да ограничат количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995г., е необходимо въвеждане на домашно компостиране в общината;

2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Анализ на битовите отпадъци

1.1. Информационно обезпечение на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните документи:

- „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2011г.“;
- „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2012г.“;
- „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2013г.“;
- „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2014г.“;
- „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2015г.“;
- Данни от ИАОС и НСИ;

1.2. Определение за битови отпадъци

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО битови отпадъци са “отпадъците от домакинствата” и “подобни на отпадъците от домакинствата” (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

„Биоразградими“ са всички битови отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други. „Биоотпадъци“ са биоразградими битови отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

1.3. Състояние и тенденции на битовите отпадъци в община Раднево

На територията на община Раднево се образуват различни по вид и характер отпадъци. Тяхното нарастване и намаляване зависи от няколко фактора:

- Разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване;
- Брой на населението в тях;
- Дейността на населението, като източник на образуването;
- Икономическото положение в сравнение с това в страната;

На територията на общината се генерират основно твърди битови отпадъци. Основните източници на битови отпадъци, приблизително 80% е населението и около 20% са от търговски, административни, социални, фирмени и други подобни обекти. Генерират се също така и производствени отпадъци, които по преценка на експертите са с общ характер и част от тях изискват разделно събиране.

„Битовите отпадъци“ са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговските обекти, занаятчийските дейности, предприятията, обектите за отдих и забавление, когато нямат характер на опасни и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите. Основните източници на отпадъци на територията на общината са гражданите, домакинствата, предприятия, частните фирми, училищата, строителството, животинските ферми, ресторантите, увеселителните заведения, болничните заведения и др.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Количеството на събраните отпадъци се оценява по различен начин, на базата на транспортни документи или чрез измерване. Информацията за количествата и състава на отпадъците е от много голяма важност за вземане на правилни решения за управлението им и оразмеряването на системите, инсталациите и съоръженията за третиране.

Независимо от факта, че има различни източници и разработки на информация, големите различия в представените данни показват, че не съществува достатъчно достоверна система за отчитане и документиране на необходимата информация. Така напр. данните за населението са различни съгласно НСИ и „ГРАО“.

Количествената информация за измерените депонирани твърди битови отпадъци е по получени данни от община Раднево на базата на изготвените от общината през последните 5 години „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2011-2015г., поради което информацията е оценена като достоверна. В следващите таблици са представени количествата депонирани отпадъци от община Раднево, които са депонирани на старото общинско депо в община Раднево, както следва през последните 5 години:

2011г.			
Община	Вид отпадък	Код на отпадъка	Количество депонирани отпадъци /тона/
Раднево	Смесени битови	20 03 01	8 106
	Смесени строителни	17 01 07	825
Общо:			8 931

За 2011г. за община Раднево нормата на депониране е 405,2 кг/жител/година, при население на община Раднево 20 003 жители (по данни на НСИ за брой на населението).

2012г.			
Община	Вид отпадък	Код на отпадъка	Количество депонирани отпадъци /тона/
Раднево	Смесени битови	20 03 01	5 373
	Смесени строителни	17 01 07	428
Общо:			5 801

За 2012г. за община Раднево нормата на депониране е 272 кг/жител/година, при население на община Раднево 19 750 жители (по данни на НСИ за брой на населението).

2013г.			
Община	Вид отпадък	Код на отпадъка	Количество депонирани отпадъци /тона/
Раднево	Смесени битови	20 03 01	7 610,8
	Смесени строителни	17 01 07	509,1
Общо:			8 119,9

За 2013г. за община Раднево нормата на депониране е 390,4 кг/жител/година, при население на община Раднево 19 492 жители (по данни на НСИ за брой на населението).

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

2014г.			
Община	Вид отпадък	Код на отпадъка	Количество депонирани отпадъци /тона/
Раднево	Смесени битови	20 03 01	5 395,9
	Смесени строителни	17 01 07	351,6
Общо:			5 747,5

За 2014г. за община Раднево нормата на депониране е 282,5 кг/жител/година, при население на община Раднево 19 099 жители (по данни на НСИ за брой на населението).

2015г.			
Община	Вид отпадък	Код на отпадъка	Количество депонирани отпадъци /тона/
Раднево	Смесени битови	20 03 01	4 654
	Смесени строителни	17 01 07	946
Общо:			5 600

За 2015г. за община Раднево нормата на депониране е 247,1 кг/жител/година, при население на община Раднево 18 833 жители (по данни на НСИ за брой на населението).

В следващата таблица са представени количествата на образуваните, депонирани, предварително третиращи и рециклирани битови отпадъци, както и събраните строителни отпадъци за страната, през последните години (по данни на НСИ):

България	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.	2014г.
Общо образувани битови отпадъци - хил. тона	4 068	3 572	3 249	3 135	3 193
Образувани битови отпадъци на човек от населението - кг/чов./г.	542	488	446	434	442
Депонирани битови отпадъци - хил. тона	3 041	2 568	2 323	1 860	1 297
Временно съхранени битови отпадъци - хил. тона	0	0	0	0	0
Предадени за рециклиране битови отпадъци - хил. тона	1 003	979	841	271	298
Предадени за предварително третиране битови отпадъци - хил. тона	-	-	-	1 005	1 598
Събрани строителни отпадъци на депа за битови отпадъци - хил. тона	380	508	554	999	534

В община Раднево се наблюдават тенденции сходни с тенденциите в страната, т.е наблюдава се намаление на количествата депонирани смесени битови отпадъци за периода от 2011-2012г., докато през 2013г. има увеличаване на количествата депонирани смесени битови отпадъци, като през следващите години 2014г. и 2015г. отново има спад в количествата депонирани отпадъци, видно от горните таблици. Наблюдаваното намаление се дължи основно на отпадъците от домакинствата, като отпадъците от предприятия и търговските обекти се запазват в същия обем.

През 2014г. в общината са депонирани 282,5 кг/жител битови отпадъци за

годината срещу 180 кг/жител средно за страната (по данни на НСИ за 2014г. при депонирани битови отпадъци – 1 297 хил. тона и население в обслужваните населени места – 7 191 325 жители), което от своя страна вероятно се дължи на по-високата покупателна способност на населението в общината.

По данни на ИАОС за 2013г., количеството на разделно събраните отпадъци на територията на община Раднево, в т.ч.: хартия и картон, стъкло, метали, пластмаси, едрогабаритни, дървесни, текстилни, биоразградими, опаковки, ИУЕЕО, НУБА, ИУГ и др. и предадени в съоръжения за третиране на отпадъци са 3 053 тона. За 2014г. по данни на ИАОС за община Раднево, събраните битови отпадъци предадени за оползотворяване, в т.ч рециклиране са 2 479 тона. Тази информация е от изключителна важност за определяне на общото количество генерирани отпадъци, тъй като тази информация не е налична в общината, поради начина на отчитане за масово разпространените отпадъци.

1.3.1. Норма за натрупване на битовите отпадъци

Нормата на натрупване - представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител.

Количествата образувани битови отпадъци в община Раднево, представени в таблицата по-долу са съгласно докладваните от общината и измерени количества за 2014г. и 2015г. По експертна оценка се използва за 2015г. средна норма на натрупване на битови отпадъци от 247,12 кг/ж и средна норма на натрупване на всички генерирани общински отпадъци от 429 кг/ж.

Образувани битови отпадъци в община Раднево

Генерирани отпадъци в Община Раднево	тона годишно	
	2014г.	2015г.
Битови отпадъци	5 395,90 т.	4 654,00 т.
Отпадъци от опаковки	919,84 т.	902,34 т.
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, гуми, излезли от употреба МПС, батерии и акумулатори	1 559,16 т.	1 576,66 т.
Зелени отпадъци от обществени и други площи	954,95 т.	941,65 т.
Общо от твърди отпадъци	8 829,85 т.	8 074,65 т.

По данни на НСИ за 2014г., средната норма на натрупване за битови отпадъци за страната е 442 кг/ жител/ година. Тази норма е изчислена при население в обслужените населени места 7 191 325 жители и общо образувани битови отпадъци в порядъка на 3 193 хил. тона.

Според „Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци“, утвърдена със Заповед №РД-744/29.09.2012г., за периода 2012-2015г. за населените места от 3 000 до 25 000 жители - нормата на натрупване е 295,5 кг/жит/год., а за населените места под 3 000 жители - нормата на натрупване е 241,7 кг/жит/год. За община Раднево за 2015г. са изчислени средна норма на натрупване на битовите отпадъци от 247,12 кг/ж и средна норма на натрупване на всички генерирани общински отпадъци от 429 кг/ж.

1.4. Морфологичен състав на битовите отпадъци

Друг важен аспект на анализа е определянето на морфологичния състав на отпадъците. Количеството и морфологичният състав на образуваните битови отпадъци варира в зависимост от функционалния тип на населеното място и социалния статус на населението, както и други фактори. През месец април 2016г. стартира проект за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Раднево. Изготвен е един междинен отчет, показващ резултатите от проведеното измерване през сезон пролет. С цел да се отчете сезонната неравномерност и колебанията в състава на отпадъците, изследванията за определяне на морфологичния състав на генерираните отпадъци в общината се извършват през 4-те годишни сезона (по три проби за сезон или общо дванадесет проби за година). Сезонните вариации на количествата и състава на образуваните отпадъци се обуславят от два фактора:

- Различни местни сезонни характеристики и потребителски навици на местното население, изразени в:
 - Натрупване на пепел и сгурия през студените месеци;
 - Сезонно увеличение на зелените отпадъци през лятото и есента;
 - Консумация на различни типове храни (за лятото е характерна консумацията на храни, при които се образуват големи количества отпадъци);
- Сезонно приходящи граждани, които могат да посещават региона с туристическа или друга цел;

Населението на общината възлиза на 18 833 жители, като в град Раднево - общински център живеят 12 013 жители, а в селата - останалите 6 820 жители (съгласно данни от НСИ към м. декември 2015г.) Град Раднево попада в IV^{-та} група - населени места от 3 000 до 25 000 жители (т.е. повечето малки градове, а понякога и села), а всички останали населени места в общината са с население под 3 000 души и попадат в V^{-та} група - населени места от 0 до 3 000 жители (т.е. отглеждането на животни и селскостопанска продукция обуславя понижена потребителска способност в тези региони). Средният доход и безработицата в общината са близки до средните за страната. В общината няма топлофицирани домакинства. На територията на общината има 4 хотела. На територията на останалите населени места в общината няма високо строителство. Над 80% от домакинствата в общината по селата се отопляват на твърдо гориво.

Извършен е морфологичен анализ за определяне състава и количеството на смесените битови отпадъци, образувани на територията на община Раднево през сезон пролет, съгласно „Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци“, разработена и утвърдена от МОСВ със Заповед №РД-744/29.09.2012г.

За целите на извършване на морфологичен анализ на генерираните отпадъци в община Раднево за цялата община са определени три зони за пробонабиране (Зона 1 – Централна градска част; Зона 2 – Периферия на града и Зона 3 – Села), като маршрута на набиране на пробите е определен за всяка една зона поотделно. За осъществяване на пролетното пробовземане е определен обхват на пробовземането с маршрут:

- Зона 1 – Централна градска част на гр. Раднево;
- Зона 3 – с. Боздуганово, с. Земен, с. Ковач и с. Знаменосец;
- Зона 2 – Периферия на гр. Раднево;

По-долу е представен снимков материал, показващ етапите на извършване на морфологичния анализ в община Раднево за пробовземане – сезон пролет:

Пробонабиране Зона 1 – ЦГЧ на гр. Раднево

- Сметовозната машина е с капацитет 18 м³, като събраният смесен битов отпадък се компактира. Машината е с регистрационен номер СА 2762 ХВ. Маршрутът на сметосъбиране е съгласно обхват на пробовземането и обхваща централна градска част на гр. Раднево:

- Извършен е визуален оглед на пробата за наличие на несъответстващи и опасни вещества (такива не са открити и експертния екип продължи с процедурата по пробовземането);
- Извършено е квартуване, съгласно посочения в „Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци“ - „метод на квартуването“ и приложената схема, при което се получи средна проба с тегло 191.15 кг;

СХЕМА НА ОПРОБВАНЕ

- След получаване на средна проба се премина към сортиране на фракциите и тяхното гранулиране през сито, за получаване на гранулометрични резултати за пробата – извършено е пресяване на средната проба през сито

със светъл отвор 40/40 мм, като получената маса отпадъци е определена като „други – неопределими с размер под 40 мм“;

- Останалите отпадъци са разделени по фракции и всяка фракция е измерена на професионална платформена везна за технологични цели тип RW-150 кг S/N 150825001, с възможности за измерване с точност до 0.05 кг;

Измерване на фракциите (Зона 1 - ЦГЧ на гр. Раднево)

Пробонабиране Зона 3 – Села

- Сметовозната машина е с капацитет 18 м³, като събраният смесен битов отпадък се компактира. Машината е с регистрационен номер СА 4465 ТХ. Маршрутът на сметосъбиране е съгласно обхват на пробовземането и обхваща с. Боздуганово, с. Земен, с. Ковач и с. Знаменосец в община Раднево;

- Извършен е визуален оглед на пробата за наличие на несъответстващи и опасни вещества (такива не са открити и експертния екип продължи с процедурата по пробовземането);
- Извършено е квартуване, съгласно посочения в „Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци“ - „метод на квартуването“ и приложената схема, при което се получи средна проба с тегло 182.30 кг;

СХЕМА НА ОПРОБВАНЕ

- След получаване на средна проба се премина към сортиране на фракциите и тяхното гранулиране през сито, за получаване на гранулометрични резултати за пробата – извършено е пресяване на средната проба през сито със светъл отвор 40/40 мм, като получената маса отпадъци е определена като „други – неопределими с размер под 40 мм“;
- Останалите отпадъци са разделени по фракции и всяка фракция е измерена на професионална платформена везна за технологични цели тип RW-150 кг S/N 150825001, с възможности за измерване с точност до 0.05 кг;

Измерване на фракциите (Зона 3 – Села)

Пробонабиране Зона 2 – Периферия на града

- За определяне на морфологичният състав на смесените битови отпадъци, генерирани в Зона 2 – Периферия на града е извършено пробовземане от контейнерите за битови отпадъци (пробовземането е извършено в различен ден от графика на сметоизвозването от фирма „А.С.А. България“ ЕООД). Съдовете са с капацитет 240 л., като събраният смесен битов отпадък не е компактиран. Маршрутът на пробовземането е съгласно разположението на съдовете за битови отпадъци в периферията на гр. Раднево;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

- На определените за целта площадки (по местонахождение на съдовете за битови отпадъци в периферията на града) се изсипват отпадъците от съдовете и се извършва пробовземане – получената проба е с тегло 117.60 кг;
- Извършен е визуален оглед на пробата за наличие на несъответстващи и опасни вещества (такива не са открити и експертния екип продължи с процедурата по пробовземането);
- След получаване на проба с тегло 117.60 кг се премина към сортиране на фракциите и тяхното гранулиране през сито, за получаване на гранулометричните резултати за пробата;
- Съгласно „Методика за определяне на морфологичния състав на смесените битови отпадъци”, разработена и утвърдена от МОСВ със Заповед №РД-744/29.09.2012г., извършено е пресяване на проба с тегло 117.60 кг през сито със светъл отвор 40/40 мм. Получената маса отпадъци е определена като „други – неопределими” с размер под 40 мм;
- Останалите отпадъци са разделени по фракции и всяка фракция е измерена на професионална платформена везна за технологични цели тип RW-150 кг S/N 150825001, с възможности за измерване с точност до 0.05 кг;

Съгласно изискванията на Методиката по зони за пролетната проба са измерени и определени следните фракции смесени отпадъци от територията на община Раднево, показани в таблиците по-долу:

 За Зона 1 – ЦГЧ на гр. Раднево

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОЛЕТНА ПРОБА ЗОНА 1, ВЗЕТА НА 21.04.2016г.		
Морфологична фракция	Маса кг	% съдържание
Хранителни отпадъци	7,25	3,79%
Хартия	5,35	2,80%
Картон	31,35	16,40%
Пластмаса	36,30	18,99%
Текстил	4,00	2,09%
Гума – без автомобилни гуми	1,60	0,84%
Инертни	1,55	0,81%
Кожа	0,00	0,00%
Градински отпадъци	31,30	16,37%
Дървесни	0,00	0,00%
Стъкло	9,50	4,97%
Метали	2,00	1,05%
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване	0,00	0,00%
Опасни отпадъци от бита	10,20	5,34%
Други - неопределими	50,75	26,55%
ОБЩО	191.15	100,00%

 За Зона 2 – Периферия на гр. Раднево

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОЛЕТНА ПРОБА ЗОНА 2, ВЗЕТА НА 21.04.2016г.		
Морфологична фракция	Маса кг	% съдържание
Хранителни отпадъци	8,75	7,44%
Хартия	4,85	4,12%
Картон	5,40	4,59%
Пластмаса	28,15	23,94%
Текстил	2,60	2,21%
Гума – без автомобилни гуми	0,00	0,00%
Инертни	3,65	3,10%
Кожа	0,75	0,64%
Градински отпадъци	36,10	30,70%
Дървесни	1,50	1,28%
Стъкло	7,00	5,95%
Метали	0,00	0,00%
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване	0,00	0,00%
Опасни отпадъци от бита	6,30	5,36%
Други - неопределими	12,55	10,67%
ОБЩО	117,60	100,00%

 За Зона 3 – Села в община Раднево

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОЛЕТНА ПРОБА ЗОНА 3, ВЗЕТА НА 21.04.2016г.		
Морфологична фракция	Маса кг	% съдържание
Хранителни отпадъци	10,50	5,76%
Хартия	4,65	2,55%
Картон	7,45	4,09%
Пластмаса	19,00	10,42%
Текстил	11,55	6,34%
Гума – без автомобилни гуми	0,00	0,00%
Инертни	14,80	8,12%
Кожа	3,55	1,95%
Градински отпадъци	42,40	23,26%
Дървесни	0,50	0,27%
Стъкло	2,70	1,48%
Метали	0,00	0,00%
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване	0,00	0,00%
Опасни отпадъци от бита	5,35	2,93%
Други - неопределими	59,85	32,83%
ОБЩО	182,30	100,00%

При извършване на пролетното пробовземане, средно в съдържанието на фракция „други” е установено, че преобладават инертните материали (прах, почви, сгурия, пясък с приблизително съдържание около 79%), останалите фракции са дребни

биоразградими частици, като дървени стърготини, листа (около 16%), хартия и картон (около 4%) и други неопределени – 1%. С оглед коректното определяне на морфологичният състав на смесените битови отпадъци, генерирани на територията на община Раднево са взети определените действителни стойности на фракцията „други“, като неопределените отпадъци са прибавени към фракцията „инертни“, а хартията и картоната са отнесени към хартия поради физическото състояние на картоната.

Съгласно изискванията на Методиката, към всяка фракция образувани смесени отпадъци са добавени съответните количества разделно събрани отпадъци от същата фракция и така са получени общите количества образувани отпадъци по фракции. Тъй като количествата разделно събрани отпадъци от опаковки от хартия и картон от фирма „Екопак България“ АД са докладвани като една фракция разделно събран отпадък, с оглед на обективната точност на анализа, фракциите хартия и картон се разглеждат като една обща.

Морфологичният състав на образуваните отпадъци в община Раднево – сезон пролет е представен в таблицата по-долу:

Морфологична фракция	Град	Села	Общо за общината
Хранителни отпадъци	3,18%	4,74%	3,51%
Хартия и картон	8,95%	6,54%	8,44%
Пластмаса	12,69%	8,57%	11,81%
Текстил	1,22%	5,21%	2,07%
Гума – без автомобилни гуми	0,24%	0,00%	0,19%
Инертни	9,54%	28,27%	13,52%
Кожа	0,18%	1,60%	0,48%
Градински отпадъци	13,33%	19,12%	14,56%
Дървесни	2,05%	4,54%	2,58%
Съкло	3,11%	1,22%	2,71%
Метали	11,84%	0,00%	9,32%
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. и луминисцентни лампи	0,14%	0,00%	0,11%
Негодни за употреба батерии и акумулатори	0,01%	0,00%	0,01%
Излезли от употреба гуми и МПС	22,05%	0,00%	17,36%
Опасни отпадъци от бита	3,03%	2,41%	2,90%
Зелени отпадъци от обществени и други площи	8,44%	17,78%	10,43%
ОБЩО ГЕНЕРИРАНИ ОТПАДЪЦИ В ОБЩИНАТА	100,00%	100,00%	100,00%

Съгласно резултатите от морфологичният анализ на генерираните битови отпадъци в община Раднево – сезон пролет, са направени следните изводи:

- В морфологичният състав на образуваните отпадъци в община Раднево, най-висок е дела на „излезли от употреба гуми и МПС“ (17,36%), последван от „градински отпадъци“ (14,56%), „инертни“ (13,52%) и „пластмаса“ (11,81%);
- При пробовземането през пролетния сезон в община Раднево, не са измерени количества от „излязло от употреба електрическо и електронно оборудване“, което е показателно, че в общината въведената система за разделно събиране на тези МРО се използва от населението (община Раднево

има сключен договор с организацията по оползотворяване - „Елтехресурс“ АД - Решение №ООп-ИУЕЕО-02-01/19.05.2014г.);

- В морфологичният състав на образуваните отпадъци в община Раднево, дела на *„излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. и луминисцентни лампи“* е 0,11%, т.е. отчетено е количеството на събраните битови отпадъци, предадени за оползотворяване, в т.ч. рециклиране (по данни на ИАОС за 2014г. са общо 2 479 тона) от които са приспаднати: количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки за 2015г. от „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД; разделно събраните отпадъци (метал, пластмаса, хартия) от операторите на площадки за изкупуване (в гр. Раднево – „Бул Крис Ник 01“, ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“ и „Ирида“); директно предадените за 2015г. количества отпадъци (пластмаса и хартия) за рециклиране от предприятията „Мини Марица Изток“ ЕАД и ТЕЦ „Марица Изток 2“ ЕАД и за 2015г. директно предадените от населението и общинската администрация за рециклиране /оползотворяване ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи;
- В морфологичният състав на образуваните отпадъци в община Раднево, дела на *„негодни за употреба батерии и акумулатори“* е 0,01%, т.е. отчетено е количеството на събраните битови отпадъци, предадени за оползотворяване, в т.ч. рециклиране (по данни на ИАОС за 2014г. са общо 2 479 тона) от които са приспаднати: количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки за 2015г. от „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД; разделно събраните отпадъци (метал, пластмаса, хартия) от операторите на площадки за изкупуване (в гр. Раднево – „Бул Крис Ник 01“, ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“ и „Ирида“); директно предадените за 2015г. количества отпадъци (пластмаса и хартия) за рециклиране от предприятията „Мини Марица Изток“ ЕАД и ТЕЦ „Марица Изток 2“ ЕАД и за 2015г. директно предадените от населението и общинската администрация за рециклиране /оползотворяване НУБА (община Раднево има сключен договор с организацията по оползотворяване - „Екобатери“ АД - Разрешение №ООп-НУБА-01-00/01.02.2013г.);
- В морфологичният състав на образуваните отпадъци в община Раднево е висок дялът на *„градинските отпадъци“* (14,56%), което е показателно, че населението не ги събира разделно (т.е. в общината не е въведена система за разделно събиране на „зелени“ отпадъци), а се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци, както и не се прилага фамилно компостиране за предотвратяване депонирането на тези отпадъци;
- В община Раднево се генерират 10,43% *„зелени отпадъци от обществени и други площи“*, като образуваното количество на тези отпадъци не е в следствие битовата дейност на населението на общината, а от извършването на обществени дейности, като почистване на обществени площи - паркове, градини и др.;
- В общия поток битови отпадъци има и редица подходящи за оползотворяване материали, като *„пластмаса“* (11,81%), *„хартия и картон“* (8,44%)* и *„стъкло“* (2,71%), което е показателно, че в общината не функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки и населението ги изхвърля в контейнерите за битови отпадъци. Тези отпадъци са ценни материали за спестяване на природните ресурси и събираемостта им е от изключително значение за всички жители на общината, поради което е необходимо в общината да се осигури система за разделното им събиране;
- В общия поток битови отпадъци в община Раднево се съдържат различни компоненти, които ако не се третират правилно могат да окажат вредно

въздействие върху човешкото здраве и околната среда (напр. „опасни отпадъци от бита“. Техният дял 2,90% - значително по-висок от средния за страната (0,6%) е показателен, че в общината не се прилага система за организираното им събиране и опаковките, напр. от масла, антифриз, бои и лакове се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци. Това определя необходимостта от въвеждане на практики за разделно събиране на опасни отпадъци в общината, образувани от домакинствата;

- Делът на фракция „хранителни отпадъци“ в селата (4,74%) е по-висок от този в града (3,18%), което не е типично за този вид населени места – села, където се използват за храна на животните. В града населението има по-голяма покупателна способност, което обуславя и потреблението на пакетирани готови храни, поради което в контейнерите за битови отпадъци, дела на „хранителните отпадъци“ е по-нисък;
- В морфологичният състав на образуваните отпадъци в общината, дела на фракция „гума“ е 0,19%, като при проведеното пробовземане от зона 3 – села наличието на тази фракция не е отчетено в пробата;
- В морфологичният състав на образуваните отпадъци в община Раднево, дела на фракция „метали“ е 9,32%, като за града (11,84%) е значително висок спрямо данните за тази фракция от Методиката^{**}. При проведеното пробовземане от зона 3 – села наличието на тази фракция не е отчетено в пробата;

ЗУО поставя пред общините, изискването да достигнат поетапно до 2020г. рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло: „Подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, както следва:

- До 1 януари 2016г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- До 1 януари 2018г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- До 1 януари 2020г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло;“

*Забележка: *Тъй като количествата разделно събрани отпадъци от опаковки от „хартия и картон“ от фирма „Екопак България“ АД се докладват като една фракция разделно събран отпадък, с оглед на обективната точност на анализа се налага фракциите „хартия“ и „картон“ да се разглеждат като една обща.*

***„Методика за определяне на морфологичния състав на смесените битови отпадъци“, разработената и утвърдена от МОСВ със Заповед №РД-744/29.09.2012г.*

1.5. Количества повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци за разглеждания период

В община Раднево за периода 2013-2015г. чрез системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки са разделно събрани и рециклирани отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали. Общината е сключила договор с организация по оползотворяване „Екопак България“ АД, притежаваща разрешение за срок от 31.01.2013г. до 31.12.2017г. да извършва дейност като организация по оползотворяване, за изпълнение на задълженията по чл.14, ал.1, ал.2, т.2, ал.5, ал.6 и чл.15 от Закона за управление на отпадъците и Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, съгласно Решение №ООп-ОО-3-00/16.01.2013г., Решение №ООп-ОО-3-01/04.02.2013г. и Решение №ООп-ОО-3-02/27.07.2014г. на Министъра на околната среда и водите. До м. март 2016г. в община Раднево (единствено в гр. Раднево) се е извършвало разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно сключения договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Понастоящем община Раднево е в процес на сключване на договор с ООп за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

За периода 2013-2015г., съгласно данни от общината „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2013г., 2014г. и 2015г.“, количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки в община Раднево са както следва:

2013г.		
Вид отпадък	Код на отпадъка	Количество разделно събрани отпадъци от опаковки (тона)
Хартиени и картонени опаковки	20 01 01	14,42
Стъклени опаковки	15 01 07	3,43
Пластмасови и метални опаковки	20 01 39	11,66
Общо:		29,51

2014г.		
Вид отпадък	Код на отпадъка	Количество разделно събрани отпадъци от опаковки (тона)
Хартиени и картонени опаковки	20 01 01	10,77
Стъклени опаковки	15 01 07	0,90
Пластмасови и метални опаковки	20 01 39	10,68
Общо:		22,35

2015г.		
Вид отпадък	Код на отпадъка	Количество разделно събрани отпадъци от опаковки (тона)
Хартиени и картонени опаковки	20 01 01	11
Стъклени опаковки	15 01 07	1
Пластмасови и метални опаковки	20 01 39	11
Общо:		23

За периода 2013-2015г. общото количество на разделно събраните отпадъци от опаковки (хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло) на територията на общината от „Екопак България“ АД, възлиза на 74,86 тона, от които хартиени и картонени опаковки (36,19 тона), стъклени опаковки (5,33 тона), пластмасови и метални опаковки (33,34 тона).

За изграждане на система за разделно събиране, временно съхранение, транспортиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на ИУЕЕО, образувано на територията на общината, през 2010г. община Раднево е сключила договор с организация по оползотворяване „Елтехресурс“ АД, притежаваща Разрешение №ООп-21-00/01.11.2007г., издадено от Министъра на околната среда и водите, за извършване на дейност като организация по оползотворяване по смисъла на

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

чл.62 и §1, т.26 от Допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и актове по неговото прилагане.

Количества ИУЕЕО, събрани от „Елтехресурс” АД през 2014-2015г. на територията на община Раднево

ИУЕЕО	2014г.	2015г.	Общо за 2014-2015г.
<i>Събрани количества ИУЕЕО от физически и юридически лица (тона)</i>	3,09	9,13	12,22
<i>Събрани количества ИУЕЕО - Община Раднево* (тона)</i>	0,44	0,52	0,96
<i>Събрани количества лум. лампи от физически и юридически лица</i>	0,015	-	0,015
<i>Събрани количества лум. лампи - Община Раднево* (тона)</i>	0,022	0,01	0,032

**Забележка: Община Раднево е общинска администрация*

В община Раднево за периода 2014-2015г. чрез системата за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) в т.ч. и луминисцентни лампи са събрани и предадени за третиране на ООп „Елтехресурс” АД - 13,2 тона ИУЕЕО.

За изграждане на система за разделно събиране, временно съхранение, транспортиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА, образувани на територията на общината, през 2010г. община Раднево е сключила договор с организация по оползотворяване „Екобатери” АД, притежаваща Разрешение №ООп-28-00/05.01.2009г., издадено от Министерство на околната среда и водите, за извършване на дейност като организация по оползотворяване на НУБА по смисъла на чл.62 и §1, т.26 от Допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Количества НУБА, събрани от „Екобатери” АД през 2014-2015г. на територията на община Раднево

НУБА	2014г.	2015г.	Общо за 2014-2015г.
<i>Събрани количества НУБА от физически и юридически лица (тона)</i>	0,65	0,73	1,38
<i>Събрани количества НУБА - Община Раднево*(тона)</i>	-	0,01	0,01

**Забележка: Община Раднево е общинска администрация*

В община Раднево за периода 2014-2015г. чрез системата за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) са събрани и предадени за третиране на ООп „Екобатери” АД – 1,39 тона НУБА.

На територията на общината, функциониращите пунктове за изкупуване на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса допринасят за събирането на допълнителни количества на тези разделно събрани от домакинствата отпадъчни потоци.

Количество отпадъци, събрани от частни изкупвателни пунктове за вторични суровини през 2014-2015г., разположени на територията на община Раднево

Изкупвателни пунктове за вторични суровини	2014г.	2015г.	Общо за 2014-2015г.
„Бул Крис Ник 01“			
Метали (тона)	257,6	314,3	571,9
ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“			
Черни метали (тона)	85,3	80,7	166
Цветни метали (тона)	5,22	3,6	8,82
„Ирида“			
Пластмаси (тона)	5,5	0,77	6,27
Черни метали (тона)	526	421,1	947,1
Хартия (тона)		16,2	16,2
ИУМПС (броя)	59	42	101

За 2015г. събраните количества отпадъци (метал, пластмаса, хартия) от операторите на частни изкупвателни пунктове за вторични суровини в гр. Раднево – „Бул Крис Ник 01“, ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“ и „Ирида“ са общо 836,7 тона, като „Ирида“ през 2015г. е събрала предадени 42 бр. излезли от употреба МПС.

1.6. Степен на изпълнение на целите

- Дял на рециклиране на отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло

По данни на ИАОС за 2013г., количеството на разделно събраните отпадъци на територията на община Раднево, в т.ч.: хартия и картон, стъкло, метали, пластмаси, едрогабаритни, дървесни, текстилни, биоразградими, опаковки, ИУЕЕО, НУБА, ИУГ и др. и предадени в съоръжения за третиране на отпадъци са 3 053 тона. За 2014г. по данни на ИАОС за община Раднево, събраните битови отпадъци предадени за оползотворяване в т.ч. и за рециклиране са 2 479 тона.

От проведенят морфологичен анализ - сезон пролет, количеството на отпадъците от опаковки (хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло) в община Раднево е 2 608 тона за 2015г., а количеството на разделно събраните и предадени за оползотворяване /рециклиране отпадъци от опаковки през същата година е 902,34 тона (вкл. разделно събрани отпадъци от опаковки от „Екопак България“ АД – 23 т, разделно събрани отпадъци от опаковки на площадки „вторични суровини“ – 836,79 т, директно предадени за рециклиране отпадъци от опаковки от предприятия – 42,56 т).

При така направените изчисления, процентът на рециклиране на тези потоци отпадъци от общо генерираните отпадъци от опаковки за 2015г. в община Раднево е 34,6%. Съгласно НПУО 2014-2020г., заложените цели за общините за рециклиране на битови отпадъци от хартия, картон, пластмаса, стъкло и метал са мин. 25% от общото им тегло през 2016г. и мин. 40% от общото им тегло през 2018г. За постигане на заложените цели за рециклиране отпадъците, които са рециклируеми и са суровина за индустрията ще се третират на РЦУО-Стара Загора.

- Ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци през 2013г. до 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г.

Друг важен аспект при анализа на отпадъците е оценката на изпълнението на националната и общеевропейска цел за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци през 2013г. до 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г. Националният стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци предназначени за

депониране 2010-2020г. определя, че за да се изпълнят националните цели през 2013г., е максимално допустимо да се депонират 152 кг/жител биоразградими отпадъци. Изчисленията показват, че за 2013г. при население на общината 19 492 жители, означава допустими депонирани биоразградими битови отпадъци над 2 962 тона. С въвеждане на регионалното съоръжение в Ст. Загора ще се компостират 100% от разделно събраните зелени отпадъци и голяма част от смесените битови отпадъци.

- Дял на разделно събраните и рециклирани/оползотворени битови биоотпадъци

През 2013г. няма поставена национална цел за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци. Такава цел има заложена в следващите години, а именно до 31 декември 2016г. не по-малко от 25% от количеството на битовите биоотпадъци, образувани през 2014г. да са разделно събрани и оползотворени, а през 2020 г. този процент следва да е 50%.

1.7. Изводи

- Основните източници на битови отпадъци, приблизително 80% е населението и около 20% са от търговски, административни, социални, фирмени и други подобни обекти;
- В община Раднево се наблюдават тенденции сходни с тенденциите в страната, т.е наблюдава се намаление на количествата депонирани смесени битови отпадъци за периода от 2011-2012г., докато през 2013г. има увеличаване на количествата депонирани смесени битови отпадъци, като през следващите години 2014г. и 2015г. отново има спад в количествата депонирани отпадъци. Наблюдаваното намаление се дължи основно на отпадъците от домакинствата, като отпадъците от предприятията и търговските обекти се запазват в същия обем;
- При проведеното пробовземане (сезон пролет) за извършване на морфологичен анализ на смесените битови отпадъци, генерирани в община Раднево се установи, че:
 - В общия поток битови отпадъци има и редица подходящи за оползотворяване материали, като „пластмаса“ (11,81%), „хартия и картон“ (8,44%) и „стъкло“ (2,71%), което е показателно, че в общината не функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки и населението ги изхвърля в контейнерите за битови отпадъци. Тези отпадъци са ценни материали за спестяване на природните ресурси и събираемостта им е от изключително значение за всички жители на общината;
 - В общия поток битови отпадъци в община Раднево се съдържат различни компоненти, които ако не се третират правилно могат да окажат вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда (напр. „опасни отпадъци от бита“. Техният дял 2,90% - значително по-висок от средния за страната (0,6%) е показателен, че в общината не се прилага система за организираното им събиране и опаковките, напр. от масла, антифриз, бои и лакове се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци;
 - Висок е делът на „градинските отпадъци“ (14,56%), което е показателно, че населението не ги събира разделно (т.е в общината не е въведена система за разделно събиране на „зелени“ отпадъци), а се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци, както и не се прилага фамилно компостиране за предотвратяване депонирането на тези отпадъци;

- В община Раднево се генерират 10,43% „зелени отпадъци от обществени и други площи“, като образуваното количество на тези отпадъци не е в следствие битовата дейност на населението на общината, а от извършването на обществени дейности, като почистване на обществени площи - паркове, градини и др.;
- Понастоящем на територията на общината не функционира организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки и общината е в процес на сключване на договор с ООп за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- В общината не са провеждани информационни кампании за повишаване информираността и заинтересоваността на населението да участва в разделното събиране на отпадъци от опаковки от организацията по оползотворяване на тези отпадъчни потоци с която общината е имала сключен договор;
- На територията на общината, функциониращите пунктове за изкупуване на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса допринасят за събирането на допълнителни количества на тези разделно събрани от домакинствата отпадъчни потоци;
- Отделянето от общия поток битови отпадъци на опасните отпадъци и отпадъците, които могат да бъдат рециклирани и оползотворени, предотвратява замърсяването на околната среда, води до пестене на естествени суровини и в значителна степен намалява количествата на постъпващите за обезвреждане /депониране отпадъци, което от своя страна ще намали и общинските разходи за управление на отпадъците;
- В общината няма данни за количеството отпадъци от опаковки по видове, събрани отделно от домакинствата и от търговските обекти на територията на общината, като за периода 2013-2015г.:
 - Общото количество на разделно събраните отпадъци от опаковки (хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло) от „Екопак България“ АД, възлиза на 74,86 тона, от които хартиени и картонени опаковки (36,19 тона), стъклени опаковки (5,33 тона), пластмасови и метални опаковки (33,34 тона);
- Процентът на рециклиране на отпадъците от опаковки - хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от общо генерираните отпадъци от опаковки за 2015г. в община Раднево е 34,6%;

1.8. Препоръки за мерки и дейности за решаване на констатираните от анализа пропуски и несъответствия

- Стартираният проект за определяне морфологичния състав на битовите отпадъци има важно значение за прецизиране на количествата и за изпълнение на целите, включително за битовите биоотпадъци. В следствие ще се наложи необходимостта от актуализиране на данните за морфологичния състав, след получаване на всички доклади по проекта;
- Необходимо е община Раднево да осигури система за разделното събиране на отпадъци от опаковки, като сключи договор с ООп на отпадъци от опаковки;
- Въвеждане в общината на практики за разделно събиране на „зелени“ отпадъци“ и опасни отпадъци, образувани от домакинствата;
- Провеждане на информационни кампании в общината за повишаване информираността и заинтересоваността на населението да участва в разделното събиране на отпадъци от опаковки;

- Изготвяне на данни за количеството отпадъци от опаковки по видове, събрани отделно от домакинствата и от търговските обекти на територията на общината;

2. Анализ на утайките от ГПСОВ

2.1. Информационно обезпечение на анализа

На национално ниво няма изградена цялостна информационна база данни, в която информацията за утайките от ГПСОВ да е систематизирана и да обхваща всички аспекти, както в регионален и местен, така и във времеви разрез. Основно се използва информация от *„Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020г.“*.

Националният стратегически план отчита новостите в правен и технически аспект на ниво ЕС, както и съвременното състояние на управлението на утайките от ГПСОВ в България. Основната цел на този документ е да осигури рамката за планиране на национално ниво, като осигури разумен подход при определянето и прилагането на адекватни мерки за оползотворяване и обезвреждане на утайките, като се вземат предвид географските, общественно-икономическите и демографските условия в България. Планът анализира тенденциите на европейско ниво, тенденциите в България, в т.ч. и в регионален план, поставя национални цели и план за действие с мерки за постигането им.

2.2. Тенденции на европейско ниво

Утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води представляват преди всичко органична фракция, която се получава в резултат на пречистването на отпадъчните води след утаяването на остатъчните вещества. Те се образуват при отделянето на тези органични вещества по време на различните етапи от процеса на пречистване на отпадъчните води. Утайките съдържат не само ценни за земеделието компоненти (сред които органични вещества, азот, фосфор, калий и в по-малка степен, калций, сяра и магнезий), но и замърсители, които обикновено включват тежки метали, органични замърсители и патогенни организми. Качеството на утайките се определя най-вече от източника на образуването им, т.е. от първоначалната концентрация на замърсители в пречистената вода, както и от техническите характеристики на извършените процеси, свързани с третирането на отпадъчни води и утайки.

В съответствие с европейското законодателство, утайките от ГПСОВ представляват неопасни отпадъци, които при подходящо управление не представляват опасност за околната среда и човешкото здраве. След правилното и екологосъобразно третиране, те могат да бъдат от полза за околната среда. Съществуват редица възможности за оползотворяване и обезвреждане на утайките от ГПСОВ. Някои от тях са дългогодишни добри практики, например оползотворяването им като почвен подобрител върху земеделски земи и при рекултивация на нарушени терени.

Директивата относно утайките от пречистване на отпадъчни води изисква утайките да бъдат третирани преди тяхната употреба в земеделието. Тя също така уточнява, че под „третирана утайка“ се разбира утайка, която е преминала през биологично, химично и термично третиране, дълготрайно депониране или всякакъв друг процес, който значително е намалил способността за ферментация и възможността за възникване на опасности за здравето, произтичащи от употребата на утайки.

По отношение на стабилизирането на утайките се счита, че методите за разграждане (анаеробно или аеробно) са най-разпространеното решение. Компостирането и химичното стабилизиране или стабилизирането с вар са с по-малко

значение, въпреки че все още се използват в ЕС. В повечето случаи се изисква вторично стабилизиране на компоста с цел постигне на необходимите изисквания за хигиенизиране /обеззаразяване. В някои от старите и новите държави – членки се използва дългосрочното съхранение, което е лесен и евтин метод за третиране на утайки, но изисква подходящ климат и големи площи. В повечето ГПСОВ в ЕС се извършва обезводняване по механичен начин, вместо с изсушителни полета, които през последните години са предпочитан метод главно за по-малките ГПСОВ и които все още се срещат в България. Преобладаващите техники за обезводняване са центрофугите и филтър пресите. Най-важният представител на иновационните технологии са шнековите преси. Термичното сушене и сушенето със слънчева енергия също имат своето място в повечето европейски държави. В момента всички страни от ЕС-15 (с изключение на Люксембург) използват тази технология на първия етап от третирането на утайки в съоръженията за изгаряне. През последните години изгарянето на утайки рязко се увеличи, но все още не е много разпространено в новите държави – членки на ЕС.

Друг по-съвременен подход за оползотворяване на утайките е използването им като гориво за производство на енергия. Опасните вещества и съединения, които се отделят по време на изгарянето, включват Hg, Pb, Cd, хлороводород, въглероден оксид, диоксини/фурани, азотни оксиди, серен двуоксид и прахови частици. На този етап в България няма данни за дейности, свързани с използването на утайки, като вторично гориво или в други термични процеси. В случай, че утайките не могат да бъдат оползотворени, съществуват и възможности за тяхното обезвреждане чрез депониране или изгаряне.

През годините в ЕС се наблюдават важни промени по отношение на количеството използвани утайки и начините за тяхното оползотворяване. Според последното проучване, приблизително 39% от образуваните утайки в ЕС са използвани в земеделието. Освен за земеделски нужди, утайките са оползотворявани и в горското стопанство, както и при рекултивацията на нарушени терени, като например неизползваеми мини или закрити депа.

Към момента основната алтернатива на разпръскването на утайки върху земеделски площи в страните от ЕС-15 е тяхното изгаряне, докато в 13-те нови членки това все още е депонирането. Като тенденция все повече се насърчават дейностите по третиране на утайки с оползотворяване на енергия.

Промените в политиката в областта на изменението на климата и енергията от възобновяеми източници също ще окажат влияние върху управлението на утайките, като най-вероятно:

- Депонирането на утайки ще бъде постепенно забранено в следствие на въведените от ЕС ограничения относно депонирането на органичните отпадъци и нарастващото нежелание за тяхното обезвреждане по този начин;
- Третирането на утайки посредством анаеробно разграждане, самостоятелно изгаряне или друг термичен процес, с цел производство на енергия, както и рециклирането на получената пепел ще привлекат по-голямо внимание. Също така е възможно да се увеличи производството на спиртни и други горива директно от утайките с помощта на термични процеси, като пиролиза и газифициране;

2.3. Основен подход и приоритети в областта на управление на утайките

Основния подход и приоритетите в областта на управление на утайките от ГПСОВ в България се основава на йерархия за управление на отпадъците, регламентирана в ЗУО. В съответствие с тази йерархия приоритетния ред за прилагане

на различните методи за третиране на утайките е следният:

- Предотвратяване образуването на утайки, чрез подобряване на технологиите за пречистване на отпадъчни води;
- Употреба в земеделието;
- Рециклиране на фосфора и материално оползотворяване;
- Обезвреждане на депо;

2.4. Национални цели в областта на управление на утайките

Въз основа на направените анализи и изводи в „Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020г.“ се предлагат следните национални цели, които са в унисон с йерархията на управление на отпадъците:

- Рециклиране и материално оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020г.:
 - 55% до края на 2016г.;
 - 60% до края на 2018г.;
 - 65% до края на 2020г.;
- Енергийно оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020г.:
 - 10% до края на 2016г.;
 - 20% до края на 2018г.;
 - 35% до края на 2020г.;
- Нулево депониране и нецелево временно съхранение на утайки до 2020г.

2.5. Съществуващо положение в общината

Канализационните системи имат важно значение за поддържането на благоприятна и здравословна жизнена среда, опазване на водните ресурси от замърсяване и поддържане на екологичното равновесие.

В населените места на община Раднево няма цялостно изградена канализационна мрежа. В град Раднево има частично изградена канализация за дъждовна вода. Канализационната мрежа е със степен на изграденост $\approx 95\%$ (в кв. Гипсово няма изградена такава). Канализационната система е от смесен тип. Изграденост на главния канализационен колектор до площадката на ПСОВ - събира 100% от отпадъчните води и 100% отиват в ПСОВ. Като цяло канализационната мрежа в града е стара и в някои квартали се нуждае от спешна подмяна, за да се преустанови навлизането на инфилтрирани води в системата и на значителното разреждане на водите при вход ПСОВ. Това затруднява работата на ПСОВ и води до трудна експлоатация. Сериозен проблем представлява и липсата на канализация във всички селища на общината. Изградеността на канализационната мрежа и пречиствателните съоръжения за преработка на отпадните води са едни от определящите качества на жизнената среда в населените места фактори. В останалите населени места в общината основно се използват септични ями от населението. В същото време това представлява реална опасност за замърсяване на плитките подпочвени води в близост до населените места.

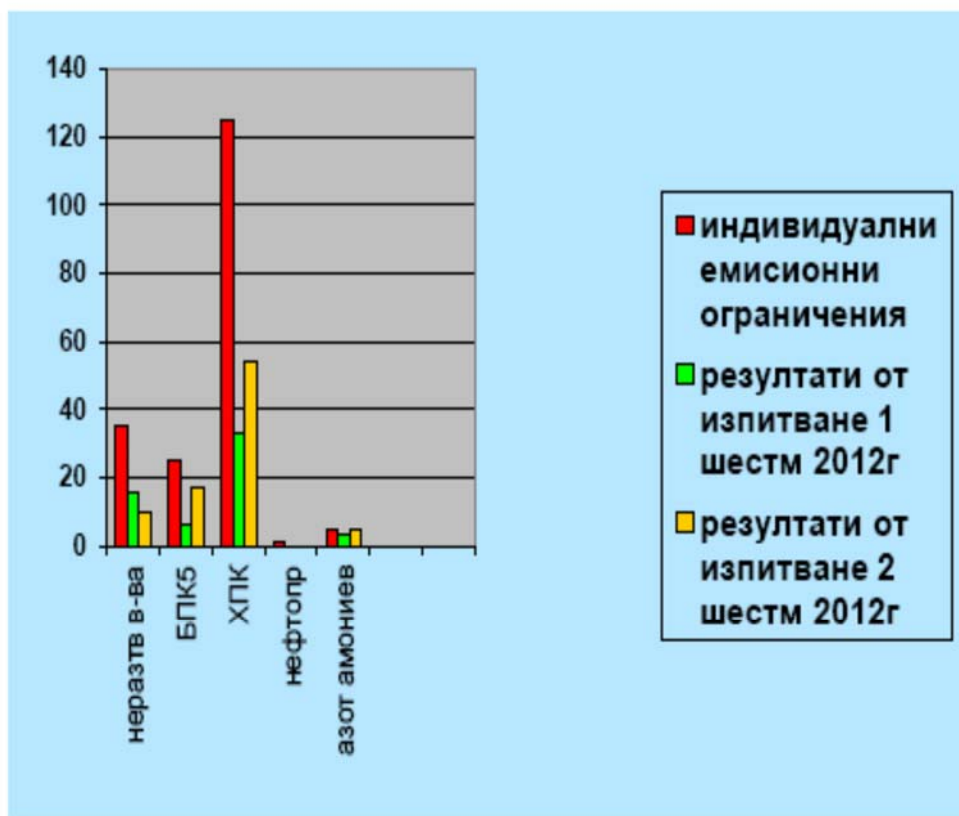
Пречиствателната станция за отпадни води, обслужваща гр. Раднево е в експлоатация от 1970г. с капацитет: $Q_{ср.ден}=35 \text{ l/s}=3020 \text{ m}^3/\text{d}$; $Q_{max}=78 \text{ l/s}=6740 \text{ m}^3/\text{d}$. Пречистването е двустъпално - механично с решетка, пясъкозадържател и двуетажни утаители (емшери) и биологично - биофилтри и вторични утаители. Обслужва само гр. Раднево. Водите за нея се препомпват с канализационна помпена станция. ПСОВ е

собственост на ВиК Дружеството. Технологичната схема на пречистване на ПСОВ е както следва:

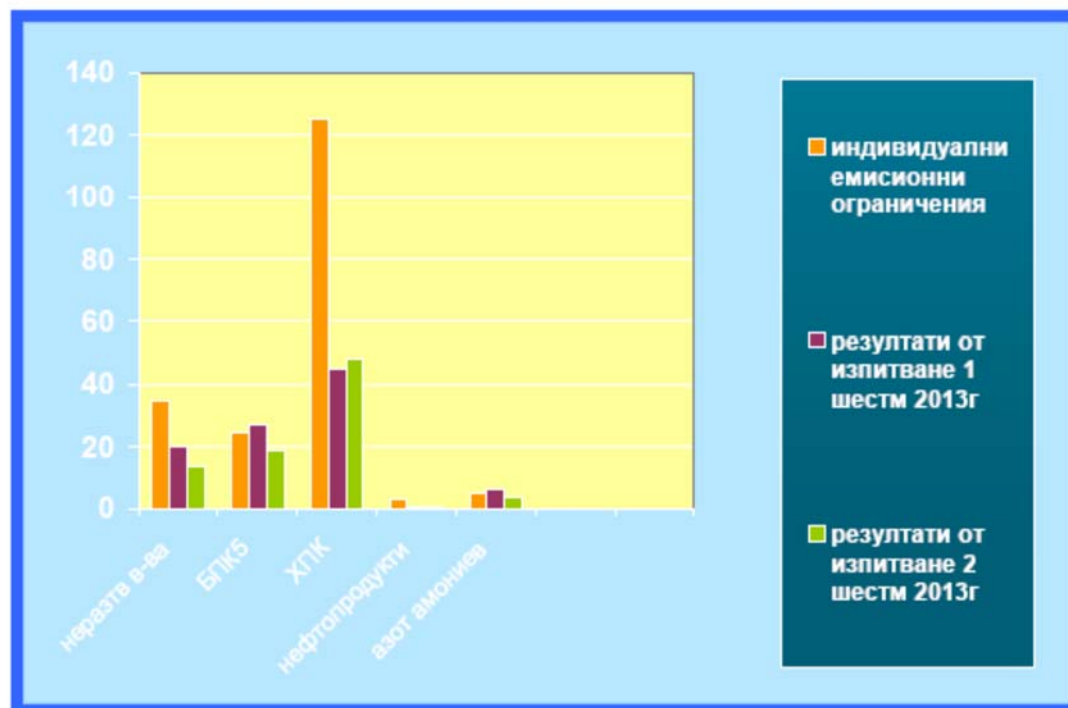
- Механично пречистване с груби и фини решетки, пясъкозадържател и двуетажни утаители (емшери);
- Биологично пречистване чрез биофилтри и вторични вертикални утаители;
- Дезинфекция с хлориране, включваща хоризонтален смесител и хлораторно;
- Смесените първични и вторични утайките се формират в двуетажни утаители и се изсушават на изсушителни полета без допълнително третиране;

От проведенения мониторинг през изминалите години се наблюдават отклонения от индивидуалните емисионни ограничения, регистрирани за ГПСОВ - Раднево по показатели БПК5 и амониев азот.

ГПСОВ - Раднево

ГПСОВ Раднево

В общината единствено в град Раднево има пречиствателна станция за пречистване на битовите отпадъчни води, но съоръжението е остаряло и неефективно, поради което се налага изграждането на нова. В тази насока е необходимо рехабилитация и доизграждане на съществуващата канализационна мрежа в гр. Раднево, както и е наложително изграждането на канализационни мрежи по селата на територията на Общината, което е и приоритет в развитието на общинската инфраструктура. С изграждането на нова ПСОВ и осъществяване на ефективен контрол ще се подобри и състоянието на основния водоприемник на гр. Раднево.

През м. май 2014г. Община Раднево стартира изпълнението на Проект №DIR-51011116-50-134 „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ и изграждане и разширение на ВиК мрежата на гр. Раднево”, финансиран по Договор за безвъзмездна финансова помощ №DIR-51011116-C052, със срок на изпълнение от 30 месеца. По проекта е предвидено работно проектиране с изграждане на нова Пречиствателна станция за отпадъчни води (обслужваща гр. Раднево и кв. „Гипсово”), рехабилитация на 16,758 км от водоснабдителната мрежа и рехабилитация на 3,035 км съществуваща канализационна мрежа и разширяване на 13,841 км нова канализационна мрежа в кв. „Гарова махала“ и кв. „Гипсово“, гр. Раднево. Проектът ще допринесе за подобряване състоянието на р. Съзлийка – приемник на пречистените отпадъчни води, ще се подобри качеството и надеждността на подаването на питейната вода за всички потребители, както и ще се подобри събирането и отвеждането на отпадъчните битово-фекални и дъждовни води и не на последно място ще допринесе за опазване обществената хигиена и здраве на жителите на град Раднево и кв. „Гипсово”. Община Раднево е бенефициент, а „ВиК“ ЕООД-Ст. Загора – асоцииран партньор по ДБФП №BG16M1OP002-1.005-0002-C01/05.07.2016г. по проект „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ, гр. Раднево“ – II фаза, процедура BG16M1OP002-1.005 „Втора фаза на проекти за изграждане на ВиК инфраструктура, чието изпълнение е стартирало по ОПОС 2007-2013г.“ по приоритетна ос 1 „Води“ на ОП „Околна среда

2014-2020г.“ Основната цел на проекта е подобряване на качеството на предоставяните услуги за водоснабдяване, отвеждане и пречистване на отпадъчните води в гр. Раднево и повишаване качеството на живот на населението в региона чрез инвестиране в изграждане на Градска пречиствателна станция за отпадъчни води. Очаква се през 2016г. новата ПСОВ да бъде пусната в експлоатация.

Пречистените отпадъчни води от новоизградената ПСОВ, обслужваща гр. Раднево и кв. „Гипсово”, чрез заустващ колектор ще се заустват в р. Съзлийка. Не се очаква изпускане на вредни емисии в зоната на заустване, пречистените отпадъчни води отговарят на „Наредба №6/09.11.2000г. за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти“. С използваната технологична схема за пречистване на отпадъчните води в ПСОВ – гр. Раднево, няма да има отделяне на никакви вредни миризми и газове в атмосферата.

Технологична схема на нова ПСОВ, обслужваща гр. Раднево и кв. „Гипсово”

Механично пречистване - сграда с комбинирани съоръжения
• Прецеждане на отпадъчните води: - Фина решетка; - Сито; - Пресяващ шнек; - Ротационна решетка; - Стъпаловидна решетка; • Третиране на отсятата маса; • Сепарация на пясъка - аериран пясъкоуловител; • Класификация на пясъка; • Сепарация и почистване на мазнините;
Разпределителна шахта към биобасейни
Биологично пречистване
• Биобасейни с Нитрификационна зона (аерационна) и Денитрификационна зона (безкислородна); • Вторични вертикални утаители;
Третиране на утайките - аеробна стабилизация, уплътняване и обезводняване с шнекова филтър-преса
• Първичен уплътнител; • Аеробен стабилизатор; • Вторичен уплътнител; • Шнекова филтър-преса;
Обеззаразяване на пречистените води
• UV-система, Измервателно устройство на изход (Дебитомер на изход);

Сграда с комбинирани съоръжения за механично пречистване

Първото технологично стъпало е механичното пречистване на водите, в което се включват:

- **Прецеждане на отпадъчните води:**
 - Фина решетка - процепи с ширина 6-10 мм;
 - Сито - процепи с ширина 1-6 мм;
 - Пресяващ шнек - процепи с ширина 1-6 мм;
 - Ротационна решетка - перфорация 1-10 мм;
 - Стъпаловидна решетка - процепи с ширина 3/6 мм;
- **Третиране на отсятата маса** - обезводняването на отсятата маса се извършва във вертикалния щранг на машината, постига се степен на обезводняване на отсятата маса до 45% СВ.
- **Сепарация на пясъка - аериран пясъкоуловител;**
- **Класификация на пясъка** - отделените пясъчни фракции се транспортират чрез хоризонтален транспортен шнек към наклонен (кос) класифициращ шнек, който изнася уловения пясък при едновременно статично обезводняване;
- **Сепарация и почистване на мазнините** - сепарацията на мазнини предполага аерираното изпълнение на пясъкоуловителя. Мазнината се събира в една отделена с шлицована потопяема стена от камерата на пясъкоуловителя друга камера за мазниноулавяне. Формиращото се от аерацията в камерата за пясъкоулавяне завъртане на течението изтласква мазнината през шлицовете на потопяемата стена в камерата за мазнини. Отделената мазнина се прибутва с един преминаващ аксиално спрямо пясъкоуловителя чистач в отделен помпен приемник. Този принудителен чистач, т. нар. гребло за мазнини, представлява една водена на въже почистваща планка, която сигурно изкарва слоя мазнина от камерата за мазнини, с което се гарантира, че мазниноуловителят бива напълно почистен по цялата дължина. Така отлагания и свързани с тях процеси на гниене са със сигурност изключени.

При комбинираните съоръжения за механично пречистване в един резервоар от неръждаема стомана са обединени всички технологични стъпки от процеса на предварително механично пречистване. Отпадъчните води постъпват в компактното съоръжение от аварийна и разпределителна шахта с груби механизирани решетки. Потокът преминава първо през една решетка, където се пречиства от плаващи и суспендирани частици в съответствие с отворите на решетката. Отсятата маса се изнася от резервоара през изнасяща тръба с вградена преса за отсята маса и при това се обезводнява и компактира. Отцедената вода се връща в потока отпадъчни води, за да се намали БПК-редукцията. Посредством вградената преса за отсята маса драстично се редуцират теглото и обема на отсятата маса и по този начин се пестят разходите за отстраняването ѝ.

След решетката отпадната вода протича автоматично в пясъкоуловителя, където утаените частици се транспортират посредством хоризонтален транспортен шнек срещу посоката на протичане и се изнасят накрая от класифициращ пясъка шнек. Компактното съоръжение е с аерация на пясъкоуловителя и с устройство за мазниноулавяне. Аерацията и мазниноуловителят са допълващи агрегати за подобряване на цялостното функциониране. Освен това съоръжението е оборудвано с вградена система за промиване на отсята маса и пясък. Управление на съоръжението е

напълно автоматично в зависимост от нивото на водата, изнасянето на пясъка става по следния начин:

- *Входна камера с вградено механично пречистване* – 3 мм, отделяне на утаечни и плаващи частици от отпадните води чрез инсталиран пресяващ кош (принудително протичане). Отстраняване на отсятата маса с едновременно почистване на пресяващата повърхност чрез въртене на пресяващия кош при същевременно отмиване на пресяващата повърхност. Отстраняване на отсятата маса от отпадните води със същевременно съгъстяване и обезводняване в същия агрегат;
- *Обезводняване и компактиране на отсятата маса* – вградена преса за отсятата маса (до 35% СВ). Автоматично почистване на пресяващия кош без Ех защита;
- *Надлъжен пясъкоуловител аериран с хоризонтален транспортиращ пясъка шнек и изнасящ пясъка шнек* - за по-нататъшно транспортиране на отделения пясък към класификацията пясъка шнек. Аерация на пясъкоуловителя за генериране на валцово протичане:
 - Вакуумно уплътнен засмукващ филтър;
 - Аерационни ланцети;
 - Съответна арматура за пневматика;
- *Мазниноуловител* - състоящ се от мазниноуловителен джоб и полуавтоматично гребло за мазнини – за отделяне на мазнини и плаващи частици от предварително пречистените отпадъчни води посредством аерацията и разположения странично по цялата дължина паралелно на надлъжния пясъкоуловител мазниноуловител. Мазниноуловителят се отделя от странично разположени потопяеми стени от пясъкоуловителя.

Обезводненият пясък се събира в метални контейнери с обем 1,00 м³ и съвместно с отпадъците от решетките се извозва на депо. Общото количество на уловените отпадъци на ден е в порядъка 0.44-0.59 м³/ден. Задължително се обработва един път дневно с хидратна вар за дезинфекция.

Помещението на сграда с комбинирани съоръжения за механично пречистване е изкуствено вентилирано. В него няма отделяне на отровни газове, наличие на опасни частици или газове във въздуха, опасна радиация, неправилно отвеждане на отпадъчни води, дим, твърди частици или течни отпадъци, които да представляват заплаха за хигиената и здравето на персонала и за опазване на околната среда.

Разпределителна шахта към биобасейни

Механично пречистената вода след Комбинирани съоръжения за механично пречистване, рециркулиращата активна утайка от Разпределителна шахта за рециркулиращи и излишни утайки, филтрат от Сграда шнекова филтър-преса, дозиране на FeCl₃, филтрат от изсушителни полета постъпват в разпределителна шахта към биобасейните. Входящият поток се отвежда равномерно през канали по 50 см, оборудвани със саваци от Разпределителна шахта към биобасейни, а от там се разпределя към съответния биобасейн. Със саваците се регулира потока към биобасейните и при необходимост се изолира един от биобасейните при авария или за ремонт.

Биологично стъпало

ПСОВ е проектирана като механично-биологична, като биологичното пречистване се състои от две паралелни линии. Всяка линия от биологичното стъпало се състои от съоръжения, които гарантират освен окисление на органичния въглерод и

редукция на азота по биологичен път. За целта съоръженията се състоят от отделни реактори, в които се осъществява окисление, нитрификация, денитрификация и химическа редукция на фосфора. Процеса, който се използва е АО (аноксна и окислителна зони). За отделянето на азота се използва аноксна зона, в която за електронен донор на въглерод се използва клетъчната материя, съдържаща се в рециркулираната биологично третирана вода. Бактериите използват свързаният кислород в нитратите и нитритите като при това се отделя газообразен азот. Като източник на въздух под налягане за аерация на реакторите са инсталирани компресори в сградата за Биологично стъпало в специално отделение.

В блоксъоръжение конструктивно са обединени Денитрификационна зона, Нитрификационна зона; Биологично стъпало с машинна зала; Аеробен стабилизатор; Първичен уплътнител и Вторичен уплътнител.

Биобасейните на ПСОВ работят в режим на пълно биологично пречистване с нитрификация, денитрификация и съвместно аеробно стабилизиране на утайките. Биологичното стъпало конструктивно обединява следните съоръжения:

- Денитрификационна зона;
- Нитрификационна зона;
- Биологично стъпало с машинна зала;

В биобасейна органичните замърсявания се отстраняват чрез колонии от аеробни бактерии и микроорганизми, образуващи „активна утайка”. Те използват кислорода за своята жизнена дейност, при което окисляват органичните съединения до прости съединения – въглероден двуокис, вода и соли. Чрез рециркулация на активна утайка, утаена на дъното на вторичните утаители се поддържа необходимата концентрация на микроорганизми в обема на биобасейна. Добрите условия за жизнената дейност на колонии от микроорганизми – хранителни органични вещества, кислород и температура – води непрекъснатото им развитие и размножаване, при което количеството им като нетна маса се увеличава. Така се образува излишната активна утайка. Проектната степен на натоварване на активната утайка с органични вещества осигурява в случая биологично пречистване с нитрификация на водите. Образувашата се излишна активна утайка е сурова, има около 67-72% органично съдържание и може да загнива.

Сместа от сурова вода след механично пречистване в сграда и рециркулираща активна утайка (РАУ) от Разпределителна шахта пред биобасейни постъпва в началото на биобасейна по тръбопроводи. Това е денитрификационната зона на биобасейна (зона без аерация), където протича процесът на денитрификация. Тук, от края на биобасейна, постъпва и пречистена вода (богата на нитрити, необходими за денитрификацията).

Потокът вода се насочва от потопен миксер в началото на денитрификационната зона. Така водата последователно преминава през двете зони – денитрификационна зона и зона за аерация, където протича процес на нитрификация и се поддържа кислородно съдържание 1-2 mg/l. Аерационната система е от мембранни дифузери, разположени в четири секции, като всяка от секциите се захранва самостоятелно с отделен спирателен кран. При необходимост от по-дълбока денитрификация периодично може да се спира или ограничава подаването на кислород в някоя от секциите.

За управление на процесите и в двете аерационни зони се монтират потопена сонда със сензор за мерене на кислород O₂, pH, t и контролер за измерване. Съдържанието на кислород е показателят, по който се регулира подаването на въздух от въздуходувките в отделните зони. Въздуходувките са разположени в отделно помещение на сградата за Биологично стъпало с машинна зала. Те са три на брой (2 работни и една резервна), с капацитет Q=1440,00 м³/h, H=600 mbar. Въздуходувките са

с променливи обороти за регулиране количеството подаван въздух, според показанията на кислородомерите с честотни преобразователи и се монтират в звукоизолиращи кутии. За управление на процесите и в двете денитрификационни зони се монтират потопен сензор и дисплей Redox потенциал за мерене на pH, t и фосфор.

Технологично всички блоксъоръжения работят едновременно, като е предвидена и възможност да се изключи едно от тях или дори само един Биобасейн при авария, ремонт или почистване на някое от тях. Така могат да работят два биобасейна с два утайтеля или четири утайтеля с един биобасейн.

Блоксъоръжението се нуждае от периодична поддръжка. Тази дейност се извършва един път на две-три години или по график, съгласно инструкцията за експлоатация на обекта. Има възможност за изпразване на различни части на съоръжението, като за целта е предвидена допълнителна връзка чрез потопените помпи за вътрешна рецикулация. Всяко едно от съоръженията се изолира самостоятелно, с предвидените за това саваци. Ако се изпразва един Биобасейн се затварят двата савака на вход и изход. След завършване почистването саваците се отварят. Потопяемите миксери и помпи в биобасейна са оборудвани с лифт-устройство и водачи за лесно изваждане за подмяна и ремонт.

За управление на процесите в биобасейните са монтирани сонди в денитрификационната и нитрификационната камери. Съдържанието на кислород е показателя, по който се регулира автоматично дебита на подавания въздух, чрез промяна в оборотите на въздуходувките и с регулиращите клапи.

Операторът ежедневно получава информация за количеството постъпваща отпадъчна вода, съдържанието на замърсяващи вещества на входа и изхода от биостъпалото, концентрацията на активна утайка в обема на биобасейна. По тези данни технолога определя работните режими в отделните камери. При необходимост от дълбока денитрификация операторът може да спира или ограничава подаването на кислород в някоя от секциите, чрез спирателните клапи, разположени околоръст на биобасейна.

- *Вторични утайтели* - отстраняването на твърдите вещества е последната стъпка в процеса на пречистване на отпадъчна вода, с ниско съдържание на БПК и НВ. Тази стъпка представлява критично звено в процеса на биологичното пречистване на отпадъчните води. Във вторичните утайтели се разделя активната утайка от пречистената вода чрез гравитационно утаяване. След процеса на утаяване, чрез преливници, утаената вода постъпва в околоръстно разположен улей, докато утайките се отлагат на дъното му. Пречистената вода прелива в събирателни корита от неръждаема стомана и се отвежда, по тръба до UV системата за обеззаразяване на пречистените води и дебитомер на изход ПСОВ.

Блоксъоръжение за подготовка на утайката

Блоксъоръжението за подготовка на утайка служи за намаляване влажността (респективно) обема на излишната активна утайка, нейното акумулиране и хомогенизиране и подготовката ѝ с реагенти преди обезводняването. Утайката се подава директно от помпата за ИАУ в Разпределителна шахта за рециркулиращи и излишни утайки. Под действието на гравитацията частиците в утайката се спускат към дъното и освобождават избистрена надкалова вода.

Машина за обезводняване - шнекова филтър-преса в сграда. Необходимо е акумулиране и добро хомогенизиране на утайката преди обезводняването, за да не се налагат корекции на процедурата по подготовка на утайката за обезводняване с

полимер и следващото обезводняване и постваруване. Блоксъоръжението за подготовка на утайка се състои от няколко съоръжения за третиране на утайката:

- *Първичен уплътнител* - основава се на утаяването на неразтворените вещества под действие на силата на тежестта. Предназначен е за гравитачно уплътняване на излишната активна утайка (ИАУ). За да се избегне задържане и загиване на утайка в ъглите допълнително се прави пълнеж от вторичен бетон под формата на обърнат пресечен конус. Обемът на първичен уплътнител се хомогенизира с миксер с лифт-устройства за обслужване на миксерите. Захранването с излишни активни утайки се осъществява с 1+1R центробежна потопяема помпа за първично уплътняване до достигане определен дебит на РАУ по показанията на общия дебитомер за РАУ. Количеството на ИАУ зависи от процеса на експлоатация в биологичното стъпало, каловия индекс, използването на реагент за отстраняване на фосфора, температурата на водата и др.:

Количество на ИАУ	Q _{ИАУ}	1 797,27	kg/d
		224,66	m ³ /d
Влажност на ИАУ	p _{неупл.ИАУ}	99,2	%
Влажност на уплътнените ИАУ	p _{упл.ИАУ}	97,5	%
Количество на уплътнените ИАУ	Q _{упл.ИАУ}	71,89	m ³ /d
Прието време за уплътняване	t	11,00	h
Действителен времепрестой	t	1,04	d

- *Аеробен стабилизатор* - аеробното стабилиране на утайката е подобно на процеса на биологично пречистване в биобасейн, с тази разлика, че при биобасейните субстрат за микроорганизмите са органичните вещества в отпадъчната вода, а тук утайката е във фаза на ендогенно дишане и използва собствената си протоплазма. За да се осъществи аеробно стабилиране на утайката, е необходимо да се създадат аеробни условия т.е реактора да се аерира. Прилага се същата аерационна система както при нитрификационната зона. Аеробният стабилизатор е оборудван с аерационна система, потопяеми помпи 1+1R за отвеждане на стабилизираната утайка към Вторичен уплътнител, ръчен телфер за монтиране и повдигане на помпата, като и с електромагнитен дебитомер за вторично уплътнената утайка. В сграда за Биологично стъпало с машинна зала са монтирани компресори за аеробния стабилизатор 1+1R. Автоматичното управление на въздуходувките за насищане с кислород дава възможност да се постигне минимална консумация на ел. енергия при максимално ниво на стабилизирането, благодарение на монтираната сонда за измерване на O₂. Монтират се една работна въздуходувка и една резервна (с честотни преобразуватели са) и са разположени в сграда въздуходувки. Аеробният стабилизатор е стоманобетонен резервоар, като технологично е оразмерен:

Количество излишна активна утайка	$Q_{\text{ИАУ}}$	71,89	m^3/d
Сухо в-во в излишната утайка	$Q_{\text{изл.ут. сухо}}$	1,80	t/d
Времепрестой	t	13	d
Орг. сухо вещество в утайката за стабилизация	$Q_{\text{СОВ}}$	1,26	t/d
Работен обем на един АС	$V_{\text{РАБ.}}$	1 062,60	m^3
Работен обем на една секция АС	$V^1_{\text{раб. 1 секция}}$	1 062,60	m^3
Действителен времепрестой	t	14,78	d
Органично вещество в подаваната утайката	O	70	%
Техническа степен на разграждане на утайката за 12 °C	$R_o^T(12^\circ\text{C})$	37,70	%
Техническа степен на разграждане на утайката за 10 °C	$R_o^T(10^\circ\text{C})$	35,78	%
Приета техн. степен на разграждане на утайката за 10 °C	$R_o^T(10^\circ\text{C})$	35,78	%
Органично вещество в стабилизирания утайка	O''	59,97	%
Количество стабилизирана утайка	$Q_{\text{стаб.ут.}}$	1,35	t/d
		71,89	m^3/d
Влажност на стабилизирания утайки	W''	98,13	
Конц. орг. сухо в-во в подаваната за стабилиз. утайка	$K_{\text{сухо орг.в-во}}$	17,50	kg COB/m^3
Сухо органично в-во в аеробния стабилизатор	$Q_{\text{сухо орг.в-во АС}}$	16 355,16	kg COB

- **Вторичен уплътнител** - след аеробния стабилизатор е предвидено съоръжение за разделяне на утайката от утайковата вода вторичен уплътнител. Предназначен е за гравитачно уплътняване на излишната активна утайка (ИАУ). За да се избегне задържане и загиване на утайка в ъглите допълнително се прави пълнеж от вторичен бетон под формата на обърнат пресечен конус. Обемът на вторичният уплътнител се хомогенизира с миксер с лифт-устройства за обслужване на миксерите. Захранването с ИАУ се осъществява с 1+1R центробежна потопяема помпа за уплътнена утайка до преходния резервоар за съхранение в сградата за обезводняване, преди обезводняването за достигане определен дебит на РАУ по показанията на общия дебитомер за РАУ. Утайковата вода от първичния и вторичния уплътнител се връща в денитрификационната зона. Технологичното оразмеряване на вторичния уплътнител е както следва:

Количество на САУ	$Q_{\text{САУ}}$	71,89	m^3/d
		1,35	t/d
Влажност на САУ	$p_{\text{неупл.САУ}}$	98,13	%
Влажност на уплътнените САУ	$p_{\text{упл.САУ}}$	97,5	%
Количество на уплътнените САУ	$Q_{\text{упл.САУ}}$	53,92	m^3/d
Време за уплътняване	t	1	d
Необходим обем	$V_{\text{необх.}}$	71,89	m^3
Брой	n	1	Бр.
Действителен времепрестой	t	1,50	d

Технологичен процес

Технологичния процес е 5 дни в седмицата по 8 часа. Първичният уплътнител се зарежда с излишна утайки. След времепрестой едно денонощие, уплътнената първична утайка се подава в Аеробния стабилизатор. След 13 дена времепрестой в Аеробния стабилизатор утайката е аеробно стабилизирана и се изпраща към Вторичният уплътнител, където утайката се уплътнява до 25 kgCB/m^3 , което се доказва с проба за проверка на концентрация на органично вещество и едва тогава се подава към шнекова филтър-преса. Преди подаване на шнекова филтър-преса стартира миксера за

хомогенизиране на утайката във Вторичния уплътнител. След 30-тата минута обемът е добре хомогенизиран и могат да се подават утайки към филтър-пресата. Подаването и спирането на утайка в трите съоръжения става на база нивомери за горно и долно водно ниво и таймер за определяне време за престой. За по-удобно обслужване на миксерите в първичния уплътнител и вторичния уплътнител са предвидени лифт-устройства. Така миксерите могат лесно да се изваждат за ремонт и профилактика.

Сграда с шнекова филтър-преса

Аеробно стабилизираната утайка е с висока влажност. Обезводняването (дехидратирането) на стабилизираната утайка ще се извършва в инсталация за обезводняване, разположена в сградата. Обезводняването на утайката е с шнекова филтър-преса, която е разположена в сградата с комбинирани съоръжения за механично пречистване. Шнековата филтър-преса има следното технологично оразмеряване:

Q вход ШФП (7 дни)	53.92	m ³ /d
Q вход ШФП (5 дни)	75.49	m ³ /d
p вход ШФП	97.5	%
p изход КФП(обезводнена)	80	%
Q изход ШФП	9.44	m ³ /d
Q ут. вода от ШФП	66.05	m ³ /d
Разход на полиелектролит	5.00	kg/t сухо
Количество полиелектролит	8.99	kg/d
Работни дни в седмицата	5.00	d
Работни часове в денонощие	8.00	h
Необходима производителност на една ШФП	9.44	m ³ /h
Сухо вещество в утайката	25.00	kg CB/kg
Капацитет на пресата по сухо в-во	235.91	kg CB/h

Инсталацията за обезводняване с шнекова филтър-преса е оразмерена за 5-дневна работна седмица при използване на пресата два цикъла на ден. Шнековата преса е с цикличен режим на работа. Тя може да обезводнява утайка кондиционирана с полимер или с минерални коагуланти (комбинация от железен трихлорид и вар). В случая ще се обезводняват уплътнени стабилизирани утайки с начална влажност средно 97.8% (концентрация 22 kg/m³). Утайката след шнековата филтър-преса се събира в 2 контейнера по 5 m³.

За ефикасно кондициониране на утайката пред шнековата преса е включен един реактор за флокулиране с бъркалка. Шнековата преса се състои от един транспортен шнек, който се върти с регулируема скорост в цилиндричен пресяващ кош. Свободната вода се филтрира през пресяващите отвори, докато сухото вещество се придвижва във вътрешността на пресяващия кош посредством транспортния шнек бавно по посока срещуположна на гравитацията към изхода за изнасяне на утайка. Чрез редуциране диаметъра на пресяващия кош в зоната на пресоване се постига обемно редуциране на шламовия кек. Един пресоващ конус в зоната за изнасяне на утайка позволява напасване на филтрационното налягане в машината. Пресяващият кош се почиства редовно посредством автоматично промивно устройство. Инсталацията за обезводняване се състои от:

- *Тръбен реактор за флокулиране* - за оптимална хомогенизация на утайките и флокулант и кондициониране на образуваните шламови флокули, като се състои от:
 - Вертикален резервоар с капак за контакт между флокулант и утайки;

- Отточен тръбопровод към пресата с компенсатор за челно постъпване в цилиндъра с процепи;
- Стойка за сондата за контрол на нивото на напълване (макс) за управление постъпването на утайки;
 - o Дозиращо и смесващо устройство за полимер – междуфланцова арматура за непрекъснато смесване на полимер и утайка;
 - o Магнитно-индуктивен дебитомер за измерване на количеството утайки /флокулант;
- *Помпа за необезводнени утайки* - помпа за захранване на необезводнени утайки;
- *Съоръжение за подготовка на флокулант* 3-камерен резервоар от полипропилен;
 - Дозираща помпа за флокулант;
 - Допълнително разреждане на флокулант – за смесване на основния разтвор на флокулант с вода до потребляем разтвор и електрическо управление;

Уплътнената стабилизирана утайка от вторичен уплътнител се подава дозирано към смесителния съд в технологична сграда, който е затворен и е оборудван с мощна бавнооборотна бъркалка. От дъното кондиционираната утайка се подава за обезводняване към шнекова филтър-преса със захранващата помпа. След напълване обема се включва високонапорната помпа на пресата, която се изключва автоматично от пресостат на напорната система с преходен съд. След обезводняването кекът се събира и транспортира чрез контейнер с голям обем до депото за твърди битови отпадъци. Филтратът от обезводняването се връща за пречистване в разпределителна шахта.

UV-система за обеззаразяване на пречистените води и дебитомер на изход

Дезинфекцията на пречистената вода е задължителна по време на епидемия, обявена от РЗИ. Измервателното устройство на изход станция и съоръжението за обеззаразяване са обединени в едно общо съоръжение, намиращо се в непосредствена близост до биологичното пречистване.

Пречистената вода от шахта след ВУ се отвежда до изходна шахта. Съоръжението за обеззаразяване е изолирано на входа и изхода със спирателни кранове. Така съоръжението се използва единствено при обявяване на епидемия от РЗИ-Стара Загора. Обеззаразяването се извършва с UV-лъчи, излъчвани от ултравиолетови лампи, монтирани в тръба. Дезинфекцията с UV е мигновена. Инсталацията е с интензитет UVT 85% и унищожава 99.9% от колибактериите. UV система се състои от хидравлично оптимизирана реакторна камера с 12 бр. UV лампи, система за мониторинг и контролно табло. Съоръжението е оборудвано още с локално ел. табло, контролер за мониторинг на функциите; светлинни индикатори, гарантиращи правилната работа; сензор за прецизно измерване.

Дебитомер на изход

Измерителното устройство на изхода е едно от най-важните съоръжения за контрол, управление и статистика на станцията. Предвиден е магнитно-индукционен дебитомер, разположен в дебитомерна шахта след вторичните утайтели. Резултатите от измерването се показват и записват в компютъра в ЦДП на ПСОВ. Операторът може да наблюдава резултатите и на дистанционно изведен дисплей в ЦДП. Точността на измервателното устройство е $\pm 2\%$.

2.6. Прогнози за количества утайки в община Раднево

Количествата на утайките за населени места с население по-голямо от 2 000 е. ж. се генерират от пречиствателните станции за отпадъчни води, а за тези с по-малък брой на населението идват от септичните ями. В община Раднево има ПСОВ, обслужваща гр. Раднево, но съоръжението е остаряло и неефективно. По проект №DIR-51011116-50-134 „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ и изграждане и разширение на ВиК мрежата на гр. Раднево”, финансиран по ДБФП №DIR-51011116-C052 и ДБФП №BG16M1OP002-1.005-0002-C01/05.07.2016г. по проект „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ, гр. Раднево“ – II фаза, процедура BG16M1OP002-1.005 „Втора фаза на проекти за изграждане на ВиК инфраструктура, чието изпълнение е стартирало по ОПОС 2007-2013г.“ по приоритетна ос 1 „Води“ на ОП „Околна среда 2014-2020г.“ се изгражда нова ПСОВ, която ще обслужва гр. Раднево и кв. „Гипсово“.

Изготвени са прогнози за количествата утайки за община Раднево, данните за генериране на утайките са посочени в таблицата по-долу:

Прогноза за образуваните утайки в община Раднево (тона/година)

Генерирани утайки в община Раднево (тона)	тона годишно				
	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
	278,56	306,80	302,53	298,31	294,16

Предвид факта, че в новоизградената ПСОВ – гр. Раднево, излишните утайки се третираат чрез аеробна стабилизация, уплътняване и обезводняване с шнекова филтър-преса и в случай на незначително съдържание на замърсители, утайките може да се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци – гр. Стара Загора. За тях пречиствателната станция трябва да плаща съответната такса на входа на депото.

2.7. Изводи

- На европейско ниво все повече се предпочита оползотворяване на утайките чрез методите на изгаряне с оползотворяване на енергията и извличане на фосфора, въпреки че широко се прилагат методите за оползотворяване в земеделието и за възстановяване на нарушени терени, а в новите страни членки, в т.ч. и България, депонирането е най-често срещан метод;
- Изградеността на канализационната мрежа и пречиствателните съоръжения за преработка на отпадните води са едни от определящите качества на жизнената среда в населените места фактори. В населените места на община Раднево няма цялостно изградена канализационна мрежа. В град Раднево канализационната система е от смесен тип и има частично изградена канализация за дъждовна вода. В останалите населени места в общината, основно се използват септични ями от населението. В същото време това представлява реална опасност за замърсяване на плитките подпочвени води в близост до населените места;
- В общината единствено в град Раднево има пречиствателна станция за пречистване на битовите отпадъчни води, но съоръжението е остаряло и неефективно, поради което се налага изграждането на нова, както и рехабилитация и доизграждане на съществуващата канализационна мрежа в града;
- През 2014г. Община Раднево е стартирала изпълнението на Проект №DIR-51011116-50-134 „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ и

изграждане и разширение на ВиК мрежата на гр. Раднево”, финансиран по ДБФП №DIR-51011116-C052, съгласно който се изгражда нова ПСОВ, която ще обслужва гр. Раднево и кв. „Гипсово”, рехабилитация на 16,758 км от водоснабдителната мрежа и рехабилитация на 3,035 км съществуваща канализационна мрежа и разширяване на 13,841 км нова канализационна мрежа в кв. „Гарова махала“ и кв. „Гипсово“, гр. Раднево. Общината е бенефициент по ДБФП №BG16M1OP002-1.005-0002-C01/05.07.2016г. по проект „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ, гр. Раднево“ – II фаза, процедура BG16M1OP002-1.005 „Втора фаза на проекти за изграждане на ВиК инфраструктура, чието изпълнение е стартирало по ОПОС 2007-2013г.“ по приоритетна ос 1 „Води“ на ОП „Околна среда 2014-2020г.“ Очаква се през 2016г. новата ПСОВ да бъде пусната в експлоатация;

- Пречистените отпадъчни води от новоизградената ПСОВ, обслужваща гр. Раднево и кв. „Гипсово”, чрез заустващ колектор ще се заустват в р. Съзлийка. Не се очаква изпускане на вредни емисии в зоната на заустване, пречистените отпадъчни води отговарят на *„Наредба №6/09.11.2000г. за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти“*;
- С използваната технологична схема за пречистване на отпадъчните води в новата ПСОВ – гр. Раднево, няма да има отделяне на никакви вредни миризми и газове в атмосферата;
- Предвид факта, че в новоизградената ПСОВ – гр. Раднево, излишните утайки се третират чрез аеробна стабилизация, уплътняване и обезводняване с шнекова филтър-преса и в случай на незначително съдържание на замърсители, утайките може да се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци – гр. Стара Загора. За тях пречиствателната станция трябва да плаща съответната такса на входа на депото;
- Количествата на утайките за населени места с население по-голямо от 2 000 е. ж. се генерират от пречиствателните станции за отпадъчни води, а за тези с по-малък брой на населението идват от септичните ями;

2.8. Препоръки за мерки и дейности за решаване на констатираните от анализа пропуски и несъответствия

- Необходимо е спазването на адекватни оперативни мерки при работата на новата ПСОВ – гр. Раднево с цел намаляване до минимум на неприятните миризми, както и периодично да се следят санитарно-хигиенните изисквания за условията на околната работна среда;
- Основният риск от замърсяване на подпочвените води е от липсата на канализационна система в населените места на общината, което налага необходимостта от спешно изграждане на канализация в селата;

3. Анализ на строителните отпадъци

3.1. Информационно обезпечение на анализа

За целите на настоящият анализ, относно осигуряване на необходимата информация са използвани следните документи:

- Информация от община Раднево *„Отчети за битовите и строителните отпадъци през 2011-2015г.“*;
- *„Наредба за управление на отпадъците на територията на община Раднево“*;
- *„Програма за опазване на околната среда на община Раднево, 2014-2020г.“*;

3.2. Определения

Съгласно ЗУО *„строителни отпадъци“* са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква „а“ от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

„Отпадъци от строителство и събаряне“ са отпадъци, получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи бетон; тухли; керемиди; плочки; порцеланови и керамични изделия; стъкло, пластмаси и дървесен материал съдържащи или замърсени с опасни вещества; асфалтови смеси; изолационни материали и др., съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение №1 към чл.5, ал.1 и чл.6 ал.1, т.1 от *„Наредба №2 от 23 юли 2014г. за класификация на отпадъците“*.

„Оползотворяване на материали от строителни отпадъци“ са всички дейности по оползотворяване на строителни отпадъци с изключение на изгаряне с оползотворяване на енергия и преработването в материали, които се използват като гориво. Оползотворяването включва и дейностите по подготовка за повторна употреба, рециклирането или друго материално оползотворяване.

„Обратно насипване“ означава дейност по оползотворяване, при която подходящи отпадъци се използват с цел възстановяване на материалите в изкопните зони или за инженерни цели в ландшафтната архитектура и когато отпадъците са заместител на материали, които не са отпадъци.

„Рециклиране на ОСР“ е всяка дейност по оползотворяване на строителните материали, посредством която ОСР се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. Рециклирането на ОСР не включва оползотворяването на ОСР за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.

„Подготовка за повторна употреба на ОСР“ са дейности по материално оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт, посредством които строителните продукти или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да може да бъдат използвани повторно.

3.3. Общи принципи

Отпадъците от строителство и разрушаване се третира при спазване на следната йерархия на отпадъците:

- Предотвратяване образуването на ОСР;

- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране на отпадъците, които не могат да бъдат повторно употребени;
- Материално оползотворяване;
- Оползотворяване за получаване на енергия на отпадъците, които не могат да бъдат рециклирани и материално оползотворени;
- Обезвреждане на отпадъците, които не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по предходните точки;

3.4. Национални цели в областта на управление на ОСР

Основна стратегическа цел, която е поставена в ЗУО и в НПУО 2014-2020г., е до 2020г. в България да бъде развита система за управление на ОСР, която да осигури степен на рециклиране и оползотворяване на тези отпадъци:

- До 1 януари 2016г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- До 1 януари 2018г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- До 1 януари 2020г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците;

Други важни стратегически цели са предотвратяването и намаляването на количеството на образуваните ОСР, като по този начин се намалява необходимостта от изграждането на нови депа и други съоръжения за третиране на строителни отпадъци чрез широко въвеждане на практики за селективно разрушаване, както и събиране и съхраняване на ОСР на строителната площадка по начин, осигуряващ в максимална степен тяхното последващо използване.

3.5. Изисквания на законодателството към общините относно управление на ОСР

ЗУО приет през 2012г., въведе специални изисквания към оползотворяване на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради. На основание на ЗУО в края на 2012г. Министерски съвет одобри и *„Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали“*. В новия ЗУО отпада задължението на общините да осигуряват депа и други съоръжения за ОСР на територията на общината. Съгласно ЗУО общините са отговорни за организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането само на ОСР от ремонтна дейност, образувани от домакинствата.

Общините имат ангажменти по отношение на строителните отпадъци и в случаите, когато общината е Възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи.

С *„Наредба №7 от 19.12.2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци“* се определят:

- Редът и начинът за определяне на размера на обезпеченията, както и редът и начинът за изразходване на средствата при закриване и рекултивация на депа, в т.ч. и на депа за отпадъци от ОСР;
- Размерът на отчисленията за депониране на всеки тон депониран отпадък, в т.ч. и на строителни отпадъци, които трябва да отчисляват собствениците на депа за строителни отпадъци, както и реда и направленията за изразходване на натрупаните средства;

Размерът на отчисленията за депониране на ОСР нараства поетапно до 2020г., а след това размерът остава непроменен.

3.6. Съществуващо положение в общината

Съгласно ЗУО, от 2012г. общините имат ангажимент относно строителните отпадъци в малки количества, които се получават от строително-ремонтните дейности на домакинствата.

Пазарът за рециклирани строителни отпадъци в страната не е достатъчно развит и използването на рециклирани строителни материали в строителството е слабо разпространено. Също така не се прилагат административни и икономически стимули за насърчаване на рециклирането на отпадъците от строителство и разрушаване. Това в голяма степен допринася за ниските нива на оползотворяване и рециклиране, които се наблюдават в страната.

В община Раднево, строителните отпадъци се формират основно от строителството, реконструкцията и ремонта на сградите (когато общината е възложител на СМР или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи и от ремонтната дейност на домакинствата), като делът им в общото количество на ТБО не е голям. На територията на община Раднево няма Депо за строителни отпадъци. Строителните отпадъци, които се генерират на територията на общината са в резултат на строителни дейности – ново строителство, ремонт и разрушаване на стари сгради. След издаване на съответното разрешително от страна на Кмета на Общината, фирмите генериращи тези отпадъци ги извозват по указан маршрут до депото за ТБО. Генерираните строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата – ангажимент на общината по ЗУО се извозват и изхвърлят директно на старото общинско депо, поради което, може да се направи извод, че общината ги оползотворява за запръстяване на депото. Често тези отпадъци се изхвърлят и в контейнерите за смесени битови отпадъци или до тях, като замърсяват уличните пространства.

Източник на данни за количеството на строителните отпадъци са годишните отчети на лицата, които извършват третиране и транспортиране на строителни отпадъци, представяни в РИОСВ, информацията от броя на курсовете и вида на транспортните средства, извозващи строителни отпадъци и броя и вида на фирмите, получили разрешение от Община Раднево за извозване на строителни отпадъци и излишни земни маси.

Основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност. Делът на физическите лица, генериращи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначителен спрямо другите количества. Генерираните строителни отпадъци не могат да се определят точно, поради факта, че към тяхното количество са включени земни маси и инертни материали.

Депонирането на строителните отпадъци на този етап се извършва на старото общинско депо за ТБО, като се използват за засипване на битовите отпадъци. Периодично се извършва оглед за замърсяване на територията на Общината с този вид отпадъци и откритите места се почистват.

В изпълнение на европейската и националната политика в областта на управлението на строителните отпадъци е необходимо да се проучат възможностите и да се предприемат мерки за рециклирането и оползотворяването им. Липсата на организирана система за рециклиране води до влагане на големи количества невъзобновяеми първични суровини и намалява експлоатационния живот на депото. Рециклирането на минералните отпадъци намалява вредното въздействие върху околната среда, вследствие на транспортирането, шума, замърсяването на повърхностните и подземните води, промените в топографията и естествените хабитати. За предприемане на конкретни действия първоначално е важно да се

извършат проучвания за състава на строителните отпадъци. Следващият етап от екологосъобразното управление на отпадъците е намиране на подходящи технологии и съоръжения за оползотворяването им. Обмислят се варианти фирмите да подлагат строителните отпадъци на предварително раздробяване, след което да се депонират на депото за ТБО или дори да се предават за рециклиране на предприятията, работещи в това направление.

„А.С.А. България” с която общината е сключила договор за ТБО, е закупила и предоставя по заявка при извършване на строително-ремонтни дейности контейнери с вместимост 4 м³ (3 бр.), в които да се събират строителните отпадъци, след което същите се депонират. Предвижда се да се увеличи броят на контейнерите и да се разшири дейността. При разширяваща се дейност на “Мини Марица – Изток” се закупуват нови терени и при разрушаването на намиращите се върху тях постройки се генерират строителни отпадъци. Предвидено е същите да се оползотворяват, като се извършва насипване на вътрешнорудничните пътища.

Община Раднево стриктно следи за спазване на разпоредбите на *„Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали”*. При започване на СМР и/или премахване на строеж на територията на общината, от Възложителите се изисква План за управление на СО, без който не се издават съответните документи по реда на ЗУТ за разрешаване на строителните дейности.

Община Раднево стриктно следи за спазване разпоредбите на *„Наредба за управление на отпадъците на територията на община Раднево”*, като съгласно Раздел пети *“Организация на дейностите по управление на строителни отпадъци и излишни земни маси”*:

- Генерирането и транспортирането на отпадъците и излишните земни маси при извършване на ново строителство и при разрушаване, реконструкция или текущ ремонт на сгради и съоръжения се извършват от притежателите на отпадъците, от изпълнителя на строителството или разрушаването или от друго лице притежаващо съответното разрешително, въз основа на писмен договор;
- Извършването на дейностите по генериране и транспортиране на излишните земни маси (ЗМ) и строителните отпадъци (СО) (вкл. и СО от вътрешни преустройства и текущи ремонти на сгради и съоръжения) е задължение на изпълнителя, а контрола по изпълнение на горното е задължение на надзорника по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ);
- Лицата заявили разрешение за строеж, едновременно с документите по чл.144, ал.1 от ЗУТ, представят и информация за очакваното количество строителни отпадъци и излишни земни маси, които ще се образуват след реализация на инвестиционния проект;
- Строителните работи на обекта се извършват в съответствие с разработения проект, като околните терени се опазват от замърсяване със строителни отпадъци;
- Не се допуска депониране на строителни материали, строителни отпадъци и изкопни земни маси извън границите на строителните площадки и/или извън границите на имота;
- Забранява се нерегламентираното изхвърляне, изгаряне, както и всяка друга форма на нерегламентирано третиране на строителни отпадъци, в т.ч. изхвърлянето им в контейнерите за събиране на БО или отпадъци от опаковки, съгласно чл.4, ал.3 от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали;

- Не се допуска замърсяването по какъвто и да е начин (при излизане от строителната площадка на камиони с мръсни гуми, замърсяване от работниците, работещи на строителната площадка и др.) на улиците, тротоарите и др. територии за обществено ползване извън границите на строителната площадка и/или извън границите на имота, при извършване на строителни, изкопни или ремонтни работи;
- Изпълнителят на строителството е длъжен:
 - Да не допуска по време на строителството замърсяване на тангиращите с обекта тротоари, улични платна, зелени площи и др. терени със строителни материали, СО и ЗМ;
 - Да не допуска при транспортиране на СО и ЗМ замърсяване на уличните платна;
 - Да не допуска транспортиране на СО и ЗМ в камиони без покриване, след приключване на строителството да почисти цялата строителна площадка, вкл. и измиване на улиците, тротоарите, алеите, пешеходните зони и др. замърсени елементи на строителната площадка с твърда настилка;
 - Да не изхвърля СО и ЗМ извън определените за депониране места;
- Принудителното премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи се извършва от собственика или изпълнителя на разрушаването селективно по материали;
- Земни маси могат да се използват за обезвреждане на депа за неопасни отпадъци чрез депониране и за рекултивация на други терени;

Количествената информация за депонирани строителни отпадъци е по получени данни от община Раднево, съгласно „*Отчети за битовите и строителните отпадъци през 2011-2015г.*“, поради което информацията е оценена като достоверна. В следващата таблица са представени количествата депонирани строителни отпадъци на старото общинско депо, генерирани на територията на община Раднево, както следва през последните 5 години:

2011г.	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	Общо тона
825	428	509,1	351,6	946	3 059,7

В депонираните строителни отпадъци, генерирани на територията на общината доминират керемиди, плочки, фаянсови и керамични отпадъци. В периода от 2011-2015г. на депото за ТБО в община Раднево са депонирани 3 059,7 тона строителни отпадъци. От данните в таблицата се забелязва, че количествата на строителните отпадъци намалява, през 2013г. се увеличават и през 2014г. има отново намаляване, а през 2015г. отново рязко и многократно увеличаване на количествата, т.е. забелязва се една неравномерност. На територията на общината СО се оползотворяват, като се използват основно на старото общинско депо за ТБО за запръстяване на депото, липсва конкретна информация за количествата материално оползотворени отпадъци.

3.7. Прогнози за количества ОСР в община Раднево

Изготвени са прогнози за количествата ОСР за община Раднево, като данните са посочени в таблицата по-долу. За изготвяне на прогнозите са използвани налични данни за количествата строителни отпадъци в общината за 2015г. – 946 тона/година.

Прогноза за образуваните строителни отпадъци в община Раднево

Генерирани строителни отпадъци в община Раднево (тона)	тона годишно				
	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
	1 039,96	1 025,48	1 011,19	997,11	983,22

3.8. Изводи

- Генерираните строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата – ангажимент на общината по ЗУО се извозват и изхвърлят директно на старото общинско депо, поради което, може да се направи извод, че общината ги оползотворява за запръстяване на депото;
- В община Раднево основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност. Делът на физическите лица, генериращи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначителен спрямо другите количества;
- „А.С.А. България” с която общината е сключила договор за ТБО, е закупила и предоставя по заявка при извършване на строително-ремонтни дейности контейнери с вместимост 4 м³ (3 бр.), в които да се събират строителните отпадъци, след което същите се депонират;
- В периода от 2011-2015г. на депото за ТБО в община Раднево са депонирани 3 059,7 тона строителни отпадъци. От данните в таблицата се забелязва, че количествата на строителните отпадъци намалява, през 2013г. се увеличават и през 2014г. има отново намаляване, а през 2015г. отново рязко и многократно увеличаване на количествата, т.е. забелязва се една неравномерност;
- Налице е изоставане на процеса по осигуряване на площадки, които общините трябва да осигурят съгласно ЗУО, на които домакинствата и фирмите могат да оставят разделно събраните ОСР в малки количества от ремонтна дейност, което често е една от причините тези отпадъци да се изхвърлят в контейнерите за смесени битови отпадъци или до тях и съответно да запълват депото за битови отпадъци и замърсяват уличните пространства;

3.9. Препоръки за мерки и дейности за решаване на констатираните от анализа пропуски и несъответствия

- Необходимо е община Раднево по собствена инициатива и за своя сметка да организира създаването на площадка за временно съхранение на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и отпадъците от строителни и разрушителни дейности, на които общината е Възложител;

3. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на настоящия анализ е инфраструктурата за управление на битовите отпадъци и на утайките от ПСОВ, тъй като управлението на тези потоци отпадъци са от компетенциите на общините. Направен е анализ и на инфраструктурата за третиране на отпадъци от строителство и разрушаване (ОСР), тъй като управлението макар и на малка част от този поток отпадъци – от ремонтна дейност на домакинствата е също от компетенциите на местните власти, а доскоро беше почти изцяло в техните правомощия. От друга страна общината е и възложител на строителни дейности и на дейности по разрушаване на сгради, поради което е генератор на ОСР.

1. Информационно обезпечаване на анализа

На национално ниво на практика няма изградена цялостна информационна база данни, в която информацията за инфраструктурата за третиране на отпадъците да е систематизирана и да обхваща всички аспекти, както в регионален и местен, така и във времеви разрез. Използвана е информация от национални стратегически и програмни документи на национално ниво. В община Раднево информацията по управление на отпадъците не е систематизирана в единна информационна система, но се очаква това да се осъществи в бъдеще, като общината ще изгради такава интегрирана информационна система за управление на отпадъците.

За целите на анализа е използвана информация от следните източници:

- Програми и отчети на община Раднево по управление на отпадъците:
 - „Общински план за развитие на община Раднево, 2014-2020г.”;
 - „Програма за опазване на околната среда на община Раднево, 2014-2020г.”;
 - „Отчети за битовите и строителните отпадъци през 2011-2015г.”;
- Прединвестиционно проучване, изготвено от Консорциум РНЕП към договор EuropeAID/124484/D/SV/BG „Управление на отпадъците в региони Стара Загора, Стара Загора и Костенец”. В докладът е представено приемливо инвестиционно решение за изграждане на Регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора, в съответствие с целите и задачите, специфицирани в Националната програма за управление на отпадъците 2009-2013г. В последствие е постигнато финансиране по приоритетна ос 2 на ОПОС 2007-2013г. Съоръженията за управление на отпадъците в регион Стара Загора са - Регионален център за управление на отпадъци в гр. Стара Загора, обслужващ общините Стара Загора, Чирпан, Братя Даскалови, Павел баня, Казанлък, Мъглиж, Николаево, Гурково, Твърдица, Опан, Раднево и Гълъбово и Претоварни станции за битови отпадъци в общините Казанлък, Гурково и Гълъбово;
- Договори между община Раднево и ООп на отпадъци в областта на разделното събиране на ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи, НУБА, ИУМПС;

2. Съществуващи практики и системи за управление на отпадъците в община Раднево

В таблицата е представено съществуващото състояние по управление на отпадъците, като са описани отговорните дружества извършващи дейностите по събиране, третиране, транспортиране и депониране на отпадъците в община Раднево.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Община	Дейност	Общинска / частна	Общински служби / частни компании	Дата на договора за предоставяне на услугата
Раднево	Сметосъбиране и сметоизвозване			
	Битови от домакинствата	Частна	„А.С.А. България” ЕООД	Договор №0260/30.12.2014г., влизащ в сила от 01.02.2015г.
	Материали за рециклиране - отпадъци от опаковки	Няма	Неприложимо	Неприложимо
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	Частна	„Екобатери” АД, гр. София	Договор №0117/06.08.05.2010г.; Анекс №4/06.08.2015г.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи	Частна	„Елтехресурс” АД, гр. София	Договор №0118/06.08.05.2010г.; Анекс №4/06.08.2015г.
	Излезли от употреба гуми	Няма	Неприложимо	Неприложимо
	Излезли от употреба моторни превозни средства	Частна	„БЪЛГАРСКА РЕЦИКЛИРАЩА КОМПАНИЯ” АД	Договор №0213/22.10.2014г.
	Опасни отпадъци - пестициди	Няма	Неприложимо	Неприложимо
	Отработени масла	Няма	Неприложимо	Неприложимо
	Улици и паркове	Частна	„А.С.А. България” ЕООД	Договор №0260/30.12.2014г., влизащ в сила от 01.02.2015г.
	Утайки от пречиствателни станции – ПСОВ – Раднево	Дружество /Общинска	Общината	-
	Третиране на отпадъците	Няма	Неприложимо	Неприложимо
	Депо			
	Землището на гр. Раднево	Частна	„А.С.А. България“ ЕООД	Неприложимо

2.1. Битови отпадъци

От 2005г. всички населени места в община Раднево са включени в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на генерираните битови отпадъци от домакинствата. На територията на общината дейностите по управление на битовите отпадъци, включващи организирано събиране, транспортиране и депониране на старото общинско депо се осъществяват от “А.С.А. Шеле”, в последствие преименувана “А.С.А. България” ЕООД, съгласно Договор №0260/30.12.2014г., влизащ в сила от 01.02.2015г. със срок на изпълнение две години. Фирмата извършва и дейностите по поддръжка на местата за обществено ползване, снегочистване и зимно поддържане.

Организирано събраните твърди битови отпадъци от всички населени места на територията на общината се депонират на старото общинско депо, разположено в землището на гр. Раднево. Общинското депо не отговаря на съвременните нормативни изисквания. На територията на общината преди депониране на ТБО не се изпълнява никакво предварително третиране на отпадъците, като раздробяване или сортиране, компостиране, т.е няма изградени инсталации за сепариране, обезвреждане, изгаряне и компостиране на отпадъци.

На територията на общината няма отделни съдове за събиране на пепел и сгурия през отоплителния сезон.

На територията на общината функционират места за събиране и временно съхраняване на масово разпространени отпадъци - НУБА, но те се оперират от ООп,

като за ИУМПС, ИУЕЕО в общината няма определени площадки за събиране на тези потоци отпадъци.

2.2. Биоразградими отпадъци

В изпълнение на своите задължения по чл.19, ал.3, т.10 и чл.34, ал.2 от „Закона за управление на отпадъците“ и чл.8 от „Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците“, относно управлението на биоразградимите отпадъци от растителен произход, Общината е предприела необходимите мерки и реализира обект: „Изграждане на открита площадка за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход за нуждите на община Раднево“. През 2014г. е изготвен работен проект за съоръжението, а началото на 2015г. проекта е съгласуван с компетентните инстанции. Издадено е разрешение №9/16.02.2015г. за строеж на площадката. Площадката е изградена в поземлен имот с идентификатор 61460.63.48 по плана на кадастралната карта на гр. Раднево, публична общинска собственост. Имотът е с начин на трайно ползване „депо за битови отпадъци“ и е с площ 5 000 м². Намира се на около 2 км източно от регулацията на гр. Раднево до асфалтов път II-57 между гр. Раднево и с. Пет могили. Компостиращата площадка е с размери 70х35 м, площ 2 450 м² и е изградена с армирана бетонова настилка. Съгласно проекта не е предвидено изграждане на обслужващи сгради и инсталации за третиране на отпадъците. Технологиията, която ще се използва е открит способ на компостиране в купове с механично обръщане. Площадката е оградена с ажурна ограда от стоманобетонкови колове и оградна мрежа, има метална врата – портална и пешеходна. Отпадъчните води от площадката се събират в отводнителни канали, ситуирани в най-ниската част и се отвеждат в ПЕ резервоар с обем 40 000 л (подземно монтиран).

Растителните отпадъци са неопасни, съгласно „Наредба №2 за класификация на отпадъците“ (код на отпадъка 20 02 01). На съоръжението ще се обработват отпадъци от градини и паркове, клони и листна маса от оформяне короната на дървета в общински имоти и отпадъци от поддръжка на зелената система в населените места на Общината. До площадката ще имат достъп всички жители на общината, които ще събират разделно биоразградими отпадъци от растителен произход от своите имоти. Очаква се през 2016г. съоръжението да бъде пуснато в експлоатация.

Технология на компостиране - включва механично и биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход събрани разделно при обслужване на обществени паркове и градини (дървесни и „зелени“ отпадъци) събрани в община Раднево. Методът, по който ще се обработват отпадъците е открито аеробно компостиране, което ще се извършва в следната последователност:

- ✓ Предварително третиране на „зелените“ и „дървесните“ отпадъци, като се използва полу - мобилно оборудване. Предварителното третиране на „зелени“ отпадъци има за цел производството на компостен материал;
- ✓ Третиране на отпадъците – „зелените“ отпадъци се шредират с мобилен шредер, а едрогабаритните дървесни отпадъци ще се шредират с мобилен шредер и ще се сепарират;
- ✓ Суровият компост с помощта на колесен товарач се разстила по дължина на площадката в пет компостни реда с височина 1-1.2 м и ширина до 3 м;
- ✓ Разстланите компостни редове периодично се поливат с вода (оросяват);
- ✓ Куповете се обръщат всяка седмица посредством колесен товарач, докато компостът стане готов;
- ✓ Компостните редове зреят до 8 седмици, след което се пресяват и са готови за използване;

- ✓ Съгласно „Наредба за третиране на биоотпадъците“ (приета с ПМС №235/15.10.2013г., обн. ДВ. бр.92/22 Октомври 2013г.) от всяка партида готов компост се вземат проби от акредитирана лаборатория.
- ✓ Отпадъците от окончателното пресяване на узрелия компост от „зелени“ отпадъци биха могли да се върнат отново в процеса на компостиране;
- ✚ **Оползотворяване на готовия компост** - след изследване на компоста, съгласно „Наредбата за третиране на биоотпадъците“, същият може да се използва за торене на земи, използвани за земеделски и неземеделски цели, в градинарството и други. Компостът може да се употребява и при рекултивация на нарушени терени, каквито има в изобилие в региона. Като начало ще се използва за торене на общински площи, както и ще се предоставя за употреба на жители от Общината;
- ✚ **Третиране на отпадъчните води от площадката за биоразградими отпадъци** - отпадъчните води от площадката се събират в отводнителни канали, ситуирани в най-ниската част и се отвеждат в ПЕ резервоар с обем 40 000 л. Част от събраните води ще се използват повторно за оросяване на субстрата. Излишните отпадни води при напълване на резервоара ще се изпомпват периодично и с цистерна ще се вкарват в канализационната мрежа на гр. Раднево, а оттам в ГПСОВ (възможно е и директно транспортиране на цистерната до ГПСОВ – Раднево);
- ✚ **Обслужващ персонал** - на площадката няма да има непрекъснато зает персонал, а ще са служители на общината, които ще съвместяват грижите за биоплощадката с останалите си задължения и в определени дни почасово ще изпълняват ангажименти по дейностите на компостирането;

2.3. Отпадъци от опаковки (хартия, картон, пластмаса, стъкло и метал)

До м. март 2016г. в община Раднево (единствено в гр. Раднево) се е извършвало разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно сключен договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Понастоящем общината е в процес на сключване на договор с ООп на отпадъци от опаковки.

На територията на общината има частни изкупвателни пунктове за вторични суровини - хартиени отпадъци, пластмаси, метали и стъклени отпадъци от опаковки, като „Бул Крис Ник 01“ и ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“ изкупуват само метали, а „Ирида“ изкупува всички отпадъци от опаковки (без дърво).

Количество отпадъци, събрани от частни изкупвателни пунктове за вторични суровини през 2014-2015г., разположени на територията на община Раднево

Изкупвателни пунктове за вторични суровини	2014г.	2015г.	Общо за 2014-2015г.
„Бул Крис Ник 01“			
Метали (тона)	257,6	314,3	571,9
ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“			
Черни метали (тона)	85,3	80,7	166
Цветни метали (тона)	5,22	3,6	8,82
„Ирида“			
Пластмаси (тона)	5,5	0,77	6,27
Черни метали (тона)	526	421,1	947,1
Хартия (тона)		16,2	16,2
ИУМПС (броя)	59	42	101

2.4. Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА)

В община Раднево НУБА се събират разделно, съгласно сключен Договор №0117/06.08.2010г. с „Екобатери“ АД, притежаваща Разрешение №ООп-НУБА-01-00/01.02.2013г. издадено от Министъра на околната среда и водите на основание чл.81 от „Закона за управление на отпадъците“, като организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) за изпълнение на задълженията по чл.14, ал.1 от ЗУО и „Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори“ (приета с ПМС №351/27.12.2012г.). Срокът на действие на договора е една година, след което автоматично е продължен през годините, като за 2015г. е съгласно Анекс №4/06.08.2015г. ООп организира управлението на дейностите по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране на НУБА, оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА, включително техните компоненти и материали, временно съхранение и транспортиране за рециклиране на образуваните след предварително третиране отпадъци, чрез изграждане на площадки за събиране, временно съхраняване и предварително третиране.

Община Раднево е определила следните места за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на НУБА на територията на общината:

№	Места с поставени съдове за разделно събиране на НУБА в община Раднево	
	 50 л. контейнери - за негодни за употреба портативни батерии и акумулатори	 3 л. контейнер за негодни за употреба портативни батерии
1.	Гр. Раднево	Информационен център в сградата на общинска администрация
2.		Сграда на общинската администрация
3.		II ОУ „Св. П. Хилендарски“
4.		I ОУ „Св. Кл. Охридски“
5.		СОУ „Гео Милев“
6.		Професионална гимназия „Св. Ив. Рилски“
7.		МБАЛ „Д-р Димитър Чакмаков – Раднево“ ЕООД

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

8.		Дирекция „Социално подпомагане“
9.		Магазин за ел. материали, гр. Раднево, ул. „Г. Димитров“ №23, ап.5
10.		Павилион за ел. материали, общински пазар, гр. Раднево
11.		"Мини Марица - Изток" ЕАД, ул. "Георги Димитров" №13
12.		"Роберт Бош" ЕООД, ул. "Яне Сандански" №33, ЕТ "Лъки-М - Мария Бончева"
13.		"Роберт Бош" ЕООД, ул. "Васил Левски" №12, "Бианки" ООД
14.		"Петрол" АД, кв. 37 южно от града
15.		Бензиностанция "Гранит - М" ООД, околоръстен път
16.		ЕТ "Стефани-Стоянка Янакиева", ул. "Г. Димитров" №10А
17.		ЕТ "Стефан Йорданов-Монк", ул. "Младост" №4, хран. м-н
18.		ЕТ "Компас-Диана Иванова", ул. "Предела" №5
19.		ЕТ "Джоанов-Пламя Танго", кв. "Гипсово"
20.		ЕТ "Ангор-ТХ-Ангел Горасте", ул. "Ст. Караджа" №2
21.		ЕТ "Стил-7", ул. "М. Стоянов" №4А
22.		ЕТ "Чалъков-ВД", кв. "Гипсово"
23.		ЕТ "Дева-В. Желязкова", ул "Средна гора" №4
24.		ЕТ "Атлас-Симеон Минчев", ул. "Яне Сандански" №22
25.		ЕТ "Автоелектрон", ул. "Крайречна" №8
26.		ЕТ "Тони-Ж. Миткова", ул. "Р. Костов" №6
27.		ЕТ "Борикс-М", ул. "Г. Димитров" №5
28.		"Коеви" ЕОД-2, ул. "Желю Дичев" №3
29.		"Здравец БГ" ООД, ул. "Тунджа" №2А4 14
30.		ЕТ "Боги-Д. Станева", ул. "Младост" №3
31.		ЕТ "Лека-Георги Налбантов", ул. "Г. Димитров" №29А-4
32.		ЕТ "Роза-Иван Иванов", ул. "Заводска", парц 4-156
33.		ЕТ "Пенка Славова", ул. "Тунджа" №2
34.		СД АВТОПРОБЛЕМ-ТОМОВ И СТ. ЗАГ. СИ, ул. "Л. Каравелов" №84
35.		ЕТ "Атлас", ул. "Сандански" №22
36.		ЕТ "Петър Петров", ул. "Еделвайс" №2
37.		ЕТ "Митко Митев", ул. "Г. Димитров" №23
38.	Село Сърнево	Сградата на кметство Сърнево
39.	Село Трояново	Сградата на кметство Трояново
40.	Село Знаменосец	Сградата на кметство Знаменосец
41.	Село Ковачево	Сградата на кметство Ковачево
42.	Село Полски градец	Сградата на кметство Полски градец
43.	Село Коларово	Сградата на кметство Коларово
44.	Село Боздуганово	Сградата на кметство Боздуганово
45.	Село Любеново	Сградата на кметство Любеново
46.	Село Трънково	Сградата на кметство Трънково

По данни на общината разделно събраните количества НУБА на територията на Община Раднево за периода 2014-2015г. от организацията по оползотворяване „Екобатели“ АД са представени в долните таблици:

2014г.			
Община	Събрани количества	Вид отпадък	Събрани отпадъци (тона)
Раднево	Физически и юридически лица	НУБА	0,65
Общо:			0,65

2015г.			
Община	Събрани количества	Вид отпадък	Събрани отпадъци (тона)
Раднево	Физически и юридически лица	НУБА	0,73
	Общинска администрация на Община Раднево	НУБА	0,01
Общо:			0,74

За периода 2014-2015г. общото количество на разделно събраните НУБА възлиза на 1,39 тона, от които физически и юридически лица – 1,38 тона, Общинска администрация на Община Раднево – 0,01 тона.

2.5. Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)

Община Раднево е осигурила устойчиво управление на този поток отпадъци, допринасяйки за чиста градска околна среда, като в общината се прилага система за разделно събиране и временно съхранение на ИУЕЕО, което се предава за последващо предварително третиране, рециклиране и оползотворяване. Общината е сключила Договор №0118/06.08.2010г. с организацията по оползотворяване „Елтехресурс“ АД, притежаваща Решение №ООп-ИУЕЕО-02-01/19.05.2014г., издадено на основание чл.81, ал.1 във връзка с §1, т.16 от ДР на Закона за управление на отпадъците, за разрешение да извършва дейност като организация по оползотворяване, за изпълнение на задълженията по чл.14 и чл.11 от ЗУО и Наредбата излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС №256/13.11.2013г.). ООп събира, временно съхранява по подходящ начин, предварително третира и предава за рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане ИУЕЕО, в т.ч. и луминесцентни лампи. Срокът на действие на договора е една година, след което автоматично е продължен през годините, като за 2015г. е съгласно Анекс №4/06.08.2015г.

Организацията по оползотворяване извършва разделно събиране на ИУЕЕО, като в момента в който има събрано количество отпадъци от ИУЕЕО, общината уведомява ООп, както и населението може на интернет-страницата на общината в раздел „Екология” – „полезна информация” да подаде заявка на посочените телефони или на електронната поща, за транспортиране на разделно събраните отпадъци. ООп извозва ИУЕЕО в удобно за гражданите време и е напълно безплатно.

По данни на общината разделно събраните количества ИУЕЕО в т.ч. и луминесцентни лампи на територията на община Раднево за периода 2014-2015г. от организацията по оползотворяване „Елтехресурс” АД са представени в таблиците по-долу:

2014г.			
Община	Събрани количества	Вид отпадък	Събрани отпадъци (тона)
Раднево	Физически и юридически лица	ИУЕЕО	3,09
	Общинска администрация на Община Раднево	ИУЕЕО	0,44
	Физически и юридически лица	Луминесцентни лампи	0,015
	Общинска администрация на Община Раднево	Луминесцентни лампи	0,022
Общо:			3,567

2015г.			
Община	Събрани количества	Вид отпадък	Събрани отпадъци (тона)
Раднево	Физически и юридически лица	ИУЕЕО	9,13
	Общинска администрация на Община Раднево	ИУЕЕО	0,52
	Общинска администрация на Община Раднево	Луминисцентни лампи	0,01
Общо:			9,66

За периода 2014-2015г. общото количество на разделно събраното ИУЕЕО, вкл. и луминисцентни лампи възлиза на 13,23 тона, от които физически и юридически лица – 12,24 тона, Общинска администрация на Община Раднево – 0,992 тона.

2.6. Излезли от употреба гуми (ИУГ)

В община Раднево не се събират разделно ИУГ, поради което е необходимо общината да сключи договор с ООп и да определи места за събирането им на територията на общината, като информира обществеността за местоположението на местата и условията за приемане на тези МРО.

2.7. Отработени масла

В община Раднево не се събират отпадъци от отработени масла и на територията на общината няма площадка за предаване и смяна на отработени моторни масла, поради което е необходимо общината да определи най-малко едно място за събиране и смяна на отработени масла и да сключи договор с организация по оползотворяване, относно организирането и управлението на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на отработени масла, генерирани на територията на общината.

2.8. Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

Община Раднево е сключила договор с организация по оползотворяване на ИУМПС, за извършване на дейностите по събиране, съхраняване, разкомплектоване и транспортиране на ИУМПС и повторна употреба, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци от МПС. В Общината се прилага система за събиране и оползотворяване на ИУМПС, съгласно сключен Договор №0213/22.10.2014г. със срок на действие от пет години с организацията по оползотворяване „Българска рециклираща компания“ АД, която притежава разрешение по ЗУО за извършване на дейността №ООп-ИУМПС-01-00/05.03.2013г. за срок 05.03.2013-05.03.2018г. на Министъра на околната среда и водите.

Организацията по оползотворяване извършва събирането на ИУМПС, като общината уведомява ООп, както и населението може на интернет-страницата на общината в раздел „Екология“ – „полезна информация“ да подаде заявка на посочените телефони за събиране и транспортиране на ИУМПС.

2.9. Опасни отпадъци (пестициди)

На територията на община Раднево има излезли от употреба опасни отпадъци (пестициди) които в момента се съхраняват безопасно в пригоден за целта склад, намиращ се в землището на кв. Гипсово, гр. Раднево. Количеството им е 74 175 кг прахообразни и 14 970 литра течни препарати. Общината има потвърждение от ПУДООС, че при достатъчен финансов ресурс ще бъде включена в проекта на МОСВ

„Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита”, одобрен за изпълнение по Българо-швейцарската програма за сътрудничество с изпълнителна агенция ПУДООС, относно обезвреждането на наличните в склада пестициди.

3. Инфраструктура за битови отпадъци

Анализът на инфраструктурата за управление на битовите отпадъци е направен относно на двата компонента на инфраструктурата:

- Площадки, съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци;
- Съдове и техника за събиране и транспортиране на битовите отпадъци – където се разглеждат съдовете за събиране на битови отпадъци и транспортна техника за сметоизвозване, които са част от системата за управление на отпадъците;

3.1. Развитие на инфраструктурата за третиране на битовите отпадъци

В „Националната програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013г.” беше заложено изграждането на РСУО - Ст. Загора, която включва регионално депо за ТБО за общините в регион Стара Загора и 3 претоварни станции – ПС-Гурково, ПС-Гълъбово и ПС-Казанлък. Към настоящият момент проекта, финансиран по Приоритетна ос 2 на ОП „Околна среда 2007-2013г.”, с водеща община Стара Загора за изграждане на РСУО - Ст. Загора е изпълнен.

В резултат изпълнението на последователна и дългосрочна политика за управление на отпадъците през последните години са извършени следните работи:

- В рамките на проект, финансиран от Програма ИСПА на ЕС - EuropeAid/124484/D/SV/BG „Установяване на системи за управление на отпадъците региони Стара Загора, Луковит и Костенец”, са изготвени прединвестиционни проучвания (ПИП) за изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора. В резултат от проучванията са определени за изграждане: Регионален център за управление на отпадъците РЦУО- Стара Загора, Претоварна станция - Казанлък, Претоварна станция - Гурково и Претоварна станция – Гълъбово. Изготвен е финансово-икономически анализ (Анализ разходи и ползи), изследващ регионалната система за управление на отпадъци – Ст. Загора. Документите са одобрени от УО на ОПОС;
- Изготвени са и:
 - Инженерно геоложки и хидроложки проучвания;
 - Геодезическо заснемане;
 - Хидроложки проучвания;
 - Идеен и работен проекти за изграждане на РЦУО - Стара Загора;
 - Идеен и работен проекти за изграждане на ПС Гурково;
 - Идеен и работен проекти за изграждане на ПС Гълъбово;
 - Идеен и работен проекти за изграждане на ПС Казанлък;
 - Количествено стойностни сметки за извършване на строителните работи;
 - Документация за възлагане на строителство по реда на ЗОП;
 - Документация за доставка на мобилно оборудване и механизация, необходими за работата на 3-те ПС и РЦУО;
- Проведени са всички процедури за регионалната система за управление на отпадъците, изискващи се от националното екологично законодателство;

- Осигурени са терени за изграждане на елементите на Регионалната система за управление на отпадъците и довеждаща им инфраструктура, като са проведени в тази връзка всички приложими процедури;
- Изготвен е проект „Изграждане на Регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора“, който е одобрен и финансиран с европейски средства по ОПОС 2007-2013г.;
- Подготвени и проведени са тръжните процедури и са сключени договори за строителство на елементите на регионалната система за управление на отпадъците и съпътстващата им техническа инфраструктура;

В тази насока община Раднево участва в „Регионално сдружение за управление на отпадъците – Стара Загора”.

3.2. Основни технически характеристики и капацитет на инфраструктурата за третиране на битови отпадъци – състояние към 2016г.

3.2.1. Депо за депониране на битови отпадъци

Понастоящем единственият начин за третиране на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Раднево е депонирането им на старото общинско депо, разположено в землището на гр. Раднево. Депото се експлоатира повече от 44 години и няма кантар. Старото общинско депо за неопасни отпадъци – гр. Раднево се експлоатира до въвеждане в експлоатация на Регионално депо на Регионалния център за управление на отпадъците – Стара Загора.

Съгласно данни от община Раднево „Отчети за битовите и строителните отпадъци за 2011-2015г.“:

- В община Раднево за периода 2011-2015г. количеството депонирани битови отпадъци, генерирани от населението на общината е 31 139,7 тона;
- В община Раднево за периода 2011-2015г. количеството депонирани строителни отпадъци е 3 059,7 тона;
- В община Раднево за периода 2011-2015г. количеството депонирани на старото общинско депо битови и строителни отпадъци е 34 199,4 тона;

Съществуващото общинско депо за неопасни отпадъци не отговаря на изискванията на „Наредба №6 от 27 август 2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци“.

С въвеждане в експлоатация на РСУО - Ст. Загора битовите отпадъци генерирани на територията на община Раднево ще се депонират на Регионалното депо на РСУО-Ст. Загора. С изграждане и пускане в експлоатация на елементите на Регионалната система за управление на отпадъците – Ст. Загора, експлоатацията на старото депо в община Раднево ще бъде прекратена, депото ще бъде закрито и рекултивирано.

Новото регионално депо е предвидено с четири клетки с общ проектен капацитет $V_{\text{полезен}}=3,8$ млн. m^3 и експлоатационен период от 23г. След проведена тръжна процедура от Община Стара Загора е избран изпълнител, като през март 2014г. е подписан договор за строителството на „Регионален център за управление на отпадъците – Стара Загора“. На етап I, финансиран по ОП „Околна среда“ 2007-2013г. ще бъде изградена клетка 1 на регионалното депо с $V_{\text{полезен}}=1,2$ млн. m^3 . Този обем представлява около 32% от проектния капацитет на четирите клетки на цялото депо. През 2016г. РСУО-Ст. Загора е въведен в експлоатация (за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението).

3.2.2. Регионална система за управление на отпадъците за регион Стара Загора (РСУО)

Общините включени в РСУО - регион Стара Загора са: Стара Загора, Чирпан, Братя Даскалови, Павел баня, Казанлък, Мъглиж, Николаево, Гурково, Твърдица, Опан, Раднево и Гълъбово. Площта на региона за управление на отпадъците е около 5 600 км² и включва 206 населени места.

Елементи на РСУО в регион Стара Загора са регионално депо и инсталация за предварително третиране/сепариране и закрито компостиране на територията на община Стара Загора и три Претоварни станции съответно на територията на общините Казанлък, Гурково и Гълъбово.

Компактираните отпадъци от трите претоварни станции ще се извозват до РЦУО - Стара Загора за последващо депониране на Регионалното депо.

Транспортирането на отпадъците от трите ПС и отпадъците които директно ще се извозват от съответните общини до РЦУО-Ст. Загора ще се осъществява чрез два контейнеровоза, които ще бъдат общи за Регионалната система за управление на отпадъците.

Регионализирането на системата за транспортиране на отпадъците, включва изградени и въведени в експлоатация три ПС за отпадъци – Гурково, Гълъбово и Казанлък, четири ЦР и съоръжения за приемане на едрогабаритни и зелени отпадъци. ЦР ще позволят на жителите и на малкия и среден бизнес прилагане на безопасно екологично депониране на всички видове отпадъци, несъбрани с отпадъците от домакинствата.

Регионалната система за управление на отпадъците в Стара Загора включва само необходимите мерки за първоначална регионализация при управлението на отпадъците. Тя включва нови схеми за сметосъбиране и транспортиране, заедно с основите за модерна система за управление и депониране на отпадъци.

Първият приоритет на йерархията на отпадъците, както е записано в Националния план за управление на отпадъците, а също и в Рамковата директива за отпадъците на ЕС е:

Предотвратяване на образуването на отпадъците

Предотвратяването на отпадъци е приоритет на всяко общество. То започва с минимизиране и ефективно използване на ресурсите от производителите и потребителите. Тази цел трябва да се постигне чрез комбинация от регулаторни мерки и мерки за повишаване на информираността. Общините и региона за управление на отпадъците трябва ефективно да прилагат съществуващите регулаторни мерки за минимизиране на отпадъците. С цел увеличаване на резултатите от оползотворяване при източника и рециклиране, общините ще трябва да изпълняват и редовно да провеждат мерки за повишаване на информираността, насочени към жителите, търговския сектор, а също и индустриите. Ето защо е необходимо в годишните бюджети за управление на отпадъците да се отделят достатъчно средства за изпълнение на дейности за повишаване на информираността и за последващия мониторинг на ефективността им.

Подготовка за повторно използване

Повторната употреба на материали от отпадъци може да бъде насърчавана на местно ниво чрез създаване или подкрепа на съществуващ пазар на търсене за материали, годни за повторна употреба. Необходимата база за повторно използване, вече е установена в етапа на проектиране и производство на продукти с повторно използване (стандартизация на бутилки, кутии, палети, контейнери т.н.).

Рециклиране

Качеството на материалите за рециклиране зависи от степента на замърсяване по време на доставянето им в съоръжението за рециклиране. Най-високата степен на чистота се получава за материали, събрани при източника, например преди да се смесват с отпадъци от всякакъв вид, които биха ги замърсили. В този контекст е без значение дали материалите за рециклиране ще се използват за производството на нови метали, стъкло, пластмаса, хартия, картон и др., нито дали са биологични отпадъци, предназначени за производство на компост с рециклируемо качество.

Етапите на съхраняване и събиране от системата за управление на отпадъците се приемат от решаващо значение за успеха на мерките за рециклиране. Населението, търговския и производствен сектори трябва да участват активно в дейностите по разделяне при източника и системата за управление на отпадъците трябва да осигуряват адекватни съоръжения за разделно съхранение и събиране. Пълноценното участие на населението, обаче, изисква високо ниво на информираност. В момента за регион Стара Загора информираността за рециклиране се счита за недостатъчна. Затова се предлага общините, Регионалното сдружение за управление на отпадъците и компаниите по оползотворяване да обединяват усилията си за изграждане на необходимото равнище на информираност. Предлага се да се започне три-годишна високо интензивна програма за постигане на краткосрочен и на дългосрочен устойчив ефект.

Едновременно с това, общините, заедно с организациите по оползотворяване на материали за рециклиране, трябва да гарантират наличието на ефективна и цялостна система за разделно събиране и съхранение на отпадъци от опаковки и други материали за рециклиране. В тази насока е необходимо, общините заедно с организациите по оползотворяване на материали за рециклиране да осигурят и на държавните институции достатъчно разделяне при източника и събиране на материали и хартия от отпадъци от опаковки. Предвижда се основно организациите по оползотворяване да осигуряват средства за разделяне при източника за населени места (> 5000 жители). За по-малките населени места за осигуряване на съоръжения за съхранение и осигуряване на събирането на материали за оползотворяване е отговорна общината. Общините могат да доставят оползотворените материали, събрани от малките населени места, например до ЦР за временно съхранение в по-голям контейнер до транспортирането им до съоръжение за фино сортиране. Съоръженията за фино сортиране ще продължат да бъдат експлоатирани от компаниите по оползотворяване. Първоначално размерът на материали за рециклиране, събрани в рамките на малките селища ще бъде твърде малък, за да се оправдае пълноразмерно съоръжение за сортиране. Очаква се да се постигне най-икономически резултат, ако финото сортиране се извършва на вече съществуващите съоръжения, принадлежащи на компаниите по оползотворяване.

Оценено е, че за 7 годишен период, разширяването на общинските системи за разделяне при източника, в комбинация с повтарянето на кампаниите за информиране на обществеността и бизнеса, ще са в състояние да увеличат количеството оползотворени материали от отпадъци от първоначално около 5 до 8% от всички ТБО.

С въвеждане на регионалната система за управление на отпадъците ще стане възможно и намаляване депонирането на биоразградимите отпадъци, както се изисква от националните цели. Това ще бъде постигнато с комбинация от три мерки:

- Компостиране на общински зелени отпадъци в комбинация с до 20 000 тона/год. на органични твърди битови отпадъци;
- Едрогабаритните отпадъци ще бъдат обработвани за рециклиране, като RDF в количества от 2 000 – 2 500 тона/год.;

- Домашното компостиране на градински отпадъци трябва да се насърчава и разширява до ниво най-малко 20% от събраното в момента.

Целите за намаляване на органичните отпадъци се считат за реалистични и ще доведат до ниво на рециклиране от 20-22% от генерирането на ТБО.

Общините следва активно да насърчават домашното компостиране, което вече е познато в селските райони. Домашното компостиране се счита за приложимо, също така и за жилищните райони с еднофамилни къщи с градини, както и в предградията на големите градове. Домашното компостиране трябва да се съсредоточи основно върху градински отпадъци и отпадъци от зеленчуци от домакинствата.

За да се намали депонирането на биоразградими материали, отпадъците от зеленчуковите пазари трябва да се доставят директно в съоръжението за компостиране на зелени отпадъци.

Съхранение на отпадъците

Първоначално ще има два вида съдове за съхранение на отпадъци - един за материали за рециклиране (отпадъци от опаковки) и един за смесени битови отпадъци (ТБО). Осигуряването и обслужването на контейнери за материали за рециклиране в населени места с над 5 000 жители е задължение на компаниите по оползотворяване.

По инициатива на общините следва да се предвидят еквивалентни мерки и за по-малките населени места с население по-малко от 5 000 души.

Система за управление на отпадъците в община Раднево първоначално предполага смесено събиране на остатъчни общински отпадъци от домакинства (т.е. отпадъци, които не са разделени при източника) и транспортирането им до РЦУО - Стара Загора за последващо депониране на Регионалното депо.

При първа икономическа възможност системата за събиране на битови отпадъци и отпадъци за рециклиране трябва да се допълни със система за разделно събиране на съхранение и на градински отпадъци за съответните райони. Приложимо е разделно събраните градински отпадъци да се компостират заедно с общински зелени отпадъци за производство на рециклируем зелен компост.

В таблицата по-долу е представена цялата система за съхранение на отпадъците.

Вид отпадъци	Съхранение / събиране	Третиране
Материали за рециклиране	2-3 фракции в специални съдове. Събират се от Компании по оползотворяване за населени места > 5,000 жители и от общините или техните концесионери по осигуряване управлението на отпадъците в по-малките населени места.	Компаниите по рециклиране се приема, че изпълняват необходимото фино сортиране докато съоръжението за сортиране на Регионалното сдружение стане икономически приложимо.
Битови отпадъци с високо органично съдържание	Смесени в един контейнер – да се събират по допълнително проектирани маршрути.	Компостиране на битови отпадъци.
Остатъци от общински отпадъци	Смесени в един контейнер/кофа.	Депониране.
Градински отпадъци	Постепенно въвеждане на разделно събиране.	Компостиране с общински зелени отпадъци.
Общински зелени отпадъци	Без междинно съхранение.	Компостиране.

В споразуменията си с общините компаниите по оползотворяване трябва да бъдат задължени да извършват многократно обширни кампании по информираност в сътрудничество с общините и местните НПО. Такива кампании трябва да бъдат

проектирани да достигнат до всички жители на общината и трябва да се повтарят всяка година.

Усилията и резултатите на рециклирането трябва да бъдат внимателно наблюдавани от всяка община и докладвани на Регионалното сдружение. Ефективността от дейностите по рециклиране трябва да се регистрира като процент, например, нетното тегло от оползотворени материали, заплатени от фирмите по оползотворяване, разделено на количеството отпадъци, постъпили в депото.

Съоръженията за съхраняване на твърдите битови отпадъци трябва да са проектирани с достатъчен капацитет, за да се гарантира, че липсата на капацитет няма да доведе жителите да депонират битови отпадъци в контейнерите за рециклиране.

Прието е съдовете за съхранение на отпадъци да са средно с 10 години експлоатационен живот. Ето защо 10% от всички съдове за съхранение ще се подновяват всяка година. Освен това се приема, че всяка година ~ 3% от съдовете за съхранение се повреждат до степен, че да бъдат заменени преди края на полезния им живот. Разходите по подмяна и поддръжка на съдовете за съхранение на отпадъци се приемат за експлоатационни разходи, независимо дали се закупуват от общината или от концесионер.

Разходите за подмяна и поддръжка на съдовете за отпадъци се предполага, че трябва да се прехвърлят върху крайните потребители, например жителите, като част от таксите за управление на отпадъците. Оценено е, че приносът от 10,5 лв., вкл. ДДС на тон битови отпадъци е достатъчен да покрие всички общински разходи за осигуряване на съоръжения за съхранение на отпадъци - включително осигурени от общините съдове за отпадъци за рециклиране за по-малките населени места.

Общинските зелени отпадъци ще се транспортират директно до едно от регионалните съоръжения за компостиране от общинския оператор без междинно съхранение. Препоръчва се операторите да прилагат малки мобилни шредери на работните площадки, за да минимизират обема, който трябва да се транспортира.

Изхвърлянето на градински отпадъци заедно с битови отпадъци трябва да се преустанови възможно най-скоро. Предложената система включва два незабавни метода за изхвърляне на градински отпадъци – домашно компостиране или доставка до един от центровете за рециклиране. Препоръчва се общините да включат мерки за домашно компостиране и ползите от тях в своите информационни кампании за управление на отпадъците.

Освен това, с течение на времето, общините трябва да прилагат по-ефективен, но и по-скъп метод на разделното събиране на градински отпадъци за всички квартали например кварталите с еднофамилни къщи в по-големите градове. Градинските отпадъци се компостират заедно с общинските зелени отпадъци за производство на рециклируем зелен компост. До края на Етап I - 2019г. се приема, че процентът на събраните градински отпадъци заедно с битовите отпадъци ще се намали на 50% от сегашното ниво.

Сметосъбиране и транспортиране на отпадъците

Събирането на битовите отпадъци ще се осигури за цялото население в регион за управление на отпадъците Стара Загора. Събирането ще се извършва два пъти седмично за градовете > 3000 жители и един път седмично за всички останали населени места. Разделените при източника материали трябва да се събират редовно с приемлива честота за покриване на реалните нужди. Различни честоти за събиране изискват различни капацитети за съхранение на отпадъци.

Сметосъбирането и транспортирането до най-близкото регионално съоръжение за управление на отпадъци е отговорност на отделните общини. В таблицата по-долу са показани приемните регионални съоръжения за отпадъци в регион Стара Загора.

Местоположение	Съоръжение	Вид на приеманите отпадъци
Стара Загора – Ракитница Изток	РЦУО и ЦР	Всички (битови, зелени, ЕГО, и отпадъци за ЦР ^{*)} (без нетретиран СО)
Казанлък	ПС и ЦР	Битови, зелени, ЕГО и отпадъци за ЦР ^{*)}
Гурково	ПС и ЦР	Битови, зелени, ЕГО и отпадъци за ЦР ^{*)}
Гълъбово	ПС и ЦР	Битови, зелени, ЕГО и отпадъци за ЦР ^{*)} **

^{*)} Отпадъци за ЦР включват всички видове отпадъци, които не могат да се депонират с битовите и където не е осигурена определена система за събиране.

^{**)} Оборудването за ЦР ще се предостави от община Гълъбово

Събирането и транспортирането на битовите отпадъци ще се изпълнява от концесионер или от дружество, което е собственост на общината или е неразделна част от общинската администрация.

Инвестирането в и финансирането на сметосъбиращи превозни средства ще се осигури или от общината или от концесионера. Инвестициите, направени от концесионерите или от други частни изпълнители ще се заплащат посредством концесионни такси, което е оперативен разход.

Обичайна практика в България е концесионерите и общините да закупуват оборудване и автомобилен парк втора ръка, за да се поддържат възможно най-ниски инвестиционни амортизационни разходи, така че да са по-конкурентни. Оборудването, закупено с държавна помощ или с безвъзмездна помощ от ЕС трябва да е съвсем ново, което ще доведе до по-високи разходи и такси.

В момента оборудването за обслужване на дейностите по отпадъците в община Раднево е собственост на концесионера и на общината.

Като цяло броят на сметосъбиращите превозни средства е оценен на ниско ниво в региона и ще се наложи увеличаване на капацитета поради регионализацията и по-дългите транспортни разстояния, както и необходимостта от допълнително събиране на разделените при източника отпадъци за населените места, които не се обслужват компании по оползотворяване. В община Раднево парка на специализираните сметосъбиращи автомобили за транспортиране на битови отпадъци се състои от три автомобила, чиято възраст е над 16г. През последните години не са закупувани специализирани сметосъбиращи автомобили.

Организационните рамки за бъдещите общински системи за сметосъбиране и транспорт не са известни в момента. Новият транспортен модел може да доведе до преразглеждане на настоящото устройство от общините. Освен това, във времето, рамката също може да бъде обект на промени, когато различните концесионни договори изтичат или в случай, че общината трябва да направи големи инвестиции в нови превозни средства. В краткосрочен план, се очаква най-вероятно продължаване на съществуващата рамка.

Транспортирането на събраните отпадъци от общините до РЦУО-Стара Загора ще се осъществява по два начина: директно и индиректно (през ПС), както е показано на фигурата по-долу, показваща функционирането на регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора. Т.е общините Стара Загора, Чирпан, Раднево, Опан и Братя Даскалови ще транспортират събраните отпадъци директно до РЦУО Стара Загора, намиращ се на площадка „Ракитница - Изток“. Общините Казанлък, Мъглиж и Павел Баня ще транспортират събраните отпадъци до ПС-Казанлък, намираща се в землището на с. Черганово. Общините Гурково, Твърдица и Николаево ще транспортират събраните отпадъци до ПС-Гурково, намираща се в землището на гр. Гурково. Община Гълъбово ще транспортира събраните от

територията на общината отпадъци до ПС-Гълъбово, намираща се в землището на с. Обручище.

Въпреки това, разходите за сметосъбиране и транспортиране ще се увеличат за почти всички общини, поради бъдещите по-дълги транспортни разстояния до най-близкия регионален приемен център за отпадъците. Оценено е, че транспонирането на битови отпадъци на големи разстояния със съвременни уплътняващи превозни средства, ще възлиза на около 0,6 лв./км за тон, без ДДС. Тази цена включва експлоатацията и поддръжката на сметосъбиращото превозно средство заедно със заплатата на сметосъбиращия екип за времето, изразходвано за транспорт. В следващите таблици са показани оценените допълнителни разходи за тон за транспортиране до новия регионален приемен център за отпадъци, като за Община Раднево е РЦУО-Стара Загора.

Отпадъци – разстояния и разходи за транспортиране на дълги разстояния за община Раднево, по цени с ДДС

Община	Транспорт – разстояния		Дълги разстояния	
	Съществуващ транспорт	Транспорт до РЦУО-Стара Загора	Допълнително разстояние	Допълнителни разходи, вкл. ДДС
	km	km	km	лв./тон
Раднево	8.8	43.6	34.8	25.1

Единични цени за община Раднево за сметосъбиране и транспорт “с” и “без” регионалната система за управление на отпадъците, по цени с ДДС

Община	Разходи за сметосъбиране и транспортиране, с ДДС	
	Съществуваща система	До РЦУО-Стара Загора
	лв./тон	лв./тон
Раднево	58.8	83.8

Информацията, събрана от общината относно настоящите бюджети за почистване на обществени площи, събирането и транспортирането на битови отпадъци, както и експлоатацията на старото общинско депо, е използвана за изчисляване на настоящите разходи за единични цени за сметосъбиране и транспортиране. Горната таблица дава оценените единични цени за сметосъбиране и транспортиране на битови отпадъци преди и след включване на горепосочените допълнителни разходи за транспортиране на дълги разстояния отпадъци за община Раднево.

Единичните цени за сметосъбиране в горната таблица не включват разходи за изграждане или експлоатация на РЦУО-Стара Загора или разходите за амортизация за новите сметовозни транспортни средства, собственост на общината.

Горепосочените единични цени и транспортните разходи ще останат валидни, докато община Раднево (и в бъдеще ако има концесионер), продължават да използват втора ръка напълно амортизирана техника за събиране и транспортиране. Веднага след като се закупи ново оборудване, разходите за амортизация ще доведат до увеличаване на разходите за събиране и транспортиране.

Третиране на отпадъците

- Третиране на смесени битови отпадъци – третиране в инсталацията за сепариране и закрито компостиране (ИСЗК) - съоръжение с проектен капацитет за предварително третиране от 30 000 тона/год. и закрито компостиране за 20 000 тона/год. смесени битови отпадъци.

ИСЗК е проектирана за приемане и предварителна обработка на 600 тона/седмица смесени битови отпадъци. Третираните битови отпадъци трябва да имат повишена концентрация на органични вещества и само малка концентрация на фини частици, като пясък и други некомпостируеми инертни материали. Необходимо е приемът на ИСЗК да е с висока концентрация на компостируеми органични материали, за да се изпълнят целите за намаляване на депонирането на биоразградими материали преди 2020 година. Подходящи отпадъци биха могли да се съберат от хранително-вкусовата промишленост и градските зони с относително висока концентрация на хранителни отпадъци. Предполага се, че предварителното третиране ще е с капацитет за производство 400 тона/ден битови отпадъци за компостиране (суров компост). Остатъците след третирането ще бъде прехвърлени на депото за окончателно депониране.

- Третиране на общински зелени отпадъци

Съоръжението за механично сепариране има втора линия за предварително третиране на общински зелени отпадъци, която е в състояние да обработва и разделно събраните градински отпадъци. За предварително третиране на зелените и градински отпадъци ще се използва главно мобилно оборудване. Това ще позволи оборудването да изпълнява децентрализирана обработка на зелени отпадъци. Децентрализираното съоръжение за предварителна обработка може да се изпълни и в ПС, оборудвани с площадка за временно съхранение на тези отпадъци, а също и да се използва за изравняване и буфер за съхранение за РЦУО. Това ще даде възможност за третиране на зелени отпадъци, с постоянен капацитет през целия сезон, както и намаляване на нуждата от капацитет в пиков период. Съоръжението за предварително третиране на зелени отпадъци е проектирано с капацитет от 600 тона седмично. Действителният прием за компостиране на зелените отпадъци се приема да не е повече от 50% от него.

Компостиране

- Ръчно сортиране на битови отпадъци

Не се предвижда да се изгради регионално съоръжение за пълно сортиране на битови отпадъци или разделно събрани при източника отпадъци на Етап I. Чрез финансиране на общините с ПЧП или финансиране от производителите на отпадъци от опаковки, създадените компании по оползотворяване вече са изградили такива съоръжения. Следователно компаниите по оползотворяване са в състояние да предложат по-евтини услуги за фино сортиране, от регионалните организации за управление на отпадъците.

Вместо да се създава собствено съоръжение за сортиране на материали за рециклиране, сдружението за управление на отпадъци и общините трябва да продават своите материали за рециклиране, събрани от по-малките населени места до една от компаниите, работещи в региона или да плати за тях за извършване на необходимото фино сортиране.

Механично предварително третиране и сепариране - включва 2 отделни работни линии:

- Линия за Битови отпадъци с високо съдържание на органични вещества, и
- Линия за Зелени и градински отпадъци

Разделно събраните битови компостируеми отпадъци се доставят директно на РЦУО в инсталацията за механично сепариране. Постъпващите отпадъци ще се шредират, за да се отворят торбите за боклук и се намали размера на частиците. Механичното пресяване ще произведе две фракции: суров компост от битови отпадъци и остатъци от отпадъци с по-големи размери. Шредираните материали ще преминат

през магнит за отстраняване на метала. Остатъците от пресетите по-големи частици от отпадъците ще се депонират, освен ако се докаже, че е изгодно да се въведе втори процес на пресяване за производство на RDF.

Общинските зелени отпадъци и разделно събраните градински отпадъци се шредират до размер приложим за последващия процес на компостиране. Първоначалното шредирание трябва да се прави при източника от общинските фирми, предоставящи такива услуги с цел намаляване на транспортните разходи. Окончателно шредирание и сортиране ще бъде изпълнено чрез мобилно оборудване в съоръжението за компостиране или на някой от регионалните центрове за прием на зелени и градински отпадъци.

Градинските отпадъци се доставят до най-близкото регионално съоръжение за прием на отпадъци за временно съхранение преди да се шредират и транспортират до регионалното съоръжение за компостиране.

Общинските зелени и градински отпадъци се генерират главно през лятото и през есента (само около 6-8 месеца/год). Проектният капацитет на съоръжението за предварително третиране на зелени и градински отпадъци е прието да отговаря на 9 000 т/год. общински зелени отпадъци и до 6 000 тон/год. градински отпадъци (50% от количеството, което в момента се депонира като част от твърдите битови отпадъци), или общо 15 000 т/год.

Съоръжението за закрито компостиране е проектирано за преработка на 20 000 тона/год. на суров компост от смесени битови отпадъци и 10 000 тона/год. компост от зелени отпадъци. Ще се произвеждат две качества компост – на основа на битови отпадъци, и „зелен компост“. Производството на зелен компост трябва да се увеличи колкото е възможно повече. „Зелените“ отпадъци ще се генерират само 6-8 месеца годишно. Ще има междинно съхранение на зелени отпадъци, за да се осигури непрекъснат прием през сезона. Предварителното третиране на битови отпадъци и компостирането ще запълни празнината за пълно използване капацитета на инсталацията през цялата година.

Зелени и градински отпадъци

Общинските зелени отпадъци, а също и разделно събраните градински отпадъци на общините и техните доставчици на услуги се предоставят на най-близкото регионално приемно съоръжение. РЦУО, както и двете най-големи ПС ще включват съоръжения за приемане на този вид отпадъци за временно съхранение и възможна допълнителна преработка преди трансфера им до регионалното съоръжение за компостиране.

Обработката ще се извършва от мобилни шредери на площадката за съхранение, за да се намалят разходите за транспорт на отпадъците до регионалното съоръжение за компостиране. Мобилният шредер ще се помещава на РЦУО, където обикновено ще се използва за предварително третиране на зелени и градински отпадъци, преди компостирането на зелените отпадъци.

Потенциал на компостиране на зелени и градински отпадъци

Маса на суровия компост	Ед. мярка	2015	2025	2035
Общински зелени отпадъци	тон/год.	9,250	8,900	8,900
Градински отпадъци (50%)	тон/год.	5,900	6,500	7,600
Максимално зелено компостиране	тон/год.	15,150	15,400	16,500
Потенциал зелено компостиране				
Общински зелени отпадъци	тон/год.	6,000	5,800	5,800
Градински отпадъци (50%)	тон/год.	3,800	4,200	4,900
Максимално зелено компостиране	тон/год.	9,800	10,000	10,700

Приемайки ефективно събиране на всички общински зелени отпадъци и въвеждане на разделно събиране на градински отпадъци с ефективност от 50% ще бъдат получени за компостиране около 15 000 т/год. зелени отпадъци. Производството на зрял пресят зелен компост ще възлиза на около 65% от него или около 10 000 т/год. Тази цел обаче не се очаква да бъде постигната до около 2020 година.

Едрогабаритни отпадъци (ЕГО)

ЕГО от общините и техните доставчици на услуги се предоставят на най-близкото регионално приемно съоръжение. РЦУО, както и двете най-големи ПС ще са оборудвани за приемане на такива отпадъци за временно съхранение и след преработка ще се доставят до РЦУО. Очакваното количество на ЕГО за целия регион възлиза на около 3 500 т/год.

От време на време площадките ще бъдат обслужвани от съоръжение за шредирание/ сортиране за намаляване на транспортните разходи до РЦУО. РЦУО ще има по-голяма площадка за временно съхранение на ЕГО и достатъчно място за обработката им. Преработката на ЕГО ще включва раздробяване, магнитна сепарация и тестове за производство на RDF и фракции за депониране.

По този начин третирането на ЕГО ще произвежда две фракции за рециклиране (RDF и метали) и остатъчни отпадъци за депониране. По-голямата част на органичното съдържание в ЕГО се очаква да присъства във фракцията на RDF. Смята се, че след шредирание и пресяване 60-80% от ЕГО могат да се рециклират главно като RDF.

Депозит

Депозитът е мярка за обезвреждане на отпадъци, чиито проектни и експлоатационни цели водят до минимизиране на отрицателното въздействие върху околната среда и общественото здраве от депонирани санитарни отпадъци. Депонирането е последния вариант за обезвреждане на отпадъци, които не могат да бъдат рециклирани или повторно използвани по никакъв начин.

Правната рамка за депозита в България се основава на Директива 1999/31/ЕС на ЕС. Член 6 от Директивата приема депонирането само на отпадъци, които са били обект на предварителна обработка. Възможното третиране включва комбинация от физични, термични, химични, биологични и механични (сортиране) обработки, които променят характеристиките на отпадъците с цел намаляване на неговия обем или степен на опасност улеснявайки разширено оползотворяване на площадката за депониране.

Според член 4 от Директивата, депозитът за отпадъци са класифицирани в три

категории в зависимост от вида на получените отпадъци: опасни, неопасни и инертни. Неопасни отпадъци означава общински отпадъци или всички други, които не се считат за опасни отпадъци. Опасните отпадъци се дефинират с Директива 91/689/ ЕЕС.

Регионалното депо на Стара Загора, намиращо се на площадка „Ракитница Изток“ е проектирано за приемане само на неопасни отпадъци. На регионалното депо ще бъдат депонирани:

- Нетретиран битови отпадъци (след разделяне при източника на материали за рециклиране);
- Остатъци от механична предварителна обработка на битови и зелени отпадъци;
- Остатъци от фино пресяване на компост;
- Остатъци от третиране и рециклиране на ЕГО;
- Не-инертни отпадъци от СО, които не могат да бъдат рециклирани;
- Депониране на отпадъци, получени от ЦР;

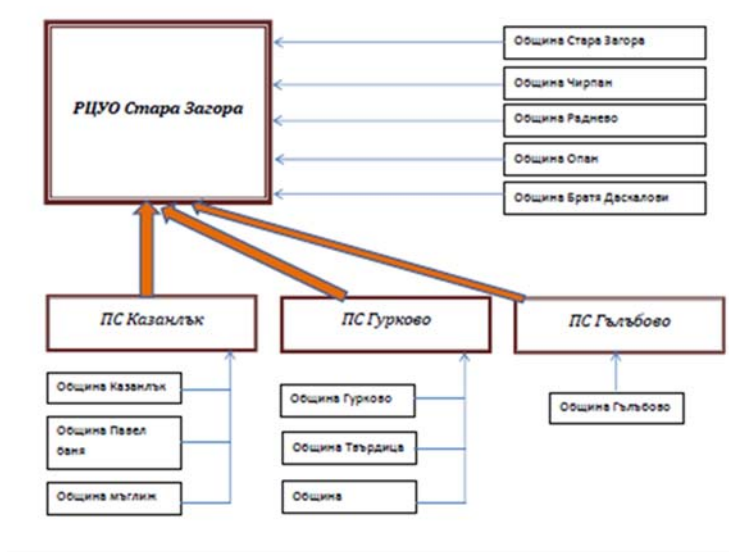
Първоначалното строителство на депото включва не само клетка 1, но също така и всички необходими технически и екологични спомагателни и помощни съоръжения. Общият генерален план включва също и площадка за съоръжение за третиране на газ. Реалното ѝ изграждане се извършва, когато първите части на клетка 1 са готови за окончателно запечатване и може да се изпълнява системата за събиране на газ.

3.2.2.1. Елементи на Регионалната система за управление на отпадъците за регион Стара Загора, финансирани на Етап I по ОПОС 2007-2013г.

- РЦУО - регионално депо и инсталация за предварително третиране/сепариране и закрито компостиране на територията на община Стара Загора;
- Три Претоварни станции съответно на територията на общините Казанлък, Гурково и Гълъбово;

На схемата по-долу е онагледено функционирането на Регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора, като генерираните отпадъци на територията на общините Ст. Загора, Чирпан, Раднево, Опан и Братя Даскалови директно се транспортират до РЦУО – Ст. Загора, които са 65% от общото количество постъпващи отпадъци на РЦУО, а от трите претоварни станции общо количеството на постъпващите отпадъци на РЦУО е 35%.

*Функциониране на регионалната система за управление на отпадъците в регион
Стара Загора*

Системата за управление на отпадъците в регион Стара Загора първоначално предполага смесено събиране на остатъчни общински отпадъци от домакинства (т.е. отпадъци, които не са разделени при източника) и транспортирането им до регионалното депо. Общинските зелени отпадъци, органичните отпадъци от пазарите и хранително-вкусовата промишленост, както и от битовите отпадъци с висока концентрация на хранителни отпадъци трябва да се транспортират до инсталацията за сепариране и закрито компостиране на РЦУО площадка „Ракитница Изток“. Мерките по разделяне при източника и разделното събиране ще бъдат въведени постепенно, за да подготвят мерките за третиране в регионалната система, които ще бъдат проектирани и изпълнени на следващия етап Етап II.

Регионалният център за управление на отпадъците е изграден близо до „Ракитница-Изток“. Площадката определена за центъра е достатъчна за съоръженията за Етап I (финансиран по ОПОС 2007-2013г.), включително клетките на регионалното депо за период от 23 години. Мерките, които трябва да се изпълнят в регионалната система за Етап II ще изискват увеличение на наличната в момента площ за РЦУО или ще трябва да се разположат на нова площадка. Приложими площадки за мерките за Етап II зависят от избрания начин на третиране.

РЦУО в „Ракитница Изток“ включва и технически и административни съоръжения за всекидневна експлоатация на цялата регионална система за управление на отпадъците. Цялата зона е оградена и по периметъра ѝ има зелен пояс. От вътрешната страна на оградата са изпълнени като част от първоначалния обхват на работата:

Съоръжение	Функция
Съоръжения в приемната зона	• Регистрация на отпадъците (вид, произход, пр.); • Мониторинг на отпадъците – кантар; • Инструкции за разтоварване (вътрешно направление);
Клетка №1	• Клетка на депото; • Мембранна Система; • Система за събиране и отвеждане на инфилтрата; • Съоръжения за събиране на повърхностния отток; • Пътища за достъп – вътрешни; • Път за достъп на компактора;
МБТ – етап 1	• Закрито МБТ съоръжение за прием и предварително механично третиране и сепариране на метали; • Закрито съоръжение за прием и предварително третиране на зелени отпадъци; • Закрито компостиращо съоръжение за битови и зелени отпадъци; • Съоръжение за фина обработка на компост; • Съоръжение за третиране на изпускания въздух; • Площадка за съхранение на продаваем зрял компост; • Съоръжения за персонала, включително помещения за почивка за шофьорите;
Зелени отпадъци	• Платформа за междинно съхранение на зелени отпадъци; • Мобилно оборудване за преработка на зелени отпадъци;
ЕГО	• Платформа за междинно съхранение на ЕГО; • Мобилно оборудване за преработка на ЕГО за рециклиране;
ЦР	• Отпадъци за рециклиране; • Опасни отпадъци от домакинствата; • Градински отпадъци; • ЕГО; • Отпадъци за депониране; • други.

В таблиците по-долу са посочени прогнозните количества на генерираните в региона отпадъци, както и тяхното третиране в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Входящи количества битови и приравнени отпадъци, генерирани в регион Стара Загора, в тона годишно	Категории неопасни отпадъци, генерирани в региона	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Битови отпадъци от населението	Хранителни отпадъци	24,784	25,084	25,389	25,699	26,111	26,530	26,955	27,387	27,827	28,262	28,703	29,152	29,608	30,070	30,540	31,018	31,502	31,995	32,495	32,975
	Хартия	10,501	10,624	10,749	10,877	11,051	11,228	11,408	11,591	11,777	11,961	12,148	12,338	12,531	12,726	12,925	13,127	13,333	13,541	13,753	13,956
	Картон	7,679	7,776	7,874	7,974	8,102	8,232	8,364	8,498	8,634	8,769	8,906	9,045	9,187	9,330	9,476	9,624	9,775	9,927	10,083	10,232
	Пластмаси	12,000	12,138	12,279	12,421	12,620	12,822	13,028	13,236	13,449	13,659	13,873	14,089	14,310	14,533	14,760	14,991	15,225	15,463	15,705	15,937
	Текстил	4,275	4,320	4,366	4,412	4,483	4,555	4,628	4,702	4,777	4,852	4,928	5,005	5,083	5,162	5,243	5,325	5,408	5,493	5,578	5,661
	Гума	904	913	923	933	947	963	978	994	1,010	1,025	1,041	1,058	1,074	1,091	1,108	1,125	1,143	1,161	1,179	1,196
	Кожа	1,190	1,202	1,214	1,226	1,246	1,266	1,286	1,306	1,327	1,348	1,369	1,391	1,412	1,434	1,457	1,480	1,503	1,526	1,550	1,573
	Градински отпадъци	12,007	12,126	12,248	12,371	12,569	12,770	12,974	13,181	13,393	13,602	13,814	14,030	14,250	14,472	14,699	14,928	15,162	15,399	15,639	15,870
	Дървесни отпадъци	2,042	2,063	2,084	2,106	2,140	2,174	2,209	2,244	2,280	2,316	2,352	2,388	2,426	2,464	2,502	2,541	2,581	2,621	2,662	2,702
	Стъкло	10,825	10,948	11,073	11,200	11,379	11,562	11,747	11,935	12,127	12,316	12,509	12,704	12,903	13,104	13,309	13,517	13,728	13,943	14,161	14,370
	Метали	2,435	2,461	2,487	2,514	2,554	2,595	2,636	2,678	2,721	2,764	2,807	2,851	2,896	2,941	2,987	3,034	3,081	3,129	3,178	3,225
	Прах, пепел, почви и др. инертни материали	34,610	34,935	35,266	35,602	36,170	36,748	37,335	37,931	38,540	39,142	39,754	40,375	41,006	41,647	42,298	42,959	43,631	44,313	45,005	45,671
	Общо	123,252	124,591	125,951	127,334	129,372	131,442	133,546	135,684	137,861	140,016	142,204	144,427	146,684	148,977	151,305	153,670	156,071	158,510	160,988	163,368
Битови отпадъци от промишлеността	Хранителни отпадъци	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294	5,294
	Хартия	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386	2,386
	Картон	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119	1,119
	Пластмаси	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312	2,312
	Текстил	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746	746
	Дървесни отпадъци	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298
	Гума	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298
	Стъкло	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013	2,013
	Метали	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447	447
	Общо	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914
Зелени отпадъци от обществени площи (паркове)		9,152	9,081	9,012	8,943	8,942	8,942	8,942	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941
Едрогабаритни отпадъци		3,480	3,452	3,425	3,398	3,398	3,398	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397
Общо генерирани битови отпадъци в региона		150,798	152,038	153,302	154,588	156,626	158,696	160,799	162,936	165,114	167,268	169,457	171,679	173,936	176,229	178,557	180,922	183,324	185,763	188,240	190,620
Обобщени количества битови и приравнени отпадъци по категории, генерирани в регион Стара Загора, в тона годишно	Генерирани отпадъци	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
	Битови отпадъци от населението	123,252	124,591	125,951	127,334	129,372	131,442	133,546	135,684	137,861	140,016	142,204	144,427	146,684	148,977	151,305	153,670	156,071	158,510	160,988	163,368
	Индустриални битови отпадъци	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914	14,914
	Зелени отпадъци от обществени площи	9,152	9,081	9,012	8,943	8,942	8,942	8,942	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941
	Едрогабаритни отпадъци	3,480	3,452	3,425	3,398	3,398	3,398	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397
	Общо за региона, които се депонират на общински депа	150,798	152,038	153,302	154,588	156,626	158,696	160,799	162,936	165,114	167,268	169,457	171,679	173,936	176,229	178,557	180,922	183,324	185,763	188,240	190,620

Генерирани отпадъци в регион Стара Загора

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Третирани отпадъци в региона (извън РЦУО)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Рециклиране на стъклен амбалаж от опаковки	1,578	1,590	1,603	1,610	1,612	1,615	1,617	1,620	1,635	1,651	1,666	1,682	1,698	1,714	1,731	1,747	1,764	1,780	1,790	1,800
Рециклирани метални отпадъци (Пунктове)	2,435	2,461	2,487	2,514	2,554	2,595	2,636	2,678	2,721	2,764	2,807	2,851	2,896	2,941	2,987	3,034	3,081	3,129	3,178	3,225
Рециклирани отпадъци и отпадъци от опаковки (хартия, картон и пластмаса), предадени на пунктовете	8,910	9,329	9,765	10,220	10,434	10,653	10,876	11,107	11,279	11,455	11,634	11,815	11,999	12,186	12,376	12,569	12,765	12,970	13,160	13,357
Домашно компостиране, преди изхвърляне на отпадъците в контейнери	5,177	5,135	5,094	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889	4,889
Рециклирани хартия картон и пластмаси от пунктовете за събиране	1,509	1,527	1,545	1,564	1,589	1,614	1,640	1,666	1,693	1,719	1,746	1,774	1,801	1,830	1,858	1,887	1,917	1,947	1,977	2,006
Използване на енергията на дървесни отпадъци при отопление (преди изхвърляне на отпадъците в контейнери)	3,132	3,114	3,096	3,077	3,052	3,027	3,001	2,975	2,948	2,922	2,895	2,867	2,840	2,811	2,783	2,754	2,724	2,694	2,664	2,635
Общо третирани извън системата	22,740	23,156	23,590	23,874	24,131	24,393	24,660	24,935	25,165	25,399	25,637	25,878	26,123	26,371	26,623	26,880	27,140	27,409	27,658	27,911

Количества отпадъци постъпващи на входа на РЦУО в тона, в т.ч.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Количества уплътнени или предварително третирани на ПС в тона	0	18,097	43,404	43,435	44,012	44,598	45,193	45,796	46,436	47,067	47,707	48,357	49,018	49,689	50,371	51,063	51,766	52,480	53,213	53,911
Третирани отпадъци на РЦУО	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Компостиране на "зелени" отпадъци от обществени зелени площи	0	4,167	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
Рециклиране на едрогабаритни и разделно събрани отпадъци на Общинските центрове	0	428	1,027	1,019	1,019	1,019	1,019	1,087	1,087	1,087	1,087	1,087	1,087	1,359	1,359	1,359	1,359	1,359	1,359	1,699
Компостиране на смесени отпадъци - компост използван за запръстване	0	6,171	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810	14,810
Загуба на тегло при Компостиране на смесени отпадъци	0	2,163	5,190	5,190	5,190	5,190	12,000	12,100	12,100	12,100	12,100	12,100	12,100	12,100	12,100	12,100	12,100	12,100	12,100	12,100
Рециклиране на сепарирани смесени отпадъци на етап 1 и етап 2	0	1,250	3,000	3,000	3,000	3,000	12,507	12,606	13,993	14,212	14,434	14,659	14,888	15,121	15,357	15,597	15,841	16,099	16,099	16,664
Общо третирани на РЦУО	0	14,178	34,027	34,019	34,019	34,019	50,336	50,603	51,990	52,209	52,431	52,656	52,885	53,390	53,626	53,866	54,110	54,368	54,368	55,273
Общо третирани в региона	22,740	37,334	57,617	57,893	58,150	58,412	74,996	75,538	77,155	77,608	78,068	78,534	79,008	79,761	80,250	80,746	81,250	81,777	82,026	83,184

Депонирани на регионалното или общински депа след третирание	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Общо за региона в тона годишно	128,057	114,704	95,684	96,695	98,476	100,284	85,803	87,398	87,958	89,660	91,389	93,145	94,928	96,468	98,307	100,176	102,074	103,986	106,214	107,437
Отпадъци в кг/човек	346	313	263	268	273	278	238	242	244	248	253	258	263	267	272	278	283	288	294	298
Обем m³/год.	213,429	191,173	159,474	161,159	164,126	167,140	143,005	145,664	146,597	149,434	152,315	155,242	158,214	160,779	163,846	166,960	170,123	173,310	177,024	179,061

Третирани отпадъци в регион Стара Загора

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

В таблицата по-долу е показано натоварването на всяка една претоварна станция от всеки един потенциален ползвател – община в регион Стара Загора.

ПС-Гълъбово	Година	2016	2022	2032	2036
Общо количество отпадъци от Гълъбово към ПС Гълъбово (ПС-ЮИ)	тон/год.	4 460	4 639	5 230	5 479
ПС-Гурково					
Количества от Гурково	тон/год.	1 522	1 665	1 906	2 008
Количества от Николаево	тон/год.	1 464	1 660	1 909	2 014
Количества от Твърдица	тон/год.	4 302	4 714	5 434	5 738
Общо количество отпадъци постъпващи на ПС Гурково (ПС-СИ)	тон/год.	7 288	8 040	9 249	9 759
ПС-Казанлък					
Количества от Казанлък	тон/год.	25 471	26 840	30 815	32 490
Количества от Мъглиж	тон/год.	2 871	3 160	3 642	3 846
Количества от Павел баня	тон/год.	3 484	3 809	4 366	4 601
Общо количество отпадъци постъпващи на ПС Казанлък (ПС-СЗ)	тон/год.	31 826	33 809	38 823	40 937

Количества отпадъци постъпващи на ПС-Гълъбово, ПС-Гурково и ПС-Казанлък

А) Регионален център за управление на отпадъците – Стара Загора

Площадката „Ракитница Изток“ определена за изграждане на „Регионален център за управление на отпадъците“ е разположена в границите на землището на с. Ракитница (североизточно от селото), община Стара Загора. Площадката се намира на около 2 км преди центъра на селото и на 1 км от покрайнините му, в ляво от пътя Ст. Загора – Чирпан (път №66). До площадката се достига по асфалтов път 0.5 км, започващ от път №66 и преминаващ през централната и част в посока североизток. На североизток площадката на депото граничи с терена на находище “Аламура” /Акт №773/10.12.2003г. за изключителна държавна собственост/ за подземно богатство – варовици и долерити. С решение на МС (№390/10.05.2004г.) находище “Аламура” е предоставено на концесия със срок от 10г. за добив на подземни богатства – строителни материали.

Площадката на РЦУО - Стара Загора има площ 325.080 дка, в която са включени застроена площ 265.070 дка и зелени площи 60.01 дка. Площадката условно е разделена на 4 зони и външни комуникации:

- Приемна зона и Общински център за рециклиране (събирателен център);
- Зона за депониране – 4 бр. клетки за неопасни отпадъци, като на Етап I (финансиран по ОПОС 2007-2013г.) включва изграждането на клетка 1 на Регионалното депо;
- Зона на инсталация за сепариране и закрито компостиране;
- Зона за събиране и пречистване на замърсени води;
- Външен път за достъп;
- Външен водопровод;
- Външно ел. захранване;
- Отвеждане на чистите води от РЦУО;

РЦУО - Стара Загора приема за третиране неопасни ТБО от всичките 12 общини в регион Стара Загора, като директно на РЦУО се транспортират генерираните отпадъци от общини Стара Загора, Опан, Братя Даскалови, Чирпан и Раднево.

A.1. Регионално депо за неопасни отпадъци – гр. Стара Загора, изградени са:

- Външни връзки - електрозахранване; водоснабдяване; колектор за отвеждане на пречистени отпадъчни води до точка на заустване; довеждащ път от съществуващата инфраструктура до границите на РЦУО/закрито компостиране/;
- Клетка 1 с $V_{\text{полезен}}=1,2$ млн. m^3 на регионалното депо за неопасни отпадъци;
- Вътрешната инфраструктура – вътрешни площадкови инсталации и съпътстващата инфраструктура обслужващи клетка 1 на регионалното депо, електронна везна, административни и технически сгради, охранителни канавки включително за мерки за мониторинг и защита на околната среда – пречиствателна станция за инфилтрат, пречиствателни съоръжения за битово-фекални води, резервоари за техническа вода, мониторингови кладенци и др.;
- Система за улавяне на газовете;

A.2. Общински център за рециклиране

Извършва прием на отпадъци от населението, които отговарят на неопасни битови отпадъци – ЕГО, градински (зелени) отпадъци, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, опасни отпадъци и пр. В ЦР се извършват дейности, като разтоварване и ръчно разпределяне на отпадъците по контейнерите и натоварване на пълните контейнери, разтоварване на доставното място и връщането им в центъра. На Общинският център за рециклиране са разположени контейнери за разделно събиране на рециклируеми, специфични и едрогабаритни отпадъци от домакинствата. След запълване на съответния контейнер, той се натоварва, разтоварва се на доставно място и се връща в центъра. На площадката на ЦР има 11 бр. места за големи контейнери, място на контейнери за специфични отпадъци и закрыта зона за опасни отпадъци, както следва:

- Стоманени контейнери $10 m^3$ - общ брой 11 бр. (2 бр. на склад) за стъкло, метали, гуми, текстил, отломки, обемисти, дървесина, зелени отпадъци, пластмаси, автомобилни части, електрически части;
- Контейнер-мобилен екосклад 1 600 л - 1 бр., оборудван със:
 - стойки с торби за метални, стъклени, аерозолни опаковки х 1 бр.;
 - контейнер за флуоресцентни осв. тела 500 л;
 - контейнер за акумулатори 500 л;
 - контейнер за портативни батерии 20 л;
 - резервоар за отработени масла 600 л;
 - товаро-разтоварна количка на 2 колела с товароносимост 100 кг;
- Контейнери за отпадъци 120 л – 8 бр.;
- Стоманени контейнери за складиране на по-обемни отпадъци /суровини, обем $20 m^3$ - 13 бр.;

A.3. Инсталация за сепариране и закрыто компостиране

Технологията включва механично и биологично третиране на смесени БО, ЕГО, растителни отпадъци разделно събрани при обслужване на обществени паркове и градини (дървесни и „зелени” отпадъци) събрани в регион Ст. Загора. Зоната на разтоварване на БО е в приемната зона на инсталацията за сепариране и закрыто компостиране. Отпадъците се натоварват в шредера чрез челен товарач и шредирания отпадък се разтоварва на приемен конвейер, чрез който се транспортират до инсталацията за сепариране. По време на движение отпадъците преминават през магнитен сепаратор за сепариране на метални магнитни частици. Магнитът разтоварва отделените метали чрез улей до ниша за складиране на сепарирани метали. За

сепариране на полиетиленови частици и пластмаси, които не са подходящи за компостиране се използва плоско или, като алтернатива самопочистващо се барабанно сито. Полученият суров компост от БО – след отделените метали и пластмаси се разтоварва в зона за временно съхранение под инсталацията за сепариране и се оросява с вода, след което се транспортира до компостните редове в инсталацията за компостиране. Материал за компостни редове е шредирани „зелени” отпадъци или суров компост от БО генерирани в общините.

Ще се извършва предварително третиране на „зелените” и ЕГО на трите ПС, като се използва полу-мобилно оборудване. Предварителното третиране на БО и „зелени” отпадъци има за цел производство на компостен материал. Компостирането ще се осъществява в редове в затворена сграда с вентилационна система. По време на летния период производството на компост ще бъде от „зелени” отпадъци, а през зимния сезон от БО генерирани в общините.

Капацитет на Инсталацията за сепариране и закрито компостиране

Третиране на битови отпадъци:

- Шредирание и пресяване – 30 000 т/год;
- Рециклирани материали и пресят остатък – 3 000 т/год.;
- Отпадък за депониране и повторно шредирание – 7 000 т/год.;
- Суров компост – 20 000 т/год.;
- Загуба на маса в следствие на биологично третиране – 5 190 т/год.;
- Готов компост, използван за запръстяване – 14 810 т/год.;

Третиране на „зелени” отпадъци

- Битови „зелени” отпадъци – 9 000 т/год;
- Градински и други отпадъци – 1 000 т/год;

Площ на буферния склад – 2 000 m²; Необходим обем на буферния склад – 3 000 m³.

Инсталация за сепариране – капацитет min 20 тона/час или 130 m³/час.

Компостиране – в хале общо 10 компостни реда.

Общо редуциран отпадък от рециклиране и компостиране 1 8190 т/год.

Оползотворяване на готов компост от смесени отпадъци, използват за запръстяване на депото – 14 810 т/год.

Б) Претоварна станция (ПС) за битови отпадъци – Казанлък обслужваща общини Казанлък, Павел баня и Мъглиж (20-год. товар ~ 44,000 тона/год.)

Претоварната станция за временно съхранение и транспортиране на ТБО на територията община Казанлък (ПС-Казанлък), приема и компактира отпадъци от общините Казанлък, Мъглиж и Павел баня.

Площадката, отредена за изграждане на Претоварна станция и ЦР се намира в землището на с. Черганово, община Казанлък (на около 700 m северно от главния път Казанлък – Мъглиж, при отклонението за Стара Загора и на около 2,4 km североизточно от покрайнините на с. Черганово, в близост до старото депо на община Казанлък). Имотът е собственост на община Казанлък. До мястото се достига по специално изграден асфалтов път, отклонение от републикански път I-5 – Казанлък – Ст. Загора. ПС Казанлък отстои на 48 km от РЦУО – Ст. Загора. За ПС-Казанлък са изградени и са извършени:

- Външни връзки - довеждаща инфраструктура /електрозахранване; довеждащ път; заустване на пречистени отпадъчни води/;
- Строителни работи и оборудване за ПС-Казанлък;

- Площадка за шредирание и временно съхранение на „зелени” отпадъци (използва се мобилен шредер, който се намира на РЦУО и се докарва на площадката при необходимост);
- Площадка за шредирание и временно съхранение на ЕГО;
- Общински център за рециклиране;

Общинският център за рециклиране представлява открита площадка, като в центъра и е разположена зоната за складиране, а по периферията е обособена зоната за разтоварване. Осигурен е лесен достъп и разтоварни площадки за леки автомобили. В складовата зона са разположени различни контейнери за разделно събиране на различни видове отпадъци, които така събрани са суровини за различни клонове на леката промишленост. Входящият поток - разделно събрани отпадъци от домакинствата на територията на общините Казанлък, Павел баня и Мъглиж като картон, автомобилни гуми, домакинско оборудване, стъкло, хартия, желязо и др. се доставят чрез лични превозни средства на обекта през отделен вход и се разтоварват на територията на Общинския център за рециклиране в различни контейнери до изчерпване на обема на съответния контейнер и на негово място се поставя празен. След запълването на съответния контейнер, чрез контейнеровоз се транспортират до съответното предприятие като суровина. Контейнеровоза с пълните контейнери преминава през електронна везна, определят се основни параметри (време на напускане количество дестинация и др.) напуска територията на обекта. В зоната за складиране на ЦР са разположени различни контейнери за събиране на различни видове отпадъци:

- Стоманени контейнери за складиране на по-обемни отпадъци /суровини, обем 20 m^3 - 13 бр.;
- Стоманени контейнери за складиране на строителни отпадъци /суровини, обем 10 m^3 - 2 бр.;
- Мобилен пункт за събиране на отпадъци /Товарни контейнери ролков тип, оборудвани с вана на дъното, покрита изцяло с метална решетка за временно складиране на опасни отпадъци – 2 бр.;

В) Претоварна станция (ПС) за битови отпадъци – Гурково обслужваща общини Гурково, Николаево и Твърдица (20-год. товар ~ 11,000 тона/год.)

Претоварната станция за временно съхранение и транспортиране на ТБО на територията община Гурково (ПС Гурково), приема и компактира отпадъци от общините Гурково, Твърдица и Николаево.

Площадката, отредена за изграждане на Претоварна станция и Център за рециклиране, се намира на територията на община Гурково, в землището на гр. Гурково. Разположена е на около 1 км югоизточно от него в местността „Русева стена” и е в непосредствена близост до съществуващото общинско депо за твърди битови отпадъци. До площадката се достига по черен път, който се разклонява от асфалтовия път за гр. Велико Търново, чрез дясна отбивка, където е поставена бариера. Земята е общинска собственост. ПС Гурково отстои на 67 km от РЦУО – Ст. Загора. За ПС – Гурково са изградени и са извършени:

- Външни връзки – електрозахранване, водоснабдяване и довеждащ път;
- Строителни работи и оборудване за ПС-Гурково;
- Площадка за шредирание и временно съхранение на „зелени” отпадъци (използва се мобилен шредер, който се намира на РЦУО и се докарва на площадката при необходимост);
- Площадка за шредирание и временно съхранение на ЕГО;
- Общински център за рециклиране.

Общинският център за рециклиране е зоната за складиране в която са

разположени различни контейнери на разделно събиране на различни видове отпадъци, които така събрани са суровини за различни клонове на леката промишленост. С цел разделяне на постъпващите входящи потоци отпадъци от ползвателите на ЦР и ПС, ЦР има отделен вход с бариера. Общинският център за рециклиране представлява открита площадка, като в центъра и е разположена зоната за складиране, а по периферията е обособена зоната за разтоварване. На ЦР в зоната за складиране са разположени общо 11 бр. контейнери за събиране на различни видове отпадъци, като:

- Открити контейнери тип Вана – 10 m^3 – 3 бр.;
- Открити контейнери вана с подвижен преден капак 7 m^3 – 3 бр.;
- Контейнери с капаци с пружинен механизъм 7 m^3 – 3 бр.;
- Контейнери за специфични и вредни отпадъци (батерии, луминесцентни лампи, масла и др.) – размери по 6 m – 2 бр. Контейнерите представляват цялостно лакирана заварена конструкция със заключващи се врати, решетъчен под и обезопасяваща каптажна вана;

Г) Претоварна станция (ПС) за битови отпадъци – Гълъбово обслужваща община Гълъбово (20-год. товар ~ 5,400 тона/год.)

Претоварната станция за временно съхранение и транспортиране на ТБО на територията община Гълъбово (ПС-Гълъбово), приема и компактира отпадъци от община Гълъбово.

Отредената площадка за Претоварната станция е в землището на с. Обручище, община Гълъбово. Площадката се намира на около 800 m източно от главния път Гълъбово - Раднево и на около 4 km западно от с. Обручище. Имотът е собственост на община Гълъбово. ПС-Гълъбово отстои на 66 km от РЦУО – Ст. Загора. За ПС-Гълъбово са изградени и са извършени:

- Външни връзки - електрозахранване, водоснабдяване и довеждащ път;
- Строителни работи и оборудване за ПС-Гълъбово;
- Площадка за шредирание и временно съхранение на „зелени“ отпадъци (използва се мобилен шредер, който се намира на РЦУО и се докарва на площадката при необходимост);
- Площадка за шредирание и временно съхранение на ЕГО;
- Общински център за рециклиране;

Общинският център за рециклиране е зоната за складиране в която са разположени различни контейнери на разделно събиране на различни видове отпадъци, които така събрани са суровини за различни клонове на леката промишленост. Входящият поток - разделно събрани отпадъци от домакинствата на територията на община Гълъбово, като картон, пластмаси, автомобилни гуми, домакинско оборудване, стъкло, хартия, желязо и др. постъпва на обекта чрез лични автомобили. Автомобилите се паркират в близост до съответния контейнер за да се разтоварят съответните отпадъци /контейнера се пълни до изчерпване на обема му/, след което напускат територията на обекта. След запълване обема на някои от контейнерите, чрез контейнеровоз се транспортират до съответното предприятие като суровина, като на неговото място се поставя празен. Контейнеровоза с пълните контейнери преминава през електронна везна, определят се основни параметри (време на напускане количество дестинация и др.) напуска територията на обекта. В ЦР са разположени различни контейнери за събиране на различни видове отпадъци:

- Открити контейнери тип Вана – 10 m^3 - 1 бр.;
- Открити контейнери вана с подвижен преден капак 7 m^3 - 2 бр.;
- Контейнери с капаци с пружинен механизъм 7 m^3 - 2 бр.;

- Контейнери за специфични и вредни отпадъци (батерии, луминесцентни лампи, масла и др.) – размери от 1.6 до 6 m - 1 брой. Контейнерите представляват цялостно лакирана заварена конструкция със заключващи се врати, решетъчен под и обезопасяваща каптажна вана;

3.2.2.2. Постигания във връзка с опазване на околната среда

Оползотворяване на ресурсите - ресурсът за възстановяване/рециклиране ще нарасне от първоначалното ниво от 5% до около 8% от общото генериране на неопасни битови отпадъци. Началните и крайни проценти обаче ще зависят от нивото на услуги за действително извършеното разделяне при източника и разделно събиране. Освен това, увеличението на събирането през периода зависи от ефективността на проведените информационни кампании.

Намаляване на депонирането на биоразградими материали – нуждите от третиране на биоразградими материали нараства от около 20 000 т/год. през 2014г. до 25 000 т/год. през 2019г. За 2020г. необходимостта от намаляване се очаква да стане 41 500 т/год. Подробните проучвания на количествата и морфологията на отпадъците, които ще се прилагат през първите години на експлоатация, ще послужат за да се дефинират по-точно настоящите и бъдещи нужди. Таблица по-долу показва, че за 2020г. и следващите години повече от 50% от всички биоразградими отпадъци, генерирани в региона трябва да се третират, отколкото депонират. Това ниво на третиране не може да се постигне само чрез разделно събиране и третиране. Третирането на ЕГО ще се изисква от 2020г.

Входящи количества битови и приравнени отпадъци по материали, генерирани в регион Стара Загора тона годишно	2016	2020	2025	2030	2033	2034	2035	2036	2037	2042
Хранителни отпадъци	30,683	32,250	34,447	36,797	38,270	38,757	39,252	39,754	40,263	42,926
Хартия	13,136	13,794	14,724	15,719	16,342	16,548	16,758	16,970	17,186	18,313
Картон	8,992	9,482	10,164	10,893	11,350	11,501	11,655	11,811	11,969	12,795
Пластмаси	14,590	15,339	16,401	17,537	18,249	18,484	18,724	18,966	19,212	20,499
Текстил	5,111	5,373	5,750	6,154	6,407	6,490	6,575	6,661	6,749	7,206
Дървесни отпадъци	2,383	2,507	2,687	2,879	3,000	3,040	3,080	3,122	3,163	3,381
Гума	1,221	1,276	1,356	1,441	1,495	1,512	1,530	1,549	1,567	1,664
Съкло	13,086	13,760	14,717	15,742	16,384	16,596	16,812	17,030	17,252	18,413
Метали	2,935	3,084	3,299	3,528	3,672	3,720	3,768	3,818	3,867	4,128
Прах, пепел, почви и др. Инертни материали	35,266	37,335	40,375	43,631	45,671	46,346	47,031	47,726	48,432	52,119
Кожа	1,214	1,286	1,391	1,503	1,573	1,596	1,620	1,644	1,668	1,795
Градински отпадъци	12,248	12,974	14,030	15,162	15,870	16,105	16,343	16,585	16,830	18,111
Отпадъци от обществени паркове и градини	9,012	8,942	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941	8,941
Едрогабаритни отпадъци	3,425	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397	3,397
Общо входящи отпадъци	153,302	160,799	171,679	183,324	190,620	193,035	195,486	197,973	200,497	213,688
Третираны отпадъци в регион Стара Загора тона годишно	2016	2020	2025	2030	2033	2034	2035	2036	2037	2042
Рециклирани материали	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.
Съкло	1,603	1,617	1,682	1,764	1,800	1,810	1,820	1,830	1,840	1,891
Метали	2,487	2,636	2,851	3,081	3,225	3,273	3,321	3,370	3,420	3,680
Хартия	5,134	8,978	10,135	10,952	11,491	11,721	11,955	12,194	12,437	13,790
Картон	3,476	6,079	6,863	7,415	7,780	7,936	8,095	8,256	8,421	9,337
Пластмаси	5,699	9,966	11,250	12,156	12,755	13,010	13,270	13,535	13,805	15,307
Рециклирани едрогабаритни отпадъци	1,027	1,019	1,087	1,359	1,699	1,699	1,699	1,699	1,699	1,699
Третиране на биоразградими отпадъци	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.	т/год.
Компостирани хранителни и градински отпадъци	25,094	31,699	31,799	31,799	31,799	31,799	31,799	31,799	31,799	31,799
Зелени отпадъци от обществени площи / паркове	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
Дървесни отпадъци	3,096	3,001	2,867	2,724	2,635	2,605	2,575	2,544	2,513	4,641
Общо рециклирани и третирани отпадъци тона годишно	57,617	74,996	78,534	81,250	83,184	83,852	84,534	85,227	85,934	92,143
постигната цел за рециклиране и оползотворяване %	34.06%	43.89%	43.18%	41.91%	41.32%	41.15%	40.99%	40.83%	40.67%	40.47%
постигнат цел за рециклиране %	35.52%	53.22%	55.68%	56.24%	56.70%	57.02%	57.33%	57.65%	57.97%	59.81%

Необходимост от намаляване за биоразградими материали за депониране

РСУО с предложените мерки за третиране на отпадъците, осигуряват постигането на следните резултати:

- Компостиране на 20 000 тона/год. органични отпадъци (общински зелени и органични битови отпадъци);
- Производство на RDF от ЕГО (до 2 800 тона/год); и
- Домашно компостиране или регионално компостиране на до 50% или 6 000 тона/год. градински отпадъци.

Предложените мерки за третиране на органични отпадъци през Етап I – до 2020г. ще надхвърля необходимите 25 000 тона/год. намаляване на депонираните биоразградими отпадъци. В действителност домашното компостиране е необходимо само за преработка на количество от 2 500 т/год. или около 20% от количеството, което се очаква да бъде събрано с битовите отпадъци през 2019г. при за сценарий за градински отпадъци „да не се прави нищо“.

Процентът на битовите отпадъци, които трябва да се третират, за да се намали депонирането на биоразградими отпадъци първоначално ще е около 22%, но до края на Етап I – до 2020г. ще се намали до около 20%. Намаляването се дължи на увеличаване на генерирането на отпадъци.

Необходимостта от намаляване на депонирането на биоразградими отпадъци в краткосрочен до средносрочен период е еквивалентно на 16-19% от общото тегло на остатъчни битови отпадъци и на 31-36% за дългосрочен период.

Общи екологични достижения

- **Възстановяване на ресурси:** първоначално 5% от битовите отпадъци с увеличение от около 0.5% годишно до общо 8% (измерено като тегло на платените материали от рециклиращото производство);
- **Рециклиране** чрез третиране на органични отпадъчни материали ~22-20% от общо генерираните отпадъци;

Общото ниво на рециклиране за Етап I ще стане 27-28% или приблизително 80% от регионалните цели.

Съгласно ЗУО, количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, които да достигнат общините, в следните срокове и количества са:

- До 1 януари 2016г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- До 1 януари 2018г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- До 1 януари 2020г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло;

В резултат на въвеждане в експлоатация на регионалните съоръжения за третиране на отпадъците ще бъдат постигнати регионалните цели. Регионалната цел за рециклиране и оползотворяване ще бъде постигната до 2020г. с въвеждане в експлоатация на инсталацията за сепариране на отпадъци.

3.2.3. Площадки за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло

Този вид инфраструктура не се осигурява от общината, а е изцяло бизнес инициатива. На територията на община Раднево има частни изкупвателни пунктове за вторични суровини - хартиени отпадъци, пластмаси, метали и стъклени отпадъци от опаковки. Съществуващите пунктове, експлоатирани от частно-търговски дружества „Бул Крис Ник 01“ и ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“ изкупуват само метали, а „Ирида“, изкупува всички отпадъци от опаковки (без дърво).

Съгласно разпоредбите на ЗУО, общината определя техническите изисквания

към тези площадки, както и е задължена да създаде регистър за тези площадки, който да е публикуван на интернет-страницата и за информиране на обществеността.

3.2.4. Площадки /места за предаване на ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС, ИУГ, отработени масла, включени в системата на организации за оползотворяване на МРО

Този вид инфраструктура не се осигурява от общината, а е изцяло бизнес инициатива по схемата „Разширена отговорност на производителя“. Съгласно разпоредбите на ЗУО, общината е задължена да създаде регистър за тези площадки, който да е публикуван на интернет-страницата и за информиране на обществеността. Местата/площадките за разполагане на съдовете за разделно събиране на МРО – напр. ИУЕЕО и НУБА и за събиране на ИУМПС се определят от кмета на община Раднево.

ИУЕЕО

Организацията по оползотворяване „Елтехресурс“ АД, с която общината е сключила договор, извършва разделно събиране и временно съхранение на ИУЕЕО, което се предава за последващо предварително третиране, рециклиране и оползотворяване, като в момента в който има събрано количество отпадъци от ИУЕЕО, общината уведомява ООп, както и населението може на интернет-страницата на общината в раздел „Екология“ – „полезна информация“ да подаде заявка на посочените телефони или на електронната поща, за транспортиране на разделно събраните отпадъци. ООп извозва ИУЕЕО в удобно за гражданите време и е напълно безплатно. ООп събира и съхранява по подходящ начин ИУЕЕО, в т.ч. и луминисцентни лампи. Необходимо е община Раднево да определи площадка за временно съхраняване на ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи на територията на общината.

Магазините, където се продава ЕЕО също приемат ИУЕЕО, съгласно изискванията на нормативната уредба.

ИУГ

На територията на община Раднево няма площадка за предаване на излезли от употреба гуми, поради което е необходимо общината да сключи договор с ООп, относно организирането и управлението на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване и рециклиране /оползотворяване на ИУГ на територията на общината и да определи места за събирането им, като информира обществеността за местоположението на местата и условията за приемане на тези МРО.

НУБА

В община Раднево НУБА се събират разделно от ООп „Екобатери“ АД, с която общината е сключила договор. ООп организира управлението на дейностите по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране на НУБА, оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА, включително техните компоненти и материали, временно съхранение и транспортиране за рециклиране на образуваните след предварително третиране отпадъци, чрез изграждане на площадки за събиране, временно съхраняване и предварително третиране.

Община Раднево е определила места за разполагане на елементите на системата за разделно събиране на НУБА (3 л. контейнери за негодни за употреба портативни батерии и 50 л. контейнери - за негодни за употреба портативни батерии и акумулатори) на територията на общината в следните населени места – гр. Раднево и селата Сърнево, Трояново, Знаменосец, Ковачево, Полски градец, Коларово, Боздуганово, Любеново и Трънково.

В бъдеще общината може да разшири обхвата на системата за разделно събиране на НУБА, чрез осигуряване на места и необходимите съдове за събиране на този поток МРО от ООп и в други населени места в общината. Посредством средствата за масова информация или на интернет страницата на общината или чрез обява, е необходимо да бъде оповестено местонахождението на местата за разполагане на съдовете за разделно събиране на НУБА в общината.

Организациите по оползотворяване на излезли от употреба портативни батерии събират стари батерии и чрез търговската мрежа, където се продават батерии и където организациите по оползотворяване на батерии са поставили свои специализирани съдове, откъдето те се събират.

Отработени масла

На територията на община Раднево няма площадка за предаване и смяна на отработени моторни масла, поради което е необходимо общината да осигури най-малко едно място за събиране и смяна на отработени масла и да сключи договор с организация по оползотворяване, относно организирането и управлението на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на отработени масла, генерирани на територията на общината.

ИУМПС

В Община Раднево ИУМПС се събират от ООп - „Българска рециклираща компания“ АД, с която общината е сключила договор, относно извършване на дейностите по събиране, съхраняване, разкомплектоване и транспортиране на ИУМПС и повторна употреба, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци от МПС. Организацията по оползотворяване извършва събирането на ИУМПС, като общината уведомява ООп, както и населението може на интернет-страницата на общината в раздел „Екология“ – „полезна информация“ да подаде заявка на посочените телефони за събиране и транспортиране на ИУМПС.

3.3. Инфраструктура за събиране и транспортиране на битовите отпадъци

Организираното сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци се изпълнява от „А.С.А. България“ ЕООД, която е частна фирма. Оборудването за обслужване на дейностите по управление на битовите отпадъци е собственост на „А.С.А. България“. В организираното сметосъбиране и сметоизвозване са обхванати освен гр. Раднево и всички села намиращи се на територията на общината, а именно - с. Бели бряг, с. Боздуганово, с. Българене, с. Даскал-Атанасово, с. Диня, с. Землен, с. Знаменосец, с. Ковач, с. Ковачево, с. Коларово, с. Константиновец, с. Любеново, с. Маца, с. Полски градец, с. Рисиманово, с. Свободен, с. Сърнево, с. Тихомирово, с. Тополяне, с. Трояново и с. Трънково, т.е. процента на населението обхванато от тази услуга е 100%.

На територията на община Раднево са разположени общо 22 населени места, като маршрутите на сметоизвозващата техника съчетават събирането и транспортирането на битовите отпадъци от няколко населени места и са съобразени с трафика на транспорта, екологосъобразното транспортиране и състоянието на пътната мрежа. Честотата на събиране на отпадъците се определя в зависимост от размера на населеното място. Периодичността на събиране и извозване на съдовете за битови отпадъци е два пъти седмично за цялата територия на гр. Раднево и един път седмично за селата. Събирането и транспортирането на едрогабаритни отпадъци се извършва организирано при масови акции и по сигнал при наличието им. Съществуващото състояние отговаря на нуждите на съответния район и населено място, като графикът

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

може да бъде учстен при възникване на необходимост. Сметосъбирането и сметоизвозването в населените места на общината се извършва по утвърден график, като е определена следната честота на сметоизвозване по населени места:

- Гр. Раднево (за цялата територия на града) - два пъти седмично (8 пъти месечно);
- Селата Бели бряг, с. Боздуганово, с. Българене, с. Даскал-Атанасово, с. Диня, с. Землен, с. Знаменосец, с. Ковач, с. Ковачево, с. Коларово, с. Константиновец, с. Любеново, с. Маца, с. Полски градец, с. Рисиманово, с. Свободен, с. Сърнево, с. Тихомирово, с. Тополяне, с. Трояново и с. Трънково - един път седмично (4 пъти месечно);

Организирано събраните битови отпадъци, генерирани от всички населени места на територията на общината се депонират на старото общинско депо, разположено в землището на гр. Раднево.

За събирането на битовите отпадъци се използва стационарна контейнерна система. Контейнерите се поставят на определени места и се обслужват от специализирани автомобили. Събирането на отпадъците се извършва в няколко различни вида контейнери, според предназначението им и спецификата на района. Техният брой и разположение е определен съобразно максималното използване на капацитетните им възможности и оптималното обслужване на ползвателите. Броят, видът и обемите на използваните съдове за събиране на битови отпадъци са както следва:

№	Населени места	Контейнери - тип „Бобър“ 1,1 м ³ (бр.)	Кофи 240 л. (бр.)	Улични кошчета (бр.)	Биокофи – 240 л (бр.)	Контейнери 4 м ³ за строителни отпадъци (бр.)
1	гр. Раднево	390	1 310	130	30	3
2	с. Бели бряг	7	35	3		
3	с. Боздуганово	27	57	8		
4	с. Българене	2	30	3		
5	с. Даскал Атанасово	21	48	6		
6	с. Диня	14	52	6		
7	с. Землен	13	39	3		
8	с. Знаменосец	30	158	8		
9	с. Ковач	6	36	3		
10	с. Ковачево	40	170	8		
11	с. Коларово	57	160	8		
12	с. Константиновец	2	25	2		
13	с. Любеново	15	90	8		
14	с. Маца	7	48	3		
15	с. Полски Градец	36	100	8		
16	с. Рисиманово	3	36	5		
17	с. Свободен	7	40	4		
18	с. Сърнево	41	320	8		
19	с. Тихомирово	11	40	6		
20	с. Тополяне	14	54	6		
21	с. Трояново	40	164	6		
22	с. Трънково	21	87	8		
ОБЩО		804	3 099	250	30	3

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

В община Раднево кофите и контейнерите принадлежат на концесионера. Състоянието на контейнерният парк се контролира от фирмата-концесионер. Изгорените или механично увредени съдове се подменят с налични оборотни контейнери веднага след установяване на повредата.

За събиране и транспортиране на битовите отпадъци се използват специализирани автомобили по видове и брой, посочени по-долу:

Налични сметовозни коли	Бр.	Обем (м ³)	Година на закупуване/възраст	Собственост
Мерцедес	1	18	2000г. /16г.	Частна
Мерцедес	2	16	1996г. /20г.	Частна
Ман	1	16	1998г. /18г.	Частна

Паркът на специализираните сметосъбиращи автомобили за транспортиране на битови отпадъци се състои от три автомобила, чиято възраст е над 16г. През 2014г. фирма „А.С.А. България” ЕООД е обновила част от машинния си парк, като е въведен в експлоатация нов сметосъбиращ камион, а през 2015г. са въведени в експлоатация още два нови сметосъбиращи камиона.

Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване на смесените битови отпадъци са обезпечени с необходимите съдове за събиране и сметоизвозваща техника така, че обхващат 100% от населението на Общината и осигуряват необходимата честота на извозване, с която не се допуска препълване на контейнерите.

Предоставените услуги по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистота към настоящия момент отговарят на потребностите на населението. Специализираното звено по БКД към Общинската администрация упражнява превантивен контрол върху дейността на фирмата - концесионер, както по отношение на качеството на извършваните услуги, така и за извършваните разходи.

Община Раднево обмисля вариант за закупуване на контейнери за битови отпадъци и сметоизвозваща техника за транспортирането им.

На територията на общината не функционира организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Понастоящем община Раднево е в процес на сключване на договор с организация по оползотворяване за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

В националното законодателство в чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО са въведени задължения за разделно събиране или ограничаване на депонирането на едрогабаритни битови отпадъци, а именно кметът на общината трябва да осигури площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинства, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, а при необходимостта в други населени места. Понастоящем ЕГО се депонират на старото общинско депо. Предприети са съответните мерки за третиране на ЕГО от страна на общината, чрез участието и в изграждането на РСУО. На РЦУО-Ст. Загора има площадка за временно съхранение на ЕГО и достатъчно място за обработката им. Преработката на ЕГО включва раздробяване, магнитна сепарация и тестове за производство на RDF и фракции за депониране.

В община Раднево към настоящият момент е решен проблема с разделното събиране от населението на биоотпадъци (хранителни и кухненски) и общината е обезпечена със съдове, като в гр. Раднево са разположени 30 бр. биокофи – 240 л за разделно събиране на кухненски отпадъци. В останалите населени места – селата,

хранителните и кухненските отпадъци се използват за храна на селскостопанските животни. При разширяване на системата за разделно събиране от населението на биоотпадъци (хранителни и кухненски), са необходими съдове и за другите населени места, както и съдове за разделно събиране на „зелени“ отпадъци и транспортна техника за разделното им събиране, т.е. въвежда се система за разделно събиране на тези биоразградими отпадъци. При регулярната поддръжка на зелените площи от „А.С.А. България“ ЕООД, зелените отпадъци се събират в контейнерите за битовите отпадъци и по този начин в последствие се депонират на старото общинско депо, като общината няма данни за техните количества.

В изпълнение на своите задължения по чл.19, ал.3, т.10 и чл.34, ал.2 от „Закона за управление на отпадъците“ и чл.8 от „Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците“, относно управлението на биоразградимите отпадъци от растителен произход, Общината е предприела необходимите мерки и реализира обект: „Изграждане на открита площадка за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход за нуждите на община Раднево“. Площадката е изградена в поземлен имот с идентификатор 61460.63.48 по плана на кадастралната карта на гр. Раднево, публична общинска собственост. Намира се на около 2 км източно от регулацията на гр. Раднево до асфалтов път II-57 между гр. Раднево и с. Пет могили. Площадката е изградена на част от гореупоменатия парцел и е с размери 70x35 м и площ 2 450 м². Компостиращата площадка е изградена с армирана бетонова настилка. Съгласно проекта не е предвидено изграждане на обслужващи сгради и инсталации за третиране на отпадъците. Технологиията, която ще се използва е открит способ на компостиране в купове с механично обръщане. Растителните отпадъци са неопасни, съгласно „Наредба №2 за класификация на отпадъците“ (код на отпадъка 20 02 01). На съоръжението ще се обработват отпадъци от градини и паркове, клони и листна маса от оформяне короната на дървета в общински имоти и отпадъци от поддръжка на зелената система в населените места на Общината. До площадката ще имат достъп всички жители на общината, които ще събират разделно биоразградими отпадъци от растителен произход от своите имоти. Очаква се през 2016г. съоръжението да бъде пуснато в експлоатация, като метода по който ще се обработват отпадъците е открито аеробно компостиране.

Също така от страна на община Раднево са предприети и други мерки за третиране на зелени отпадъци, чрез участието и в изграждането на РСУО (РЦУО-Ст. Загора). Общинските зелени отпадъци, органичните отпадъци от пазарите и хранително-вкусовата промишленост, както и от битовите отпадъци с висока концентрация на хранителни отпадъци трябва да се транспортират до закритото компостиращо съоръжение в „Ракитница – Изток“. Инсталацията за сепариране и закрито компостиране на РЦУО – Ст. Загора, има следния капацитет:

Третиране на битови отпадъци:

- Шредяване и пресяване – 30 000 т/год;
- Рециклирани материали и пресят остатък – 3 000 т/год.;
- Отпадък за депониране и повторно шредяване – 7 000 т/год.;
- Суров компост – 20 000 т/год.;
- Загуба на маса в следствие на биологично третиране – 5 190 т/год.;
- Готов компост, използван за запръствяване – 14 810 т/год.;

Третиране на „зелени“ отпадъци

- Битови „зелени“ отпадъци – 9 000 т/год;
- Градински и други отпадъци – 1 000 т/год;

Площ на буферния склад – 2 000 m²; Необходим обем на буферния склад – 3 000 m³.

Инсталация за сепариране – капацитет min 20 тона/час или 130 m³/час.

Компостиране – в хале общо 10 компостни реда.

Общо редуциран отпадък от рециклиране и компостиране 18 190 т/год.

Оползотворяване на готов компост от смесени отпадъци, използват за запръствяване на депото – 14 810 т/год.

На РЦУО третирането на „зелените“ отпадъци ще е шредирание и компостиране. Проектният капацитет на третиране на „зелени“ отпадъци е 10 000 т/г., които включват всички 9 500 т/год. „зелени“ отпадъци в общините от регион Стара Загора /разделно събрани отпадъци от общинските паркове/ и част от 1500 т/год. дървесни едрогабаритни отпадъци, шредирани на 4^{-те} центъра за рециклиране. В процеса на компостиране при третиране на тези 10 000 т/год. „зелени“ отпадъци се получава 5 535 т/год. готов компост. Количествата смесени отпадъци – БО генерирани в общините в регион Ст. Загора, които директно ще се транспортират от съответните общини до РЦУО ще се ползват за компостиране, като предварително ще се сепарират на инсталацията за сепариране. Количеството отпадъци получено при шредирание и пресяване е 30 000 т/год., от които общо 10 000 г/год. са за рециклиране – 3 000 т/год. и за депониране 7 000 т/год., а количеството суров компост е 20 000 т/год. Количеството готов компост е 14 810 т/год.

Изхвърлянето на градински отпадъци заедно с битови отпадъци трябва да се преустанови възможно най-скоро. Има два незабавни метода за изхвърляне на градински отпадъци – домашно компостиране или доставка до инсталация за зелено компостиране. Препоръчва се общината да включи мерки за домашно компостиране и ползите от тях в своите информационни кампании за управление на отпадъците. Освен това, с течение на времето, общината трябва да прилага по-ефективен, но и по-скъп метод на разделното събиране на градински отпадъци за всички квартали, например кварталите с еднофамилни къщи. Градинските отпадъци е необходимо да се компостират заедно с общинските зелени отпадъци за производство на рециклируем зелен компост.

Съгласно „Националният стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020)“, населените места в община Раднево, попадат в категориите „Райони „Тип „Б“ и „Райони „Тип В“ - т.е. с между 3 000 и 25 000 жители и под 3 000 жители. Тези райони се оценяват с висок потенциал за въвеждане на разделно събиране на биоразградими отпадъци. За такива райони е задължително въвеждането на зелено компостиране.

Производствените предприятия на територията на общината образуват предимно битови отпадъци, специфични масово разпространени и рециклируеми отпадъци. Фирмите водят на отчет производствените си отпадъци пред РИОСВ – гр. Стара Загора, която провежда и контрола по изпълнението на фирмените програми за управление на отпадъците. Съгласно §1, т.32 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, „*производствени отпадъци*“ са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица. Необходимо е фирмите да изпълняват задълженията си, като предоставят необходимата информация за генерираните от тях отпадъци в РИОСВ – гр. Стара Загора.

Не е решен проблемът с разделното събиране на отпадъците от изгарянето на дърва и въглища през отоплителния сезон, тъй като на територията на община Раднево понастоящем няма отделни съдове за събиране на пепел и сгурия. Понастоящем посочените отпадъци от домакинствата се изхвърлят, извозват и третират със смесените битови отпадъци. При смесване с въглищни остатъци, сгурия и пепел се променя

състава на отпадъците в посока по-висока плътност и понижено съдържание на рециклируеми материали. При изсипване на не добре загасени отпадъци от горенето на дърва и въглища се повреждат и контейнерите. Друг негативен ефект от запалването на отпадъците в контейнерите е временното, но силно замърсяване на въздуха в района на контейнерите с горящи отпадъци. Имайки в предвид, че в малките населени места в общината, основно населението се отоплява на дърва и въглища е необходимо, общината да осигури съответните съдове за събиране на пепел и сгурия или при сключване на нов договор за изпълнение на услугите по сметосъбиране и сметоизвозване да заложи изискване в районите, където населението главно ползва дърва и въглища за отопление да се поставят контейнери за разделно събиране на пепел и сгурия.

На територията на община Раднево не се извършва разделно събиране на опасни отпадъци от домакинства (напр. газоразрядни лампи, живак и съдържащи живак уреди, лакове и бояджийски материали, домакински препарати, химикали, фармацевтични продукти с изтекъл срок на годност и т.н). От страна на община Раднево са предприети съответните мерки за третиране на тези отпадъци, чрез участието и в изграждането на РСУО (РЦУО-Ст. Загора). Населението на община Раднево може да ползва ЦР, разположен на РЦУО-Стара Загора, на който има 11 бр. места за големи контейнери, място на контейнери за специфични отпадъци и закрыта зона за опасни отпадъци, както следва:

- Стоманени контейнери 10 m³ - общ брой 11 бр. (2 бр. на склад) за стъкло, метали, гуми, текстил, отломки, обемисти, дървесина, зелени отпадъци, пластмаси, автомобилни части, електрически части;
- Контейнер-мобилен екосклад 1 600 л - 1 бр., оборудван със:
 - стойки с торби за метални, стъклени, аерозолни опаковки х 1 бр.;
 - контейнер за флуоресцентни осв. тела 500 л;
 - контейнер за акумулатори 500 л;
 - контейнер за портативни батерии 20 л;
 - резервоар за отработени масла 600 л;
 - товаро-разтоварна количка на 2 колела с товароносимост 100 кг;
- Контейнери за отпадъци 120 л – 8 бр.;
- Стоманени контейнери за складиране на по-обемни отпадъци /суровини, обем 20 m³ - 13 бр.;

В тази насока е необходимо община Раднево да въведе система за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата на територията на общината, като сключи договор с ООп извършваща услуги по събиране, транспортиране, опаковка за безопасно транспортиране, последващо третиране и обезвреждане на разделно събраните в общината опасни отпадъци от домакинства.

4. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

В нормативната уредба поставените цели за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и от разрушаване на сгради са на национално ниво и няма поставени цели пред общините. ЗУО и „Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали“ поставят изисквания към възложителите на обществени поръчки за строителни дейности и за разрушаване на сгради, в т.ч. когато общините са възложители на строителни дейности и на дейности по разрушаване на сгради:

- Строителната документация да съдържа план за управление на строителните отпадъци;
- Да контролират практическото изпълнение на този план;

- Да контролират изпълнението на плана за управление на строителните отпадъци при въвеждане в експлоатация на обектите и в случаите, когато възложител на строителните дейности и за разрушаване на сгради не е общината, но тя е компетентна за приемане на строежите;
- Да изискват влягане на рециклирани строителни материали в определени количества, когато общината е възложител на обществени поръчки, които са различни за различните строежи (пътища, сгради и др.);

Общините имат задължения и за управление на строителни отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата, когато са в малки количества.

С приетия през 2012г. ЗУО отпадна задължението на общините да осигуряват депа за строителни отпадъци.

В общината основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност. Делът на физическите лица, генериращи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначителен спрямо другите количества.

На територията на община Раднево няма Депо за строителни отпадъци. Генерираните строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата – ангажимент на общината по ЗУО се извозват и изхвърлят директно на старото общинско депо. На територията на общината СО се оползотворяват, като се използват основно на старото общинско депо за ТБО за запръстяване на депото, но липсва конкретна информация за количествата материално оползотворени отпадъци. „А.С.А. България” с която общината е сключила договор за ТБО, е закупила и предоставя по заявка при извършване на строително-ремонтни дейности контейнери с вместимост 4 м³ (3 бр.), в които да се събират строителните отпадъци, след което същите се депонират. Предвижда се да се увеличи броят на контейнерите и да се разшири дейността.

Количеството депонирани строителни отпадъци на старото общинско депо за периода 2011-2015г. е 3 059,7 тона (съгласно получени данни от община Раднево „Отчети за битовите и строителните отпадъци през 2011-2015г.”).

Съгласно изготвените прогнози за количествата на ОСР в община Раднево, общото количество на генерираните строителни отпадъци в общината е 983,22 тона за 2020г. (използвана е норма на генериране на строителни отпадъци от 56 кг/ч/год. по експерта оценка).

Отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР) са резултат главно от частни търговски дейности. Според принципа „замърсителят плаща” разходите за третиране и окончателно обезвреждане, трябва да се поемат от изпълнителите и техните клиенти. Все пак е задължение на общината да гарантира, че СО се третират и обезвреждат по екологосъобразен устойчив начин.

Ето защо е необходимо по собствена инициатива и за своя сметка община Раднево да организира създаването на площадка за временно съхранение на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и отпадъците от строителни и разрушителни дейности, на които общината е Възложител или в сътрудничество с частен доставчик на услугата и последваща обработка на строителните отпадъци, които ще се рециклират. Раздробяването и друго третиране за рециклиране може да се извършват от нает изпълнител с мобилно оборудване. Общината трябва да събира адекватна такса вход за възстановяване на инвестициите за обекта и разходите за раздробяване и сортиране на отпадъците. Остатъците, които не могат да бъдат рециклирани или замърсените неретикулируеми строителни отпадъци, или тези класифицирани като напълно инертни отпадъци, ще се доставят на регионалното депо за депониране след заплащане на входна такса. Като алтернатива

общината може да създаде съоразение за рециклиране на СО чрез публично-частно партньорство. В момента не се предвиждат депа за инертни отпадъци за региона.

5. Инсталации и съоръжения за третиране на утайките от ПСОВ

В съответствие с Наредбата за утайките, пречиствателните станции са задължени да третират утайките преди тяхното обезвреждане и оползотворяване. Това се прави с цел да се осигури приключване на ферментационните процеси и разпространението на патогенни организми. Третирането всъщност включва обезводняване и стабилизиране на утайките, което се извършва на територията на пречиствателните станции.

ПСОВ в страната използват главно филтър преси и центрофуги за обезводняване. Обезводнените утайки се съхраняват на изсушителни полета. В страната има и пречиствателни станции, които извършват анаеробна стабилизация на утайките чрез метантанкове. Депонирането на стабилизирани утайки от ПСОВ стои най-ниско в „йерархията на управление на отпадъците“ и не следва да се прилага като метод на обезвреждане.

Методи за третиране на утайките от ПСОВ

Съществуват следните утвърдени методи за обезвреждане и оползотворяване на утайките от ПСОВ:

- *Стабилизиране на утайките* - утайките се стабилизират преди последващо третиране. Суровите утайки от уплътнителя могат да останат нетретирани само ако впоследствие бъдат обработени в инсинератор за сурови утайки. Стабилизиране на утайките се извършва или в анаеробни (напр. метантанкове), или при аеробни условия (напр. вентилационни съоръжения);
- *Обезводняване* – извършва се с цел да се намали значително водното съдържание в утайките от ПСОВ, особено с цел намаляване на транспортните разходи. Това става чрез използването на утайтелни центрофуги и преси;
- *Сушене* – постига се допълнително намаляване на количествата утайки, подлежащи на третиране, както и допълнително стабилизиране и хигиенизиране на утайките от ПСОВ;
- *Преобразуване* - това е един по-широк кръг от процеси, при които утайките от отпадъчни води се трансформират с цел оползотворяване на съставките им и неутрализиране на съдържащите се в тях потенциално опасни компоненти. Много често преобразуването на утайките включва обезводняване и/или сушене като предварителна стъпка. С преобразуването се неутрализират съдържащите се в утайките потенциално опасни компоненти, както и се трансформират с цел оползотворяване на полезните в тях съставки. Преобразуването може да включва например компостиране и разграждане на утайките с цел оползотворяването им в земеделието и за рекултивация на нарушени терени;
- *Термично оползотворяване* - позволява в най-голяма степен неутрализирането на опасните съставки в утайките. Като метод обаче той е свързан с най-високи разходи. Съществуват множество способи като например съвместно изгаряне, газификация и т.н;
- *Биологично оползотворяване* - може да се осъществи след съвместно анаеробно разграждане или чрез компостиране;

Според годишните доклади на ИАОС най-използваният метод за третиране на утайките от ПСОВ в периода 2004-2005г. е депонирането. Тази тенденция обаче е променена и през 2012г. депонирането на стабилизирани утайки представлява само

11% от общото им количество. В същото време прилагане на метода за оползотворяване – компостиране (най-често чрез червен калифорнийски червей), заема все по-значителен дял.

В общината единствено в град Раднево има пречиствателна станция за пречистване на битовите отпадъчни води, но съоръжението е остаряло (в експлоатация е от 1970г.) и неефективно (пречистването е двустъпално - механично с решетка, пясъкозадържател и двуетажни утайтели (емшери) и биологично - биофилтри и вторични утайтели), поради което се налага изграждането на нова. По проект №DIR-51011116-50-134 „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ и изграждане и разширение на ВиК мрежата на гр. Раднево“, финансиран по ДБФП №DIR-51011116-C052 и ДБФП №BG16M1OP002-1.005-0002-C01/05.07.2016г. по проект „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ, гр. Раднево“ – II фаза, процедура BG16M1OP002-1.005 „Втора фаза на проекти за изграждане на ВиК инфраструктура, чието изпълнение е стартирало по ОПОС 2007-2013г.“ по приоритетна ос 1 „Води“ на ОП „Околна среда 2014-2020г.“ се изгражда нова ПСОВ, която ще обслужва гр. Раднево и кв. „Гипсово“. Очаква се през 2016г. новата ПСОВ да бъде пусната в експлоатация.

Всяка бъдеща пречиствателна станция за отпадъчни води изготвя подходящ план за управление на утайки. Утайките от канализационни води и обезвреждането им ще се управляват съгласно този специфичен „План за управление на утайките“ за пречиствателната станция и разходите за това ще са включени в тарифата за канализация. В случай на незначително съдържание на замърсители някои утайки може да се депонират на регионалното депо. За тях пречиствателната станция трябва да плаща съответната такса на входа на депото. Регионалната система за управление на отпадъците ще бъде в състояние да получава механично обезводнени утайка със съдържание на сухо вещество най-малко 20%. В противен случай следва да се събира допълнителна такса за покриване на допълнителните разходи за третиране на инфилтратата и експлоатационните неудобства, настъпили в депо за отпадъци.

Предвид факта, че в новоизградената ПСОВ – гр. Раднево, излишните утайки се третират чрез аеробна стабилизация, уплътняване и обезводняване с шнекова филтър-преса и в случай на незначително съдържание на замърсители, утайките може да се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци – гр. Стара Загора. За тях пречиствателната станция трябва да плаща съответната такса на входа на депото.

Съгласно изготвените прогнози за генерираните количества утайки в община Раднево за 2020г. са 294,16 т/год.

6. Изводи

- През последните години община Раднево изпълнява последователна и дългосрочна политика за развитие на инфраструктурата за управление на отпадъците, като участва в изграждането на Регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора. Третирането на битовите отпадъци генерирани в община Раднево, ще се осъществява чрез регионален принцип на РЦУО – Ст. Загора;
- С въвеждане на РСУО през 2016г., общината е обезпечена със съвременна инфраструктура за управление на битови отпадъци, ЕГО, зелени отпадъци с цел тяхното оползотворяване, рециклиране и екологосъобразно обезвреждане;
- С оглед изпълнение на изискванията на ЗУО за осигуряване на площадки, на които населението на общината може да оставя разделно събраните опасни отпадъци от бита, ЕГО, рециклируеми отпадъци, зелени и други разделно събрани отпадъци, общината е обезпечена с такава съвременна

инфраструктура, като през 2016г. РЦУО – Ст. Загора (с ЦР) е пуснат в експлоатация – за битови, ЕГО, зелени отпадъци и за всички видове отпадъци, които не могат да се депонират с битовите и не е осигурена определена система за събиране;

- В изпълнение на своите задължения по чл.19, ал.3, т.10 и чл.34, ал.2 от „Закона за управление на отпадъците“ и чл.8 от „Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците“, относно управлението на биоразградимите отпадъци от растителен произход, Общината е предприела необходимите мерки и реализира обект: „Изграждане на открита площадка за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход за нуждите на община Раднево“. Очаква се през 2016г. съоръжението да бъде пуснато в експлоатация;
- До м. март 2016г. в община Раднево (единствено в гр. Раднево) се е извършвало разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно сключен договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Понастоящем общината е в процес на сключване на договор с ООп на отпадъци от опаковки;
- На територията на общината има частни изкупвателни пунктове за вторични суровини - хартиени отпадъци, пластмаси, метали и стъклени отпадъци от опаковки, като „Бул Крис Ник 01“ и ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“ изкупуват само метали, а „Ирида“ изкупува всички отпадъци от опаковки (без дърво);
- Понастоящем на територията на общината преди депониране на ТБО не се изпълнява никакво предварително третиране на отпадъците, като раздробяване или сортиране, компостиране, т.е няма изградени инсталации за сепариране, обезвреждане, изгаряне и компостиране на отпадъци;
- На територията на общината функционират места за събиране и временно съхраняване на масово разпространени отпадъци - НУБА, но те се оперират от ООп, като за ИУМПС, ИУЕЕО в общината няма определени площадки за събиране на тези потоци отпадъци;
- На територията на община Раднево се извършва разделно събиране на ИУМПС, НУБА и ИУЕЕО от ООп с които общината е сключила договори;
- За периода 2014-2015г. общото количество на разделно събраните НУБА възлиза на 1,39 тона, от които физически и юридически лица – 1,38 тона, Общинска администрация на Община Раднево – 0,01 тона;
- За периода 2014-2015г. общото количество на разделно събраното ИУЕЕО, вкл. и луминисцентни лампи възлиза на 13,23 тона, от които физически и юридически лица – 12,24 тона, Общинска администрация на Община Раднево – 0,992 тона;
- На територията на община Раднево понастоящем не се извършва разделно събиране на излезли от употреба гуми;
- На територията на община Раднево понастоящем няма площадка за предаване на отработени масла;
- На територията на община Раднево има излезли от употреба опасни отпадъци (пестициди), които се съхраняват безопасно в пригоден за целта склад, намиращ се в землището на кв. Гипсово, гр. Раднево. Количеството им е 74 175 кг прахообразни и 14 970 литра течни препарати. Общината има потвърждение от ПУДООС, че при достатъчен финансов ресурс ще бъде включена в проекта на МОСВ „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита“, одобрен за изпълнение по Българо-швейцарската програма за сътрудничество с

изпълнителна агенция ПУДООС, относно обезвреждането на наличните в склада пестициди;

- В община Раднево за периода 2011-2015г. количеството депонирани на старото общинско депо битови и строителни отпадъци е 34 199,4 тона;
- Общината е обезпечена относно извършване на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване на смесени битови отпадъци, като разполага с необходимите съдове за събиране на смесени битови отпадъци, които са разнообразни по вид, обем и материали и сметоизвозваща техника така, че е обхванато 100% от населението и е осигурена необходимата честота на извозване, с която не се допуска препълване на контейнерите;
- Решен е проблемът с разделното събиране на биоотпадъците (хранителни и кухненски), като общината е обезпечена със съдове за разделно събиране на кухненски отпадъци, разположени в гр. Раднево, но са необходими съдове и транспортна техника за разделно събиране на зелени отпадъци, т.е. въвежда се система за разделно събиране на тези биоразградими отпадъци;
- Съгласно *„Националният стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020)“*, населените места в община Раднево, попадат в категориите „Райони „Тип „Б“ и „Райони „Тип В“ - т.е. с между 3 000 и 25 000 жители и под 3 000 жители, като тези район се оценяват с висок потенциал за въвеждане на разделно събиране на биоразградими отпадъци и е задължително въвеждането на зелено компостиране;
- На територията на общината няма отделни съдове за събиране на пепел и сгурия през отоплителния сезон;
- На територията на община Раднево не се извършва разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, но от страна на община Раднево са предприети съответните мерки за третиране на тези отпадъци, чрез участието и в изграждането на РСУО (РЦУО-Ст. Загора с ЦР), като населението на община Раднево може да ползва ЦР, на който има 11 бр. места за големи контейнери, място на контейнери за специфични отпадъци и закрита зона за опасни отпадъци;
- Понастоящем общината изпълнява задължението си за управление на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата, като тези отпадъци се оползотворяват, използват се основно на старото общинско депо за ТБО за запръстяване на депото, но липсва конкретна информация за количествата материално оползотворени отпадъци;
- След закриване на старото общинско депо е необходимо, община Раднево да организира създаването на площадка за временно съхранение на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и отпадъците от строителни и разрушителни дейности, на които общината е Възложител;

7. Препоръки за мерки и дейности за решаване на констатираните от анализа пропуски и несъответствия

- Необходимо е община Раднево да сключи договор с организация по оползотворяване за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- Необходимо е общината да сключи договори с организации по оползотворяване извършващи услуги по събиране, транспортиране и последващо третиране и обезвреждане на разделно събрани в общината ИУГ и опасни отпадъци от домакинства;

- Необходимо е общината да осигури най-малко едно място за смяна на отработени масла и да сключи договор с организация по оползотворяване, относно организирането и управлението на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване и обезвреждане на отработени масла;
- За въвеждане на системата за разделно събиране на биоразградимите отпадъци е необходимо осигуряване от общината на съответните съдове и транспортна техника за разделно събиране на биоотпадъци (хранителни и кухненски) и в други населени места в общината, както и съдове и техника за разделно събиране на зелени отпадъци от паркове и градини;
- Необходимо е общината да насърчава и въведе домашното компостиране на зелени отпадъци;
- Необходимо е общината да осигури съответните съдове за събиране на пепел и сгурия или при сключване на нов договор за изпълнение на услугите по сметосъбиране и сметоизвозване да заложи изискване в районите, където населението главно ползва дърва и въглища за отопление да се поставят контейнери за разделно събиране на пепел и сгурия;
- Необходимо е по собствена инициатива и за своя сметка община Раднево да организира създаването на площадка за временно съхранение на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и отпадъците от строителни и разрушителни дейности, на които общината е Възложител или в сътрудничество с частен доставчик на услугата и последваща обработка на строителните отпадъци, които ще се рециклират;

4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ

1. Информационно обезпечаване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани ведомствени нормативни документи:

- „Устройствен правилник на Общинска администрация Раднево“ (утвърден със Заповед №1315/15.07.2016г. на Кмета на община Раднево);
- „Правилник за организацията и дейността на Общинския съвет – Раднево, 2012г.“ (приет с Решение на ОПС №67/28.02.2008г., изм. и доп. с Решения №371/03.04.2009г., №65/16.02.2012г., №178/21.06.2012г., №255/27.09.2012г., №547/31.10.2013г. и №619/23.01.2014г. и Решение №33/07.03.2014г., постановено по адм. д. №538/2013г. по описа на Административен съд - Стара Загора);

2. Функции за управление на отпадъците

Община Раднево е сертифицирана по ISO 9001:2008 „Управление на качеството“.

За ефективното управление на отпадъците от ключово значение е наличието на институционален капацитет в общината във връзка с изпълнение на функциите, възложени ѝ съобразно нормативната уредба и поставените общински цели по отношение на политиката за управление на отпадъците.

В община Раднево, утвърдения със Заповед №1315/15.07.2016г. на Кмета на община Раднево „Устройствен правилник на Общинска администрация Раднево“, ясно определя организацията на дейността и функционалните задължения на административните звена в Общинската администрация – Раднево, област Стара Загора.

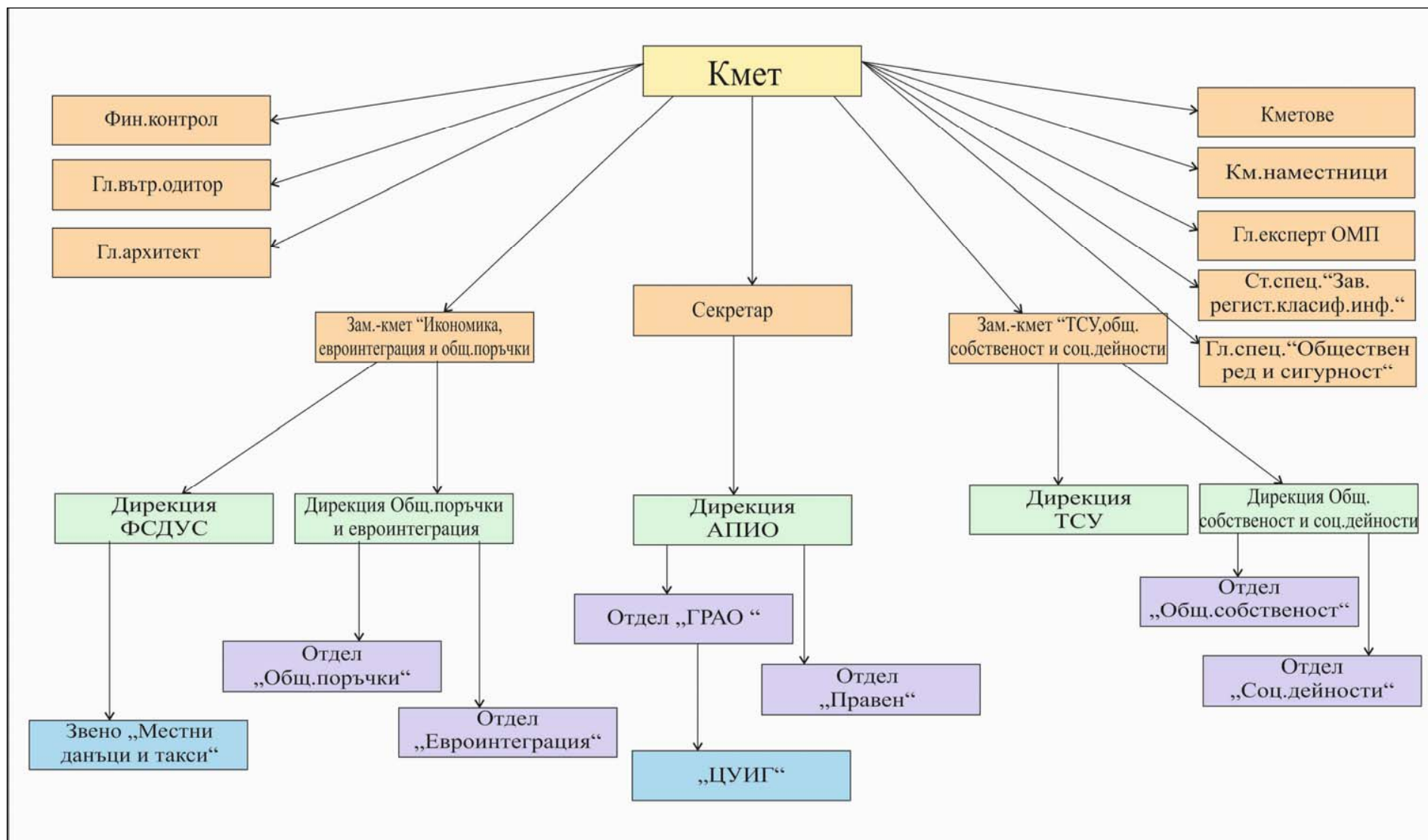
Структурата на Община Раднево включва - Кмет на Общината, Заместник кметове на Общината (2 бр.), Кметове на кметства (15 бр.), Кметски наместници (6 бр.) и пряко подчинени на кмета длъжности - Секретар на Общината (1 бр.), Главен архитект (1 бр.), Финансов контролор (1 бр.), Гл. вътрешен одитор (1 бр.), Гл. експерт ОМП (1 бр.), Ст. спец. „Зав. регистър класифицирана информация“ (1 бр.), Гл. спец. „Обществен ред и сигурност“ (1 бр.).

Общинската администрация осигурява изпълнението на законите, подзаконовите нормативни актове, решенията на Общинския съвет, подпомага Кмета на Общината при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му, подпомага Общинския съвет и осигурява дейността му, извършва дейност по административно обслужване на гражданите, физическите и юридическите лица.

Общинската администрация е обща и специализирана, обособена в 5 (пет) дирекции. Извън нея са отделни направления, които упражняват отделни функции по специални закони.

Структурата на общинската администрация е представена на схемата по-долу:

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Обща администрация - осигурява технически дейността на органите на местната власт и на специализираната администрация и извършва дейности по административното обслужване на гражданите, физическите и юридическите лица, като е организирана в две дирекции:

Дирекция „Административно-правно и информационно обслужване” (АПИО), включва два отдела:

- *Отдел „Гражданска регистрация и административно обслужване”,* изпълнява следните функции:
 - Подпомага Кмета на Общината при осъществяване на правомощията му, осигурява технически неговата дейност и извършва дейности по административно обслужване на гражданите и юридическите лица;
 - Разработва, координира и контролира дългосрочни и краткосрочни програми на дирекцията;
 - Организира и координира поддръжката, актуализирането и развитието на информационните технологии в общината и работи за въвеждане на електронните услуги в общината;
 - Организира и контролира дейността на Центъра за услуги и информация на гражданите (ЦУИГ);
 - Организира и координира работата на администрацията по поддържането на системата за управление на качеството ISO 9001:2008 и организира вътрешния одит;
 - Координира дейността по обучението и повишаване квалификацията на работещите в общинската администрация;
 - Осигурява организационно-техническото обслужване на Общинския съвет;
 - Осъществява деловодната дейност и организира документооборота в общината;
 - Създава електронни регистри на актовете за гражданско състояние;
 - Генерира и поддържа автоматизирания регистър “Население” и Локална база “Население”;
 - Отговаря за съхраняване на документите и картотечните регистри и достъпа до информация на „Локална база данни” (ЛБД);
 - Издава различни видове удостоверителни документи, относно гражданското състояние на гражданите на базата на съществуващите документи;
 - Извършва дейности по припознаване, осиновяване и обработка на свързаните с тях документи;
 - Организира правилното оформяне на документите при сключването и промяната на трудовите и служебните правоотношения, на допълнителната трудова заетост в съответствие с трудовото законодателство, инструкциите и заповедите на кмета на Общината; Води личните досиета на служителите на общинската администрация и издава документи и удостоверения, свързани с тях;
 - Организира работата и получаването, разпределението и изпращането на кореспонденцията на Общината;
 - Организира съхраняването на архивния фонд на Общината;
 - Поддържа връзки с всички отдели в общинската администрация, Национална агенция по приходите, Районно управление „Полиция”, Дирекция „Бюро по труда”, Дирекция „Социално подпомагане”, ТЗ „ГРАО” – Стара Загора, ИПА;

- Организира и осъществява дейността по изграждане на автоматизирана информационна система в общинската администрация;
 - Осъществява дейността по проектиране, внедряване и съпровождане на приложни програмни продукти и технологии при компютъризацията на информационното обслужване и дейностите в общинската администрация;
 - Предприема необходимите организационни и технически мерки за предотвратяване на злоупотреба с данните, чрез използване на система за ниво на достъп;
 - Организира и осъществява дейността по изпълнение „Вътрешните правила за административно обслужване“;
 - Работи за постигане на публичност и обществен престиж, относно дейността на Община Раднево;
 - Организира дейността на общинската администрация по предоставяне на обществена информация (ЗДОИ);
 - Контролира системно заявените и предоставените услуги на гражданите от общината в ЦУИГ;
 - Поддържа връзки с всички отдели в общинската администрация, местни, регионални и национални медии, фирми поддържащи компютърна техника и програмни продукти;
- Център за услуги и информация на гражданите (ЦУИГ) - регистрира заявленията, молбите и жалбите на гражданите; Осигурява информация, окомплектоване, приемане на молби и преписки, свързани с гражданско състояние, стопански дейности, общинска собственост, ТСУ; Разпространява информация за извършване на услуги, предоставяни от различни институции в общината и страната; Осъществява обратна връзка с гражданите, извършва събирането на такси и неданъчни приходи на общината; Извършва административни услуги, използвайки принципа „На едно гише“;*
- *Отдел „Правен“ - изпълнява следните функции:*
 - Осъществява правното обслужване на Общинската администрация и Общински съвет;
 - Дава мнение по законосъобразността на проектите на актове и решения на Общинския съвет и на проектите на заповеди на кмета на общината;
 - Оказва правна помощ на звената към общинската администрация при осъществяването на техните функции, като дава мнения и съвети по законосъобразността на изготвените от тях проекти за нормативни и административни актове, с изключение на тези, подготвяни от специализираната администрация при упражняване на специалната й функционална компетентност;
 - Осъществява процесуално представителство пред всички органи на съдебната власт по дела, по които страна е общината, кмета или общинския съвет;
 - Представява Общинската администрация и Общинския съвет пред органите на прокуратурата, следствието, полиция, съдебни изпълнители, нотариуси;
 - Организира защитата на интересите на Общината по изпълнението на сключените договори;
 - Кординира законосъобразността на извършените дейности и ги аргументира пред контролни и ревизионни органи;

- Организира компетентно проучване и решаване на постъпили молби, жалби, сигнали и предложения на граждани;
- Участва в разработването на вътрешни правила и правилници на Общинска администрация, както и в наредбите на Общински съвет;

Дирекция „Финансово-стопански дейности и управление на собствеността” (ФСДУС), която изпълнява следните функции:

- Извършва оперативно управление на бюджетните и извънбюджетни средства;
- Извършва счетоводното обслужване на Общината;
- Изготвя заплатите на служителите на Общината;
- Изготвя и подава месечни и годишни декларации по ЗДДС и ЗКПО;
- Изготвя отчети по Закона за статистиката и работна заплата, ДМА и др.;
- Изготвя баланс в срокове съгласно указания от МФ и др.,
- Съответните отговорни служители попълват необходимите реквизити и подписват документи по СФУК;
- Осъществява контрол върху събирането на приходите и разходите на средствата, съгласно утвърдения бюджет, извънбюджетните сметки и фондове на Общината;
- Контролира законосъобразността на разходите на бюджетни и извънбюджетни сметки;
- Изготвя проекто-бюджета на Общината, планира приходната и разходната част на общинския бюджет, изготвя отчети за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове;
- Осъществява техническото обслужване на ръководния екип;
- Събира и администрира местните данъци и такса „битови отпадъци” - събира касовите плащания по данъчни задължения ЗМДТ;
- Приема данъчни декларации за придобити недвижими имоти и МПС по реда на чл.14, 17, 54 от ЗМДТ, обработва и определя дължимия данък върху тях от ДЗЛ, поддържа данъчните досиета на ДЗЛ и актуализирането им във връзка с издадени данъчно-ревизионни актове и наказателни постановления по ЗМДТ или промяна в имотното състояние на данъчния субект (продажба, прехвърляне, дарение на движими и недвижими имоти);
- Води входящи дневници, свързани с администрирането на местните данъци и такси;
- Извършва проверка на ДЗЛ по отношение на изискуеми местни такси и издава актове за събирането им;
- Съставя актове за установяване на административни нарушения по ЗМДТ, местните такси и издава наказателни постановления;
- Поддържа връзки с всички дирекции в общинската администрация, Национална агенция по приходите, Териториално статистическо бюро, Дирекция „Бюро по труда”, Дирекция „Финанси” в областната администрация, Министерство на финансите, Министерство на регионалното развитие и благоустройство, ПУДООС, ИА „Пътища”;

Специализирана администрация - подпомага и осигурява осъществяването на правомощията на органите на местната власт, като е организирана в три дирекции:

Дирекция „Обществени поръчки и евроинтеграция”, включва два отдела:

- *Отдел „Обществени поръчки”* - изпълнява следните функции:
 - Подготвя, организира и провежда процедурите по възлагане на обществени поръчки по реда на ЗОП;

- Организира, поддържа и води вътрешен служебен регистър на проведените обществени поръчки по реда на ЗОП;
- Отговаря за законосъобразността на правната подготовка на всяка провеждана процедура по възлагане на обществена поръчка;
- Дава становища по законосъобразността на предоставените условия и задания от другите специализирани направления за организиране на процедура по възлагане на обществена поръчка, като при несъгласие прилага мотивирано мнение;
- Съхранява копие от сключените договори за възлагане на обществените поръчки по ЗОП, вкл. и съставените по тях досиета;
- Упражнява съвместно с другите специализирани звена от структурата на общината, имащи преки отговорности към конкретните процедури, текущ и последващ контрол по изпълнението на сключени договори за възлагане на обществени поръчки;
- Изготвя справки и отчети за АОП и за вписване в РОП;
- Обобщава информация за планираните обществени поръчки, подготвя и изпраща предварителните обявления до АОП и до официален вестник;
- Архивира досиета на проведените и приключили процедури;
- *Отдел „Евроинтеграция”* - изпълнява следните функции:
 - Събира, обобщава и представя своевременна и точна информация за възможностите за финансиране на проекти от различни програми на ЕС и други донорски организации;
 - Организира и координира дейността на Общинската администрация и общинските институции по разработване на проектни предложения и кандидатстване на Общината за привличане на инвестиции, в т. ч. - участие в сформирания екипи за подготовка и кандидатстване по различни програми на ЕС и др. национални или регионални програми, както и организира дейността по успешно разработване на проекти в координация с други отдели /дирекции и звена на общината;
 - Извършва текущ мониторинг на проектите с външно финансиране, изпълнявани от общината като бенефициент или партньор;
 - Осигурява публичност и прозрачност относно получените средства по фондове на ЕС, национални и международни програми;
 - Организира разработването и координира изпълнението на стратегии, програми и планове за развитие на Общината;
 - Поддържа връзки с всички дирекции в общинска администрация - Областна администрация - Ст. Загора, Министерства, агенции, фондове и общини от страната и чужбина;
 - Организира запознаването и подпомагането на граждани и фирми от региона с възможности за кандидатстване по български и международни програми за насърчаване на инициативността и развитието на бизнеса;
 - Осъществява връзките на Общината с НПО от региона, страната и чужбина, с цел развитието на общината;
 - Участва в дейности по установяване на контакти с представители на международни правителствени и неправителствени организации, дипломатически институции и структури на Европейския съюз със седалища в страната;

Дирекция „Териториално и селищно устройство” (ТСУ), като изпълнява следните функции:

- Участва в разработването и реализирането на стратегии, прогнози, програми и планове, отразяващи общинската политика за устройство на територията, градоустройството и строителството;
- Разработва и предлага политиката на Общината в областта на благоустройството;
- Организира и контролира изпълнението на нормативните актове и приетите наредби на Общинския съвет, касаещи обсега на дейността на дирекцията;
- Провежда процедури по устройствено планиране на териториите, съгласно ЗУТ - създаване, одобряване и изменение на устройствени схеми и планове;
- Провежда действия във връзка с одобряването и съгласуването на инвестиционните проекти, разрешаване на строителството, начало на строителството и взаимоотношения в строителния процес, завършване на строителството;
- Осъществява контрол по прилагане на устройствените планове, одобрените инвестиционни проекти, разрешенията за строеж, определените строителни линии и нива, както и по спазване на действащите нормативни актове по устройство на територията;
- Поддържа кадастралните планове, включително и на подземни проводи и съоръжения;
- Организира създаването и поддържането на архив на одобрените устройствени планове и измененията им, архив на издадените строителни книжа;
- Организира създаването и поддържането на регистър на всички решения за изработване на ПУП и на измененията им; регистър на одобрените инвестиционни проекти; регистър на издадените разрешения за строеж и регистър на въведените в експлоатация строежи; регистър на издадените протоколи за строителна площадка и ниво; регистър на заповедните книги; регистър на издадените актове по ЗАНН; регистър на издадените констативни актове по ЗУТ; регистър на издадените актове за узаконяване; регистър на техническите паспорти;
- Разработва и реализира проекти и програми, осъществява контрол в областта на околната среда;
- Осъществява дейности по изграждане и поддръжка на зелената система, съобразно действащите планове, организира и провежда инициативи, свързани с политиката на Общината по опазване на околната среда;
- Осъществява дейности по поддържане на естетичен вид на населените места, опазване на общинската собственост и чистота;
- Отговаря за целесъобразното и законосъобразно изразходване на финансовите средства по бюджета на Общината за екология и чистота на града;
- Изготвя техническите условия при различните процедури по ЗОП, свързани с устройството, архитектурата и благоустройството;
- Участва при разработване на проекти за финансиране по оперативните програми и структурни фондове на ЕС, както и други донорски организации за обекти на социалната и техническата инфраструктура, екология и чистота;
- Изготвя инвестиционната програма на Общината;

- Организира комплектоването и съхраняването на досиетата в техническия архив;
- Ръководи и контролира работата на бюджетните звена в сферата на дейностите Благоустройство и комунална дейност - озеленяване и чистота;
- Поддържа връзка с всички дирекции в Общинската администрация, Областна администрация, Агенция по кадастъра, РДНСК, ДНСК, МРРБ, МОСВ, „ВиК”, Електроразпределителните дружества, Районно управление на полицията, Агенция „Пътна инфраструктура”, Областно пътно управление, Републиканска пътна мрежа, РИОСВ;

Дирекция „Общинска собственост и социални дейности” е структурирана в два отдела:

- *Отдел „Общинска собственост”* - изпълнява следните функции:
 - Отписва имоти от актовете книги за общинска собственост;
 - Съставя и съхранява актовете за общинска собственост;
 - Води регистри, предвидени в Закона за общинската собственост;
 - Издава удостоверения, относно собствеността и статута на имоти по искане на физически и юридически лица;
 - Отчуждава имоти-частна собственост за общински нужди; Придобиване право на собственост и ограничени вещни права върху имоти;
 - Прекратява съсобственост между общината и други лица чрез - делба, продажба на частта на общината, откупуване на частта на другите лица, замяна;
 - Учредява - право на строеж върху общински поземлени имоти чрез търг или конкурс; безвъзмездно право на строеж върху общински поземлени имоти; право на строеж върху общински поземлени имоти без търг или конкурс; право на ползване върху общински поземлени имоти чрез търг или конкурс; безвъзмездно право на ползване върху общински поземлени имоти; право на ползване върху общински поземлени имоти без търг или конкурс;
 - Изготвя предварителни и окончателни договори в случаите по чл.15, ал.3 и чл.17, ал.2 от ЗУТ;
 - Участва в процедури по учредяване на концесии, упражнява контрол по изпълнение и прекратяване на сключените договори;
 - Поддържа картотека на нуждаещите се от жилища лица и семейства;
 - Следи стопанисването и управлението на имотите общинска собственост, отдадени под наем и организира ползването им;
 - Следи стопанисването и управлението на обектите общинска собственост на територията на общинските пазари;
 - Следи редовността на плащанията по договорите за наем и за рекламна дейност и изготвя ежемесечни справки за редовността на плащанията и подготвя документи за образуване на дела при просрочени плащания;
 - Организира процедурите и извършва действията по освобождаване на обекти общинска собственост, след прекратяване на договорите за наем;
 - Издава заповеди за изземване по чл.34 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи;
 - Отдава под наем земеделски земи – публична и частна общинска собственост; Отдава под аренда земеделски земи за създаване на трайни насаждения;
 - Управлява общинския горски фонд, съгласно Закона за горите и Правилника за приложението;

- Организира изпълнението на нормативната уредба, регламентираща осъществяването на стопанската дейност на територията на общината;
- Разработва, координира и контролира организацията и дейността в търговската мрежа на дребно и едро и в услугите на територията на общината;
- Планира, ръководи, организира и контролира стопанските дейности и администрира изцяло търговската дейност;
- Определя категориите на местата за настаняване и заведения за хранене и развлечения в съответствие със Закона за туризма и извършва проверки на място и по документи по спазването на изискванията им;
- Контролира изпълнението на сключените договори за ел. енергия, вода и телефонни услуги;
- Ръководи и контролира дейностите по поддръжката на общинската собственост и служителите в бюджетно звено Поддръжка на собствеността, както и на звено „Бани и перални”;
- *Отдел „Социални дейности”* – има следните функции в областите:
 - *В областта на образованието* – дългосрочно и краткосрочно планиране дейността на учебните и детски заведения, задължителното училищно обучение, средства за издръжка, ремонт и оборудване на учебните и детски заведения, условията за здравословен начин на живот на подрастващите, отдих, спортна база и стипендии; Поддържа набор от информация и данни, необходими за планирането в сферата на образованието и кадровото осигуряване; Участва със свой представител в провеждането на конкурси за директори на училища; Организира провеждането на конкурси за директори на детските заведения; Подпомага дейността и създава предпоставки за нормалното функциониране на лицензираните спортни клубове, организира и ръководи развитието на детско-юношеския спорт и основните спортни прояви на учащите се в общината, организира поддръжката на наличната спортна база;
 - *В областта на здравеопазването, социалните услуги и трудовата заетост* - планира и провежда общинската политика в сферата на здравеопазването, социалните услуги и трудовата заетост в съответствие със законите и други нормативни документи; Контролира дейността на социалните, детските, здравните заведения и медицинските специалисти в тях, осъществява контакти с личните лекари и лекарите по дентална медицина в общината; Координира дейността на Общината с Регионалната здравна инспекция, Районната здравно осигурителна каса и Бюрото по труда по проблемите на здравеопазването и трудовата заетост; Участва в разработването на здравни и профилактични програми на регионално и общинско равнище, както и общински програми и проекти, касаещи трудовата заетост; Организира дейностите по охрана на труда и трудова медицина в Общинска администрация и нейните мероприятия;
 - *В областта на културата* - планира и осъществява общинската политика в сферата на културата, изготвяне на годишния културен календар в общината и контрол върху изпълнението му; Координира дейността на културните институции и читалища на територията на общината; Регистрация на различните вероизповедания на територията на общината;
 - *В областта на дейности, насочени към противообществените прояви на малолетни и непълнолетни* - административно и техническо осигуряване

на дейността на „Местната комисия по борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни“; Осъществява връзка и координация с обществените възпитатели, Детска педагогическа стая, Пробационната служба, отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“, социално-педагогически интернати, възпитателни училища и училищните комисии за борба с противообществените прояви;

- *В областта на интеграцията на малцинствени групи, закрила от дискриминация, почивното дело* - осъществява дейности по организиране провеждането на политиката на Общината за интеграция на малцинствените групи; Изпълнява изискванията на Закона за закрила от дискриминацията; Създава необходимите организационни предпоставки за функциониране на почивното дело;

Кметът на общината ръководи цялата изпълнителна дейност на общината и е орган на изпълнителната власт и може да упълномощава и възлага със заповед на заместник кметовете, кметовете на кметства, кметските наместници, секретаря на Общината и други служители от общинската администрация свои правомощия, като определя функциите им. Координира и осъществява контрол за целесъобразността и законосъобразността при тяхното изпълнение. Организира и отговаря за разработването и изпълнението на общинския бюджет, както и организира изпълнението на дългосрочните програми. Осъществява контрол по законосъобразността на актовете и действията на кметовете на кметствата при изпълнение на техните правомощия и може да отменя техни актове.

Заместник кмет по „Териториално и селищно устройство, общинска собственост и социални дейности“ има функции по управление на устройството на територията и строителството, транспорта, стопанската политика, екологията и чистота, управление на общинската собственост, хуманитарните дейности и спорт, наблюдава пряко работата на Дирекция „ТСУ“.

Кметът на общината е отговорен за изпълнение на дейностите по управление на отпадъците, съгласно Раздел III на ЗУО. Тези дейности са делегирани от него на кметовете на кметства и на кметските наместници на населените места в общината, на *Заместник кмет „Териториално и селищно устройство, общинска собственост и социални дейности“* и на служителите в специализираната администрация *Дирекция „Териториално и селищно устройство“* – отговорно звено за дейностите по управление на отпадъците в общината, което събира и отчита информацията и извършва контролна дейност за констатиране на нарушения в тази област.

Конкретните задължения и отговорности на органите на местно ниво, относно управление на отпадъците са регламентирани в Раздел III на ЗУО *„Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация“*. В Раздел II *„Права и задължения на кмета на общината“* от *„Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“*, отговорностите на местно ниво са в съответствие с регламентираните в ЗУО.

В приетият в общината *„Правилник за организацията и дейността на Общинския съвет – Раднево, 2012г.“* е делегирана дейността на постоянна общинска Комисия по *„Селско стопанство, води, гори и опазване на околната среда“*, която е постоянна оперативна структура към Общинския съвет на общината за координиране и подпомагане работата на Общинската администрация по управлението на отпадъците. Всички въпроси, касаещи управлението на отпадъците на територията на общината се внасят за обсъждане от комисията. След дебатиране, изготвяне на становище и проект

за Решение, обсъждания материал се внася за разглеждане на заседание на Общинския съвет.

Към общинската администрация са обособени специализирани бюджетни звена, едно от които е *„Благоустройство и комунална дейност“* - направление *„Чистота“* работят пет служители, които упражняват превантивен контрол върху дейността на фирмата - концесионер, която предоставя услугите по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистота в Община Раднево, както по отношение на качеството на извършваните услуги, така и за извършваните разходи. Дирекция „ТСУ“ ръководи и контролира работата на бюджетното звено в сферата на дейностите *„Благоустройство и комунална дейност - озеленяване и чистота“*.

В общината ограничено се провеждат информационни кампании за повишаване на общественото съзнание, за осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците. В тази насока общината е участвала в кампания *„Да изчистим България за един ден“* през 2014г., като безвъзмездно на общинската администрация са били предоставени чували и ръкавици, които са били раздадени и на граждани. Община Раднево е взела участие в кампания *„Да изчистим България заедно“* през 2015г., като през дните на кампанията са почистени както града, така и селата, детските площадки и зоните за спорт и отдих. На 04.06.2016г. община Раднево е участвала и в кампанията с мотото *„Чиста община – мисия възможна“*, като са почистени паркове, алеи, детски площадки, междублокови пространства, дворове и прилежащи терени на улици и детски градини, офиси, банки и административни сгради.

3. Състояние на човешките ресурси с възложени функции за управление на отпадъците

Административното и контролно звено, отговорно за дейностите по управление на отпадъците в общината е *Дирекция „Териториално и селищно устройство“ (ТСУ)* от специализираната администрация в община Раднево. Дирекцията включва общо 16 служители, от които Директор дирекция, гл. експерт „Екология“, ст. експерт „Екология“ и др. експерти.

Заместник кмет по „Териториално и селищно устройство, общинска собственост и социални дейности“ - наблюдава пряко работата на Дирекция „ТСУ“, като някои от функциите му са по управление на устройството на територията и строителството, екологията и чистота.

Дирекция „ТСУ“ - разработва и реализира проекти и програми, осъществява контрол в областта на околната среда, като за целта събира, обработва и отчита информацията за управление на отпадъците на територията на общината. Отговаря за опазване на околната среда, като извършва контролни дейности за констатиране на нарушения в тази област. Осъществява дейности по поддържане на естетичен вид на населените места, опазване на общинската собственост и чистота. Отговаря и за целесъобразното и законосъобразно изразходване на финансовите средства по бюджета на Общината за екология и чистота на града. Служителите в дирекцията участват при разработване на проекти за финансиране по ОП и структурни фондове на ЕС.

Директорът на дирекция „Териториално и селищно устройство“, отговаря за всичко свързано с управлението на отпадъците на територията на общината - събирането, обработката и отчитането на информацията, опазване на околната среда, кандидатстване по програми и проекти по Оперативни програми и фондове на ЕС, както и за извършване на контролни дейности за констатиране на нарушения в тази област. В изпълнение на тези дейности, директора на дирекцията се подпомага от

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

служителите в дирекцията, които организират, координират и контролират изпълнението на дейностите по управление на отпадъците.

Политиката за повишаване на квалификацията на служителите в *Дирекция „Териториално и селищно устройство“* се изпълнява от директора на дирекцията, който провежда атестация на персонала съобразно изискванията на нормативната уредба, като идентифицира бъдещи потребностите от повишаване на квалификацията им. В процесът на атестиране на служителите в дирекцията, участва и *Секретарят на общината*, който организира атестирането на служителите в общинската администрация. Квалификацията на служителите в *Дирекция „ТСУ“* е добра, експертите са с висше образование.

В Община Раднево се изпълняват договори за повишаване административният капацитет, като през 2014г. е приключил Договор №13-11-60/23.08.2013г. по проект *„По-голяма ефективност на общинска администрация Раднево чрез оптимизиране на структурата и функциите ѝ“*, финансиран по ОП *„Административен капацитет“*, Договор №A12-22-166/29.05.2013г. по проект *„Община Раднево – компетентна, ефективна и ефикасна общинска администрация в услуга на гражданите и бизнеса“*, финансиран по ОП *„Административен капацитет“* и Договор №13-13-105/27.11.2013г. по проект *„Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики от общинска администрация Раднево“*, финансиран по ОП *„Административен капацитет“*.

За подобряване административният капацитет и за да бъдат актуално информирани, относно последните промени в нормативната уредба, служителите на общинската администрация периодично участват в семинари - обучения.

Предвид квалификацията и професионалния опит на служителите в общинската администрация, някои от тях са участвали в проведени обучения – работни срещи за Общините - бенефициенти по ДБФП DIR-5112122-C007/29.08.2012г. по ОП *„Околна среда 2007-2013г.“* Приоритетна ос 2, Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ №BG161PO005/10/2.10/07/22 по проект *“Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора”*, относно възможностите и управлението на Регионалната система за управление на отпадъците. Тези проведени обучения – работни срещи са в изпълнение на договор *“Осигуряване на експертни и технически услуги за Звеното за изпълнение на инвестиционен проект “Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора”*.

Институционалната рамка при управление на отпадъците в Община Раднево е дадена в таблицата по-долу:

Административно-териториална единица в общината	Ресорен кмет	Отговорни лица	Административни задължения
Гр. Раднево – административен център	Кмет	Заместник кмет по <i>„Териториално и селищно устройство, общинска собственост и социални дейности“</i>	Отговаря за управление на устройството на територията и строителството, екологията и чистотата - сметосъбиране и сметоизвозване

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

	Дирекция „ТСУ“	Разработва и реализира проекти и програми, осъществява контрол в областта на околната среда - събира, обработва и отчита информацията за управление на отпадъците на територията на общината; Отговаря за опазване на околната среда; Извършва контролни дейности за констатиране на нарушения в тази област; Осъществява дейности по поддържане на естетичен вид на населените места, опазване на общинската собственост и чистота; Отговаря за целесъобразното и законосъобразно изразходване на финансовите средства по бюджета на Общината за екология и чистота на града; Участва при разработване на проекти за финансиране по ОП и структурни фондове на ЕС;
Кметско наместничество с. Бели бряг	Кметски наместник	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Боздуганово	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметско наместничество с. Българене	Кметски наместник	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Даскал-Атанасово	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Диня	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметско наместничество с. Землен	Кметски наместник	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Знаменосец	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметско наместничество с. Ковач	Кметски наместник	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Ковачево	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Коларово	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметско наместничество с. Константиновец	Кметски наместник	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Любеново	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Маца	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване

Кметство с. Полски градец	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметско наместничество с. Рисиманово	Кметски наместник	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Свободен	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Сърнево	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Тихомирово	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Тополяне	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Трояново	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване
Кметство с. Трънково	Кмет на кметството	Сметосъбиране и сметоизвозване

Съгласно ЗООС осемдесет на сто от санкциите за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми и за неизпълнение на разпоредбите на местното екологично законодателство, налагани от Кмета на общината, постъпват в общинският бюджет, на чиято територия се намира санкционираният субект и се изразходват за екологични проекти и дейности по приоритети, определени в общинската програма за околна среда.

За извършване на контролна дейност в общината, относно констатиране на нарушения в областта на управление на отпадъците, кмета на Общината е упълномощил служители от Дирекция „ТСУ“, в чийто функции са включени и задължения по прилагане на екологичната нормативна уредба. За констатираните нарушения от извършвания контрол се съставят протоколи и актове за установяване на административните нарушения, както и се налагат санкции. Упълномощените със заповед на кмета длъжностни лица водят превантивен контрол за недопускане на големи отклонения от съществуващата организация за събиране, транспортиране и обезвреждане на отпадъците, както и правят предложения за подобряване на организацията. Извършват проверки по документи и/или проверки на място - при извършване на проверките длъжностните лица, съставят констативни протоколи и/или актове за установяване на административни нарушения и при констатирани нарушения дават задължително предписание и определят срок за отстраняване на нарушенията. Актове се съставят и от представители на РИОСВ – Стара Загора, за замърсени терени и неправомерно изхвърляне на отпадъци и за нарушения на наредбите, приети от Общинския съвет – Раднево. В общината няма регистър на обектите подлежащи на контрол и регистър/актова книга, както и на интернет страницата на общината не се публикува информация за обектите подлежащи на контрол, нито какви са констатираните нарушения от извършения контрол, информация за съставени протоколи и актове при установяване на административни нарушения и наложените санкции. От 2009г. общината разполага с „зелен телефон“, обявен на интернет страницата и в Раздел „Екология“ за подаване на сигнали от обществеността, относно установени нарушения, нередности и предложения в областта на управление на отпадъците и околната среда.

4. Материално-техническа и информационна обезпеченост

Материално-техническата и информационната обезпеченост на общата и специализираната администрация в община Раднево е на добро ниво. Служителите

разполагат с необходимите помещения, офис оборудване, техника, специализиран хардуер и софтуер за изпълнение на дейностите и услугите в областта на управление на отпадъците.

5. Изводи

- В местната нормативна уредба ясно са регламентирани и разграничени функциите, отговорностите и задълженията на Общинската администрация по управление на отпадъците, като не се забелязва припокриване както в хоризонтален така и във вертикален аспект;
- В община Раднево, утвърдения със Заповед №1315/15.07.2016г. на Кмета на община Раднево *„Устройствен правилник на Общинска администрация Раднево“*, ясно определя организацията на дейността и функционалните задължения на административните звена в Общинската администрация – Раднево, област Стара Загора;
- Община Раднево има опит и достатъчен административен капацитет, относно разработването на нормативни актове и програми, които хармонизират с националното законодателство в областта на управление на отпадъците, като в Раздел II *„Права и задължения на кмета на общината“* от *„Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“* са описани конкретните задължения и отговорности на органите на местно ниво, които са в съответствие с Раздел III *„Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация“* на ЗУО;
- Правомощията и задълженията на кмета на общината в областта на управление на отпадъците са обезпечени чрез функцията на *Заместник кмет „Териториално и селищно устройство, общинска собственост и социални дейности“* и специализираната администрация - *Дирекция „Териториално и селищно устройство“*;
- Специализираната администрация е организирана в три дирекции - *Дирекция „Обществени поръчки и евроинтеграция“*, *Дирекция „Териториално и селищно устройство“*, *Дирекция „Общинска собственост и социални дейности“*, които подпомагат и осигуряват осъществяването на правомощията на кмета на общината, т.е. тя изпълнява основни функции;
- Административното и контролно звено, отговорно за дейностите по управление на отпадъците в община Раднево е *Дирекция „Териториално и селищно устройство“* от специализираната администрация в общината;
- *Директорът на дирекция „Териториално и селищно устройство“*, отговаря за всичко свързано с управлението на отпадъците на територията на общината - събирането, обработката и отчитането на информацията, опазване на околната среда, кандидатстване по програми и проекти по Оперативни програми и фондове на ЕС, както и за извършване на контролни дейности за констатиране на нарушения в тази област. В изпълнение на тези дейности, директора на дирекцията се подпомага от служителите в дирекцията, които организират, координират и контролират изпълнението на дейностите по управление на отпадъците, извършват контролна дейност (упълномощени със заповед на кмета длъжности лица), относно констатиране на нарушения в областта на управление на отпадъците, като в техните функции са включени и задължения по прилагане на екологичната нормативна уредба;
- Към общинската администрация са обособени специализирани бюджетни звена, едно от които е *„Благоустройство и комунална дейност“ - направление „Чистота“*, служителите на което упражняват превантивен

контрол върху дейността на фирмата - концесионер, която предоставя услугите по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистота в Община Раднево, както по отношение на качеството на извършваните услуги, така и за извършваните разходи;

- В Община Раднево се изпълняват договори за повишаване административният капацитет и служителите на общинската администрация периодично участват в семинари – обучения;
- В общината няма регистър на обектите подлежащи на контрол и ел. регистър/актова книга за констатираните нарушения от извършвания контрол и съставените протоколи и актове за установяване на административните нарушения и наложените санкции;
- От 2009г. общината разполага с „зелен телефон“, обявен на интернет страницата и в Раздел „Екология“ за подаване на сигнали от обществеността, относно установени нарушения, нередности и предложения в областта на управление на отпадъците и околната среда;
- Информационните кампании на общинско ниво, относно повишаване на общественото съзнание, за осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците се провеждат ограничено, по-конкретен повод, а не на основата на комуникационна общинска стратегия за предотвратяване, разделно събиране на отпадъците и ефективно използване на ресурсите;

6. Препоръки за мерки и дейности за решаване на констатираните от анализа пропуски и несъответствия

- Увеличаване броя на експертите в *Дирекция „ТСУ“* с цел увеличаване на административния капацитет и подобряване на контрола в областта на управление на отпадъците;
- Увеличаване ангажираността на служителите на общинската администрация в провеждането на систематизирани обучителни програми и семинари – обучения за подобряване на административния капацитет;
- Въвеждане на информационна система с база данни, достъпни за обществеността, относно количества генерирани отпадъци на територията на общината, замърсени площи, организации извършващи комунални услуги;
- Въвеждане в общината на регистър за обектите подлежащи на контрол; Изготвяне на годишен план и отчет за извършената контролна дейност в общината; Публикуване на резултатите от контролната дейност на интернет-страницата на общината за осведомяване на обществеността;
- Изготвяне на ел. регистър /актова книга за констатираните нарушения от извършвания контрол и съставените протоколи и актове за установяване на административните нарушения и наложените санкции, като се отразяват резултатите от проверките, дадените предписания за отстраняване на нарушенията и сроковете за това и за резултатите от проверките за изпълнение на дадените препоръки;
- Осигуряване на автомобил за извършване на проверки и достатъчна мобилност на лицата при извършване на контролни дейности;
- Необходимо е разработване на комуникационна общинска стратегия за информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците;

5. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ
--

1. Информационно обезпечаване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните документи:

- „Актуализирана общинска програма за управление на дейностите по отпадъците, община Раднево за период 2011-2020г.“;
- „Програма за опазване на околната среда на община Раднево, 2014-2020г.“;
- „Общински план за развитие на община Раднево, 2014-2020г.“;
- Работен проект за закриване, 2015г. (Договор №0121/17.07.2015г. за „Изготвяне на работен проект „Закриване на съществуващо сметище за ТБО на община Раднево“);

2. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

На територията на общината в аспект състояние на почвения слой е антропогенното въздействие в резултат на открития способ за добив на въглища. Проучването, добивът и първичната преработка на природните богатства влияят негативно върху околната среда. Един от основните проблеми при открития въгледобив е нарушаването на огромни площи плодородни земи и свързаните с това възстановителни мероприятия, с цел превръщането им отново в такива, както и създаването на нови ландшафтни теренни форми.

В периода 2011-2013г. е проведен мониторинг на почвите от мрежата на I ниво за съдържание на тежки метали и металоиди в обследван пункт - с. Българене (община Раднево). Направените анализи показват, че почвите в контролираната територия не са замърсени с тежки метали и металоиди. Установява се тенденция на задържане нивата на наблюдаваните индикатори, които са много под границите на максимално допустимите концентрации.

Намаляване на риска за околната среда и човешкото здраве, произтичащ от съхранението на препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност е от съществено значение за екологичния баланс в общината. На територията на община Раднево има излезли от употреба опасни отпадъци (пестициди), които се съхраняват безопасно в пригоден за целта склад, намиращ се в землището на кв. Гипсово, гр. Раднево. Количеството им е 74 175 кг прахообразни и 14 970 литра течни препарати. Общината има потвърждение от ПУДООС, че при достатъчен финансов ресурс ще бъде включена в проекта на МОСВ „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита“, одобрен за изпълнение по Българо-швейцарската програма за сътрудничество с изпълнителна агенция ПУДООС, относно обезвреждането на наличните в склада пестициди.

Основен източник на почвено замърсяване и разрушаване е и нерегламентираното изхвърляне на различни отпадъци – битови, селскостопански, строителни. На територията на общината при възникване на локални замърсявания със сезонни отпадъци от домакинствата и строителни отпадъци, поради все още ниската екологична култура на населението, общината предприема незабавни мерки за отстраняването им, като се извършва почистване на тези локални замърсявания.

Общината е участвала в кампания „Да изчистим България за един ден“ през 2014г., като безвъзмездно на общинската администрация са били предоставени чували и ръкавици, които са били раздадени и на граждани. Община Раднево е взела участие в

кампания „Да изчистим България заедно“ през 2015г., като през дните на кампанията са почистени както града, така и селата, детските площадки и зоните за спорт и отдих. На 04.06.2016г. община Раднево е участвала и в кампанията с мотото „Чиста община – мисия възможна“, като са почистени паркове, алеи, детски площадки, междублокови пространства, дворове и прилежащи терени на улици и детски градини, офиси, банки и административни сгради.

3. Депониране

Организирано събраните твърди битови отпадъци от всички населени места на територията на общината се обезвреждат чрез депониране на старото общинско депо, разположено в землището на гр. Раднево. Отпадъците се депонират смесено (битови и строителни) и периодично се запръствят. Запръстването е нерегулярно и неравномерно. Отпадъците от домакинствата са със смесен характер и твърде разнородни – битови, строителни, стъклени бутилки и буркани, хартия, текстилни парцали, обувки, пластмасови изделия и предмети. Изхвърлянето на отпадъците се извършва директно върху естествения терен.

Съществуващото общинско депо е разположено в землището на гр. Раднево, на разстояние около 1,5 км източно от края на града. До сметището се стига по асфалтовия път Е57 до с. Новоселец и дясна отбивка по чакълест път през сметището, който маркира западната му граница. От изток сметището е ограничено от безименно дърво. Сметището е разположено на склона на дълго дърво, което служи за постоянен отток на обширна селскостопанска площ. Дерето и потока в края на дерето за заприщени на няколко места, за да се формират язовири. Язовирите са образували влажна зона на края на дерето в близост до потока. Депото се намира в непосредствена близост до двата потока, нагоре към третия. Тялото на сметището е разположено по ръба, а дъното му навлиза във влажните зони, в близост до естествени водни зони (рибарници). Подпочвените и повърхностните води от селскостопанските райони нагоре по течението се дренират надолу към сметището, като по този начин увеличават количеството на генерирания инфилтрат. Сметището е охраняемо, електрифицирано и оградено с ограда - 486 м, но липсва кантар и не е водоснабдено. Само участъка към заблатените територии не е ограден. Има изграден КПП. Сметището се експлоатира от 1972г. Отпадъците са разположени в един имот с идентификатор 61460.63.39 от землището на гр. Раднево с площ 36.529 дка, начин на трайно ползване – „сметище“ (акт за общинска собственост №6291). Операторът на депото е фирма „А.С.А България“ ЕООД, съгласно сключения с общината Договор №0260/30.12.2014г. за извършване на дейностите по управление на битовите отпадъци, включващи организирано събиране, транспортиране и депониране на старото общинско депо, както и почистване на местата за обществено ползване, снегочистиране и зимно поддържане.

На територията на общината преди депониране на ТБО не се изпълнява никакво предварително третиране на отпадъците, като раздробяване или сортиране, компостиране, т.е. няма изградени инсталации за сепариране, обезвреждане, изгаряне и компостиране на отпадъци. Екологичните проблеми в общината свързани с третирането на отпадъците са, че съществуващото общинско депо не отговаря на съвременните нормативни изисквания за изграждане и експлоатация на депа за ТБО. Няма дренажна система за отвеждане на отпадни води. Не се провежда мониторинг на инфилтрираните води. В зоната над площадката има големи земеделски площи, действащи като водосборен район за повърхностни и дренажни води, постъпващи в депото и вероятно също в тялото на депото. Петата на сметището граничи с мочурище и настъпва в него. Покрай депото преминава десен приток на р. Соколица. Над и под депото има

микроязовири служещи за напояване и рибовъдство. Инфилтратът се изтича директно в заблатените територии, което застрашава от замърсяване водите на реката минаваща в близост до депото - десен приток на р. Съзлийка. Количествата инфилтрат също представляват заплаха за качеството на водата за напояване и рибата. В долната си част депото е в близост или е възможно да е точно под нивото на подземните води. Във високите части нивото на подпочвените води е на около 1-2 м под дъното на отпадъците.

Подпочвените води ще дренират към депото от хълма отвъд него. В района на депото има мочурище, през което преминава река - десен приток на р. Съзлийка. Няма наличие на повърхностно течащ инфилтрат. Целият инфилтрат попива през тялото на депото в заблатените територии. От депото изтича инфилтрат директно във влажната зона дренирана от реката, използвана за отглеждане на риба за консумация от хората. Приема се, че качествата на водата в притока на р. Съзлийка са сериозно заплашени от депото.

Депото се експлоатира повече от 44 години. Липсва мониторинг на качеството на водите над депото и след депото, по посока на повърхностните води; липсва мониторинг на инфилтратата; липсва мониторинг и на подземните води, в т.ч. взети проби; липсва мониторинг и на газовите емисии, съгласно Наредба №6, Приложение №3.

Съгласно „Националната програма за управление на отпадъците 2009-2013г.“ е заложено изграждането на РСУО - Ст. Загора, която включва РЦУО с регионално депо за ТБО за общините в регион Стара Загора и 3 претоварни станции (ПС-Гурково, Гълъбово и Казанлък). Проектът за изграждане на РСУО - Ст. Загора е изпълнен с финансиране по ОП „Околна среда 2007-2013г.“, с водеща община Стара Загора.

Съгласно §4, ал.2 от Преходните и Заключителни разпоредби на Наредба №6 от 27 август 2013г., *„крайният срок за преустановяване на експлоатацията на съществуващи депа за битови отпадъци е до въвеждане в експлоатация на съответното за общината регионално депо, което е предвидено с Националния план за управление на отпадъците по чл.49, ал.1 от ЗУО“*.

През 2016г. РЦУО-Ст. Загора е въведен в експлоатация (за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението), след което битовите отпадъци от община Раднево ще се депонират на Регионалното депо, както и ще се изпълнят мерките за привеждане и поддържане на старото общинско депо в съответствие с изискванията на *„Наредба №6 от 27 август 2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци“* (обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013г.). Предстои закриване на общинското депо, тъй като понастоящем функционирането му е съпроводено и с екологични рискове:

- Постоянното отделяне на неприятни миризми в околната среда;
 - Няма система за събиране и отвеждане на инфилтратата от тялото на депото-няма каквито и да е съоръжения за измерване и събиране на инфилтратата преди изпускането му в околната среда. Изградени са земни охранителни канавки за повърхностни води;
 - Не е провеждан мониторинг на количеството и качествата на инфилтратата и влиянието им върху повърхностните и подпочвените води в района около депото;
 - Няма система за събиране и отвеждане на биогаза от тялото на депото;
- За старото общинско депо в землището на гр. Раднево са изготвени:
- Хидроложки проучвания, 2009г.;

- Идеен проект за закриване на съществуващо депо за ТБО - община Раднево, 2010г.;
- Геодезическо заснемане, инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания, работен проект за закриване, 2015г. (Договор №0121/17.07.2015г. за „Изготвяне на работен проект „Закриване на съществуващо сметище за ТБО на община Раднево“);

Геоложка и хидрогеоложка характеристика на района

В геоморфолошко отношение, съществуващото общинско депо на гр. Раднево попада в източната част на Горна Тракия - Загорското понижение. Разположено е в негативна теренна форма, в основата на която протича безименно дере. Същото събира водите на потоците, спускащи се от височините северно и източно от депото и се влива в р. Съзлийка южно от гр. Раднево. Релефът на района е ниско хълмист с полегати склонове и равнинни участъци. Надморската му височина е 120-130 м, а наклона - на изток от около 2,0-2,50. В тялото на депото е установено наличие на подземни води с ниво на 7,20-7,50 м от повърхността.

Геоложка характеристика - района е добре изучен във връзка с разработката на въглищните залежи от Източномаришки въглищен басейн. Земната основа на депото е изградена от отложенията на Маришката свита, припокрити в източната част, трансгресивно или нормално от материалите на Гледачевската свита.

Маришката свита представлява продуктивна въгленосна задруга, която запълва по-голяма част от Източномаришкия въгленосен басейн. Представена е от три, ясно разграничаващи се, лежащи една над друга задруги - Подвъглищна пясъчливо-глинеста задруга, Въглищна задруга (Троянско ниво) и Надвъглищна задруга. Подвъглищната и Надвъглищна задруги са пространствено неиздържани и измежду различните литоложки видове преобладават глините. Пясъците образуват на различни нива дълбоко врязани прослойки сред вместиците ги глини и варовици. В Надвъглищната задруга са установени 8-9 нива от пясъци. Въгленостният хоризонт, т. нар. Троянско въгленосно ниво е развит на площ от около 240 км². Състои се от три въглищни пласта разделени от сивочерни, финодисперсни и тънкослоисти глини. Общата дебелина на Маришката свита е от 140 м до 260 м, а възрастта ѝ, по най-нови изследвания, е горен олигоцен-среден миоцен.

Гледачевска свита - разполага се в северната и източна периферия на Маришкия въгленосен басейн. От север разкритията на свитата следват левия склон на долината на р. Овчарница и достигат на изток до долината на р. Калница. В югоизточния край на басейна свитата формира непрекъснат шлейф по левия склон на р. Овчарница около Манастирските височини. На много места свитата се покрива нормално и конкордантно от задругата на дисперсните глини. Гледачевската свита е изградена от глини, мергели, варовици, алевролити, пясъци и слабо споени пясъчници. Преобладаващи в профила ѝ са глините и глинестите варовици. Теригенните отложения образуват лещи или тънки изклиняващи прослойки. Варовиците са във вид на ядки, конкреции или тънки пластове предимно в горната част на разреза. Те са пясъчливи, глинести, шуплести и неясно слоисти. В свежо състояние са плътни, здрави, но лесно се поддават на изветряне. Оцветяването на седиментите е сивосиньо, сивозелено, сивочерно и жълто. Дебелината на свитата е средно 65-85 м, а възрастта ѝ – средно-горно миоценска.

В тектонско отношение, разглеждания район е част от Маришкия каменовъглен басейн, в който се обособяват два района – Западномаришки и Източномаришки. Те са разделени от издигната блоково-разломна структура с приблизително меридиална посока, чието формиране и развитие е предопределено от Съзлийския разломен сноп. Източномаришкия басейн представлява типична блоково-разломна структура, плод на специфичната геоложка еволюция през палеоген-неогенския етап. На фона на този блок

е формирано понижение със слабо изразена изток-западна посока. В разглеждания район, за формирането, развитието и дребноблоковото раздробяване на Източномаришкия басейн по-значителна роля са играли разломите от Твърдишката разломна система – Радевски, Градецки и Пандаклийски. За тях са характерни отседните движения.

Характерни физико-геоложки явления за района са свлачищата, развити по склоновете на речните долини, дълбоко врязани в меките терциерни наслаги. Те са древни и съвременни. Причините са проявата на древните свлачища са вертикалните движения през неогена, активизацията на разломите и предизвиканите от тях съпътстващи, сеизмични явления в съчетание с климатичните фактори, валежите и пълноводието на реките. Пространственото положение на древните свлачища показва, че те гравитират към въгленосното ниво на Маришката свита. Във връзка с разработването на въгленостните залежи и прокарването на огромни открити рудници, възникват техногенни съвременни свлачища.

Хидрогеология

Съгласно хидрогеоложкото поделение на България, района попада в Горнотракийския хидрогеоложки район, подрайон на Маришкия каменовъглен басейн. Като цяло района е беден на собствени подземни води. Формирани са основно в подвъглищния хоризонт, където са установени от един до девет пясъчни пласта разделени с глинести прослойки. Акумулираната в тях вода е слабо минерализирана. Подхранва се от водите в поройните конуси и от повърхностно течащи води.

По време на геоложкото проучване, в тялото на депото е установено наличие на подземни води с ниво на 7,20-7,50м от повърхността. Това са инфилтратни води преминали през пласта депонирани отпадъци и установили се в глинестия пласт под тях. Подхранват се от атмосферните валежи и се дренират от дерето от източната страна на сметището.

За следене състоянието на хидрогеоложката среда в района на съществуващото депо и нейните елементи – ниво и качества на водата са изградени наблюдателни пиезометри. За изследване качествата на инфилтратата е взета водна проба, като от приведените резултати се вижда, че инфилтратната вода от тялото на депото е с основна активна реакция ($pH > 7,0$), с висока обща минерализация, висока обща твърдост и висока пергаментна окисляемост, и че съдържанието на елементите сулфати, алуминий, калций, магнезий, манган и натрий е по-високо от Стандарта за качество определен в „Наредба №1/07.07.2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води“. Този химически състав характеризира водата като замърсена. Високата пергаментна окисляемост в инфилтратната вода свидетелствува за наличието на органично замърсяване. Вода с такива качества, се дренира в дерето от източната страна на депото, а чрез него – в микроязовирите на юг и в р. Съзлийка.

Геолого-литоложки строеж в района на депото

Геоложкият строеж на района на депото е изследван до дълбочина 10 м с два проучвателни сондажа и два броя геофизични измервания. Естественят терен, дъно на депото, е представен от глина жълтокафява с различно оцветени петна и ивици. В района на депото преобладават два инженерно-геоложки пласта:

- *Пласт I – Отпадъци* - депонираните отпадъци са предимно от битов характер, разнородни, несортирани и неуплътнени в горната част и частично самоуплътнили се в дълбочина. В дълбочина процесите на гниене в тях са доста напреднали и са ги превърнали в тъмно кафява до черна безформена маса със силна характерна, неприятна миризма. Пластът отпадъци е с не голяма дебелина (3,2-4,60 м), но е разпръснат на голяма площ;

- **Пласт 2 – Глина прахова жълтокафява** - доминира в геоложкия строеж на депо, като образува непрекъснат слой, чиято пълна дебелина не е премината изцяло до крайната дълбочина. Пластът е от жълтокафява и сивокафява глина с бели и черни петна и ръждиви ивици. На места сред нея се срещат гнезда от бели калцитни кристали с иглена текстура;

Почвата изграждаща дъното на депото е с основна активна реакция ($pH=7,90-8,53$) и е почти в границите на допустимите норми по „Наредба №3/01.08.2008г. за нормите за допустимото съдържание на вредни вещества в почвата“. От приведените резултати се вижда, че съдържанието на всички елементи, с изключение на манган, е по-ниско от предохранителната концентрация, определена по цитираната по-горе Наредба. „Предохранителна концентрация“ е съдържанието на вредно вещество в почвата, превишаването на която не води до нарушаване на почвените функции и до опасност за околната среда и човешкото здраве.

Глинестият пласт (пласт 2), изграждащ дъното на депото е с достатъчна дебелина и е добра изолация срещу проникване на замърсяването в дълбочина. Разпространяване на замърсяване от сметището, може да се очаква само чрез повърхностните води, които просмуквайки се през слоя отпадъци, разтварят част от тях и следвайки наклона на пластовете се предвиждат към дерето, където се смесват с водите му, а чрез него достигат до микроязовите и р. Съзлийка. Поради глинестия характер на подложката в тези участъци се създават условия за задържане на водите на повърхността или близко до нея и образуването на заблатявания. Повишената концентрация на елемента манган в глинестия пласт от основата на депото се дължи на развитието на гнилостни процеси. Предвид на това, повишената концентрация на този елемент, може да се счита, като резултат на човешката дейност.

Закриване на съществуващото сметище и рекултивация

От направените предпроектни проучвания е установен действителният обем отпадъци – 98 000 м³. Замърсените територии ще бъдат изчистени и рекултивирани с 30 см хумусен пласт. Част от замърсените почви ще бъдат вложени при рекултивацията на сметището като запечатващ слой.

Съществуващите отпадъци ще бъдат предепонирани и преоткосирани с общо тяло със стабилни откоси 1:3 и наклони по билото от (2÷4)%. След приключване на преоткосирането отпадъците се запечатват с пръст с дебелина 20 см.

Достъпът на транспортни средства в района на депото се осъществява по съществуващ селскостопански път. Депото е частично оградено, като оградата се запазва с цел предотвратяване на нежелателното изхвърляне на отпадъци след рекултивацията. Депото е електрифицирано и има монтирана преместваема конструкция на КПП. След рекултивацията КПП-то и ел. инсталациите ще бъдат демонтирани.

Земните маси и глини необходими за рекултивацията на сметището ще се доставят от депа земни маси на Мини „Марица Изток“ при транспортни разстояния до 10 км.

Сметището граничи със заблатени територии от източната страна. За ограничаване на замърсяването се предвижда осушаване на част от блатото попадащо в имота. Насипът ще бъде от глинести материали, с цел недопускане на води под тялото на депото. В петата на рекултивацията е предвидено да се изгради шлицова стена - 328 м с дълбочина 3 м, дебелина 0,8 м с цел възпрепятстване на проникването на подпочвени води в зоната на предепонирани отпадъци.

Закриването на съществуващото депо включва следните дейности:

- Предепониране и уплътняване на съществуващите отпадъци извън новопроектираното сметищно тяло $V=27\,500\text{ м}^3$. Предепонирани отпадъци ще бъдат уплътнени с коефициент 1,2;

- Преоткосиране на съществуващите отпадъци с откос 1:3 за стабилност на тялото на депото. Общата площ на преоткосираните отпадъци е 15 500 м²;
- Полагане на 20 см запечатващ слой от пръст по откосите, бермите и билото;
- Изграждане на 2 бр. газова кладенци;

Техническа рекултивация

Включва следните пластове по реда на тяхното полагане върху отпадъците (отдолу нагоре):

- Полагане на минерален запечатващ пласт от глина 50 см – на два пласта по 25 см, до достигане на водопропускливост 10^{-9} m/s;
- Полагане на пласт земна маса с дебелина 70 см;
- Полагане на хумусен пласт с дебелина 30 см;

От външната страна на депото са предвидени охранителни облицовани трапецовидни канавки с обща дължина 500 м. От страната на заблатените територии е предвидена земна канавка с дебелина 270 м.

За доброто оттичане на атмосферните води от билото на рекултивирането депо се предвиждат наклони от 2% до 4% от билото към периферията на депото. Така оформеното тяло и сигурната хидроизолация спомагат за добро оттичане на атмосферните води. Отвеждането на дъжовните води се осъществява с канавки по бермите, които заустват в охранителните канавки.

Горен изолиращ екран – проектиран е съобразно предвидения обем на отпадъците и позволява естественото вписване на депото в съществуващия ландшафт. Определените проектни наклони на билната част и откосите не допускат заблатяване и прояви на ерозионни процеси. С горния изолиращ екран се осигурява - защита от проникването на повърхностни води в отпадъчното тяло на депото; опазване на атмосферния въздух и повърхностните води от замърсяване от отпадъчното тяло; удовлетворяване изискванията на нормативната уредба за рекултивация на нарушени терени и удовлетворяване на условията за използване на рекултивирания повърхностен слой на депото след приключване на неговата експлоатация.

Рекултивиращ пласт – проектиран е във връзка с преоткосирането и предвиденото бъдещо ползване на територията на депото след приключване на експлоатацията му за земеделско ползване. С оглед осигуряването на нормални условия за растеж и развитие на бъдещата растителност и защита на запечатващия пласт от замръзване и биоинтрузия, рекултивиращият слой е с обща дебелина 1,0 м (0,7 м земни маси и 0,3 м почвени материали - хумус). След полагане на рекултивиращият слой пръст и хумус е предвидена биологическа рекултивация.

Освен техническата рекултивация на депото се предвижда изпълнението на следните видове дейности:

- *Осигуряване на ограда, охрана и маркиране територията на депото*

Депото за ТБО (сметището) е частично оградено, като само участъка към заблатените територии е без ограда. След рекултивацията оградата се запазва с цел предотвратяване на неконтролирания достъп на хора и животни до рекултивираните територии. Населението е свикнало с наличието на постоянен достъп до сметището и ще продължи да го използва за такова и след закриването му. Съществуващият портал ще се премести на достъпа за рампа към билната част. Маркирането с обозначителни табели е предвидено с оглед обозначаване на:

- Рекултивирано сметище (табелата се поставя на входа на депото);
- Забрана за депониране на отпадъци;

- *Предотвратяване постъпването на повърхностни води в тялото на депото*

За отвеждане на повърхностните води от Скат 1 на старото депо за ТБО, община Раднево е предвидено изграждането на една бетонова отводнителна канавка разделена на два участъка. Канавката е бетонова, за да се предотврати евентуално изравяне на бреговете ѝ при продължителната експлоатация.

Канавката 40/40/40 с дълбочина 0,40 м, широчина на дъното 0,40 м, наклон на водоприемната страна е 1:1, наклона откъм депото е 1:1, изпълнена от готови елементи. С цел предотвратяване на подравяне на съоръжението, на изхода на канавките е предвидено заскалявка от камък с дебелина 0,5 м и едрина на зърната 150 – 300 мм.

Земна канавка 40/40/40 – осигурява отводняването на зоната, граничеща със заблатените територии.

Охранителна канавка – участък 1 - започва от западната част на депото, поема половината от водното количество на Скат 1 и го отвежда през северната част на депото към източната му страна, където се излива. Дължина на канавката - 140 м, надлъжни наклони $i_{min}=0,90\%$ и $i_{max}=9,24\%$.

Охранителна канавка – участък 2 - започва от западната част на депото, поема другата половина от водното количество на Скат 1 и го отвежда през южната част на депото към източната му страна, където се излива. Дължина на канавката - 360 м, надлъжни наклони $i_{min}=0,46\%$ и $i_{max}=9,82\%$.

Охранителна канавка по бермите - разположени по берма с кота 125, поема водните количества от откосите. Общата дължина е 340 м, надлъжни наклони $i_{min}=0,5\%$ и $i_{max}=1,50\%$. Връзката между бермата и отводнителната канавка е с улей за напречно отводняване с обща дължина 20 м.

Отводнителна канавка – земна - осигурява отводняването на откоса към заблатените територии. Започва от североизточната част на депото и завършва в югозападната част. Дължина на канавката - 270 м, надлъжни наклони $i_{min}=0,90\%$ и $i_{max}=3,00\%$.

- *Газоотвеждаща система посредством газоотвеждащи кладенци*

Отделянето на газове е процес, който започва 2÷3 години след началото на депонирането и може да продължи дълъг период след запечатване на депото. При неправилна експлоатация газовете могат да се разпространяват в хоризонтална посока, с което да замърсяват околната среда. В първите дни от разлагането на отпадъците, процесът е аеробен, като се отделя значително количество топлина и въглероден диоксид. В конкретния случай свободният кислород вече е изчерпан и е започнало анаеробно гниене с отделяне на метан, а при наличие на сулфати – и на сероводород.

Неконтролируемото разпространение на газовете през покривния слой може да доведе до изсъхване на растителността, вследствие дифузията на газовете. Това налага полагане на непропускливи газови бариери и газоотвеждащи кладенци с цел улавяне и отвеждане на газовете по тръбопроводи до инсталацията за оползотворяването им.

Броят на газоотвеждащите кладенци е съобразен с изискванията на Наредба №6 от 2013г., съгласно която кладенците се разполагат на разстояние от 50 до 100 м един от друг. На територията на рекултивираното съществуващо депо е предвидено да се изградят 2 броя кладенци.

За разлика от новоизграждащото се депо за битови отпадъци, където газоотвеждащите кладенци се изграждат паралелно с насипването на отпадъците, в съществуващото сметище те ще се изпълняват като сондажи с дълбочина до 8 м от повърхността с диаметър 1,0 м. Ще се изграждат от перфорирана HDPE ф250 в зоната на натрупване на отпадъците, която преминава в плътна преди пресичане на горния запечатващ екран. След полагане на HDPE тръбата до стъпването ѝ на дъното на

сондажа, около перфорираната ѝ част се насипва дренажен материал с едрина на частиците от 30 до 100 мм. В газовия дренаж на горния изолационен екран към всеки газов кладенец са предвидени по 2-3 бр. радиално разположени под около 90° перфорирани газови HDPE тръби Ду125 с променлива дължина.

Определяне на количествата биогаз - отделеното количество газ от депото е изчислено на базата на 95 м³ газ от 1 тон отпадъци при продължителност на отделяне средно 20 години. Депото се експлоатира от 1972г. и по-голяма част от депонираният отпадък се е разградил биологически. При тази предпоставка, в зависимост от количеството отпадъци се получава:

- Количество отпадъци – 58 800 тона или 98 000 м³;
- Количество газ от един кладенец – 14 м³/час;
- Количество отделен биогаз от 2 броя газоотв. кладенци – 28 м³/час;

Прогнозното количество биогаз не предразполага изграждането на система за неговото оползотворяване.

- Определяне количеството на инфилтриралите води от закритото депо

Поради естеството на геоложката основа и наличие на високи подпочвени води, подхранвани от блатото не е целесъобразно изграждане на дренажна система за инфилтрирани води. Съществуващият естествен глинен пласт под отпадъците играе роля на геоложка бариера. За предотвратяване на директния достъп на подпочвени води под тялото на депото е предвидено хидротехническо мероприятие. От изток смеището граничи със заблатени терени. За предотвратяване на директния достъп на повърхностни води под тялото на депото е проектирана шлицова стена с дълбочина 3,0 м и ширина 0,80 м. Същата ще изпълнява функциите на геоложка бариера за възпрепятстване подхранването на подпочвените води под тялото на депото от нарушените източни територии. В шлицовата стена ще бъде положен геоглинен екран, а тя ще бъде запълнена с обратен насип от уплътнена глина.

- Пътища и рампи

Достъпът на транспортни средства в района на депото се осъществява по съществуващ селскостопански път. Чрез рампа с наклон 15% се осигурява достъп до билото. Настилките са от несортиран трошен камък с дебелина 30 см, положен върху пясъчна възглавница 10 см.

Биологична рекултивация

Извършва се след приключване на техническата рекултивация и включва комплекс от агротехнически и агрохимически мероприятия за създаване на условия за затревяване и частично укрепване с храсти и дървета, както и за възстановяване на продуктивността на рекултивирани площи за тригодишен период след изпълнение на техническата рекултивация. Предвид местоположението на старото депо и трайното предназначение на територията – земеделска е предвидено то да бъде рекултивирано за неземеделски нужди. С предвидените рекултивационни мероприятия се цели:

- Намаляване на притока на атмосферни води в тялото на депото и минимизиране на отделяния се инфилтрат;
- Максимално изолиране на отпадъците;
- Подобряване на ландшафта и микроклимата в района на депото.

Основните дейности по биологична рекултивация са за подобряване условията на месторастене и предвиждат:

- Минерално торене;
- Засяване на подходящи за условията тревни смеси;
- Отгледни мероприятия за период от 3 години;

Биологичната рекултивация обхваща площ от 25 578 м² и се изпълнява на етапи:

- I етап – подготовка на почвата за затревяване и маркиране на местата и отваряне на дупките за засаждане на храстова и дървесна растителност;
- II етап – затревяване и засаждане на храстова и дървесна растителност;
- III етап – поддържане на растителността за период от три години;

4. Съществуващи селски депа (сметища)

Във връзка с изпълнението на параграф 5, ал.1 от „Наредба №8/2004г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци“, * в общината е преустановена експлоатацията на всички съществуващи селски сметища, които нямат утвърдени планове за привеждане в съответствие с изискванията на наредбата. Закрити са всички нерегламентирани сметища по селата, които са приети с протокол на РИОСВ – Стара Загора. Финансирането на дейностите по закриване и рекултивация е извършено със средства от общинския бюджет. Броят на закритите нерегламентирани сметища по населени места в община Раднево е представен в таблицата по-долу:

*През 2013г. „Наредба №8/2004г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци“, е отменена с „Наредба №6 от 27 август 2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци“ (изд. от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр.80 от 13.09.2013г., в сила от 13.09.2013г.).

№ по ред	Населено място	Брой сметища	Изразходвани средства за закриване в лв. без ДДС
1.	с. Бели бряг	3	2 685
2.	с. Българене	2	2 829
3.	с. Знаменосец	1	2 270
4.	с. Землен	3	8 201
5.	с. Коларово - в стара пясъчна кариера	3	2 002
6.	с. Диня	2	830
7.	с. Рисиманово	1	3 515
8.	с. Тополяне	3	4 686
9.	с. Любеново	6	3 100
10.	с. Маца	2	1 800
11.	с. Константиновец	7	2 270
12.	с. Трънково	7	3 389
13.	с. Даскал-Атанасово	2	3 515
14.	с. Трояново	4	4 200
15.	с. Полски Градец	2	2 700
16.	с. Ковач	1	363
17.	с. Свободен	1	1 172
18.	с. Сърнево	6	9 373
19.	с. Боздуганово	1	2 758
20.	кв. Гипсово	4	3 442
Общо:		61	65 100

5. Изводи

- В периода 2011-2013г. е проведен мониторинг на почвите от мрежата на I ниво за съдържание на тежки метали и металоиди в обследван пункт - с. Българене (община Раднево). Направените анализи показват, че почвите в контролираната територия не са замърсени с тежки метали и металоиди;
- На територията на община Раднево има излезли от употреба опасни отпадъци (пестициди), които се съхраняват безопасно в пригоден за целта склад, намиращ се в землището на кв. Гипсово, гр. Раднево. Количеството им е 74 175 кг прахообразни и 14 970 литра течни препарати. Общината има потвърждение от ПУДООС, че при достатъчен финансов ресурс ще бъде включена в проекта на МОСВ „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита”, одобрен за изпълнение по Българо-швейцарската програма за сътрудничество с изпълнителна агенция ПУДООС, относно обезвреждането на наличните в склада пестициди;
- Основен източник на почвено замърсяване и разрушаване е и нерегламентираното изхвърляне на различни отпадъци – битови, селскостопански, строителни. На територията на общината при възникване на локални замърсявания със сезонни отпадъци от домакинствата и строителни отпадъци, поради все още ниската екологична култура на населението, общината предприема незабавни мерки за отстраняването им, като се извършва почистване на тези локални замърсявания;
- Основна предпоставка за недопускане замърсяването на терени, на които е имало нерегламентирани сметища е оптимизираната система за събиране и транспортиране на битовите отпадъци в общината, с която е осигурено обслужване на всички населени места в общината;
- Основен проблем по отношение управление дейностите по отпадъците е лошото състояние на съществуващото старо общинско депо за неопасни отпадъци, което не отговаря на съвременните нормативни изисквания за депониране и съхранение на отпадъци;
- За старото общинско депо в землището на гр. Раднево са изготвени - хидроложки проучвания, 2009г.; Идеен проект за закриване на съществуващо депо за ТБО - община Раднево, 2010г.; Геодезическо заснемане, инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания, работен проект за закриване, 2015г.;

6. Препоръки за мерки и дейности за решаване на констатираните от анализа пропуски и несъответствия

- За привеждане и поддържане на старото общинско депо в съответствие с изискванията на „Наредба №6 от 27 август 2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци“ (обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013г.) е необходимо изпълнение на работния проект за закриване на общинското депо, с последващ контрол и мониторинг;
- Необходимо е общината да осигури необходимото финансиране за реализиране на проекта за закриване и рекултивиране на депото;
- Съгласно нормативните изисквания е необходимо осигуряване на общинска структура/оператор, който да осъществява следексплоатационните грижи и мониторинг на депото;

6. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ

Настоящият анализ съдържа:

- Анализ на съществуващите схеми за събиране на отпадъци и прилагане на принципите „Разширена отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща”;
- Анализ на икономическите инструменти, стимули и финансиране в сектор „Управление на отпадъците“ на територията на общината;

1. Информационно обезпечаване на анализа

За целите на настоящият анализ са използвани информационни източници както на национално, така и на общинско ниво, както следва:

- Анализът на съществуващите схеми за събиране на отпадъци и прилагане на принципите „Разширена отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща, икономически инструменти и стимули“, разработен като част от анализите на състоянието на управлението на отпадъците в страната, като основа за разработването на „Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г.“, публикуван на интернет – страницата на МОСВ;
- Наредби и решения, одобрени от Общински съвет, относно определяне на такси и цени, свързани с управление на отпадъците;
 - „Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Раднево“ (приета на основание чл.9 от ЗМДТ на заседание на ОбС – Раднево, проведено на 30.05.2013г., с Решение №430/30.05.2013г., изм. и доп. с Решения на ОбС №454/27.06.2013г., №471/25.07.2013г., №520 и №521/19.09.2013г., №581/19.12.2013г., №698/24.04.2014г., №871/18.12.2014г. и Решение №150/13.10.2014г. на Старозагорския административен съд);
 - „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в гр. Раднево за 2014г.“ (Приложение №1, съгласно Решение №582, Протокол №34/19.12.2013г. на ОбС - Раднево);
 - „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в следните населени места - Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал-Атанасово, Диня, Землен, Знаменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево, Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково за 2014г.“ (Приложение №2, съгласно Решение №583, Протокол №34/19.12.2013г. на ОбС - Раднево);
 - „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в гр. Раднево за 2015г.“ (Приложение №1, съгласно Решение №883, Протокол №51/18.12.2014г. на ОбС - Раднево);
 - „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в следните населени места - Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал-Атанасово, Диня, Землен, Знаменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево, Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково за 2015г.“ (Приложение №2, съгласно Решение №884, Протокол №51/18.12.2014г. на ОбС - Раднево);
 - „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в гр. Раднево за 2016г.“ (Приложение №1, съгласно Решение №48, Протокол №4/21.12.2015г. на ОбС - Раднево);
 - „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане

териториите за обществено ползване в следните населени места - Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал-Атанасово, Диня, Землен, Знаменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево, Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково за 2016г.“ (Приложение №2, съгласно Решение №49, Протокол №4/21.12.2015г. на ОбС - Раднево);

- Данни за общи приходи от данъци и такси и извършени разходи за битови отпадъци през периода 2013-2015г., съгласно „Отчет за битовите и строителните отпадъци през периода 2013-2015г.“;

2. Същност на принципите „Замърсителят плаща“ и „Разширена отговорност на производителя“

Анализът на прилаганите схеми за управление на отпадъците, в т.ч. формите на управление и възлагане на услугите в разглежданата област в общината, е осъществен през призмата на два основополагащи принципа на европейската и националната екологични политики, в т.ч. и политиките по управление на отпадъците.

Принципът „Замърсителят плаща“ е заложен в Договора за създаване на Европейската общност (чл.174). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- Причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;
- Причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;
- Разходите за опазване на околната среда и човешко здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;
- Разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъците;

Принципът „Разширена отговорност на производителя“ (РОП) е екологичен принцип, който се прилага като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт и въвежда задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл за ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, предотвратяване на отпадъците и повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта.

В съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност, включително за финансирането на:

- Предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;
- Проектиране и разработване на продукти, които подлежат на многократна употреба, технически издръжливи са, не съдържат или имат ограничено съдържание на материали и вещества, представляващи риск за околната среда;
- Развиване на пазари за повторната употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара продукти;

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие определя разширената отговорност на производителя, като подход за екологична политика, при който отговорността на производителя за продукта обхваща и етапа след потреблението от целия жизнен цикъл на продукта. Политиката за разширената отговорност на производителя се характеризира с:

- Изместването на отговорността (физически и/или икономически, напълно или частично) във възходящ ред към производителя и извън общините;
- Осигуряването на стимули на производителите, за да вземат предвид екологичните съображения при създаването на своите продукти. Докато

други инструменти на политиката обикновено имат за цел изолирана точка от веригата, разширената отговорност на производителя се стреми да интегрира сигналите, свързани с екологичните характеристики на продуктите и производствените процеси в цялата продуктова верига;

3. Схеми за управление на отпадъците

Анализът е фокусиран основно върху тези схеми за управление на отпадъците, прилагани в страната, в които участва община Раднево.

Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират битови и подобни на битовите отпадъци

Потоци отпадъци, за които се прилага схемата

Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници – юридически лица. Подобни на битовите отпадъци се образуват най-вече от административни сгради, образователни институции, социални организации, пазари, търговски обекти, хотели и ресторанти, ателиета за услуги. Битови отпадъци се образуват и от производствени предприятия, но от жизнената дейност на служителите и работниците в тези предприятия. Домакинствата и другите генератори на битови отпадъци заплащат такса битови отпадъци на общината, а с приходите от таксата Общината финансира и осигурява услуги на домакинствата и другите генератори на битови отпадъци по събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци. В схемата попадат и строителните отпадъци от ремонтни дейности и от разрушаване на сгради, генерирани от домакинствата и други обекти в малки количества.

Същност на схемата

При тази схема задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Тези лица са отговорни за изхвърлянето, включително разделното събиране и изхвърляне на битовите отпадъци в определените за целта съдове и места и в съответствие с принципа „Замърсителят плаща“ и за заплащане на всички разходи за услугите по временно съхраняване, събиране, транспортиране, третиране на отпадъците, закриване, рекултивация и последващ мониторинг на депата и съоръженията за битови отпадъци в съответствие със Закона за местните данъци и такси, ЗУО и наредбите на общините за управление на отпадъците. Задължените в схемата лица заплащат услугите чрез ежегодна „такса за битови отпадъци“, в размер определен от общинския съвет. Тъй като общината, както и другите общини в страната, имат затруднения в определянето на размера на таксата за домакинствата и другите задължени лица в схемата на основата на точното количество изхвърляни отпадъци от всяко домакинство или организация, принципът „замърсителят плаща“ не се прилага напълно.

Съгласно чл.19 от „Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Раднево“ (приета на основание чл.9 от ЗМДТ на заседание на ОбС – Раднево, проведено на 30.05.2013г., Протокол №25, с Решение №430/30.05.2013г., изм. и доп. с Решения на ОбС №454/27.06.2013г., №471/25.07.2013г., №520 и №521/19.09.2013г., №581/19.12.2013г., №698/24.04.2014г., №871/18.12.2014г. и Решение №150/13.10.2014г. на Старозагорския административен съд), размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци, а когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално

върху основа, определена от Общински съвет. При определяне размера на таксата в зависимост от количеството на битовите отпадъци се включват разходите по осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и др., събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им; проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране, и оползотворяване на битовите отпадъци, вкл. отчисленията по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците. Когато таксата се определя според количеството на отпадъците измерими чрез броя на необходимите съдове, лицата задължени за таксата подават в Община Раднево, звено „Местни данъци и такси” декларация по образец одобрен от кмета на общината в срок до 30 ноември на предходната година. В декларацията се посочват вида и броя на съдовете за изхвърляне на битовите отпадъци, които ще се използват през годината, съобразно обявената от общината честота на извозване на битовите отпадъци. Към таксата определена според количеството на отпадъците измерени чрез броя на необходимите съдове се прибавя и такса за поддържане на чистота на териториите за обществено ползване, която се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа определена от Общински съвет.

Таксата „*битови отпадъци*“ на нежилищни имоти на предприятия се определя:

- Според количеството на битовите отпадъци съобразно вида и броя на съдовете за съхраняването им и честотата на сметоизвозване;
- Пропорционално (в промил) на база отчетната стойност на недвижимите нежилищни имоти на предприятията;

За жилищни и вилни имоти на граждани, както и за жилищни имоти, собственост на физически лица и предприятия, за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване, размерът на таксата се определя пропорционално (в промил) върху данъчната оценка на имота.

Таксата „*битови отпадъци*“ за жилищни имоти на предприятия и жилищни и нежилищни имоти на граждани се определя:

- Според количеството на битовите отпадъци;
- Пропорционално в промил върху данъчната оценка, съгласно Приложение №2 от ЗМДТ (когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци);

Таксата „*битови отпадъци*“ за нежилищни имоти на граждани се определя върху данъчната оценка на имота.

Приходите от такса „битови отпадъци“ в общинския бюджет се използват изцяло за финансиране на дейности и проекти, свързани с управление на битовите отпадъци.

Форми на възлагане на услугите

Участници в анализираната схема, освен общината, домакинствата и организациите, които изхвърлят отпадъци, подобни на битовите, са и фирмите, в т.ч. общински, както и общинско предприятие, на които общините, възлагат една или повече услуги, свързани със събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци. Чрез процедури за избор на изпълнители по реда на Закона за обществените поръчки, общините възлагат извършването на тези услуги.

В община Раднево всички населени места са включени в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на генерираните битови отпадъци от домакинствата, като дейността се извършва от „А. С. А. България” ЕООД, съгласно

Договор №0260/30.12.2014г., влизащ в сила от 01.02.2015г. със срок на изпълнение две години. Фирмата извършва и дейностите по поддръжка на местата за обществено ползване, снегочистване и зимно поддържане.

о Услуги по събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци до депа и съоръжения и инсталации за отпадъци

На територията на общината дейностите по управление на битовите отпадъци, включващи организирано събиране, транспортиране и депониране на старото общинско депо се осъществяват от “А.С.А. България” ЕООД.

Организирано събраните твърди битови отпадъци от всички населени места на територията на общината се депонират на старото общинско депо, разположено в землището на гр. Раднево. След влизането в сила на разрешението за ползване на Регионален център за управление на отпадъците – Ст. Загора, ще отпадне извършваната от фирма “А.С.А. България” ЕООД дейност по депониране на битовите отпадъци на старото общинско депо, т.е събраните отпадъци ще се извозват до РЦУО-Ст. Загора, но депонирането им се извършва от оператора на Регионалното депо.

В организираното сметосъбиране и сметоизвозване са обхванати освен гр. Раднево и всички села намиращи се на територията на общината, а именно - с. Бели бряг, с. Боздуганово, с. Българене, с. Даскал-Атанасово, с. Диня, с. Землен, с. Знаменосец, с. Ковач, с. Ковачево, с. Коларово, с. Константиновец, с. Любеново, с. Маца, с. Полски градец, с. Рисиманово, с. Свободен, с. Сърнево, с. Тихомирово, с. Тополяне, с. Трояново и с. Трънково, т.е процента на населението обхванато от тази услуга е 100%.

Сметосъбирането и сметоизвозването в населените места на общината се извършва по утвърден график. Честотата на събиране на отпадъци се определя в зависимост от размера на населеното място. Периодичността на събиране и извозване на съдовете за битови отпадъци е два пъти седмично за цялата територия на гр. Раднево и един път седмично за селата.

Разходите за изпълнение на тези услуги се покриват със средствата, събрани от приходите от такса „битови отпадъци“.

В община Раднево разходите за управление на отпадъците за 2015г. са в размер на 1 347 000 лв., а постъпилите средства от такса „битови отпадъци“ за 2015г. възлизат на 1 569 000 лв., в т.ч. от физически лица – 346 000 лв. и юридически лица – 1 223 000 лв. (съгласно данни за общи приходи от данъци и такси и извършени разходи за битови отпадъци през 2015г. от „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2015г.“).

Следва да се има предвид, че от години има създаден финансов механизъм и много осъществени общински проекти чрез ПУДООС да се финансират проекти на общините за закупуване на контейнери и сметоизвозваща техника при много изгодни условия – безлихвени заеми.

о Услуга по разделно събиране и транспортиране на хранителни и кухненски биоотпадъци от търговски обекти, детски градини и други подобни

Към настоящият момент в община Раднево е решен проблема с разделното събиране от населението на биоотпадъци (хранителни и кухненски) и общината е обезпечена със съдове, като в гр. Раднево са разположени 30 бр. биокофи – 240 л за разделно събиране на кухненски отпадъци. В останалите населени места – селата, хранителните и кухненските отпадъци се използват за храна на селскостопанските животни. В общината тази услуга е въведена за населението и се изпълнява от фирмата

с която общината е сключила договор за събиране и транспортиране на битовите отпадъци.

Във връзка с влизане в сила на „Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците“ (обн. ДВ. бр.107 от 13 Декември 2013г.) и на „Наредбата за третиране на биоотпадъците“ (обн. ДВ. бр.92 от 22 Октомври 2013г.), общината трябва да има информация и да организира създаването на база-данни/регистър на обекти, които генерират хранителни отпадъци и предстои да бъдат включени в системите за разделното им събиране, в т.ч. социални заведения, болници, училища със столове за ученическо хранене, детски градини, ресторанти, пазари и др.

В тази връзка е необходимо община Раднево да организира предоставянето на услуга по разделно събиране и транспортиране на хранителни и кухненски биоотпадъци от търговски обекти, детски градини и други подобни, тъй като понастоящем за тези обекти в общината тя не се извършва. Това е задължение на общините да намалят поетапно количеството депонирани биоразградими отпадъци и поетапно да се увеличат количествата рециклирани и оползотворени биоотпадъци. Услугата по доставяне на съдове за събиране и временно съхранение на обектите, които генерират такива отпадъци, както и обслужването и транспортирането им до компостиращо съоръжение (т.е. до инсталацията за сепариране и закрито компостиране на РЦУО-Ст. Загора) ще се осъществява от фирмата, с която общината ще сключи договор или ще се изпълнява от самата община. Обикновено при общини, където е въведена тази услуга, изпълнението и е от фирмата с която общината е сключила договор за събиране и транспортиране на битовите отпадъци.

Разходите за изпълнение на тази услуга ще се покриват със средствата, събрани от приходите от такса „битови отпадъци“.

Собствениците на обекти, генериращи хранителни и кухненски биоотпадъци са длъжни да обособят място за поставяне на съдовете за разделното им събиране и да определят отговорни лица за разделното им събиране, като информират за това Дирекция „Териториално и селищно устройство“ от Общинската администрация.

Собствениците на обекти, които генерират биоотпадъци и са сключили договори за събиране и извозване на тези отпадъци с други фирми, а не с общината или фирмата с която общината ще има договор за извършване на услугата, са длъжни да организират разделното събиране на кухненските и хранителните си биоотпадъци и извозването им до компостиращото съоръжение (т.е. до инсталацията за сепариране и закрито компостиране на РЦУО-Ст. Загора). Заплащането на услугата тогава ще се извършва от собствениците на обекти – генератори на отпадъци.

Служители на общината от Дирекция „Териториално и селищно устройство“, чрез посещение на място във всички обекти, които ще бъдат включени в системата за разделно събиране на хранителни и кухненски биоотпадъци, ще е необходимо да разяснят и обучат отговорните лица в съответните обекти, относно изискванията за разделно събиране на този поток битови отпадъци.

Има създаден финансов механизъм чрез ПУДООС да се финансират проекти на общините чрез отпускане на безлихвен заем за закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци.

О Услуги по разделно събиране и транспортиране на „зелени“ биоотпадъци

„Зелени“ биоотпадъци в община Раднево се генерират при почистването на обществени градини, междублокови пространства, обществени паркове, други обществени зелени площи и транспортни зони, но не се събират разделно. В общината тази услуга понастоящем се предоставя от „А. С. А. България“ ЕООД. „Зелени“

биоотпадъци се генерират и от домакинствата (зелени листа, трева, клони), образувани от почистването на фамилни градини и дворове. Разделното събиране на биоотпадъците от почистването и поддържането на зелени площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, хранителни и кухненски отпадъци от ресторанти, заведения за обществено хранене и търговски обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост на територията на общината е необходимо да се извършва от собствениците на обектите, а транспортирането на тези отпадъци до компостиращо съоръжение или до площадка за съхранение на тези отпадъци се организира и заплаща също от собствениците на обектите.

На практика регулярното и организирано събиране на „зелените“ биоотпадъци се прилага само за парковете, градинките и някои други обществени места от „А. С. А. България“ ЕООД, която отговаря за поддържането им. В Община Раднево е необходимо да се въведе разделно събиране в съответните съдове и транспортиране на „зелени“ биоотпадъци. Разходите за изпълнение на тази услуга ще се покриват със средствата, събрани от приходите от такса „битови отпадъци“.

„Зелените“ биоотпадъци от фамилните жилища в крайградските райони или селата - листа, трева, храсти, клони, градински отпадъци, може да се събират в компостери, за което е необходимо общината да въведе и насърчава домашното компостиране, както и да осигури съдове за разделно събиране на „зелени“ биоотпадъци или компостери.

Изискванията към физическите и юридическите лица, относно „зелените“ биоотпадъци, хранителни и кухненски отпадъци от обекти, както по-горе са описани, не са нормативно уредени в общинската наредба за управление на отпадъците „Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“.

В изпълнение на своите задължения по чл.19, ал.3, т.10 и чл.34, ал.2 от „Закона за управление на отпадъците“ и чл.8 от „Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците“, относно управлението на биоразградимите отпадъци от растителен произход, Общината е предприела необходимите мерки и реализира обект „Изграждане на открита площадка за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход за нуждите на община Раднево“. Растителните отпадъци са неопасни, съгласно „Наредба №2 за класификация на отпадъците“ (код на отпадъка 20 02 01). На съоръжението ще се обработват отпадъци от градини и паркове, клони и листна маса от оформяне короната на дървета в общински имоти и отпадъци от поддръжка на зелената система в населените места на Общината. До площадката ще имат достъп всички жители на общината, които ще събират разделно биоразградими отпадъци от растителен произход от своите имоти. Технологиията, която ще се използва е открит способ на компостиране в купове с механично обръщане. Очаква се през 2016г. съоръжението да бъде пуснато в експлоатация.

В случай, че капацитета на площадката се окаже недостатъчен за нуждите на общината, другата възможност за Община Раднево е да транспортира „зелените“ отпадъци до инсталацията за сепариране и закрито компостиране на РЦУО-Ст. Загора (през 2016г. е въведен в експлоатация и за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението), където може да се компостират събраните от „А. С. А. България“ ЕООД „зелени“ биоотпадъци от парковете, градинките и други обществени места, като на ЦР на РЦУО-Ст. Загора домакинствата на общината също ще могат да оставят разделно събраните от тях зелени отпадъци, като клони и храсти.

О Услуги по разделно събиране, транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на опасните битови отпадъци

Услуги по разделно събиране, транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на опасни битови отпадъци (като напр. опаковки, съдържащи опасни вещества или замърсени с опасни вещества; разтворители; киселини; основи; фотографски химически вещества и препарати; пестициди; флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак (без живак съдържащи лампи); бои, масла, лепила/адхезиви и смоли съдържащи опасни вещества; перилни и почистващи препарати, съдържащи опасни вещества; цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти) не се извършват в община Раднево. Предоставянето на тези услуги включва приемане на място при притежателя на отпадъка или в Мобилен събирателен пункт (осигурен от изпълнителя на извършване на тази услуга с който общината има договор), осигуряване на транспорт и опаковка за безопасно транспортиране, последващо третиране и обезвреждане.

Необходимо е общината да сключи договор с фирма, която да осигури транспорт, опаковка за безопасно транспортиране, последващо третиране и обезвреждане на разделно събраните опасни отпадъци от домакинства и например събирането им се осъществява по предварително определен график и с мобилен пункт (ако общината избере този подход). Разходите за изпълнение на тези услуги ще се покриват със средствата, събрани от приходите от такса „битови отпадъци”.

След въвеждане на регионалният подход за управление на отпадъците, друга възможност за Община Раднево е домакинствата на общината да доставят генерираните от тях опасни битови отпадъци на Центъра за рециклиране, разположен на РЦУО-Ст. Загора, където има закрыта зона за опасни отпадъци с контейнер-мобилен ексклад 1 600 л - 1 бр., оборудван със:

- стойки с торби за метални, стъклени, аерозолни опаковки х 1 бр.;
- контейнер за флуоресцентни осв. тела 500 л;
- контейнер за акумулатори 500 л;
- контейнер за портативни батерии 20 л;
- резервоар за отработени масла 600 л;
- товаро-разтоварна количка на 2 колела с товароносимост 100 кг;

О Услуги по разделно събиране и транспортиране на други битови отпадъци (напр. пепел и сгурия от домакинствата, текстилни и др. потоци битови отпадъци)

Услуги по разделно събиране и транспортиране на други битови отпадъци (напр. пепел и сгурия от домакинствата, текстилни и др. потоци битови отпадъци) не се извършват в община Раднево.

През отоплителния сезон на територията на община Раднево, населението по селата главно използва дърва и въглища, но няма отделни съдове за събиране на пепелта и сгурията. Понастоящем посочените отпадъци от домакинствата се изхвърлят, извозват и третират със смесените битови отпадъци. При изсипване на не добре загасени отпадъци от горенето на дърва и въглища се повреждат контейнерите. Друг негативен ефект от запалването на отпадъците в контейнерите е временното, но силно замърсяване на въздуха в района на контейнерите с горящи отпадъци. Имайки в предвид, че в малките населени места в общината, основно населението се отоплява на дърва и въглища е необходимо, общината да осигури съответните съдове за събиране на пепел и сгурия или в бъдеще при сключване на договор за изпълнение на услугите по сметосъбиране и сметоизвозване с друга фирма, може да заложи изискване в районите, където населението главно ползва дърва и въглища за отопление да се поставят подходящи контейнери за разделно събиране на пепел и сгурия.

Разходите за изпълнение на тези услуги ще се покриват със средствата, събрани от приходите от такса „битови отпадъци“.

- Услуги по предварително третиране - сортиране/сепариране на оползотворимите битови отпадъци от събраните смесени битови отпадъци преди обезвреждането им

Тези услуги не се извършват понастоящем в община Раднево. През 2016г. РЦУО-Ст. Загора е въведен в експлоатация (за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението), след което ще се извършва механично и биологично третиране – сепариране на некомпактирани смесени БО, ЕГО, растителни отпадъци разделно събрани при обслужване на обществени паркове и градини (дървесни и „зелени“ отпадъци) в Инсталацията за сепариране и закрито компостиране.

Разходите за изпълнение на тези услуги ще се покриват със средствата, събрани от приходите от такса „битови отпадъци“, като община Раднево ще заплаща разходите за изпълнение на тези услуги - такса вход на РЦУО-Ст. Загора.

- Услуги по предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на битови отпадъци за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци

До м. март 2016г. в община Раднево (единствено в гр. Раднево) се е извършвало разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно сключен договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Понастоящем община Раднево е в процес на сключване на договор с ООп за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината.

- Осъществяване на мониторинг, рекултивация и следексплоатационни грижи на съоръженията за третиране и обезвреждане на битови отпадъци

В община Раднево съоръжението за третиране и обезвреждане на БО е старото общинско депо за неопасни отпадъци в землището на гр. Раднево, оператор е „А. С. А. България“ ЕООД. През 2016г. РЦУО-Ст. Загора е въведен в експлоатация (за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението), след което битовите отпадъци от община Раднево ще се депонират на Регионалното депо и ще бъдат изпълнени мерките за привеждане и поддържане на старото общинско депо в съответствие с изискванията на „Наредба №6 от 27 август 2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци“ (обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013г.). Предстои закриване на старото общинско депо, тъй като понастоящем функционирането му е съпроводено и с екологични рискове.

- **Услуги чрез прилагане на схемата „Разширена отговорност на производителя“ (РОП) относно 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО)**

Потоци отпадъци, за които се прилага схемата

Към 2014г. с разработване на НПУО в схемата поетапно са включени следните масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки - от 2004г.;
- Отпадъци от ИУМПС - от 2005г.;
- Отпадъци от ИУЕЕО - от 2006г.;
- Отпадъчни масла и нефтопродукти - от 2006г.;

- Отпадъци от НУБА - от 2006г.;
- Отпадъци от гуми - от 2011г.;

Същност на схемата

При тази схема за РОП лицата (фирми), пускащи на пазара продукти, които след тяхната употреба се превръщат в МРО, са задължените по схемата лица и носят отговорност в съответствие с изискванията на ЗУО и специфичните наредби за всеки вид МРО за:

- Постигане на количествените цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО, определени в Наредбите за всеки вид МРО;
- Ограничаване съдържанието на опасни вещества в продуктите, които пускат на пазара;
- Етикетиране и маркировка;
- Разходите за управление на МРО, които се образуват след употребата на съответните продукти;

Домакинствата и различните организации, предприятия и институции, които в резултат на употребата на продукти образуват МРО, са длъжни да спазват правилата за разделно събиране и изхвърляне на определените за това места МРО.

Схемата за РОП може да се осъществи по два начина от задължените в схемата лица:

- Чрез колективна система, представлявана от организация за оползотворяване (ООп) на съответните МРО;
- Индивидуално от задълженото лице (конкретна фирма), което пуска на пазара МРО;

Организациите по оползотворяване на МРО (ООп на МРО) и лицата, които изпълняват индивидуално задълженията си са длъжни:

- Да получат разрешително по реда на ЗУО за осъществяване на дейността като Организация по оползотворяване или за индивидуално изпълнение и организация на дейностите по разделно събиране, подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване;
- Да създават системи за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и/или оползотворяване на съответния вид масово разпространени отпадъци в съответствие с изискванията на нормативната уредба;
- Да изпълняват програмата за управление на МРО и да достигнат целите за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване;
- Да осъществяват информационни кампании за обществеността;
- За Организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки – задължение и да обхванат определен брой население чрез системите за разделно събиране на отпадъците, включително чрез поставяне на контейнери за разделно събиране в населените места;

Задължените лица в схемата могат да бъдат съдружници или акционери в Организацията по оползотворяване, както и да сключват договори с Организация по оползотворяване, която да изпълнява от тяхно име задълженията за постигане на целите за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на съответния МРО, който е в резултат на крайната употреба на продукта, който са пуснали на пазара.

Съгласно нормативната уредба в страната, общините имат само някои ангажименти в схемата за РОП, отнасящи се основно до осигуряване и определяне на местоположението на контейнерите за разделно събиране на отпадъците от опаковки.

Формиране на цени

Цените на услугите, свързани с подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО се формират изцяло на пазарен принцип при наличната конкуренция на национално ниво в рамките на ЕС за предоставяне на такива услуги. На основата на посочените цени на услугите по третиране на отпадъците от МРО, на разходите за административна издръжка на Организациите по оползотворяване, провеждането на информационните кампании за обществеността, заплащане на одитори и други присъщи разходи за дейността Организациите по оползотворяване, формират размера на тарифите за услугите, които предлагат на своите клиенти (фирмите, от името на които ще изпълняват целите за рециклиране и оползотворяване на МРО).

При схемата за РОП финансирането на системите за разделно събиране и рециклиране и оползотворяване на МРО се осъществява от фирмите – задължените лица в схемата, които пускат на пазара стоки, които след тяхната употреба се превръщат в МРО. В крайна сметка, това са част от производствените разходи на фирмите – задължени лица в схемата и представляват елемент от цената на съответния продукт.

Схемата за РОП се прилага от бизнеса за шестте вида МРО, като на територията на община Раднево се изпълнява - общината е сключила договори за сътрудничество с организации по оползотворяване на ИУМПС, ИУЕЕО и НУБА. В тази насока е необходимо общината да сключи договор с ООп на отпадъчни моторни масла и ИУГ.

Във връзка с въведените със ЗУО задължения на общините да рециклират минимум 50% от отпадъците от хартия и картон, пластмаса, метал и стъкло, генерирани в общината, община Раднево е в процес на сключване на договор с ООп за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината. Изпълнението на договора е изключително важно от гледна точка изпълнение на задълженията на общината за поетапно постигане на целите за минимум 50% разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци до 2020г., произтичащи от ЗУО.

Необходимо е също така при сключването на договор с ООп на отпадъци от опаковки да се уредят:

- Техническите изисквания към системата за разделно събиране, в т.ч. точките за събиране на отпадъците, вида на контейнерите за разделно събиране, площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;
- Изпълнение на програми за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, които включват прогнозни количествени цели, които отразяват дейността на ООп и с това допринасят за изпълнението на целите на общината за рециклиране на отпадъците, произтичащи от ЗУО; Условията и реда за отчитане на тяхното изпълнение до общината;
- Изисквания за информационни кампании и работа с обществеността;
- Ангажимент на общината е да определи и посочи местата за контейнерите за разделно събиране и поетапно да изгради „джобове“ за поставянето им, както и да приложи подходящи мерки спрямо лицата, които не изхвърлят разделно отпадъците, както и спрямо лицата, които извършват изземване на отпадъци с пазарна стойност от контейнерите. Да води отчетност, контрол и санкции;

Община Раднево няма да дължи възнаграждение на организацията по оползотворяване с която ще сключи договор за отпадъци от опаковки за разделното им събиране, рециклиране и оползотворяване, като системата ще се финансира от ООп, включително транспортирането на неретикулируемите отпадъци за обезвреждането им до депо.

Необходимо е в „Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“, да бъдат регламентирани изискванията към лицата, извършващи търговска дейност в търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, заведения за обществено хранене, както следва:

- Да събират разделно отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло;
- Да предават разделно събраните отпадъци на: организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки; или на лица притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл.35 от ЗУО;
- Да създават системи за организиране разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло на територията на съответния обект;

Също така е необходимо общината да предостави гъвкавост и избор на задължените лица между няколко възможни варианта за изхвърляне или предаване на разделно събраните отпадъци:

- В съдовете за разделно събиране на отпадъци на територията на общината, поставени на улиците, когато количеството на отпадъците, генерирано от домакинствата, не възпрепятства функционирането на общинската система за разделно събиране на отпадъците;
- Индивидуални съдове за разделно събиране, предоставени безвъзмездно от организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки, които се обслужват без заплащане по предварителен график;
- Площадки за предаване на разделно събрани отпадъци (както популярно са известни площадките за вторични суровини);

Лицата са длъжни да съхраняват на територията на обекта документи (договори, кантарни бележки и др.), които удостоверяват предаването на разделно събраните отпадъци и да ги представят на контролните органи при поискване.

За постигане на по-значими резултати при сътрудничеството на общината с организацията по оползотворяване на разделно събраните битови отпадъци от опаковки - хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло е необходимо:

- По-широко и по-отговорно участие от страна на обществеността и бизнеса, които събират отпадъците си разделно, което ще доведе до по-големи количества и с по-добро качество за рециклиране на разделно събраните отпадъци от четирите потока. Това може да се постигне най-вече чрез постоянни информационни кампании и засилен контрол и налагане на глоби на лицата, които не спазват изискванията;
- Преодоляване на проблема с кражбите на най-качествените и с по-висока пазарна стойност отпадъци от контейнерите за разделно събиране (например поставяне на изискване към организациите по оползотворяване да поставят контейнерите за разделно събиране с големина на отвора, който ограничава кражбите). Допълнително решение на проблема е търговските обекти, административни, стопански сгради и др. подобни да се задължат чрез общинската наредба да предават разделно събраните си отпадъци пакетиран/събрани в чували директно на организация по оползотворяване, която да организира извозването им от обектите по предварително обявен график;
- Нормативно регламентиране в общинската наредба за управление на отпадъците, изискванията към пунктовете за вторични суровини, поставяне на изисквания за представяне на информация на общината за количествата събрани и предадени за рециклиране и друго оползотворяване отпадъци от

хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло. Възможен допълнителен подход за подобряване на сътрудничеството между общината и пунктовете за приемане на четирите отпадъчни потока е сключването на договори/доброволни споразумения, в които да се поставят ангажиментите на двете страни в усилията за разделно събиране на отпадъците и ограничаване на кражбите от контейнерите;

На територията на община Раднево се извършва разделно събиране на масово разпространени отпадъци, като Общината е сключила договори с организации по оползотворяване на МРО - ИУМПС, ИУЕЕО и НУБА. Общината не е сключила договор с организация по оползотворяване на отпадъчни моторни масла и ИУГ.

През 2016г. е въведен в експлоатация РЦУО-Ст. Загора с ЦР (за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението), където населението на община Раднево ще може да доставя всички видове отпадъци, които не могат да се депонират с битовите и не е осигурена определена система за събирането им.

Приетият през 2012г. ЗУО въведе допълнителни изисквания към крайните дистрибутори (магазините, в които продуктите се продават на крайните потребители) задължително да приемат излезли от употреба продукти от същия вид по време на цялата продължителност на работното време на магазините, без да се изисква заплащане от лицата, които изхвърлят разделно събраните МРО. Съгласно нормативната уредба гражданите и фирмите могат да предават ИУЕЕО и в магазините за продажба на такова оборудване, от същия вид, който закупуват от магазина. Необходимо е община Раднево да определи места за разполагане на съдовете за разделно събиране и площадки за временно съхраняване на ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи в населените места от общината. При събрано количество отпадъци от ИУЕЕО, общината уведомява ООп, както и населението може на интернет-страницата на общината в раздел „Екология” – „полезна информация” да подаде заявка на посочените телефони или на електронната поща, за транспортиране на разделно събраните отпадъци. ООп извозва ИУЕЕО в удобно за гражданите време и е напълно безплатно.

Община Раднево е определила места за разполагане на елементите на системата за разделно събиране на НУБА (3 л. контейнери за негодни за употреба портативни батерии и 50 л. контейнери - за негодни за употреба портативни батерии и акумулатори) на територията на общината в следните населени места – гр. Раднево и селата Сърнево, Трояново, Знаменосец, Ковачево, Полски градец, Коларово, Боздуганово, Любеново и Трънково, както следва:

№	Места с поставени съдове за разделно събиране на НУБА в община Раднево	
	 50 л. контейнери - за негодни за употреба портативни батерии и акумулатори	 3 л. контейнер за негодни за употреба портативни батерии
1.	Гр. Раднево	Информационен център в сградата на общинска администрация
2.		Сграда на общинската администрация
3.		II ОУ „Св. П. Хилендарски“

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

4.		І ОУ „Св. Кл. Охридски“
5.		СОУ „Гео Милев“
6.		Професионална гимназия „Св. Ив. Рилски“
7.		МБАЛ „Д-р Димитър Чакмаков – Раднево“ ЕООД
8.		Дирекция „Социално подпомагане“
9.		Магазин за ел. материали, гр. Раднево, ул. „Г. Димитров“ №23, ап.5
10.		Павилион за ел. материали, общински пазар, гр. Раднево
11.		"Мини Марица - Изток" ЕАД, ул. "Георги Димитров" №13
12.		"Роберт Бош" ЕООД, ул. "Яне Сандански" №33, ЕТ "Лъки-М - Мария Бончева"
13.		"Роберт Бош" ЕООД, ул. "Васил Левски" №12, "Бианки" ООД
14.		"Петрол" АД, кв. 37 южно от града
15.		Бензиностанция "Гранит - М" ООД, околоръстен път
16.		ЕТ "Стефани-Стоянка Янакиева", ул. "Г. Димитров" №10А
17.		ЕТ "Стефан Йорданов-Монк", ул. "Младост" №4, хран. м-н
18.		ЕТ "Компас-Диана Иванова", ул. "Предела" №5
19.		ЕТ "Джонов-Пламя Танго", кв. "Гипсово"
20.		ЕТ "Ангор-ТХ-Ангел Горасте", ул. "Ст. Караджа" №2
21.		ЕТ "Стил-7", ул. "М. Стоянов" №4А
22.		ЕТ "Чалъков-ВД", кв. "Гипсово"
23.		ЕТ "Дева-В. Желязкова", ул "Средна гора" №4
24.		ЕТ "Атлас-Симеон Минчев", ул. "Яне Сандански" №22
25.		ЕТ "Автоселектрон", ул. "Крайречна" №8
26.		ЕТ "Тони-Ж. Миткова", ул. "Р. Костов" №6
27.		ЕТ "Борикс-М", ул. "Г. Димитров" №5
28.		"Коеви" ЕОД-2, ул. "Желю Дичев" №3
29.		"Здравец БГ" ООД, ул. "Тунджа" №2А4 14
30.		ЕТ "Боги-Д. Станева", ул. "Младост" №3
31.		ЕТ "Лека-Георги Налбантов", ул. "Г. Димитров" №29А-4
32.		ЕТ "Роза-Иван Иванов", ул. "Заводска", парц 4-156
33.		ЕТ "Пенка Славова", ул. "Тунджа" №2
34.		СД АВТОПРОБЛЕМ-ТОМОВ И СТ. ЗАГ. СИ, ул. "Л. Каравелов" №84
35.		ЕТ "Атлас", ул. "Сандански" №22
36.		ЕТ "Петър Петров", ул. "Еделвайс" №2
37.		ЕТ "Митко Митев", ул. "Г. Димитров №23
38.	Село Сърнево	Сградата на кметство Сърнево
39.	Село Трояново	Сградата на кметство Трояново
40.	Село Знаменосец	Сградата на кметство Знаменосец
41.	Село Ковачево	Сградата на кметство Ковачево
42.	Село Полски градец	Сградата на кметство Полски градец
43.	Село Коларово	Сградата на кметство Коларово
44.	Село Боздуганово	Сградата на кметство Боздуганово
45.	Село Любеново	Сградата на кметство Любеново
46.	Село Трънково	Сградата на кметство Трънково

Съгласно нормативната уредба всеки търговски обект, в който се продават батерии, е длъжен да приема обратно НУБА и да ги предават на оторизирани, съгласно ЗУО фирми.

 Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират утайки от ПСОВ, в резултат на отвеждането и пречистването на битови отпадъчни води

Схемата се прилага за отпадъците – утайки от ПСОВ, генерирани в резултат от отвеждането и пречистването на битови отпадъчни води от домакинствата и от други източници – юридически лица.

Същност на схемата

При тази схема лицата, които ползват услугите по отвеждане и пречистване на отпадъчните води, в т.ч. и третиране на утайките от ПСОВ, в съответствие с принципа „Замърсителят плаща“ заплащат пълните разходи за тези услуги. Задължените в схемата лица заплащат услугите чрез такса за отвеждане и пречистване на отпадъчните им води, в т.ч. и за третиране на утайките, която се изчислява на основата на количеството доведени и отведени отпадъчни води и разходите за дейността. Таксите се определят от оператора на ВиК системите на територията на общината и се регулират утвърждават от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, в съответствие с разпоредби и методики, утвърден чрез нормативна уредба на национално ниво.

Форми на възлагане на услугите

ВиК услугите, в т.ч. пречистване на отпадъчните води и третиране на утайките, се осъществяват от оператор, на който чрез концесия е предоставено от общината да извършва тези услуги.

В община Раднево има ПСОВ, обслужваща гр. Раднево, но съоръжението е остаряло и неефективно. По проект №DIR-51011116-50-134 „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ и изграждане и разширение на ВиК мрежата на гр. Раднево“, финансиран по ДБФП №DIR-51011116-C052 и ДБФП №BG16M1OP002-1.005-0002-C01/05.07.2016г. по проект „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ, гр. Раднево“ – II фаза, процедура BG16M1OP002-1.005 „Втора фаза на проекти за изграждане на ВиК инфраструктура, чието изпълнение е стартирало по ОПОС 2007-2013г.“ по приоритетна ос 1 „Води“ на ОП „Околна среда 2014-2020г.“ се изгражда нова ПСОВ, която ще обслужва гр. Раднево и кв. „Гипсово“.

Всяка бъдеща пречиствателна станция за отпадъчни води изготвя подходящ план за управление на утайки. Утайките от канализационни води и обезвреждането им ще се управляват съгласно този специфичен „План за управление на утайките“ за пречиствателната станция и разходите за това ще са включени в тарифата за канализация.

Предвид факта, че в новоизградената ПСОВ – гр. Раднево, излишните утайки се третират чрез аеробна стабилизация, уплътняване и обезводняване с шнекова филтър-преса и в случай на незначително съдържание на замърсители, утайките може да се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци – гр. Стара Загора. За тях пречиствателната станция трябва да плаща съответната такса на входа на депото.

4. Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците

Икономическите инструменти в сектора на управлението на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъците, вместо да ги депонират. Въвеждането на такива механизми в различните европейски страни е довело до намаляване на депонираните количества отпадъци и до преминаване към по-високите нива в йерархията на управлението на отпадъците. Най-общо икономическите инструменти могат да бъдат обединени в няколко групи:

- *Такси за депониране и третиране* - тази група инструменти включва разнообразни такси за депониране на отпадъци на депа, такси за изгаряне на отпадъци в инсинератори, както и различни по вид забрани за депониране и изгаряне на отпадъци.

- *Схеми „Плащане при изхвърляне”* (*“Pay-as-you-throw” schemes – PAYT*) - това са инструменти, при които населението и бизнеса заплащат за събирането, извозването и третирането на генерираните от тях отпадъци. Тези схеми са пряко свързани с количеството на генерираните от съответните лица отпадъци, като те съответно заплащат на кг/чувал/контейнер и т.н.
- *Схеми за отговорност на производителя и вносителя* - това са схеми, при които производителите и вносителите на дадени продукти, чиято употреба създава масово разпространени отпадъци, се задължават за финансиране и организиране на дейностите по оползотворяване на тези отпадъци.
- *Екологични данъци и такси върху продукти* – въвеждат се с цел да се *ограничи*, намали или дори премахне употребата на определени продукти, които са вредни за околната среда.
- *Банкови гаранции и застраховки за осъществяване на определени дейности* – въвеждат се с цел покриване на риска от извършване на определени дейности, които не съответстват на екологичното законодателство, например за трансграничен превоз на отпадъци.
- *Подпомагане на публични проекти в областта на управление на отпадъците с частично или напълно безвъзмездно финансиране* – чрез подкрепа от еврофондовете и от националния бюджет.

На базата на разгледаните по-горе схеми и форми за управление на отпадъците в община Раднево, анализирани са следните икономически инструменти, свързани с бюджета на общината:

- Такса „битови отпадъци“ (в т.ч. постъпления от таксата и разходи на общината за управление на отпадъците);
- Обезпечения за покриване на последващи разходи за затваряне на депото и отчисления за депониране на отпадъци (т.нар. отчисления по чл.60 и чл.64 от ЗУО);
- Публични проекти в областта на управление на отпадъците;

 Такса битови отпадъци (в т.ч. постъпления от таксата и разходи на общината за управление на отпадъците)

Съгласно *„Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Раднево“*, таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битови отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за:

- Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други;
- Събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, включително отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО;
- Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места предназначени за обществено ползване;

В община Раднево определянето на такса „битови отпадъци“ е според количеството на битовите отпадъци, а когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя на ползвател или пропорционално върху основа, определена от Общински съвет. Таксата „битови отпадъци“ на нежилни имоти на предприятия се определя:

- Според количеството на битовите отпадъци съобразно вида и броя на съдовете за съхраняването им и честотата на сметоизвозване;
- Пропорционално (в промил) на база отчетната стойност на недвижимите нежилни имоти на предприятия;

За жилищни и вилни имоти на граждани, както и за жилищни имоти, собственост на физически лица и предприятия, за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване, размерът на таксата се определя пропорционално (в промил) върху данъчната оценка на имота.

Таксата „битови отпадъци“ за жилищни имоти на предприятия и жилищни и нежилни имоти на граждани се определя:

- Според количеството на битовите отпадъци;
- Пропорционално в промил върху данъчната оценка, съгласно Приложение №2 от ЗМДТ (когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци);

Таксата „битови отпадъци“ за нежилни имоти на граждани се определя върху данъчната оценка на имота.

През 2016г. размерът на таксата за битови отпадъци е непроменен спрямо 2015г., като начисляването и заплащането на такса „битови отпадъци“ е съгласно Решение №50, Протокол №4/21.12.2015г. на ОбС – Раднево, както следва:

За жилищните имоти на граждани, за жилищните имоти на предприятия и организациите на бюджетна издръжка, се определя пропорционално върху данъчната оценка на имота, а за ползватели и собственици на нежилни имоти, регистрирани по Закона за ЮЛ с стопанска цел, които не осъществяват стопанска дейност - пропорционално върху отчетната стойност на имота, както следва:

- За град Раднево се определя **в размер на 1.2 на хиляда пропорционално върху данъчната оценка на имотите** по чл.20 от ЗМДТ, в т.ч. за:
 - Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и други – 0.00 на хиляда;
 - Събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им – 0.29 на хиляда;
 - Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО – 0.35 на хиляда;
 - Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване – 0.56 на хиляда;
- За селата Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал-Атанасово, Диня, Землен, Заменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево, Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково, се определя **в размер на 2.8 на хиляда**

пропорционално върху данъчната оценка на имотите по чл.20 от ЗМДТ, в т.ч. за:

- Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и други – 0.00 на хиляда;
- Събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им – 0.62 на хиляда;
- Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО – 1.70 на хиляда;
- Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване – 0.48 на хиляда;

За нежилищни имоти на граждани, предприятия и организации на бюджетна издръжка, за ползватели и собственици на нежилищни имоти, регистрирани по Закона за ЮЛ с нестопанска цел, осъществяващи стопанска дейност и други собственици и ползватели на такива имоти се определя **в размер на 10 на хиляда върху отчетната им стойност**, в т.ч.:

- За град Раднево разпределени, както следва:
 - Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и други – 0.00 на хиляда;
 - Събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им – 2.41 на хиляда;
 - Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО – 2.93 на хиляда;
 - Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване – 4.66 на хиляда;
- За селата са разпределени, както следва:
 - Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и други – 0.00 на хиляда;
 - Събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им – 2.21 на хиляда;
 - Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО – 6.07 на хиляда;
 - Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване – 1.72 на хиляда;

За данъчно задължените лица подали декларация за определяне на такса за битови отпадъци според количеството, заплащат:

- За град Раднево:
 - 821.00 лв. за 1 бр. контейнер;
 - 114.00 лв. за 1 бр. кофа;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

- За селата:
 - 662.00 лв. за 1 бр. контейнер;
 - 135.00 лв. за 1 бр. кофа;

За имоти, намиращи се извън районите, в които общината е организирана събиране и извозване на битови отпадъци се събира такса за ползване на депо за битови отпадъци и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване.

В община Раднево за 2016г. ставките на такса „битови отпадъци“ за гр. Раднево за жилищните имоти на граждани, за жилищните имоти на предприятията са по-ниски от тези при по-големи общини в регион Стара Загора – напр. за община Чирпан, където за жилищни и нежилищни имоти на граждани, застроени урегулирани поземлени имоти, както и за жилищни имоти на предприятия в гр. Чирпан - 2,43‰, а за притежаваните сгради, урегулирани поземлени имоти, собственост на предприятия, физически лица и юридически лица за гр. Чирпан - 4,33‰, видно от таблицата по-долу.

ТАКСА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В ‰					
За жилищните и нежилищни имоти на граждани, застроените урегулирани поземлени имоти, както и за жилищните имоти на предприятия, организациите на бюджетна издръжка и други собственици на такива имоти, пропорционално върху данъчната оценка на имотите в ‰	2015 г. ‰	2016 г. ‰	За притежаваните сгради, урегулирани поземлени имоти, собственост на предприятия, физически и юридически лица осъществяващи стопанска дейност, организации на бюджетна издръжка и други собственици на такива имоти, пропорционално върху по-високата между отчетната им стойност и данъчната оценка в ‰	2015 г. ‰	2016 г. ‰
гр.Чирпан	1,92	2,43	гр.Чирпан	8,51	4,33
Винарово	3,97	2,55	Винарово	7,08	19,24
Гита	3,10	2,06	Гита	4,60	12,34
Димитриево	4,95	4,30	Димитриево	8,92	23,07
Държава	3,17	1,70	Държава	3,34	34,37
Зетево	3,96	2,56	Зетево	5,67	10,59
Златна ливада	4,29	2,80	Златна ливада	4,41	17,03
Изворово	4,27	2,52	Изворово	7,73	32,73
Малко тръново	4,20	4,00	Малко тръново	10,22	16,79
Могилово	5,91	3,72	Могилово	0,59	0,93
Осларка	4,19	2,30	Осларка	5,92	63,01
Рупките	4,00	5,27	Рупките	7,12	3,99
Свобода	1,98	1,34	Свобода	0,91	1,68
Спасово	3,87	2,41	Спасово	7,10	14,84
Средно градище	4,59	3,49	Средно градище	6,58	11,96
Стоян Заимово	6,09	3,16	Стоян Заимово	5,03	76,61
Целина	5,02	3,16	Целина	11,75	47,05
Ценово	4,01	2,44	Ценово	2,91	10,85
Яздач	4,00	3,53	Яздач	10,23	4,17

В Община Раднево за 2016г. приетият бюджет на Общински съвет – Раднево е:

По приходите в размер на 19 551 131 лв., в т.ч.:

Приходи за делегирани от държавата дейности - 6 598 444 лв., в т.ч.:

- Обща субсидия за делегирани от държавата дейности - 5 848 840 лв.;
- Целева субсидия за капиталови разходи за финансиране на делегирани от държавата дейности - 20 507 лв.;
- Преходен остатък от 2015г. - 729 097 лв.;

Приходи за местни дейности - 12 952 687 лв., в т.ч.:

- Данъчни приходи - 1 483 200 лв.;
- Неданъчни приходи - 9 947 362 лв.;
- Трансфери за местни дейности - 1 001 500 лв., в т.ч.:
- Обща изравнителна субсидия - 904 900 лв.;
- Трансфер за зимно поддържане и снегочистване - 96 600 лв.;

- Целева субсидия за капиталови разходи в местни дейности - 537 893 лв.;
- Предоставени трансфери - 0,00 лв.;
- Трансфери между бюджети и сметки за средства от ЕС - 0.00лв.;
- Временни безлихвени заеми - 4 082 809 лв.;
- Финансиране - /-/ 4 100 077 лв.;
- Преходен остатък от 2015г. - 2 868 472 лв.;

По разходите в размер на 19 551 131 лв., разпределени по функции, дейности и параграфи:

- За делегирани от държавата дейности - 6 598 444 лв.;
- За местни дейности - 11 003 642 лв., в т.ч. резерв за непредвидени и/или неотложни разходи - 1 900 000 лв.;
- За дофинансиране на делегирани от държавата дейности със средства от собствени приходи в размер на 1 949 045 лв.;

Съгласно приетият бюджет за 2016г. в община Раднево, приходите за местни дейности са в размер на 12 952 687 лв., вкл. данъчни приходи в размер на 1 483 200 лв. По данни на общината „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в гр. Раднево за 2016г.“ (Приложение №1, съгласно Решение №48, Протокол №4/21.12.2015г. на ОбС - Раднево) и „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в следните населени места - Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал-Атанасово, Диня, Землен, Знаменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево, Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково за 2016г.“ (Приложение №2, съгласно Решение №49, Протокол №4/21.12.2015г. на ОбС - Раднево), очакваните приходи от такса „битови отпадъци“ за 2016г. са в размер на 1 341 339 лв., т.е приходите от такса „битови отпадъци“ са 90,4% от данъчните приходи и 10,4% от приходите за местни дейности в общината.

В община Раднево, съгласно „Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Раднево“ се събират следните местни такси:

- За битови отпадъци;
- За ползване на пазари, тържища, панаири, тротоари, площи, улични платна и терени с друго предназначение;
- За ползване на детски ясли, детски кухни, детски градини, домове за социални грижи, лагери, общежития и други социални услуги;
- За технически услуги;
- За административни услуги;
- За гробни места;
- За притежаване на куче;
- Други местни такси определени със закон;

Съгласно данни от общината за общи приходи от данъци и такси и извършени разходи за битови отпадъци през периода 2013-2015г. по „Отчет за битовите и строителните отпадъци през периода 2013-2015г.“, приходите в община Раднево от събраната такса „битови отпадъци“ по години са както следва:

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Година	Приходи /лв.
2013г.	1 650 000 лв.
2014г.	1 875 000 лв.
2015г.	1 569 000 лв.

В община Раднево за 2015г. приходите от такса „битови отпадъци“ са в размер на 1 569 000 лв.

Приходи от такса битови отпадъци (лв./жител)

	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.
Средно - България	44,31	52,01	57,84	62,36	67,99	63,55
Средни общини (10-50 хил. жители)	26,90	32,55	35,79	38,81	44,73	44,88

Източник: НСОРБ, МФ, НСИ

Съгласно данни на ГРАО, населението по постоянен адрес на община Раднево за 2013г. е 20 893 души, а съгласно данни от общината за общи приходи от данъци и такси и извършени разходи за битови отпадъци по „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2013г.“, отчетените приходи от такса „битови отпадъци“ са в размер на 1 650 000 лв., т.е приходите от такса „битови отпадъци“ са 78,97 лв./жител. За 2013г. община Раднево е реализирала много по-високи постъпления от такса „битови отпадъци“ спрямо средното за страната и спрямо постъпленията за средни общини в страната (с население 10-50 хил. жители) за 2012г.

Приходи от такса битови отпадъци на тон генерирани битови отпадъци (лв./тон)

	2009г.	2010г.	2011г.
Средно - България	125,88	155,47	185,50
Средни общини (10-50 хил. жители)	70,22	88,72	111,00

Източник: НСОРБ, МФ, НСИ

Съгласно данни на община Раднево „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2013г.“ в общината са генерирани 7 610,8 тона смесени битови отпадъци, а съгласно данни от общината за общи приходи от данъци и такси и извършени разходи за битови отпадъци по „Отчет за битовите и строителните отпадъци през 2013г.“, отчетените приходи от такса „битови отпадъци“ са в размер на 1 650 000 лв., при което приходите от такса „битови отпадъци“ на тон генерирани битови отпадъци са съответно 216,8 лв./тон. За 2013г. община Раднево е реализирала много по-високи постъпления от такса „битови отпадъци“ спрямо средното за страната и спрямо постъпленията за средни общини в страната (с население 10-50 хил. жители) за 2011г. (Община Раднево не е предоставила данни за отчетените приходи от такса „битови отпадъци“ за 2011г., поради което е направено заключение за приходите от такса „битови отпадъци“ на тон генерирани битови отпадъци за 2013г. и данните са съпоставени със същите данни в страната и за средните общини (10-50 хил. жители), но за 2011г.).

В община Раднево такса „битови отпадъци“ се определя в годишен размер с решение на ОбС въз основа на одобрена План-сметка в съответствие с чл.66, ал.1 от ЗМДТ. Определен е размера на таксата за всяка услуга поотделно – осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други; събиране на

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им; проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, включително отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО; почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места предназначени за обществено ползване. Размерът на таксата за битови отпадъци е определена на база на планираните с План-сметката разходи, отнесени към отчетните стойности и коригираните приблизителни данъчни оценки на имотите.

Структура на приходите от такса битови отпадъци по групи задължени лица

	2009г.		2010г.		2011г.		2012г.	
	Дома- кинства	Юрид. лица	Дома- кинства	Юрид. лица	Дома- кинства	Юрид. лица	Дома- кинства	Юрид. лица
Средни общини (10-50 хил. жители)	40,2%	59,8%	39,0%	61,0%	35,6%	64,4%	39,1%	60,9%
Средно - България	44,7%	55,3%	43,8%	56,2%	42,9%	57,1%	43,1%	56,9%

Източник: НПУО 2014-2020г.

В следващата таблица са представени данни за планираните и отчетени приходи от такса „битови отпадъци“ в община Раднево през 2014-2015г., съгласно данни от община Раднево:

- „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в гр. Раднево за 2014г.“ (Приложение №1, съгласно Решение №582, Протокол №34/19.12.2013г. на ОбС - Раднево);
- „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в следните населени места - Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал-Атанасово, Диня, Землен, Знаменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево, Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково за 2014г.“ (Приложение №2, съгласно Решение №583, Протокол №34/19.12.2013г. на ОбС - Раднево),
- „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в гр. Раднево за 2015г.“ (Приложение №1, съгласно Решение №883, Протокол №51/18.12.2014г. на ОбС - Раднево);
- „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в следните населени места - Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал-Атанасово, Диня, Землен, Знаменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево, Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково за 2015г.“ (Приложение №2, съгласно Решение №884, Протокол №51/18.12.2014г. на ОбС - Раднево);

Приходи (лв.)	2014	2015
Планирани приходи от такса “Битови отпадъци”	1 550 660,00	1 443 348,00
Отчетени приходи от такса “Битови отпадъци”	1 875 000,00	1 569 000,00
<i>Домакинства</i>	1 520 000,00	346 000,00
<i>Юридически лица</i>	355 000,00	1 223 000,00
Изпълнение в %	121%	109%

В община Раднево отчетените приходи от такса „битови отпадъци“ са по-високи от планираните, т.е наблюдава се преизпълнение по приходната част от такса „битови

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

отпадъци” и общината има устойчиви приходи от такса „битови отпадъци” (налице е висока събираемост от 121% през 2014г. и 109% през 2015г.).

За 2014г. дължимите приходи от такса “битови отпадъци” са 1 550 660 лв., а отчетените приходи от такса “битови отпадъци” в община Раднево са 1 875 000 лв., в т.ч. от домакинства – 1 520 000 лв. и от юридически лица – 355 000 лв. За 2014г. дялът на средствата платени от бизнеса е 81% и е по-висок спрямо средните за страната и спрямо тези за средните общини (10-50 хил. жители) за 2012г, докато дела на средствата платени от домакинствата е 19% и е по-нисък спрямо средните за страната и спрямо тези за средните общини (10-50 хил. жители) за 2012г. (Община Раднево не е предоставила данни за приходите от такса „битови отпадъци“ и за разпределението им по групи задължени лица за 2011-2012г., поради което е направено заключение за отчетените приходи от такса “битови отпадъци” в общината от домакинствата и от юридическите лица за 2014г. и са съпоставени със същите данни в страната и за средните общини (10-50 хил. жители), но за 2012г.).

Разходи за управление на отпадъците на 1 жител и на 1 тон генерирани отпадъци

	2010г.	2011г.	2012г.
<i>Разходи за управление на отпадъците на 1 ж. (лв.)</i>			
Средно - България	47,85	51,78	52,59
<i>Разходи за управление на отпадъците на 1 тон генерирани отпадъци (лв.)</i>			
Средно - България	120,90	145,82	n/a

Източник: НСИ

За 2013г. община Раднево е отчела 1 016 000 лв. за управление на отпадъците. Съгласно данни на ГРАО, населението по постоянен адрес на община Раднево за 2013г. е 20 893 души, като по данни на общината през 2013г. са генерирани 7 610,8 тона смесени битови отпадъци. За 2013г. разходите за управление на отпадъците са 48,6 лв./ж. и 133,5 лв./тон, които са по-ниски от средните за страната за 2012г. (Община Раднево не е предоставила информация, относно отчетените разходи за управление на отпадъците за 2012г., поради което е направено заключение за *разходите за управление на отпадъците на 1 жител и на 1 тон генерирани отпадъци* за 2013г. и са съпоставени със същите данни в страната, но за 2012г.).

Структурата на разходите за дейностите по управление на отпадъците е представена в следващата таблица, съгласно данни от община Раднево:

- „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в гр. Раднево за 2014г.“ (Приложение №1, съгласно Решение №582, Протокол №34/19.12.2013г. на ОбС - Раднево);
- „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в следните населени места - Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал-Атанасово, Диня, Землен, Знаменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево, Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково за 2014г.“ (Приложение №2, съгласно Решение №583, Протокол №34/19.12.2013г. на ОбС - Раднево),
- „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в гр. Раднево за 2015г.“ (Приложение №1, съгласно Решение №883, Протокол №51/18.12.2014г. на ОбС - Раднево);
- „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в следните населени места - Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал-Атанасово, Диня, Землен, Знаменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево,

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково за 2015г.“ (Приложение №2, съгласно Решение №884, Протокол №51/18.12.2014г. на ОбС - Раднево);

- „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в гр. Раднево за 2016г.“ (Приложение №1, съгласно Решение №48, Протокол №4/21.12.2015г. на ОбС - Раднево);
- „План-сметка за необходимите средства и тяхното разходване за дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане териториите за обществено ползване в следните населени места - Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал-Атанасово, Диня, Землен, Знаменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево, Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково за 2016г.“ (Приложение №2, съгласно Решение №49, Протокол №4/21.12.2015г. на ОбС - Раднево);

Разходи за управление на отпадъците в община Раднево за 2014-2015г.

Година	2014	2015	Общо (лв.)	%
Общо разходи по управление на отпадъците /лв./ в т. ч.	2 541 660	2 868 209	5 409 869	100%
За сметосъбиране и транспортиране	478 417	622 870	1 101 287	20%
За проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО	1 419 882	1 536 905	2 956 787	55%
За почистване на улици, паркове и пр.	613 361	698 434	1 311 795	24%
За закупуване на сметосъбираща техника и съдове за отпадъците	30 000	10 000	40 000	1%

Горната таблица показва, че общо за 2014-2015г. в община Раднево, около 1% от експлоатационните разходи се ползват за закупуване на съдове и сметоизвозваща техника, 20% за транспортиране на отпадъците, 55% за депониране (вкл. отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО) и 24% за почистване на местата за обществено ползване (улици, улични платна, площади, алеи, паркове и др. територии от населените места в общината).

За 2016г. община Раднево е предвидила 2 472 148 лв. за управление на отпадъците, като не са предвидени разходи за закупуване на съдове и сметоизвозваща техника. Разпределението на разходите за управление на отпадъците за 2016г. е представено в таблицата по-долу.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Разходи за управление на отпадъците в община Раднево за 2016г.

Година	2016г.	%
Общо разходи по управление на отпадъците /лв./ в т. ч.	2 472 148	100%
За сметосъбиране и транспортиране	569 999	23%
За проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО	1 131 221	45,8%
За почистване на улици, паркове и пр.	770 928	31,2%
За закупуване на сметосъбираща техника и съдове за отпадъците	0	0%

Покритие на разходите за управление на отпадъците с приходи от такса битови отпадъци

	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.
Средно – България	1,17	1,29	1,27	1,17
Средни общини (10-50 хил. жители)	0,98	1,08	1,17	1,02

Източник: НСОРБ

Покритие на разходите за управление на отпадъците с приходи от такса битови отпадъци в община Раднево

Приходи (лв.)	2014г.	2015г.
Отчетени приходи от такса “Битови отпадъци” (лв.)	1 875 000,00	1 569 000,00
Планирани разходи по управление на отпадъците (лв.)	2 541 660,00	2 868 209,00
Покритие на разходите за управление на отпадъците с приходи от такса битови отпадъци	0,74	0,55

За 2014г. покритието на разходите за управление на отпадъците с приходите от такса „битови отпадъци“ в община Раднево е по-ниско от средното за страната и от това при средните общини с население 10-50 хил. жители за 2012г. (Община Раднево не е предоставила информация, относно отчетени приходи от такса “битови отпадъци” и планирани разходи по управление на отпадъците за 2012г., поради което е направено заключение за покритие на разходите за управление на отпадъците с приходите от такса „битови отпадъци“ за 2014г. и данните са съпоставени със същите данни в страната и средни общини (10-50 хил. жители), но за 2012г.). Данните показват, че община Раднево изразходва повече средства през 2014-2015г. за управление на отпадъците отколкото събира такива от такса „битови отпадъци“. Използваните за изчисляване на показателя приходи от такса „битови отпадъци“ не съдържат размера на отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО.

 Обезпечения за покриване на последващи разходи за затваряне на депото и отчисления за депониране на отпадъци (т.нар. отчисления по чл. 60 и чл.64 от ЗУО)

Този финансов инструмент се прилага в страната от 1 януари 2011г. съгласно действащия по това време Закон за управление на отпадъците. Новият Закон за

управление на отпадъците (обн., ДВ, бр.53/13.07.2012г., в сила от 13.07.2012г.), с разпоредбите на чл.60 и чл.64., отново въведе този финансов инструмент.

Обезпечения по чл.60 от ЗУО - правят за всеки тон депониран отпадък. Целта на обезпеченията е в периода на експлоатация на съответното депо да се акумулира финансов ресурс, който собственикът на депото да използва за неговото закриване и рекултивация, след изчерпване на капацитета му. Обезпеченията могат да бъдат под формата на:

- Месечни отчисления в банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото, или
- Месечни отчисления със специално предназначение, блокирани за периода до приключване и приемане на мерките по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, с изключение на случаите, когато е разрешено тяхното ползване от директора на РИОСВ, или
- Банкова гаранция в полза на съответната РИОСВ на територията, на която се намира депото.

Обезпеченията се определяха първоначално в съответствие с *„Наредба №14 от 15.11.2010г. за реда и начина за изчисляване на размера на отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци“*, одобрена от министъра на финансите и министъра на околната среда и водите, а впоследствие – в съответствие с *„Наредба №7 от 19 декември 2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изискван при депониране на отпадъци“*.

Размерът на обезпеченията за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото в левове на тон отпадък се определя от собственика на депото (общината) въз основа на инвестиционния проект и/или проекта за рекултивация по формули, представени в приложението към Наредбата.

В случай, че събраните средства в сметката в РИОСВ на общината са недостатъчни за приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, общината осигурява остатъка от средствата. Когато след приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото останат средства на общината в сметката в РИОСВ, същите подлежат на възстановяване на общината за извършване на дейности по управление на отпадъците.

Отчисления по чл.60 от ЗУО в РИОСВ – гр. Стара Загора на община Раднево за 2014г. са 63 278,27 лв., за 2015г. - 35 203,17 лв.

Отчисления по чл.64 от ЗУО (екотакса за депониране) – правят се за всеки тон депонирани отпадъци с цел натрупване на средства както за изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци, осигуряващи изпълнение от общините на нормативните изисквания, така и за извършването на последващи експлоатационни разходи, свързани с изградените съоръжения и инсталации за рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци.

Целта на отчисленията като икономически инструмент е да стимулират общините да намалят количествата на депонираните отпадъци за сметка на рециклираните и оползотворени отпадъци и да се натрупат средства за изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъците.

Отчисленията се заплащат от общините, когато са собственици както на депо за битови, така и на депо за строителни отпадъци. Изискването важи за:

- Регионални и общински депа за неопасни отпадъци, отговарящи на изискванията на Наредбата за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за

оползотворяване и обезвреждане на отпадъци и притежаващи комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда, или разрешение, издадено по реда на чл. 37 ЗУО;

- Съществуващи общински депа за неопасни отпадъци, които функционират след 2009г., до въвеждане в експлоатация на съответното за общината регионално депо, определено в Националната програма за управление на отпадъците;
- Общински депа за инертни отпадъци, когато отпадъците са от строителство и разрушаване на сгради.

Отчисления по чл.64 от ЗУО в РИОСВ – гр. Стара Загора на община Раднево за 2014г. са 135 084,18 лв., за 2015г. - 175 062,56 лв.

Публични проекти в областта на управлението на отпадъците

Община Раднево е бенефициент по ДБФП DIR-5112122–C007/29.08.2012 по ОП „Околна среда 2007-2013г.” Приоритетна ос 2, Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ №BG161PO005/10/2.10/07/22 по проект “Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора”. През 2016г. е въведен в експлоатация РЦУО-Ст. Загора, който е елемент на Регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора (за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението).

5. Изводи

- На територията на община Раднево е създадена добра организация по отношение събирането на битови отпадъци, както и се събират разделно други видове отпадъци (МРО – ИУЕЕО, ИУМПС и НУБА) за които общината има ангажименти, произтичащи от националното законодателство;
- Принципът „замърсителят плаща” се прилага частично по отношение услугите, свързани с битовите отпадъци, тъй като общината, както и другите общини в страната, имат затруднения в определяне размера на таксата за домакинствата и другите задължени лица в схемата на основата на точното количество изхвърляни отпадъци от всяко домакинство;
- Принципът „Разширена отговорност на производителя” се прилага на територията на общината за МРО (ИУМПС, ИУЕЕО и НУБА), тъй като общината е сключила договори за сътрудничество с организации по оползотворяване на тези отпадъци;
- Общината трябва да има информация и да организира създаването на базаданни/регистър на обекти, които генерират хранителни отпадъци и предстои да бъдат включени в системите за разделното им събиране, в т.ч. социални заведения, болници, училища със столове за ученическо хранене, детски градини, ресторанти, пазари и др.;
- Не са нормативно регламентирани в общинската наредба за управление на отпадъците, изискванията към лицата, извършващи търговска дейност в търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, заведения за обществено хранене, да събират разделно и да предават разделно събраните отпадъци от опаковки (хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло) на ООп, както и изискванията към физическите и юридическите лица, относно биоотпадъците - „зелени“, хранителни и кухненски отпадъци;
- Не са нормативно регламентирани в общинската наредба за управление на отпадъците, изискванията към пунктовете за вторични суровини, както и да се поставят изисквания за представяне на информация на общината за

количествата събрани и предадени за рециклиране и друго оползотворяване отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;

- Услуги по разделно събиране, транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на ИУГ, отпадъчни моторни масла и опасни отпадъци, образувани от домакинствата не се извършват в община Раднево;
- В община Раднево определянето на такса „битови отпадъци“ е според количеството битов отпадък или пропорционално в промили на база данъчна оценка и отчетна стойност на имота. Следва се практиката, прилагана за жилищните и нежилищни имоти на гражданите и предприятията, като се определят промили за сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане на депо за ТБО и почистване на обществени територии;
- В община Раднево отчетените приходи от такса „битови отпадъци“ са по-високи от планираните, т.е. наблюдава се преизпълнение по приходната част от такса „битови отпадъци“ и общината има устойчиви приходи от такса „битови отпадъци“ (налице е висока събираемост от 121% през 2014г. и 109% през 2015г.);
- Община Раднево изразходва повече средства през 2014-2015г. за управление на отпадъците отколкото събира такива от такса „битови отпадъци“;
- Община Раднево е бенефициент по ДБФП DIR-5112122-C007/29.08.2012 по ОП „Околна среда 2007-2013г.“ Приоритетна ос 2, Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ №BG161PO005/10/2.10/07/22 по проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора“. През 2016г. е въведен в експлоатация РЦУО-Ст. Загора, който е елемент на Регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора (за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението);

6. Препоръки за мерки и дейности за решаване на констатираните от анализа пропуски и несъответствия

- Необходимо е община Раднево да сключи договори с организации по оползотворяване на МРО - отпадъци от опаковки, ИУГ и отпадъчни моторни масла, които да осигурят събиране, транспорт и последващо рециклиране/обезвреждане на тези потоци отпадъци;
- Необходимо е община Раднево да организира предоставянето на услуга по разделно събиране и транспортиране на хранителни и кухненски биоотпадъци от търговски обекти, детски градини и други подобни, което е задължение на общините, за да намалят поетапно количеството депонирани биоразградими отпадъци и поетапно да се увеличат количествата рециклирани и оползотворени биоотпадъци;
- Необходимо е изискванията към лицата, извършващи търговска дейност в търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, заведения за обществено хранене, да събират разделно и да предават разделно събраните отпадъци от опаковки (хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло) на ООп, както и изискванията към физическите и юридическите лица, относно биоотпадъците - „зелени“, хранителни и кухненски отпадъци, да бъдат нормативно уредени в общинската наредба за управление на отпадъците;
- Необходимо е общината да насърчава и въведе домашното компостиране и да осигури съдове за разделно събиране на „зелени“ биоотпадъци или компостери;

- Необходимо е в общинските документи за местно управление да се регламентира местонахождението на местата, определени за предаване на разделно събраните „зелени“ отпадъци от домакинствата, обхванати от системата за разделно събиране на биоотпадъци – открита площадка за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход, изградена на територията на община Раднево и ЦР на РЦУО-Ст. Загора;
- Необходимо е общината да сключи договор с фирма, която да осигури транспорт, опаковка за безопасно транспортиране, последващо третиране и обезвреждане на разделно събраните опасни отпадъци от домакинствата, ако общината избере този подход (мобилен събирателен пункт, осигурен от изпълнителя на извършване на тази услуга с който общината има договор);
- Необходимо е общината да осигури съответните съдове за събиране на пепел и сгурия или в бъдеще при подновяване на договора за изпълнение на услугите по сметосъбиране и сметоизвозване да заложи изискване в районите, където населението главно ползва дърва и въглища за отопление да се поставят подходящи контейнери за разделно събиране на пепел и сгурия;
- Да се проведе широка информационна кампания за разделно събиране и изхвърляне на отпадъци от сгурия и пепел от домакинствата в районите, в които се използва дърва и въглища за отопление;
- Нормативно регламентиране в общинската наредба за управление на отпадъците, изисквания към пунктовете за вторични суровини, както и поставяне изискване за представяне на информация на общината за количествата събрани и предадени за рециклиране и друго оползотворяване отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
- Създаване на сътрудничеството между общината и пунктовете за приемане на отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло чрез сключване на договори/доброволни споразумения, в които да се поставят ангажименти на двете страни в усилията за разделно събиране на отпадъците и ограничаване кражбите от контейнерите;

7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Информационно обезпечаване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните документи:

- *„Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“* (приета с Решение на ОбС №688/24.04.2014г.);
- *„Правилник за организацията и дейността на Общинския съвет – Раднево, 2012г.“* (приет с Решение на ОбС №67/28.02.2008г., изм. и доп. с Решения №371/03.04.2009г., №65/16.02.2012г., №178/21.06.2012г., №255/27.09.2012г., №547/31.10.2013г. и №619/23.01.2014г. и Решение №33/07.03.2014г., постановено по адм. д. №538/2013г. по описа на Административен съд - Стара Загора);
- *Договори с организации по оползотворяване, сключени с община Раднево;*

2. Стратегически подход в информационно-разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците

В НПУО 2014-2020г. стратегическа цел №4 е *„Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците“*. Ето защо повишаване информираността и мотивацията на населението и на бизнес организациите е от критична важност за подобряване на резултатите при управлението на отпадъците в общината.

Населението на общината има отношение към политиката и съответната проблематика по отпадъците, като генератор на отпадъци и като субект на вредното им въздействие. Прилагането на този принцип на общинско ниво осигурява партньорство между държавните институции и местните власти от една страна и обществеността от друга при вземане и реализация на решения по проблемите на отпадъците. Участието на обществеността в проблемите дава възможност да се отчете общественото мнение и да се вземат под внимание предложенията по въпросите, свързани с правилното управление на отпадъците.

Вземането на правилни решения ще се постигне при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. В тази насока е необходимо да се поддържа непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото разбиране и съзнание, като:

- Редовното предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда и управлението на отпадъците на територията на общината;
- Привличането на населението, неправителствени организации и заинтересованата индустрия, в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците, включително за начина за определяне на *„такса битови отпадъци“* и отчитането на изразходваните средства;
- Повишаване на общественото съзнание и култура, което предопределя до голяма степен чистотата на населените места в общината, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;

- Провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия, организирани специално за целта, или включени като част от програмите за честване на празници на общината или конкретно населено място, като специално внимание следва да бъде отделено на работата с подрастващите;
- Получаване на обратна връзка за успеха на прилаганите мерки за управление на отпадъците;

С настоящата програма се предвижда разширяване обхвата на информационните дейности за обществеността и бизнеса, дейности, които традиционно не се изпълняват, като общинска инициатива поради недостатъчни средства в общинския бюджет или няма досегашна такава практика в общината.

3. Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността

От изключително значение за общото подобряване управлението на отпадъците в общината е подобряване информираността и участието на населението и бизнеса, чрез повишаване на общественото съзнание и култура. В общината не се прилага стратегически и интегриран подход за работа с обществеността и бизнеса по въпросите, свързани с образуване и управление на отпадъците. Информационни кампании в общината се провеждат ограничено, по-конкретен повод, а не на основата на комуникационна общинска стратегия за информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците. В общинския бюджет не са заложили средства за осъществяване на информационни кампании за информиране на обществеността и бизнеса по въпросите за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци като ресурси.

Информирането на обществеността и бизнеса за необходимостта и ползите от намаляване количеството на генерираните отпадъци и оползотворяване на отпадъците е от ключово значение за успеха и добрите резултати на системата за управление на отпадъците, съобразно йерархията за тяхното управление, а именно:

- Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране;
- Друго оползотворяване (напр. оползотворяване за получаване на енергия);
- Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.);

В тази насока община Раднево има вече поставени основи, относно провеждане на информационни кампании за повишаване на общественото съзнание, за осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците и разделното събиране на МРО.

В Община Раднево са проведени информационни кампании, които съобразно йерархията на управление на отпадъците са „Обезвреждане (депониране)“.

Община Раднево е участвала в кампания „Да изчистим България за един ден“ през 2014г., като безвъзмездно на общинската администрация са били предоставени чували и ръкавици, които са били раздадени и на граждани. Община Раднево е взела участие в кампания „Да изчистим България заедно“ през 2015г., като през дните на кампанията са почистени както града, така и селата, детските площадки и зоните за спорт и отдих. На 04.06.2016г. община Раднево е участвала и в кампанията с мотото „Чиста община – мисия възможна“, като са почистени паркове, алеи, детски площадки, междублокови пространства, дворове и прилежащи терени на улици и детски градини, офиси, банки и административни сгради.

4. Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците

Община Раднево разполага с необходимата законодателна уредба по управление на отпадъците на местно ниво, която е достъпна за обществеността чрез интернет-страницата на общината, като наредби, програми и правилници, които са приети от Общински съвет на община Раднево, както следва:

- *„Устройствен правилник на Общинска администрация Раднево“* (утвърден със Заповед №1315/15.07.2016г. на Кмета на община Раднево);
- *„Правилник за организацията и дейността на Общинския съвет – Раднево, 2012г.“* (приет с Решение на ОбС №67/28.02.2008г., изм. и доп. с Решения №371/03.04.2009г., №65/16.02.2012г., №178/21.06.2012г., №255/27.09.2012г., №547/31.10.2013г. и №619/23.01.2014г. и Решение №33/07.03.2014г., постановено по адм. д. №538/2013г. по описа на Административен съд - Стара Загора);
- *„Правилник за вътрешния трудов ред в общинска администрация – Раднево“, 2016г.* (утвърден със Заповед на Кмета №459/01.04.2016г.);
- *„Програма за опазване на околната среда на община Раднево, 2014-2020г.“* (приета с Решение на ОбС №774 по Протокол №44/31.07.2014г.);
- *„Актуализирана общинска програма за управление на дейностите по отпадъците, община Раднево за периода 2011-2020г.“, 2010г.* (приета с Решение на ОбС №891/22.02.2011г., Протокол №66/22.02.2011г.);
- *„Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“* (приета с Решение на ОбС №688/24.04.2014г.);
- *„Общински план за развитие на община Раднево, 2014-2020г.“* (приет с Решение на ОбС №772/31.07.2014г.);
- *„Наредба за определяне размера на местните данъци на територията на община Раднево“* (приета с Решение на ОбС №84 от Протокол №7/28.02.2008г., изм. и доп. с Решения на ОбС №602/29.01.2010г., №851 по Протокол №62/28.12.2010г., №868/31.01.2011г., №394/28.02.2013г. и №580/19.12.2013г.);
- *„Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Раднево“* (приета на основание чл.9 от ЗМДТ на заседание на ОбС – Раднево, проведено на 30.05.2013г., Протокол №25, с Решение №430/30.05.2013г., изм. и доп. с Решения на ОбС №454/27.06.2013г., №471/25.07.2013г., №520 и №521/19.09.2013г., №581/19.12.2013г., №698/24.04.2014г., №871/18.12.2014г. и Решение №150/13.10.2014г. на Старозагорския административен съд);
- *„Наредба за принудителното изпълнение на заповеди за поправяне, заздравяване и премахване на строежи или части от тях на територията на Община Раднево“* (приета с Решение на ОбС №428/30.05.2013г. и влязла в сила от 03.06.2013г.);
- *„Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Раднево“* (приета с Решение на ОбС №804/31.07.2014г. и влязла в сила от 01.09.2014г.);

Съгласно ЗУО, кмета на общината отговоря за организиране събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителните отпадъци от ремонтната дейност, образувани от домакинствата на територията на общината. Тези отпадъци понякога се изхвърлят от населението в контейнерите за смесени битови отпадъци и по този начин постъпват съвместно с тях и се депонират на старото общинско депо.

„А.С.А. България” с която общината е сключила договор за ТБО, е закупила и предоставя по заявка при извършване на строително-ремонтни дейности контейнери с вместимост 4 м³ (3 бр.), в които да се събират строителните отпадъци, след което същите се депонират или се оползотворяват, като се използват основно за запрястване на старото общинско депо, но общината няма информация за количествата оползотворени строителни отпадъци.

От 2005г. всички населени места в община Раднево са включени в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на генерираните битови отпадъци от домакинствата, като дейността се извършва от „А. С. А. България” ЕООД, през 2014г. договора е подновен и е влязъл в сила от 01.02.2015г. Фирмата извършва и дейностите по поддръжка на местата за обществено ползване, снегочистване и зимно поддържане. Организирано събраните твърди битови отпадъци от всички населени места на територията на общината се депонират на старото общинско депо (сметище), разположено в землището на гр. Раднево, което се експлоатира от „А.С.А. България” ЕООД.

Към настоящият момент на територията на общината не функционира организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. До м. март 2016г. в община Раднево (единствено в гр. Раднево) се е извършвало разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно сключен договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ” АД. Понастоящем общината е в процес на сключване на договор с ООп на отпадъци от опаковки.

Община Раднево е сключила договори с организации по оползотворяване за разделно събиране на МРО, като ИУЕЕО, НУБА и ИУМПС и на територията на общината има обособени места за предаване и разделното събиране на някои от тези потоци отпадъци.

Обществеността няма достъп до документи съдържащи информация за вид, количество на генерираните отпадъци в общината, организацията осъществяваща съответната комунална дейност по управление на отпадъците, поради което обществеността не е информирана в тази област. В тази насока е необходимо въвеждане на информационна система в общината с пълна база данни по управление на отпадъците, която да е достъпна за обществеността чрез интернет-страницата на общината, което на практика ще реши и много от проблемите, свързани с информационна обезпеченост при вземането на решения. В тази насока, ако общината в бъдеще сключи договори с организации извършващи дейностите по управление на отпадъците – отпадъци от опаковки, ИУГ, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, опасни отпадъци образувани от домакинствата, е необходимо въвеждането на следните база данни на интернет-страницата на общината:

- Организациите извършващи дейностите събиране и транспортиране на генерираните отпадъци от домакинства, разделно събраните отпадъци от опаковки, вкл. граници на обслужваните райони в общината – адрес и лице за контакт на фирмата;
- График и места за разделно събиране на ИУЕЕО;
- Организацията по оползотворяване на ИУЕЕО, с която общината е сключила договор;
- Ред и начин за прилагане на системата за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата;
- Списък на местата, където населението на общината може да предава ИУГ;
- Ред и начин на изхвърляне на строителните отпадъци, образувани в резултат на строително-ремонтни дейности в жилища, офиси, търговски обекти, административни сгради и др.;

- Ред и начин на изхвърляне на ЕГО от домакинства;
- Организацията по оползотворяване на НУБА, с която общината е сключила договор;
- Организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки, с която общината е сключила договори;
- Регистър на местата за смяна на отработени масла и нефтопродукти;
- Постъпили уведомления за инвестиционни предложения по управление на отпадъците, решения на директора на РИОСВ за преценка на необходимостта от извършване на ОВОС;

През 2016г. е въведен в експлоатация РЦУО-Ст. Загора (за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението), на който е разположено РД, инсталация за сепариране и закрито компостиране и ЦР за разделно събиране на отпадъци за рециклиране и опасни отпадъци от бита, т.е. ЦР е мястото където населението на община Раднево може да доставя всички видове отпадъци, които не могат да се депонират с битовите и не е осигурена определена система за събирането им в общината. ЦР е зоната за складиране в която са разположени различни контейнери на разделно събиране на различни видове отпадъци, които така събрани са суровини за различни клонове на леката промишленост.

На центърът за рециклиране ще се извършва прием на отпадъци от населението на общините Ст. Загора, Чирпан, Раднево, Опан и Братя Даскалови, които отговарят на неопасни битови отпадъци – ЕГО, градински (зелени) отпадъци, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, опасни отпадъци и пр. На ЦР са разположени контейнери за разделно събиране на рециклируеми, специфични и едрогабаритни отпадъци от домакинствата. След запълване на съответния контейнер, той се натоварва, разтоварва се на доставно място и се връща в центъра. На площадката на ЦР има 11 бр. места за големи контейнери, място на контейнери за специфични отпадъци и закрита зона за опасни отпадъци, както следва:

- Стоманени контейнери 10 m³ - общ брой 11 бр. (2 бр. на склад) за стъкло, метали, гуми, текстил, отломки, обемисти, дървесина, зелени отпадъци, пластмаси, автомобилни части, електрически части;
- Контейнер-мобилен екосклад 1 600 л - 1 бр., оборудван със:
 - стойки с торби за метални, стъклени, аерозолни опаковки х 1 бр.;
 - контейнер за флуоресцентни осв. тела 500 л;
 - контейнер за акумулатори 500 л;
 - контейнер за портативни батерии 20 л;
 - резервоар за отработени масла 600 л;
 - товаро-разтоварна количка на 2 колела с товароносимост 100 кг;
- Контейнери за отпадъци 120 л – 8 бр.;
- Стоманени контейнери за складиране на по-обемни отпадъци /суровини, обем 20 m³ - 13 бр.;

5. Изводи

- В община Раднево не се прилага стратегически и интегриран подход за работа с обществеността и бизнеса по въпросите, свързани с образуване и управление на отпадъците;
- Информационните кампании на общинско ниво се провеждат ограничено, а не на основата на комуникационна общинска стратегия за информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците;
- В бюджета на общината не са заложили средства за осъществяване на информационни кампании за информиране на обществеността и бизнеса по

въпросите за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци като ресурси;

- Към настоящият момент на територията на общината не функционира организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, както и не са провеждани досега информационни рекламни и образователни кампании за повишаване информираността и заинтересоваността на населението да участва в разделното събиране на отпадъци от опаковки, напр. чрез реклама по медиите, разпространение на информационни материали и кампании в учебни заведения и търговски обекти;
- Общината разполага с необходимата законодателна уредба по управление на отпадъците на местно ниво, която е достъпна за обществеността чрез интернет-страницата на общината, но няма обществен достъп до документи съдържащи информация за вид, количество на генерираните отпадъци в общината, организацията осъществяваща съответната комунална дейност по управление на отпадъците, както и др. необходима информация;

6. Препоръки за мерки и дейности за решаване на констатираните от анализа пропуски и несъответствия

- Необходимо е разработване и прилагане на комуникационна общинска стратегия за информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците;
- В бюджета на общината да бъдат заложени средства за осъществяване на информационни кампании за информиране на обществеността и бизнеса по въпросите за управление на отпадъците;
- Необходимо е община Раднево да сключи договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки, която ще извършва дейността по разделното им събиране в общината, както и ще провежда информационни кампании за повишаване информираността и заинтересоваността на населението да участва в разделното събиране на тези отпадъци;
- Въвеждане на информационна система в общината с пълна база данни по управление на отпадъците, която да е достъпна за обществеността чрез интернет-страницата на общината, относно:
 - Организациите извършващи дейностите събиране и транспортиране на генерираните отпадъци от домакинства, разделно събраните отпадъци от опаковки, вкл. граници на обслужваните райони в общината – адрес и лице за контакт на фирмата;
 - График и места за разделно събиране на ИУЕЕО;
 - Организацията по оползотворяване на ИУЕЕО, с която общината е сключила договор;
 - Ред и начин за прилагане на системата за разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата;
 - Списък на местата, където населението на общината може да предава ИУГ;
 - Ред и начин на изхвърляне на строителните отпадъци, образувани в резултат на строително-ремонтни дейности в жилища, офиси, търговски обекти, административни сгради и др.;
 - Ред и начин на изхвърляне на ЕГО от домакинства;
 - Организацията по оползотворяване на НУБА, с която общината е сключила договор;
 - Организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки, с която общината е сключила договори;

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

- Регистър на местата за смяна на отработени масла и нефтопродукти;
- Постъпили уведомления за инвестиционни предложения по управление на отпадъците, решения на директора на РИОСВ за преценка на необходимостта от извършване на ОВОС;

8. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ
--

За осъществяване ефективното управление на дейностите по отпадъците е необходимо постигане на определено ниво на информационно обезпечаване за всички служители на общинската администрация, така и за всички заинтересовани страни – общественост, бизнес, НПО и различни институции. За целта е важно ясното дефиниране на основните направления, по които да бъде набирана информация, чиято пълнота и изчерпателност е основата за осъществяване на ефективни анализи, идентифициране на пропуски и препоръки и взимане на решения от всички заинтересовани лица участващи в дейностите по управление на отпадъците. Ето защо от съществено значение е изграждането и поддържането на работеща информационна система в общината, чрез която ще се осъществява връзката между потребители и източници на информация.

1. Информационно обезпечаване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните документи:

- „Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Раднево“ (приета с Решение на ОбС №688/24.04.2014г.);
- „Устройствен правилник на Общинска администрация Раднево“ (утвърден със Заповед №1315/15.07.2016г. на Кмета на община Раднево);
- „Правилник за организацията и дейността на Общинския съвет – Раднево, 2012г.“ (приет с Решение на ОбС №67/28.02.2008г., изм. и доп. с Решения №371/03.04.2009г., №65/16.02.2012г., №178/21.06.2012г., №255/27.09.2012г., №547/31.10.2013г. и №619/23.01.2014г. и Решение №33/07.03.2014г., постановено по адм. д. №538/2013г. по описа на Административен съд - Стара Загора);
- ЗУО;

2. Нормативна уредба, регламентираща събиране и предоставяне на информация за отпадъците

Основните национални документи, регламентиращи събирането на информация за отпадъците са ЗУО и „Наредба №1 от 04 юни 2014г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри“ (обн. ДВ, бр.51 от 20.06.2014г.). С тази наредба се определя изграждането и поддържането на информационна система за отпадъци, в която общината трябва да предоставя информация за всички извършващи се дейности по управление на отпадъците.

За информационно обезпечаване управлението на отпадъците, задължение на общината е предоставянето на информация на НСИ и ИАОС ежегодно.

3. Организационна структура в община Раднево за събиране, обработване и предоставяне на информация за дейностите с отпадъци

В община Раднево няма вътрешноведомствена уредба за информационното обезпечаване в областта на управление на отпадъците. Идентифицирани са следните основни направления за информационно обезпечаване на дейностите по управление на отпадъците в общината, както следва:

- Предварително планиране;
- Последващо планиране;

- Договори и дейности по договорите;
- Събиране и транспортиране на отпадъци;
- Поддържане на чистотата на територията на общината;
- Третиране и обезвреждане на отпадъци;
- Разделно събиране на масово разпространени отпадъци;
- Организация и контрол по изпълнение на дейностите;
- Проучване, проектиране и изграждане на нови съоръжения и рекултивация на общинското депо;

Видно е, че управлението на отпадъците обхваща множество процеси и дейности, които се извършват от структурните звена в общинската администрация и от съответните фирми, извършващи дейности, свързани с управление на отпадъци.

Неналичието на вътрешноеведомствена уредба за информационното обезпечаване в областта на управление на отпадъците, води до определена неяснота за конкретното разпределение на задълженията в общинската администрация, относно кое структурно звено и кое отговорно лице отговарят за:

- Събиране, систематизиране и анализ на информация, свързана с дейности по отпадъци;
- Обработка и обобщаване на данните, свързани с изпълнение на договорите с фирми, извършващи дейности с отпадъци;
- Събиране и отчитане на данни от контролна и санкционна дейност;
- Изготвяне на информационни справки, доклади, становища и др., свързани с финансовото изпълнение на проектите;

Съществуват отделни разпоредби в общинската нормативна база, които регламентират това разпределение. Така напр. кметът на общината е отговорен за изпълнение на дейностите по управление на отпадъците, съгласно Раздел III на ЗУО. В „Устройствен правилник на Общинска администрация Раднево“, тези дейности са делегирани от него на кметовете на кметства и на кметските наместници на населените места в общината, на зам. кмет „Териториално и селищно устройство, общинска собственост и социални дейности“ и на служителите в специализираната администрация Дирекция „Териториално и селищно устройство“ – отговорно звено за дейностите по управление на отпадъците в общината, което събира и отчита информацията и извършва контролна дейност за констатиране на нарушения в тази област.

Директорът на дирекция „Териториално и селищно устройство“, отговаря за всичко свързано с управлението на отпадъците на територията на общината - събирането, обработката и отчитането на информацията, опазване на околната среда, кандидатстване по програми и проекти по Оперативни програми и фондове на ЕС, както и за извършване на контролни дейности за констатиране на нарушения в тази област. В изпълнение на тези дейности, директора на дирекцията се подпомага от служителите в дирекцията, които организират, координират и контролират изпълнението на дейностите по управление на отпадъците. За извършване на контролна дейност в общината, относно констатиране на нарушения в областта на управление на отпадъците, кмета на Общината е упълномощил служители от Дирекцията, в чийто функции са включени и задължения по прилагане на екологичната нормативна уредба.

В „Правилник за организацията и дейността на Общинския съвет – Раднево, 2012г.“ е определена дейността на постоянната общинска Комисия по „Селско стопанство, води, гори и опазване на околната среда“, която е постоянна оперативна структура към Общинския съвет на общината за координиране и подпомагане работата на Общинската администрация по управлението на отпадъците. Всички въпроси, касаещи управлението на отпадъците на територията на общината се внасят за

обсъждане от комисията. След дебатиране, изготвяне на становище и проект за Решение, обсъждания материал се внася за разглеждане на заседание на Общинския съвет.

Основно по направление - предварително и последващо финансово планиране на управлението на отпадъците, отговаря Обща администрация - Дирекция „Финансово-стопански дейности и управление на собствеността“ (ФСДУС), която осъществява контрол върху събирането на приходите и разходите на средствата, съгласно утвърдения бюджет, извънбюджетните сметки и фондове на Общината; изготвя проекто-бюджета на Общината, планира приходната и разходната част на общинския бюджет, изготвя отчети за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове; събира и администрира местните данъци и такса „битови отпадъци“ - събира касовите плащания по данъчни задължения ЗМДТ.

Двете дирекции „Териториално и селищно устройство“ и „Финансово-стопански дейности и управление на собствеността“, които изпълняват функции, свързани с управление на отпадъците, поддържат самостоятелно различни информационни бази данни. Във всяко структурно звено се поддържа информация, необходима за изпълнение и управление на конкретните функции, които са му възложени. Взаимодействието се осъществява основно на базата на документооборот, често на хартиен носител.

В тази насока е необходимо, общината да изготви и приеме вътрешни правила, относно задълженията и координацията за събиране, обработка и предоставяне на информация и сроковете, съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания.

Актовете на община Раднево са публични и подлежат на контрол от страна на гражданите, като това се осъществява чрез публикуване на решенията на Общинския съвет и информирание на гражданите на общината за важните действия и актове на кмета и общинската администрация. Обнародването е чрез публикуване в интернет страницата на общината, на специално табло в сградата на общината или по друг подходящ начин. Общинската администрация осъществява и достъп в общината до решенията на ОбС и актовете на кмета.

Друг съществен проблем е липсата на система за набиране на качествена информация за управление на отпадъците чрез организиран мониторинг на процесите. Открояването на проблемите пред обществеността и бизнеса, както и набирането на предложения и коментари, не се извършва чрез изградена система – напр. с ежегодни социологически проучвания или анкети в общината.

Липсата на изградена единна информационна система за управление на отпадъците, която да обхваща и стандартизира целия процес на управление на отпадъците и на база първична информация да осигурява контрол и отчетност на всички етапи и процеси, на практика води до некачествени анализи, лошо планиране и вземане на неправилно управленско решение. Неналичието на информационна система в общината, от своя страна не позволява информацията да се генерира автоматично, което води до изразходването на значителни човешки и времеви ресурси за обработката от хартиените копия.

Информацията за дейностите по управление на отпадъците е изключително ограничена и не е публично достъпна, като за използването ѝ се изисква задълбочен анализ и обобщение от всички налични на интернет-страницата на общината наредби, правилници, планове и програми, за да се извлекат необходимите данни. Липсата на достатъчно информация е пречка за осъществяването на аналитична дейност, което има и негативно отражение върху публичността на процесите, относно изразходването на финансови средства, като за обществеността остават скрити аргументите, които

подкрепят съответното решение/проект, което води до неяснота за бъдещото развитие на процесите и инфраструктурата, свързана с управление на отпадъците.

В общината се генерират различни документи, необходими за информационното обезпечаване на процеса на изпълнение на политиката за управление на отпадъците. Без да е изчерпателен, долният списък показва основните групи документи.

- Общинска нормативна база документи – наредби, правилници;
- Програмни и планови документи – оперативни планове, план-сметки и др.;
- Документи във връзка с определяне цена на услугата и заплащане на ТБО;
- Заповеди на кмета на общината;
- Решения на общинския съвет;
- Протоколи и отчети за дейността на ОбС-Раднево;
- Справки за количества отпадъци;

4. Изводи

- В общината няма вътрешноведомствена уредба за информационното обезпечаване в областта на управление на отпадъците;
- Информация във връзка с управлението на отпадъците в общината се събира в различни звена на административната структура, т.е:
 - Административното и контролно звено, отговорно за дейностите по управление на отпадъците в общината – събиране и отчитане на информация и извършване на контролна дейност за констатиране на нарушения в тази област е от Специализираната администрация - *Дирекция „Териториално и селищно устройство“*;
 - Предварително и последващо финансово планиране на управлението на отпадъците, отговаря Обща администрация - *Дирекция „Финансово-стопански дейности и управление на собствеността“ (ФСДУС)*, която осъществява контрол върху събирането на приходите и разходите на средствата, съгласно утвърдения бюджет, извънбюджетните сметки и фондове на Общината; изготвя проекто-бюджета на Общината, планира приходната и разходната част на общинския бюджет, изготвя отчети за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове; събира и администрира местните данъци и такса „битови отпадъци” - събира касовите плащания по данъчни задължения ЗМДТ;
- Двете дирекции *„Териториално и селищно устройство“* и *„Финансово-стопански дейности и управление на собствеността“*, поддържат самостоятелно различни информационни бази данни, т.е във всяко структурно звено се поддържа информация, необходима за изпълнение и управление на конкретно възложените му функции;
- Липсва система за набиране на качествена информация за управление на отпадъците чрез организиран мониторинг на процесите;

5. Препоръки за мерки и дейности за решаване на констатираните от анализа пропуски и несъответствия

- Създаване на вътрешноведомствена уредба за информационното обезпечаване на управлението на отпадъците, в която ясно да са разписани задълженията и сроковете на структурното звено и отговорното лице за събиране, обработка и предоставяне на информация – т.е вътрешни правила, относно задълженията и координацията за събиране, обработка и предоставяне на информация и сроковете, съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания;
- Извършване на организиран мониторинг в общината за набиране на предложения, коментари и открояване на проблеми при управление на отпадъците – напр. с ежегодни социологически проучвания или анкети сред обществеността и бизнеса;

Приложение №2

Прогнози за отпадъците в община Раднево

1. ПРОГНОЗИ ЗА ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

1. Прогнози за образуваните битови отпадъци

Основата на изготвяне на прогнозите е анализа на съществуващото положение, получените базови данни от община Раднево, информационните източници (данни от НСИ и ИАОС) и допускания, които са използвани при изготвяне на прогнозата за количествата образувани битови отпадъци в община Раднево.

Прогнозата за образуваните битови отпадъци в община Раднево за периода 2016-2020г. е изготвена въз основа на два компонента:

- Брой на населението в община Раднево по населени места – общински център и села и демографска прогноза за периода 2016-2020г. – използвани са статистически данни от НСИ за брой на населението за периода 2012-2015г., като тренда на изменение на населението е над 1% (за периода 2012-2013г. населението намалява с 1,31%, от 2013-2014г. населението намалява с 2,02%), а от 2014-2015г. населението намалява с 1,39%. Приемаме, че за периода от 2016-2020г. тренда на изменение на населението се запазва еднакъв от 1,39% намаление), което е представено в таблицата по-долу;
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител и прогноза за нарастването ѝ;

Брой на населението и демографска прогноза

Население	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Община Раднево	19 750	19 492	19 099	18 833	18 571	18 312	18 057	17 806	17 558
гр. Раднево	12 621	12 501	12 322	12 013	11 712	11 418	11 132	10 853	10 580
села	7 129	6 991	6 777	6 820	6 859	6 894	6 925	6 953	6 977
	Статистически данни*				Прогнозни данни				

*Източник: НСИ

2. Норма на натрупване и прогнозна промяна

Нормата на натрупване - представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител.

„Битови отпадъци“ са „отпадъци от домакинствата и “подобни на отпадъците от домакинствата“.

„Подобни отпадъци“ са отпадъците, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствени отпадъци и отпадъци от селското и горското стопанство.

Анализът на съществуващото положение показва, че в община Раднево около 80% от битовите отпадъци се образуват от домакинствата.

Нормата на натрупване за периода 2016-2020г. е прогнозирана въз основа на информация и допускания:

- Население по населени места - използвани са статистически данни от НСИ за брой на населението за периода 2012-2015г.;
- Количествата образувани битови отпадъци в община Раднево, съгласно докладваните от общината и измерени /депонирани количества за 2014г. и 2015г.;
- Количествата на генерираните и разделно събрани МРО, съгласно данни от община Раднево, получени от организациите по оползотворяване на МРО с които общината има сключени договори през последните години – ИУЕЕО, вкл. луминисцентни лампи и НУБА, поради което за 2015г. са изчислени средна норма на натрупване за битови отпадъци в общината от 247,12

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

кг/жител/година и средна норма на натрупване на всички генерирани общински отпадъци от 429 кг/жител/година;

- Изчислена е средна норма на натрупване на всички генерирани общински отпадъци (смесени и разделно събрани отпадъци) на жител за 2016г. от 433 кг/жител/година. Нормата на натрупване на отпадъците, като функция на икономическото развитие, нараства през годините на прогнозата от 2016г. до 2020г., при увеличение от 1% годишно. Това увеличение се обосновава от очаквания икономически растеж, който е основен фактор за нарастването на крайното потребление на домакинствата и съответно на количеството образувани битови отпадъци. В същото време, процентът не е по-висок, тъй като се очаква, че мерките по предотвратяване образуването на отпадъци ще бъдат възпиращ фактор и ще доведат до реално отчитане на всички образувани количества отпадъци в общината;

Прогнозиране на нормата на натрупване за община Раднево – град и села

Норма на натрупване - община Раднево кг/ж/год.*	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
На битови отпадъци	247,12	249,59	252,09	254,61	257,15	259,72
Общо на твърди отпадъци	429	433	437	442	446	451

Норма на натрупване - кг/ж/год.*	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
гр. Раднево	338	342	345	349	352
села	93	94	95	96	97

Забележка: *Норма на натрупване на отпадъците, нараства през годините на прогнозата от 2016-2020г., при увеличение от 1% годишно.

3. Определяне количествата на образуваните отпадъци за периода 2016-2020г. и морфологичния състав

Прогнозата за количествата образувани битови отпадъци за периода 2016-2020г. са определени като произведение на броя на прогнозното население и нормата на натрупване на битовите отпадъци и са представени в следната таблица:

Прогноза за образуваните битови отпадъци в община Раднево

Генерирани отпадъци в Община Раднево	тона годишно					
	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Битови отпадъци	4 654,00	4 635,07	4 616,22	4 597,45	4 578,75	4 560,13
Отпадъци от опаковки	902,34	885,17	868,33	851,81	835,61	819,71
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, гуми, излезли от употреба МПС, батерии и акумулатори	1 576,66	1 486,43	1 387,17	1 277,99	1 157,88	1 025,77
Зелени отпадъци от обществени и други площи	941,65	928,54	915,60	902,85	890,28	877,88
Общо от твърди отпадъци	8 074,65	7 935,21	7 787,33	7 630,10	7 462,52	7 283,49

Прогноза за образуваните други видове отпадъци в община Раднево

Други видове отпадъци	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Строителни отпадъци (тона)	946,00	1 039,96	1 025,48	1 011,19	997,11	983,22
Утайки (тона)*	282,50	278,56	306,80	302,53	298,31	294,16

*Забележка: *В община Раднево генерираните утайки са главно от септични ями и старата ПСОВ-Раднево, обслужваща гр. Раднев. Очаква се в края на 2016г. да бъде пусната в експлоатация новата ПСОВ-Раднево, която ще обслужва гр. Раднево и кв. „Гипсово“ и през 2017г. ще работи с пълен капацитет.*

На територията на община Раднево има излезли от употреба опасни отпадъци (пестициди) които в момента се съхраняват безопасно в пригоден за целта склад, намиращ се в землището на кв. Гипсово, гр. Раднево. Количеството им е 74 175 кг. прахообразни и 14 970 литра течни препарати. Общината има потвърждение от ПУДООС, че при наличие на достатъчен финансов ресурс, ще бъде включена в проекта на МОСВ „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита“, одобрен за изпълнение по Българо-швейцарската програма за сътрудничество, относно обезвреждането на наличните на територията й пестициди.

Опасни отпадъци	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Пестициди, складирани на територията на общината - тона	74.17	74.17				
Пестициди, складирани на територията на общината - литри	14 970	14 970				

При изготвяне на прогнозата за образуваните битови отпадъци по морфологичен състав са отчетени получените данни от извършения морфологичен анализ за определяне състава и количеството на смесените битови отпадъци, образувани на територията на община Раднево през пролетния сезон. Резултатите са представени в таблицата, както следва:

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Прогноза за образуваните битови отпадъци по морфологичен състав в община Раднево (тона/година)

Община Раднево	Процентно разпределение	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Категории битови отпадъци в тона годишно	%	тон/год.	тон/год.	тон/год.	тон/год.	тон/год.	тон/год.
Хранителни отпадъци	3,51%	283	279	273	268	262	256
Хартия и картон	8,44%	682	670	657	644	630	615
Пластмаси	11,81%	954	937	920	901	881	860
Текстил	2,07%	167	164	161	158	154	151
Гума	0,19%	15	15	15	14	14	14
Прах, пепел, почви и др. инертни материали	13,52%	1 092	1 073	1 053	1 032	1 009	985
Кожа	0,48%	39	38	37	37	36	35
Градински отпадъци	14,56%	1 176	1 155	1 134	1 111	1 087	1 060
Дървесни отпадъци	2,58%	208	205	201	197	193	188
Стъкло	2,71%	219	215	211	207	202	197
Метали	9,32%	753	740	726	711	696	679
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. и луминисцентни лампи	0,11%	9	9	9	8	8	8
Негодни за употреба батерии и акумулатори	0,01%	1	1	1	1	1	1
Излезли от употреба гуми и МПС	17,36%	1 402	1 378	1 352	1 325	1 295	1 264
Опасни от бита	2,90%	234	230	226	221	216	211
Зелени отпадъци от обществени и други площи	10,43%	842	828	812	796	778	760
Общо	100,00%	8 075	7 935	7 787	7 630	7 463	7 283

За целите на програмата е необходимо и изготвянето на прогнози, които са от типа целеви прогнози. Този тип прогнози отчитат влиянието на управленски фактори, които имат важно значение за развитието на процесите. Такива прогнози са прогнозите за разделно събраните отпадъци по източници, т.е това е прогнозиране на количествата разделно събирани отпадъци главно от фирмите по оползотворяване на отпадъците от опаковки, чрез създадените от тях системи за разделно събиране. До м. март 2016г. в община Раднево (единствено в гр. Раднево) се е извършвало разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно сключен договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ” АД. Понастоящем община Раднево е в процес на сключване на договор с ООп за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината. През прогнозният период мерките чрез системата за разделно събиране на висококачествени рециклируеми отпадъци ще продължат да се реализират, както и мерките за разделно събиране на отпадъците от търговските, административните, стопанските, образователните и други подобни обекти.

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Прогноза за разделно събрани отпадъци за рециклиране от системи за разделно събиране в община Раднево (тона/година)

Разделно събрани отпадъци за рециклиране	2015г. тон/год.	2016г. тон/год.	2017 тон/год.	2018г. тон/год.	2019г. тон/год.	2020г. тон/год.
Хартия и картон	44,24	48,66	53,53	58,88	64,77	71,25
Съкло	0,92	1,01	1,11	1,22	1,35	1,48
Пластмаса	37,41	41,15	45,27	49,79	54,77	60,25
Метал	819,77	901,75	991,92	1 091,11	1 200,23	1 320,25
Общо отпадъци от опаковки	902,34	992,57	1 091,83	1 201,01	1 321,12	1 453,23
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. и луминисцентни лампи*	9,66	9,71	9,76	9,81	9,85	9,90
Излезли от употреба батерии и акумулатори**	0,74	0,74	0,75	0,75	0,75	0,76
Излезли от употреба гуми и МПС***	1 566,26	1 475,97	1 376,66	1 267,43	1 147,27	1 015,11
Общо разделно събрани отпадъци за рециклиране	2 479,00	2 479,00	2 479,00	2 479,00	2 479,00	2 479,00

Забележка: *Директно предадени за рециклиране /оползотворяване ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи от население и общинска администрация, съгласно данни от община Раднево (община Раднево има сключен договор с ООп „Елтехресурс“ АД - Решение №ООп–ИУЕЕО–02–01/19.05.2014г.);

**Директно предадени за рециклиране /оползотворяване НУБА от население и общинска администрация, съгласно данни от община Раднево (община Раднево има сключен договор с ООп „Екобатери“ АД - Разрешение №ООп-НУБА-01-00/01.02.2013г.);

***Излезли от употреба гуми, излезли от употреба МПС - от данните на ИАОС за 2014г., относно събраните битови отпадъци предадени за оползотворяване, в т.ч. рециклиране (общо 2 479 тона) са приспаднати количествата на:

- разделно събраните отпадъци от опаковки през 2015г. от „Екопак България“ АД, съгласно данни от община Раднево (община Раднево е имала договор с ООп „Екопак България“ АД до м. март 2016г.);

- събраните отпадъци от операторите на площадки за изкупуване, съгласно данни от община Раднево (частни пунктове за вторични суровини в гр. Раднево – „Бул Крис Ник 01“, ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“ и „Ирида“);

- директно предадените за рециклиране за 2015г. количества отпадъци (пластмаса и хартия) от предприятията („Мини Марица Изток“ ЕАД и ТЕЦ „Марица Изток 2“ ЕАД), съгласно данни от община Раднево;

- количествата на ИУЕЕО, в т.ч. луминисцентни лампи, директно предадени за рециклиране /оползотворяване от населението и общинската администрация (община Раднево има сключен договор с ООп „Елтехресурс“ АД - Решение №ООп–ИУЕЕО–02–01/19.05.2014г.);

- количествата на НУБА, директно предадени за рециклиране /оползотворяване от населението и общинската администрация (община Раднево има сключен договор с ООп „Екобатери“ АД - Разрешение №ООп-НУБА-01-00/01.02.2013г.);

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

За 2015г. количествата разделно събрани и директно предадените за рециклиране отпадъци по фракции (хартия и картон, пластмаса, стъкло, метали, дърво) са формирани по следния начин от долната таблица:

	Контейнери за разделно събиране на отпадъци, тона, (О _{конт})*	Разделно събрани битови отпадъци от площадки, тона, (О _{плоч})**	Директно предадените за рециклиране от предприятия, тона (Р _{предп} ***	Общо
Хартия и картон	11.13	16.25	16.86	44.24
Пластмаса	10.94	0.77	25.70	37.41
Стъкло	0.92	0	0	0.92
Метали	0	819.77	0	819.77
Дърво	0	0	0	0
Общо	22.99	836.79	42.56	902.34

Забележка: *Данни за разделно събраните отпадъци от опаковки за 2015г. от „Екопак България“ АД, предоставени от община Раднево;

**Данни за разделно събраните битови отпадъци за 2015г. от операторите на площадки за изкупуване (частни пунктове за вторични суровини в гр. Раднево - „Бул Крис Ник 01“, ЕТ „Деси-Тончо Вълчев“ и „Ирида“), предоставени от община Раднево;

***Данни за директно предадените количества отпадъци (пластмаса и хартия) за рециклиране през 2015г. от предприятията „Мини Марица Изток“ ЕАД и ТЕЦ „Марица Изток 2“ ЕАД, предоставени от община Раднево;

В таблиците по-долу са представени прогнозните количества отпадъци в община Раднево, третираны преди РЦУО-Ст. Загора и прогнозните количества отпадъци третираны на РЦУО-Ст. Загора, както следва:

Прогноза за третираны отпадъци преди РЦУО-Ст. Загора (тона/година)

Третираны отпадъци преди РЦУО-Ст. Загора	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
	тон/год.	тон/год.	тон/год.	тон/год.	тон/год.	тон/год.
Рециклираны отпадъци	2 479	2 479	2 479	2 479	2 479	2 479
Домашно компостиране	101	106	111	117	123	129
Общо третираны извън системата	2 580	2 585	2 590	2 596	2 602	2 608
Предадени за третиране пестициди - тона			74,17			
Предадени за третиране пестициди - литра			14 970			

Прогноза за третираны отпадъци на РЦУО-Ст. Загора (тона/година)

Отпадъци, третираны отпадъци на РЦУО-Ст. Загора в тона годишно	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Зелени отпадъци		464,27	915,60	902,85	890,28	877,88
Сепарирани отпадъци			1 307,15	1 280,76	1 252,63	1 222,58
Компостиране			477,52	1 169,69	1 144,00	1 116,56
Депонираны отпадъци	4 654,00	4 170,81	1 915,95	1 244,15	1 291,84	1 343,12

Програма за управление на отпадъците в Община Раднево за 2016-2020г.

Важен фактор за предотвратяване депонирането на „зелени“ отпадъци е домашното компостиране. Планирането и раздаването на домакинствата на домашни компостери ще допринесе за намаляване на градинските „зелени“ отпадъци.

В случай, че община Раднево не стимулира населението, чрез предоставяне на компостери за домашно компостиране, населението със собствен превоз ще докарва и предава разделно събраните „зелени“ и дървесни отпадъци на площадката за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход, намираща се в землището на гр. Раднево (очаква се през 2016г. съоръжението да бъде пуснато в експлоатация). В селата хранителните и кухненски отпадъци от домакинствата се използват за храна на селскостопанските животни. Община Раднево чрез участието и в Регионалното сдружение за управление на отпадъците – Ст. Загора, участва в изграждането на РЦУО-Ст. Загора. След въвеждане на регионалният подход за управление на отпадъците в общината и в случай, че капацитета на площадката за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход се окаже недостатъчен за нуждите на общината, другата възможност за Община Раднево е да транспортира „зелените“ отпадъци до инсталацията за сепариране и закрито компостиране на РЦУО-Ст. Загора (през 2016г. е въведен в експлоатация и за обекта има издадено Разрешение за ползване, избира се оператор на съоръжението), където може да се компостират събраните от „А. С. А. България“ ЕООД „зелени“ биоотпадъци от парковете, градинките и други обществени места, като на ЦР на РЦУО-Ст. Загора домакинствата на общината също ще могат да оставят разделно събраните от тях зелени отпадъци, като клони и храсти.

На база на изготвените по-горе прогнози и изградените съоръжения на РЦУО-Ст. Загора и площадката за биологично третиране на биоразградими отпадъци от растителен произход, намираща се в землището на гр. Раднево е прогнозирано изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци в община Раднево.

Прогноза за изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци в община Раднево (%)

Рециклиране	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Хартия и картон	6,49%	7,27%	60,14%	61,14%	62,28%	63,59%
Стъкло	0,42%	0,47%	52,53%	52,59%	52,67%	52,75%
Пластмаса	3,92%	4,39%	56,92%	57,53%	58,21%	59,00%
Метал	108,93%	121,93%	136,67%	153,43%	172,57%	194,49%
Биоотпадъци - оползотворяване	0,00%	18,49%	34,52%	63,18%	63,37%	63,62%

Прогноза за изпълнение на целите за депониране на битовите отпадъци в община Раднево (%)

Депониране	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Процент на депониране	57,64%	52,56%	24,60%	16,31%	17,31%	18,44%